

Bundel – Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord van 1 december 2023

- 1 Opening
- 2 Vaststelling agenda
231201 AB 2 B – Agenda 1 dec 2023
- 3 Algemene mededelingen
Planning 2024 AB/DB vergaderingen
Termijnagenda
231201 AB 3.1 B – Planning 2024
231201 AB 3.2 B Termijnagenda AB DB 2023 – 2024
- 4 Vaststelling verslag vergadering d.d. 13 oktober 2023
Conceptverslag algemeen bestuur 13 oktober 2023
231201 AB 4 B Verslag AB 13 oktober 2023
- 5 Terugkoppeling Veiligheidsberaad, Bestuurlijke adviescommissies en Bestuurlijke Overleggen
Mondelinge terugkoppeling door portefeuillehouders
- 6 Aanwijzen lid auditcommissie VRNHN
Mondelinge terugkoppeling door portefeuillehouder
231201 AB 6 V Aanwijzing lid auditcommissie VRNHN
- 7 Doorgeleid vanuit het dagelijks bestuur
- 7.1 Indexatiebrief kadernota voor begroting 2025 (ingekomen stuk)
231201 AB 7.1 B Indexatiebrief Kadernota 2025 – Regietafel NHN dd 8 10 2023
- 7.2 Jaarplan Nederlands Instituut Publieke Veiligheid 2024
231201 AB 7.2 V Zienswijze VR NHN op Jaarplan NIPV 2024
231201 AB 7.2.1 B Concept jaarplan 2024 VR
231201 AB 7.2.2 B Brief zienswijze jaarplan 2024 NIPV VR
- 7.3 Ontwerp gewijzigde GR VR NHN
231201 AB 7.3 B Ontwerp GR VRNHN 2024
231201 AB 7.3 V Gewijzigde GR VR NHN 2024
- 7.4 Bestuursrapportage 2023-02
231201 AB 7.4 B Bestuursrapportage VR 2023-2
231201 AB 7.4 V Bestuursrapportage 2023-02
- 7.5 Controleprotocol accountantscontrole 2023 en 2024
231201 AB 7.5 B Controleprotocol en normenkader VRNHN 2023 en 2024
231201 AB 7.5 V Controleprotocol en normenkader VRNHN 2023 en 2024
- 8 Brandweer
- 8.1 Brief NRG-Pallas (ingekomen stuk)
231201 AB 8.1 B – NRG-DIR-2314506 – Veiligheidsregio Noord 2
- 8.2 Brief Stichting Waarborgfonds
Dit stuk wordt nagezonden
- 9 Crisisbeheersing
- 9.1 Protocol Interregionaal Beleidsteam (ingekomen stuk)
231201 AB 9.1.1 B – Brief VZ veiligheidsregio's inzake aanbieden protocol IRBT
231201 AB 9.1.2 B – Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)
- 9.2 Landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme
231201 AB 9.2 V – Landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme
231201 AB 9.2.1 B – Brief VZ veiligheidsregio's inzake aanbieding LCP Extreem Geweld en Terrorisme
231201 AB 9.2.2 B – Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme
- 9.3 Regionaal Evenementenbeleid 2024 – 2028
231201 AB 9.3 B – Regionaal Evenementenbeleid
231201 AB 9.3 V – Herziene regionaal evenementenbeleid
- 9.4 Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en Wateroverlast (ICOW)
231201 AB 9.4 V – Documenten watercrisis

231201 AB 9.4.1 B – ICOW- Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast

231201 AB 9.4.2 B – IMPH interregionaal multidisciplinair plan handelingsperspectief

231201 AB 9.4.3 B – Handreiking_communicatie_watercrisis

10 Rondvraag

11 Sluiting

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio NHN

Datum	Vrijdag 1 december 2023
Tijd	10.15 - 12.15 uur
Locatie	Raadszaal Bergen NH, Molenweidjtje 2, 1862 BC Bergen (in gebouw Zwembad De Beek)
Deelnemers	Mevrouw A.M.C.G. Schouten, voorzitter, burgemeester Alkmaar De heer J. de Boer, burgemeester Den Helder Mevrouw M. Bonsen-Lemmens, burgemeester Koggenland Mevrouw T.J. ten Bruggencate, burgemeester Heiloo Mevrouw R. van Dam, burgemeester Hollands Kroon De heer P. Dijkman, waarnemend burgemeester Drechterland De heer G.J. van den Hengel, burgemeester Opmeer Mevrouw M.J.P. van Kampen-Nouwen, burgemeester Schagen De heer J. Nieuwenburg, burgemeester Hoorn De heer M. Pijl, burgemeester Medemblik Mevrouw H.C. Heerschop, waarnemend burgemeester Castricum De heer L. Voskuil, burgemeester Bergen De heer R. Wortelboer, burgemeester Stede Broec De heer R. van der Zwaag, waarnemend burgemeester Texel De heer M.F. Poorter, burgemeester Dijk en Waard De heer E.J. Paulina, Directeur Publieke Gezondheid (DPG) De heer K. Taneja, secretaris, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw A. Kortenaar, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw M. Markhorst, ambtelijk secretaris Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw R. van Lieshout, Manager crisisbeheersing Veiligheidsregio NHN Mevrouw N. Jacobsen, Mevrouw L.F. Ringnalda, De heer S.M. Diekstra, regionaal militair beleidsadviseur Veiligheidsregio NHN De heer P.A. Wilming,
Afmelding	De heer E.A. van Zuijlen, burgemeester Enkhuizen Mevrouw E.G.P. Cremers, districtschef Noord-Holland Noord Politie De heer R. Bosma, Dijkgraaf Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Verslag	Mevrouw L.S. Ehrenburg, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Agenda

Nr	Onderwerp	Bijlagen
1	Opening	
2	Vaststelling agenda	B2
3	Algemene mededelingen	
	<ul style="list-style-type: none"> • Planning AB/DB vergaderingen 2024 • Termijnagenda 	B3.1 B3.2

4	Vaststelling verslag vergadering d.d. 13 oktober 2023	B4
	Voorstel verslag en conceptverslag algemeen bestuur 13 oktober 2023	
5	Terugkoppeling Veiligheidsberaad, Bestuurlijke adviescommissies en Bestuurlijke Overleggen	
	Mondelinge terugkoppeling door portefeuillehouders	
6	Aanwijzen lid auditcommissie VRNHN	V6
7	<u>Doorgeleid vanuit het Dagelijks Bestuur</u>	
7.1	Indexatiebrief kadernota voor begroting 2025 (ingekomen stuk)	B7.1
7.2	Jaarplan Nederlands Instituut Publieke Veiligheid 2024	V7.2+B7.2.1/2
7.3	Ontwerp gewijzigde GR VR NHN	V+B7.3
7.4	Bestuursrapportage 2023-02	V+B7.4
7.5	Controleprotocol accountantscontrole 2023 en 2024	V+B7.5
8	<u>Brandweer</u>	
8.1	Brief NRG-Pallas (ingekomen stuk)	B8.1
8.2	Brief Stichting Waarborgfonds	B8.2
9	<u>Crisisbeheersing</u>	
9.1	Protocol Interregionaal Beleidsteam (ingekomen stuk)	B9.1.1/2
9.2	Landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme	V9.2+B9.2.1/2
9.3	Regionaal Evenementenbeleid 2024 – 2028	V+B9.3
9.4	Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en Wateroverlast (ICOW)	V9.4+B9.4.1/2/3
10	Rondvraag	
11	Sluiting	

Vergaderschema DB AB 2024

1 december 2023

Datum	Tijd	Locatie	Vergadering
15-feb	09.00-11.00	VRNHN (3.07a)	DB vergadering/Agenda commissie
15-mrt	10.15-12.15	Bergen	AB vergadering
	13.00-15.30	Bergen	Thema middag
11-apr	09.00-11.00	VRNHN (3.07a)	DB vergadering
24-mei	09.00-13.00	n.t.b.	Thema ochtend
13-jun	09.00-11.00	VRNHN (3.07a)	DB vergadering/Agenda commissie
5-jul	10.15-12.15	Bergen	AB vergadering
	13.00-15.30	Bergen	Thema middag
19-sep	09.00-11.00	VRNHN (3.07a)	DB vergadering/Agenda commissie
24-okt	09.00-24.00	Hoorn	Themadag (2daagse)
25-okt	10.15-12.15	Hoorn	AB vergadering
14-nov	13:30-15:30	VRNHN (3.07a)	DB vergadering/Agenda commissie
6-dec	10.15-12.15	Bergen	AB vergadering
	13.00-15.30	Bergen	Thema middag
12-dec	09.00-11.00	VRNHN (0.08b)	DB vergadering

DB			Commissie		AB	
				7-feb		BFV
23-feb	Waarborgfonds	zienswijze				
	Noodzakelijke actualisatie GR	zienswijze				
	Zienswijze Kadernota 2024	behandeling				
	Bestuurlijke uitgangspunten Regionaal Beleidsplan	kennisname				
	Bestuurlijke opdracht commissie brandweezorg	vaststellen				
	Verordening hoor- en adviescommissie bezwaarschriften VRNHN 2023	kennisname				
	Benoeming plaatsvervangend lid hoor- en adviescommissie bezwaarschriften VRNHN	vaststellen				
	Aanpassing CAR(-UWO) Veiligheidsregio's voor Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	vaststellen				
					17-mrt	Jaarplan Veilig Leven
						Stemverhouding
						Kadernota 2024
						Oprichting en deelname Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's
						Voorstel noodzakelijke actualisatie GR
						Bestuurlijke uitgangspunten Regionaal Beleidsplan
						Bestuurlijke opdracht commissie brandweezorg i.o.
						Handreiking gebiedsgerichte opkomsttijden
						Verordening hoor- en adviescommissie bezwaarschriften VRNHN 2023
				28-mrt		BFV
					31-mrt	Themadag: doorontwikkeling brandweer/Regionaal beleidsplan
13-apr	Jaarstukken en begroting VRNHN	zienswijze				
	Rode draden analyse GRIP incidenten	kennisgeving				
	Waarschuwings- en alarmeringsstelsel (WAS) fasering	kennisgeving				
	Contactmomenten VRNHN en Inspecties	kennisgeving				
	Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg	kennisgeving				
	Vaststellen Reglement Functionaris voor de Gegevensbescherming	vaststellen				
	Aanwijzing leden auditcommissie VRNHN	kennisgeving				
	Aanwijzing tijdelijk bestuurlijk portefeuillehouder Regionaal Beleidsplan 2024-2027	kennisgeving				
					26-mei	Rode draden analyse GRIP incidenten
						Waarschuwings- en alarmeringsstelsel (WAS) fasering
						Eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg

						Ontwikkeling brandweezorg (met voorstel herziening uitgangspunten doorontwikkeling brandweer + bestemmingsreserve).	vaststellen	
						Aanwijzing leden auditcommissie VRNHN	vaststellen	
						Aanwijzing tijdelijk bestuurlijk portefeuillehouder Regionaal Beleidsplan 2024-2027	vaststellen	
						26-mei Themabijeenkomst: Zorg		
8-jun	Bestuursrapportage 1	bespreken						
	Concept zienswijze waarborgfonds	bespreken						
	Concept zienswijze noodzakelijke actualisatie GR-VRNHN	bespreken						
	Beoordeling Informatiehuishouding VRNHN	hamerstuk						
	Concept zienswijze jaarstukken en begroting VRNHN	bespreken						
	Verdeelsleutel 2024	bespreken						
	Portefeuilleverdeling AB-leden	bespreken						
	Voorzitterschap zomerperiode	bespreken						
				30-jun				
					Concept zienswijze jaarstukken en begroting VRNHN	AUDIT		
						7-jul	Oprichting en deelname Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's	vaststellen
							Bestuursrapportage 1	vaststellen
							Jaarstukken VRNHN	vaststellen
							Programmabegroting VRNHN	vaststellen
							Noodzakelijke actualisatie GR-VRNHN	formaliseren
							Portefeuilleverdeling AB-leden	kennisgeving
							Voorzitterschap zomerperiode	vaststellen
						7 juli		
						29-aug		
7-sep	Kroonbenoeming voorzitter VR NHN	Kennisgeving						
	Aanbiedingsbrief gemeenten en provincies inzake concept kaderstellend besluit Wet GR	Kennisgeving						
	Bestuurlijke inrichting Veiligheidsregio Noord-Holland Noord: ➤ Stand van zaken voorbereidingsgroep ➤ Samenstelling huidige DB na wisseling burgemeester Pijl	Informatie Bespreking						
	Portefeuillehouderschap Risicobeheersing	Bespreking						
	Bluswatervoorziening – stand van zaken VR NHN	Informatie						
	Verordening controle financieel beheer VR NHN 2023	Hamerstuk						
	Verordening financieel beleid GR NHN 2023	Hamerstuk						
	Aanpassing CAR UWO (LOAV circulaire lbr. 23/04 en 23/07)	Hamerstuk						
				27 sept				
						BRW		
							12-okt	Bestuurlijke tweedaagse – dag 1

						Beleidsplan VR NHH	Bespreken
						Meerjarenplan en dekkingsplan brandweer	Bespreken
						Bestuurlijke inrichting VR NHH	Bespreken
					13-okt	Regulier	
						Kroonbenoeming voorzitter VR NHH	Kennisgeving
						Aanbiedingsbrief gemeenten en provincies inzake concept kaderstellend besluit Wet GR	Kennisgeving
						Bestuurlijke inrichting GR VR NHH	Vaststellen
						Aanwijzen portefeuillehouder Risicobeheersing	Vaststellen
						Bluswatervoorziening – stavaza VR NHH	Informatie
						Verordening controle financieel beheer GR VR NHH	Vaststellen
						Verordening financieel beleid VR NHH	Vaststellen
				17-okt		BFV	
2-nov	Normenkader						
	Bestuursrapportage 2						
	Circulaire CAR-UWO						
	Gewijzigde GR (concept)						
				21-nov		BFV	
						BFV	
				24-nov		ZV	
						1-dec	Normenkader
							Ontwerptekst GR-VRNHN 2024
							Zienswijze
							Jaarplan Nederlands Instituut Publieke Veiligheid 2024
							Vaststellen
							Indexatiebrief kadernota voor begroting 2025
							Kennisgeving
							Bestuursrapportage 2
							Vaststellen
							Controleprotocol accountantscontrole 2023 en 2024
							Vaststellen
							Aanwijzen lid auditcommissie VRNHN
							Kennisgeving
							Brief NRG-Pallas
							Kennisgeving
							Brief Stichting Waarborgfonds
							Informatie
							Protocol Interregionaal Beleidsteam (ingekomen stuk)
							Kennisgeving
							Landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme
							Kennisgeving
							Regionaal Evenementenbeleid 2024 – 2028
							Vaststellen
							Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en Wateroverlast (ICOW)
							Vaststellen
7-dec	Kadernota 2025 + Meerjarenontwikkelplan Brandweer	Zienswijze					
	Beleidsplan + Dekkingsplan	Bespreken in raden					
	Organisatiebesluit VR NHH	Vaststellen					

2024							
februari	Zienswijzen Regionaal Beleidsplan	behandeling					
	Zienswijzen Dekkingsplan	behandeling					
	Zienswijzen Kadernota	behandeling					
	Publiekversie jaarcijfers (operationele prestaties/ infographic)	bespreken					
	Afstemming zomervakantieperiode vz./plv. vz.	bespreken					
	Zienswijze Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	bespreken					
					maart	Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	toestemming
						Regionaal Beleidsplan 2024-2027	vaststellen
						Dekkingsplan	vaststellen
						Kadernota	vaststellen
						Stemverhouding	vaststellen
						Publiekversie jaarcijfers (operationele prestaties/ infographic)	vaststellen
april	Ontwerp-programmabegroting	zienswijze					
	Jaarstukken	vaststellen					
	Klachtenrapportage o.b.v. artikel 14 interne klachtenregeling VR NHH 2019	kennisnemen					
					mei		
juni	Toestemming/besluiten raden-colleges Ontwerp-wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	behandeling					
	Beoordeling Informatiehuishouding VRNHN						
					juli	Wijziging GR-VRNHN incl. Regietafel NH	formaliseren
						Bestuursrapportage 1	vaststellen
						Jaarstukken VRNHN	vaststellen
						Programmabegroting VRNHN	vaststellen

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio NHN

Datum	Vrijdag 13 oktober 2023
Tijd	09.30 - 12.15 uur
Locatie	Raadszaal Gemeentehuis Den Helder
Deelnemers	Mevrouw A.M.C.G. Schouten, voorzitter, burgemeester Alkmaar De heer J. de Boer, burgemeester Den Helder Mevrouw M. Bonsen-Lemmens, burgemeester Koggenland Mevrouw M. ten Bruggencate, burgemeester Heiloo Mevrouw R. van Dam, burgemeester Hollands Kroon De heer P. Dijkman, vervangend burgemeester Drechterland De heer G.J. van den Hengel, burgemeester Opmeer Mevrouw M. van Kampen-Nouwen, burgemeester Schagen De heer J. Nieuwenburg, burgemeester Hoorn De heer M. Pijl, burgemeester Medemblik De heer P. Slettenhaar, ter vervanging burgemeester Castricum De heer L. Voskuil, burgemeester Bergen De heer R. van der Zwaag, burgemeester Texel Mevrouw S. Cremers, districtschef Noord-Holland Noord Politie De heer K. Taneja, secretaris, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw A. Kortenaar, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Mevrouw M. Markhorst, ambtelijk secretaris
Afmelding	Mevrouw K. Heerschop, burgemeester Castricum De heer M. Poorter, burgemeester Dijk en Waard, vervanging door de heer Ruiter De heer E.J. Paulina, directeur publieke gezondheid De heer E. van Zuijlen, burgemeester Enkhuizen De heer R. Wortelboer, burgemeester Stede Broec De heer R. Bosma, Dijkgraaf Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Mevr. F. Ringnalda, gebiedsofficier Openbaar Ministerie De heer S. Diekstra, militair adviseur namens Defensie
Verslag	Mevrouw S. Duijn-Leo

Verslag

Nr	Algemeen
1	<p>Opening</p> <p>Voorzitter burgemeester Schouten opent om 10.15 uur de vergadering en heet allen welkom.</p> <ul style="list-style-type: none"> Een speciaal welkom met bloemen voor de heer Dijkman, die op 26 september gestart is als waarnemend burgemeester van de gemeente Drechterland. De heer Pijl is op 26 september beëdigd en geïnstalleerd als burgemeester van de gemeente Medemblik. Ook voor hem staan bloemen klaar, om hem te feliciteren. Bij de heer Straat, tot voor kort waarnemend burgemeester van de gemeente Medemblik, zijn namens het algemeen bestuur bloemen bezorgd als dank voor zijn inzet en betrokkenheid bij de VR NHN. De voorzitter bedankt de heer De Boer, ook met een bos bloemen, voor zijn gastvrijheid en de ontvangst in de prachtige nieuwe raadszaal van Den Helder.

2 Vaststelling agenda

Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

3 Mededelingen

- *Openstelling vacature lid auditcommissie*: met het vertrek van de heer Straat als waarnemend burgemeester van de gemeente Medemblik is een vacature lid auditcommissie ontstaan. Er is een profiel voor opgesteld en de vacature staat open. Mevrouw Van Dam geeft aan dat is afgesproken uit elke subregio een vertegenwoordiging te hebben in deze commissie. Om die reden wordt de vacature uitgezet onder de West-Friese burgemeesters.
- *Raamovereenkomst CERT-dienstverlening NIPV*: de heer Taneja geeft een korte toelichting. CERT staat voor Computer Emergency Response Team. Het gaat om beschikbare cyberspecialisten die de VR 24/7 kan inschakelen bij een onverhoopt cyberincident. Na de Europese aanbesteding is deze dienstverlening nu beschikbaar in VR NHN.
- *Stand van zaken zienswijzeprocedure Noodzakelijke wijziging GR VR NHN*: op 14 september is door de ambtelijk secretaris een e-mail gezonden aan alle leden van het AB, met daarin de stand van zaken van deze procedure. Hierop is van de meeste gemeenten alsnog een collegebesluit ontvangen. Enkele gemeenten hebben laten weten dat definitieve besluitvorming in het college eind oktober/begin november zal plaatsvinden. Pas daarna zal de wijziging een feit zijn en gepubliceerd kunnen worden. Dit doorkruist de nieuwe procedure tot wijzigen van de GR (onder coördinatie van de regietafel) niet en is in die zin niet bezwaarlijk.
- Termijnagenda AB-DB 2023-2024 : ter informatie.

4 Ingekomen en verzonden stukken

- Brief Kroonbenoeming voorzitter VRNHN: met deze brief heeft de koning mevrouw Schouten benoemd tot voorzitter van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. De heer Nieuwenburg feliciteert haar met een bos bloemen.
- Brief Uitgangspunten toepassing Wet tegemoetkoming schade bij rampen.
- Brief Toelichting financiële besluiten VRNHN.
- Aanbiedingsbrief concept kaderstellend besluit Wet gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord.

5 Vaststelling verslag vergadering d.d. 7 juli 2023

Tekstueel:

Het verslag wordt zonder aanpassingen vastgesteld.

Naar aanleiding van:

Mevrouw Bensen-Lemmens heeft in de vorige vergadering aandacht gevraagd voor de gang van zaken rond het waarborgfonds en tevens om inzicht te krijgen in het financiële verloop. Er is toen aangegeven dat dit meegaat in de financiële cyclus van VR NHN, mevrouw Bensen denkt echter dat het fonds zelf moet rapporteren en ziet dit graag geagendeerd in het algemeen bestuur. De heer De Boer zegt toe hierop terug te komen.

Ter bespreking

6 Bestuurlijke inrichting VR NHN

De voorzitter geeft aan dat het gesprek over de bestuurlijke inrichting nog niet is afgerond. Wel ziet zij vandaag graag de uitgangspunten vastgesteld, om zodoende een kleine aanpassing in de WGR mogelijk te maken.

Gevraagd besluit

1. Kennis te nemen van het voorstel inzake de nieuwe bestuurlijke inrichting van VR NHN;
2. De nieuwe uitgangspunten voor de bestuurlijke inrichting van VR NHN, zoals opgenomen in dit voorstel, vast te stellen;
3. Akkoord te gaan met het wijzigen van artikel 10, lid 1 uit de huidige GR NHN (*'Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier overige leden.'*) in "Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden."

De heer De Boer spreekt zijn waardering uit voor het proces, maar vindt dat de besluitvorming aan het eind ervan moet plaatsvinden en stemt om die reden op dit moment tegen het voorstel. Er zijn geen andere opmerkingen.

Het AB besluit conform het voorstel.

7 Voorstel tijdelijke samenstelling DB

De voorzitter licht toe dat met het vertrek van de heer Pijl een vacature is ontstaan in het DB. Het voorstel is om de huidige samenstelling van het DB te handhaven, totdat consensus is bereikt over de nieuwe bestuurlijke inrichting, met dien verstande dat ook de heer Pijl adviserend lid wordt en in voorkomende gevallen geen stemrecht heeft.

Gevraagd besluit

Te besluiten om burgemeester Pijl bij het dagelijks bestuur tijdelijk aan te laten zitten zonder stemrecht, om ruimte te bieden aan de discussie en besluitvorming inzake de bestuurlijke governance.

Het AB besluit conform het voorstel.

8 Portefeuillehouderschap Risicobeheersing

De voorzitter deelt mee dat wordt voorgesteld de heer Voskuil aan te wijzen als bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing.

Gevraagd besluit

Burgemeester Voskuil aan te wijzen als bestuurlijk portefeuillehouder Risicobeheersing.

Het AB besluit conform het voorstel.

9 Brandweer

9.1 Ontwikkelingen brandweer

De voorzitter geeft het woord aan de heer De Boer, voorzitter bestuurlijke adviescommissie brandweezorg, om het proces met de raden aangaande de ontwikkelingen brandweer toe te lichten

De heer De Boer schetst dat de regionale raadsbijeenkomsten inmiddels in alle subregio's hebben plaatsgevonden. Er was genoeg gelegenheid om vragen te stellen. Met de discussie die in de themabijeenkomst van het AB gisteren heeft plaatsgevonden in gedachten wil de heer De Boer ruimte bieden om de raden één op één meer uitleg te geven over de complexe materie.

Er zijn geen vragen en geen opmerkingen.

9.2 Uitspraak Inspectie J&V over pilots Brandweerassistent en First Responder

De voorzitter geeft het woord aan de heer De Boer. Het gaat met name om de reactie op de brief van de Inspectie. Het algemeen bestuur gaat akkoord met de conceptbrief zoals deze is opgesteld.

9.3 Bluswatervoorziening – stand van zaken VR NHN

De voorzitter geeft het woord aan de heer Pijl. De heer Pijl licht toe dat de inspectie nu een positief oordeel heeft gegeven op de bluswatervoorziening, dit in tegenstelling tot het eerdere rapport. Er is hier ook het nodige voor gebeurd. VR NHN werkt nog aan een dashboard om beter inzicht te krijgen in de bluswaterdekking en zal hierover in gesprek gaan met gemeenten. De heer Pijl vraagt allen om dit in de eigen gemeente te bespreken, ook met de postcommandanten.

Gevraagd besluit

- 1) kennis te nemen van de brief d.d. 19 juli 2023 van de Inspectie J & V aan de Minister;
- 2) kennis te nemen van de stand van zaken van de bluswatervoorziening van de VR NHN.

Het AB besluit conform het voorstel.

9.4 Rapportage toetsingscommissie Dekkingsplan VR NHN

De voorzitter geeft het woord aan de portefeuillehouder brandweer, de heer De Boer voor een toelichting. De heer De Boer geeft aan dat het bestuurlijk een positief verhaal is, met een paar verbeterpunten die meegenomen zullen worden.

De heer Dijkman vraagt naar de opvolging hiervan en informeert of nu ook concreet het dekkingsplan wordt aangepast naar aanleiding van de opmerkingen en aanbevelingen.

De heer Taneja licht toe dat het hier om een belangrijke rapportage gaat en dat hij blij is met de uitkomst. Aan alle wettelijke criteria wordt voldaan. Het dekkingsplan wordt in december voorgelegd aan de raden voor zienswijze. In de bijlage komt het rapport van de toetsingscommissie met uitleg over welke aanbevelingen overgenomen worden en welke niet.

10 **Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Veiligheidsregio NHN**

De voorzitter geeft het woord aan de heer De Boer, die aan het document niets heeft toe te voegen en het als een hamerstuk zou willen behandelen. Mevrouw Van Dam heeft als lid van de auditcommissie de volgende opmerkingen: het DB heeft als nieuwe rol de rechtmatigheid te toetsen. De auditcommissie onderschrijft de aanpassingen die in de verordeningen zijn verwoord. Het proces van inbedding zal vanuit de auditcommissie gevolgd worden zodat de verordeningen ook op de juiste manier in de jaarstukken terechtkomen.

De heer Ruiter heeft een aantal opmerkingen:

1. In de stukken worden de begrippen 'hij' en 'zij' door elkaar gebruikt, de heer Ruiter ziet dit liever meer consequent toegepast.
2. Bij art. 4 bij de post onvoorzien is 0,25% opgenomen. Dit lijkt weinig maar is 25.000 euro. Het gaat hier echter uitsluitend om formeel aan de voorwaarden te voldoen. Voor de vorm kan worden volstaan met een klein bedrag, bijvoorbeeld 100 euro. De heer Ruiter stelt deze aanpassing voor.
3. Bij art. 5.3 staat dat het DB het algemeen bestuur informeert als men verwacht dat de lasten het programma overschrijden. 'Programma' zou 'begroting' moeten zijn. En hetzelfde staat er bij de baten van het 'programma'. Ook hier moet staan dat deze de 'begroting' dreigen te overschrijden. De heer Ruiter verzoekt om dit tekstueel aan te passen.
4. Bij art. 6.2 onder c staat dat VR NHN de vennootschapsbelasting apart moet opnemen. Hier is de heer Ruiter nieuwsgierig of het klopt dat VR NHN deze belasting moet betalen.
5. Bij art 7.2. vooruitlopend op bestemmingsvoorstel jaarrekeningresultaat kan het DB aan het AB voorstellen het restant door middel van een bestemmingsreserve over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. De heer Ruiter vraagt of dit niet in strijd is met de FUGR.

6. Bij art 12.4 onder a staat bij 'rechtmatigheid' dat er sprake is van overschrijding wanneer de direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. In plaats van 'inkomsten' moet het woord 'baten' worden gebruikt.

De heer De Boer stelt voor de technische aanpassingen op te nemen in de tekst van de verordeningen. Het voorstel om de 0,25% voor de post onvoorzien te vervangen door 100 euro is voor de heer De Boer akkoord. Reserves en de instelling daarvan is aan het algemeen bestuur, want de FUGR maakt uitgangspunten en is geen wet of verordening. De heer De Boer stelt voor de verordeningen nu wel in deze vorm vast te stellen. Dit is een jaarlijks terugkerend proces. Aan de hand van de notulen worden de opmerkingen overgenomen. De auditcommissie kan controleren of de technische aanpassingen zijn gedaan.

Gevraagd besluit

De verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 2012 gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023 vast te stellen.

Het AB gaat akkoord en stelt beide verordeningen vast.

11 Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023

Gevraagd besluit

De verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2023 vast te stellen;

Zie besluit bij agendapunt 11.

12 Asiel

12.1 Terugkoppeling Veiligheidsberaad 8 september 2023

Op 8 september 2023 vond een extra ingelast VB plaats over de stand van zaken en prognose van het aantal opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Vanwege de late planning van dit VB is het niet gelukt een vertegenwoordiging vanuit Noord-Holland Noord deel te laten deelnemen. De voorzitter geeft het woord aan Mevrouw Van Kampen om de stand van zaken toe te lichten.

12.2 Stand van zaken

Mevrouw Van Kampen nam deel aan een bespreking met alle bestuurders uit de regio om duidelijk te krijgen wat men voor elkaar kan betekenen op asielvraagstukken. En wat de taken zijn van de landelijke, provinciale en regionale regietafels. Vooralsnog gaat de provinciale regietafel uit van de spreidingswet en moeten de gemeenten zich voorbereiden dat dit een taak wordt in de toekomst. De wet komt nog in de Eerste kamer. Dan zal per 1 februari bekend worden hoeveel elke provincie en elke gemeente aan asielzoekers moet huisvesten, waarbij ook gekeken wordt naar de sociaaleconomische draagkracht per gemeente. Er komt een regeling voor de gemeenten en daar kan nog een bonus bijkomen voor extra opvang.

De opvang van Oekraïners ligt vanaf 1 januari 2024 niet langer bij de veiligheidsregio, maar bij de eigen gemeente. De vraag om coördinatie zal aan de gemeente Alkmaar worden voorgelegd. Voor derdelanders komt een passende maatwerkoplossing voor het opnieuw inschrijven bij een gemeente. Noord-Holland Noord doet al heel veel. De vraag is enorm groot, zowel voor de

Oekraïners als voor de asielzoekers. Vanuit de staatssecretaris is het verzoek gekomen om in de provincie NH nog 1400 extra asielplekken te realiseren. Mevrouw Van Kampen benadrukt dat het belangrijk is om goed te kijken binnen de eigen gemeente wat er nog meer mogelijk is. De uitdaging is om de vele statushouders zo snel mogelijk uit de asielzoekerscentra te halen. Daarbij ligt er ook een probleem bij het COA omdat niet alle papieren voldoende in orde zijn om statushouders te kunnen doorsturen. Het zou goed zijn dit in VNG verband aan te kaarten. De voorzitter bedankt mevrouw Van Kampen, ook voor de duidelijke uitleg per onderdeel in de memo die zij hierover stuurde.

De heer Dijkman informeert naar de 1400 extra plekken die gevraagd worden in relatie tot de verschillende regio's in Noord-Holland, omdat Noord-Holland Noord al (ruim) voldoet aan de opgave.

Mevrouw Van Kampen licht toe dat bij het doorrekenen van de spreidingswet in Noord-Holland Noord blijkt dat er nog wel plekken bij moeten komen. De vier andere veiligheidsregio's in Noord-Holland ontwikkelen ook mooie initiatieven en zullen evengoed meer mensen moeten opvangen. Het hebben van de vaste asielzoekerscentra in Den Helder en Dijk en Waard heeft Noord-Holland Noord een wat andere positie, maar ook hier zullen er voor meer mensen oplossingen gevonden moeten worden als de spreidingswet doorgaat.

13 Terugkoppeling Veiligheidsberaad 29 augustus en 9 oktober 2023

Op 29 augustus heeft de heer Nieuwenburg de VR NHN vertegenwoordigd bij het VB. De voorzitter geeft hem het woord voor een korte terugkoppeling.

De heer Nieuwenburg meldt dat er een extra vergadering was ingelast vanwege een spoed raadpleging over de derdelanders onder de Oekraïners. Door de actualiteit is dit inmiddels achterhaald. Verder zijn er een aantal benoemingen geweest op portefeuilles. Ook is een geactualiseerd proces Wet herijking veiligheidsregio's afgestemd voor het inrichten van het wetstraject en hoe de belanghebbenden hierbij worden betrokken. In het Veiligheidsberaad van 9 oktober zijn de vraagstukken met de beoogde oplossingen besproken met de minister en de opbrengst van dit gesprek is input voor het wetgevingstraject. Daar is mevrouw Schouten als voorzitter bij betrokken.

De voorzitter koppelt verder terug uit het normale overleg van het Veiligheidsberaad op 9 oktober, dat bestond uit een deel zonder de minister en een deel met de minister. In het eerste deel is een *Position paper Veiligheidsberaad ten behoeve van formatie nieuw kabinet* besproken. Hiermee zijn de volgende punten onder de aandacht gebracht:

- Behoud voortgang in de herziening Wet veiligheidsregio's;
- Investeer in natuurbrandbeheersing (voorkomen en bestrijden);
- Behoud de slagkracht van de brandweer;
- Zorg voor een veilige energietransitie.

In het VB met de minister zijn de door de RCDV gemaakt *twopagers* aan de minister aangeboden en meegenomen in proces van de wetsherziening. De voorzitter verwacht dat het een lang traject naar de nieuwe wetgeving zal worden, ook door het vormen van een nieuw kabinet.

Ook is aan de orde geweest het *Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)*. Dit is gericht op het effectief en slagvaardig kunnen handelen bij een bovenregionale crisis. In het protocol is onder meer het voorzitterschap van het IRBT en de wijze van besluitvorming vastgelegd. De voorzitter licht toe dat dit gevolgen kan hebben voor het opzetten van hulpverlening in samenhang met de andere veiligheidsregio's. De eigen veiligheidsregio blijft weliswaar aan zet, maar bij het verdelen van

schaarse middelen als bijvoorbeeld shovels, pompen, grote hijskranen, over de verschillende VR-regio's heen, moet de coördinatietaak door de voorzitters van die veiligheidsregio's worden opgepakt. Het gaat dan om hele grote vraagstukken. Daarbij zullen zij streven naar consensus, maar als dat niet lukt geldt meerderheid en minderheid. Dat kan lastig zijn om goed juridisch af te kunnen stemmen.

Vervolproces inrichting governance, beheer en rechtsvorm KCR2

Ministerie en Veiligheidsregio's werken aan het Knooppunt Coördinatie Regio's – Rijk (KCR2). Het doel is goed informatiemanagement en coördinatie tussen veiligheidsregio's onderling en met het Rijk. VB en de minister hebben opdracht gegeven tot verkennend onderzoek naar de governance, het beheer en de bijbehorende rechtsvorm van de KCR2-organisatie voor de lange termijn. Voor de kortere termijn wordt het beheer belegd bij het NIPV. Wie is eigenaar van welke data en hoe is de data beschikbaar als het crisis is.

Opdracht inzake consignatievraagstuk – toekomstbestendige brandweer

Er komt een werkgroep (onder de stuurgroep Toekomstbestendig Brandweerstelsel) met de opdracht om het juridische vraagstuk van consignatie bij de brandweer en de veiligheidsregio in kaart te brengen en mogelijke oplossingsrichtingen uit te werken. Dit komt voort uit de Europese wetgeving en mevrouw Bensen is hierbij betrokken via de AC Brandweer.

Landelijk inzicht in geweld en agressie tegen brandweermensen

De voorzitter betreurt het dat dit steeds vaker aan de orde is, ook in Noord-Holland Noord. De VR NHN heeft agressiecoaches in het collegiaal opvangteam die heel goed werk verrichten en ook goed doorvragen. Het blijft belangrijk dat alle incidenten gemeld worden om deze te ook te kunnen registreren.

WAS-palen (Waarschuwings-en Alarmeringssystemen)

In 2025 eindigt het onderhoudscontract en het is de bedoeling de palen daarna in vijf jaar uit te faseren. VR NHN heeft hierover al een standpunt ingenomen. Er zijn ook regio's met andere standpunten. De positie van het ministerie is duidelijk: palen uitfaseren en overstappen op NL Alert. In VB van 15 december wil VB met formele reactie komen richting minister.

14 Rondvraag

- Mevrouw Van Kampen is destijds verzocht de coördinatie van de drie GR-en rond de omgevingswet ter hand te nemen. Op 13 november komt er nog een bijeenkomst met de gemeenten en de betrokken GR-en. Mevrouw Van Kampen vraagt of het AB ermee akkoord gaat dat zij hierna met deze functie stopt. Alle leden van het bestuur zijn het ermee eens.
- De voorzitter geeft aan dat VR NHN afvaardiging heeft in de BAC;s Brandweer, Crisisbeheersing, Informatievoorziening en GHOR. Zij stelt voor in de AB-vergadering de terugkoppeling uit deze landelijke adviescommissies een vast agendaonderdeel op de AB-agenda te laten zijn. De AB-leden gaan hiermee akkoord.
- De voorzitter vraagt de heer De Boer en mevrouw Kortenray om een korte terugkoppeling te geven van het bezoek van minister Kuipers aan Den Helder, waarbij zij beiden op de eerste dag van de tweedaagse aanwezig waren. De minister was samen met de DG op bezoek. Zij hebben gekeken hoe de huisartsen en anderen samenwerken in het spoedplein; een integratie van SEH en HAP. Vanuit VR NHN is het gesprek op traumazorg gebracht. Deze is gevestigd in Alkmaar maar de kans is aanwezig dat dit in de toekomst verandert. Vanuit VR NHN is de wens uitgesproken deze zorg te blijven organiseren zoals nu, het gaat heel goed en is een betere oplossing dan vanuit Amsterdam. De voorzitter voegt hieraan toe dat het goed is om ook aan

anderen te laten zien hoe je kunt samenwerken en dan zaken voor elkaar kunt krijgen die anders niet mogelijk zijn.

15 Sluiting

De voorzitter sluit om 11.09 de vergadering af en bedankt allen voor inbreng en betrokkenheid. Er zijn veel mooie gesprekken geweest. Met elke stap in de besluitvorming wordt VR NHN een stukje beter en dat is de reden om hier samen te zijn. Nogmaals feliciteert de voorzitter de heer De Boer met het mooie nieuwe gemeentehuis en geeft hem als laatste het woord.

De heer De Boer bedankt ook allen voor de mooie dagen en nodigt ieder uit voor een rondleiding.

Vergadering	Algemeen Bestuur
Datum	1 december 2023
Portefeuillehouder	Voorzitter
Onderwerp	Aanwijzing lid auditcommissie VRNHN
Agendapunt	6
Voorstel	<u>Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd om:</u> 1) De heer P. Dijkman, waarnemend burgemeester Drechterland, te benoemen tot lid van de auditcommissie.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

1.1. Inleiding

Met het vertrek van waarnemend burgemeester Straat (gemeente Medemblik) is er een vacature ontstaan voor de functie van lid van de auditcommissie van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

De auditcommissie heeft als doel het versterken van de controlerende functie van het algemeen bestuur op het terrein van de financiën, rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid. De auditcommissie brengt advies uit aan het algemeen bestuur over financiële stukken.

Op dit moment zijn de subregio's Alkmaar en Noordkop in de auditcommissie vertegenwoordigd, door respectievelijk de burgemeesters Ten Bruggencate en Van Dam. Conform de gemaakte afspraak in de vergadering van het algemeen bestuur van 13 oktober 2023 is de vacature uitgezet onder de West-Friese leden, met het oog op een evenredige vertegenwoordiging uit de drie subregio's van de veiligheidsregio.

De heer Dijkman, waarnemend burgemeester van de gemeente Drechterland, heeft zich als enige beschikbaar gesteld voor de functie en wordt hierbij voorgedragen als lid van de auditcommissie.

1.2. Beoogd effect

Met dit voorstel wordt beoogd de vacature die in de auditcommissie is ontstaan, zo spoedig mogelijk te vervullen.

1.3. Motivering

Met het aanwijzen van de heer Dijkman als lid van de auditcommissie zijn de drie subregio's van de veiligheidsregio weer vertegenwoordigd in deze commissie.

1.4. Kanttekeningen

Geen.

1.5. Financiële consequenties

Geen.

1.6. Uitvoering

Direct na besluitvorming in het algemeen bestuur kan de heer Dijkman formeel toetreden tot de auditcommissie en werkzaamheden ten behoeve van de auditcommissie oppakken.

1.7. Communicatie

Niet van toepassing.

Aan:

De leden van het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur en Directies van de Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord.

In afschrift aan: de colleges van de 16 gemeenten in Noord-Holland Noord (en de gemeente Uitgeest)

Datum: 8 oktober 2023

Onderwerp: Indexatie kadernota voor de begroting 2025

Geachte heer/ mevrouw,

Binnenkort stelt u de Kadernota voor de begroting 2025 op. Op verzoek sturen wij u de hiervoor te hanteren indexatiecijfers toe, conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord (FUGR).

FUGR

In de FUGR is opgenomen dat u voor de indexatie kunt uitgaan van de meest recente cijfers zoals deze door het Centraal Planbureau (CPB) worden gepubliceerd. In de meeste gevallen zijn dat de cijfers uit het Centraal Economisch Plan (CEP) dat het CPB jaarlijks in maart gepubliceerd. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de meest recente cijfers baseren wij de indexatiecijfers voor 2025 op de lange termijn cijfers gepubliceerd in de augustusraming 2023 (cMEV 2024).

De indexatiecijfers voor de begroting 2025 zijn als volgt:

1. Prijs bruto binnenlands product
Het indexatiecijfer voor 2025 is **2,4** (cMEV 2024, augustus 2023)
2. Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers
Het indexatiecijfer voor 2025 is **4,9** (cMEV 2024, augustus 2023)

De deelnemersbijdrage en gedragslijn autonome ontwikkeling

In artikel 2 van de FUGR was vastgelegd dat afwijkingen tussen de werkelijke indexatie (jaar T) t.o.v. de begrote indexatie (T-2) zal leiden tot een correctie die daarmee effect heeft op de deelnemersbijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen. Als gevolg van de forse prijsstijgingen hebben wij bij de vorige indexatie een voorschot genomen op de herziening voor het jaar 2022.

Op basis van de meeste recente informatie kunt u de volgende indexatiecijfers hanteren:

Te hanteren indexatiecijfers in begroting 2025 (cMEV 2024 + correctie 2022)

1. Prijs bruto binnenlands product
Het indexatiecijfer voor 2025 is $2,4$ (cMEV 2024) + $1,3$ = **3,7**
2. Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers
Het indexatiecijfer voor 2025 is $4,9$ (cMEV 2024) – $0,9$ = **4,0**

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben dan kunt u zich via de mail richten tot het bestuurssecretariaat van de gemeente Schagen, of direct contact opnemen met de secretaris van de Regietafel.

Met vriendelijke groet,

M. van Kampen
Voorzitter Regietafel Noord-Holland Noord Burgemeester Schagen

Bestuurssecretariaat Schagen

bestuurssecretariaat@schagen.nl

Tel. 0224 210 400

H. van den Heuvel Secretaris Regietafel henriettevdheuvel@mac.com Tel. 06 38506756

Bijlage

Berekening vooraf indexatie voor begroting 2022	
a) Prijs bruto binnenlands product op basis van MEV 2022	4,2
b) Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers op basis van MEV 2022	5,7
Berekening indexatie 2022 (op basis van standaard verhouding)	
Prijsindex 30% * prijs bruto binnenlands product	1,3
Loonkostenindex 70% * prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	4,0
A) Indexatie voor de begroting 2022 op basis van MEV 2022	5,3
Berekening achteraf indexatie voor het jaar 2022	
a) Prijs bruto binnenlands product op basis van cMEV 2024	5,5
b) Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers op basis van cMEV 2024	4,8
Berekening indexatie 2022 (op basis van standaard verhouding)	
Prijsindex 30% * prijs bruto binnenlands product	1,7
Loonkostenindex 70% * prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	3,4
B) Indexatie 2022 op basis van cMEV 2024	5,0
Herrekening	
a) Prijs bruto binnenlands product op basis van cMEV 2024	1,3
b) Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers op basis van cMEV 2024	-0,9
Verschil uitkomst B - A (op basis van de standaard verhouding)	-0,2

Vergadering	Algemeen Bestuur
Datum	01-12-2023
Onderwerp	Voorstel zienswijze NIPV 2024
Agendapunt	7.2
Bijlagen	2
Auteur	J. Mell
Voorstel	Het algemeen bestuur wordt gevraagd om: <ol style="list-style-type: none">1. Kennis te nemen van het Jaarplan 2024 van het NIPV.2. Akkoord te gaan met het (tekst)voorstel voor een zienswijze.3. Het (tekst)voorstel voor de zienswijze ter vaststelling door te geleiden naar het algemeen bestuur.

Kern en beoogd effect

Het NIPV heeft het jaarplan 2024 aan alle veiligheidsregio's voor zienswijze aangeboden. Dit betekent dat het algemeen bestuur een zienswijze mag geven op grond van artikel 73 van de Wet op de Veiligheidsregio's.

Motivering

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is het publieke kennisinstituut voor een veilig Nederland. Het NIPV voert toegepast onderzoek uit op het gebied van crisisbeheersing en brandweezorg. Zij vertalen hun kennis naar dienstverlening en delen dit met de partners. Het NIPV fungeert als kennis- en expertisecentrum dat verbinding brengt tussen de veiligheidsregio's, Rijksoverheid en crisispartners onderling. Met dit jaarplan vraagt het bestuur van het NIPV aandacht voor de modernisering van dit instituut.

Kijkend naar het jaarplan focust het NIPV op de pijlers onderzoek, onderwijs, ondersteuning en informatie. Het is belangrijk om te beseffen dat de pijlers elkaar versterken, maar ook herkenbaar zijn en passen bij de context van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Onderstaand volgt een korte toelichting op de pijlers:

1. Onderzoek focust zich op kennisontwikkeling, het delen en het toepassen daarvan. Op deze wijze signaleert het NIPV nieuwe ontwikkelingen en is in staat dit te borgen binnen het instituut.
2. De pijler onderwijs heeft als doel om gevalideerde onderzoeksresultaten te implementeren in het onderwijs van het NIPV. Goed onderwijs is essentieel om een antwoord te bieden op de complexe vraagstukken binnen de maatschappij.
3. Ondersteuning heeft tot doel om de bovenregionale slagkracht te vergroten voor crisisbeheersing en brandweezorg en het beperken van de impact van een crisis.
4. Informatie gaat over het realiseren van een adequate informatiepositie voor veiligheidsregio's, het Veiligheidsberaad en andere crisispartners. Zo kunnen zij slimmer samenwerken, burgers beter informeren over risico's en effectieve en efficiënte keuzes maken voor de meest geschikte vorm van brandweezorg en crisisbeheersing. Meer concreet werkt men aan bijvoorbeeld ICT-instrumenten en informatieveiligheid.

Voorstel zienswijze

Allereerst is het belangrijk om waardering uit te spreken voor de mogelijkheid voor het indienen van een zienswijze. Dit geeft blijk een welwillendheid tot nadere samenwerking. Het NIPV dient een moderniseringsslag door te maken zodat het instituut nog beter aansluit op de uitdagingen van morgen. Hierbij spelen de pijlers onderwijs, informatie, ondersteuning en onderzoek een belangrijke rol. Deze pijlers vormen de concretisering van artikel 68 van de Wet Veiligheidsregio's waarin de taakstelling van het NIPV staat omschreven. Uit de toelichting van deze pijlers blijkt dat het NIPV haar wettelijke taak in dit plan heeft geborgd.

Daarom wordt het onderstaande zienswijzevoorstel geadviseerd:

“Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord bedankt het NIPV voor de mogelijkheid om een zienswijze te geven op het Jaarplan 2024. Op basis van de geschetste inhoud geeft het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een positieve zienswijze op het plan. Het plan geeft voldoende inzicht in uit te voeren activiteiten en sluit aan bij de taakstelling van het NIPV.

Het algemeen bestuur herkent de noodzaak om gedegen onderzoek en onderwijs te organiseren op het gebied van brandweer en crisisbeheersing, gelet op de nieuwe vraagstukken die zich voordoen. Ook herkent het bestuur de noodzaak tot het ontwikkelen van een informatielandschap op het gebied van (landelijke) thema's als ICT, LCMS en informatieveiligheid. Dergelijke vraagstukken vereisen een slimme aanpak om landelijk tot sterke, slimme en uniforme voorzieningen te komen.

Wel spreekt het algemeen bestuur haar wens uit dat het NIPV nauw blijft samenwerken met de veiligheidsregio's. Het is van belang dat het NIPV dilemma's op tafel legt. Dit vraagt om constructieve en scherpe gesprekken. Zonder deze scherpte gaat verandering te langzaam in de context van de snel veranderende samenwerking. Het algemeen bestuur roept het NIPV daarom op tot scherpe en constructieve dialoog.”

Financiële consequenties

Het jaarplan biedt goed inzicht in de opvallende mutatie op financieel gebied.

Jaarplan 2024

Voorwoord

Rampen en crises zijn van alle tijden. Toch manifesteren deze zich vandaag de dag steeds intenser. Door klimaatverandering worden we vaker geconfronteerd met grootschalige overstromingen en een vergrote kans op onbeheersbare natuurbranden. Extreem weer kan leiden tot langdurige uitval van digitale of vitale infrastructuur en potentieel tot maatschappelijke ontwrichting. In ons dichtbevolkte land kunnen calamiteiten immers gemakkelijk voor een sneeuwbaaleffect zorgen, met alle maatschappelijke gevolgen van dien.

Maar naast de traditionele flitsrampen zien we tegenwoordig ook 'grenzeloze' dan wel 'sluimerende' crises, zoals de stikstofcrisis, de woningcrisis, de energiecrisis en de crisis rondom vluchtelingen en asielzoekers. Bovendien raken deze crises steeds meer onderling verweven en vragen om een brede aanpak: naast vormgeven aan veiligheid ook aandacht voor het versterken van sociale cohesie en solidariteit.

We zien dus het karakter van crises veranderen. Deze kenmerken zich steeds vaker door hun lange duur, effecten op meerdere beleidsdomeinen en versnipperde regie. De samenleving heeft dan ook overheden nodig die door intensieve samenwerking als één overheid opereren: responsief en in dialoog met burgers. Maar het vraagt ook om kennisinstututen die tijdig en in samenhang vanuit hun specifieke deskundigheid kennis ontwikkelen omtrent nieuwe ontwikkelingen en deze toepasbaar maken voor de beroepspraktijk.

De dienstverlening van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bedoeld voor de professionals die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van en de respons op (brand) incidenten en crises. Daarin speelt het NIPV een centrale rol als ontwikkelaar en verbinder: door onderzoek te doen, onderwijs te geven, op verzoek van partners expertise en operationele ondersteuning te bieden en ervoor te zorgen dat het veiligheidsdomein altijd beschikt over de best mogelijke informatievoorziening.

Zo blijven veiligheidsregio's als publieke organisaties voor brandweezorg en crisisbeheersing goed voor hun taken toegerust en kunnen hulpverleners in de frontlinie veilig en verantwoord optreden. Samen werken we aan een veilig en veerkrachtig Nederland. Voor de huidige generatie en voor generaties na ons. En daar ben ik trots op.

Ton Heerts,
Voorzitter Algemeen Bestuur Nederlands
Instituut Publieke Veiligheid

Inhoud

1. Wie zijn we	5
1.1 Kerntaken en ambitie	5
1.2 Maatschappelijke opgave	6
1.3 Verbinding tussen binnen- en buitenwereld	7
2. Wat zien we	11
2.1 Klimaatverandering	11
2.2 Verduurzaming	12
2.3 Digitale transitie en robotisering	13
2.4 Verdichting en meervoudig ruimtegebruik	14
2.5 Nieuwe en ongekende crises	16
3. Wat gaan we doen	18
3.1 Onderzoek	18
3.2 Onderwijs	20
3.3 Ondersteuning	21
3.4 Informatie	23
4 Meerjarenperspectief	27
Bijlage 1: Begroting en bedrijfsvoering	29
Bijlage 2: Besteding naar financieringsvorm en wetsartikel in 2024	33
Bijlage 3: Risicoparagraaf	37

1. Wie zijn we

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is het publieke kennisinstituut voor een veilig en veerkrachtig Nederland. Wij voeren toegepast onderzoek uit op het gebied van crisisbeheersing en brandweezorg en vertalen de kennis die daaruit voortvloeit in kennisintensieve dienstverlening voor en met onze partners in veiligheid. We ontwikkelen en verbinden daarbij kennis, systemen, mensen en middelen. Zo fungeert het NIPV als een daadkrachtig kennis- en expertisecentrum dat verbinding brengt tussen de veiligheidsregio's, Rijksoverheid en crisispartners onderling. We versterken deze partners in het veiligheidsdomein met onderzoek, onderwijs, ondersteuning en informatie die nodig zijn bij het uitvoeren van de opgaven waar zij voor staan.

1.1 Kerntaken en ambitie

Het NIPV wil graag dat veiligheidsregio's en andere crisispartners in alle fasen van incidenten en crises kunnen vertrouwen op actuele en relevante kennis, informatie, ondersteuning en verbindingen. Daartoe stellen we ons samenwerkingsgericht, aanspreekbaar, daadkrachtig en leergierig op ten aanzien van onderstaande vier strategische doelstellingen. Ook willen we in staat zijn ons aan te passen aan de snel veranderende context en kunnen inspelen op de behoeften die daaruit voortkomen.

- > ontwikkelen, delen en toepassen van kennis voor brandweezorg en crisisbeheersing
- > versterken van het vak(manschap) voor brandweezorg en crisisbeheersing
- > ondersteunen van de veiligheidsregio's en onze overige partners
- > versterken van de informatievoorziening en -positie van onze partners

De door het NIPV te verrichten taken en werkzaamheden zijn vastgelegd in artikel 68, 69 en 70 van de Wet veiligheidsregio's. Aan de uitvoering van deze taken en werkzaamheden ligt voor het NIPV als kennisinstituut de kenniscirkel ten grondslag: om kennis hoogwaardig te kunnen ontwikkelen, ontsluiten, toepassen en evalueren is nauwe interactie met de praktijk essentieel. Door kennis en ervaring te combineren in expertisecentra vindt optimale kruisbestuiving tussen wetenschap en het veld plaats en stimuleren we innovatie. De koers en inrichting van het NIPV zijn een afgeleide van dit denken en doen.

1.1.1 Ontwikkelen, delen en toepassen van kennis voor brandweezorg en crisisbeheersing

De veiligheid in ons land is geen statisch begrip. We hebben haar als samenleving met z'n allen verworven en zullen haar in haar kwetsbaarheid moeten koesteren. De ontwikkelingen in onze maatschappij, die steeds vaker in elkaar grijpen, zetten ons aan om voortdurend te werken aan meer inzicht in de veiligheidsrisico's voor onze leefomgeving. Die noodzaak vraagt om gerichte

investeringen in onderzoek en kennisontwikkeling. Gewapend met die kennis kunnen we adequater risico's beheersen en handelen bij incidenten, rampen en crises. Daarvoor voeren we onafhankelijk en toegepast wetenschappelijk onderzoek uit naar specifieke thema's. De uitkomsten daarvan vertalen we in kennisintensieve dienstverlening. Ook brengen we relevante, al bestaande kennis samen. Dat doet het NIPV niet alleen zelf, we werken ook samen met universiteiten, hogescholen, kennisinstellingen, bedrijfsleven en de professionals die leiding geven en in het veld actief zijn. Bovendien ondersteunen we en adviseren we deze professionals over het toepassen van de kennis die ze hebben opgedaan.

1.1.2 Versterken van het vakmanschap voor brandweezorg en crisisbeheersing

De complexiteit in de samenleving neemt toe. Die toename heeft ook zijn weerslag op de risico's waarmee de samenleving te maken krijgt: die risico's worden dynamischer in tijd, plaats, grootte en soort. Daarom is het zaak om blijvend te kijken naar het vak van iedereen die in het veiligheidsdomein actief is – van crisismanagers tot brandweermensen. Wat maakt hen vakmensen, niet alleen vandaag, maar ook morgen? En hoe zorgen we ervoor dat zij goed opgeleid blijven en hun kennis en vaardigheden duurzaam kunnen ontwikkelen? Het NIPV levert een actieve bijdrage aan de versterking en professionalisering van het vak. Zo vergroten we en behouden we het vakmanschap van elke professional die veilig wil optreden tijdens een brand, een ramp of een crisis.

1.1.3 Ondersteunen van de veiligheidsregio's en overige partners

Het NIPV biedt landelijke ondersteuning aan de veiligheidsregio's, de Rijksoverheid en de overige crisispartners, zodat zij samen in staat zijn om de veiligheidsambities van Nederland waar te maken. We ondersteunen met kennis en expertise op het gebied van crisisbeheersing en brandweezorg de partners in Nederland bij de uitvoering van hun taken. Daarbij willen we het mogelijk maken dat zij efficiënter en effectiever kunnen samenwerken, met name door schaalvoordelen te creëren. Dat doen we door overkoepelende productie en dienstverlening tot stand te brengen. Zo kunnen de veiligheidsregio's en andere partners zich richten op hun

kerntaken en sneller, beter en goedkoper presteren. Als ondersteuningspartner bundelen we kracht, kennis en kunde rondom thema's die alle veiligheidsregio's raken.

1.1.4 Versterken van de informatievoorziening en -positie van onze partners

Veiligheidsregio's hebben informatie nodig om goed te kunnen functioneren. Tegelijk neemt de vervlochtenheid en dynamiek in onze samenleving toe – en die hebben hun effecten op de publieke veiligheid. Dat betekent dat de hulpverleners in de frontlinie en hun crisispartners een groeiende behoefte hebben aan voorspellende en 'real time'-informatie om dreigingen, incidenten, rampen en crisis te voorkomen of te beheersen. Het NIPV ondersteunt het veiligheidsdomein door mee te bouwen aan een sterke informatiepositie, ook in de vorm van trendanalyses en prognoses. Zo kunnen partners slimmer samenwerken, burgers beter informeren over risico's en effectieve en efficiënte keuzes te maken voor de meest geschikte vorm van brandweezorg en crisisbeheersing.

1.2 Maatschappelijke opgave

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is als kennisinstituut deskundig op publieke risico's, brandweezorg en crisisbeheersing en levert vanuit die deskundigheid een bijdrage aan alle niveaus van publieke veiligheid: een beschermende omgeving, een veerkrachtige samenleving en een professionele respons bij incidenten en crises. Onze dienstverlening is bedoeld voor de professionals die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van en de respons op (brand)incidenten en crises. Daarin spelen we een centrale rol als ontwikkelaar en verbinder: door onderzoek te doen, onderwijs te geven, op verzoek van partners operationele en logistieke ondersteuning te bieden en ervoor te zorgen dat het veiligheidsdomein altijd beschikt over de best mogelijke informatievoorziening.

“Door de klimaatverandering staat onze maatschappij voor een grootscheeps veranderingsproces. De energietransitie is daar één aspect van, maar ook door hitte, droogte en extreem weer komt onze samenleving onder druk te staan. Al deze ontwikkelingen zijn bovendien steeds nauwer met elkaar verweven. Het ene vergroot de kans op het andere. Allemaal brengen ze nieuwe risico's met zich mee – en door hun verwevenheid kunnen ze leiden tot incidenten die we nooit eerder hebben meegemaakt. Doen we genoeg om deze nieuwe incidenten te voorkomen? En als dat onverhoopt niet genoeg is: zijn we wel voorbereid op deze nieuwe risico's? We willen immers zeker weten dat onze professionals in de vuurlinie niet verlegen zitten om een aanpak waarmee zij veilig kunnen optreden en de gevolgen voor ons allemaal zo klein mogelijk houden. Niet voor niets staat ons onderwijsjaar in het teken van de crisisprofessional van de toekomst. Die geven we graag via onderzoek en onderwijs de juiste kennis en hulpmiddelen in handen voor een veilig en veerkrachtig Nederland, ook in 2030, 2040 en 2050.”

IJle Stelstra - Algemeen Directeur

1.3 Verbinding tussen binnen- en buitenwereld

Als de publieke veiligheid in het geding is, mag de samenleving een passend en professioneel antwoord verwachten van iedereen die actief is in het veiligheidsdomein. Dat kan niemand alleen, zeker nu de veiligheidsvraagstukken in onze samenleving steeds complexer worden. Samenwerking met partners en andere belanghebbenden wordt daardoor steeds belangrijker. Om die reden versterken we voortdurend onze eigen professionaliteit en zorgen we ervoor dat we intensief en wendbaar kunnen samenwerken met onze partners. Dat zijn belangrijke randvoorwaarden voor het succes van een gezamenlijke aanpak in het gehele veiligheidsdomein.

1.3.1 Verbinden in partnerschap

De omvang van het veiligheidsdomein is de laatste decennia toegenomen. Dat komt doordat fysieke, sociale en digitale veiligheid steeds meer met elkaar vervlochten zijn geraakt en daardoor onvoorspelbare effecten kunnen hebben. Ook door het toenemend grensoverschrijdende karakter krijgen we vaker met nieuwe en deel onbekende crises te maken. Dat vraagt om een brede benadering en daarmee samenwerking in wisselende coalities. Daardoor is de publieke veiligheid een zaak geworden van steeds meer betrokkenen. Daar komen ook partijen bij die buiten de traditionele veiligheidsketen liggen. Het NIPV wil bijdragen aan een effectieve samenwerking in alle ketens en netwerken. Daartoe investeren we in betrouwbaar partnerschap, wederkerigheid en dialoog.

1.3.2 Wendbaar, duurzaam en inclusief organiseren

In de aanschrijving NIPV 2024 legt het Ministerie van Justitie en Veiligheid nadruk op vier thema's: informatievoorziening & beveiliging, duurzaamheid, huisvesting en personeel & organisatie. Twee daarvan zijn intern gericht, de andere twee hebben betrekking op de buitenwereld, maar alle vier zijn het dynamische thema's die vragen om een wendbare organisatie. Daarom kiezen we in het domein van de publieke veiligheid per vraagstuk een passende rol en organisatievorm. Aan de basis daarvan staat onze persoonlijke wendbaarheid. We zoeken dan ook blijvend naar de juiste voorwaarden voor een goede balans tussen mens en werk. Zo streven we naar duur-

zame inzetbaarheid van goede professionals, met de juiste middelen op de juiste plek, voor een NIPV die haar maatschappelijke opgave – in verbinding met veiligheidsregio's en andere crisispartners – ook in de toekomst kan waarmaken. Daartoe zijn we een organisatie die vakmanschap en passie stimuleert en mensen duurzaam en inclusief vanuit gedeelde waarden verbindt. Goed in je werk zijn en met plezier bij het NIPV werken zijn voor ons belangrijke uitgangspunten.

Het NIPV ziet diversiteit en inclusie als belangrijke waarden voor verbinding in de samenleving en binnen ons instituut. We zijn aangesloten bij het Arnhemse netwerk Diversiteitsreis, hebben intern een klankbordgroep D&I opgericht en het Charter Diversiteit van de SER ondertekend. Naast aandacht voor diversiteit bij de werving en selectie van nieuwe collega's heeft inclusie een prominente plek in ons eigen cultuurtraject.

Op het thema duurzaamheid geven we uitvoering aan het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen.

Marlene Bouwman - Manager Staf

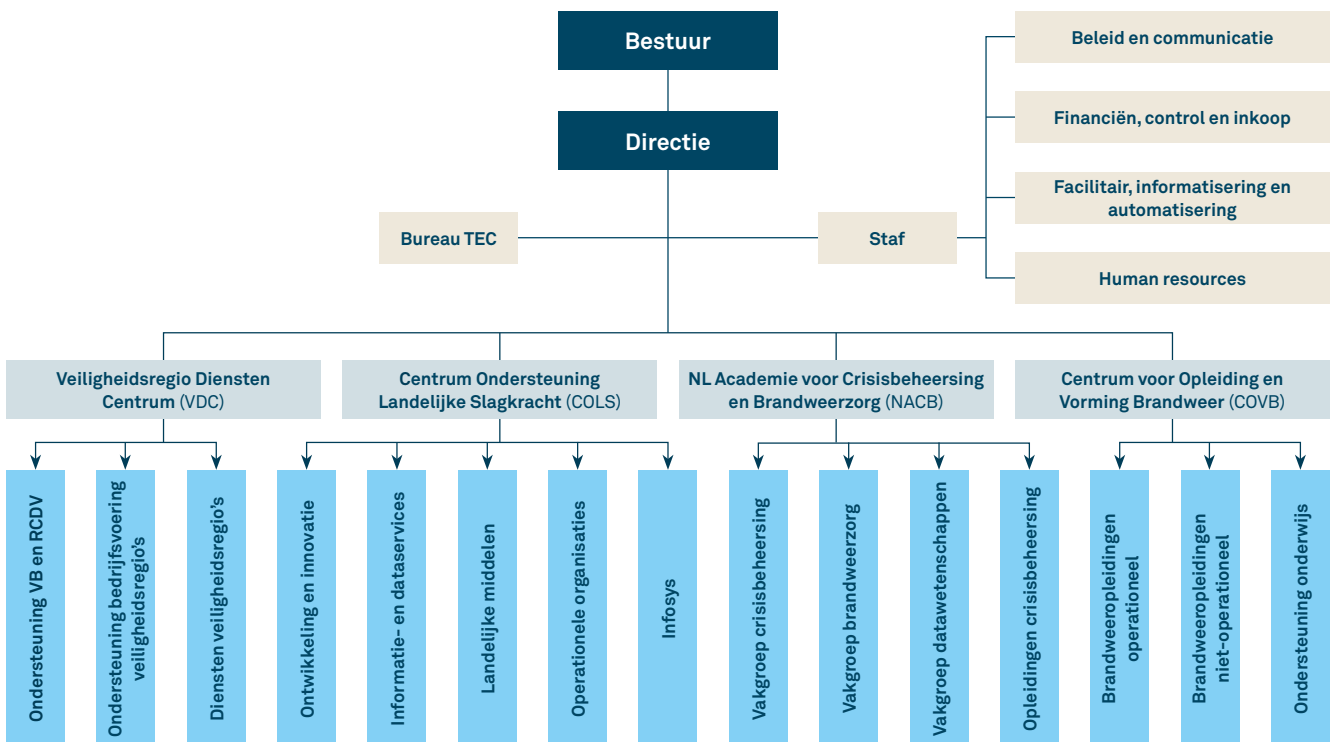
1.4 Bestuur, management en organisatie

Dagelijks bestuur NIPV

Ahmed Marcouch (voorzitter Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden), Anja Schouten, (voorzitter Veiligheidsregio Noord-Holland Noord) Ton Heerts (voorzitter algemeen en dagelijks bestuur NIPV en voorzitter Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland)

Organisatiestructuur NIPV

2. Wat zien we

De grote uitdagingen voor de wereld – zoals klimaatverandering, oorlog, migratie- en asielstromen, energiecrises, pandemieën, financiële crises en technologische verstoringen – manifesteren zich vandaag de dag steeds intenser. Die intensiteit zal in de nabije toekomst verder toenemen, naarmate risico's en dreigingen met elkaar verweven raken. Daarnaast zijn de kritieke systemen in ons sterk verdichte Nederland al evenzeer met elkaar verweven. Daardoor kunnen kleine incidenten relatief grote effecten hebben op de publieke veiligheid. Deze effecten kunnen elkaar bovendien versterken, ook op manieren die moeilijk te voorzien zijn. Bij elkaar vraagt dat om extra veerkracht in de samenleving.

De recente toekomstverkenningen brandweezorg en crisisbeheersing hebben enkele belangrijke trends in de samenleving op een rij gezet. Wat is hun mogelijke impact op de publieke veiligheid? En wat vraagt dit van de partners in het veiligheidsdomein? We leggen daarbij de focus op de volgende thema's: Klimaatadaptatie, Veilige Energietransitie, Informatiegestuurde Veiligheid, Fysiek Veilige Leefomgeving en Maatschappelijke Veerkracht.

2.1 Klimaatverandering

Door de opwarming van de aarde verandert ons klimaat ongekend snel. Daardoor naderen we nu enkele cruciale

omslagpunten, waarop veranderingen in het klimaatsysteem niet meer te stoppen zijn. De gevolgen van klimaatverandering zijn ook in ons land vaker merkbaar: we krijgen meer te maken met zware stormen, extreme zomerse buien en overstromingen. De zeespiegel stijgt, de stranden worden smaller en de rivieren grilliger. Daarnaast kampen we met langdurige hitte, droogte en bodemdaling. De natuurkalender verschuift en de biodiversiteit neemt af.

2.1.1 Impact op publieke veiligheid

De klimaatverandering leidt tot een grotere kans op een ander soort incidenten en crises. Extreme natuurfenomenen hebben een enorme kracht en kunnen tot grote schade, meer slachtoffers en maatschappelijke ontwrichting leiden. Drogere en warmere lentes en zomers, zoals we die in recente jaren al hebben meegemaakt, vergroten de kans op intense en onbeheersbare natuurbranden. Het risico op overstromingen en hoogwatercrises groeit. Deze ontwikkelingen hebben potentieel een grote maatschappelijke impact in een dichtbevolkt land als Nederland, waar natuur, recreatie, wonen, zorgfuncties en zelfs industrie naadloos in elkaar overgaan. Door extreme neerslag, hitte en droogte wordt daarnaast de leefbaarheid en daarmee de veiligheid in steden kwetsbaarder. De toenemende risico's vergroten bovendien de kans op een domino-effect, met grote gevolgen voor de vitale infrastructuur en de continuïteit van leven.

2.1.2 Maatschappelijke opgave: klimaatadaptatie

Nederland moet zich voorbereiden op de risico's van het veranderende klimaat. Daarvoor zijn ingrijpende maatregelen nodig. Deze raken aan hoe we wonen, werken en leven. Om die redenen vragen ze om oog en oor voor de wensen en zorgen van burgers en bedrijven. Deze wensen zullen we transparant moeten meewegen tijdens de komende klimaat- en energietransitie, zowel nationaal en regionaal als lokaal. Deze voorbereiding op de gevolgen van het veranderende klimaat kunnen we samenvatten onder de noemer klimaatadaptatie: we moeten onze omgeving aanpassen op de toenemende risico's. Denk daarbij aan het verstevigen van dijken, verbreden van rivieren en de aanleg van meer groen in steden en dorpen. Welke concrete maatregelen daarvoor uiteindelijk nodig zijn, is soms moeilijk te bepalen. Dat komt doordat we de snelheid, het exponentiële karakter en de maatschappelijke gevolgen van klimaatverandering nog onvoldoende overzien. Bovendien zijn we allemaal nog zoekende naar onze rol in het klimaatvraagstuk. Dat geldt ook voor de veiligheidsregio's, de crisispartners en het NIPV. Wel beseffen we dat we voor rampen die voortkomen uit klimaatverandering de focus moeten verleggen van crisisbeheersing naar risicobeheersing, veerkracht en adaptatie. Daarnaast is het evident dat de publieke veiligheid maar ook de hulpdiensten steeds vaker onder druk komen te staan. Daarom voelt het NIPV de verantwoordelijkheid om samen met het KNMI en andere kennisinstellingen nóg actiever bij te dragen aan kennis, onderzoek en verbinding van alle veiligheidspartners, zodat zij goed en snel kunnen anticiperen en reageren op klimatologische excessen. Dit geldt ook voor het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Samen met partners in veiligheid werken we aan de landelijke programma's 'Klimaat en Veiligheid' en 'Natuurbrandbeheersing'. Via deze programma's versterken we de kennis en de operationele paraatheid in het licht van de effecten van klimaatverandering op de veiligheid en crisisbeheersing in Nederland.

KNMI en het NIPV zoeken gezamenlijk de verdieping startend met de thema's natuurbrandbeheersing, 'early warning' en klimaatadaptatie. Het KNMI en het NIPV zijn geen onbekenden van elkaar. We werken al veel met elkaar samen, onder andere op het gebied van onderzoek en data-uitwisseling. In 2024 zetten we deze voort door onder andere de samenwerking met meteorologen op het thema natuurbrandbeheersing en de implementatie van 'early warning' tools voor extreem weer.

2.2 Verduurzaming

De samenleving richt zich steeds meer op een duurzame toekomst. De toenemende schaarste van fossiele energiebronnen, de toenemende milieubelasting en de gevolgen daarvan voor het klimaat vragen daarom. Politiek en bedrijfsleven anticiperen hierop door nieuwe technologie in te zetten voor de totstandkoming van duurzame alternatieven en het gebruik van hernieuwbare, schone energie uit duurzame energiebronnen zoals zon, wind, getijden en aardwarmte (geothermie). Dat heeft tot vele snelle ontwikkelingen geleid: het aantal elektrische voertuigen op de weg groeit explosief, steden stapelen functies slimmer om zo ruimte te creëren voor nieuwe duurzame projecten, er komt een deeleconomie en circulaire economie tot stand, die perspectief voor de toekomst biedt. Tegelijk is er veel meer elektriciteit nodig door de overgang van fossiele brandstoffen zoals gas, olie en kolen naar groene elektriciteit. Ons elektriciteitsnet is daar niet op gemaakt, waardoor netcongestie optreedt. Die kan gevolgen hebben voor de stabiliteit en continuïteit van onze energievoorziening. Omdat de nieuwe energie veelal decentraal wordt opgewekt, wordt het bovendien een uitdaging om vraag en aanbod van energie goed op elkaar af te stemmen.

2.2.1 Impact op publieke veiligheid

De beschikbaarheid en distributie van natuurlijke hulpbronnen worden steeds bepalender voor de internationale verhoudingen. Dat leidt mogelijk tot nieuwe mondiale veiligheidsvraagstukken. De kans op verstoringen in de toevoer van energie wordt groter door politieke instabiliteit in leverende landen, bijvoorbeeld vanwege de

oorlog in Oekraïne, ‘grondstoffennationalisme’, terrorisme, georganiseerde misdaad en infrastructurele flessenhalzen. Daarnaast heeft de grootschalige transitie naar nieuwe technieken en vormen van energiegebruik een forse impact op de fysieke leefomgeving en daarmee op de fysieke veiligheid van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden. Ook de overgang naar een circulaire economie is straks van invloed op de infrastructuur in Nederland. Dat brengt nieuwe veiligheids- en gezondheidsrisico’s met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van afvalverwerking, biomassa, gevaarlijke stoffen en circulair bouwen. Tot slot gaan er meer micro-economieën ontstaan met lokale vraagstukken op het gebied van infrastructuur, risico en continuïteit. Dat onderstreept het belang van maatwerk door risicodifferentiatie.

2.2.2 Maatschappelijke opgave: een veilige energietransitie

De energietransitie is van ons allemaal, maar raakt ons óók allemaal – is het niet als ‘gewone’ burger, dan wel als professional die actief is in het veiligheidsdomein. Een punt van zorg daarbij is dat de transitie wel veilig en verantwoord moet plaatsvinden. Alternatieve technologieën en innovatieve toepassingen creëren namelijk ook nieuwe en onbekende risico’s. Daarvan ontdekken we vaak pas in de praktijk hoe groot ze zijn. Denk aan de branden met zonnepanelen op huizen, hallen, stallen en zonneweides, afgebrande e-scooters en e-bezorgwagens of de panden waarin deze stonden. Denk ook aan de moeilijkheden voor de brandweer bij het blussen van brandende elektrische auto’s, zeker als de li-ion-batterij instabiel is en de auto zich op een ondergronds parkeerdek van een parkeergarage bevindt. Bij de ontwikkeling van nieuwe concepten staat veiligheid helaas niet altijd bovenaan. In zo’n innovatieve beginfase ontbreekt het veelal aan (wettelijke) kaders. Daarnaast is de kennis over risico’s, impact en veiligheid van de energietransitie versnipperd over tal van instanties en experts. Juist daar ligt een taak voor het NIPV. Los van onze kennisontwikkeling zien wij voor onszelf een rol als kennisverbindende partij, die bijdraagt aan het creëren van meer regie en kaderstelling. Bijvoorbeeld voor de veiligheid van energieopslagsystemen en waterstof door middel van ‘communities of practice’. Of door intensief samen te werken met Brandweer Nederland aan het

meerjarenprogramma ‘Veilige energietransitie’. Maar ook door de handen ineen te slaan met hogescholen (Saxion) en internationale kennisinstellingen als Det Norske Veritas (DNV) en het Research Institute of Sweden (RISE). Daarnaast is data-inzicht over vraag en aanbod van energie een belangrijke randvoorwaarde voor een duurzaam elektriciteitssysteem. De energietransitie vergt dus een dubbele transitie: van fossiel naar duurzaam en van dataluw naar datagedreven.

2.3 Digitale transitie en robotisering

We staan aan de vooravond van de vierde industriële revolutie, waarin de fysieke, digitale en biologische wereld zullen samensmelten. Dat gebeurt door toedoen van de integratie van kunstmatige intelligentie, robotica, het ‘Internet der Dingen’, 3D-printing, genetische manipulatie, quantum computing en andere technologieën. Samen zullen die blijvend de manier veranderen waarop we leven: bijvoorbeeld voor de balans tussen mens en werk en zelfs wat het betekent om mens te zijn. Om die vierde revolutie mogelijk te maken groeit de hoeveelheid sensoren in onze omgeving en in onze apparaten explosief. Op land, op zee en in de lucht experimenteren we volop met automatische en slimme systemen. Zo kunnen we overal data verzamelen: online, door het gebruik van slimme apparaten of wanneer we ons in de publieke ruimte begeven. De combinatie van data, sensoren, kunstmatige intelligentie en automatisering, samen ook wel robotisering genoemd, brengt een datagedreven samenleving dichterbij.

2.3.1 Impact op publieke veiligheid

Door de digitale transitie worden we toenemend afhankelijk van technologie. Dit maakt de samenleving kwetsbaar voor verstoringen: cyberspionage, sabotage en terrorisme vormen een bedreiging voor onze vitale (digitale) infrastructuur. Processen zoals watervoorziening, elektra, waterveiligheid en betalingsverkeer, maar ook onze hulpverlening functioneren immers met behulp van informatietechnologie. Een hack of programmeerfout kan daardoor enorme gevolgen hebben, want vaak zijn er geen terugvalopties of handmatige alternatieven meer aanwezig. Uitval van systemen kan bovendien leiden tot verstoring van de openbare orde en veiligheid. Dat legt grote druk op hulpverleners én de continuïteit van

het hulpverleningsproces en kan zo maatschappelijke ontzorging in de hand werken. Bovendien neemt de laatste jaren de dreiging vanuit statelijke actoren toe. Een ander punt van zorg is de ontwikkeling van kwantumcomputers die straks in staat zijn om bestaande beveiligingssystemen te kraken.

2.3.2 Maatschappelijke opgave: informatiegestuurde veiligheid

Digitale processen vormen tegenwoordig het zenuwstelsel van onze fysieke maatschappij. Alles is met elkaar verbonden, waardoor het steeds moeilijker wordt om overzicht en controle te houden. Deze complexiteit maakt ons kwetsbaar: net als lucht, water, weg en spoor moet onze digitale infrastructuur op orde blijven. Maar een datagedreven samenleving biedt ook kansen. Dankzij data-analyse via intelligente systemen en algoritmen kunnen we steeds betere voorspellingen doen. Over het gedrag van systemen, de gebouwde omgeving, verkeersstromen en de natuur, maar ook over gedrag, persoonlijke voorkeuren en netwerken van mensen. Die slimme technologie in onze leefomgeving heeft dus voordelen, maar vergroot voor overheden en bedrijven ook de mogelijkheden tot controleren en zachte sturing ('nudging') van ons gedrag. Het ethisch kader voor een datagedreven en informatiegestuurde samenleving moet daarom de komende jaren worden aangescherpt. Het NIPV vindt het belangrijk om bij te dragen aan het vergroten van de digitale weerbaarheid van Nederland. Zo kunnen we effectief omgaan met onze digitale afhankelijkheid, verstoringen of aanvallen. We ondersteunen veiligheidsregio's dan ook bij het creëren van de randvoorwaarden waarbinnen zij veilig en slim kunnen samenwerken met partners. Zo bouwen we samen met alle betrokken crisispartners aan een sterke informatiepositie voor het hele veiligheidsdomein. Daarmee kunnen we burgers beter informeren, proactief en preventief optreden en de juiste keuzes maken voor de meest geschikte vorm van brandweezorg en crisisbeheersing.

Het NIPV is partner van het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD). Vanuit onderwijs en onderzoek willen we een brug slaan tussen het domein van de publieke veiligheid en de multidisciplinaire kennisontwikkeling die nodig is voor de maatschappelijke opgave van de digitale transformatie. Hierbij staan binnen het CVD drie thema's centraal: kritische data en infrastructuur, informatiegestuurd werken en actionable intelligence, cybersecurity en cyberweerbaarheid.

Coby Flier - Manager Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg

2.4 Verdichting en meervoudig ruimtegebruik

De bevolking van Nederland blijft groeien. Naar verwachting bereikt het inwonertal in 2024 de 18 miljoen en in 2034 de 19 miljoen. Dit stelt onze leefomgeving voor grote opgaven. Er komen niet alleen meer mensen bij, ze vormen ook steeds meer (kleinere) huishoudens. Daardoor ontstaat er een schrijnend tekort aan woningen. Tot 2030 is er naar schatting behoefte aan 500.000 tot een miljoen extra woningen. Dat betekent dat we met meer mensen minder ruimte moeten delen in ons toch al dichtbevolkte land. Vooral grote en middelgrote steden

zullen groeien, net als diverse randgemeenten rond de grote steden. Daarbij zoeken we doorgaans antwoord op het verdichtingsvraagstuk in hoogbouw, ondergronds bouwen en slim meervoudig ruimtegebruik. Daarnaast zet de overgang naar duurzame energie door de inrichting van wind- en zonneparken extra druk op de schaars beschikbare ruimte. Ook zijn er ruimtelijke ingrepen nodig om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Meer mensen betekent bovendien dat het drukker wordt in het verkeer en het openbaar vervoer. De ontwikkeling van de economie speelt daarbij een belangrijke aanjagende rol: investeringen in infrastructuur vangen enerzijds de groei van de mobiliteit op, maar versterken die juist ook weer. De toekomst rond stedelijke ontwikkeling, infrastructuur en mobiliteit – waarin veel complexe vragen samenkomen – is zeer onzeker. Wel is duidelijk dat ruimte steeds kostbaarder wordt.

2.4.1 Impact op publieke veiligheid

De toenemende verstedelijking en verdichting leidt tot uitdagingen op het gebied van woningbouw, infrastructuur en mobiliteit, maar dat niet alleen – ook onze leefbaarheid en fysieke veiligheid worden voor uitdagingen gesteld. Dichte bebouwing en toenemende verkeersdruk zetten de aanrijtijden van hulpverlenende diensten en bereikbaarheid van incidentlocaties onder druk. Hoogbouw, complexe bouw en meervoudig en intensief gebruik van gebouwen door verschillende, meer én minder zelfred-

zame doelgroepen zullen het optreden van hulpdiensten tijdens incidenten bemoeilijken. Daarnaast neemt de afstand steeds verder af tussen de bebouwde omgeving en potentiële risicobronnen, zoals het transport of opslag van gevaarlijke stoffen. Buurtbatterijen, waterstofbussen en waterstofauto's staan straks in parkeergarages. Door grote activiteit en de stapeling van risico's op een klein oppervlak neemt bij een incident de kans op een onvoorziene keten van gebeurtenissen toe. Kleine incidenten kennen daardoor al snel grote gevolgen en groeien potentieel uit tot crises.

2.4.2 Maatschappelijke opgave: fysiek veilige leefomgeving

We zien dat de fysieke en digitale wereld steeds meer met elkaar versmelten. 'Slimme steden' zijn alles aan het vastleggen in een digitale kopie van zichzelf. Zo kunnen zij simulaties creëren van de manier waarop objecten, systemen of zelfs mensen reageren bij incidenten of crises. Die digitale kopie wordt zo een hulpmiddel bij stedenbouw, want in een sterk verdichte samenleving kan hij bijdragen aan het bevorderen van de kwaliteit en veiligheid van de fysieke leefomgeving en vitale infrastructuur. En toch neemt de kans op grote incidenten en crises toe, omdat allerlei onbekende risico's strak met elkaar worden verknoot. Het wordt daardoor lastiger om risico's te beheersen door de juiste preventieve maatregelen te treffen. Ook wordt het moeilijker om

tijdens de bestrijding van een incident alle onderlinge afhankelijkheden en complexiteiten te onderkennen en te begrijpen. Daarom zijn er meer kennis en andere vaardigheden nodig om die deels onbekende risico's tijdig te herkennen en bij incidenten snel, veilig en adequaat te kunnen optreden. Dat lukt niet meer binnen het huidige systeem. Daarin wordt nu al te veel van brandweermensen gevraagd. Daarom is er innovatie nodig. Het is de ambitie van het NIPV om met behulp van onze vier pijlers van dienstverlening daaraan bij te dragen.

2.5 Nieuwe en ongekeerde crises

Rampen en crises zijn van alle tijden. Maar naast de traditionele flitsrampen manifesteren zich inmiddels 'grenzeloze' dan wel 'sluimerende' crises, zoals de stikstofcrisis, de woningcrisis, de energiecrisis en de crisis rondom vluchtelingen en asielzoekers. Deze kenmerken zich door hun lange duur, effecten op meer beleidsdomeinen en versnipperde regie. Bovendien raken deze crises steeds meer onderling verweven. Deze 'verknoping' vergroot de complexiteit nog verder. Kleine verstoringen kunnen daardoor grote effecten hebben op meer sectoren tegelijk. Daarnaast moeten we rekening houden met een 'ongekende crisis', zoals recent de coronacrisis. De impact van zo'n crisis is vooraf niet of moeilijk te voorspellen. Al deze ontwikkelingen dwingen ons tot het ontwikkelen van nieuwe perspectieven op het organiseren van veerkracht in de samenleving.

2.5.1 Impact op publieke veiligheid

Langdurige en vaak onderling verweven crises zonder duidelijk begin- en eindpunt en zonder heldere grenzen tussen de warme, lauwe en koude fase zetten extra druk op de veerkracht van partners in veiligheid. Het bestaande crisisstelsel, de instituties en de mensen die er deel van uitmaken zijn hier nog onvoldoende op toegerust. Als veerkracht tijdens crises ontbreekt, is er kans op maatschappelijke ontwrichting. Tot voor kort werd de kans hierop klein geacht, want mensen hadden vertrouwen in elkaar en de respons van de overheid en instanties. De samenleving genoot bovendien een relatief hoge mate van gemeenschapszin en onderlinge verbondenheid. We zien nu dat deze gunstige voorwaarden voor veerkracht in de samenleving onder spanning komen te staan, mede door nieuwe crises als de coronapandemie, de energie-

en stikstofcrisis, de oorlog in Oekraïne en de crisis in de asielopvang. De legitimiteit van de overheid brokkelt af, sociale cohesie staat door groeiende ongelijkheid en polarisatie onder druk, (ver)binding met elkaar wordt steeds vluchtiger.

2.5.2 Maatschappelijke opgave: maatschappelijke veerkracht

Het maatschappelijk belang van veerkrachtige en weerbare organisaties is groot. Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat de klassieke keten, netwerken en organisaties in het veiligheidsdomein niet stilvallen zodra er zich crises, grootschalige incidenten of verstoringen van vitale processen voordoen. Toch kwam de coronapandemie als een verrassing, ondanks het feit dat er voor het pandemiscenario draaiboeken op de plank lagen – de crisis bleek omvangrijker, grilliger en ontwrichtender dan verwacht. Recent onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid laat zien dat Nederland veel voorbeelden van institutionele veerkracht kent, maar ook dat er sprake is van enkele structurele problemen. Ten eerste ontbreekt het in veel ketens aan voldoende toegerust personeel om complexe crises te herkennen en te bestrijden. Mede als gevolg daarvan ontbreekt het aan adequate informatie-inwinning en -deling om een goed beeld van de crisis te krijgen. Daarnaast belemmert gebrekkige ketensamenwerking de slagkracht en investeren organisaties onvoldoende in hun lerend vermogen. Op al deze terreinen is er veel te winnen. Het is daarom de ambitie van het NIPV om bij te dragen aan het versterken van de maatschappelijke, institutionele en bestuurlijke veerkracht in Nederland.

Crises worden complexer en de rol van de veiligheidsprofessional verandert. Samen met Saxion Hogeschool bieden we de unieke minor 'Publieke Veiligheid: Brandweezorg en Crisisbeheersing' aan. HBO-studenten leren tijdens deze minor over het voorkomen, beheersen en leren van (brand) incidenten en crises en hoe zij als toekomstig veiligheidsprofessional kunnen bijdragen aan een veiliger Nederland.

3. Wat gaan we doen

Om de veiligheidsregio's, Rijksoverheid en crisispartners van dienst te zijn en de publieke veiligheid in ons land te vergroten, is het NIPV op vier pijlers gebouwd:

- > onderzoek
- > onderwijs
- > ondersteuning
- > informatie.

Elke pijler heeft zijn eigen maatschappelijke ontwikkelopgave voor het waarmaken van onze ambities ten aanzien van een veilig en weerbaar Nederland. Wat gaan de pijlers daarvoor doen in 2024? Daarbij kijken we niet naar de lopende zaken, maar naar accentverschuivingen en extra impulsen die veiligheidsregio's en andere stakeholders moeten versterken.

Daarnaast richten we ons in landelijke programma's op belangrijke maatschappelijke thema's waarin alle pijlers verenigd samenwerken. Voor 2024 ligt de focus op de programma's Natuurbrandbeheersing en Klimaat en Veiligheid. Voor het inrichten van de thema's Maatschappelijke veerkracht en Informatiegestuurde veiligheid doen we in 2024 een verkenning.

3.1 Onderzoek

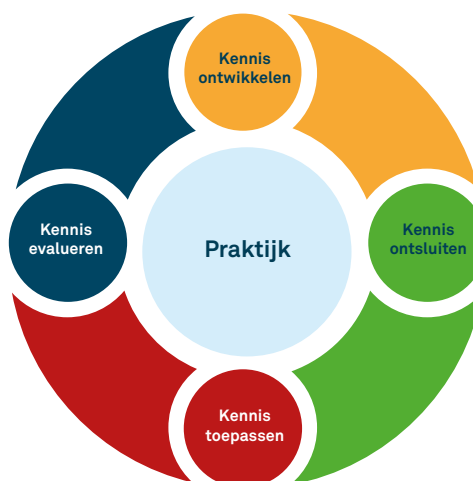
Om meer inzicht te krijgen in de risico's voor onze leefomgeving, is het zaak om continu onderzoek te doen – zeker omdat de huidige complexe maatschappelijke ontwikkelingen veranderingen aanbrengen in die risico's en ze in veel gevallen groter maken. Daarom bestaat de eerste pijler van het NIPV uit onderzoek. Het doel daarvan is om kennis te ontwikkelen, te delen en toepasbaar te maken voor onze partners in veiligheid. Dat kan nieuwe kennis zijn, maar ook bestaande kennis die op een relevante en inzichtelijke manier bij elkaar wordt gebracht. De kennis moet bovendien op een efficiënte manier beschikbaar blijven voor alle betrokken partijen.

Het NIPV beschikt over een eigen strategisch onderzoeksprogramma voor brandweezorg, crisisbeheersing en publieke veiligheid in het algemeen. Daarnaast spelen we met praktijkgericht onderzoek in op behoeften en onderzoeksvragen van onze partners, zodat zij vervolgens over de deskundigheid en vaardigheden beschikken om adequaat risico's te kunnen beheersen en te kunnen handelen bij incidenten, rampen en crises. De uitkomsten van ons onderzoek vertalen we in kennisintensieve dienstverlening. Dat doen we zelf, maar ook in samenwerking met universiteiten, hogescholen, kennisinstellingen, bedrijfsleven en de professionals zelf.

3.1.1 Wat gaan we doen

Hoe bereiden we ons voor op klimaatverandering en natuurgeweld met grote impact? Hoe versterken we de maatschappelijke veerkracht bij nieuwe en ongekende crises? En hoe kunnen we bijdragen aan een veilige energietransitie? Kunnen we de duurzame inzetbaarheid van 'first responders' garanderen als toekomstige incidenten te gevaarlijk, te ingewikkeld, te groot, te heftig en te vies worden? Het zijn slechts enkele voorbeelden van de talloze onderzoeken door de vier lectoraten binnen het NIPV: Brandveiligheidskunde, Brandweerkunde, Crisisbeheersing en Energie- en Transportveiligheid. Hun onderzoek is altijd rechtstreeks verbonden met de grote maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, verdichting & meervoudig ruimtegebruik, digitalisering & robotisering en maatschappelijke veerkracht. De Strategische Onderzoeksagenda 2023-2026 schetst hoe we voor de komende jaren een nieuwe impuls kunnen geven aan ons onderzoek, zodat het NIPV maximaal kan blijven bijdragen aan de publieke veiligheid in Nederland.

Onze lectoren doen onderzoek – zelfstandig of in opdracht van derden – en ontwikkelen en verspreiden op basis daarvan kennis die we snel kunnen omzetten in producten, diensten en oplossingen voor onze stakeholders. Zo vormen zij de schakel tussen onderzoek, onderwijs en de praktijk. Daarbij staat altijd de kenniscirkel centraal: we ontwikkelen kennis en ontsluiten deze vervolgens, waarna de beroepspraktijk deze kan toepassen. We sluiten de cirkel door de praktijkervaringen te evalueren. Daaruit kan ook een nieuwe kennisbehoefte ontstaan. Zo blijven veiligheidsregio's als publieke organisaties voor brandweezorg en crisisbeheersing zo goed mogelijk voor hun taken toegerust. Dat geldt ook voor crisispartners en organisaties die een rol spelen binnen de vitale infrastructuur en die vanuit deze rol toegang hebben tot de Landelijke Voorziening Crisisbeheersing. Ons onderzoek zorgt ervoor dat ook deze publieke en private organisaties over een eenduidige en geverifieerde kennisbasis kunnen beschikken.

Kenniscirkel

Binnen onze onderzoekspijler beschikken de vakgroepen Brandweezorg (Brandpreventie, Brandweerkunde) en Crisisbeheersing (Crisisbeheersing, Energie- en transportveiligheid) over unieke en specialistische kennis. Deze kennis is in de veiligheidsregio's en in overige kennisinstituten weliswaar op onderdelen aanwezig, maar juist de bundeling en borging binnen beide vakgroepen én de directe verbinding met het onderwijs voor de beroepspraktijk onderstreept onze meerwaarde. Daarnaast ontwikkelt, duidt en deelt de vakgroep Datawetenschappen wetenschappelijke kennis op basis van data en statistieken. Deze vakgroep draagt binnen de domeinen brandweezorg en crisisbeheersing bovendien bij aan de inhoudelijke ontwikkeling van onderwijs op het gebied van datawetenschappen.

Met het instellen van een Adviesraad Onderzoek NIPV hebben we een volgende stap gezet in het kwalitatief borgen van (toegepast) onderzoek en de vertaling ervan naar kennisintensieve dienstverlening. Deze raad bewaakt en borgt de onafhankelijkheid en de kwaliteit van de onderzoeksfunctie van het NIPV. Door de aansluiting bij de Vereniging Hogescholen zetten we in op het periodiek auditen van onze lectoraten.

De belangrijkste speerpunten van de pijler onderzoek voor 2024 zijn:

- > borgen van de onafhankelijke kennis- en onderzoeksfunctie van het NIPV, die op kwaliteit en relevantie wordt getoetst door de Adviesraad Onderzoek NIPV

- > actueel houden, uitbreiden en verspreiden van kennis over brandweezorg, crisisbeheersing en data via toegepast onderzoek, zoals beschreven in de Strategische Onderzoeksagenda en geconcretiseerd in de jaarplannen van de lectoraten
- > borgen en actueel houden van kennis in rapporten, publicaties en dossiers
- > zorgdragen voor delen van gevalideerde kennis

3.2 Onderwijs

De complexiteit in de samenleving neemt toe. Daarmee worden de veiligheidsrisico's voor de samenleving steeds dynamischer in tijd, plaats, grootte en soort. Dat vraagt om een stevige onderbouwing van het vak en goed opgeleide professionals in het veiligheidsdomein. Daarom wordt de tweede pijler van het NIPV gevormd door onderwijs. De gevalideerde kennis uit onze onderzoekspijler wordt daarin ingezet om het vak, het vakmanschap en het veilig optreden in de domeinen crisisbeheersing en brandweezorg te versterken.

De praktijkvertaling van onze onderzoekskennis doen we in samenspraak met het beroepsveld en in afstemming met de uitgangspunten van de doctrine. Dat verloopt via een nauwsluitend proces van kennisborging en kennisontsluiting, zodat ons onderwijsinstituut een samenhangend, actueel, flexibel en praktijkgericht geheel van opleidingen en bijscholingen kan aanbieden aan (toekomstige) professionals bij de verschillende crisispartners. Daarnaast draagt het instituut zorg voor de uniforme en aantoonbare kwalificaties van functies. Daarbij richten we ons op zowel beginnende als vakvolwassen professionals. Hierbij zien we leren als duurzame gedragsverandering die tot stand komt door het ontwikkelen van kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Het NIPV draagt daarnaast zorg voor het onafhankelijk examineren van diverse functies bij de brandweer, bevolkingszorg, crisisbeheersing, GHOR en opgeschaalde zorg en andere crisispartners.

3.2.1 Wat gaan we doen

Ons stelsel voor brandweeronderwijs staat in dienst van de duurzame vakbekwaamheid van professionals. Daarin is de behoefte van de brandweersector leidend voor de doorontwikkeling van de vakinhoud. Dat leidt tot goed opgeleide brandweermensen, zowel vrijwilligers als beroeps, die zich efficiënt en effectief kunnen inzetten

voor een veilige samenleving. Bovendien stelt een goed functionerend onderwijssysteem individuele professionals (in wording) in staat om aan de opleidingseisen te voldoen. Daarnaast daagt het hen uit om vakbekwaam te blijven en zich professioneel door te ontwikkelen.

Het huidige stelsel lijkt echter tegen zijn grenzen aan te lopen, zowel vakinhoudelijk en organisatorisch als wettelijk. Daarom slaan wetgever, RCDV, de beroepspraktijk en het NIPV de handen ineen om de komende jaren het stelsel voor brandweeronderwijs toekomstbestendig te maken. Daarnaast gaan we werken aan een stelsel voor crisisbeheersingsonderwijs. Bij elkaar gaan zij het nieuwe onderwijsstelsel voor de veiligheidsregio's vormen.

Actuele en aantrekkelijke opleidingen voor brandweer en crisisbeheersing zijn een product van nauwe samenwerking tussen opleidingsinstituut en beroepsveld. De Veiligheidsregio's en het NIPV zijn toe aan een verdere ontwikkeling van het opleidingsstelsel. Het is mooi om te zien hoeveel mensen bijdragen aan deze verbeteropgave. Bijna iedereen in onze veiligheidsregio's en het NIPV zal hier profijt van kunnen hebben.

Albert Gieling - Manager Centrum voor Opleiding en Vorming Brandweer

Ook de professionals zelf staan voor uitdagingen om in de toekomst vitaal, weerbaar en wendbaar te blijven. Dat komt mede door de trend van toenemende complexiteit bij het voorkomen of bestrijden van incidenten: te gevaarlijk, te ingewikkeld, te grootschalig, te heftig dan wel te onveilig. Uiteraard kunnen professionals zich daartegen wapenen door een unieke combinatie van kennis, competenties en vaardigheden te verwerven en te onderhouden, om vervolgens daarnaar te handelen (doen). Maar het gaat ook om karakter en vitaliteit (kunnen), zelfbeeld, normen- en waardenkader (denken) en motivatie en overtuigingen (willen). Deze combinatie bepaalt het wezen en bestaansrecht van de brandweer-professional.

Het NIPV gaat zich inzetten voor een brede vorming van vakmensen die verder reikt dan overdracht van kennis, competenties en vaardigheden. Daartoe intensiveren we onze samenwerking en afstemming met het beroepsveld van de brandweer. Dit begint al bij de selectie aan de poort door de werkgever. Op de kortere termijn zet het NIPV in op het verder uitrollen van een flexibel leerlandschap voor risicobeheersing en verbreding naar brandweeropleidingen operationeel en opleidingen crisisbeheersing. Daarvoor moderniseren we het digitale landschap voor onderwijs- en examenmanagement via de vernieuwing van de digitale systemen (DLWO/ELO). Daarbij nemen we gebruiksvriendelijkheid, betrouwbaarheid en veiligheid als randvoorwaarden mee. In dialoog met het veld vertalen we vervolgens relevante ontwikkelingen naar actueel en aantrekkelijk onderwijs en stemmen we de toekomstige opleidingsbehoefte en opleidingsaanbod beter op elkaar af. Verder ontwikkelen we een visie op toekomstbestendige inzet en binding van docenten en examinatoren.

In samenspraak met de veiligheidsregio's en andere crisispartners geven we het komende jaar een stevige impuls aan het ontwikkelen van crisisbeheersing als vak. Dat betekent onder meer dat we het assortiment opleidingen crisisbeheersing gaan herijken, verbeteren en uitbreiden, zodat we flexibeler en efficiënter zijn in ons aanbod. Bovendien gaat het NIPV in samenspraak met de veiligheidsregio's aan de slag met de aanbevelingen van de Inspectie Justitie en Veiligheid naar aanleiding van een onderzoek naar de onderwijstaken van het instituut.

Daarbij ligt de nadruk op de aansluiting van het onderwijs op de opleidingsbehoefte, de kwaliteitsborging van het onderwijs en het stelsel rond de vakbekwaamheid van beroepsbeoefenaren.

De belangrijkste speerpunten van de pijler onderwijs voor 2024 zijn:

- > samen met het veld een wenkend perspectief ontwikkelen voor een onderwijsstelsel voor veiligheidsregio's
- > doorontwikkelen van crisisbeheersing als vak
- > in dialoog met het veld de toekomstige opleidingsbehoefte en het opleidingsaanbod voor crisisbeheersing en brandweezorg beter op elkaar afstemmen
- > visie ontwikkelen op toekomstbestendige inzet en binding van docenten en examinatoren
- > vernieuwen van de digitale onderwijssystemen, waarbij we gebruiksvriendelijkheid, betrouwbaarheid en veiligheid als randvoorwaarden meenemen.
- > zorgdragen voor verwerken van gevalideerde kennis naar les-, oefen- en leerstof.

3.3 Ondersteuning

Het NIPV biedt expertise en ondersteuning bij het bevorderen van de bovenregionale slagkracht voor crisisbeheersing en brandweezorg en het beperken van de impact van een crisis. We ondersteunen, ontzorgen en verbinden veiligheidsregio's en andere partners met het leveren van collectieve diensten. Door schaalvoordelen en efficiencywinst te creëren via landelijke productie en dienstverlening, kunnen onze veiligheidsregio's sneller, beter en goedkoper presteren. Die rol neemt het NIPV op zich in zijn derde pijler: ondersteuning aan de veiligheidsregio's, de Rijksoverheid en crisispartners. Daarmee kunnen we kracht, kennis en kunde bundelen rondom professionele thema's die van belang zijn voor alle veiligheidsregio's, in zowel de koude als de warme fase van een incident of crisis.

Deze pijler rust sterk op de voorgaande pijlers onderzoek en onderwijs. Zo verzorgen we de bestuurs- en beleidsadvisering voor de RCDV, Bevolkingszorg en het Veiligheidsberaad en ondersteunen we partners op het gebied van materieel, uitrusting, kleding en voorraden. Bovendien ondersteunen we specialistisch operationele

eenheden bij hun opleiding en inzet en veiligheidsregio's bij het verder vormgeven van de gezamenlijke ICT.

3.3.1 Wat gaan we doen

De bovenregionale en landelijke slagkracht voor crisisbeheersing en brandweezorg is van groot belang voor het bestrijden van grote incidenten en crises. Het NIPV bevordert en faciliteert die slagkracht met mensen, kennis, kunde en middelen. Zo ondersteunen we de instandhouding van landelijke operationele organisaties in opdracht van de veiligheidsregio's en het Rijk. Denk daarbij aan USAR of specialisaties op het gebied van natuurbrandbeheersing, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen of grootschalige geneeskundige bijstand. In 2024 gaan we een duurzaam perspectief op deze taak ontwikkelen. Zo zorgen we er samen met de veiligheidsregio's en de algemene keten voor dat de operationele slagkracht ook in de toekomst op een hoog niveau georganiseerd blijft. Daarnaast gaan we een nieuwe visie ontwikkelen op onze logistieke rol ten aanzien van de landelijke (hulp)middelen. In die rol voorzien we in een breed scala aan hulpmiddelen, van waterpompen en veldbedden tot noodstroomvoorzieningen en medische beschermingsmiddelen.

Nieuwe crises hebben steeds vaker geen eindpunt meer en in tegenstelling tot de meer klassieke flitsincidenten zijn ze geregeld langdurig en grensoverschrijdend. Denk bij die laatste aan pandemieën, grootschalige overstromingen en extreem weer, langdurige uitval van digitale of vitale infrastructuur of zelf een verknoping van diverse daarvan. Die kunnen tot maatschappelijke ontwrichting, want in ons dichtbevolkte land kunnen calamiteiten gemakkelijk voor een sneeuwbaaleffect zorgen, met alle maatschappelijke gevolgen van dien.

Voor een veilig leefklimaat in Nederland is bovendien de inzet van iedereen nodig: niet alleen van de overheid in al haar geledingen, maar ook van bedrijven en maatschappelijke organisaties. Aan veel dreigingen kunnen we bovendien alleen samen met onze internationale partners het hoofd bieden. Met het opzetten van de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden werkt het kabinet aan een integrale aanpak van veiligheid en een schokbestendige

samenleving. Internationaal wil de Europese Unie met het programma rescEU de civiele bescherming van landen bundelen en versterken, om zo de weerbaarheid van haar burgers te vergroten. Civiele bescherming betreft zowel preventieve maatregelen om de gevolgen van toekomstige noodsituaties of rampen te beperken als concrete hulp na een natuurramp of een door de mens veroorzaakte ramp. Beide initiatieven, zowel nationaal als in Europees verband, zijn van invloed op onze landelijke slagkracht. Het NIPV gaat daarom een impactanalyse uitvoeren. Verder gaan we aan de slag met de aanbevelingen uit de evaluatie van GBO-SO om specialismen toekomstbestendig te houden.

De toegenomen kennisbehoefte en complexe samenhang van risico's maken innovatie en kennisontwikkeling van het grootste belang. Deels onbekende risico's tijdig herkennen en bij incidenten snel, veilig en adequaat optreden lukt niet meer binnen het huidige systeem. Daarin wordt nu al te veel van brandweermensen en crisispartners gevraagd. De behoefte aan innovatie draait daarbij niet alleen om veilig en toekomstbestendig materieel, maar ook om technologisch innovatieve hulpmiddelen en onbemenste oplossingen. Beiden maken een duurzame inzetbaarheid van professionals mogelijk. Het NIPV brengt graag partijen bij elkaar om innovatie te stimuleren en creatieve oplossingen te bedenken, voor nu en in de toekomst.

Tot slot ondersteunt het NIPV vanuit het Veiligheidsregio's Dienstencentrum het Veiligheidsberaad, de RCDV, Bevolkingszorg en gelieerde gremia bij hun werkzaamheden ten aanzien van brandweezorg en crisisbeheersing. We doen dit met deskundige adviseurs en secretarissen en andere specifieke collectieve en ondersteunende diensten. Door het optimaliseren van processen, het uitbouwen van projectmatig werken en het volledig opdrachtgestuurd werken versterken we het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap tussen RCDV en het NIPV. We zetten in op het ondersteunen van collectieve opdrachten en anticiperen op de behoefte van de RCDV aan extra beleidsmatige ondersteuning door inrichting van een project- en programmabureau.

De belangrijkste speerpunten van de pijler ondersteuning voor 2024 zijn:

- > ondersteunen van opdrachtgevers ten aanzien van brandweezorg en crisisbeheersing, zodat zij Nederland veiliger kunnen maken
- > versterken van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap tussen RCDV en het NIPV
- > anticiperen op de toename van de behoefte aan beleidsmatige capaciteit door inrichting van een project- of programmabureau
- > visie ontwikkelen op logistieke rol in relatie tot landelijke middelen
- > toekomstperspectief vormen op de ondersteuning van landelijke operationele operaties
- > veiligheidsregio's ondersteunen bij het vergroten van hun innoverend vermogen
- > impact analyseren op de landelijke en Europese programma's voor het bundelen van slagkracht ten behoeve van de weerbaarheid van burgers

3.4 Informatie

Zonder informatie kunnen veiligheidsregio's niet goed functioneren. Door de groeiende complexiteit en dynamiek in onze samenleving en de daarmee toegenomen kans op nieuwe incidenttypen en onbekende vormen van crisis, is er bovendien meer behoefte aan voorspellende en 'real-time'-informatie. Daarom gaat de vierde pijler over het realiseren van een adequate informatiepositie voor veiligheidsregio's, het Veiligheidsberaad en andere crisispartners. Zo kunnen zij slimmer samenwerken, burgers beter informeren over risico's en effectieve en efficiënte keuzes te maken voor de meest geschikte vorm van brandweezorg en crisisbeheersing.

Als informatiepartner maakt het NIPV de informatiebehoefte scherp bij alle betrokken partijen. Vervolgens organiseren we de juiste informatie. Daarnaast houden we via een 'technology watch' altijd de vinger aan de pols van technologische innovatie: zo verkennen we kansen en kunnen we die concretiseren in experimenten en projecten. Ook leveren we een bijdrage aan het tot stand brengen van slimme verbindingen. Tot slot vormen data en informatie de basis voor onderzoek, onderwijs en kennismobilisatie. Daarvoor verzamelen we en analyseren we data op trends en maken we prognoses.

3.4.1 Wat gaan we doen

In opdracht van het Veiligheidsberaad werkt het NIPV samen met de 25 veiligheidsregio's aan een toekomstbestendige informatievoorziening voor een veilig en veerkrachtig Nederland. Voor hen samen bouwen we aan uniforme informatievoorzieningen en maken we gezamenlijke afspraken over het verzamelen, opslaan, verwerken en delen van data. We doen dus alles wat nodig is om van data informatie te maken voor de professional. Die beschikt daardoor over de juiste kennis om betere diensten te kunnen verlenen. Onze doelstellingen gaan kortom verder dan het genereren van dashboards voor managers. We creëren 'intelligence' die daadwerkelijk toepasbaar is op de werkvloer, bijvoorbeeld om gerichte goede voorlichting te kunnen geven of om bij te dragen aan een effectieve en veilige inzet.

Ook in 2024 blijft de verdere ontwikkeling van de informatievoorziening voor de veiligheidsregio's en crisispartners ter ondersteuning van de landelijke operationele slagkracht een speerpunt. Daarvoor investeren we in uniforme toegang tot gegevens van veiligheidsregio's en de landelijke voorzieningen die het NIPV beheert. Zo zijn we als opdrachtnemer belast met de doorontwikkeling en het beheer van de Landelijke voorziening crisisbeheersing, zoals vastgesteld in de visie LVCb 2020-2025: het verbreden, verdiepen en verlengen van de landelijke voorziening crisisbeheersing. Daarnaast ondersteunen we de veiligheidsregio's bij het creëren van randvoorwaarden waarbinnen zij veilig kunnen samenwerken met partners. Dat doen we bijvoorbeeld door het vergroten van de cyberweerbaarheid, het robuust, veilig en redundant maken van de ICT-infrastructuur en door onderzoek te doen naar de toepasbaarheid en ethische aspecten van kunstmatige intelligentie. Daarvoor vinden we het belangrijk om te voldoen aan het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid (Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

Met de Landelijke Voorziening Crisisbeheersing (LVCb) helpen we 82 crisispartners samenwerken in alle fasen van crisisbeheersing. In 2024 sluiten onder andere ook de Krijgsmacht delen van Defensie en het Rode Kruis aan.

**Albert Jan van Maren - Manager Centrum
Ondersteuning Landelijke Slagkracht**

Daarnaast is het NIPV steeds op zoek naar zinvolle allianties die met behulp van optimale informatievoorziening bijdragen aan publieke veiligheid. We spelen graag een verbindende rol in de klassieke keten, maar ook in netwerken en knooppunten of tijdelijke ecosystemen rond het thema informatiegestuurde veiligheid. Daarbij willen we adequaat inspelen op nieuwe ontwikkelingen en de behoefte van het Rijk, de veiligheidsregio's en de crisispartners. Via recente initiatieven als het faciliteren van het LOT-C, het in samenwerking met de veiligheidsregio's ontwikkelen van 'business intelligence' en de deelname aan informatieplatforms tussen het Rijk, de veiligheidsregio's en andere crisispartners zoals het KCIO en KCR2, onderstrepen we onze ambitie om in alle fasen van de crisisbeheersing wezenlijk bij te dragen aan een adequate informatievoorziening. Verder breiden we het centraal ontsluiten van gegevens van landelijke crisispartners uit

en investeren we in de uitwisseling van gegevens met buitenlandse partners ten behoeve van crisisbeheersing in de grensregio's. Samenwerking is hierbij het sleutelwoord: wij verbinden en combineren de expertise van onze crisispartners met onze eigen kennis en kunde.

De belangrijkste speerpunten van de pijler informatie voor 2024 zijn:

- > adviseren op de realisatie van uniforme informatievoorziening voor de veiligheidsregio's
- > doorontwikkelen van de informatievoorziening ter ondersteuning van de landelijke operationele slagkracht
- > faciliteren van de versterking van de informatievoorziening, waaronder het opstellen van de IV-strategie en het robuust, veilig en redundant maken van de ICT-infrastructuur
- > inrichten van de uniforme inrichting van autorisatiebeheer om zo uniforme toegang te bieden tot gegevens van regio's en landelijke voorzieningen
- > uitbreiden van de centrale ontsluiting van gegevens van landelijke crisispartners
- > uitwisselen van gegevens van buitenlandse partners om de crisisbeheersing in grensregio's in goede banen te kunnen leiden
- > verder invulling geven aan de visie LVCb 2020-2025: verbreden, verdiepen en verlengen van de landelijke voorziening crisisbeheersing.

4 Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief voor NIPV beschrijft de budgetten van dit jaar, voorgaande jaren en de jaren tot en met 2028. Hieruit blijkt de verwachte omzet per hoofdproductgroep en de ontwikkeling ervan over de jaren heen. De belangrijkste ontwikkelingen, verwerkt in de begroting 2024, lichten we specifiek toe. Bijlage 1 bevat de begroting 2024. Bijlage 2 gaat in op de geplande besteding per product en financieringsbron. Bijlage 3 bevat de risicoparagraaf.

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	2025	2026	2027	2028
Beleids- en strategie-advisering	1.504	1.331	1.786	1.895	1.895	1.895	1.895	1.895
Diensten aan managementraden	4.361	5.226	5.526	6.101	5.501	5.501	5.501	5.501
Kennis makelen	1.412	1.348	1.375	1.134	1.134	1.134	1.134	1.134
Kennisontwikkeling	7.692	6.804	8.789	11.719	11.524	11.524	11.524	11.524
Kennisfuncties	2.087	1.380	2.139	719	719	719	719	719
Opleiden	7.474	7.018	7.292	8.292	8.092	8.092	8.092	8.092
Examinering	3.444	2.732	3.317	3.541	3.541	3.541	3.541	3.541
Training en bijscholing	1.680	1.765	1.252	1.295	1.295	1.295	1.295	1.295
Advies	45	0	0	0	0	0	0	0
Beheer informatiesystemen	8.998	8.942	10.853	10.299	9.699	9.699	9.699	9.699
Toezicht certificering	590	961	753	862	762	762	762	762
Materieelbeheer	7.958	3.653	8.258	8.563	8.563	8.563	8.563	8.563
Instandhouding voorzieningen (multi)	9.339	4.491	8.050	8.024	8.024	8.024	8.024	8.024
Bovenregionale voorzieningen	3.345	13.519	4.350	16.360	16.464	16.353	16.493	16.493
Standaardisatie	1.368	367	562	757	757	757	757	757
Kleding dienstverlening	998	2.307	8.003	8.503	6.003	5.003	5.003	4.303
Inkoop	270	1.613	874	925	271	271	271	271
Opbrengst bedrijfsvoering	0	1.816	0	0	0	0	0	0
Overige projectopbrengsten	33.798	1.303	1.325	1.383	1.383	1.383	1.383	1.383
Totaal besteding	96.363	66.574	74.506	90.372	85.627	84.516	84.656	83.956

Toelichting

De belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van 2023 zijn:

- > NIPV heeft in 2022 ten aanzien van zijn vier pijlers ambities geformuleerd. Deze ambities werken door in de begroting 2024 als investering op de volgende gebieden:
 - > Onderzoek: Kennis ontwikkelen, delen en toepassen voor brandweezorg en crisisbeheersing (Kennisonwikkeling)
 - > Onderwijs: Versterken vak(manschap) voor brandweezorg en crisisbeheersing (Opleiden)
 - > Ondersteuning: Ondersteunen veiligheidsregio's en overige partners (Diensten aan managementraden)
 - > Informatie: Versterken informatievoorziening en -positie (Beheer informatiesystemen)
- De ambities op deze gebieden vergen gezamenlijk een investering van 2,5 miljoen. Dit wordt enerzijds gefinancierd vanuit ombuiging van budgetten uit de Rijksbijdrage en BDuR, anderzijds door onderuitputting uit voorgaande jaren.
- > Het contract voor het Waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) loopt tot 2024. Vooral nog is in de meerjarenraming een continuering in de cijfers

opgenomen. Besluitvorming door het Rijk als opdrachtgever moet nog plaatsvinden.

- > In 2024 dalen de uitgaven voor de landelijke ondersteuning op het gebied van grootschalig en specialistisch brandweeroptreden (GBO SO). Over het beheer van de nieuwe vormen van landelijke samenwerking op dit gebied is de besluitvorming nog niet afgerond.
 - > Vanaf 2024 wordt de Landelijke faciliteit meldkamer en verbindingen structureel gefinancierd met een bijdrage vanuit de regio en een bijdrage van de landelijke politie.
 - > De werkzaamheden voor KCIO zijn verlengd tot medio 2024 met een geschatte omzet van 6,3 miljoen.
 - > Vanuit de BDuR is er nieuw budget van 4,6 miljoen voor het versterken van de informatiepositie.
 - > De uitlevering van het nieuwe operationele brandweeruniform loopt nog door in 2024. Dit leidt voor 2024 tot een omzet van circa 8 miljoen.
- De dienstverlening rond de brandweerkleding is opgezet volgens een coöperatieve vorm. Dat wil zeggen dat voor- en nadelen landelijk gezamenlijk worden gedragen.

Bijlage 1:

Begroting en bedrijfsvoering

De begroting van NIPV beschrijft de verwachte opbrengsten en uitgaven van dit jaar, het komende jaar en de voorgaande jaren. Deze zijn in het exploitatieoverzicht gespecificeerd naar projecten, afdeling en financiële resultaten. Het financieringsoverzicht beschrijft de herkomst van baten per financieringsbron. Het bedrijfsvoeringsoverzicht gaat in op andere relevante zaken zoals de investeringen en deelnemingen van NIPV. De belangrijkste ontwikkelingen, verwerkt in de begroting 2024, lichten we specifiek toe.

Exploitatieoverzicht 2024

(Bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten (projecten)	86.205	66.574	65.906	90.372
Externe projectkosten	53.192	32.367	22.953	25.622
Kostprijs verkoop kleding	914	1.625	7.306	7.807
Bruto marge	32.099	32.582	35.647	56.943
Interne projectkosten	31.704	28.962	35.647	56.943
Projectresultaat (A)	395	3.620	-	-0
Baten (afdeling)	33.378	27.982	42.175	58.783
Personeelskosten	27.865	28.050	36.309	50.509
Materiële kosten	5.030	5.472	6.624	8.274
Afdelingsresultaat (B)	483	-5.540	-758	-0
Resultaat voor Financiële baten-lasten (A+B)	878	-1.920	-758	-0
Financiële baten-lasten (+)	5	155	-	
Bijzondere baten en lasten	100	100	458	
Aandeel resultaat NIBHV	373	437	300	300
Resultaat	1.356	-1.228	-	300
Aantal FTE	295	269	327	394

Herijking kostprijsystematiek

Met ingang van 2024 gaat NIPV werken met een herijkte kostprijsystematiek. Daarbij nemen we de wettelijke vereisten in acht. Dat betreft onder andere de verplichting tot transparantie over de kostenopbouw en het voorkomen van concurrentievervalsing. Dit staat beschreven in de Wet op de Veiligheidsregio's, maar ook in de Wet Overheid & Markt.

De oude systematiek leidde ertoe dat de gehanteerde tarieven ver boven het marktniveau liggen, zelfs regelmatig boven commerciële tarieven. De herijking neemt projectmanagement op in de projectkosten, daardoor dalen de niet-declarabele kosten. Daarnaast vereenvoudigen we tarieven tot één tarief per medewerker intern of extern. Verder verantwoordt alle projectmedewerkers (intern en extern) hun uren conform het kostprijs tarief. Op deze manier verdelen we de niet-declarabele kosten over meer productieve uren. Het gevolg daarvan is dat de tarieven van NIPV significant dalen (1-16%). Deze ontwikkeling is budgetneutraal voor opdrachtgevers omdat de kostenstijging door projectmanagement opgeheven wordt door de kostendaling van lagere tarieven.

De effecten van de herijkte kostprijs zijn doorgerekend, toch is het mogelijk dat in 2024 op enkele plekken een tekort ontstaat. Dat wordt opgevangen door tekorten met overschotten te dekken conform het begrotingsbeleid. Waar dit niet voldoende is, gebruiken we de bedrijfsrisicoreserve.

Vanaf 2024 werkt NIPV met de volgende systematiek:

- > Met ingang van 2024 baseren we voor drie jaar (t/m 2026) de kostprijs op het jaarlijkse HOT-tarief, inclusief een opslag van 20%. De tijdsbesteding voor projectmanagement schrijven we naar rato van begrote omzet (projecturen) van de Rijksbijdrage, BDuR en Regiobijdrage VR.
- > In het voorjaar van 2026 evalueren we de afgelopen drie kalenderjaren. Uit die evaluatie volgt een herijking van de daaropvolgende drie kalenderjaren.
- > NIPV rapporteert jaarlijks bij het jaarverslag het dekkingsresultaat en verrekent die met de reserve voor bedrijfsrisico's in het eigen vermogen. Feitelijk vindt er dan geen tussentijdse afrekening plaats, maar een driejaarlijkse herijking. Deze cyclus wordt op deze wijze gecontinueerd.

Baten

De baten zijn gebaseerd op bestaand beleid zoals vastgelegd in beschikkingen en de kaderbrief 2024. Daarnaast is rekening gehouden met autonome ontwikkelingen die bekend waren bij het opmaken van de begroting. Het merendeel van de begrotingsposten is ongewijzigd. Ten opzichte van de begroting 2021 zijn de volgende ontwikkelingen te melden:

- > In de begroting 2024 is ten aanzien van de dienstverlening voor veiligheidsregio's een prijsindex toegepast van 3,48%. Vanaf de begroting 2024 volgt deze indexatie die van de septembercirculaire van het Gemeentefonds. Deze indexatie is eerder beschikbaar en sluit beter aan op de begroting van veiligheidsregio's.
- > Het Rijk heeft over 2023 een prijsindex op de rijksmiddelen van 6,75% toegekend, hetgeen € 1.839.000 aan extra middelen oplevert om de gestegen kosten van de rijkstaken te dekken. Voor de BDuR is dat €257.000 en 6,65%. Daarop aanvullend is er een bijdrage van 4,6 miljoen toegekend voor versterking informatiepositie.

Lasten

- > De personeelskosten stijgen in 2024 ten opzichte van de begroting 2023 als gevolg van een stijging van formatie als gevolg van het besluit om externen te verminderen en meer te werken met eigen personeel. In 2022 werd meer dan 50% van de werkzaamheden door externen gedaan, met als gevolg dat er veel energie gestoken wordt in werving en onboarding, terwijl de kennis na enige tijd weer wegvloeit door vervanging of vertrek van extern personeel. Het formatieplan is bijgesteld naar een beter passende omvang en verhouding. De ambitie is om de omvang van externe personeelskosten tot 20% te reduceren. Tot slot is er een indexatie van 1,5% toegepast op de salariskosten conform de CAO-Rijk;
- > De herijkte kostprijs heeft tot gevolg dat de kosten voor externen verplaatsen naar de afdelingskosten en door middel van een tarief worden verantwoord in de projecten.
- > Materiële kosten zijn geïndexeerd met de prijsindex van CBS. De energiekosten stijgen in het bijzonder vanwege een faillissement van de leverancier en hogere kosten in het contract met de nieuwe leverancier.

Financieringsoverzicht 2024

(Bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Beschikbare financiering				
Rijksbijdragen Algemeen excl. Politie	26.677		27.635	29.204
Rijksbijdrage Algemeen van voorgaande jaren			918	1.694
Totaal Rijksbijdrage	26.677		28.553	30.898
Individuele opdrachten (facturatie wettelijke taken)	8.577		8.735	16.030
Totaal Financiering wettelijke taak	35.254	-	37.288	46.928
Regiobijdrage collectieve opdrachten VR	14.980		11.481	12.605
Regiobijdrage voorgaande jaren				494
Individuele opdrachten VR			14.363	14.430
Bijdrage Doeluitkering Rampenbestrijding			3.866	8.923
Bijdrage voorgaande jaren BDuR			1.260	127
Subsidies en beschikkingen			4.150	2.735
Overige individuele opdrachten	2.977		2.098	4.130
Totaal beschikbare financiering	53.211	-	74.507	90.372
2. Benodigde financiering				
Omzet	43.053	-9.775	65.908	81.192
Activiteiten waarvoor JenV contractpartij is*	10.158	9.775	8.599	9.180
> WAS en NCV	5.871	5.080	4.723	5.042
> Beheer Politiematerieel	4.287	4.695	3.876	4.138
Totaal benodigde financiering	53.211	-	74.507	90.372
3. Verschil	-	-	-	-

*) Gaat niet via V&W rekening van het NIPV, maar wel uitgaven die uit rijksbijdrage worden gefinancierd

De financiering in de begroting 2024 is aanzienlijk gestegen als gevolg van een stijging in de individuele opdrachten op de wettelijke taak. Dat betreft met name KCIO (6,3 miljoen). Daarnaast is de Bijdrage Doeluitkering Rampenbestrijding gestegen als gevolg van een nieuw budget (4,3 miljoen) voor versterking informatiepositie. Verder zijn er net als in de begroting 2023 ambities opgenomen in de begroting 2024 voor het versterken van de dienstverlening door NIPV. Deze vergen gezamenlijk een investering van 2,5 miljoen.

Dit financieren we deels vanuit ombuiging van budgetten uit de Rijksbijdrage en BDuR. Het tekort van 1,7 miljoen dat resteert, financieren we door onderuitputting van de Rijksbijdrage en BDuR uit voorgaande jaren. Zodoende maakt NIPV concreet plannen om de onderuitputting terug te dringen die in de afgelopen jaren is ontstaan. Hier ligt een flinke uitdaging om de uitvoering op te pakken. In aansluiting daarop hebben we ook de formatie aangepast.

Bedrijfsvoeringoverzicht 2024

Investeringsbegroting

De investeringsbegroting is opgebouwd uit de volgende posten. De afschrijvingen van de investering zijn opgenomen in de exploitatie conform de regulier afschrijvingstermijnen.

- > Gebouwen/terreinen regulier: investeringen in de gebouwen en terreinen als gevolg van de meerjarenonderhoudsplanung.
- > Automatisering hardware: reguliere vervanging.
- > Automatisering software: projecten om software up-to-date te houden. Dit betreft onder meer investeringen in informatiebeveiliging.
- > Inventarissen: reguliere vervanging.
- > Machines/installaties: regulier onderhoud.

Investeringsbegroting 2024 (bedragen in €)

	2024
Gebouwen/terreinen regulier	2.603.718
Automatisering hardware	452.540
Automatisering software	205.700
Inventarissen	260.000
Machines/installaties	351.867
Totaal	3.873.825

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit (het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen) is ultimo 2022 25,6%.

De Current Ratio (vlottende activa gedeeld door vlottende schulden en voorzieningen), een maatstaf voor liquiditeit, bedraagt ultimo 2022 1,44. Deze waarden geven aan dat NIPV een financieel gezonde organisatie is.

NIPV heeft aandacht voor een gezonde financiële huishouding en ziet toe op doelmatigheid. Dat blijkt onder andere uit een sluitende begroting en een passende overhead. Onze overhead wordt periodiek gebenchmarkt met zbo's en veiligheidsregio's. Daaruit blijkt dat de omvang van de overhead bij NIPV lager is dan zbo's en vergelijkbaar met die van veiligheidsregio's.

Verbonden partijen

Het NIPV heeft in de volgende rechtspersoon een bestuurlijk en financieel belang (zie tabel).

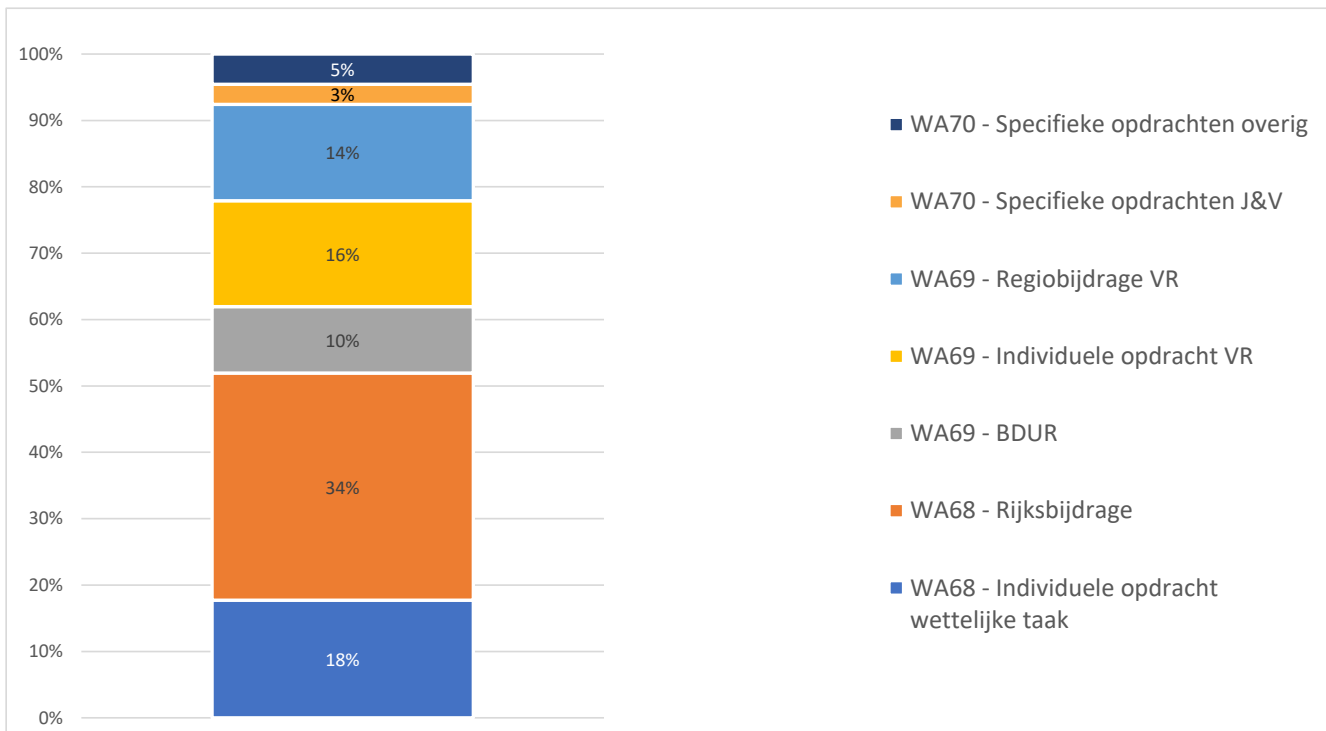
Geconsolideerde vennootschap	NIBHV B.V.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Aandelenbelang	77,78%
% consolidatie	100%

Bijlage 2:

Besteding naar financieringsvorm en wetsartikel in 2024

	2023	2024	Vershil	Indexatie	Toelichting
WA68 - Wettelijke taken	37.288	46.928			
WA68 - Individuele opdracht wettelijke taak	8.735	16.030	7.295	6,75%	Nieuw: KCIO
WA68 - Rijksbijdrage	28.554	30.898	2.344	6,75%	Ambities Onderwijs, Onderzoek, Ondersteuning en Informatievoorziening
WA69 - Regionale taken	30.970	36.579			
WA69 - BDUR	5.125	9.050	3.924	6,65%	Nieuw: bijdrage Versterken Informatiepositie
WA69 - Individuele opdracht VR	14.363	14.430	67	3,48%	
WA69 - Regiobijdrage VR	11.481	13.098	1.617	3,48%	Nieuw: Meldkamer, Brandweerkerndata Stijging: ELO
WA70 - Specifieke (rijks)opdrachten	6.248	6.865			
WA70 - Specifieke opdrachten J&V	4.150	2.735	-1.415	6,75%	Beëindiging incidentele bijdragen (o.a. WAS)
WA70 - Specifieke opdrachten overig	2.098	4.130	2.032	6,75%	Nieuw budget: incidentele bijdrage Meldkamer en Standaardisatie
Eindtotaal	74.506	90.372			

Verdeling financieringsbronnen

Overzicht omzet PMC per kostenplaats en financieringsbron

Afkorting financieringsbronnen:

WA68 - Rijksbijdrage	68_RIJK
WA68 - Individuele opdracht wettelijke taak	68_IDV
WA69 - BDUR	69_BDUR
WA69 - Regiobijdrage VR	69_COLL
WA69 - Individuele opdracht VR	69_IDV
WA70 - Incidentele bijdrage J&V	70_J&V
WA70 - Individuele opdracht derden	70_FACT

Som van Bedrag na indexering	68_IDV	68_RIJK	69_BDUR	69_COLL	69_IDV	70_FACT	70_J&V	Totaal
3. TEC		837	25					862
00300 - Bureau TEC		837	25					862
2211 Toezicht Certificering		837						837
2212 Onderwijscuratorium			25					25
4. Veiligheidsregio's Diensten Centrum		1.545	1.571	6.466	9.522	583		19.687
00410 - Ondersteuning VB en RCDV			1.571	3.009				4.580
1111 Ondersteuning VB			1.571					1.571
1113 Werkbudget VB				324				324
1211 Ondersteuning RCDV				1.979				1.979
1212 Werkbudgetten RCDV				250				250
1221 Ondersteuning POI				147				147
1222 Werkbudget POI				194				194
1241 Ondersteuning LNB				115				115
00420 - Diensten Veiligheidsregio's		890		1.487		583		2.960
2113 Electronische Leeromgeving (ELO)		600		929		60		1.589
2156 Meldkamer BRW en Multi Opschaling (MBMO)				558		366		924
2711 Standaardisatie		290				157		447
00420 - Team Brandweerkleding					8.503			8.503
2811 Brandweerkleding					8.300			8.300
2815 Brandweeronderscheidingen					203			203
00430 - Ondersteuning Bedrijfsvoering Veiligheidsregio's		655		1.970	1.019			3.644
1230 Programmamanagement RCDV				470				470
1232 Structurele programma's RCDV				771	324			1.095
1240 Communicatie t.b.v. VR's en brandweer				616				616
1245 Programma's LNB				112				112
1282 Werkgeversvereniging Veiligheidsregio's					426			426
2821 Kennisfunctie inkoop		655						655
2822 Ondersteuning landelijke aanbestedingen					270			270

	68_IDV	68_RIJK	69_BDUR	69_COLL	69_IDV	70_FACT	70_J&V	Totaal
5. Centrum Ondersteuning Landelijke Slagkracht	11.649	16.452	5.807	4.729	801	2.239	2.206	43.885
00500 - Centrum Ondersteuning Landelijke Slagkracht	6.725							6.725
2683 KCIO	6.725							6.725
00510 - Ontwikkeling en Innovatie		443	5.442	270				6.155
1521 Ondersteuning innovatie		337						337
1522 Innovatieprojecten		105						105
2151 Programma IV			563					563
2155 IV projecten BDuR			279					279
2157 IV Advies				270				270
2685 Versterken informatievoorziening (BDuR)			4.600					4.600
00520 - Informatie- en Dataservices				4.460	720	2.239		7.419
2112 Slachtoffer Informatiesysteem (SIS)				539				539
2114 BI-voorziening				396				396
2115 Beheer Landelijk Koppelvlak				283				283
2116 Landelijke voorziening GEO				801				801
2118 ICT Verkeersplein				226				226
2121 IV- Beheer overige gemeenschappelijke applicaties				34				34
2130 LVCb - VR's (NCW, LCMS)				2.179				2.179
2131 LVCb - GZ (NCW, LCMS)					720			720
2132 LVCb - Overige Crisispartners (NCW, LCMS)						2.094		2.094
2133 LVCb - Diensten NCC en LOCC (NCW, LCMS)						145		145
00540 - Landelijke Middelen	4.924	10.063			81		1.936	17.004
2311 Algemeen		2.210						2.210
2312 Piketorganisatie		761						761
2411 Materieelbeheer Politie	4.924							4.924
2512 Beheer WAS		4.043						4.043
2513 Beheer NCV		1.464						1.464
2514 Landelijk Logistieke Voorraad		293						293
2515 Landelijke Noodvoorraad Beschermingsmiddelen							1.383	1.383
2516 Beheer materieel Landelijke Specialismen		1.259						1.259
2521 Derden		34			81		553	668
00550 - Operationele Organisaties		5.946	365				270	6.581
2511 USAR		2.225						2.225
2611 Grootschalig brandweer- en specialistisch optreden (GBO-SO)		2.429						2.429
2612 Grootschalig Geneeskundige Bijstand (GGB)		441						441
2613 Nationale reddingsvloot (NRV)			365					365
2614 Ondersteuning Brandweer en Normering		310						310
2615 Standaardisatie Materieel		541						541
2616 Nationaal Veiligheidsinstituut							270	270

	68_IDV	68_RIJK	69_BDUR	69_COLL	69_IDV	70_FACT	70_J&V	Totaal
6. Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg	287	8.265	1.135	735	1.732	1.308	529	13.990
00610 - Vakgroep Crisisbeheersing		2.582	229		297	658	180	3.945
1421 Kennisdocumenten (BZ en CB)		744						744
1433 Onderzoek en contentontwikkeling Crisisbeheersing		1.043			104	324	180	1.651
1434 Onderzoek en contentontwikkeling Transportveiligheid		795	229		193	334		1.550
00620 - Vakgroep Brandweezorg		3.532		341	211	650		4.734
1265 Brandonderzoek en kennisregie				341				341
1312 Kennisplein (BZ, CB en DW)		1.134			11			1.145
1431 Onderzoek en contentontwikkeling Brandweerkunde		2.398			200	650		3.248
00630 - Vakgroep Datawetenschappen		646	536	178				1.359
1437 Kwaliteitszorg onderzoek		288						288
1450 Data-analyse		358	536					894
1451 Brandweerkerndata en belevingsonderzoek				178				178
00640 - Opleidingen Crisisbeheersing	287	1.506	370	216	1.224		349	3.952
1440 Onderzoek crisiscommunicatie							349	349
1513 Centrum Veiligheid en Digitalisering		277						277
1613 Opleidingen Crisismanagement		661			576			1.237
1614 Opleidingen GHOR		254			324			578
1615 Opleidingen management en leiderschap (crisisbeheersing)			370					370
1620 Vakbekwaamheid bevolkingszorg		200		216				416
1621 Examens bevolkingszorg					324			324
1622 Leergang MCPM	287	114						401
7. Centrum voor Opleiding en Vorming Brandweer	4.094	3.799	512	1.168	2.375			11.948
00710 - Brandweeropleidingen niet - operationeel	277	1.075	497		864			2.712
1411 Ontwikkelfonds (BDuR)			276					276
1611 Leergangen brandweermanagement (niet-operationeel)	277	775						1.051
1612 Overige brandweeropleidingen (niet-operationeel)					540			540
1619 Opleidingen management en leiderschap (niet-operationeel)			221					221
1623 Continuïteit brandweeronderwijs		300						300
1814 Bijscholingen en trainingen risicobeheersing					324			324
00720 - Brandweeropleidingen operationeel	277	2.490		741	1.511			5.018
1266 Oefenbank				84				84
1412 Ontwikkelfonds (Regiobijdrage)				656				656
1617 Leergangen brandweermanagement (operationeel)	277	2.490						2.766
1618 Overige brandweeropleidingen (operationeel)					540			540
1815 Bijscholingen en trainingen incidentbestrijding					486			486
1816 Bijscholingen en trainingen incidentmanagement					486			486
00730 - Ondersteuning onderwijs	3.541	235	15	427				4.218
1415 Kwaliteitsproducten en -tools		135						135
1616 Kwaliteitszorg onderwijs		100	15	427				542
1712 Examinering afname	3.541							3.541
Totaal	16.030	30.898	9.050	13.098	14.430	4.130	2.735	90.372

Bijlage 3:

Risicoparagraaf

Op de ambities en activiteiten in dit jaarplan 2024 zijn externe en interne invloeden van toepassing met potentiële risico's. Vanuit marktomstandigheden en interne ontwikkelingen onderkennen we de volgende bedrijfsrisico's:

Externe ontwikkelingen:

- > Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het NIPV zullen naar aanleiding van de evaluatie van de wet Veiligheidsregio's, een onderzoek uitvoeren naar de taken en de governance van het NIPV. Hieruit voortvloeiende beslissingen kunnen leiden tot ingrijpende veranderingen in de NIPV-organisatie en frictiekosten tot gevolg hebben.

Bedrijfscontinuïteit:

- > De groeiende cyberdreiging en de grotere inspanning van het NIPV op het gebied van ICT/IV (landelijke informatiepositie) vraagt meer aandacht voor onze eigen bedrijfscontinuïteit.
- > Het NIPV richt zich in 2024 op de verdere inrichting en borging van 'bedrijfscontinuïteits-management' (BCM) als cyclisch proces, met scherper beeld van bedrijfsprocessen, risico-inventarisatie, mitigerende maatregelen en crisisorganisatie.
- > Daarnaast versterken we de aandacht voor risicogericht werken binnen de verschillende centra en werken we aan een verbeterd NIPV-breed risico-register.
- > Projecten die concreet bijdragen aan de bedrijfscontinuïteit zijn o.a. het toegangsbeleid, de sourcing-strategie voor onze ICT en de vernieuwing van onderwijssystemen. Deze krijgen in 2024 een vervolg.

Integrale beveiliging incl. informatieveiligheid:

- > Het NIPV heeft de hercertificering voor ISO27001 in juli 2023 met succes doorlopen en dat heeft goede inzichten opgeleverd waar we staan op het gebied van (informatiebeveiliging).
- > Bevindingen en andere verbeteringen worden opgepakt, waaronder verbetering van risicomanagement, doorontwikkeling van onze digitale weerbaarheid

(monitoring, red teaming), implementeren van CyberManagement als tool voor ons Information Security Management System (ISMS) en onderzoek naar de vorming van het concept 'Zero Trust' in de IT-omgeving.

- > Een onderkend risico is dat IV/ICT-processen NIPV breed niet uniform zijn ingericht, door de verschillende doelgroepen (intern/extern) en ontstaanswijze. Het onderzoek naar verbeteringen wordt in 2024 vervolgd.

Privacy:

- > Aandachtspunt blijft het bewustzijn bij medewerkers van de wettelijke regels van de AVG, hiervoor zal ook in 2024 hernieuwd en blijvend aandacht voor zijn.
- > Een onderkend risico is de veelheid aan plekken binnen de organisatie waar met persoonsgegevens wordt gewerkt (eigen bedrijfsvoering, t.b.v. veiligheidsregio's etc.). Hier gaan we extra aandacht aan besteden in 2024. Onder andere ook het vraagstuk welke organisaties op basis van welke juridische criteria partij zijn bij de ondertekening van dienstverleningscontracten waarbij persoonsgegevens worden verwerkt.

Financiën:

- > Het NIPV heeft een strategische buffer van € 2.000.000 voor tegenvallers die vrij besteedbaar is, bijvoorbeeld voor langdurige ziekte, beëindiging dienstverbanden, vertragingen, indexering van kosten, risico's in verdienmodellen/projecten en mogelijke beëindiging van dienstverlening (politie-middelen, sirenestelsel).
- > Daarnaast heeft het NIPV een wettelijke reserve (niet vrij besteedbaar) van € 1.200.000 als tegenhanger van de boekwaarde van geactiveerde ICT-ontwikkelkosten (Synergy, ADP, LCMS) en € 500.000 voor het niet-uitkeerbare deel van het eigen vermogen van de deelneming NIBHV b.v.
- > Tenslotte heeft het NIPV verzekeringen afgesloten voor gebouwen, aansprakelijkheid, schade aan materiaal en aan personeel gerelateerde verzekeringen.

HR:

- › Het belangrijkste HR-risico voor het NIPV is het gat tussen formatie en bezetting, waardoor doelen en ambities niet waargemaakt kunnen worden. We zien een krappe arbeidsmarkt, succesvolle werving- en selectietrajecten, maar desondanks een gat t.o.v. de formatie. Externe inhuur lost dit deels op, maar heeft ook nadelen. In 2024 zal dit thema structureel aandacht blijven vragen.
- › De balans tussen externe inhuur en interne NIPV-medewerkers vraagt evenzo aandacht in 2024. De externe inhuur medio 2023 (95 fte) is fors ten opzichte van de eigen populatie, wat veel tijd kost (extra werkdruk door inhuur en inwerken) en ook bij vertrek een uitdaging is (borging resultaten, kennisverlies). De ingezette koers naar meer interne invulling van structurele activiteiten wordt in 2024 geïntensiveerd.
- › Overige HR-risico's, zoals langdurig ziekteverzuim en beëindiging dienstverbanden zijn in 2023 geen substantieel risico, maar vragen blijvend aandacht van leidinggevenden.

Colofon

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem

www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Datum 13 oktober 2023
Onderwerp Zienswijze jaarplan 2024 NIPV

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

Hierbij ontvangt u het concept jaarplan 2024 van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV), inclusief de begroting. Op grond van art. 73 van de Wet veiligheidsregio's wordt aan de besturen van de veiligheidsregio's een zienswijze gevraagd met betrekking tot het jaarplan van NIPV.

NIPV werkt vanuit het verlangen dat veiligheidsregio's en andere crisispartners kunnen vertrouwen op actuele en relevante kennis, informatie, ondersteuning en verbindingen in de koude, lauwe, warme en nafase van incidenten en crises. Dit doen wij door onze producten en diensten op het gebied van onderwijs, onderzoek, innovatie en expertise ten behoeve van brandweezorg, crisisbeheersing en informatiegestuurde publieke veiligheid continu door te ontwikkelen.

Voorafgaand aan de totstandkoming van dit jaarplan hebben we via een enquête de landelijke vakraden en een aantal crisispartners gevraagd om per taak en speerpunt van het NIPV aan te geven in welke mate het bijdraagt aan hun behoeften. Daarnaast konden ze aangeven wat ze het NIPV aanvullend nog willen meegeven met betrekking tot de producten en diensten. Met de landelijke vakraden zijn ook verdiepende gesprekken gevoerd. De belangrijkste observatie uit de uitkomsten van deze enquête is dat onze producten en diensten en de thema's waar we ons op richten in belangrijke mate tegemoet komen aan de behoeften van onze partners.

Namens het bestuur NIPV nodig ik u graag uit uw zienswijze kenbaar te maken over het bijgevoegd concept jaarplan 2024 NIPV. Op 15 december 2023 wordt het jaarplan ter vaststelling aangeboden aan het algemeen bestuur van het NIPV. Uw reactie wordt in deze besluitvorming meegenomen.

Uw reactie ontvangt het bestuur NIPV graag uiterlijk 24 november a.s. per brief of per e-mail via bestuurnipv@nipv.nl.

Met vriendelijke groet,

A.J.M. Heerts
Voorzitter bestuur NIPV

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024

Gemeenschappelijke Regeling voor de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Alkmaar, Bergen NH, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel, ieder voor zover de eigen gemeente bevoegd,

Overwegende dat,

- de Wet veiligheidsregio's bepaalt dat de colleges van burgemeester en wethouders uit een regio een gemeenschappelijke regeling treffen, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding veiligheidsregio;
- deze wet beoogt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te realiseren;
- in de wet de omvang van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord is bepaald en deze bestaat uit het grondgebied van de zestien deelnemende gemeenten;
- in het algemeen bestuur van 13 oktober 2023 is besloten dat het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden;
- de Wet gemeenschappelijke regelingen met ingang van 1 juli 2022 is gewijzigd;
- de wijzigingen met ingang van 1 juli 2024 moeten zijn doorgevoerd in de gemeenschappelijke regeling;
- dit aanleiding geeft om de vigerende gemeenschappelijke regeling op onderdelen aan te passen en te actualiseren.

Gelet op:

Wet veiligheidsregio's, de Wet publieke gezondheid, de Wet ambulancezorgvoorzieningen, de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeentewet mede gelet op de door elk van de raden der zestien gemeenten in de regio Noord-Holland Noord verleende toestemming als bedoeld in het tweede lid van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

de toestemming van de gemeenteraden van Alkmaar, Bergen NH, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel, overeenkomstig artikel 1, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

b e s l u i t e n

de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord met ingang van 1 juli 2024 te wijzigen, waardoor deze komt te luiden als volgt:

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING VEILIGHEIDSREGIO NOORD-HOLLAND NOORD 2024

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

Onverminderd het bepaalde in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's wordt in deze regeling verstaan onder:

- a. bestuur van de veiligheidsregio: ieder bevoegd orgaan van de veiligheidsregio;
- b. colleges: de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten;
- c. commissaris van de Koning: de commissaris van de Koning in Noord-Holland;
- d. deelnemers: de colleges die deelnemen aan deze Gemeenschappelijke regeling;

- e. gedeputeerde staten: gedeputeerde staten van de provincie Noord-Hollandse.
- f. gemeenten: de gemeenten behorend tot de regio Noord-Holland Noord in de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's;
- g. raden: de gemeenteraden van de gemeenten;
- h. RAV: Regionale Ambulancezorgvoorziening;
- i. regeling: deze Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord;
- j. veiligheidsregio: de veiligheidsregio, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's;
- k. wet: de Wet Veiligheidsregio's;
- l. Wgr: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VR NHN).
2. Het bestuur van de Veiligheidsregio bestaat uit:
 - a. het algemeen bestuur;
 - b. het dagelijks bestuur;
 - c. de voorzitter.
3. Het openbaar lichaam veiligheidsregio Noord-Holland Noord is een regionaal samenwerkingsverband van de gemeenten Alkmaar, Bergen NH, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
4. Het openbaar lichaam is rechtspersoon en is gevestigd te Alkmaar.

HOOFDSTUK 2: DOELEN EN TAKEN

Artikel 3 Doel en reikwijdte

Doel van de regeling is het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.

Artikel 4 Taken

De Veiligheidsregio is belast met:

1. de uitvoering van alle taken die bij of krachtens de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid aan de Veiligheidsregio zijn overgedragen.
2. het op grond van de Wet ambulancezorgvoorziening in RAV verband uitvoeren van ambulancezorg voor de gemeenten Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
3. het in stand houden van het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord.
4. het uitvoeren van overige door de deelnemers op- of overgedragen taken.

Artikel 5 Bevoegdheden

1. De Veiligheidsregio heeft alle bevoegdheden tot regeling en beheer die nodig zijn voor de uitvoering van de aan de Veiligheidsregio overgedragen taken.
2. De Veiligheidsregio heeft de bevoegdheid om, ter uitvoering van het in artikel 3 genoemde belang, deel te nemen aan gemeenschappelijke regelingen en privaatrechtelijke rechtspersonen op te richten en hieraan deel te nemen.
3. De Veiligheidsregio is bevoegd op basis van een daartoe af te sluiten overeenkomst, ter uitvoering van het in artikel 3 genoemde belang, tot het op verzoek en ten behoeve van één of meerdere deelnemers en/of derden uitvoeren van taken dan wel verrichten van diensten.
4. Een overeenkomst als bedoeld in het derde lid vermeldt de wijze van kostenverrekening en de overige voorwaarden.

Artikel 5a Deelnemingen

De Veiligheidsregio sluit zich aan bij:

- a. de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's die door de 25 veiligheidsregio's wordt opgericht om namens de besturen van de veiligheidsregio's afspraken te maken over de arbeidsvoorwaarden voor het personeel van de veiligheidsregio's;
- b. de stichting risicobeheer veiligheidsregio's, die door de 25 veiligheidsregio's wordt opgericht en ten behoeve van de besturen van de veiligheidsregio's activiteiten uitvoert op het thema risicobeheer, waaronder in ieder geval het adviseren rondom ongevallen en schade en het bemiddelen met betrekking tot verzekeringen, in ieder geval ongevallenverzekeringen, en het inkopen ervan;
- c. de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's, die door de 25 veiligheidsregio's wordt opgericht en de besturen van de veiligheidsregio's op het thema risicobeheer rondom ongevallen en schade mogelijkheden biedt tot het opvangen van niet-verzekerbare risico's.

HOOFDSTUK 3: BESTUURSORGANEN

ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 6 Samenstelling en vervanging

1. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
2. De leden van het algemeen bestuur kunnen zich, indien zij verhinderd zijn een vergadering bij te wonen, laten vervangen door degene die hen als burgemeester van hun gemeente vervangt.

Artikel 7 Lidmaatschap

1. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt zodra het lid ophoudt burgemeester van de deelnemende gemeente te zijn.
2. Het lidmaatschap van ambtsopvolgers van de in het eerste lid bedoelde aftredende leden vangt aan op het moment van hun benoeming tot burgemeester van de deelnemende gemeente.

Artikel 8 Reglement van Orde

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een Reglement van Orde vast.
2. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar of zoveel vaker als de voorzitter dit nodig oordeelt, of indien tenminste een vijfde van het aantal leden waaruit het algemeen bestuur bestaat schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt.
3. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.
4. De deuren worden gesloten wanneer een vijfde gedeelte van de aanwezige leden daarom verzoekt of de voorzitter dit nodig oordeelt.
5. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
6. Artikel 23 van de wet is van overeenkomstige toepassing omtrent het in een besloten vergadering behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan het algemeen bestuur worden overgelegd.
7. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of worden besloten over:
 - a. de vaststelling en/ of wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
 - b. het toetreden tot en het uittreden uit de regeling;
 - c. het wijzigen en opheffen van de regeling.
8. De hoofdofficier van justitie en de voorzitter van het waterschap binnen welks grondgebied de Veiligheidsregio is gelegen, worden uitgenodigd deel te nemen aan de vergaderingen van het bestuur.
9. De commissaris van de Koning wordt uitgenodigd om bij de vergaderingen van het bestuur aanwezig te zijn.
10. De districtschef van de politie en de directeur publieke gezondheid zijn adviseur van het bestuur.

Artikel 9 Stemmen

1. Het algemeen bestuur beslist bij gewone meerderheid van stemmen, dat wil zeggen bij meerderheid van de uitgebrachte gewogen stemmen.

2. Het aantal stemmen van een lid van het algemeen bestuur is gerelateerd aan de in de begroting van de Veiligheidsregio voor het betreffende kalenderjaar opgenomen bijdrage, welke is vastgesteld conform artikel 29, tweede tot en met zesde lid van deze regeling. Het percentage van de bijdrage van een deelnemer is dan het daadwerkelijke aantal stemmen dat door een lid van het algemeen bestuur wordt uitgebracht.
3. Het aantal stemmen per deelnemer, als bedoeld in het tweede lid, wordt jaarlijks door het algemeen bestuur op de eerste vergadering van het jaar vastgesteld aan de hand van de voor dat jaar vastgestelde begroting van de Veiligheidsregio, met dien verstande dat het stemrecht van een deelnemer altijd minder dan 50% van het totale stemrecht bedraagt. Het aantal stemmen wordt afgerond op twee cijfers achter de komma.
4. In geval van een wijziging van de gemeenschappelijke regeling wordt, met inachtneming van het gestelde in het tweede lid, het aantal stemmen per deelnemer door het algemeen bestuur vastgesteld in de eerste vergadering na inwerkingtreding van de gewijzigde regeling.

DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 10 Samenstelling

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en **ten minste twee** overige leden.
2. De in het eerste lid bedoelde overige leden worden door en uit het algemeen bestuur aangewezen.
3. De leden van het dagelijks bestuur mogen samen nooit de meerderheid in het algemeen bestuur uitmaken.

Artikel 11 Benoeming

1. Degene, die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.
2. Een lid van het dagelijks bestuur, behalve de voorzitter, kan te allen tijde ontslag nemen, met dien verstande dat het lidmaatschap in dat geval eindigt op het tijdstip waarop de opvolger in functie is getreden. Het lid doet schriftelijk mededeling van zijn ontslag aan het algemeen bestuur.
3. Het aanwijzen van een lid van het dagelijks bestuur ter vervulling van een plaats die door ontslag, overlijden of om een andere reden openvalt, vindt plaats binnen twee maanden na het tijdstip waarop de vacature is ontstaan.

Artikel 12 Reglement van Orde

1. Het dagelijks bestuur vergadert jaarlijks tenminste twee maal en voorts zo vaak als de voorzitter dit nodig acht of wanneer een lid van het dagelijks bestuur hem dit schriftelijk verzoekt onder opgave van de te behandelen onderwerpen. Indien een vergadering is gevraagd, wordt zij binnen twee weken gehouden.
2. Besluiten van het dagelijks bestuur worden met meerderheid van stemmen genomen. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem. Indien de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter.
3. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.
4. Het dagelijks bestuur stelt een Reglement van Orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast, dat aan het algemeen bestuur ter kennisname wordt toegezonden.

VOORZITTER

Artikel 13 Voorzitter

1. De voorzitter wordt bij Koninklijk Besluit benoemd en ontslagen.
2. De voorzitter is zowel voorzitter van het algemeen bestuur als van het dagelijks bestuur.
3. Het algemeen bestuur wijst uit de overige leden van het dagelijks bestuur een plaatsvervangend voorzitter aan die de voorzitter bij afwezigheid vervangt.
4. De voorzitter ondertekent alle stukken die het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur doen uitgaan.

5. Indien de voorzitter behoort tot het bestuur van een deelnemer die partij is in een geding waarbij het lichaam betrokken is, oefent een ander door het dagelijks bestuur uit zijn midden aan te wijzen lid deze bevoegdheid uit. In eerste aanleg de plaatsvervangend voorzitter.

INFORMATIE EN VERANTWOORDING

Artikel 14 Inlichtingen en verantwoording dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur verstrekt aan het algemeen bestuur alle benodigde inlichtingen, die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
2. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk leggen op verzoek van het algemeen bestuur verantwoording af over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten een lid van het dagelijks bestuur, behalve de voorzitter, ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit.
4. Het Reglement van Orde van het dagelijks bestuur houdt bepalingen in over de wijze waarop het dagelijks bestuur dan wel elk van zijn leden de hier bedoelde inlichtingen verstrekken en verantwoording afleggen.
5. Een verzoek om inlichtingen te verschaffen en/of verantwoording af te leggen kan uitsluitend worden geweigerd ten aanzien van zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de wet geheimhouding is opgelegd en, voor zover het stukken betreft die aan het algemeen bestuur dan wel aan de leden van het algemeen bestuur zijn overgelegd, is bekrachtigd, behoudens na opheffing van de geheimhouding daarvan.

Artikel 15 Inlichtingen en verantwoording algemeen bestuur aan raad

1. Een lid van het algemeen bestuur verstrekt aan de raad de door één of meer leden van die raad gevraagde inlichtingen.
2. Een lid van het algemeen bestuur kan door de raad ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid.
3. De raad van elke deelnemer regelt de wijze waarop het verstrekken van inlichtingen als bedoeld in het eerste lid en het ter verantwoording roepen als bedoeld in het tweede lid plaatsvindt.
4. Het algemeen bestuur verstrekt aan de raden van de deelnemers de door één of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.
5. De wijze waarop het verstrekken van inlichtingen als bedoeld in het vierde lid plaatsvindt, wordt nader geregeld in het Reglement van Orde van het algemeen bestuur.
6. Een lid van het algemeen bestuur geeft geen inlichtingen en legt geen verantwoording af over zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de wet geheimhouding is opgelegd, behoudens na opheffing van de geheimhouding door het algemeen bestuur.

Artikel 16 Actieve informatieplicht van bestuur aan raden

1. Het bestuur van het openbaar lichaam verstrekt de raden van de deelnemers de inlichtingen die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.
2. Bij de informatieverstrekking geldt dat:
 - a. relevante informatie in een zo vroeg mogelijk stadium schriftelijk wordt verschaft;
 - b. informatie op hoofdlijnen wordt verstrekt, behalve als een detail (politiek) relevant is of als er specifiek om is gevraagd;
 - c. schriftelijke inlichtingen zendt het bestuur (dagelijks bestuur, dagelijks bestuur en/of voorzitter) rechtstreeks naar en gelijktijdig aan de raden en in cc aan de colleges van de deelnemers. Indien de informatie wordt verstrekt door dagelijks bestuur of voorzitter dan wordt het algemeen bestuur vooraf geïnformeerd.

Artikel 17 Inlichtingen en verantwoording algemeen bestuur aan college

1. Een lid van het algemeen bestuur verstrekt aan het college van de gemeente die hij vertegenwoordigt de door één of meer leden van dat college gevraagde inlichtingen.

2. Een lid van het algemeen bestuur kan door het college van de gemeente die hij vertegenwoordigt ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid.
3. Het college van elke deelnemer regelt de wijze waarop het verstrekken van inlichtingen als bedoeld in het eerste lid en het ter verantwoording roepen als bedoeld in het tweede lid plaats vindt.
4. Een lid van het algemeen bestuur geeft geen inlichtingen en legt geen verantwoording af over zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de wet geheimhouding is opgelegd, behoudens na opheffing van de geheimhouding door het algemeen bestuur.

HOOFDSTUK 3: BEVOEGDHEDEN BESTUURSORGANEN

Artikel 18 Bevoegdheden algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur is bevoegd tot alle daden van regeling en bestuur nodig voor de behartiging van het belang van deze regeling.
2. Alle bevoegdheden in het kader van deze regeling die niet bij of krachtens de wet of deze regeling aan een ander bestuursorgaan zijn opgedragen, behoren toe aan het algemeen bestuur.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. Het algemeen bestuur kan in ieder geval niet overdragende bevoegdheid tot:
 - a. het vaststellen van de meerjaren- en jaarlijkse beleidsplannen;
 - b. het vaststellen en wijzigen van de begroting;
 - c. het vaststellen van de jaarrekening;
 - d. het opstellen van voorwaarden tot toetreding;
 - e. het besluiten over toe- en uittreding van gemeenten;
 - f. het doen van voorstellen tot wijziging van de regeling en opheffing;
 - g. het vaststellen van verordeningen;
 - h. het besluiten tot het deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen en het (mede) oprichten van en deelnemen in privaatrechtelijke rechtspersonen;
 - i. het vaststellen van het risicoprofiel als bedoeld in artikel 15 van de wet;
 - j. het vaststellen van het crisisplan, bedoeld in artikel 16 van de wet.

Artikel 19 bevoegdheden dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur is belast met en bevoegd tot:

- a. het voeren van dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, voor zover niet bij of krachtens de wet of deze regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
- b. het voorbereiden van al hetgeen in de vergadering van het algemeen bestuur ter beraadslagingen beslissing moet worden gebracht;
- c. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;
- d. het vaststellen van regels over de ambtelijke organisatie van de Veiligheidsregio;
- e. het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren, voor zover niet bij of krachtens de wet of deze regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
- f. het aangaan van geldleningen voor zover de financiële lasten door de begroting worden gedekt;
- g. het beheer van de activa en passiva;
- h. de zorg, voor zover deze niet aan anderen is opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
- i. het voorstaan van de belangen van het lichaam bij andere overheden, instellingen, diensten en personen;
- j. het nemen van besluiten tot het voeren van rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratieve beroepsprocedures of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten;
- k. het besluiten tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen van de Veiligheidsregio.

Artikel 20 Bevoegdheden voorzitter

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur.
2. Alle stukken uitgaande van het algemeen en het dagelijks bestuur worden door de voorzitter ondertekend.
3. De voorzitter vertegenwoordigt het lichaam in en buiten rechte. Indien hij behoort tot het bestuur van een deelnemer die partij is in een geding waarbij het lichaam betrokken is, oefent een ander door het dagelijks bestuur uit zijn midden aan te wijzen lid deze bevoegdheid uit.
4. De voorzitter kan de vertegenwoordiging, als in het vorige lid bedoeld, met instemming van het dagelijks bestuur, opdragen aan een door hem schriftelijk aangewezen gemachtigde.

HOOFDSTUK 4: PERSONEEL EN ORGANISATIE

Artikel 21 Organisatie

1. De Veiligheidsregio heeft een ambtelijke organisatie met aan het hoofd twee directeuren.
2. De directeuren worden benoemd en ontslagen door het algemeen bestuur.
3. Schorsing van de directeuren geschiedt door het dagelijks bestuur. Een besluit tot schorsing dient binnen twee maanden door het algemeen bestuur te worden bekrachtigd.
4. Het algemeen bestuur wijst één van beide directeuren aan als secretaris.
5. De invulling van de taken van de directeuren en de secretaris van de gemeenschappelijke regeling worden nader geregeld in de door het dagelijks bestuur vastgestelde organisatiebesluit, waarin de structuur en werkwijze van de ambtelijke organisatie van de Veiligheidsregio wordt geregeld.

Artikel 22 Secretaris

1. De secretaris staat het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter en de eventueel ingestelde commissies als bedoeld in artikel 24 en 25 van de wet bij in de uitoefening van hun taken.
2. Alle stukken die van het algemeen en het dagelijks bestuur uitgaan, worden door de secretaris mede ondertekend.
3. De secretaris is in de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.
4. De secretaris draagt zorg voor het opmaken van de verslagen van de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.
5. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris.
6. Bij afwezigheid wordt de secretaris vervangen door de andere directeur van de veiligheidsregio.

Artikel 23 Bezoldiging ambtenaren en overig personeel

Het dagelijks bestuur regelt overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 125 en 134 van de Ambtenarenwet de rechtspositie en de bezoldiging van de ambtenaren en het overige personeel in dienst van de Veiligheidsregio, met uitzondering van het personeel dat werkzaam is bij de sector Ambulancezorg.

HOOFDSTUK 5: FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 24 Financiële verantwoordelijkheid

De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op de Veiligheidsregio, voor zover daarvan niet bij of krachtens de wet is afgeweken.

Artikel 25 Boekjaar

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 26 Kadernota

1. Het dagelijks bestuur zendt uiterlijk 15 december van het jaar voorafgaand aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten.

2. De raden kunnen bij het dagelijks bestuur voor 1 maart van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient hun zienswijze over de algemene financiële en beleidsmatige kaders naar voren brengen.
3. Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden voorafgaande aan het vaststellen van de Kadernota schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het tweede lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
4. Het algemeen bestuur stelt de kadernota vóór 15 maart vast.
5. Het algemeen bestuur geeft in het besluit aan wat de overwegingen zijn geweest met betrekking tot de zienswijzen.
6. Het dagelijks bestuur zendt het besluit en de kadernota aan de raden, binnen twee weken na de vaststelling als bedoeld in het vierde lid.

Artikel 27 Begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt uiterlijk 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, een ontwerpbegroting inclusief meerjarenraming en toelichting toe aan de raden van de deelnemers.
2. Voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting wordt uitgegaan van de in de laatst vastgestelde begroting, inclusief wijzigingen, opgenomen ramingen alsmede de rekening resultaten van het voorlaatste jaar.
3. De meerjarenraming omvat een overzicht van lasten en baten voor de drie jaren, volgende op het begrotingsjaar en wordt van een toelichting voorzien.
4. De in de meerjarenraming op te nemen ramingen worden gebaseerd op het loon- en kostenpeil dat geldt voor de samenstelling van de jaarlijkse begroting, verhoogd met de jaarlijks te verwachten trendmatige verhoging.
5. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen uiterlijk 25 juni bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Bij het voorstel van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur voegt het dagelijks bestuur een reactienota, waarin gemotiveerd wordt aangegeven op welke wijze de zienswijze wel of niet is verwerkt in dit voorstel.
6. Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden voorafgaande aan het vaststellen van de begroting voor 15 juli (T-1) schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het vijfde lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.
7. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient. Het algemeen bestuur geeft in het besluit aan wat de overwegingen zijn geweest met betrekking tot de zienswijzen.
8. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, maar in ieder geval voor 15 september, aan gedeputeerde staten.

Artikel 28 Jaarrekening

1. Het dagelijks bestuur zendt uiterlijk 15 april van het jaar na het jaar waarvoor de jaarrekening dient, een ontwerp-jaarrekening en accountantsverklaring aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen uiterlijk 25 juni bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de concept bestemming van het rekeningresultaat naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerp-jaarrekening zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
3. Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt de gemeenteraden voorafgaande aan het vaststellen van de jaarrekening schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het tweede lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

4. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening vast in het jaar volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft. Het algemeen bestuur geeft in het besluit aan wat de overwegingen zijn geweest met betrekking tot de zienswijzen.
5. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling maar in ieder geval voor 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft aan gedupeerde staten.
6. Uiterlijk 15 juli na afloop van het dienstjaar stelt het algemeen bestuur een jaarverslag vast van de door het bestuur van de dienst verrichte werkzaamheden. Dit jaarverslag wordt ter kennis toegezonden aan de raden van de deelnemers.

Artikel 29 Exploitatieresultaat

Bij het vaststellen van de jaarrekening neemt het algemeen bestuur een besluit over de bestemming van het exploitatieresultaat, met inachtneming van artikel 28. De artikelen 198, tweede lid, tot en met 201 Gemeentewet zijn voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing.

Artikel 30 Garantie deelnemers

Voor het betalen van rente en aflossing van geldleningen en in rekening-courant opgenomen gelden staan de deelnemers garant voor zover ter zake door andere overheidsorganen geen garantie is verstrekt. De deelnemers nemen aan de garantie deel in de verhouding van de verdeelsystematiek zoals genoemd in artikel 31. Uit deze bepaling voortvloeiende betalingsverplichtingen worden met de deelnemers afgerekend.

Artikel 31 Verdeling der kosten

1. De lasten van het lichaam worden gedekt door:
 - a. bijdragen van de deelnemers;
 - b. inkomensoverdrachten, andere bijdragen dan de onder letter a van dit lid bedoelde en schenkingen;
 - c. overige inkomsten.
2. De in het vorige lid onder a bedoelde bijdragen omvatten de jaarlijkse lasten voor zover deze niet door de opbrengsten uit andere vergoedingen worden bestreden.
3. Voor de vaststelling van deze bijdragen geldt het volgende uitgangspunt: de bijdrage van een deelnemer wordt bepaald naar rato van het bedrag voor het sub cluster brandweer en rampenbestrijding in de algemene uitkering die elke gemeente ontvangt en naar rato van de aanwezige belastingcapaciteit per gemeente. De vaststelling van de bijdrage voor ambulancezorg wordt geregeld in het zevende lid.
4. De hoogte van het aandeel 'aanwezige belastingcapaciteit' wordt bepaald aan de hand van het belang van belastingcapaciteit in het verdeelsysteem van het gemeentefonds.
5. Voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage wordt gebruik gemaakt van het bestand "Verdeling uitkering gemeentefonds" van de Rijksoverheid geldend op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is.
6. Voor de verdere toepassing en uitleg van het derde tot en met vijfde lid wordt gebruik gemaakt van het rapport 'Advies verdeelsystematiek kosten Veiligheidsregio Noord-Holland Noord' van de externe commissie Verdeelsleutel d.d. juni 2015.
7. De vaststelling van de bijdrage als bedoeld in het eerste lid onder a voor de lasten van ambulancezorg vindt plaats naar rato van het aantal inwoners per de artikel 4, tweede lid genoemde gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaande aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is. Voor de vaststelling van het aantal inwoners worden de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekend gemaakt bevolkingscijfer aangehouden.
8. Een deelnemer betaalt een vierde gedeelte van de volgens de begroting over enig boekjaar geraamde bijdragen bij wijze van voorschot per medio van de tweede maand van elk kalenderkwartaal.

Artikel 32 Verplichtingen deelnemers

1. De deelnemers zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
2. Indien aan het algemeen bestuur van het openbaar lichaam blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet.
3. De deelnemers verbinden zich in geval van opheffing van het openbaar lichaam een liquidatieplan op te stellen dat voorziet in de verplichting van de deelnemers alle rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemers te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.

HOOFDSTUK 6: ARCHIEF

Artikel 33 Archiefzorg

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam.

Artikel 34 Archiefbeheer

1. De directeur Veiligheidsregio is belast met het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het dagelijks bestuur stelt voorschriften vast voor het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, die nog niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht.

Artikel 35 Archiefbewaarplaats

Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 36 Toezicht

Met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, is belast de archivaris van Regionaal Historisch Centrum Alkmaar.

Artikel 37 Verantwoording

1. De archivaris van Regionaal Historisch Centrum Alkmaar brengt minimaal tweejaarlijks aan het dagelijks bestuur verslag uit over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, die nog niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
2. Het dagelijks bestuur brengt minimaal tweejaarlijks verslag uit aan het algemeen bestuur over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden en de uitvoering van het archiefbeheer van de organen van het openbaar lichaam.

Artikel 38 Terbeschikkingstelling

1. De deelnemers aan de regeling stellen aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam de archiefbescheiden beschikbaar, die nodig zijn voor de uitvoering van de overgedragen taken.
2. De zorgdragers van partijen, genoemd in lid 1, stellen een verklaring van terbeschikkingstelling op waarin de periode van terbeschikkingstelling en het toezicht op het beheer van de terbeschikkingstelling gestelde archiefbescheiden worden geregeld.

HOOFDSTUK 7: WIJZIGING REGELING

Artikel 39 Wijziging

1. De regeling kan worden gewijzigd indien de colleges van burgemeesters en wethouders van tenminste tweederde van het aantal deelnemers, tenminste vertegenwoordigende tweederde van het aantal inwoners van het samenwerkingsgebied, hiertoe besluiten.
2. Een voorstel tot wijziging kan worden ingediend door een college van burgemeester en wethouders van één van de deelnemers dan wel het dagelijks bestuur. Een voorstel van een college wordt aan de voorzitter gezonden, die het onverwijld doorzendt aan het algemeen bestuur.

3. Indien het algemeen bestuur wijziging wenselijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel de deelnemers.

Artikel 40 Toetreding of uittreding

1. Toetreding van gemeenten tot deze regeling of uittreding uit deze regeling is slechts mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's zoals vastgelegd in de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's of na gemeentelijke herindeling op basis van de Wet algemene herindeling (Wet Arhi).
2. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding.

Artikel 41 Voorwaarden uittreding

1. Gedurende een termijn van 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van deelname aan/toetreding tot de regeling, is uittreding niet mogelijk, tenzij wet- en/of regelgeving zich hiertegen verzet.
2. Een deelnemer kan, tenzij wet- en/of regelgeving zich hiertegen verzet, (geheel of gedeeltelijk) uittreden door toezending aan het algemeen bestuur van de daartoe strekkende besluiten van de raad en het college van burgemeester en wethouders. De procedure voor uittreding vangt aan op de dag nadat het algemeen bestuur de betreffende besluiten heeft ontvangen.
Van gedeeltelijke uittreding is sprake indien de deelnemer slechts een deel van de door het samenwerkingsverband ten behoeve van alle deelnemers uitgevoerde taken, als bedoeld in artikel 4 van deze regeling, wenst terug te nemen.
3. Het dagelijks bestuur zendt de besluiten tot (gedeeltelijke) uittreding van een deelnemer aan de raden en colleges van de overige deelnemende gemeenten.
4. Uittreding, geheel of gedeeltelijk, geschiedt per 1 januari van enig jaar, waarbij een opzegtermijn van tenminste één jaar in acht wordt genomen, tenzij wet- of regelgeving zich hiertegen verzet.
5. Na ontvangst van de in het eerste lid bedoelde besluiten, komen de uittredende deelnemer en het dagelijks bestuur, uiterlijk 6 maanden voor de datum van uittreding, een concept-uittredingsregeling overeen, welke door de deelnemers wordt vastgesteld, waarbij de belangen van de uittredende deelnemer en die van de achterblijvende deelnemers op reële en evenwichtige wijze worden afgewogen. In de concept-uittredingsregeling worden de personele, juridische, organisatorische en financiële gevolgen, waaronder de gevolgen voor het vermogen, van de uittreding geïventariseerd, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan, de voorwaarden voor uittreding, de hoogte van de uittreedsom en de overname van personeel en/of overige verplichtingen door de uittredende deelnemer. Indien blijkt dat, als gevolg van een mogelijk verlies aan arbeidsplaatsen, een overleg met de bij de sector betrokken vakbonden noodzakelijk is ten behoeve van het opstellen van een sociaal plan, wordt de conclusie van dit overleg opgenomen in de concept-uittredingsregeling.
6. Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en de uittredende deelnemer zullen zich inspannen om de nadelige gevolgen van de uittreding voor het openbaar lichaam en de uittredende deelnemer zo veel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld door personeel of andere verplichtingen over te nemen of anderszins in stand te doen houden.
7. Bij het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom is het uitgangspunt dat de uittredende deelnemer de reële schade van het openbaar lichaam én de overblijvende deelnemers dient te vergoeden, die rechtstreeks gevolg is van het (gedeeltelijk) uittreden uit de gemeenschappelijke regeling, waarbij bij het bepalen van de hoogte van de schade in beginsel een afbouwperiode van 5 jaar wordt gehanteerd, te rekenen vanaf de datum van uittreding.
8. De hoogte van de uittreedsom als bedoeld in lid 7 wordt slechts verhoogd indien er sprake is van substantiële langlopende en niet te mitigeren financiële verplichtingen, indien vast staat dat deze zich zullen voor doen én in die becijferde omvang, waarbij de bijdrage in de kosten door de uittredende deelnemer naar rato wordt vastgesteld.
9. De uittreedsom bestaat uit de zakelijke gerechtvaardigde kosten, te weten de kosten die rechtstreeks ontstaan uit de uittreding (frictiekosten) en de bijdragen aan de overtollige kosten

(desintegratiekosten) in de in lid 7 genoemde afbouwperiode, waarbij geen verrekening van het vermogen plaats vindt.

10. Op de uittreedsom wordt het aandeel van de uittreedende deelnemer in de algemene reserve van het openbaar lichaam op de datum van uittreding in mindering gebracht, voor zover deze algemene reserve het benodigde weerstandsvermogen overschrijdt. Het aandeel in de algemene reserve wordt berekend naar rato van het inwoneraantal van de uittreedende deelnemer. Indien er sprake is van een tekort in de algemene reserve ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen wordt de uittreedsom met dit tekort verhoogd overeenkomstig de hiervoor benoemde berekeningswijze.
11. Onder frictiekosten wordt verstaan alle incidentele kosten in verband met de uittreding van de deelnemer, zoals de kosten van inhuur externe dienstverlening, kosten onderzoek accountant, kosten boventallig primair personeel, kosten opstellen sociaal plan, kosten boventallig decentrale personele overhead, kosten afwaardering activa.
De frictiekosten komen volledig ten laste van de uittreedende deelnemer.
12. Onder desintegratiekosten wordt verstaan alle doorbelaste kosten als gevolg van overcapaciteit in personele en materiele sfeer en andere verplichtingen, die ontstaan als direct gevolg van de uittreding gedurende de in lid 7 genoemde afbouwperiode.
De desintegratiekosten die direct aan de uittreedende deelnemer kunnen worden toegerekend, komen integraal voor rekening van de uittreedende deelnemer voor de duur van maximaal 5 jaar. Desintegratiekosten die niet direct aan de uittreedende deelnemer kunnen worden toegerekend, zoals investeringskosten, afschrijvingskosten, kantoorhuur, salariskosten en inhuur van personeel etc. komen naar rato van de kostenverdeelsleutel als bedoeld in artikel 31 van de regeling, voor rekening van de uittreedende deelnemer bij algehele uittreding. Bij gedeeltelijke uittreding komen de desintegratiekosten voor rekening van de uittreedende gemeente naar rato van uittreding.
13. De kosten als bedoeld in lid 11 en lid 12 worden door de accountant van het openbaar lichaam bepaald aan de hand van de jaarrekeningen over de afgelopen 3 jaar voorafgaand aan de datum van uittreding. De beoordeling van de kosten van uittreden wordt gebaseerd op de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment van de daadwerkelijke uittreding.
14. Met het oog op het vaststellen van de hoogte van de uittreedsom, als bedoeld in het achtste t/m tiende lid, vragen de uittreedende deelnemer en het dagelijks bestuur gezamenlijk om een bindend advies aan een onafhankelijke externe deskundige. De kosten voor het inschakelen van de externe deskundige zijn, als onderdeel van de frictiekosten, voor rekening van de uittreedende deelnemer.
15. Het algemeen bestuur stelt de concept-uittredingsregeling vast en stuurt deze aan de deelnemende bestuursorganen ter besluitvorming. De uittredingsregeling is vastgesteld indien tenminste twee derde van het aantal deelnemers hiertoe besluiten.
16. Gedurende de periode tussen het besluit tot uittreding en effectuering daarvan is de uittreedende deelnemer gehouden al haar verplichtingen na te komen.
17. De uittreedsom dient binnen een termijn van 6 maanden na vaststelling als bedoeld in het vijftiende lid door de uittreedende deelnemer te zijn voldaan, tenzij in de uittredingsregeling een andere afspraak is gemaakt.

Artikel 42 Opheffing

1. Deze regeling kan slechts worden opgeheven na het vervallen van de verplichting tot samenwerking als bedoeld in de Wet veiligheidsregio's, door een daartoe strekkend besluit van de colleges van burgemeester en wethouders van tenminste tweederde van het aantal deelnemers, tenminste vertegenwoordigende tweederde van het aantal inwoners van het samenwerkingsgebied.
2. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen. Hierbij kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
3. Zo nodig blijven de organen van het samenwerkingsverband ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

HOOFDSTUK 8: GESCHILLEN

Artikel 43 Geschillen

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, legt het algemeen bestuur een geschil omtrent de toepassing van deze regeling, in de ruimste zin, voor aaneen daartoe door partijen in te stellen geschillencommissie.
2. De geschillencommissie bestaat uit vertegenwoordigers, een aangewezen door elk van de bij het geschil betrokken partijen, alsmede een door deze vertegenwoordigers aangewezen onafhankelijke voorzitter. Partijen kunnen besluiten een reeds bestaande onafhankelijke geschillencommissie te verzoeken advies uit te brengen.
3. De geschillencommissie hoort de bij het geschil betrokken besturen en brengt aan het algemeen bestuur advies uit over de mogelijkheden partijen tot overeenstemming te brengen.

HOOFDSTUK 9: EVALUATIEBEPALING

Artikel 44 Evaluatiebepaling

1. Een evaluatie vindt minimaal 1 keer per 4 jaar plaats en heeft pas doorgang als de evaluatie en het betreffende onderwerp met een meerderheid van stemmen, uitgebracht door de deelnemers, wordt aangenomen.
2. Het dagelijks bestuur van de regeling zorgt er voor dat 1 jaar vóór het tijdstip waarop een evaluatie zal plaatsvinden een signaal uit gaat naar de deelnemers van de regeling, met daarbij een procesbeschrijving over het aandragen van de onderwerpen en, wanneer een stemverhouding ontbreekt, het stemmen daarover.
3. Wanneer met een evaluatie wordt ingestemd draagt het dagelijks bestuur zorg voor de uitvoering van de evaluatie.
4. De uitvoering van de evaluatie begint met een procesbeschrijving met daarin een beschrijving van het onderwerp, de manier waarop de evaluatie wordt uitgevoerd en binnen welke termijn. De procesbeschrijving vermeldt ook of de evaluatie extra kosten voor de deelnemers tot gevolg heeft.
5. Als de evaluatie conclusies en aanbevelingen bevat, dan verwerkt het dagelijks bestuur deze in een voorstel hoe hieraan gevolg wordt gegeven.

HOOFDSTUK 10: SLOTBEPALINGEN

Artikel 45 Inwerkingtreding, citeertitel en bekendmaking

1. De gemeente Alkmaar draagt zorg voor de bekendmaking van deze regeling.
2. Deze regeling treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.
3. De regeling kan worden aangehaald als "gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024".

Aldus besloten door de colleges van de deelnemende gemeenten,

Ondertekening,

Gemeente	Raad	College
Alkmaar		
Bergen NH		
Castricum		
Den Helder		

Dijk en Waard		
Drechterland		
Enkhuizen		
Heiloo		
Hollands Kroon		
Hoorn		
Koggenland		
Medemblik		
Opmeer		
Schagen		
Stede Broec		
Texel		

Toelichting Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 2024

De Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord wordt met deze wijziging in overeenstemming gebracht met de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr levert het bestuurlijk-juridisch frame op voor de samenwerking tussen de betrokken gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling wordt uitdrukkelijk niet voorzien in het vastleggen van de volledige organisatie ter uitvoering van de ingebrachte samenwerkingstaken. Hiertoe dient een te maken organisatiebesluit.

Artikelsgewijs

In de aanhef zijn de colleges van burgemeester en wethouders opgenomen die zullen deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling. Zij zijn immers de besluitende bestuursorganen, welk besluit zij pas kunnen nemen na toestemming van hun gemeenteraad (art. 1 lid 2 Wgr).

Overwegende dat

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is in werking getreden op 1 januari 2004 en laatstelijk gewijzigd per **** datum ****.

Gelet op

In het algemeen bestuur van 13 oktober 2023 is besloten de samenstelling van het dagelijks bestuur te wijzigen van “de voorzitter en vier overige leden” naar “de voorzitter en ten minste twee overige leden”. Hiermee wordt de tekst van de Wgr gevolgd.

De Wgr is met ingang van 1 juli 2022 gewijzigd. Deze wijzigingen moeten met ingang van 1 juli 2024 zijn doorgevoerd in de gemeenschappelijke regeling.

Artikel 1

Dit artikel verklaart de begripsbepalingen uit artikel 1 Wvr van toepassing op de gemeenschappelijke regeling. Op die manier wordt voorkomen dat er verschil van interpretatie ontstaat tussen de begrippen in de Wet veiligheidsregio's en in deze gemeenschappelijke regeling. Daarnaast worden nog enkele andere veel in de gemeenschappelijke regeling voorkomende termen gedefinieerd.

Artikel 2

Dit artikel voorziet in de instelling van de Veiligheidsregio, overeenkomstig artikel 9 Wvr. De Veiligheidsregio is een openbaar lichaam in de zin van artikel 8 lid 1 Wgr, en bezit zodoende rechtspersoonlijkheid. Dat betekent onder meer dat het openbaar lichaam privaatrechtelijke rechtshandelingen kan verrichten (art. 2:1 lid 2 en 3 jo. art. 2:5 jo. art. 3:32 BW). De Veiligheidsregio is gevestigd in de gemeente Alkmaar. Artikel 10 lid 3 Wgr schrijft voor dat de gemeenschappelijke regeling de vestigingsplaats van een openbaar lichaam moet aanwijzen. Dat bepaalt onder meer welke bestuursrechter bevoegd is kennis te nemen van beroep tegen besluiten van het bestuur van de Veiligheidsregio.

Artikel 3

Conform artikel 10 Wet veiligheidsregio's heeft de Veiligheidsregio uitvoering aan haar wettelijke taken.

Artikel 4

De wettelijk omschreven taken en kwaliteitsnormen uit het Besluit veiligheidsregio's vormen de basis. De Veiligheidsregio kan andere taken dan bedoeld in het eerste lid, uitoefenen voor of diensten verlenen aan één of meer gemeenten, indien deze daarom verzoeken en het algemeen bestuur daartoe besluit.

De Veiligheidsregio is belast met de uitvoering van alle taken die bij of krachtens de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid aan de Veiligheidsregio zijn overgedragen. Op grond van de Wet ambulancezorgvoorziening wordt in Veiligheidsregio Noord-Holland Noord in RAV verband ambulancezorg uitgevoerd voor de gemeenten Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Door het algemeen bestuur is besloten dat een Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Holland Noord in stand wordt gehouden. De veiligheidsregio draagt zorg voor de wettelijke taken, zoals genoemd in artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's.

Artikel 5

Artikel 10, tweede lid van de Wgr, bepaalt dat een regeling waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld aangeeft welke bevoegdheden de deelnemende gemeenten aan het openbaar lichaam toekennen; verder is bepaald dat de regeling bepalingen kan inhouden omtrent de wijze waarop verandering kan worden gebracht in de toegekende bevoegdheden.

Bevoegdheden kan een openbaar lichaam in de eerste plaats ontvangen van de deelnemende gemeenten (artikel 30 van de Wgr). Deze worden door de gemeenten overgedragen waarna zij zelf niet langer over deze bevoegdheden beschikken. Naast door gemeenten overgedragen bevoegdheden heeft het openbaar lichaam van rechtswege de bevoegdheid om aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen (bijvoorbeeld het verwerven van goederen en het benoemen van personeel). Gemeenten kunnen in de regeling op deze bevoegdheid wel beperkingen aanbrengen (art. 31 van de Wgr).

Tot slot heeft een openbaar lichaam ook de bevoegdheden die annex zijn aan de bevoegdheden die door de gemeenten worden overgedragen, bijvoorbeeld het toepassen van bestuursdwang of het voeren van overleg met derden omtrent een overgedragen bevoegdheid. Ook aan deze annexe bevoegdheden kunnen door de gemeenten in de regeling beperkingen worden gesteld (artikel 31 van de Wgr). De bevoegdheden die de bestuursorganen van de veiligheidsregio toekomen om tot een goede uitvoering van de in de artikelen 3 en 4 omschreven belangen en taken te kunnen komen, vloeien specifiek voort uit artikel 10 van de Wvr.

Artikel 5a

Onder a.

Omdat de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) per 1 januari 2020 maakt dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) geen werkgeversvertegenwoordiging voor de Veiligheidsregio kan zijn, is door de veiligheidsregio's gekozen voor het oprichten van een werkgeversvereniging, die in de positie is om bindende afspraken te maken met de vakbonden over een rechtspositieregeling voor het personeel van de veiligheidsregio's. De bevoegdheid tot deelname aan deze vereniging is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.

Onder b. en c.

De veiligheidsregio's hanteren in het kader van goed werkgeverschap een gezamenlijke lijn bij de afhandeling van schades na ongevallen en geven daarbij vorm aan de omslag 'van verzekerings-denken naar risico-denken' en 'van verzekerings-denken naar het denken in aanspraken'. Zij bundelen in onderlinge samenwerking de expertise op het gebied van (ongevallen)verzekeringen en hebben gezamenlijk een krachtiger positie bij het inkopen ervan. Daarnaast hebben de veiligheidsregio's de mogelijkheid om collectief te voorzien in onverzekerbare risico's. De activiteiten van de stichtingen kunnen zich binnen het geheel van te verzekeren risico's uitstrekken tot andere dan de genoemde. De keuze voor een privaatrechtelijke rechtsvorm vloeit mede voort uit de aard van de activiteiten van de stichting risicobeheer veiligheidsregio's, waarvoor een vergunning nodig is van de Autoriteit Financiële Markten en mede uit de wens om voor de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's een vrijstelling te krijgen van de plicht tot vergunning door de Nederlandsche Bank, waartoe een op te richten rechtspersoon geen winstoogmerk mag hebben. De bevoegdheid tot deelname aan de stichtingen is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.

Artikel 6 en 7

In afwijking van artikel 13 lid 6 Wgr bestaat het algemeen bestuur verplicht uit de burgemeesters, zoals artikel 11 lid 1 Wvr voorschrijft. De burgemeester zit in het algemeen bestuur als vertegenwoordiger van het college van burgemeester en wethouders, nu de gemeenschappelijke regeling een zogenoemde collegeregeling betreft (zie eerste deel van deze toelichting).

Indien een burgemeester verhinderd is aan de vergadering van het algemeen bestuur deel te nemen, dan kan de locoburgemeester hem overeenkomstig artikel 77 van de Gemeentewet vervangen als lid van het algemeen bestuur. De locoburgemeester heeft dan volledig stemrecht in de vergadering van het algemeen bestuur.

De gemeenten binnen het gebied van Noord-Holland Noord zijn verplicht deel te nemen aan de Veiligheidsregio. Dat lidmaatschap niet gekoppeld is aan een persoon maar aan de gemeente zodat als burgemeester aftreedt het lidmaatschap overgaat op zijn opvolger.

Artikel 8

In artikel 22, eerste lid van de Wgr is geregeld dat het algemeen bestuur een Reglement van Orde vaststelt. In het Reglement van Orde worden minimaal regels opgenomen met betrekking tot:

- vaststellen vergaderschema;
- opstellen agenda, uitnodiging c.q. kennisgeving vergadering en verslaglegging;
- wijze van behandeling van voorstellen en besluitvorming;
- handhaving van de orde tijdens de vergadering;
- besloten- c.q. openheid van vergadering.

Het uitgangspunt is dat het algemeen bestuur ten minste tweemaal maal per jaar vergadert. De voorzitter roept de leden tot de vergadering op en doet hiervan tevens een openbare kennisgeving. Als het quorum (de helft van het aantal leden is aanwezig) bereikt is, kan de vergadering worden geopend.

Het uitgangspunt is dat het algemeen bestuur in het openbaar vergadert, tenzij het algemeen bestuur anders beslist. Dit artikel vloeit voort uit artikel 22 Wgr. In artikel 5, lid 4 van de regeling is de mogelijkheid genoemd dat het algemeen bestuur ook informele bijeenkomsten rond een bepaald thema belegd. Tijdens dergelijke bijeenkomsten vindt geen besluitvorming plaats. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of worden besloten over:

- a. de vaststelling en/of wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
- b. het toetreden tot en het uittreden uit de regeling;
- c. het wijzigen en opheffen van de regeling.

De vergaderingen van het algemeen bestuur worden bijgewoond door de secretaris en directie. De districtschef van de politie en de directeur publieke gezondheid zijn adviseur van het bestuur. Daarnaast worden voor de vergaderingen uitgenodigd de commissaris van de Koning, de hoofdofficier van justitie en de voorzitter van het waterschap binnen welks grondgebied de veiligheidsregio is gelegen.

Artikel 9

Het gewicht van de stemmen van de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling verschilt en is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeenten. De verdeelsleutel is gebaseerd op het aandeel van de OOV component, subcluster brandweer en rampenbestrijding binnen de algemene uitkering van het gemeentefonds, en de belastingcapaciteit per gemeente. Op deze wijze krijgt het beginsel belang, betaling, zeggenschap een plaats. Het algemeen bestuur stelt ieder jaar in de eerste vergadering het aantal stemmen per deelnemer vast. Het aandeel in percentage is gelijk aan het aantal stemmen.

Artikel 10

Dit artikel regelt de samenstelling van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat op grond van artikel 14 Wgr uit de voorzitter en twee of meer leden. **Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord-**

Holland Noord heeft op 13 oktober 2023 besloten dat het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden (totaal zodoende van ten minste drie leden). De leden worden door en uit het algemeen bestuur aangewezen. De leden van het dagelijks bestuur mogen samen nooit de meerderheid in het algemeen bestuur uitmaken.

Artikel 11

Een lid van het dagelijks bestuur moet te allen tijde lid van het algemeen bestuur zijn. Verliest hij het lidmaatschap van het algemeen bestuur, dan verliest hij automatisch ook het lidmaatschap van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur kan een lid van het dagelijks bestuur ook tussentijds ontslag verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet langer bezit. Indien tussentijds een vacature ontstaat wordt door en uit het algemeen bestuur een nieuw lid voor het dagelijks bestuur aangewezen, voor de resterende termijn. Het lid van het algemeen bestuur dat wordt aangewezen als nieuw lid van het dagelijks bestuur hoeft niet van dezelfde gemeente afkomstig te zijn als het lid van het dagelijks bestuur dat tussentijds is opgestapt.

Artikel 12

In artikel 22, eerste lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen is geregeld dat het dagelijks bestuur een Reglement van Orde vaststelt. In het Reglement van Orde worden minimaal regels opgenomen met betrekking tot:

- vaststellen vergaderschema;
- opstellen agenda, uitnodiging c.q. kennisgeving vergadering en verslaglegging;
- wijze van behandeling van voorstellen en besluitvorming;
- handhaving van de orde tijdens de vergadering;
- besloten vergadering.

Artikel 13

De voorzitter kan niet geschorst en ontslagen worden door het algemeen bestuur omdat deze zijn positie ontleent aan artikel 11, lid 2 van de Wet veiligheidsregio's. In dit wetsartikel is vastgelegd dat de voorzitter van een veiligheidsregio bij Koninklijk Besluit wordt benoemd, geschorst en ontslagen.

De voorzitter is krachtens artikel 22 Wet gemeenschappelijk regelingen j° artikel 19 van de Gemeentewet belast met de oproeping voor vergaderingen en heeft zorg voor toezending van agenda en stukken. Ook is hij ervoor verantwoordelijk dat besluiten van beide colleges worden uitgevoerd. Waar het gaat om vertegenwoordiging van de regio, lijkt zijn functie op die van burgemeester bij een gemeente. Ook binnen de Veiligheidsregio is het de voorzitter die de regio vertegenwoordigt bij het voeren van rechtsgedingen of het sluiten van contracten. Indien de voorzitter behoort tot het bestuur van een deelnemer die partij is in een geding waarbij het lichaam betrokken is, oefent een ander door het dagelijks bestuur uit zijn midden aan te wijzen lid deze bevoegdheid uit. In eerste aanleg de plaatsvervangend voorzitter. De voorzitter handhaaft de orde in de vergaderingen op grond van artikel 22 Wet gemeenschappelijke regelingen j° artikel 26 Gemeentewet.

Artikel 14, 15, 16 en 17

De artikelen 16, 17, 18 en 19 van de Wgr schrijven voor dat een gemeenschappelijke regeling bepalingen bevat over het verstrekken van informatie en het afleggen van verantwoording. Daarbij gaat het zowel om de informatie- en verantwoordingsplicht binnen de gemeenschappelijke regeling (de relatie tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur) als om de informatie- en verantwoordingsplicht van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de raden van de deelnemende gemeenten. Een verzoek om inlichtingen te verschaffen en/of verantwoording af te leggen kan uitsluitend worden geweigerd op de gronden vermeld in artikel 10 van de Wet open overheid.

Artikel 18, 19 en 20

Deze artikelen behoeven geen toelichting.

Artikel 21

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 22

Binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord wordt de positie van de secretaris vervuld door één van de directieleden. Beide directieleden zijn benoemd als secretaris. De secretaris is bij de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.

Artikel 23

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 24

De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op de Veiligheidsregio, voor zover daarvan niet bij of krachtens de wet is afgeweken. Ook het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is van toepassing.

Artikel 25

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 26, 27, 28

In deze artikelen zijn bepalingen opgenomen betreffende de kadernota, de begroting en de jaarrekening. Hiervoor gelden met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wgr per 1 juli 2022 gewijzigde termijnen. Deze zijn opgenomen en nader uitgewerkt in de artikelen 26, 27 en 28.

Artikel 29

Dit artikel behoeft geen toelichting

Artikel 30

Voor de verrekening van de uitvoeringskosten geldt als uitgangspunt de verhouding conform de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage voor het betreffende begrotingsjaar. De verdeelsleutel is gebaseerd op het aandeel van de OOV component, subcluster brandweer en rampenbestrijding binnen de algemene uitkering van het gemeentefonds, en de belastingcapaciteit per gemeente.

Artikel 31

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 32

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 33

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 34

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 35

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 36

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 37

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 38

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 39, 40, 41 en 42

De Wet veiligheidsregio's bepaalt dat de colleges van de zestien gemeenten binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een gemeenschappelijke regeling moeten treffen waarbij een veiligheidsregio wordt ingesteld. Het aangaan van deze regeling is dan ook niet vrijwillig. Artikel 9 van de Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat in de gemeenschappelijke regeling wordt vastgelegd hoe wijziging, opheffing, toe- en uittreden geregeld zijn. Toe- en uittreding uit de gemeenschappelijke regeling is alleen mogelijk wanneer bij algemene maatregel van bestuur de indeling van de veiligheidsregio zoals die is opgenomen in de bijlage bij artikel 8 Wet veiligheidsregio's wordt gewijzigd.

Artikel 43

De bedoeling van dit artikel is om geschillen als bedoeld in artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen eerst op intergemeentelijk niveau te doen beslechten. Dit middels een bemiddelende rol van de Commissaris van de Koning. Mochten de partijen er op dit niveau niet uitkomen, dan staat de weg naar gedeputeerde staten op grond van artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen weer volledig open. Voor de behandeling van klachten is de Veiligheidsregio verplicht een voorziening te treffen.

Artikel 44

In dit artikel is, indachtig de wensen van de raden van de 16 gemeenten van VRNHN, in overeenstemming met de Wgr een evaluatiebepaling opgenomen. Deze bepaling is generiek geformuleerd zodat er ruimte ontstaat voor de invulling die aan de evaluatie wordt gegeven.

Artikel 45

Dit artikel behoeft geen toelichting

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	1 december 2023
Onderwerp	Gewijzigde GR VR NHN 2024
Agendapunt	7.3
Bijlage nr.	1
Voorstel	<p>Het algemeen bestuur wordt gevraagd om:</p> <ol style="list-style-type: none">1) In te stemmen met de gewijzigde tekst GR VR NHN conform bijlage, waarin zijn verwerkt:<ul style="list-style-type: none">• de wijzigingen conform kaderstellend besluit inzake wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord en• de wijziging van artikel 10, lid 1 GR VR NHN ('het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en tenminste twee overige leden'), conform besluit algemeen bestuur d.d. 13 oktober 2023.2) De gewijzigde gemeenschappelijke regeling via de Regietafel Noord-Holland Noord aan te bieden aan de raden voor zienswijze.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Inleiding

Om te komen tot de implementatie van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen, werken alle gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord aan een gezamenlijk traject. Dit traject wordt bestuurlijk gecoördineerd door de regietafel Noord-Holland Noord. De gewijzigde gemeenschappelijke regelingen moeten vóór 1 juli 2024 zijn vastgesteld en gepubliceerd.

In juli 2023 is een concept kaderstellend besluit verzonden aan de gemeenteraden en colleges van de gemeenten in Noord-Holland Noord. Met het kaderstellend besluit hebben de raden vastgesteld welke wijzigingen zij op welke manier willen invullen in alle gemeenschappelijke regelingen.

Na de raadsbesluiten zijn de gemeenschappelijke regelingen, waaronder de GR VR NHN, conform de kaders aangepast. De gewijzigde tekst wordt nu ter kennisname voorgelegd aan het bestuur van de veiligheidsregio, alvorens deze via de regietafel voor zienswijze aan de gemeenteraden wordt aangeboden.

Motivering

In de ontwerptekst GR VR NHN 2024 zijn alle artikelen conform kaderstellend besluit opgenomen.

Daarnaast is, conform besluit van het algemeen bestuur op 13 oktober 2023, in de ontwerptekst artikel 10, lid 1 gewijzigd van *'Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en vier overige leden'* in *'Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en ten minste twee overige leden.'*

In de ontwerptekst zijn alle gewijzigde artikelen geel gearceerd, zodat de afwijkingen ten opzichte van de huidige GR duidelijk zijn.

Financiële consequenties

Geen.

Uitvoering

- De ontwerptekst Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord wordt op 1 december ter kennisname aangeboden aan het algemeen bestuur, waarna de ontwerptekst wordt gezonden aan de Regietafel Noord-Holland Noord.
- Op 15 december zendt de Regietafel de ontwerpteksten van alle gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord voor zienswijze aan de raden.
- Uiterlijk 1 maart 2024 geven de raden hun toestemming of zienswijze.
- Uiterlijk 15 april 2024 moet aan de raden de gemeenschappelijke regelingen worden aangeboden waarvoor een zienswijze(n) is gegeven, met daarbij een uitleg hoe met deze zienswijze(n) is omgegaan. Ook dit proces wordt gecoördineerd door de Regietafel.
- Uiterlijk 25 juni 2024 maken de raden hun besluit bekend.
- Uiterlijk 1 juli 2024 publicatie van de gewijzigde gemeenschappelijke regelingen.

Bestuursrapportage 2023-2 **1 januari – 31 augustus**

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Inhoudsopgave

1. DAGBOEK VAN ONS DAGELIJKS WERK.....	2
1.1 AANKONDIGING CRISISNOODOPVANG WERVERSHOOF	3
1.2 TIJD VOOR EEN DUURZAME OPLOSSING VOOR CRISISNOODOPVANG.....	4
1.3 GROTE DUINBRAND BIJ SINT MAARTENZEE	5
1.4 BEWONERS VAN DAK GERED BIJ WONINGBRAND DEN HELDER.....	6
1.5 NIEUWE AMBULANCEPOST OP TEXEL	7
1.6 LEERZAME CRISISOEFENING OVER PANIEK IN EEN DIERENPARK	8
1.7 SCHUUR MET ASBEST IN BRAND IN DE WEERE	9
1.8 BASIS OP ORDE: COPI-OEFENINGEN MET TESO	10
1.9 SUCCESVOLLE BIJENKOMSTEN VEILIG EN LANGER THUIS.....	11
1.10 PRAKTIJKTESTEN BRANDWEER EN HHNK BIJ WATEROVERLAST	12
1.11 BRANDWEER GAF VEILIGHEIDSTIPS OP LANDBOUWSHOW OPMEER.....	13
1.12 POSTERTOUR VOOR BEWUSTWORDING SIGNALLEN VAN POLARISATIE EN RADICALISERING.....	14
1.13 CODE ROOD VANWEGE STORM POLY TIJDENS DE OCHTENDSPITS.....	15
1.14 ENKELE FEITEN & CIJFERS	16
2. WAT WILLEN WIJ BEREIKEN	17
3. WAT HEBBEN WIJ GEREALISEERD	18
3.1 SPEERPUNTEN	18
4. WAT GAAT HET KOSTEN.....	21
4.1 INLEIDING.....	21
4.2 UITKOMSTEN PROGR. AMBULANCEZORG EN VR-PROGRAMMA'S 2023.....	21
4.3 RISICO'S EN BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN	22
4.4 TOELICHTING VR-BREDE POSTEN.....	24
4.5 STRUCTURELE AANPASSINGEN BEGROTING 2024.....	25
5. BIJLAGEN	27
5.1 FINANCIËLE OVERZICHT NAAR TAAKVELDEN (2023 EN 2024)	27
5.2 FINANCIËLE OVERZICHTEN PER PROGRAMMA 2023	29
5.3 OVERZICHT VAN VOORGENOMEN INVESTERINGEN IN 2023.....	37
5.4 OVERZICHT VAN VOORGENOMEN INVESTERINGEN IN 2024.....	37

1. DAGBOEK VAN ONS DAGELIJKS WERK

1 mei tot 1 september 2023

In dit dagboek leest u wat we doen voor uw inwoners om leed en schade te voorkomen en te beperken in de periode van 1 mei tot 1 september 2023. Elke dag weer werken we samen met inwoners en ketenpartners aan veiliger leven, veilige gebouwen, veilige evenementen en goede hulpverlening. Speciaal voor uw gemeente vindt u nog meer verhalen en cijfers over ons werk op de website <https://MijnGemeente.VRNHN.nl>

Bij de duinbrand in Sint Maartenszee op 7 juni werd een volledig brandweerpeloton ingezet, bestaande uit extra crisisfunctionarissen, brandweervrijwilligers én speciale natuurbrandbestrijdingsvoertuigen.

1.1 Aankondiging crisisnoodopvang Wervershoof

De asielcrisis duurt nu al ruim een jaar. We hebben inmiddels crisisnoodopvanglocaties gehad in Heiloo, Alkmaar, Bergen en Enkhuizen. Er zijn nog steeds locaties in Petten en Avenhorn.

Nieuwe locatie in Wervershoof

De einddatum van de crisisnoodopvang Avenhorn is op 1 november 2023. In de tussentijd is er geen permanentere opvangmogelijkheid in de regio gevonden. Daarom werd in juni bekend dat Wervershoof een locatie beschikbaar heeft gesteld voor wederom een crisisnoodopvang. Deze wordt opgebouwd voor de periode van 1 november 2023 tot 1 mei 2024.

Inwonersbijeenkomst goed bezocht

Zoals na elke bekendmaking, volgde in Wervershoof ook een inwonersbijeenkomst. Deze werd heel goed bezocht, wat aangeeft dat het onderwerp erg leeft in de samenleving. Steeds terugkerende items tijdens deze bijeenkomsten gaan over zorgen over veiligheid in het dorp, roep om extra toezicht en twijfels over de daadwerkelijke einddatum. Het is mooi om met de inmiddels opgedane ervaring vanuit de veiligheidsregio mensen goed te kunnen informeren over het verloop en de organisatie van een crisisnoodopvang.

Goede samenwerking met gemeenten

Je kunt de zorgen van inwoners niet altijd vooraf wegnemen. De ervaring zal hen moeten leren hoe het daadwerkelijk gaat met de crisisnoodopvang in de buurt. Een goede en intensieve samenwerking met de gemeenten waar de crisisnoodopvang komt of staat, is van groot belang om begrip en draagvlak te creëren in de samenleving.

Sfeerbeeld van het welkomstwoord door burgemeester Dennis Straat tijdens de inwonersbijeenkomst in Wervershoof.

1.2 Tijd voor een duurzame oplossing voor crisisnoodopvang

De onrust rondom de langdurige opvang in crisisnoodopvang en lange procedures bij de IND blijft waarschijnlijk bestaan zolang er geen oplossing komt, zoals in de vorm van een spreidingswet. Mensen in de opvang worden moedeloos van het lange wachten en de uitzichtloze situatie.

Aandacht voor de situatie

De onrust heeft al geleid tot demonstraties, ook op onze crisisnoodopvanglocaties. Dit is het enige middel voor bewoners van de crisisnoodopvang om aandacht te vragen voor hun situatie. Als er sprake is van een staking of demonstratie is er vanuit de veiligheidsregio nauw contact met de IND en het COA. Hier zijn procedures voor. De onrust bij inwoners van de dorpen zelf blijkt vooral in Petten, waar onduidelijkheid is over de duur van de opvang en of het COA deze gaat overnemen. Vooral de dorpsraad zoekt regelmatig de media op om hun onvrede te uiten.

Bezoek in Avenhorn

Op 22 juni is staatssecretaris Van der Burg samen met Milo Schoenmaker, de bestuursvoorzitter van het COA, op bezoek geweest in Avenhorn. Ook daar werden de zorgen over de lange wachttijden besproken met bewoners van de crisisnoodopvang. De staatssecretaris gaf aan dat hij onder de indruk was van de kwaliteit van de locatie. Ook was hij positief over de manier waarop de gemeenschap bij de opvang betrokken is.

Behoeftte aan structurelere oplossing

De interne samenwerking van het projectteam Crisisnoodopvang van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNH) verloopt flexibel. Iedereen zet zich nog steeds met veel betrokkenheid in om een humane invulling van de crisisnoodopvang te bieden, met waar mogelijk steeds een verbetering van de leefomstandigheden. De duur van de crisisnoodopvang laat alleen bij alle collega's wel zien dat er behoefte is aan een structurelere oplossing. Crisisnoodopvang is voor niemand een wenselijke situatie.

Demonstratie van asielzoekers bij de opvanglocatie in Petten.

1.3 Grote duinbrand bij Sint Maartenszee

Op woensdag 7 juni ontstond rond 15.30 uur een duinbrand ter hoogte van camping De Zeester aan de Westerduinweg bij Sint Maartenszee. Een gebied van 200 bij 200 meter werd in de as gelegd.

Brandweer groots uitgerukt

Medewerkers van camping de Zeester zagen de brand als eerst en alarmeerden de brandweer. In deze periode gold het hoogste natuurbrandrisico: Fase 2. Bij een melding van natuurbrand, zoals deze, wordt er een volledig brandweerpeloton ingezet. Zo worden er twee in plaats van (standaard) één speciale tankautospuiten opgeroepen, die dankzij vierwielaandrijving op onverharde paden kunnen rijden én rijdend kunnen blussen. Ook worden er meer crisisfunctionarissen ingezet om het incident te coördineren en zo snel mogelijk af te handelen. Bij deze duinbrand werden bovendien extra eenheden vanuit Kennemerland opgeroepen voor extra waterwinning.

Indrukwekkend voor omstanders

Een klein half uur later was de brand onder controle, maar het nablussen duurde nog lang. De duinbrand veroorzaakte lange tijd veel rook; daarom riepen we omwonenden op om uit de rook te blijven en de hulpdiensten de ruimte te geven. De schrik zat er ook goed in bij bezoekers van camping de Zeester; de brand kwam erg dichtbij. Gelukkig kon de brandweer snel en goed handelen om erger te voorkomen.

Alert blijven in de natuur

Bij een verhoogde kans op natuurbranden door droogte informeren we inwoners via onze sociale media hoe zij veilig van de natuur kunnen genieten. Wat kunnen zij zelf doen om natuurbrand te voorkomen? En wat als er toch brand uitbreekt? Op onze website vrnhn.nl geven we tips onder 'Wat kan ik doen bij...'. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk om afval in de juiste afvalbakken weg te gooien en direct 112 te bellen als je verdachte zaken ziet.

Dankzij de inzet van vele brandweermensen en crisisfunctionarissen was de duinbrand snel onder controle.

1.4 Bewoners van dak gered bij woningbrand Den Helder

Woensdagavond 26 juli ontstond er brand in een woning boven een winkel aan de Keizerstraat in Den Helder. De bewoners waren naar het dak gevlucht; een indrukwekkende inzet volgde.

Grote brand

De hulpdiensten werden rond 21.40 uur gealarmeerd, waarna de brandweer met meerdere tankautospuiten en een hoogwerker uitrukte. Al snel werd de brand opgeschaald naar 'grote brand'. De straat werd afgezet.

Angstige situatie

De bewoners waren naar het dak gevlucht; een angstige situatie. Onze brandweermensen hebben hen met de hoogwerker in veiligheid gebracht. Gelukkig was niemand gewond geraakt. Rond 22.30 uur was de brand geblust, waarna de brandweer de woning goed heeft geventileerd.

Aandacht voor buurtbewoners

Het incident is goed afgelopen, maar heeft wel indruk gemaakt op zowel onze hulpdiensten als de buurtbewoners. Het komt niet vaak voor dat bewoners uit hun huis moeten worden gered. Team (Brand)Veilig Leven heeft daarom hierna besloten in deze buurt in Den Helder meer aandacht te besteden aan (brand)veilig wonen. Hebben inwoners voldoende rookmelders in huis opgehangen? En kunnen ze goed vluchten als er toch brand uitbreekt? Weten ze wat ze moeten doen in een noodsituatie? Ondersteund door flyers met meer informatie over (brand)veiligheid gingen onze brandweercollega's in gesprek met de buurtbewoners, om de buurt samen weer een stukje veiliger te maken.

Onze brandweermensen hebben de bewoners met een hoogwerker in veiligheid gebracht, de brand geblust en de woning goed geventileerd.

1.5 Nieuwe ambulancepost op Texel

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft er een nieuwe ambulancepost bij op Texel. Op Texel zijn nu twee ambulanceposten. Op woensdag 3 mei 2023 was de feestelijke opening van het pand aan de Nieuwlanderweg 96 in De Waal.

Landschappelijke inpassing

Het pand is uitgevoerd volgens het principe houtskeletbouw. De elementen zijn zoveel mogelijk fabrieksmatig geproduceerd en op locatie geassembleerd. Het ontwerp heeft het keurmerk A++ voor duurzaamheid, energieverbruik en de uitstoot van (0%) stikstof. Dit wordt onder meer bereikt door de toepassing van een warmtepomp in combinatie met zonnepanelen. Om het pand goed in te passen in de landschappelijke omgeving is gebruikgemaakt van een natuurlijke kleurstelling en dito materiaalgebruik. Ook voor de afscheiding van het terrein is maximaal gebruik gemaakt van groen in de vorm van de aanplant van bomen en struiken.

De bouw van het pand heeft zo'n vijf maanden geduurd. Op woensdag 26 oktober 2022 is de eerste paal geboord voor het aanbrengen van de fundering van het pand. Eind maart 2023 is het pand opgeleverd, waarna men is begonnen met de laatste afwerking en inrichting.

Feestelijke onthulling

Bij de officiële opening op woensdag 3 mei 2023 waren burgemeester Michiel Uitdehaag, directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord Anke Kortenray en vertegenwoordigers namens de zorgverzekeraars en genodigden aanwezig.

Twee ambulances

Texel beschikt nu over twee ambulances verdeeld over de twee posten. In de zomerperiode rijdt er overdag nog een rapid responder. Als het nodig mocht zijn, kan de ambulancehelikopter voor de Friese Waddeneilanden (standplaats Leeuwarden) worden opgeroepen. Deze ambulancehelikopter kan de patiënt of gewonde persoon ook vervoeren naar een van de ziekenhuizen op het vasteland.

Aan de Nieuwlanderweg 96 op Texel werd de nieuwe ambulancepost feestelijk geopend door Anke Kortenray en Michiel Uitdehaag.

1.6 Leerzame crisisoefening over paniek in een dierenpark

Wat gebeurt er als er drie losgebroken leeuwen in een dierenpark rondlopen? Wat gaan de 800 bezoekers dan doen? En wat als er onder de bezoekers ook ouderen en dove kinderen zijn? Er ontstaat paniek en een chaotisch tafereel in het park. Bezoekers vluchten richting de uitgang en raken vermist, verdrukt en/of gewond.

Goed samenwerken

Dat was kortweg het scenario voor een grote crisisoefening die de GHOR, Bevolkingszorg, Crisiscommunicatie en Slachtofferinformatiesystematiek begin mei deden, in samenwerking met het Rode Kruis en het Noordwest Ziekenhuis. Het doel: goed samenwerken tijdens een crisis en vertrouwd raken met de protocollen en processen rond het omgaan met slachtofferinformatie en informeren van verwanten.

Een leerzame oefening

Het was een leerzame oefening, waarbij vooral de samenwerking tussen de verschillende vakgebieden centraal stond. Hoe om te gaan met het inschakelen van het landelijk Verwantencontact? Hoe delen we de gegevens van de slachtoffers? Wat moet er gebeuren met de gewonden en mensen die uit het park vluchten? Hoe worden die opgevangen? Welke handelingsperspectieven kunnen we de betrokkenen geven? Uit de evaluaties bleek dat alle secties veel leerdoelen hebben behaald en dat het nuttig was om een ongecompliceerd, maar toch uitdagend scenario te oefenen.

Speciale aandacht voor privacy

Een speciaal aandachtspunt bij deze oefening was het vertrouwelijk omgaan met slachtofferinformatie. Daarom keken ook de Privacy Officer en de Functionaris Gegevensbescherming van de veiligheidsregio mee hoe dit proces verloopt. Zij waren enthousiast over de werkwijze en gaven nog enkele bruikbare tips.

Vanuit de responsecel werd er voortdurend passend tegenspel geboden aan de deelnemers van de oefening, op het hoofdkantoor van de veiligheidsregio.

1.7 Schuur met asbest in brand in De Weere

Aan de Driestedenweg in De Weere is donderdagochtend 8 juni een brand uitgebroken in een schuur. De brand sloeg kort daarna over op de aangrenzende woning.

Overslag naar naastgelegen woning voorkomen

De brandweer kwam met meerdere voertuigen ter plaatse. Ook de woning naast de brandende woning werd natgespoten om te voorkomen dat de brand verder zou overslaan. Dat is onze brandweermensen gelukt; die woning is bespaard gebleven. De brandende schuur en woning hebben helaas wel schade opgelopen.

Asbestdeeltjes gevonden

Op de percelen rond de schuur en woning is asbest verdacht materiaal gevonden. Dat werd onderzocht door een expert. De bewoners, die geschrokken waren en (op veilige afstand) bij de inzet kwamen kijken, zijn hier persoonlijk over geïnformeerd. De bluspakken van onze brandweermensen zijn goed gereinigd om weer veilig te gebruiken bij een volgende inzet.

Wat kan ik doen bij...

Als er een zeer grote brand ontstaat in onze regio, waarbij asbestdeeltjes vrijkomen, informeren we inwoners goed wat ze tijdens én na de brand kunnen doen. De rook die vrijkomt bij een brand kan asbestdeeltjes door de lucht verspreiden, waarna ze mogelijk een stuk verder pas weer op de grond terechtkomen. Op onze website vrnbn.nl delen we veel gestelde vragen en advies onder 'Wat kan ik doen bij...'. Zo vertellen we onder meer dat er een gespecialiseerd bedrijf wordt ingeschakeld om brandresten op te ruimen en dat mensen bij hun gemeente terecht kunnen als er ook resten in hun woning liggen.

Onze brandweermensen wisten overslag naar de naastgelegen woning te voorkomen.

1.8 Basis op orde: CoPI-oefeningen met TESO

Op 21 en 22 juni organiseerde team Risico- en Crisisbeheersing gezamenlijk met de TESO een aantal CoPI-oefeningen in het teken van 'de basis op orde'. Het Commando Plaats Incident (CoPI) is een team dat vanaf GRIP 1 ter plaatse leiding geeft bij de bestrijding van een incident, vanuit onze Mobiele Commando Unit (MCU). Voor deze oefeningen was de MCU opgesteld naast de kade van de TESO, in Den Helder.

Het scenario: brand aan boord

Tijdens een overtocht met de TESO naar Texel ontstaat er een brand in het restaurant. Er ontstaat paniek, waardoor een aantal mensen gewond raken. De BHV van de TESO onderneemt een bluspoging, maar deze is niet effectief vanwege de grote hoeveelheid rook. De TESO slaat alarm, belt met de brandweer en besluit terug te varen naar Den Helder. Als de veerboot kan aanmeren kunnen de hulpdiensten aan boord. Bij een verkenning wordt een overleden en een gewond persoon gevonden. De politie besluit er een 'plaats delict' van te maken, waardoor niet alle passagiers meteen van boord kunnen. Ondertussen is er verkeerschaos ontstaan. Alles leidt, logischerwijs, tot veel media-aandacht.

Goede samenwerking van belang

Deze flitsramp heeft naar verwachting een langdurige impact op de inwoners, bedrijven en recreanten. Het was voor deze oefening daarom belangrijk om snel op- en af te schalen én goed de nafase en overdracht naar de gemeente te oefenen. Bovendien was het van belang om kennis te maken met de TESO, als directe verbinding met Texel. Het is goed om te weten hoe zij werken bij incidenten, welke problemen zij ervaren als een van hun veerboten uitvalt en hoe wij hen in een crisis kunnen bijstaan.

Leden van het CoPI

Het CoPI-team bestaat in basis uit een Leider CoPI, Taakcommandant Brandweer, Officier van Dienst (OvD) Bevolkingszorg, OvD Geneeskundig, OvD Politie, Voorlichter van Dienst, Informatiemanager, Geoinformatiemedewerker en naar behoefte liaisons van organisaties en partners die bij het incident betrokken zijn. Zij komen geregeld samen in de MCU voor een gestructureerd en oplossingsgericht overleg om het incident zo snel en goed mogelijk af te handelen. Het is daarom ook zo belangrijk om dit regelmatig te oefenen.

In onze Mobiele Commando Unit (MCU) overleggen verschillende vertegenwoordigers van de hulpdiensten, samen met de Voorlichter van Dienst en Informatiemanager. Dit verloopt altijd volgens een vaste structuur, om het incident zo snel en goed mogelijk af te handelen.

1.9 Succesvolle bijeenkomsten Veilig en Langer Thuis

In juni en juli 2023 kregen ruim 300 ouderen van de gemeente Hollands Kroon tijdens de bijeenkomsten 'Veilig en Langer Thuis' voorlichting over brand- en valpreventie. Het doel: langer veiliger thuis blijven wonen.

Samenwerking met partners

De vijf voorlichtingsbijeenkomsten werden georganiseerd door Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, Brandweer Noord-Holland Noord, gemeente Hollands Kroon en Wonen Plus Welzijn. Verdeeld over Anna Paulowna, Hippolytushoef, Wieringerwerf en Lutjewinkel kregen de inwoners aan de hand van presentaties voorlichting en tips. Die waren gericht op brandveiligheid, valpreventie, veilig bewegen en mobiliteit, woonadvies, maaltijdservice en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Vragen over brandveiligheid

Daarna konden inwoners bij de informatietafels van alle hulpinstanties vragen stellen. De brandweer kreeg veel vragen over brandveiligheid in huis, bijvoorbeeld wat de beste plek is om een rookmelder op te hangen.

De brandweer gaf veiligheidstips aan ruim 300 ouderen tijdens de bijeenkomsten in Hollands Kroon.

1.10 Praktijktesten brandweer en HHNK bij wateroverlast

In het weekend van 18 juni 2021 hadden we te maken met hevige neerslag langs de Noordzeekust, en in de regio's Alkmaar, Noordkop en West-Friesland. Naar aanleiding van dit extreme weer gaf het bestuur van zowel Veiligheidsregio Noord-Holland Noord als Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier opdracht tot een verkenning naar samenwerkingsmogelijkheden tussen de brandweer en het hoogheemraadschap bij grootschalige wateroverlast.

Hevige regenval

De hevige regenval in het weekend van 18 juni 2021 zette niet alleen talloze straten, maar ook het ziekenhuis in Alkmaar, een winkelcentrum in Castricum en een verpleeghuis in Bergen gedeeltelijk blank. Riolen liepen over, straten stonden blank en onder een brug in Alkmaar werd gezwommen. Onze meldkamer in Haarlem kreeg meer dan 400 meldingen binnen die te maken hadden met water of storm. Vanwege het extreme weer gold van 18.00 uur tot 20.00 uur code oranje in de hele provincie.

Opdracht tot verkenning

In maart van dit jaar kwamen collega's van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) samen in werksessies om concrete samenwerkingsvormen op het gebied van verkenning en inspectie, urgente dijkversterking en pompmaterieel met elkaar te bespreken.

Zeven praktijktesten

Dankzij de bijdrage van brandweerposten, officieren van dienst en collega's van vakbekwaamheid waren we in staat om al in juni zeven praktijktesten te organiseren:

1. Duo-gebiedsverkenning door een brandweeraufhever en gebiedsbeheerder van HHNK;
2. Inzet van verkenningseenheden brandweer voor gebiedsverkenning voor HHNK;
3. Inzet van coördinator verkenningseenheden voor beeldvorming voor HHNK;
4. Inzet van de brandweer voor het vullen van zandzakken;
5. Inzet van de brandweer voor het versterken van een (verzwakte) dijk;
6. Vervoer van materieel van HHNK door een haakarmvoertuig van de brandweer;
7. Inzet van de brandweer voor het opbouwen van een pomp van HHNK.

Succesvol

We kunnen al zeggen dat de praktijktesten succesvol zijn verlopen. Onze organisaties hebben elkaar beter leren kennen en er is enthousiasme om samen te werken. Door onze samenwerking kunnen beide organisaties elkaar versterken tijdens grootschalige wateroverlast of andere crisissituaties. Binnenkort worden de resultaten in een rapportage opgeleverd, met aanbevelingen voor verdere besluitvorming.

Eén van de zeven praktijktesten bestond uit de inzet van de brandweer voor het versterken van een (verzwakte) dijk.

1.11 Brandweer gaf veiligheidstips op Landbouwshow Opmeer

Onze brandweerexperts gaven tijdens de Landbouwshow in Opmeer tips aan bezoekers over brandveiligheid. Denk bijvoorbeeld aan het ophangen van rookmelders op elke verdieping van je woning, maar ook over hoe je veilig kunt vluchten als er brand ontstaat. De Landbouwshow in Opmeer is een jaarlijks evenement en vond plaats op maandag 7 augustus 2023.

Enthousiaste kinderen en ouders

De speurtocht met vragen over de brandweer zorgde voor veel aanloop van kinderen en hun ouders naar de brandweerkraam. Daar konden bezoekers onder andere het rookhuisje bekijken. Het houten huisje laat zien hoe snel rook zich kan verspreiden in huis.

'Ram de vlam' als publiekstrekker

De marktkraam 'Ram de vlam' was als vanouds dé ultieme publiekstrekker. De kraam is ingericht als huiskamer en daar hangt een televisie waar een animatie op te zien is. In de animatie gebeuren allerlei ongevallen en tegelijkertijd gebeuren de ongevallen ook in de huiskamer. De droger vliegt in brand en er ontstaat een vlam in de pan. In de animatie is een quiz verwerkt waaraan bezoekers kunnen deelnemen.

De marktkraam 'Ram de vlam' op de Landbouwshow in Opmeer, met daarnaast het houten huis dat laat zien hoe snel rook zich kan verspreiden in huis.

1.12 Postertour voor bewustwording signalen van polarisatie en radicalisering

Vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis proberen we collega's die op straat werken bewuster te maken van lokale sentimenten en signalen van polarisatie en radicalisering. Hiervoor zijn deze zomer samen met samenwerkingsverband Noord-Holland Samen Veilig de posters *Radicale verhalen op straat* gelanceerd zodat we samen eerder alert zijn en zo nodig kunnen handelen.

Voorbeelden van radicale boodschappen op straat

De posters tonen een aantal veelvoorkomende uitingen die kunnen wijzen op maatschappelijke onrust, radicalisering of extremisme in onze regio. Deze zijn samengesteld aan de hand van een selectie van stickers die zijn aangetroffen op muren, lantaarnpalen, meterkasten, stoplichten en verkeersborden. Zowel radicaal linkse, radicaal rechtse als radicale anti-overheid stickers zijn op de posters vertegenwoordigd.

In gesprek met professionals

Deze zomer gingen collega's van het Zorg- en Veiligheidshuis met de posters op tour langs professionals van uiteenlopende organisaties die veel op straat werken, zoals politie, reclassering, Openbaar Ministerie, en gemeenten als Alkmaar, Dijk en Waard, Hollands Kroon en Castricum. Aan de hand van de posters werd het gesprek gevoerd over radicale uitingen op straat en hoe deze te duiden. Zo helpen we als Zorg- en Veiligheidshuis hen bewuster te zijn van signalen van radicalisering en de sentimenten die lokaal spelen.

Extremisme of activisme: Zorg- en Veiligheidshuis helpt bij duiden signalen

Maar een sticker of bekladding met een sterke overtuiging hoeft niet altijd ook extremisme te betekenen. Het kan bijvoorbeeld ook zijn dat de uiting komt van een activistische organisatie. Activisme is een groot goed binnen onze democratische rechtsstaat en moet de ruimte krijgen om noodzakelijke veranderingen in gang te zetten. Het is dus belangrijk om niet meteen conclusies te trekken, maar observaties te bespreken met een expert. Het Zorg- en Veiligheidshuis helpt gemeenten en partners het signaal te duiden: wat betekent het en wat vraagt het van ons?

Iemand die extremistisch is, heeft een sterke overtuiging over hoe de wereld eruit zou moeten zien én is daarbij bereid om die wereld te realiseren met ondemocratische methoden zoals haat zaaien, intimidatie of zelfs het gebruik van geweld. Het is daarom belangrijk om tijdig te weten of deze sentimenten ook in onze regio spelen.

De posters zijn samengesteld aan de hand van een selectie stickers die zijn aangetroffen op straat, zoals op lantaarnpalen.

1.13 Code rood vanwege storm Poly tijdens de ochtendspits

Het KNMI zag de zomerstorm Poly aankomen, maar waar en hoe extreem het zou worden, was nog zeer onzeker. Woensdagochtend 5 juli om 7:52 uur, midden in de ochtendspits, verscheen de melding op het twitteraccount van de KNMI "Nu code rood in Noord-Holland, Flevoland, Friesland en IJsselmeergebied vanwege storm Poly. Onderneem actie vanwege zeer zware windstoten". Onze brandweervrijwilligers werden uit voorzorg opgeroepen om allemaal naar hun kazerne te komen.

De storm brak los

De storm brak inderdaad los en zorgde voor veel ellende en schade. Rond 8:30 uur vielen bomen tussen en over de auto's op de A9 tussen Akersloot en Uitgeest. Vrachtwagens vielen om. Dit deel van de A9 werd daarom afgesloten. Rijkswaterstaat adviseerde om niet de weg op te gaan. De NS besloot tegen 08.00 uur het treinverkeer geleidelijk stil te leggen in onze provincie. Middelbare scholen bleven gesloten of hielden hun leerlingen juist binnen. Om 9:07 uur verstuurde onze 112-meldkamer een NL-Alert om mensen te vragen om binnen te blijven en alleen 112 te bellen bij levensgevaarlijke situaties.

Veel incidenten in onze regio

In Waarland ontstond een gaslekkage doordat een omvallende boom een gasleiding meetrok. In Enkhuizen werden 25 woningen ontruimd, omdat iepen omvielen en nog meer bomen dreigden op de huizen te vallen. Inwoners werden opgevangen in een hotel. Op- en afritten van de A7 bij Hoorn werden in beide richtingen afgesloten vanwege omgewaaide bomen. In Oudorp werd een straat uit voorzorg ontruimd en werden de mensen opgevangen in de school. Een greep uit de vele incidenten in onze regio.

Acties om overbelasting meldkamer te voorkomen

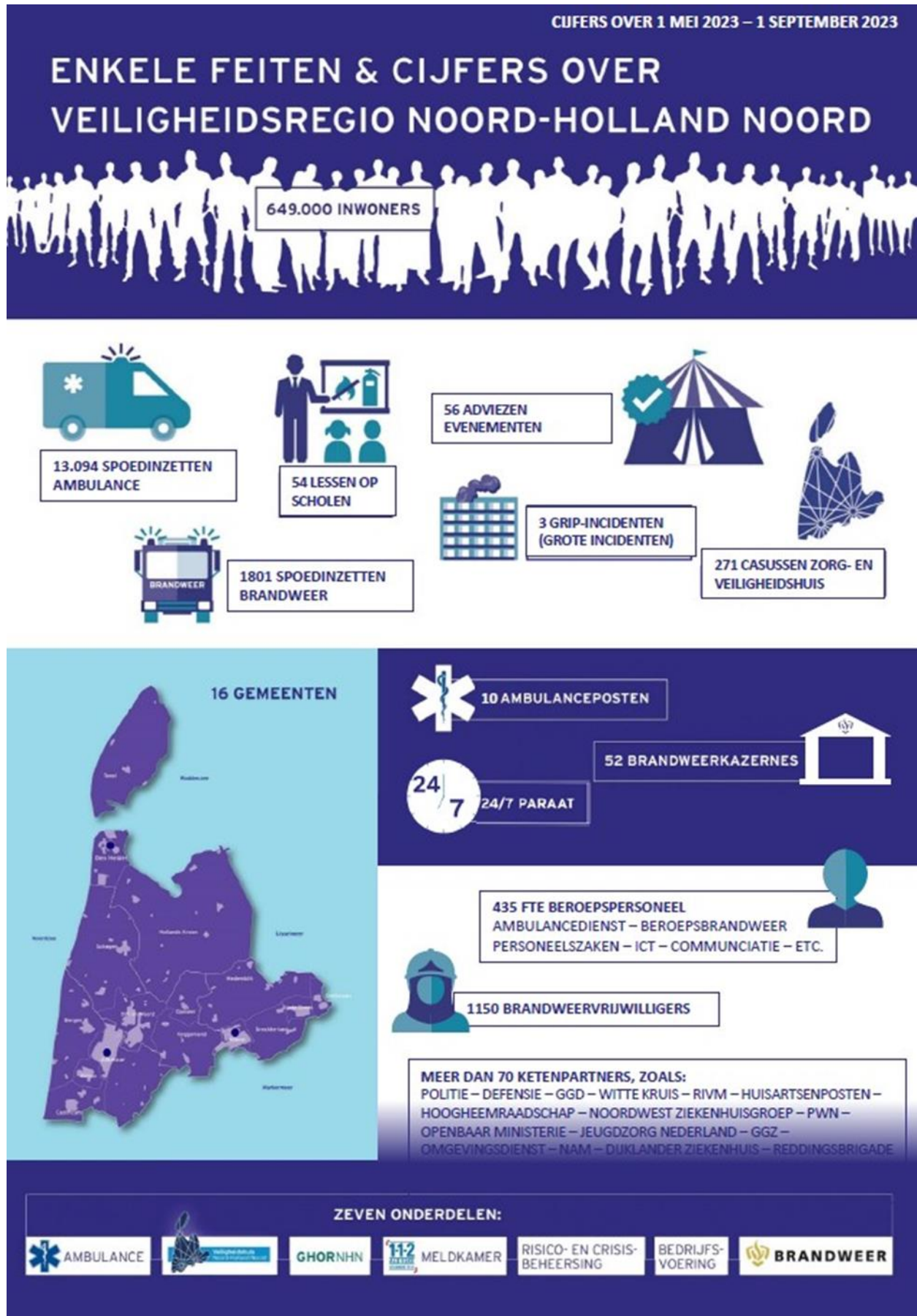
Om overbelasting van onze meldkamer te voorkomen vroegen we mensen om alleen 112 te bellen bij levensbedreigende situaties. Maar omdat het 112-netwerk toch overbelast dreigde te raken, startte de stafsectie brandweer in Alkmaar de zogeheten 'decentrale uitgifte' op. Meldingen die binnenkomen bij de 112-meldkamer, maar die niet levensbedreigend zijn, zoals een omgewaaide boom op een doorgaande weg of een boom tegen een gevel van een woning, leiden we door naar deze decentrale uitgifte. Rond 15:00 uur had de stafsectie brandweer tussen de 350 tot 400 meldingen afgehandeld. Brandweerploegen boden ook meteen ter plaatse hulp die op dat moment nodig was.

Rond 12:30 uur werd het weeralarm ingetrokken; de storm nam af. Wel waarschuwden we mensen om nog voorzichtig te zijn. Overal lagen nog bomen en takken over de wegen die nog niet meteen konden worden opgeruimd. Ook in de bossen en parken was nog het gevaar dat bomen of takken toch nog zouden vallen.

Onze brandweervrijwilligers hielpen in de hele regio om de bomen van huizen en wegen te halen.

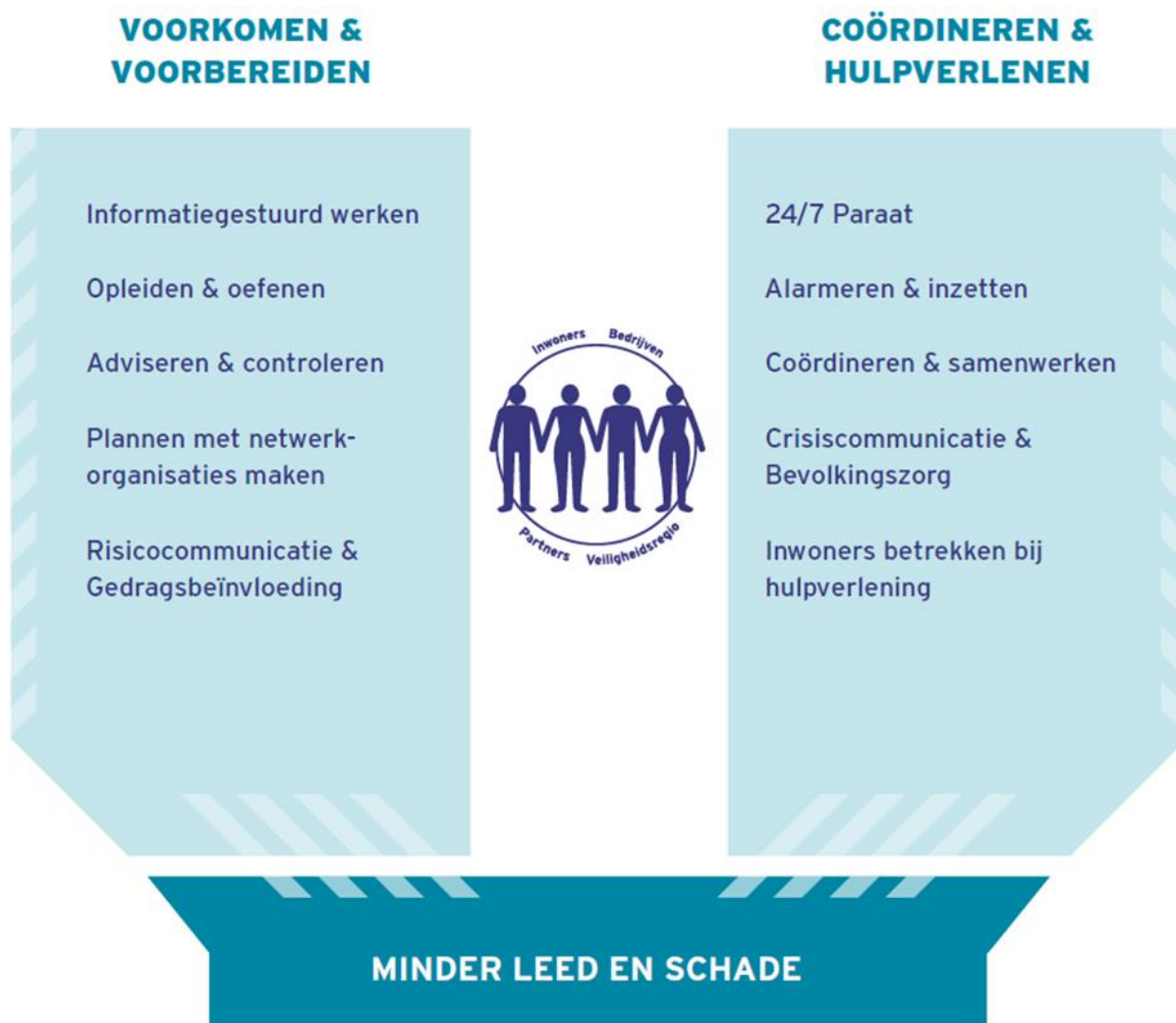
1.14 Enkele feiten & cijfers

2. Wat willen wij bereiken

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.

Dit blijven de twee ongewijzigde pijlers waarop ons beleid en beleidsplan 2020-2023 is gebaseerd. Bij de desbetreffende programma's is dat vertaald in speerpunten en activiteiten.

3. Wat hebben wij gerealiseerd

3.1 Speerpunten

De voortgang van de speerpunten uit ons beleidsplan per activiteit voor 2023 wordt aangegeven met:

V	Gerealiseerd
202X-T	Loopt volgens planning en is gerealiseerd in 202X-T (jaar-trimester)
202X-T	Loopt niet volgens planning en is gerealiseerd in 202X-T
	Niet gerealiseerd / niet gestart
N.V.T.	Start niet in dit trimester

Speerpunt informatie gestuurd werken	Bereikt dat	2023-2
Brandweer		
Doorontwikkeling afdeling Kennis en Informatie brandweer	deze regionale afdeling zich heeft doorontwikkeld en de noodzakelijke capaciteit, kennis en informatiebronnen levert voor risico- en informatiegestuurde brandweezorg.	2024
GHOR		
Informatie gestuurd en netcentrisch werken bij crisis	informatie gestuurd en netcentrisch werken verder is geborgd, rekening houdende met nieuwe crises en de aansluiting op landelijke ontwikkelingen.	2023-3
Risico- en crisisbeheersing		
Data ontsluiten	het programma voor data ontsluiting om de processen van RCB en de advisering naar bestuur te optimaliseren, gereed is.	V
Data ontsluiten	conform projectplan de data wordt ontsloten om de processen van RCB en de advisering naar bestuur te optimaliseren.	2023-3

Speerpunt risicocommunicatie en gedragsbeïnvloeding	Bereikt dat	2023-2
Brandweer		
Vorbereiding Omgevingswet	processen risicobeheersing zijn ingericht en kwaliteit van advisering op orde is conform wettelijke kaders en gemeentelijke afspraken.	2023-3
Risk Factory light / Veilig Leven Experience	de business case Risk Factory / Veilig Leven Experience is uitgevoerd en bestuurlijk behandeld.	2024-1
Balans tussen repressie en preventie	op basis van risicoprofiel (gericht) wordt gewerkt aan veiligheidsbewustzijn en veilig gedrag van burgers, bedrijven en instellingen.	Niet gestart

Speerpunt adviseren en controleren	Bereikt dat	2023-2
Brandweer		
Verbeteren advisering risicobeheersing brandweer	het toezicht en de advisering op veilige gebouwen en evenementen risicogericht is in lijn met de nieuwe omgevingswet.	2023-3

Speerpunt opleiden en oefenen	Bereikt dat	2023-2
Brandweer		
Opleiden en oefenen gericht op gedifferentieerde brandweezorg	de opleidingen voor gedifferentieerde functies (zoals brandweerasistent) door de brandweerschool NH worden aangeboden.	2024
Opleiden en oefenen gericht op gedifferentieerde brandweezorg	het oefenen van de posten is afgestemd op de risico's in het verzorgingsgebied.	2024
Brandweerschool NH	de verbeterpunten uit de evaluatie brandweerschool NH door VRNHN zijn geïmplementeerd.	2023-2
Opleidings- en oefenlocaties	een integraal plan is vastgesteld om te komen tot opleidings- en oefenlocaties in NHN.	2023-3

Speerpunt 24/7paraat	Bereikt dat	2023-2
Ambulancezorg		
Uitbreiding paraatheid	de uitbreiding formatie personeel als gevolg van uitbreiding Spreiding en Beschikbaarheid is gerealiseerd.	V
Uitbreiding paraatheid	de uitbreiding van de 10 diensten als gevolg van uitbreiding Spreiding en Beschikbaarheid is gerealiseerd cf. afspraak zorgverzekeraars.	V
Verbeterplan prestaties	de prestatie afspraak met zorgverzekeraars "aantoonbaar rendement midden complex ambulancevervoer" is gerealiseerd.	2023-3
Prestaties	prestaties A1/A2 opkomsttijd ambulancezorg zijn gerealiseerd.	2023-3
Huisvesting	de 2 ^e locatie op Texel is gerealiseerd.	V
Huisvesting	de uitbreiding van de stallingsruimte van Wognum is gerealiseerd.	2023-3
Huisvesting	ambulancepost Hoogkarspel is gerealiseerd en in gebruik genomen.	2024-2
Brandweer		
Taakdifferentiatie: verplichtend karakter (*)	bouwsteen 1 van taakdifferentiatie is ingevoerd.	Niet gestart
Oplevering organisatie-ontwikkelplan	een meerjarig ontwikkelplan 2022-2025 is vastgesteld waarbij de ontwikkelsporen zijn vertaald in een uitvoeringsagenda.	2024-1
First Responder	het experiment First Responder is uitgevoerd en geëvalueerd inclusief besluitvorming voor vervolgstappen.	2024
GHOR		
Deelplan geneeskundige zorg	het deelplan geneeskundige zorg is doorontwikkeld en vastgesteld, rekening houdende met nieuwe crises en de ervaringen uit de Corona- en Oekraïne crisis.	V

(*) Alle voorbereidingen voor Bouwsteen 1 'verplichtende karakter' zijn uitgevoerd. Invoering is afhankelijk van de landelijke besluitvorming over de randvoorwaarden alvorens te kunnen starten met de implementatie. Eén van de randvoorwaarden is dat het rijk de financiering van Bouwsteen 1 'verplichtende karakter' financiert.

Speerpunt plannen met netwerkorganisaties maken	Bereikt dat	2023-2
Ambulancezorg		
Kwaliteitskader ambulancezorg	het kwaliteitskader ambulancezorg als onderdeel managementtools/rapportage voor de eerste 26 signalen is gerealiseerd/geïmplementeerd.	V

Digitale gegevensuitwisseling	conform richtlijn gegevensuitwisseling acute zorg de digitale gegevensuitwisseling met NWZ en Dijklander ziekenhuis en de 3 Huisartsenposten in NHN is geoptimaliseerd.	2023-3
GHOR		
Zorgcontinuïteit (acute en care partners) bij crisis	de preparatie zorgcontinuïteit (acute en care partners) in NHN bij crisis is gemonitord en geborgd.	2023-3
Risico- en crisisbeheersing		
Wet Veiligheidsregio's	de voorbereidingen voor de Wet Veiligheidsregio's op schema liggen.	2023-3
Klimaatverandering	conform programma 'effecten klimaatverandering' uitvoering plaatsvindt.	2023-3
Digitale verstoringen	conform programma 'effecten digitale verstoringen' uitvoering plaatsvindt.	2023-3
Noordzee	conform programma 'effecten van de Noordzee' uitvoering plaatsvindt.	2023-3

Speerpunt plannen maken met partners	Bereikt dat	2023-2
Brandweer		
Dekkingsplan 2024-2027	het dekkingsplan 2024-2027 is vastgesteld.	2024-1

Speerpunt alarmeren en inzetten	Bereikt dat	2023-2
Brandweer		
Dynamisch alarmeren	dynamisch alarmeren operationeel is om risicogedifferentieerd te kunnen uitrukken.	V
Meldkamer		
Optimalisatie triage/urgentieindeling	het optimaliseren van het triageproces en de werkwijze op de meldkamer voor een efficiëntere ketensamenwerking door een éénduidige en optimale urgentieclassificatie en een protocol voor éénduidige triage is gerealiseerd.	2023-3
Capaciteitsmodel Spreiding & Beschikbaarheid	de capaciteit conform het capaciteitsmodel Spreiding & Beschikbaarheid voor de meldkamer NH is gerealiseerd voor 125 diensten.	2023-3
Optimaliseren Planbare Ambulancezorg op de meldkamer	de coördinatie van planbare ambulancezorg voor werkgebied Meldkamer NH is gebundeld in één geautomatiseerd aanvraag en uitgifte meldkamer proces is geïmplementeerd.	2023-3

Speerpunt coördineren en samenwerken	Bereikt dat	2023-2
Zorg- en Veiligheidshuis		
Meerjarenperspectief Veiligheidshuizen	conform de landelijke richtlijn de visie Zorg en Veiligheidshuis geactualiseerd is.	2023-3
Personen met verward gedrag	de visie Mentaal Welzijn in de wijk in het kader van personen met verward gedrag is vastgesteld door de gemeenteraden.	V

Speerpunt organisatie breed	Bereikt dat	2023-2
Automatisering en informatiebeveiliging	de doorontwikkeling van de automatisering en informatiebeveiliging conform plan is gerealiseerd om te voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid in 2023.	2023-3

4. Wat gaat het kosten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt in de paragrafen 4.2 tot en met 4.4 op hoofdlijnen inzicht gegeven in de financiële ontwikkelingen van het jaar 2023 en de mate waarin de begroting moet worden bijgesteld. Indien noodzakelijk wordt ingegaan op aanwezige risico's die bepaalde ontwikkelingen met zich mee brengen. In paragraaf 4.5 wordt ingegaan op de doorwerking van structurele wijzigingen in 2023 op de begroting van 2024. In de bijlagen 5.1 tot en met 5.4 wordt meer specifieke informatie verstrekt.

4.2 Uitkomsten progr. Ambulancezorg en VR-programma's 2023

Het totale resultaat 2023 van de veiligheidsregio wordt na aanpassingen geraamd op € 1.419.000 negatief (was bij Burap 2023-1 € 3.040.000 negatief). In de navolgende tabel zijn de uitkomsten per programma aangegeven na doorvoeren van de begrotingswijzigingen en het extra-comptabel verwerken van de overhead ten laste van de ambulancezorg.

Begroting 2023, na bijstellingen Resultaten programma's incl. reserves/overhead	Bedragen x €1.000				
	Baten	Lasten	Reserves	Overhead	Saldo
Programma Ambulancezorg	18.790	-16.570	-150	-2.068	2
Heffing Vpb	-	-	-	-	-
Totaal programma Ambulancezorg	18.790	-16.570	-150	-2.068	2
Programma Brandweer	3.491	-37.266	459	-	-33.316
Programma GHOR	42	-1.609	-	-	-1.567
Programma Meldkamer	2.036	-3.402	-5	-	-1.371
Programma Risico- en crisisbeheersing	113	-3.922	241	-	-3.568
Programma Zorg- en Veiligheidshuis	1.240	-1.875	125	-	-510
Crises	25.246	-25.253	-	-	-7
Programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR	53.904	-	-	-	53.904
Overhead	1.301	-18.805	-	2.068	-15.436
Algemene dekkingsmiddelen (Treasury)	450	-	-	-	450
Onvoorzien	-	-	-	-	-
Totaal programma's VR	87.823	-92.132	820	2.068	-1.421
Totaal	106.613	-108.702	670	-	-1.419

Toelichting

Resultaat programma Ambulancezorg

Het geprognoteerde resultaat komt uit op € 2.000 positief (was € 165.000 negatief). Voornamelijk wordt nog geen rekening gehouden met een mogelijke aanslag vennootschapsbelasting over dit (kleine) positieve resultaat.

Een saldo op Ambulancezorg zal worden toegevoegd of onttrokken aan de Algemene reserve Ambulancezorg. Een nadere toelichting wordt in paragraaf 5.2 gegeven voor afwijkingen per pdc groter dan € 100.000.

Resultaat programma's VR

Het geprognoteerde resultaat is € 1.421.000 negatief (was € 2.875.000 negatief). In de hierna volgende paragraaf 4.3 wordt onder **Overzicht belangrijkste wijzigingen** nader toegelicht waardoor dit negatieve saldo is gewijzigd en met welke onzekerheden dit omgeven is.

Reserves

De mutaties in de reserves zijn gebaseerd op de verwachte uitgaven die worden gedaan op deze onderwerpen. In Burap 2023-2 zijn verschillende aanpassingen doorgevoerd.

x €1	Saldo na Burap 2023-1	Toevoeging	Onttrekking	Saldo na Burap 2023-2
Bestemmingsreserves				
Verslaggevingsverschillen BBV-RJZ	1.927.000			1.927.000
Personele frictiekn./mobiliteitsbeleid	592.960		-237.355	355.605
POK-gelden	327.033		-125.000	202.033
Nieuwbouw ambulanceposten	77.500			77.500
Ontwikkelingen brandweer 2023	-	p.m.		-
Totaal bestemmingsreserves	2.924.493	-	-362.355	2.562.138

Toelichting

Verslaggevingsverschillen BBV-RJZ

Verslaggevingsverschillen BBV-RJZ is een bestemmingsreserve van programma Ambulancezorg. Het betreft opgebouwde verlofrechten voor medewerkers. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld wat moet worden toegevoegd/onttrokken. Bij Burap 2023-1 was reeds een mogelijke storting van € 150.000 opgenomen.

Personele frictiekn./mobiliteitsbeleid

In het kader van het mobiliteitsbeleid worden nog een aantal trajecten uitgevoerd (o.a. richting eerdere pensionering), waardoor vervanging van medewerkers tijds kan worden geregeld.

POK-gelden

Binnen het programma Zorg- en Veiligheidshuis worden verschillende activiteiten ontplooid waarmee uitvoering wordt gegeven aan de doelstellingen van de bestemmingsreserve POK-gelden.

Ontwikkelingen brandweer 2023

Voor het project Ontwikkelingen brandweer 2023 is vanuit de reserve € 250.000 ingezet. In hoeverre de gelden volledig besteed gaan worden in 2023 is nog onzeker. Als genoemde reservedotatie wordt overschreden, zal het restant gedekt worden binnen de exploitatie. Wordt een deel van de gelden niet besteed, dan zullen deze terug vloeien naar de reserve (p.m.).

4.3 Risico's en belangrijke ontwikkelingen

Risico's

In de begroting 2024 en de jaarrekening 2022 zijn risico's benoemd. Vooralsnog hebben de daar genoemde risico's geen wezenlijke verandering ondergaan. We verwijzen u korthedshalve naar genoemde documenten. Hierop is één uitzondering te maken: de BTW-positie aangaande de Meldkamer Noord-Holland (zie hierna onder belangrijke ontwikkelingen).

Belangrijke ontwikkelingen

Meldkamer

Sinds de samenvoeging van de drie regionale meldkamers in Noord-Holland naar één meldkamer in Haarlem, hebben de betrokken partijen hun kosten onderling verrekend. Deze verrekening is vanaf het begin gebaseerd op de systematiek van het BTW-leerstuk Kosten voor Gemene Rekening (KGR). Wanneer aan de voorwaarden van KGR wordt voldaan, kan zonder (kostprijsverhogende) BTW onderling worden

gefactureerd. In de inrichtingsplannen voor de verschillende kolommen van de meldkamer is getracht deze voorwaarden te borgen, waarbij een vaste verdeling van de kosten de kern vormt (verdeelsleutel).

In januari 2021 heeft het directieteam van de MKNH opdracht gegeven aan haar financiële werkgroep om de gehanteerde verrekeningssystematiek te toetsen op fiscale houdbaarheid en fiscale zekerheid te bewerkstelligen. Onderzoek hiertoe is in samenwerking met een externe fiscaal specialist uitgevoerd. Door hem is geadviseerd om i. de afspraken uit de inrichtingsplannen in aparte Overeenkomsten KGR vast te leggen en op onderdelen te preciseren en ii. met de Belastingdienst afstemming te bereiken.

Eind 2021 zijn door de samenwerkende partijen in de Meldkamer Noord-Holland Overeenkomsten KGR gesloten en is contact met de Belastingdienst gezocht om tot afstemming te komen. In het afstemmingsverzoek waren verschillende fiscaal-juridische argumenten opgenomen om te betogen dat de onderlinge verrekeningen buiten toepassing van de BTW vallen. Het BTW-leerstuk KGR was één van deze argumenten. Naar aanleiding van het afstemmingsverzoek heeft naast schriftelijke uitwisseling van nadere informatie, ook een bezoek van vertegenwoordigers van de Belastingdienst aan de Meldkamer Noord-Holland plaatsgevonden.

Medio 2023 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat de enige mogelijkheid waarbij de onderlinge verrekeningen buiten de toepassing van de BTW kunnen blijven, ligt in de toepassing van het BTW-leerstuk KGR. In een eerdere brief van de Belastingdienst zijn enkele aanscherpingen op de bestaande Overeenkomsten KGR (van eind 2021) beschreven, die doorgevoerd zouden moeten worden om aan alle “door de Hoge Raad geformuleerde criteria” te voldoen. Deze aanpassingen zijn opgenomen in addenda op de genoemde overeenkomsten; inmiddels zijn deze addenda door de samenwerkende partijen geaccordeerd.

Mede op grond van het Convenant Horizontaal Toezicht, dat de Belastingdienst onlangs opnieuw voor de periode 2023-2025 met VRNHN heeft gesloten, is er wederzijds vertrouwen in correcte naleving van fiscale wet- en regelgeving.

Met de gesloten Overeenkomsten KGR, aangevuld met de geaccordeerde addenda, wordt ten aanzien van de onderlinge verrekeningen tussen de samenwerkende partijen in de Meldkamer Noord-Holland voldaan aan de “door de Hoge Raad geformuleerde criteria” van het BTW-leerstuk KGR en zal geen (na)heffing plaats hoeven te vinden voor BTW.

Overzicht belangrijkste wijzigingen

Het navolgende overzicht geeft het de verwachte uitkomsten van Burap 2023-1 en Burap 2023-2 weer.

x € 1	Totaal	Ambu	VR
Verwacht resultaat Burap 2023-1	-3.040.447	-164.755	-2.875.692
Verwacht resultaat Burap 2023-2	-1.419.330	2.002	-1.421.332
Mutaties (- = neg. / + = pos.)	1.621.117	166.757	1.454.360

De verwachtingen over het totaalresultaat zijn verbeterd met ruim € 1,6 miljoen, verdeeld over Ambu met € 166.000 en VR met € 1.454.000. Voor de VR zou dat betekenen dat het bij Burap 2023-2 verwachte negatieve resultaat (€ 1.421.000) opgevangen kan worden binnen de bestaande algemene reserve VR.

De belangrijkste wijzigingen die tot de verbetering van beide resultaten (Ambu/VR) hebben geleid, zijn:

Ambu	Hogere baten Wettelijk budget Nza (o.a. door indexatie)	777.000 +
	Hogere lasten HRM: inhuur personeel door vacatures/langdurige uitval	242.000 –
	Hogere bijdrage overhead vanwege hogere indexatie/inflatie (dit betreft zowel eigen leiding als overhead directie/bedrijfsvoering)	101.000 –
	Dotatie aan mogelijke bestemmingsreserve of egalisatievoorziening	250.000 –
	In 2023 wordt een hogere indexatie ontvangen voor de salarisstijging dan de cao-stijging (2%), terwijl in 2024 de betreffende indexatie weer lager uitvalt. Door mogelijke vorming van een reserve of voorziening wordt dit recht getrokken (matching met uitgaven).	
VR	Lagere salarislasten (vacatures, lagere inschaling)	1.250.000 +
	Hogere inhuur door vacatures/langdurige uitval (Zoals te zien compenseren de lagere salarislasten de hogere inhuur)	1.238.000 -
	Lagere lasten oefenen en opleiden brandweer	310.000 +
	Lagere lasten uniform-/werkkleding brandweer (verwacht in 2024)	273.000 +
	Aanpassingen verlofsparen (hogere lasten door o.a. nieuwe cao)	261.000 –
	Hogere indexatie BDUR dan geraamd	344.000 +
	Hogere rentebaten door stijgende rente	200.000 +
	Hogere vrijval uit bestemmingsreserves door middelen inzet	362.000 +
	Hogere bijdrage overhead vanwege hogere indexatie/inflatie (dit betreft zowel eigen leiding als overhead directie/bedrijfsvoering)	101.000 +

Feitelijk is uit deze opsomming tussen de regels te lezen hoe de economische en maatschappelijke ontwikkelingen zich de afgelopen tijd gedragen.

De arbeidsmarkt is overspannen, mede door de vele vacatures en de verder oprukkende vergrijzing, wat zich direct vertaalt in verwachte hogere inhuurkosten om de opengevallen plekken op te kunnen vullen. Of dat lukt, is vooral afhankelijk van hoe leeg de vijver al is waaruit iedereen vist. Deze spanning op de arbeidsmarkt zal de komende jaren aanhouden.

Ook zijn er productie-/leveringsproblemen op velerlei gebied, waardoor de levering van uniform-/werkkleding is vertraagd, maar ook levering van divers rollend materieel vertraging heeft opgelopen. Dit laatste wordt weer zichtbaar in 2024 doordat geraamde afschrijvingslasten in dat jaar wegvallen.

Daarnaast heeft de opgelopen inflatie haar sporen achtergelaten, waardoor er hogere indexaties van opbrengsten ontstaan (BDUR, Nza) én de rente-opbrengsten zijn gestegen (hogere percentages vergoeding op uitstaande saldi) om daarmee de inflatie proberen te dempen. Dit werkt tijdelijk positief, maar zodra we moeten herfinancieren voor de aankoop van materieel, werkt dat kostenverhogend doordat we duurder moeten lenen.

Uiteraard zijn verschillende posten nog aan verandering onderhevig, omdat deze bijvoorbeeld pas aan het einde van het verslagjaar worden bepaald (zoals wettelijk budget Nza, overhead, raming vpb, verlofsparen, rente, vrijval bestemmingsreserves).

4.4 Toelichting VR-brede posten

Overzicht aangepaste begroting burap 2023-2 en 1^e aanpassing 2024

In bijlage 5.1 is het aangepaste begrotingsoverzicht naar taakvelden opgenomen voor de jaren 2023 en 2024.

Programma's

In bijlage 5.2 zijn de financiële overzichten en nadere toelichtingen per programma opgenomen voor het begrotingsjaar 2023. Individuele posten met afwijkingen groter dan € 100.000, of die relevant zijn binnen de aanwezige verschillen, worden nader benoemd en toegelicht. Afwijkingen kleiner dan € 100.000 worden niet nader toegelicht op programmaniveau.

Voorziening verlofsparen

In de huidige cao voor medewerkers van VRNHN (geldig tot 1 mei 2024) is de mogelijkheid tot verlofsparen opgenomen tot maximaal 3.600 uur per fulltime medewerker. Door de commissie BBV is aangegeven dat bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, zodat hiervoor een voorziening gevormd moet worden.

De voorziening zal worden gevoed door het aantal gespaarde uren tegen het dan geldende uurtarief van de medewerker op te nemen, te verhogen met een opslag voor WG-lasten en indexatie richting het volgende verslagjaar. Jaarlijks zal herrekening plaats vinden op basis van het dan geldende uurtarief van de medewerker zodat de voorziening op het juiste peil blijft.

De voorziening is aangepast aan het niveau van de nieuw afgesloten cao per 1 januari 2023 en er is reeds rekening gehouden met eventuele mutaties. Bij de jaarrekening zal op basis van de verlofstanden de definitieve omvang ultimo 2023 worden bepaald.

Voortgang voorgenomen investeringen 2023 en 2024

In de bijlagen 5.3 en 5.4 zijn de overzichten van voorgenomen investeringen voor respectievelijk 2023 en 2024 opgenomen. Voor een verdere toelichting op de voortgang wordt verwezen naar de bijlagen.

4.5 Structurele aanpassingen begroting 2024

Bij de eerste begrotingswijziging 2024 worden alleen de structurele wijzigingen opgenomen die een rechtstreeks gevolg zijn van structurele aanpassingen in het voorgaande begrotingsjaar. Hierdoor komt het saldo over 2024 van VRNHN uit op een verwacht positief saldo van € 931.000. Bij het opstellen van Burap 2024-1 worden de dan bekende incidentele én structurele wijzigingen verwerkt die hun grondslag hebben in 2024.

Hieronder is het overzicht met de aanpassingen per programma opgenomen.

Begroting 2024 Resultaten programma's incl. reserves/overhead	Bedragen x € 1.000 incl. reserves	Structurele mutaties vanuit 2023				Aangepast 2024	
		Primair 2024 incl. reserves	Baten	Lasten	Reserves		Overhead
Programma Ambulancezorg	299			-109		-201	-11
Heffing Vpb	-			-			-
Totaal programma Ambulancezorg	299		-	-109		-201	-11
Programma Brandweer	-34.374		-	424			-33.950
Programma GHOR	-1.645			3			-1.642
Programma Meldkamer	-1.351			2			-1.349
Programma Risico- en crisisbeheersing	-3.752			13			-3.739
Programma Zorg- en Veiligheidshuis	-624		-	-			-624
Programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR	57.420		444				57.864
Overhead	-15.137		-	-282		201	-15.218
Algemene dekkingsmiddelen (Treasury)	-						-
Onvoorzien	-400						-400
Totaal programma's VR	137		444	160		201	942
Totaal	436		444	51		-	931

Toelichting

Voor het programma Ambulancezorg zijn, naast de verlaging van afschrijvingslasten (totaal € 117.000) vanwege vertraagde investeringen 2023, verschillende kleine structurele aanpassingen van diverse lasten doorgevoerd (< € 100.000) en is in het verlengde van 2023 de verwachte bijdrage aan de overhead aangepast (hogere indexatie/inflatie).

De verlaging van de lasten bij programma Brandweer wordt vooral veroorzaakt door de lagere afschrijvingslasten vanwege vertraagde investeringen 2023 (€ 346.000) en lagere verzekeringspremie door nieuwe aanbesteding (€ 390.000). Een deel van de premiebesparing is toegevoegd aan het onderhoud wagenpark (€ 133.000), omdat er een aanzienlijk hoger eigen risico geldt bij schades. Voor het overige betreft het kleinere structurele aanpassingen (< € 100.000).

De verhoging op het programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR betreft de indexatie 2024 van de BDUR.

Belangrijkste structurele verhoging van lasten Overhead vindt plaats in de hoek van personele zorg (arbo-arts/psychische ondersteuning/BHV e.d. voor ca. € 158.000). Voor het overige betreft het kleinere structurele aanpassingen (< € 100.000).

5. Bijlagen

5.1 Financiële overzicht naar taakvelden (2023 en 2024)

Begroting 2023, na bijstellingen Taakvelden	Bedragen x €1.000		
	Baten	Lasten	Saldo
<i>1.1 Crisisbeheersing en Brandweer</i>	59.111	46.199	12.912
Programma Brandweer	3.491	37.266	-33.775
Programma GHOR	42	1.609	-1.567
Programma Meldkamer	2.036	3.402	-1.366
Programma Risico- en crisisbeheersing	113	3.922	-3.809
Programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR	53.429	-	53.429
<i>1.2 Openbare orde en veiligheid</i>	1.715	1.875	-160
Programma Zorg- en Veiligheidshuis	1.240	1.875	-635
Programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR	475	-	475
<i>6.1 Samenkracht en burgerparticipatie</i>	25.246	25.253	-7
Crises	25.246	25.253	-7
<i>7.1 Volksgezondheid</i>	18.790	16.570	2.220
Programma Ambulancezorg	18.790	16.570	2.220
Saldi programma's	104.862	89.897	14.965
0.4 Overhead	1.301	18.805	-17.504
0.5 Treasury	450	-	450
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
Saldo van baten en lasten, resultaat voor bestemming	106.613	108.702	-2.089
<i>0.10 Mutaties reserves</i>	1.075	405	670
Programma Ambulancezorg	-	150	-150
Programma Brandweer	459	-	459
Programma Meldkamer	-	5	-5
Programma Risico- en crisisbeheersing	241	-	241
Programma Zorg- en Veiligheidshuis	125	-	125
Overhead	250	250	-
Resultaat na bestemming	107.688	109.107	-1.419

Begroting 2024, na bijstellingen Taakvelden	Bedragen x €1.000		
	Baten	Lasten	Saldo
<i>1.1 Crisisbeheersing en Brandweer</i>	60.859	44.268	16.591
Programma Brandweer	1.637	35.663	-34.026
Programma GHOR	12	1.654	-1.642
Programma Meldkamer	1.820	3.164	-1.344
Programma Risico- en crisisbeheersing	37	3.787	-3.750
Programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR	57.353	-	57.353
<i>1.2 Openbare orde en veiligheid</i>	1.373	1.486	-113
Programma Zorg- en Veiligheidshuis	862	1.486	-624
Programma Dekkingsmiddelen taakvelden VR	511	-	511
<i>7.1 Volksgezondheid</i>	19.250	17.209	2.041
Programma Ambulancezorg	19.250	17.209	2.041
Saldi programma's	81.482	62.963	18.519
0.4 Overhead	1.055	18.175	-17.120
0.5 Treasury	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-	400	-400
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
Saldo van baten en lasten, resultaat voor bestemming	82.537	81.538	999
<i>0.10 Mutaties reserves</i>	87	155	-68
Programma Ambulancezorg	-	150	-150
Programma Brandweer	76	-	76
Programma Meldkamer	-	5	-5
Programma Risico- en crisisbeheersing	11	-	11
Overhead	-	-	-
Resultaat na bestemming	82.624	81.693	931

5.2 Financiële overzichten per programma 2023

Ambulancezorg

Bedragen x €1.000	PDC	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
Wettelijk budget Nza		17.256	-	777	18.033
Wettelijk budget VWS overgangsrecht FLO		625	-	-	625
Overige baten		112	-	-	112
Interne doorbelastingen		20	-	-	20
Totaal baten		18.013	-	777	18.790
Lasten					
Salarissen		12.308	-	-	12.308
Huisvesting		472	-	-	472
Diensten en middelen		826	-	8	834
ICT		185	-	-	185
WKR gerelateerde kosten		214	-	-	214
Wagenpark		1.021	-	1	1.022
HRM		908	74	168	1.150
Financiën		54	-	-	54
Verzekeringen		5	-	8	13
Verrekeningen / Mutaties voorzieningen		68	250	-	318
Totaal lasten		16.061	324	185	16.570
Gerealiseerde resultaat programma		1.952	-324	592	2.220
Toevoeging aan reserves		-150	-	-	-150
Onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Resultaat programma inclusief reserves		1.802	-324	592	2.070
Overhead eigen programma		467	-	2	469
Toe te rekenen centrale overhead		1.500	-	99	1.599
Resultaat progr. incl. overhead vóór belastingen		-165	-324	491	2
Heffing Vennootschapsbelasting					-
Resultaat progr. incl. overhead na belastingen		-165	-324	491	2

Toelichting

Het geprognostiseerde resultaat neemt toe met € 167.000 tot € 2.000 positief. Vooral nog wordt nog geen rekening gehouden met een mogelijke aanslag vennootschapsbelasting over dit (kleine) positieve resultaat.

Wettelijk budget Nza

Bij eerdere ramingen is een voorzichtige insteek gekozen. Momenteel is meer duidelijkheid over compensatie van prijsstijgingen en vergoedingen voor geleverde diensten. De verwachting is dat de baten € 777.000 hoger gaan uitvallen.

HRM

Op de post HRM wordt € 242.000 aan hogere lasten verwacht. Incidenteel wordt extra ingehuurd ten behoeve van de nieuwbouw (€ 74.000), structureel wordt o.a. meer uitgegeven aan inhuur ambulancepersoneel (€ 100.000) en aan scholing (€ 44.000).

Verrekeningen / Mutaties voorzieningen

In 2023 wordt binnen het wettelijk budget Nza een hogere indexatie vergoed voor de salarisstijging (2%), terwijl in 2024 de betreffende indexatie weer lager uitvalt. De vergoeding loopt derhalve een jaar voor op een deel van de feitelijk te dekken verhoging salariskosten (nieuwe cao). Om dit effect te neutraliseren, wordt onderzocht om incidenteel een egalisatievoorziening te treffen ter grootte van € 250.000. ook behoort een bestemmingsreserve tot de mogelijkheden.

Toe te rekenen centrale overhead

De stijging van deze post is het gevolg van de doorberekende loon- en prijsstijgingen door de nieuwe cao VRNHN en inflatie waardoor diverse contracten zijn gestegen in prijs. Bij einde verslagjaar wordt getoetst of de doorgevoerde stijging toereikend is geweest.

Brandweer

Bedragen x €1.000	Product	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
	Overige baten	1.806	1.655	-	3.461
	Interne doorbelastingen	30	-	-	30
	Totaal baten	1.836	1.655	-	3.491
Lasten					
	<i>Risicobeheersing</i>	2.445	11	72	2.528
	Risicobeheersing	2.311	11	72	2.394
	Veilig leven	134	-	-	134
	<i>Incidentbestrijding</i>	26.492	-876	154	25.770
	Inzet officiersfuncties	583	-	-	583
	Inzet eenheden	25.909	-876	154	25.187
	<i>Herstel, analyse en onderzoek</i>	101	-	13	114
	Leren, innoveren, kwaliteit & brandonderzoek	39	-	13	52
	Informatiegestuurde Organisatie	62	-	-	62
	<i>Lokale zichtbaarheid</i>	1.526	1.642	13	3.181
	Jeugdbrandweer	60	-	6	66
	Brandweerpost	1.466	1.642	7	3.115
	<i>Brandweer algemeen</i>	5.798	-175	50	5.673
	Totaal lasten	36.362	602	302	37.266
	Gerealiseerde resultaat programma	-34.526	1.053	-302	-33.775

Toelichting

Het resultaat van de brandweer ondergaat een positieve wijziging van € 751.000. De grootste afwijkingen (groter dan € 100.000) worden hierna toegelicht.

Overige baten

De incidentele stijging van de overige baten wordt veroorzaakt door de verwachte terug verkoop van kazernes aan gemeenten in 2023 (kazernes Avenhorn, Stompeloren en Den Oever).

Inzet eenheden

De incidentele verlaging met € 876.000 wordt met name veroorzaakt door:

- Per saldo lagere salarislasten 493.000 -
(Vacatures, lagere schalen dan begroot, hogere vergoedingen vrijwilligers)
- Uitstel uniform-/werkkleding (verwacht in 2024) 273.000 -
- Per saldo lagere lasten opleiden en oefenen 110.000 -
(Realistisch oefenen voor alle vrijwilligers wordt nog niet gerealiseerd - 250.000,
opleiden extra duikers + 60.000, oefenen scheepsbrandbestrijding + 30.000,
begeleiding postcommandanten + 50.000)

De structurele verhoging van € 154.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een verwachte verhoging van de dotatie aan de voorziening verlofsparen, enerzijds door aanpassing vanwege de nieuwe cao en anderzijds door meer spaaruren. Aan het einde van het verslagjaar kan pas de definitieve balans worden opgemaakt.

Brandweerpost

De stijging van de (incidentele) lasten wordt met name veroorzaakt door de extra afschrijvingslasten van de terug te verkopen kazernes in 2023 (kazernes Avenhorn, Stompetoren en Den Oever). Hier staat uiteraard de verkoopopbrengst tegenover.

Brandweer algemeen

De incidentele verlaging met € 175.000 wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage aan de brandweerschool over het cursusjaar 2022-2023 door een verschil in verwacht en werkelijk startmoment van klassen in het schooljaar, lagere kosten herexamens en lagere opleidingskosten (opleidingen € 200.000).

GHOR

Bedragen x €1.000	Product	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
Overige baten		12	-	-	12
Interne doorbelastingen		-	30	-	30
Totaal baten		12	30	-	42
Lasten					
GHOR algemeen		1.104	-	6	1.110
GHOR adviezen risicobeheersing		5	-	-	5
GHOR regierol		5	-	-	5
GHOR inzet sleutelfunct. en eenheden		469	4	-	473
GHOR analyse en onderzoek		5	-	-	5
GHOR GGD rampen opvang plan (GROP)		11	-	-	11
Totaal lasten		1.599	4	6	1.609
Gerealiseerde resultaat programma		-1.587	26	-6	-1.567

Toelichting

Het verwachte resultaat van de GHOR ondergaat een verbetering van € 20.000. (bijstellingen < € 100.000).

Meldkamer

Bedragen x €1.000	PDC	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
Wettelijk budget Nza					
1.723					
291					
22					
2.036					
Totaal baten					
1.723					
291					
22					
2.036					
Lasten					
Salarissen					
2.817					
-96					
-1					
2.720					
Diensten en middelen					
2					
-					
-					
2					
ICT					
33					
66					
-					
99					
WKR gerelateerde kosten					
140					
25					
-					
165					
Wagenpark					
2					
-					
-1					
1					
HRM					
89					
315					
-					
404					
Verrekeningen / Mutaties voorzieningen					
2					
-					
9					
11					
Totaal lasten					
3.085					
310					
7					
3.402					
Gerealiseerde resultaat programma					
-1.362					
-19					
15					
-1.366					

Toelichting

Het programma Meldkamer geeft tegenwoordig de werkbegroting van de meldkamer Noord-Holland weer voor het deel wat ten laste komt van VRNHN. Het geprognoteerde resultaat kent een kleine verslechtering van € 4.000. Belangrijkste afwijking betreft de post inhuur (onder HRM). Door onderbezetting wordt een hogere last verwacht van € 291.000 die naar verwachting door de zorgverzekeraars wordt vergoed.

Risico & crisisbeheersing

Bedragen x €1.000	Product	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
Interne doorbelastingen					
47					
66					
-					
113					
Totaal baten					
47					
66					
-					
113					
Lasten					
R&CB algemeen					
2.982					
53					
9					
3.044					
R&CB risicogerichtheid en planvorming					
65					
-					
-					
65					
R&CB crisisorganisatie bevolkingszorg					
492					
-13					
-					
479					
R&CB crisisorganisatie multi					
335					
-7					
-					
328					
R&CB netwerk & regie					
6					
-					
-					
6					
Totaal lasten					
3.880					
33					
9					
3.922					
Gerealiseerde resultaat programma					
-3.833					
33					
-9					
-3.809					

Toelichting

Het verwachte resultaat van R&CB kent een positieve aanpassing van € 24.000. Een aantal budgetten ondergaan kleine aanpassingen (< € 100.000).

Zorg- en Veiligheidshuis

Bedragen x €1.000	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
		Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
PDC				
Baten				
Projecten en subsidies	225	71	-	296
Overige baten	819	-	-	819
Interne doorbelastingen	77	48	-	125
Totaal baten	1.121	119	-	1.240
Lasten				
Salarissen	1.291	-	-	1.291
Diensten en middelen	3	-	-	3
ICT	1	-	-	1
WKR gerelateerde kosten	14	-	-	14
HRM	287	105	-	392
Communicatie	-	42	-	42
Verrekeningen / Mutaties voorzieningen	77	48	7	132
Totaal lasten	1.673	195	7	1.875
Gerealiseerde resultaat programma	-552	-76	-7	-635

Toelichting

Per saldo neemt het negatieve resultaat van Zorg- en Veiligheidshuis toe met € 83.000.

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door extra inzet van externe expertise (HRM): voor € 22.500 ten behoeve van het Project 'Vervolgfase 'Aanpak mensen met onbegrepen gedrag' (bekostigd vanuit toegekende subsidies) en voor € 83.000 voor verschillende activiteiten waarmee uitvoering gegeven wordt aan de doelstellingen van de bestemmingsreserve POK-gelden. Bij communicatie zijn verwachte systeemkosten (€ 42.000) opgenomen die eveneens door de bestemmingsreserve worden gedekt. De interne doorbelastingen/verrekeningen betreffen salariskosten die ten laste van toegekende subsidies mogen worden gebracht.

De verkregen subsidies (verhoging van € 71.000) en de onttrekking aan de bestemmingsreserve POK-gelden (€ 125.000, zie paragraaf 4.2) dienen ter dekking van de extra gemaakte kosten.

Crises

Bedragen x €1.000	PDC	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
BDUR/Rijk/ministerie		13.856	11.390	-	25.246
Totaal baten		13.856	11.390	-	25.246
Lasten					
Salarissen		42	11	-	53
Diensten en middelen		10.897	7.129	-	18.026
WKR gerelateerde kosten		1.505	2.034	-	3.539
HRM		1.329	1.996	-	3.325
Financiën		-	53	-	53
Communicatie		1	6	-	7
Verrekeningen / Mutaties voorzieningen		92	158	-	250
Totaal lasten		13.866	11.387	-	25.253
Gerealiseerde resultaat programma		-10	3	-	-7

Toelichting

De lasten betreffen nagenoeg geheel de opvanglocaties Crisis noodopvang (CNO), naast nog wat geringe lasten voor de opvang voor vluchtelingen uit Oekraïne en asielzoekers. Halfjaarlijks wordt bekeken hoe de lasten zich ontwikkelen en wie de bekostiging voor zijn rekening neemt (voor CNO is dit het COA). Lasten en baten worden bij de Buraps (budgetneutraal) geraamd voor de verwachte omvang.

Dekkingsmiddelen taakvelden VR

Bedragen x €1.000	PDC	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
BDUR/Rijk/ministerie		7.814	-	344	8.158
Dekkingsmiddelen VR taakveld 1.1		7.814	-	344	8.158
Bijdragen gemeenten					
Dekkingsmiddelen VR taakveld 1.1		45.271	-	-	45.271
Dekkingsmiddelen VR taakveld 1.2		475	-	-	475
Totaal baten		53.560	-	344	53.904
Lasten					
Totaal lasten		-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat programma		53.560	-	344	53.904

Toelichting

De structurele wijziging van de BDUR betreft de indexatie voor het jaar 2023.

Bedrijfsvoering / Overhead

Hierna volgt eerst een overzicht van de totale overhead van de gehele VR, inclusief ambulancezorg, zoals dit conform BBV wordt gevraagd. Aansluitend is een overzicht opgenomen waarin de overhead is gesplitst naar ambulancezorg, VR-overige programma's, directie en bedrijfsvoering.

Bedragen x €1.000	PDC	Burap 2023-1	Bijstellingen		Burap 2023-2
			Incidentele wijzigingen	Structurele wijzigingen	
Baten					
Projecten en subsidies		-	75	-	75
Overige baten		814	131	-15	930
Interne doorbelastingen		234	62	-	296
Totaal baten		1.048	268	-15	1.301
Lasten					
Salarissen		11.331	-661	14	10.684
Huisvesting		1.147	38	90	1.275
Diensten en middelen		474	5	-3	476
ICT		1.849	15	53	1.917
WKR gerelateerde kosten		590	17	58	665
Wagenpark		27	13	-	40
HRM		1.988	794	-7	2.775
Financiën		105	-	-	105
Verzekeringen		408	20	-	428
Communicatie		184	5	-	189
Kwaliteit en Informatie		98	-10	-	88
Verrekeningen / Mutaties voorzieningen		87	-	76	163
Totaal lasten		18.288	236	281	18.805
Gerealiseerde resultaat bedrijfsvoering/overhead		-17.240	32	-296	-17.504
Aan programma Ambu toe te rekenen overhead		1.967	-	101	2.068
Resultaat overhead VR exclusief Ambu		-15.273	32	-195	-15.436

Toelichting

De totale overhead neemt per saldo toe met € 163.000.

Baten

De incidentele toename van de overige baten nemen vooral toe door verwachte WAZO-uitkeringen van het UWV van circa € 90.000.

Daarnaast wordt een subsidie van € 75.000 ontvangen van het NIPV ter uitvoering van een landelijk onderzoek naar fiscaal (BTW) vriendelijke samenwerkingsvormen. VRNHN is penvoerder voor dit project. Lasten zijn voor een zelfde bedrag geraamd. Niet uitgegeven gelden gaan retour naar het NIPV.

Lasten

De incidentele meevaller op salarissen wordt met name veroorzaakt door slecht te vervullen vacatures en ruimte tussen begrote en feitelijk betaalde salarissen (lagere inschaling). Dat heeft direct gevolgen voor de post HRM-inhuur die een forse stijging laat zien. Inhuur is vooral nodig om de continuïteit op bepaalde terreinen te waarborgen, maar ook om te ondersteunen bij een aantal projecten/specifieke ontwikkelingen.

Voor het overige betreft het posten < € 100.000 die geen verdere toelichting behoeven.

Aan programma Ambu toe te rekenen overhead

De overhead die wordt toegerekend aan programma Ambu bestaat uit salarissen leiding Ambu (€ 469.000) en toegerekende overhead Bedrijfsvoering (€ 1.599.000).

De stijging van de laatst genoemde post (€ 99.000) is het gevolg van de doorberekende loon- en prijsstijgingen door de nieuwe cao VRNHN en inflatie waardoor diverse contracten zijn gestegen in prijs. Bij einde verslagjaar wordt getoetst of de doorgevoerde stijging toereikend is geweest.

Hierna volgt een overzicht van de totale overhead, budgettair gesplitst naar ambulancezorg, VR-overige programma's, directie en bedrijfsvoering.

Overhead gesplitst naar ambulancezorg, VR-overige programma's, directie en bedrijfsvoering

PDC	Bedragen x €1.000				Burap 2023-2
	Ambulance- zorg	VR-Overige programma's	Directie	Bedrijfs- voering	
Baten					
Projecten en subsidies	-	-	-	75	75
Overige baten	-	-	-	930	930
Interne doorbelastingen	-	-	-	296	296
Totaal baten	-	-	-	1.301	1.301
Lasten					
Salarissen	431	1.815	1.341	7.097	10.684
Huisvesting	-	-	-	1.275	1.275
Diensten en middelen	-	-	34	442	476
ICT	-	-	-	1.917	1.917
WKR gerelateerde kosten	22	265	65	313	665
Wagenpark	-	1	30	9	40
HRM	-	4	546	2.225	2.775
Financiën	14	-	74	17	105
Verzekeringen	-	-	-	428	428
Communicatie	-	-	5	184	189
Kwaliteit en Informatie	-	-	-	88	88
Verrekeningen / Mutaties voorzieningen	2	22	12	127	163
Totaal lasten	469	2.107	2.107	14.122	18.805
Gerealiseerde resultaat bedrijfsvoering/overhead	-469	-2.107	-2.107	-12.821	-17.504
Aandeel overhead BV voor Ambu	-1.599			1.599	-
Resultaat overhead VR inclusief Ambu	-2.068	-2.107	-2.107	-11.222	-17.504
Resultaat overhead VR exclusief Ambu		-2.107	-2.107	-11.222	-15.436

5.3 Overzicht van voorgenomen investeringen in 2023

Programma	Bedragen x € 1	Burap 2023-1	Bijstellingen	Burap 2023-2
Ambulancezorg		5.671.244	-2.617.278	3.053.966
Brandweer		8.903.485	-2.734.689	6.168.796
GHOR		83.438	-	83.438
R&CB		92.760	33.992	126.752
Overhead, directie		55.255	-	55.255
Overhead, bedrijfsvoering		409.785	18.593	428.378
Totaal		15.215.967	-5.299.382	9.916.585

Toelichting

Algemeen

De detaillering van de investeringen wordt achterwege gelaten. Dit is mede ingegeven uit oogpunt van concurrentie bij inkoop/aanbesteding. Door het publiceren van specifieke investeringsbedragen kan er gericht op prijs worden ingeschreven, waardoor inkoopvoordelen minder optreden.

Ambulancezorg

De (ver-)bouw van een 3-tal ambulanceposten (Den Helder, Hoogkarspel en Wognum) loopt vertraging op. Er wordt ingezet op oplevering in 2024, waardoor rekening wordt gehouden met het doorschuiven van het nog openstaande budget van circa € 2,8 miljoen naar 2024.

Brandweer

Per saldo neemt het investeringsbedrag af met ruim € 2,7 miljoen (doorschuiven naar 2024). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de vertraagde vervanging van verschillend (rollend) materieel en materiaal, onder andere door uitgestelde vervanging maar ook capaciteitsproblemen bij aanbestedingen én leveringsproblemen bij leveranciers.

5.4 Overzicht van voorgenomen investeringen in 2024

Programma	Bedragen x € 1	Primair 2024	Bijstellingen	1e BW 2024
Ambulancezorg		2.129.511	4.169.778	6.299.289
Brandweer		13.476.962	3.004.641	16.481.603
GHOR		7.744	-	7.744
Meldkamer		-	-	-
R&CB		102.207	-	102.207
Overhead, directie		-	-	-
Overhead, bedrijfsvoering		628.873	-	628.873
Totaal		16.345.297	7.174.419	23.519.716

Toelichting

Ambulancezorg

Naast het doorschuiven van budgetten zijn de bouwbudgetten ook aangepast aan de verwachtingen na de in 2023 opgetreden inflatie en doorgevoerde aanpassingen.

Brandweer

De bijstellingen worden vooral veroorzaakt door de uitgestelde aanschaffingen in 2023 en reeds bekende prijsstijgingen vanwege de hoge inflatie. Ook omdat het volume zeer hoog komt te liggen in 2024, wordt nagedacht over temporisering van de investeringen.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	1 december 2023
Portefeuillehouder	Burgemeester de Boer
Agendapunt	7.4
Onderwerp	Bestuursrapportage VR NHN 2023-02
Bijlage	1
Voorstel	<ol style="list-style-type: none">1. de financiële afwijkingen veiligheidsregio (inclusief mutaties reserves) voor het begrotingsjaar 2023 en het te bestemmen resultaat 2023 (exclusief ambulancezorg) (€ 1.419.000 negatief) vast te stellen;2. de financiële afwijkingen ambulancezorg (inclusief mutaties reserves) voor het begrotingsjaar 2023 en het te bestemmen resultaat 2023 (€ 2.000 positief) vast te stellen;3. de bestuursrapportage 2023-02 vast te stellen.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

In deze bestuursrapportage over de eerste 8 maanden van 2023 krijgt u een indruk van ons dagelijks werk voor de inwoners van Noord-Holland Noord. Wat we doen om leed en schade te voorkomen en te beperken. Speciaal over uw gemeente vindt u verhalen en cijfers op de website mijngemeente.vrnhn.nl. Ook ziet u in de dashboards hoe wij de speerpunten en ambities uit ons beleidsplan 2020-2023 invullen.

Resultaat programma's VR

Het geprognostiseerde resultaat bedraagt € 1.419.000 negatief (was € 2.875.000 negatief). Het resultaat valt minder negatief uit door verschillende meevallers in baten als verschillende onderschrijdingen aan de lastenkant. Aan de batenkant is met name een hogere rijksindexatie ontvangen van € 344.000 en zijn door de stijgende rente de rentebaten voor € 200.000 bijgesteld. De omvangrijkste onderschrijdingen zijn lagere lasten uniformen brandweer als gevolg van vertragingen in de leveringen € 273.000 en lagere lasten opleiden en oefen doordat niet het gehele opleidings- en oefenprogramma kan worden gerealiseerd € 310.000. Daarnaast valt voor een bedrag van € 362.000 vrij vanuit de diverse bestemmingsreserves. De algemene reserve van de Veiligheidsregio is toereikend om het geprognostiseerde negatieve resultaat op te vangen.

Resultaat programma

Het geprognostiseerde resultaat van de ambulancezorg bedraagt nu € 2.000 positief (was € 165.000 negatief). De positieve bijstelling van het resultaat komt mede door een hoger dan verwachte bijdrage van de zorgverzekeraars.

Verdere toelichtingen zijn opgenomen in de bestuursrapportage 2023-02.

Controleprotocol accountantscontrole jaarstukken 2023 en 2024

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Controleprotocol 2023 en 2024

1. Aanleiding

Op grond van artikel 213 van de Gemeentewet stelt het Algemeen Bestuur van VRNHN bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. De 'Controleverordening' waarborgt dat de rechtmatigheid (getrouwheid is hier een onderdeel van) van het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van VRNHN wordt getoetst.

Met ingang van verslagjaar 2023 neemt het Dagelijks Bestuur van VRNHN een verantwoording op in de jaarrekening over de rechtmatigheid (exclusief getrouwheid) van de relevante financiële beheershandelingen en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties. De accountant zal toetsen of de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) getrouw is. Dit is een wijziging ten opzichte van de situatie tot en met 2022 waar de accountant een oordeel gaf over de rechtmatigheid.

Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt dan de verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur ('DB') voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het Dagelijks Bestuur een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. Dit past in de tijdgeest waarin de verantwoordelijkheid gelegd wordt waar deze hoort. Het Dagelijks Bestuur is zich hierdoor nog meer bewust van haar verantwoordelijkheid te zorgen voor een goed financieel beheer, inclusief bijbehorende verordeningen. De accountant controleert nog wel de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur (op getrouwheid). Daarmee zijn voor het Algemeen Bestuur waarborgen ingebouwd dat het Dagelijks Bestuur niet zomaar de rechtmatigheidsverantwoording kan opstellen en afgeven. Deze wijziging komt voort uit het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' van de commissie Depla. Het uitgangspunt van de wetgever is dat de reikwijdte van de verantwoording door het Dagelijks Bestuur niet wijzigt ten opzichte van de situatie waarin de accountant een rechtmatigheidsoordeel gaf.

2. Doelstelling en wettelijk kader

De accountant verricht zijn werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole op basis van Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol van de VRNHN. Cliëntspecifieke aandachtspunten en kaders voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in de Controleverordening Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 13 oktober 2023. De controleverordening bevat de voorschriften uit artikel 213 van de Gemeentewet en het Besluit accountantscontrole decentrale Overheden(Bado).

De commissie BBV heeft via de 'Kadernota rechtmatigheid 2023' haar visie gegeven over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. In de bijlage van de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV is het wettelijk verplichte model voor de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

Het Algemeen Bestuur zal, ter af kadering van de rechtmatigheidscontrole en de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording, zaken nader moeten regelen en vastleggen, zoals de te hanteren verantwoordingsgrens, de rapporteringsgrens en het voor de (interne) rechtmatigheidscontrole toe te passen normenkader. De accountantscontrole voor de getrouwheid is overal gelijk. Buiten het vaststellen van de goedkeurings- en rapporteringstolerantie voor de accountant zijn hier geen verdere afspraken voor nodig. Bij de VRNHN hebben we ervoor gekozen een aantal van deze zaken in het controleprotocol te regelen. Het controleprotocol geldt voor de restant jaren 2023 en 2024 van de huidige accountantsopdracht aan Verstegen.

3. Rechtmatigheid in het kader van rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheid is een juridische term, die aangeeft dat een (voorgenomen) handelwijze in overeenstemming is met de geldende regels en besluiten. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is echter een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële rechtmatigheid, zijnde het voldoen aan wet- en regelgeving bij het uitvoeren van financiële beheershandelingen. Binnen de rechtmatigheidsverantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen afwijkingen, waaronder fouten en onduidelijkheden en begrotingsonrechtmatigheden. Deze begrippen zijn onderling niet uitwisselbaar al kan er wel sprake zijn van overlap.

1. Afwijkingen: posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten, waarbij voor het Dagelijks Bestuur een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid (onduidelijkheden).
2. Fouten: Rechtmatigheidsfouten treden op bij financiële beheershandelingen, waarbij de in het normenkader beschreven wet- en regelgeving niet is nageleefd.
3. Onduidelijkheden: Indien het Dagelijks Bestuur in het kader van de verslaggeving niet kan aangeven of er sprake is van een rechtmatigheidsfout of niet.
4. Begrotingsonrechtmatigheden: Hiervan is sprake als het Dagelijks Bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten afwijkt van de budgetten die door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld. Hiervan is sprake als het lasten- of investeringsbudget is overschreden (a), de baten (opbrengsten) door het doen of nalaten van een financiële beheershandeling lager zijn dan het door het Algemeen Bestuur vastgestelde budget (b) of voor het door het Algemeen Bestuur vastgestelde budget minder doelen of activiteiten zijn gerealiseerd dan begroot voor het betreffende budget

(c).NB: De term 'onzekerheden' komt voort uit de accountantscontrole en is van een andere aard dan onduidelijkheden.

Afwijkingen, onrechtmatigheden, onduidelijkheden, misbruik, niet naleven wet- en regelgeving en begrotingsonrechtmatigheden.

De rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur gaat dus primair om de (gevolgen van) financiële beheershandelingen (financiële rechtmatigheid). De rechtmatigheidsverantwoording conform het verplicht toe te passen standaardmodel (bijlage 1 bij de Kadernota rechtmatigheid 2023) moet gezien worden als de minimaal vereiste verantwoording.

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal

rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In de rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met financiële bepalingen in de relevante externe of interne wet- en regelgeving.

4. Verantwoordings- en rapportagegrens voor afwijkingen rechtmatigheid

De grens waarboven afwijkingen door het Dagelijks Bestuur in de rechtmatigheidsverantwoording van de jaarrekening moeten worden opgenomen wordt door het Algemeen Bestuur bepaald, valt binnen een bandbreedte van 0% tot 3%, maar bedraagt maximaal 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) van VRNHN. Dit is de **verantwoordingsgrens**.

Onder afwijkingen wordt afzonderlijk verstaan rechtmatigheidsfouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en posten waarvan bij het Dagelijks Bestuur onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid, omdat deskundigen en adviseurs (bijvoorbeeld juristen) van mening verschillen over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling die ten grondslag ligt aan baten en lasten en balansmutaties (onduidelijkheden). Voor zowel rechtmatigheidsfouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar worden opgeteld.

Blijven zowel de rechtmatigheidsfouten als onduidelijkheden onder de verantwoordingsgrens dan worden geen afwijkingen opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wel blijft het relevant om alle geconstateerde afwijkingen te vermelden in bijvoorbeeld de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken. Hiervoor kan het Algemeen Bestuur ook een grens met het Dagelijks Bestuur afspreken, **de rapportagegrens**. In de paragraaf bedrijfsvoering worden in ieder geval de individuele rechtmatigheidsfouten en individuele onduidelijkheden gemeld, voor zover deze boven de rapportagegrens liggen. Een lagere rapporteringsgrens leidt in beginsel niet tot aanvullende werkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere paragraaf bedrijfsvoering. De rapporteringsgrens kan worden vastgesteld op een percentage van de verantwoordingsgrens of op een maatschappelijk relevant geacht absoluut bedrag.

De paragraaf bedrijfsvoering is de plek om een nadere toelichting te geven door het Dagelijks Bestuur ten aanzien van onderwerpen die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. In deze paragraaf worden de speerpunten van de bedrijfsvoering toegelicht. Ook moet in ieder geval een nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen (rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden) die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. Aspecten die hierbij aan de orde komen zijn de tussentijdse communicatie met het Algemeen Bestuur – of de reden waarom deze achterwege is gebleven - alsmede de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om het handelen conform wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen c.q. welke beheersmaatregelen zijn getroffen en nog worden getroffen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Aanwijzing voor het Dagelijks Bestuur (rechtmatigheidsverantwoording)

Het Algemeen Bestuur stelt de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast op 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) van de VRNHN. We sluiten hiermee aan bij de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole op de getrouwheid.

Het Algemeen Bestuur stelt de rapportagegrens vast op 10% van de verantwoordingsgrens. Dit betekent dat iedere geconstateerde rechtmatigheidsfout en onduidelijkheid hoger dan 10% van de verantwoordingsgrens in de paragraaf bedrijfsvoering wordt opgenomen en toegelicht. We sluiten hiermee aan bij de rapporteringstolerantie voor de accountantscontrole op de getrouwheid.

5. Verantwoordingscriteria rechtmatigheid

In de jaarrekening legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. De negen criteria gelden ook als uitgangspunt vanuit de wetgever, waarbij de reikwijdte van de verantwoording niet wijzigt ten opzichte van de situatie tot en met 2022, waarin de accountant het oordeel afgaf. Omdat de eerste zes criteria worden afgedekt door het getrouwe beeld (accountantscontrole) hoeven deze reden niet afzonderlijk vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Vanzelfsprekend maken deze eerste zes criteria wel onderdeel uit van de reguliere jaarrekeningcontrole van de accountant. In het onderstaande schema is dit in beeld gebracht.

Criteria	Afgedekt door
Calculatiecriterium	Afgedekt door balans en overzicht van baten en lasten
Valueringscriterium	
Adresseringscriterium	
Volledigheidscriterium	
Aanvaardbaarheidscriterium	
Leveringscriterium	
Begrotingscriterium	Afgedekt door rechtmatigheidsverantwoording
Voorwaardencriterium	
Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium	

Bij de grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening geeft het Dagelijks Bestuur reeds aan dat de jaarrekening in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften (het BBV) is opgesteld. De accountant verklaart dat de jaarrekening een getrouwe weergave is van de baten en lasten, de activa en passiva. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording dat het Dagelijks Bestuur zelf een 'accountantscontrole' uitvoert.

De prestatielevering is een onderdeel van het getrouwe beeld (het leveringscriterium) en daarmee onderwerp van de accountantscontrole. Dit aspect komt dus niet terug in de rechtmatigheidsverantwoording. Uiteraard is het mogelijk om over dit aspect toelichting te geven, bijvoorbeeld in de paragraaf bedrijfsvoering.

Blijven over de laatste drie criteria: het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

6. Normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording

Het normenkader voor een rechtmatigheidsverantwoording betreft de inventarisatie van de voor de rechtmatigheidsverantwoording relevante regelgeving, van andere overheden en van de gemeenschappelijke regeling (VRNHN) zelf. De inventarisatie beperkt zich tot regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen.

Het normenkader moet actueel worden gehouden en wordt aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Daarom wordt het elk jaar opnieuw vastgesteld door het Algemeen Bestuur van VRNHN. Voor een goede totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording is het belangrijk dat de geldende

regelgeving duidelijk vastligt. Het Dagelijks Bestuur is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet dus permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving. Dit betreft het normenkader. Het Dagelijks Bestuur stuurt het normenkader naar het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur stelt het normenkader vast.

De inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe (hogere) wet- en regelgeving en de eigen (interne) regelgeving, waaronder verordeningen, AB- en DB-besluiten en beleidsregels. De inventarisatie bevat alleen wet- en regelgeving, voor zover die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen. Het normenkader heeft dezelfde reikwijdte, als onder de hiervoor geldende Kadernota's rechtmatigheid.

Bij wettelijke bepalingen zijn alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen. Voor verordeningen geldt dat alle verordeningen onderdeel uitmaken van het normenkader voor zover deze bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen. Andere besluiten van het Algemeen Bestuur, dus niet zijnde verordeningen, met een kaderstellend karakter en die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, zijn ook een verplicht onderdeel van het normenkader. Het is niet toegestaan dat het Algemeen Bestuur eigen verordeningen buiten beschouwing laten bij de rechtmatigheidsverantwoording. Wel kan het Algemeen Bestuur besluiten dat aan bepaalde onderdelen van verordeningen geen consequenties voor de financiële rechtmatigheid worden verbonden. Dat kan alleen als deze onderdelen niet verplicht voortvloeien uit hogere (externe) regelgeving.

Om het normenkader te kunnen gebruiken voor de interne beheersing moet het normenkader worden geoperationaliseerd. Ten behoeve van de uitwerking is het van belang dat bekend is welke bepalingen van de regelgeving relevant zijn voor het rechtmatigheidsbeheer. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording gaat het daarbij om de bepalingen waar voor de VRNHN financiële consequenties uit kunnen voortkomen. Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het Dagelijks Bestuur en wordt vastgelegd in het toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing (de zogenaamde recht, hoogte, duur-artikelen).

Op basis van de relevante bepalingen kan aan de hand van een risicoanalyse worden bepaald, welke beheersingsmaatregelen moeten worden genomen. De beheersorganisatie moet zodanig zijn ingericht dat naleving van wet- en regelgeving (= het normenkader) met voor de VRNHN financiële consequenties zichtbaar en toetsbaar wordt vastgelegd. Het uiteindelijk resultaat moet zijn dat een gemeenschappelijke regeling aantoonbaar wet- en regelgeving naleeft.

7. Getrouwheid

De accountant toetst in opdracht van het Algemeen Bestuur of de (financiële) verantwoording voldoet aan de voorschriften. Het gaat er om of er een getrouw beeld wordt gegeven van het resultaat in de jaarrekening en van alle posten op de balans en sinds 2023 ook het getrouwe beeld van de rechtmatigheidsverantwoording. Getrouw wil zeggen in overeenstemming met de werkelijkheid en de administratie en in overeenstemming met de regelgeving omtrent de externe verslaggeving (BBV). Eventuele geconstateerde fouten en onzekerheden moeten binnen bepaalde grenzen blijven, de goedkeuringstoleranties. De accountant toetst niet op doelmatigheid en doeltreffendheid (met andere woorden: zijn de activiteiten op efficiënte wijze uitgevoerd en zijn de gestelde doelen bereikt). Ook beoordeelt de accountant of het jaarverslag en de jaarrekening wel verenigbaar zijn. Dat wil zeggen of er geen tegenstrijdigheden zitten in de tekst bij het jaarverslag en de financiële verantwoording.

Samengevat, bij de oordeelsvorming door de accountant wordt een onderscheid gemaakt in:

- het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen en van de baten en lasten in de jaarrekening;
- het getrouwe beeld van de rechtmatigheidsverantwoording;
- het opstellen van de jaarrekening conform de (verslaggevings)regels (BBV); en
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

8. Goedkeurings- en rapporteringstolerantie voor accountant

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van getrouwheidsfouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring. Op grond van artikel 2 lid 7, Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, kan het Algemeen Bestuur de goedkeuringstoleranties voor de gehele jaarrekening op een lager percentage vaststellen dan het wettelijk voorgeschreven minimum.

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen (accountantsverslag).

Aanwijzing voor de accountant (controle getrouwheid jaarrekening)

De accountant hanteert voor de controle van de jaarrekening de onderstaande wettelijk voorgeschreven minimum goedkeuringstoleranties en een rapporteringstolerantie van 10% van de minimum voorgeschreven goedkeuringstolerantie.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurende verklaring	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurende verklaring
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	tot 1%	1% - 3%	-	Vanaf 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	tot 3%	3% - 10%	vanaf 10%	-

9. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Managementletter

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. Over de bevindingen van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht in de vorm van een managementletter. Bestuurlijk relevante zaken worden ook aan het Algemeen Bestuur gerapporteerd indien deze er zijn.

Verslag van bevindingen (accountantsverslag)

Overeenkomstig de gemeentewet zendt de accountant de controleverklaring en het verslag van bevindingen (accountantsverslag) aan het Algemeen Bestuur en een afschrift daarvan aan het Dagelijks Bestuur. In het verslag van bevindingen (accountantsverslag) wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw financieel beheer en verantwoording (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) daarover waarborgt. Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen (accountantsverslag).

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole op de jaarrekening weergegeven. Met ingang van controle boekjaar 2023 geeft de accountant alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening in de controleverklaring. Deze controleverklaring is bestemd voor het Algemeen Bestuur, zodat deze de namens het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarstukken kan vaststellen.

10. Inwerkingtreding

Dit controleprotocol treedt in werking per 8 december 2023 en is van toepassing op de accountantscontrole van de jaarstukken (en deelverantwoordingen) van het verslagjaar 2023 en later. Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording in bijlage 1 wordt jaarlijks opnieuw aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

11. Citeertitel

Dit controleprotocol kan worden aangehaald als “Controleprotocol 2023 en 2024 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord”.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van VRNHN,

1 december 2023

Voorzitter

Secretaris

Anja Schouten

Krishna Taneja

Normenkader 2023

Financieel beheer:	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Algemeen financieel middelen beheer	Besluit Begroting en Verantwoording	Financiële verordening
	Algemene wet bestuursrecht	Gemeenschappelijke regeling
	Wet gemeenschappelijke regelingen	Controleverordening
	Gemeentewet	Besluiten algemeen bestuur
	Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden	
	Wet veiligheidsregio's	
	Wet ambulancezorgvoorzieningen	
	Wet Publieke gezondheid	
	Fiscale regelgeving: Wet op de loonbelasting 1964	
	Wet op de omzetbelasting 1968	
	Wet op de vennootschapsbelasting 1969	
	Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992	
	Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994	
Wet belasting zware motorvoertuigen.		
Algemene verordening gegevensbescherming		
Burgerlijk Wetboek		
Lasten	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Personeelskosten	Ambtenarenwet 2017	Besluit algemeen bestuur betreffende volgen CAR/UWO
	CAR/UWO	
	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	
	Convenant continuering CAR-UWO voor Veiligheidsregio's	Besluit algemeen bestuur betreffende volgen CAO ambulancezorg
	Pensioenwet	
	CAO ambulancezorg	
Wet op de loonbelasting 1964		

	Fiscale en sociale verzekeringswetten Wet normering topinkomens Arbeidstijdenwet	
Kapitaallasten en overige lasten	Aanbestedingswet Gids proportionaliteit EU staatssteunregels	Financiële verordening
Baten	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Besluit rijksbijdragen bijstands- en bestrijdingskosten	Single information single audit (Sisa)	
Bijdrage gemeenten	Wet gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke regeling
Wettelijk budget Ambulancezorg	Wet marktordening gezondheidszorg (WVG)	
Wettelijk budget centrale post ambulancevervoer	Beleidsregels Nederlandse Zorgautoriteit (Nza)	
Overige baten	Tijdelijke wet maatregelen covid-19	
	Bekostigingsbesluit eerste opvang ontheemden Oekraïne door veiligheidsregio's	
	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen (Bdur)	
		Financiële verordening
Balansmutaties	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Investerings	Aanbestedingswet	Financiële verordening Activanota
Mutaties in reserves en voorzieningen	Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	Nota reserves en voorzieningen
Treasurymanagement en beheer	Wet financiering decentrale overheden (FIDO), Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) en Regeling Uitzettingen Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) Wet markt en overheid Wijzigingswet Wet financiering decentrale overheden (verplicht schatkistbankieren)	Treasurystatuut

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	1 december 2023
Agendapunt	7.5
Onderwerp	Controleprotocol Accountantscontrole 2023 en 2024
Bijlage	1
Voorstel	Het algemeen bestuur wordt gevraagd: <ol style="list-style-type: none">1. het “Controleprotocol accountantscontrole jaarstukken 2021-2024” in te trekken.2. het “Controleprotocol accountantscontrole (inclusief normenkader) jaarstukken 2023 en 2024” vast te stellen.3. een verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsverantwoording van 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) vast te stellen. We sluiten hiermee aan bij de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole op de getrouwheid.4. een rapportagegrens van 10% van de verantwoordingsgrens vast te stellen. We sluiten hiermee aan bij de rapporteringstolerantie voor de accountantscontrole op de getrouwheid.

Aanleiding

Met ingang van verslagjaar 2023 neemt het Dagelijks Bestuur van VRNHN een verantwoording op in de jaarrekening over de rechtmatigheid (exclusief getrouwheid) van de relevante financiële beheershandelingen en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties. De accountant zal toetsen of de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) getrouw is. Dit is een wijziging ten opzichte van de situatie tot en met 2022 waar de accountant een oordeel gaf over de rechtmatigheid.

Het Algemeen Bestuur zal, ter af kading van de rechtmatigheidscontrole en de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording, zaken nader moeten regelen en vastleggen, zoals de te hanteren verantwoordingsgrens, de rapporteringsgrens en het voor de (interne) rechtmatigheidscontrole toe te passen normenkader. De accountantscontrole voor de getrouwheid is overal gelijk. Buiten het vaststellen van de goedkeurings- en rapporteringstolerantie voor de accountant zijn hier geen verdere afspraken voor nodig. Bij de VRNHN hebben we ervoor gekozen om deze zaken in het controleprotocol te regelen. Het controleprotocol geldt voor de restant jaren 2023 en 2024 van de huidige accountantsopdracht aan Verstegen.

Aanwijzing voor de accountant (controle getrouwheid jaarrekening)

De accountant hanteert voor de controle van de jaarrekening de onderstaande wettelijk voorgeschreven minimum goedkeuringstoleranties en een rapporteringstolerantie van 10% van de minimum voorgeschreven goedkeuringstolerantie. Deze is niet veranderd ten opzichte van het controleprotocol accountantscontrole 2021-2024.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurende verklaring	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurende verklaring
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	tot 1%	1% - 3%	-	Vanaf 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	tot 3%	3% - 10%	vanaf 10%	-

Aanwijzing voor het Dagelijks Bestuur (rechtmatigheidsverantwoording)

Het Algemeen Bestuur stelt de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording vast op 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) van de VRNHN. We sluiten hiermee aan bij de bovengenoemde goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole op de getrouwheid.

Het Algemeen Bestuur stelt de rapportagegrens vast op 10% van de verantwoordingsgrens. Dit betekent dat iedere geconstateerde rechtmatigheidsfout en onduidelijkheid hoger dan 10% van de verantwoordingsgrens in de paragraaf bedrijfsvoering wordt opgenomen en toegelicht. We sluiten hiermee aan bij de bovengenoemde rapporteringstolerantie voor de accountantscontrole op de getrouwheid.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
T.a.v. de heer Krishna Taneja
Postbus 416
1800 AK Alkmaar

Contactpersoon
M. Janssen

Telefoon
+31 610101229

E-mail
Marcel.janssen@nrg.eu

Petten, 26 oktober 2023

Onze referentie : NRG-DIR-2314506
Uw referentie : --
Status : Definitief

Onderwerp : Ontwikkelingen op en rond de E&HC in Petten

Geachte leden van het algemeen bestuur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord,
Via deze brief informeert NRG|PALLAS u graag over de ontwikkelingen op en rond de Energy & Health Campus in Petten. Op deze locatie staat – zoals u weet – de Hoge Flux Reactor (bedreven door stichting NRG) en wordt de nieuwe PALLAS-reactor gerealiseerd (door Stichting Voorbereiding PALLAS-reactor) . Op de locatie staan daarnaast diverse nucleaire laboratoria (van NRG) en productiefaciliteiten (van Curium) alsook diverse onderzoeksfaciliteiten van TNO en het Europese Joint Research Centre.

Zoals u weet werken wij hard aan het leveren van isotopen aan de medische wereld. De reactor in Petten is in mondiale zin zelfs de grootste leverancier van medische isotopen, met een marktaandeel van 35%-50% (afhankelijk van de isotoop)! Petten levert een nucleair actief halffabricaat aan de internationale farmaceutische industrie. In Petten wordt tevens gewerkt aan onderzoek naar nieuwe nucleair medische toepassingen

De realisatie van de nieuwe PALLAS-reactor is financieel ondersteund door de provincie Noord-Holland, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Op dit moment neemt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de financiering voor zijn rekening. Op Prinsjesdag 2023 heeft het kabinet het definitieve besluit gepresenteerd om de volledige financiering in de rijksbegroting op te nemen.

Een verstoring van de bedrijfscontinuïteit – in welke vorm dan ook - is het grootste risico voor onze bedrijfsvoering en die van onze klanten: wereldwijde leveringszekerheid is cruciaal voor de medische wereld. Vanwege het radioactieve verval van de producten ("halfwaardetijd") kunnen deze immers niet op voorraad

NRG Petten
T +31 (0)224 56 4950
Westerduinweg 3
P.O. Box 25
1755 ZG Petten
The Netherlands

NRG Arnhem
T +31 (0)26 356 8524
Utrechtseweg 310
B50-West
P.O. Box 9034
6800 ES Arnhem
The Netherlands

Trade Register
37082135

www.nrg.eu

worden gemaakt. In geval van een verstoring moet de reactor worden stilgelegd waardoor de productie direct stopt. Dagelijks zijn - wereldwijd - ongeveer 30.000 patiënten afhankelijk van de in Petten geproduceerde isotopen: een verstoring van de bedrijfscontinuïteit kan dus letterlijk levens kosten.

In onze analyses voor de bedrijfscontinuïteit vormen externe bedreigingen één van de grootste risico categorieën. Te denken valt daarbij aan overstromingen, extreme weersomstandigheden en/of beperkingen in de bereikbaarheid van ons terrein. Zo zijn we bijvoorbeeld voor de mitigatie van de risico's die voortkomen uit (natuur)branden mede afhankelijk van de Veiligheidsregio. We constateren dat de afgelopen jaren de kansen op natuurbranden toenemen. Dat dit geen denkbeeldig risico is toonde ook de duinbrand in juni 2023 in het duingebied van Sint Maartensvlotbrug.

Recent vernamen we, in een gesprek met de directie van de Veiligheidsregio, dat de Veiligheidsregio een adequate brandweerdekking in het kustgebied in Noord-Holland Noord nu en in de nabije toekomst niet altijd kan garanderen. Dit betreft ook het gebied rond de Energy & Health Campus. Dit baart ons uiteraard ernstige zorgen gelet op de kritieke productieprocessen die binnen en rond de huidige en de toekomstige reactor worden uitgevoerd en de impact van een potentiële verstoring hiervan voor de internationale medische wereld.

De besluitvorming over de realisatie van de PALLAS-reactor door de Nederlandse staat is intussen zo goed als afgerond. Hiermee is er een lange termijn perspectief voor de nucleaire activiteiten op de Energy & Health Campus gecreëerd. Daarom verzoekt NRG|PALLAS u om de brandweerdekking in de kuststrook rond de Energy & Health Campus de komende jaren verder te versterken en deze versterking af te ronden (ruim) voordat de PALLAS-reactor operationeel wordt. Wij stellen ons voor dat in een aangescherpt convenant nadere detailafspraken worden gemaakt over de specifieke invulling van de wettelijke taken van de Veiligheidsregio op en rond de Energy & Health Campus. Wij staan uiteraard open voor nader overleg over dit verzoek.

We zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Dr. H.J. van der Lugt

Directeur Compliance, Risks & Organisation NRG|PALLAS

Aan de voorzitters veiligheidsregio

Doorkiesnummer
026 355 24 00

Inlichtingen bij
Secretaris

Vertrouwelijkheid
intern

Ons kenmerk
V011-2023

Bijlage(n)
1

Datum 17 oktober 2023

Onderwerp Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

Mede namens de portefeuillehouder Crisisbeheersing, de heer Bruls, bied ik u bijgaand het protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT) aan ter vaststelling in het bestuur van uw veiligheidsregio. De inhoud van het protocol is vastgesteld in het Veiligheidsberaad op 30 juni 2023 en na instemming door de Ministers van Justitie en Veiligheid en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekrachtigd in het Veiligheidsberaad op 9 oktober 2023. De Minister van Justitie en Veiligheid heeft toegezegd te verwijzen naar het IRBT en het protocol in de Memorie van Toelichting bij de herziene Wet veiligheidsregio's, als de 25 besturen van de veiligheidsregio's instemmen met het protocol IRBT.

Doel van het IRBT is om bij een bovenregionale ramp of crisis te komen tot eenduidige besluitvorming tussen de betrokken voorzitters veiligheidsregio. Het IRBT geeft daarmee invulling aan één van de aanbevelingen uit de evaluatie van commissie-Muller voor het versterken van bovenregionale crisisbeheersing. De basis voor het IRBT ligt in artikel 39 Wet veiligheidsregio's. Hiermee krijgt de voorzitter veiligheidsregio bij een bovengemeentelijke ramp een bredere bevoegdheid. Vanuit dat gezag zitten de betrokken voorzitters veiligheidsregio in het IRBT en stemmen zij af over het besluit dat zij, ieder vanuit hun rol, gelijkkluidend nemen. In de preambule bij het protocol wordt dit nader toegelicht. Graag benadruk ik dat het IRBT een afstemmingsoverleg is tussen voorzitters veiligheidsregio. Er is dan ook geen sprake van overdracht van bevoegdheden of van een nieuwe bestuurslaag.

Ik verzoek u vriendelijk om voor **1 februari 2024** de uitkomst van de besluitvorming in uw veiligheidsregio kenbaar te maken aan de secretaris van het Veiligheidsberaad via veiligheidsberaad@nipv.nl, zodat de Minister van Justitie en Veiligheid hiervan op de hoogte gebracht kan worden.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff
Voorzitter Veiligheidsberaad

Protocol Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

Preambule

Het doel van het IRBT is om bij een bovenregionale crisis of ramp te komen tot afstemming tussen de betrokken voorzitters veiligheidsregio over besluitvorming in de verschillende veiligheidsregio's. De basis voor het IRBT ligt in artikel 39 Wet veiligheidsregio's (Wvr) en laat de bepalingen van de Wvr onverlet. Vanuit het gezag dat hen in de Wvr is gegeven, nemen de betrokken voorzitters veiligheidsregio deel aan het IRBT. In het IRBT stemmen zij af over besluiten die zij ieder vanuit hun bevoegdheid nemen. Afweging van belangen, ook met de andere bevoegde gezagen, vindt primair plaats in de afzonderlijke Regionale Beleidsteams (RBT's) en de voorzitters nemen de afgewogen standpunten mee naar het IRBT. Na afstemming in het IRBT bekrachtigen de betrokken voorzitters veiligheidsregio het (bovenregionaal gelijkkluidend) besluit in hun eigen RBT. Als de vereiste spoed zich verzet tegen het vooraf raadplegen van het regionaal beleidsteam, kunnen de betrokken voorzitters op basis van artikel 39 lid 4 Wvr bij een (dreigende) crisis of ramp in het IRBT, staande de vergadering, gezamenlijk – maar wel ieder voor zich – formele (bovenregionaal gelijkkluidende) besluiten nemen.

Artikel 1 Definities

1. Een bovenregionale crisis is een crisis of ramp met bron of effect in meerdere veiligheidsregio's.

Artikel 2 Taken en doelstellingen IRBT

1. Het IRBT stemt af en besluit over de interregionale bestuurlijke coördinatie bij bovenregionale incidenten en stimuleert en faciliteert een slagvaardige aanpak daarvan.
2. Het IRBT kan één gezamenlijke operationeel leider aanwijzen.
3. Het IRBT stemt af en besluit indien het om verdeling van schaarse middelen gaat.¹
4. Het IRBT draagt zorg voor eenduidige crisiscommunicatie.
5. Het IRBT informeert de Minister van Justitie en Veiligheid over het bovenregionale incident.

Artikel 3 Bijeenkomen IRBT

1. Er is sprake van een bovenregionale of landelijke crisis of ramp.
2. Er is sprake van een acute fase waarbij snelle bestuurlijke besluitvorming nodig is.

Artikel 4 Samenstelling Interregionaal beleidsteam

1. Het IRBT bestaat bij een bovenregionale crisis uit de voorzitters van de getroffen veiligheidsregio's.
2. Afhankelijk van de aard en omvang van de crisis wordt het IRBT aangevuld met crisispartners.
3. Aan het IRBT kan een liaison van de NCTV namens de Minister van Justitie en Veiligheid deelnemen als adviseur.
4. De plaatsvervangende voorzitter vindt plaats conform de besluiten die elke veiligheidsregio op grond van artikel 11, derde lid Wvr heeft genomen.

¹ Met inachtneming van ieders eigen wettelijke bevoegdheid.

5. In geval van een crisis waarbij de nationale crisisstructuur is geactiveerd, neemt de voorzitter van het IRBT met raadgevende stem deel aan de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing.

Artikel 5 Voorzitter IRBT

1. De voorzitter van de bronregio wordt benoemd als voorzitter van het IRBT.
2. Indien niet helder is in welke veiligheidsregio de bron van een crisis is gelegen, of de bron(nen) in meer dan één regio liggen, wordt de voorzitter van de veiligheidsregio met het grootste inwoneraantal benoemd als voorzitter van het IRBT.
3. Indien alle 25 veiligheidsregio's betrokken zijn, dan is de voorzitter Veiligheidsberaad voorzitter van het IRBT.
4. In onderling overleg kan bij unanimititeit worden afgeweken van lid 1 en 2, door alle betrokken voorzitters.

Artikel 6 Besluitvorming

1. De voorzitters veiligheidsregio in het IRBT besluiten op basis van unanimititeit.
2. Indien unanimititeit niet tot stand komt, wordt het besluit van de voorzitters veiligheidsregio in het IRBT bij meerderheid van stemmen opgemaakt, waarbij iedere voorzitter één stem heeft.
3. Bij staken van de stemmen heeft de voorzitter IRBT een doorslaggevende stem.
4. Om rechtsgevolg te geven aan de besluiten in het IRBT, nemen de voorzitters veiligheidsregio op basis van artikel 39 Wvr, ieder voor zich een besluit in lijn met de uitkomst van de stemming.² Zij bekrachtigen dit besluit vervolgens in hun eigen RBT, tenzij de vereiste spoed zich hiertegen verzet.

Artikel 7 Verantwoording

1. De betrokken voorzitters veiligheidsregio brengen na afloop van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, schriftelijk verslag uit aan de raden van de getroffen gemeenten over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die het IRBT heeft genomen. Zij vermelden daarbij of zij hebben ingestemd met de besluiten van het IRBT als deze op basis van meerderheid van stemmen tot stand zijn gekomen.

Artikel 8 Afschaling

1. Indien de voorwaarden uit artikel 3 komen te vervallen, vindt er afschaling plaats.

² Daarbij staat het iedere voorzitter van de veiligheidsregio vrij om een aanwijzing, als bedoeld in artikel 42 van de Wet veiligheidsregio's, te verzoeken.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	1 december 2023
Portefeuillehouder	Marjan van Kampen
Onderwerp	Landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme
Agendapunt	9.2
Bijlage	2
Voorstel	<u>Het algemeen bestuur wordt gevraagd om:</u> 1) Kennis te nemen van het landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme

Inleiding

Het Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme wordt ter kennisname aan het AB aangeboden. Het is opgesteld in samenwerking tussen het Rijk en crisispartners, waaronder de veiligheidsregio's. De NCTV is eigenaar van en verantwoordelijk voor beheer en actualisatie van het landelijk crisisplan extreem geweld en terrorisme. Het plan beschrijft de crisisaanpak op landelijk niveau en de samenwerking met en aansluiting van betrokken publieke en private partners en netwerken. Het geeft op hoofdlijnen overzicht van en inzicht in de bestaande afspraken in de crisisbeheersing en bevat dus geen nieuw beleid.

Toelichting

Het is voorstelbaar dat in Nederland een incident plaatsvindt waarbij sprake is van extreem geweld, al dan niet met een terroristisch motief. Een (dreigend) extreem geweldsincident heeft een directe weerslag op de samenleving en vereist een gecoördineerde respons. Dit dreigingsbeeld toont het belang van een goede, gezamenlijke voorbereiding op extreem geweld en terrorisme.

Extreem geweld en terrorisme kennen een eigen dynamiek in de crisisbeheersing en hebben vrijwel direct een impact op het hele land. Het landelijk crisisplan is een leidraad om op hoofdlijnen inzicht en overzicht te creëren in de bestaande afspraken en wetgeving. Het beschrijft de gezamenlijke aanpak, doelen en strategische uitgangspunten bij een (dreigende) crisis en de samenwerking tussen betrokken publieke en private crisispartners.

Het landelijk crisisplan is een overkoepelend en kaderstellend plan voor operationele plannen en draaiboeken van betrokken organisaties. Het landelijk crisisplan vervangt plannen van individuele organisaties of afspraken tussen organisaties niet. Betrokken actoren en organisaties moeten dergelijke plannen en draaiboeken waar relevant wel in overeenstemming brengen met het landelijk crisisplan.

Financiële consequenties

Geen.

Uitvoering

Het actualiseren van eigen planvorming is standaard onderdeel van de PDCA-cyclus van de afdeling Risico- en Crisisbeheersing. Waar nodig wordt de planvorming rondom extreem geweld en terrorisme geactualiseerd dan wel aangepast aan de hand van het landelijke crisisplan. Het onderwerp extreem geweld en terrorisme is in 2023 beoefend met de crisisfunctionarissen van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Aan de voorzitters veiligheidsregio

Doorkiesnummer
026 355 24 00

Inlichtingen bij
Secretaris

Vertrouwelijkheid
intern

Ons kenmerk
V012-2023

Bijlage(n)
1

Datum 17 oktober 2023

Onderwerp Aanbieding Landelijk Crisisplan Extreem geweld en Terrorisme

Geachte voorzitter veiligheidsregio,

Op 9 oktober 2023 heeft het Veiligheidsberaad ingestemd met het Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme. Inmiddels heeft de Ministerraad het plan vastgesteld en is het door de Minister van Justitie en Veiligheid aangeboden aan de Tweede Kamer. Hierbij ontvangt u de definitieve versie van het plan.

Het Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme is opgesteld in samenwerking tussen het Rijk en crisispartners, waaronder de veiligheidsregio's. Het plan beschrijft de crisisaanpak op landelijk niveau en de samenwerking met en aansluiting van betrokken publieke en private partners en netwerken. Het geeft op hoofdlijnen overzicht van en inzicht in de bestaande afspraken in de crisisbeheersing en bevat dus geen nieuw beleid.

Het landelijk crisisplan is een kaderstellend, sturend en overkoepelend plan voor de meer operationeel uitgewerkte plannen en draaiboeken van betrokken actoren en organisaties. Het vervangt deze echter niet. De plannen en draaiboeken van individuele organisaties moeten wel in overeenstemming zijn met het landelijk crisisplan. Ik verzoek u daarom om uw eigen plannen te actualiseren indien dat nodig is.

Met vriendelijke groet,

A.W. Kolff

Voorzitter Veiligheidsberaad

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Doel en doelgroepen	4
1.2	Afbakening	4
1.3	Beheer en kwaliteitsborging	5
1.4	Opleiden, trainen en oefenen	5
2	Samenvattend beeld	8
2.1	Definities	8
2.2	Extreem geweld als crisistype	8
2.3	Terrorisme als verbijzondering van extreem geweld	9
3	Crisisactoren en -processen	12
3.1	Crisisactoren	12
3.2	Crisisprocessen	21
4	Sleutelbesluiten	28
5	Risico- en crisiscommunicatie	32
5.1	Risicocommunicatie op hoofdlijnen	32
5.2	Reguliere verantwoordelijkheden communicatie	33
5.3	Crisiscommunicatieproces	34
5.4	Crisiscommunicatie uitgangspunten	35
5.5	Nafase voor crisiscommunicatie	35
6	Scenario's en variabelen	38
6.1	Scenario's	39
6.2	Variabelen	39
	Bijlagen	45

De beheersing van extreem geweld en terrorisme vergt specifieke capaciteiten en vaardigheden van betrokken organisaties, crisisteam en functionarissen. Dit wordt regelmatig geoefend, zoals tijdens de oefening Port Defender Rotterdam.

1 Inleiding

Het is voorstelbaar dat in Nederland een incident plaatsvindt waarbij sprake is van extreem geweld, al dan niet met een terroristisch motief. De samenleving wordt immers geconfronteerd met dreigingen en incidenten waarbij extreem geweld wordt gebruikt. Het gaat niet altijd om incidenten met een terroristisch motief, denk bijvoorbeeld aan schietpartijen of gijzelingen. In sommige gevallen is het motief direct duidelijk, in andere gevallen kan het enige tijd duren voordat het mogelijk is duiding te geven aan een incident. Een (dreigend) extreem geweldsincident, met een mogelijk terroristisch motief, heeft een directe weerslag op de samenleving en vereist een gecoördineerde respons. Dit dreigingsbeeld toont het belang van een goede, gezamenlijke voorbereiding op extreem geweld en terrorisme.

1.1 Doel en doelgroepen

Het doel van het Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorismen (LCP-EGT) is het bijdragen aan een effectieve crisisbeheersing van (dreigende) incidenten en crises waarbij sprake is van extreem geweld, met een mogelijk terroristisch motief.

Extreem geweld en terrorisme kennen een eigen dynamiek in de crisisbeheersing en hebben vrijwel direct een impact op het hele land. Het LCP-EGT geldt in situaties waar een (dreigend) extreem geweldsincident, met een mogelijk terroristisch motief, een grote maatschappelijke impact heeft en inzet van de crisisorganisatie vereist. Dit LCP is niet van toepassing op buitengewone (oorlogs)omstandigheden zoals bedoeld in de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en de Oorlogswet voor Nederland. Het plan is een leidraad om op hoofdlijnen inzicht en overzicht te creëren in de bestaande afspraken en wetgeving op zowel lokaal, regionaal als nationaal niveau. Het beschrijft de gezamenlijke aanpak, doelen en strategische uitgangspunten bij een (dreigende) crisis en de samenwerking tussen betrokken publieke en private crisispartners.

De doelgroep van dit plan wordt gevormd door de organisaties en actoren, binnen of direct verbonden aan de opgeschaalde lokale, regionale en nationale crisisorganisatie, die een rol

hebben bij de beheersing van extreem geweld en terrorisme. Het betreft een brede doelgroep van (crisis)medewerkers, leidinggevend en bestuurders van alle actoren en organisaties die binnen de opgeschaalde crisisorganisaties een rol kunnen hebben.

1.2 Afbakening

Het LCP-EGT is een overkoepelend en kaderstellend plan voor operationele plannen en draaiboeken van betrokken organisaties. Het LCP-EGT vervangt plannen van individuele organisaties of afspraken tussen organisaties niet. Betrokken actoren en organisaties moeten dergelijke plannen en draaiboeken waar relevant wel in overeenstemming brengen met het LCP-EGT.

Met de vaststelling van het LCP-EGT vervalt de Handreiking Terrorismegevolgbestrijding (2017). De informatie uit de Handreiking die nog steeds actueel is, is overgenomen in dit plan. In het LCP-EGT is ook aandacht besteed aan extreem geweld. Het is immers in de operationele respons vaak niet meteen duidelijk of het om terrorisme gaat. Daarnaast is de informatie uit de Handreiking Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (ATb) overgenomen en komt ook de Handreiking ATb met de vaststelling van het LCP-EGT te vervallen.

1.3 Beheer en kwaliteitsborging

Het LCP-EGT is opgesteld in afstemming met vertegenwoordigers van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Defensie (waaronder de Koninklijke Marechaussee (KMar)), gemeente Amsterdam, gemeente Den Haag, gemeente Rotterdam, gemeente Utrecht, GGD GHOR Nederland, het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC), het Openbaar Ministerie (OM), politie en de veiligheidsregio's. In het schrijfproces is ook een aantal private actoren geconsulteerd. De NCTV is eigenaar van en verantwoordelijk voor beheer en actualisatie van het LCP-EGT.

1.4 Opleiden, trainen en oefenen

De beheersing van extreem geweld en terrorisme vergt specifieke capaciteiten en vaardigheden van betrokken organisaties, crisisteams en functionarissen. Om goed voorbereid te zijn is het belangrijk om capaciteiten en vaardigheden aan te leren en periodiek te onderhouden. Hiertoe dienen organisaties en actoren die een rol hebben bij de beheersing van extreem geweld en terrorisme een opleidings-, trainings- en oefenprogramma op te stellen. Het is van belang dat het opleiden, trainen en oefenen zowel mono- als multidisciplinair plaatsvindt om voorbereid te zijn op crisissituaties. De evaluaties die worden opgesteld naar aanleiding van oefeningen en crises worden gebruikt als input voor volgende actualiseringen van het LCP-EGT.

Om een einde te maken aan een levensbedreigende situatie is soms de inzet van speciale eenheden van politie en Defensie nodig. De Dienst Speciale Interventies kan bijvoorbeeld optreden als arrestatieteam of om een gijzeling te beëindigen.

2 Samenvattend beeld

Dit hoofdstuk beschrijft de specifieke uitdagingen die zich op diverse plekken binnen de crisisorganisatie kunnen voordoen tijdens een crisis waarbij sprake is van extreem geweld en mogelijk terrorisme. De hulpdiensten treden op conform de procedures van extreem geweld zolang er geen sprake is van een mogelijk terroristisch motief. De eerste operationele respons is daarom gelijk voor alle vormen van extreem geweld, waaronder terrorisme. Zodra in de operatie is bepaald dat wordt uitgegaan van een terroristisch motief starten de daarbij behorende procedures.

2.1 Definities

Extreem geweld – Extreem geweld is het aanwenden van geweld dat als extreem kan worden betiteld door het overweldigende karakter van de gebruikte gewelddadige middelen, door de maatschappelijk gezien afschrikwekkende wijze waarop geweld wordt toegepast en/of door de intentie van de daders zo veel mogelijk slachtoffers te maken.¹

Terrorisme – Terrorisme is een verbijzondering van extreem geweld: het behelst het uit ideologische motieven dreigen met, voorbereiden of plegen van op mensen gericht ernstig geweld, dan wel daden gericht op het aanrichten van maatschappij ontwrichtende zaakschade, met als doel maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen, de bevolking ernstige vrees aan te jagen en/of politieke besluitvorming te beïnvloeden.²

2.2 Extreem geweld als crisistype

Daders kunnen vanuit verschillende motieven overgaan tot extreem geweld als middel om hun doel te bereiken. Extreem geweld brengt een aantal specifieke uitdagingen voor de respons met zich mee. Enkele relevante voorbeelden zijn:

Een incident brengt veel leed en schade teweeg

Het kan gaan om kleinschalige acties met grote maatschappij-ontwrichtende impact, maar ook om verwoestende en zeer gewelddadige incidenten met veel slachtoffers.

Na een incident zal onder andere aandacht noodzakelijk zijn voor de (psychosociale) impact op de samenleving en hulpverleners en collectieve uitingen van rouw (zie paragraaf 3.5).

Forse inzet hulpdiensten en andere partners en druk op capaciteit

Een omvangrijk incident vergt direct een forse inzet van hulpdiensten. De impact hiervan is tweeledig. Enerzijds vraagt de inzet om onderlinge samenwerking en de coördinatie daarvan. Dit betreft de samenwerking in zowel de operationele als de bestuurlijke respons. Anderzijds leidt de forse inzet van hulpdiensten tot het maken van keuzes over de inzet van capaciteit bij andere taken. De grote impact van een dergelijk incident heeft tevens effect op de capaciteit in de nafase.

¹ Definitie Handlingskader extreem geweld First responders politie
² Definitie NCTV

Zorgvuldig, eenduidig en tijdig communiceren en het geven van een handelingsperspectief

De ervaring leert dat na een incident vaak meldingen worden gedaan van verdachte situaties. Er ontstaan geruchten en (online) berichten over daders, slachtoffers en motieven. In een wereld waarin (des)informatie zich door middel van sociale media zeer snel verspreidt, is het essentieel om zorgvuldig, eenduidig en tijdig te communiceren. Hierbij is het van belang helder en vanuit gezamenlijkheid te communiceren en de communicatieboodschappen als betrokken partners op elkaar af te stemmen.

De dynamiek van maatschappelijke onrust en weerbaarheid

Een extreem geweldsincident roept reacties op in de samenleving. Het kan leiden tot nieuwe incidenten en eigenrichting. Een extreem geweldsincident heeft impact op de directe omgeving, waardoor onrust kan ontstaan. Communicatie naar de samenleving en het maken van verbinding met wat er op straat, in de wijken, op internet en sociale media gebeurt, is van belang om maatschappelijke onrust te beperken of in goede banen te leiden.

2.3 **Terrorisme als verbijzondering van extreem geweld**

Terrorisme, of het vermoeden hiervan, maakt de situatie complexer en brengt nieuwe vraagstukken met zich mee. Er bestaat bijvoorbeeld een kans op een vervolgdreiging, maatschappelijke onrust en angst. Naast de uitdagingen die eerder bij extreem geweld zijn benoemd, kunnen de volgende uitdagingen in het geval van terrorisme (prominenter) aan de orde zijn:

Terroristische incidenten hebben een eigen dynamiek, zijn erg divers en kort na het plaatsvinden vaak moeilijk te duiden

Terrorisme kan leiden tot onduidelijkheid en onzekerheid. Het kan variëren van een algemene dreiging tegen verscheidene landen waaronder Nederland, tot een acute dreiging of incident. De professionele inschatting van de dreiging is belangrijk: is de informatie betrouwbaar en welke mogelijke scenario's kunnen zich onvouwen? De duiding van een incident kan complex zijn, het kan een lange tijd duren voordat deze duiding gegeven kan worden.

Het omgaan met een mogelijke vervolgdreiging of blijvend gevaar

Na een terroristisch incident bestaat het risico van een vervolgdreiging of blijvend gevaar. Burgers en bedrijven zullen een beroep doen op bescherming door de overheid. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van nieuwe incidenten, copycat-gedrag of blijvend gevaar na de inzet van een chemisch, biologisch, radiologisch, nucleair of explosief (CBRN-E) middel. Dit kan ook bij extreem geweld het geval zijn, maar is kenmerkend voor terrorisme.

Terrorisme heeft een maatschappij-ontwrichtend karakter

Het doel van terrorisme is het creëren van angst en het ontregelen van de maatschappij. Wanneer een incident als terrorisme wordt geduid, of wanneer de samenleving uitgaat van deze duiding, roept dit reacties op. Zo ontstaan na een terroristisch incident mogelijk woede, angst voor vervolgincidenten of juist uitingen van solidariteit. Daarnaast kan terrorisme polariserend werken, waarbij de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen verscherpt worden.

De aard en de ernst van de verwondingen na een incident

De aard en ernst van de verwondingen na een terroristisch incident kunnen sterk verschillen van andere crisistypen. Mogelijke verwondingen zijn schotwonden, brandwonden, of (inwendig) letsel als gevolg van een explosie of de inzet van een CBRN-middel. Het is niet altijd direct duidelijk welke personen gewond zijn en waar zij zich bevinden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de inzet van een CBRN-E-middel. In de crisisbeheersing moet oog zijn voor dit bijzondere slachtofferbeeld en de betekenis ervan voor de geneeskundige zorg ter plaatse en in de (spreiding naar) ziekenhuizen.

Terroristische incidenten hebben al snel een internationale component

In de crisisorganisatie moet rekening worden gehouden met de internationale component van terrorisme. Een terroristisch incident genereert vrijwel direct internationale media-aandacht. Er kan een beroep gedaan worden op bijstand door hulpdiensten uit het buitenland, vermoedelijke daders kunnen vluchten naar een ander land en er kunnen slachtoffers met een buitenlandse nationaliteit te betreuen zijn. Dit vereist een nauwe samenwerking tussen nationale en internationale crisispartners.

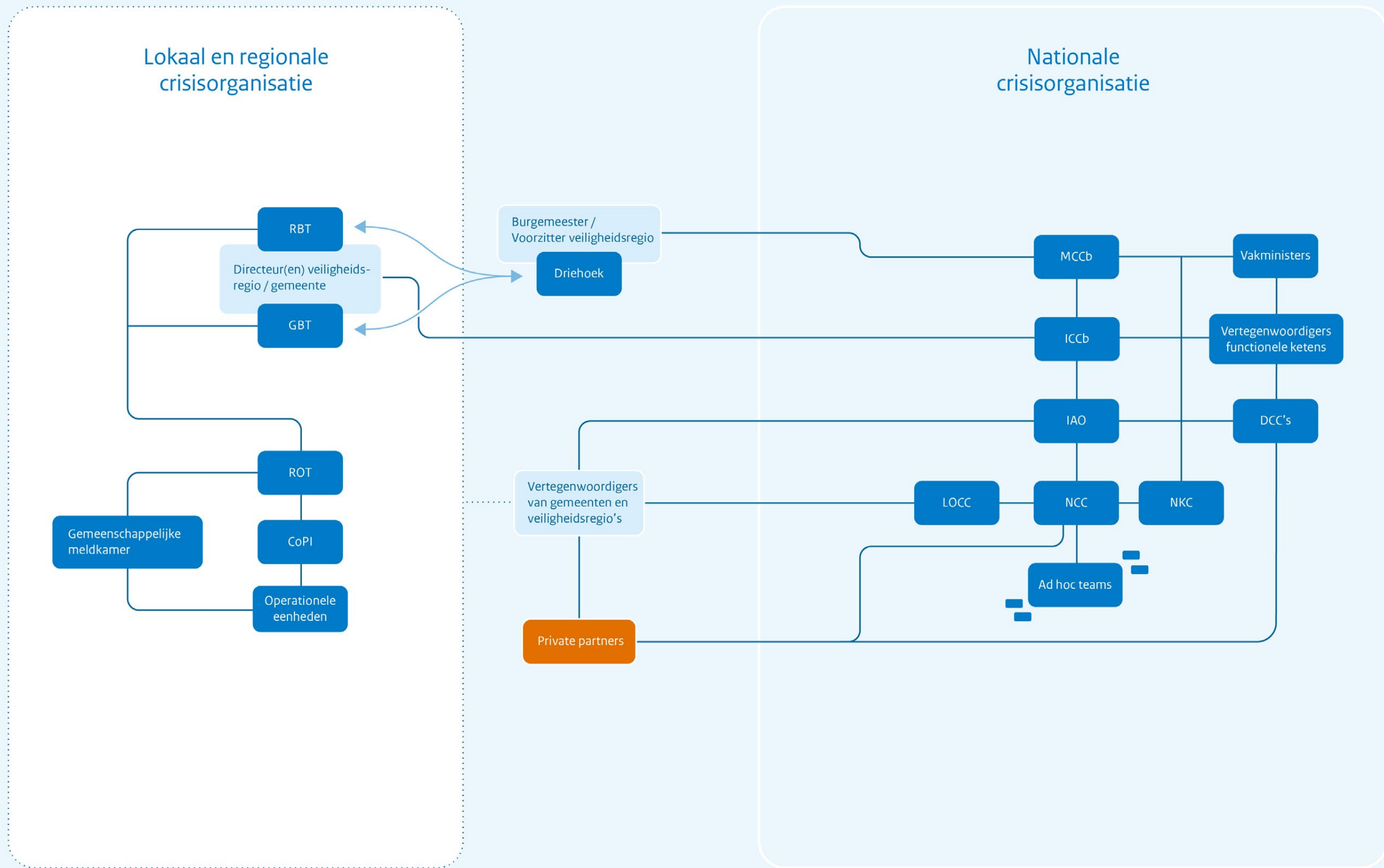
De beveiliging van de burgerluchtvaart is een belangrijk aandachtsgebied bij de bestrijding van terrorisme. De Koninklijke Marechaussee houdt namens de minister van Justitie en Veiligheid toezicht op de uitvoering daarvan.

3 Crisisactoren en -processen

Dit hoofdstuk beschrijft de crisisactoren die een rol hebben bij de beheersing van extreem geweld en terrorisme, en de processen en procedures die zij volgen. Allereerst wordt ingegaan op de crisisactoren, zowel op lokaal en regionaal als op nationaal niveau. Vervolgens wordt gekeken naar crisisprocessen, waaronder de directe eerste operationele respons en leiding en coördinatie.

3.1 Crisisactoren

In het geval van een (dreigend) extreem gewelds- of terroristisch incident, krijgt de respons stap voor stap vorm en inhoud. Op de locatie van het incident wordt lokaal/regionaal opgeschaald. Parallel daaraan kan desgewenst de nationale crisisorganisatie worden geactiveerd. De samenwerking tussen de lokale/regionale actoren en nationale actoren wordt geleidelijk opgebouwd tot een samenhangende aanpak. De rolverdeling tussen het lokale/regionale en nationale niveau ligt in lijn met de reguliere verantwoordelijkheden. In paragraaf 3.1.1 en 3.1.2 staan respectievelijk de lokale/regionale en nationale opschaling van de crisispartners beschreven. In bijlage 1 staat een overzicht van de betrokken actoren en hun verantwoordelijkheden.

Afbeelding 1 - Lokale, regionale en nationale crisisorganisatie

3.1.1 Lokale en regionale crisisorganisatie

Driehoek

De burgemeester is verantwoordelijk voor de maatregelen die getroffen worden in het kader van de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Het OM is het bevoegd gezag voor strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. De burgemeester, politie (en/of in voorkomend geval de KMar) en (hoofd)officier van justitie stemmen de te treffen maatregelen af in de gezagsdriehoek. In het geval van een dreiging en/of incident is de driehoek primair aan zet en is zij onder andere verantwoordelijk voor het wegnemen van dreiging, opsporen van daders en het geven van handelingsperspectief. Onderwerpen voor de driehoek zijn bijvoorbeeld daderinformatie, grote maatschappelijke onrust, communicatie en vervolgdreiging. Ook vindt in de driehoek afstemming en besluitvorming plaats over informatie die vanwege vertrouwelijkheid alleen in driehoeksverband gedeeld kan worden. Echter, wanneer informatie cruciaal is voor de veiligheid van hulpdiensten, wordt deze informatie wel gedeeld. Bij (het vermoeden van) terrorisme, kan de driehoek een vierhoek worden door aansluiting van de NCTV. Dit gebeurt op uitnodiging van de betreffende burgemeester. De NCTV sluit aan om de verbinding met de nationale crisisorganisatie te waarborgen en/of als derde gezag in het kader van bewaken en beveiligen.

Gemeentelijke en regionale crisisorganisatie

Bij grote of complexe incidenten is het van belang dat hulpdiensten snel en gestructureerd kunnen samenwerken. Binnen de regionale crisisorganisatie kan daarom worden opgeschaald vanuit de GRIP-structuur. GRIP staat voor Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure en heeft betrekking op de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing door de hulpverleningsdiensten. De opschalingsniveaus zijn:

GRIP 1: Bronbestrijding

GRIP 2: Bron- en effectbestrijding

GRIP 3: Bedreiging van welzijn van bevolking

GRIP 4: Incident van meer dan plaatselijke betekenis

GRIP 5: Bovenregionaal incident

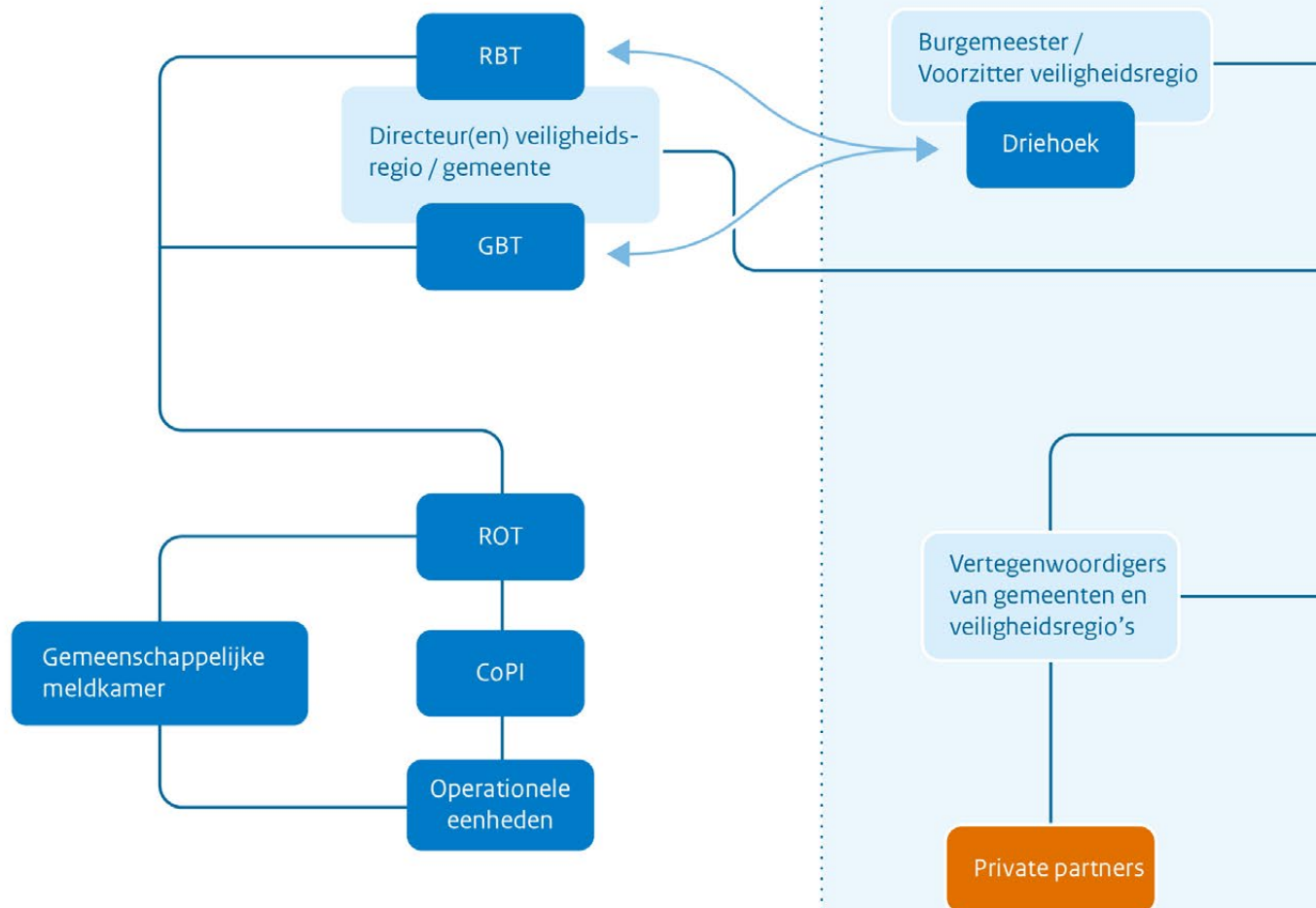
In het geval van een dreiging of incident moet een besluit worden genomen over de benodigde inzet van de regionale crisisorganisatie. Regionale opschaling kan nodig zijn, gelet op de effecten en impact. Denk aan een mogelijke vervolgdreiging in de regio, schaarste van regionale (rest)capaciteit, slachtoffers uit meerdere gemeenten en/of het treffen van extra maatregelen in het kader van bewaken en beveiligen op meerdere plaatsen in de regio. Informatie wordt hierbij altijd gedeeld wanneer dat voor de veiligheid van hulpverlening van belang is. Zo kunnen de hulpdiensten zich (in gezamenlijkheid) voorbereiden op de mogelijke taak die te wachten staat. De activering en opschaling van de regionale crisisorganisatie loopt via de opschalingsafspraken van de betreffende veiligheidsregio.

Bij een extreem geweldsincident met grote effecten op de hulpdiensten en/of de omgeving is in de meeste gevallen sprake van bestuurlijke opschaling, waarbij een Commando Plaats Incident (CoPI), een Regionaal Operationeel Team (ROT) en een Gemeentelijk of Regionaal Beleidsteam (GBT of RBT) worden ingericht.

Bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis³, of ernstige vrees voor het ontstaan ervan, geldt artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's. In dat geval gaan de in artikel 39 genoemde bevoegdheden voor de desbetreffende crisis over van de burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio. De voorzitter veiligheidsregio is dan het bevoegd gezag voor de openbare orde en veiligheid. Dit heeft geen betrekking op het gezag van de (hoofd)officier van justitie. De voorzitter veiligheidsregio roept in die situatie een RBT bijeen, dat bestaat uit de burgemeesters van de betrokken gemeenten en de hoofdofficier van justitie. De voorzitter veiligheidsregio kan ook een regionale driehoek inrichten. In een regionale driehoek is de voorzitter veiligheidsregio de gesprekspartner van het OM en de politie (en/of in voorkomend geval de KMar).

³ Dit geldt bijvoorbeeld bij gelijktijdige incidenten op meerdere locaties binnen de regio, mogelijke vervolgdreiging op meerdere plekken in de regio, slachtoffers uit meerdere gemeenten in de regio, maatregelen met impact op maatschappelijke continuïteit, een tweede incident etc. Ook de afkondiging van het dreigingsniveau voor een gebied dat de gemeentegrenzen overschrijdt, kan aanleiding zijn (de dreiging van) terrorisme als crisis van meer dan plaatselijke betekenis te beschouwen, waardoor artikel 39 WvR van toepassing is.

Lokaal en regionale crisisorganisatie

Afbeelding 2 - Lokale en regionale crisisorganisatie

GBT/RBT en lokale driehoek

Wanneer een GBT (of RBT) actief is, informeert de driehoek het GBT op hoofdlijnen over maatregelen en/of mogelijke gevolgen wanneer dit essentieel is voor het uitvoeren van de taken van het GBT. Het GBT richt zich voornamelijk op de bestuurlijke coördinatie van incidenten; de focus ligt op de advisering en ondersteuning van het bevoegd gezag en het anticiperen op langetermijneffecten. Een aantal gemeenten en veiligheidsregio's heeft het onderscheid tussen de lokale driehoek en het GBT vastgelegd in samenwerkingsafspraken.

Politie en KMar

De politie schaaft monodisciplinair snel op bij een extreem geweldsincident, waaronder (een concrete dreiging van) terrorisme, omdat in een dergelijk geval sprake is van grootschalige en vaak langdurige inzet. Dit geldt zowel op lokaal/regionaal als landelijk niveau, onder meer vanwege de opsporing. Daarnaast kan sprake zijn van informatievoorziening richting en, naar besluit van de driehoek, inzet rondom het bewaken en beveiligen van (vitale) objecten of personen.

De politie schaaft op lokaal niveau op naar een Staf Grootschalige en Bijzonder Optreden (SGBO) en op nationaal niveau tot een Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (NSGBO) voor het coördineren van alle politieke maatregelen. Indien nodig kan de korpsleiding ook besluiten om in alle regionale eenheden op te schalen naar een SGBO, zodat overal in Nederland opgetreden kan worden of voorbereidingen hiertoe kunnen plaatsvinden. In dat geval wordt ook altijd een NSGBO opgestart.

De SGBO stuurt op de politiematregelen binnen de eigen eenheid. Dit betreft in het bijzonder het optreden op de plaats delict, het opsporen van de dader(s), de handhaving van de openbare orde en het treffen van beveiligingsmaatregelen. De SGBO's nemen landelijke informatie, expertise en richtinggevende adviezen mee in de eigen advisering aan het (lokaal) bevoegd gezag (burgemeester resp. voorzitter veiligheidsregio en/of hoofdofficier van justitie). De SGBO's stemmen regelmatig af met elkaar en wanneer van toepassing met de NSGBO. Indien een ROT wordt geformeerd, fungeert de SGBO als Stafsectie Politiezorg binnen het ROT. De ervaring leert dat aansluiting van de driehoek- SGBO-structuur van de politie bij de regionale crisisorganisatie van belang is ten behoeve van de informatiedeling. Enkele regio's hebben hier afspraken over gemaakt, bijvoorbeeld door het toevoegen van een extra operationeel leider aan het SGBO.

De NSGBO is bedoeld voor de interne afstemming binnen de politie gericht op de nationale, eenheid- overschrijdende effecten van een (dreigend) extreem geweldsincident, met een mogelijk terroristisch motief. Dit bevordert eenduidig en afgestemd politieoptreden. De KMar sluit bij het NSGBO aan met een liaisonofficier. De NSGBO voert ook taken uit in opdracht van het landelijk bevoegd gezag voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (bijvoorbeeld rond de opsporing bij terrorisme en bij de inzet van de Dienst Speciale Interventies (DSI)). De NSGBO heeft zicht en stuurt op de verdeling van schaarste binnen de politie binnen de kaders die het gezag stelt. Wanneer een incident landgrensoverschrijdend is, vindt op bestaande interregionale afspraken afstemming en samenwerking plaats.

Gremium	Thema's
Driehoek	Vervolgdreiging, opsporing, communicatie en handelingsperspectief, informeren en afstemming GBT.
GBT/RBT	Bestuurlijke coördinatie van incidenten met een (hoge) maatschappelijke impact (o.a. emotie in de samenleving, politiek, communicatie en nazorg).
ROT	Operationele leiding van de effecten van een (dreigend) incident, afstemming met andere betrokken partijen en adviseren van het GBT/RBT, coördinatie in geval van meerdere CoPI's.
CoPI	Operationele afstemming met betrokken partijen op de plaats incident, logistiek en capaciteit ter plaatse (bestrijding van de bron van het incident)

Tabel 1 – Thema's gemeentelijke en regionale crisisorganisatie

Toelichting op de KMar

De KMar waakt over de veiligheid van Nederland en het Caribisch gedeelte van het Koninkrijk der Nederlanden. Wereldwijd wordt de KMar ingezet op plaatsen van strategisch belang. De KMar heeft drie hoofdtaken, te weten de grenspolitietaken, bewaken en beveiligen en internationale en militaire politietaken.

De Minister van Defensie is beheersverantwoordelijk en verantwoordelijk voor de vaststelling van de omvang, samenstelling en de vereiste mate van gereedheid van de KMar. De uitvoering is opgedragen aan de KMar. Het gezag over de KMar berust bij meerdere ministeries. Afhankelijk van de betreffende taak zijn dat de ministeries van Justitie en Veiligheid, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Defensie.

De politietaken van de KMar staan in artikel 4 Politiewet 2012 en artikel 5 Veiligheidswet BES. Op een aantal locaties in Nederland zoals bijvoorbeeld de luchthavens, militaire complexen en militaire terreinen, is de KMar verantwoordelijk voor de politietaken en zal het op die locaties de taken en rollen hebben zoals omschreven in dit document behorende bij de politietaken.

De Chief Operations (CHOPS) van het Landelijk Tactisch Commando (LTC) heeft namens commandant LTC het mandaat om een SGBO te activeren. De (plaatsvervangend) brigadecommandant in de veiligheidsregio waar een incident plaatsvindt maakt als Algemeen Commandant (AC) Politiezorg KMar deel uit van het ROT.

Brandweer

Eenheden van de brandweer zijn, afhankelijk van regionale keuzes, opgeleid om te handelen in situaties van extreem geweld en terrorisme. Dit betekent dat zij bij een incident met veel slachtoffers onmiddellijk kunnen optreden ter ondersteuning van de ambulancedienst. In geval van een extreem geweldsincident kan de brandweer ook de Quick Response Teams (QRT) activeren. In Nederland heeft de brandweer meerdere QRT's beschikbaar, welke verdeeld zijn over verschillende veiligheidsregio's. De wijze van organiseren van een dergelijk team kan per regio verschillen. De brandweer maakt afspraken met de GHOR en Regionale Ambulancevoorzieningen (RAV) over het optreden van de brandweer en de QRT's ter ondersteuning aan de ambulancetaken. Ten aanzien van de ondersteuning van politietaken worden per regio specifieke afspraken gemaakt, afgestemd op de taken van de QRT's van die regio.

De QRT's zijn binnen 30 minuten gereed om in de eigen regio op te treden. De teams voeren de basistaken van de brandweer uit onder bescherming van de politie en KMar op de grens van de hot- en warm-zone (zie paragraaf 3.2.1). Zij ondersteunen de politie en KMar op het gebied van adembescherming en bijzondere hulpverlening zoals ondersteuning van de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) en het bevrijden van personen uit gepantserde voertuigen. Tot slot beschikt de brandweer over ontsmettingseenheden en opgeleid personeel in het geval van inzet van een CBRN-E-middel.

Geneeskundige hulpverlening

De GHOR coördineert de ketensamenwerking in de geneeskundige kolom op de plaats incident. In het geval van een incident met veel slachtoffers, wordt het Grootchalig Geneeskundige Bijstandsmodel (GGB) ingezet. Daarnaast is de GHOR verantwoordelijk voor de leiding en coördinatie omtrent patiënten spreiding en publieke geneeskundige zorg. De GHOR is de verbindende organisatie tussen de veiligheidsregio en de zorginstellingen en staat onder leiding van de Directeur Publieke Gezondheid (DPG). Bij een groot incident schalen de zorginstellingen op volgens hun integraal crisisplan om de acute zorg te kunnen continueren. De Meldkamer is verantwoordelijk voor het gewondenspreidingsplan over de verschillende zorginstellingen.

Onder bescherming van politie en KMar verlenen ambulance-eenheden in de warm-zone (zie paragraaf 3.2.1) tactische hulpverlening op het gebied van medische zorg en prioritering bij extractie van slachtoffers. De reguliere verantwoordelijkheden voor wat betreft geneeskundige hulpverlening blijft in deze situatie bestaan.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg heeft een rol in de hulpverlening, opvang en verzorging van slachtoffers. Bevolkingszorg is tevens gericht op de preparatie van de nafase. De AC Bevolkingszorg kan bij veel slachtoffers via het LOCC de Slachtoffer Informatie Systematiek (SIS) activeren. Een extreem gewelds- of terroristisch incident kan voor bevolkingszorg leiden tot extra aandachtspunten. Bijvoorbeeld: wat betekent een vervolgdreiging voor de opvang? Hoe gaan we om met de noodzaak tot intensieve opsporing, ook onder de opgevangen personen en slachtoffers?

Defensie

Een van de hoofdtaken van Defensie is de ondersteuning van civiele autoriteiten bij crisisbeheersing, rampenbestrijding, rechtshandhaving en humanitaire hulp. Naast betrokkenheid in het stelsel van speciale eenheden en de taken van KMar zoals hiervoor beschreven, zijn ook andere capaciteiten op aanvraag beschikbaar. Onderdeel hiervan zijn structurele capaciteiten zoals Renegade, EODD, CBRN Responseenheid en TIN-pelotons. De Catalogus Nationale Operaties geeft de taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en mogelijkheden van de krijgsmacht op dit gebied weer. De spil in dit proces is de Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA). Binnen iedere veiligheidsregio is een dergelijk militair adviseur werkzaam, die aanspreekpunt is voor civiele partners bij het aanvragen van militaire bijstand. De militair adviseur is tevens de vertegenwoordiger op ROT- en (indien van toepassing) SGBO-niveau. Op GBT/RBT-niveau kan Defensie vertegenwoordigd worden door de Regionaal Militair Commandant (RMC) of zijn beleidsadviseur (RMBA).

Defensie is aangesloten op de nationale crisisorganisatie. De Directie Operaties (DOPS) en de Directie Juridische Zaken (DJZ) hebben zitting in diverse gremia binnen de nationale crisisorganisatie. Genoemde functionarissen staan tijdens (een voorbereiding van) inzet met elkaar in verbinding.

OM

In geval van een dreiging of incident gerelateerd aan extreem geweld of terrorisme sluit het OM aan bij de opschalingsstructuren van andere ketenpartners. Op lokaal/regionaal niveau maakt het OM deel uit van de driehoek. Op nationaal niveau is het OM aangesloten op de nationale crisisorganisatie. Daarnaast heeft zowel de SGBO als de NSGBO een (lokale) afstemmingslijn met het OM.

3.1.2 Nationale crisisorganisatie

De nationale crisisorganisatie kan worden geactiveerd in situaties waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn, of die anderszins een grote uitwerking op de maatschappij (kunnen) hebben. Dit bijvoorbeeld het geval zijn in situaties met veel slachtoffers, een mogelijke vervolgdreiging, incidenten op meerdere plaatsen en/of een internationale component. De landelijke opschaling richt zich op de situatie in Nederland als geheel en op de internationale aansluiting. Dit hoofdstuk licht de nationale crisisorganisatie op hoofdlijnen toe. Een meer uitgebreide beschrijving is te vinden in het Nationaal Handboek Crisisbeheersing (NHC).

DCC

Departementale responsactiviteiten binnen de eigen sector worden uitgevoerd en gecoördineerd door en vanuit het verantwoordelijke Departementaal Crisiscoördinatiecentrum (DCC) of een ander daartoe aangewezen onderdeel binnen het verantwoordelijk ministerie. De DCC's staan in verbinding met de aanbieders van vitale processen, het Nationaal Crisiscentrum (NCC) en het LOCC.

NCC

Het permanent bezette NCC, ondergebracht bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid, vervult de functie van interdepartementaal coördinatiecentrum en dient als knooppunt van en voor de informatievoorziening op nationaal niveau. Zodra de nationale crisisorganisatie is geactiveerd, fungeert het opgeschaalde NCC als het centrale aanspreekpunt (één algemeen loket) binnen de Rijksoverheid voor alle publieke en private partners.

De hoofdtaken van het NCC zijn het ondersteunen van de nationale crisisorganisatie en coördinatie op de besluitvorming met de daarbij betrokken partijen en informatievoorziening. Voor de informatievoorziening, beeld- en oordeelsvorming wordt een Informatieteam gevormd.

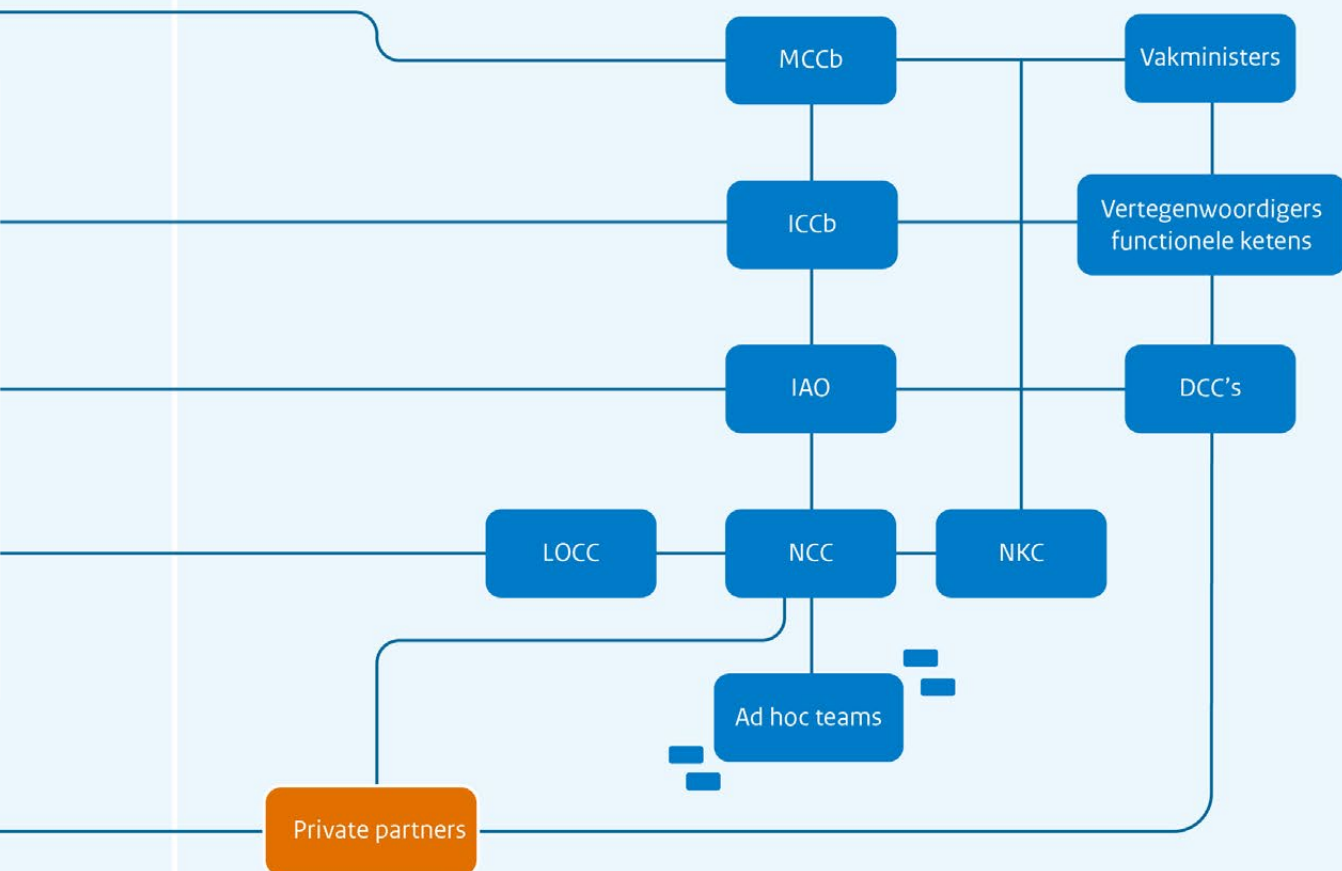
NKC

Op nationaal niveau vindt communicatieve afstemming plaats in het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC). Het NKC is een vast onderdeel van de nationale crisisorganisatie. Het proces van crisiscommunicatie en de rol van het NKC staat verder beschreven in hoofdstuk 5.

LOCC

Het LOCC, onderdeel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, maakt deel uit van de nationale crisisorganisatie en neemt deel aan het Interdepartementaal Afstemmingsoverleg (IAO). Bij het LOCC werken medewerkers vanuit de verschillende organisaties binnen het veiligheidsdomein zoals de veiligheidsregio's, de politie, de brandweer, de krijgsmacht, GGD/GHOR, RIVM en het Rode Kruis. Het LOCC is daarmee in de organisatie en de uitvoering multidisciplinair. Voor de veiligheidsregio's fungeert het LOCC als eerste aanspreekpunt. In de warme fase kan de regio terecht bij het LOCC voor ondersteuningsvragen op specifieke expertisegebieden.

Nationale crisisorganisatie

Afbeelding 3 - Nationale crisisorganisatie

IAO

Ter ondersteuning van de crisisbesluitvorming in de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) en/of de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb), of ter voorbereiding op een dreigende crisis kan op initiatief van een directeur van de NCTV een IAO bijeenkomen op het NCC. Het IAO kan besluiten tot een nadere, op de situatie toegesneden inrichting en werkwijze van de ondersteuning en advisering van de ICCb en/of de MCCb. Deze processen kunnen worden opgepakt in multidisciplinair, interdepartementaal (team) verband onder regie van de ICCb en/of de MCCb.

ICCb

Naar behoefte kan op hoog ambtelijk niveau (DG-niveau) een ICCb worden bijeengeroepen onder voorzitterschap van de NCTV. De ICCb is een coördinerend en besluitvormend orgaan. Bij (het vermoeden van) terrorisme kunnen de politie, krijgsmacht en/of AIVD/MIVD aansluiten in de ICCb.

MCCb

Op politiek-bestuurlijk niveau besluit de MCCb over het geheel van maatregelen en voorzieningen met het oog op een samenhangende aanpak.

Zie paragraaf 3.2.3 voor de afstemming tussen de lokale/regionale en nationale crisisorganisaties.

3.1.3 Rol van de samenleving en private actoren

Zelf- en samenredzaamheid is een actueel thema in het kader van lokale, regionale en nationale crisisbeheersing. De ervaring leert dat burgers zelf initiatieven nemen om te helpen en dat het soms verstandig is hierbij aan te sluiten als professionals. Dit geldt niet altijd: soms is er iets heel anders nodig. Ook private actoren kunnen besluiten nemen die een directe impact hebben op de crisisbeheersing.

Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het stilleggen van het openbaar vervoer. Met name in het geval van terrorisme is het voor burgers en private actoren lastig om een inschatting van het gevaar te maken of de dreiging te beoordelen. Het is daarom cruciaal om de bevolking en private actoren te informeren, zowel nabij een plaats incident als in de omliggende stad of regio. De burgemeester zorgt ervoor dat de bevolking informatie krijgt over de oorsprong, omvang en de gevolgen van een ramp of crisis. Ook geeft de burgemeester van de desbetreffende gemeente een handelingsperspectief. Hoofdstuk 5 beschrijft de uitgangpunten en procesafspraken relevant voor communicatie.

3.2 Crisisprocessen

3.2.1 Melding en directe operationele respons

Een incident komt binnen via 112 op de meldkamer. Een incident kan gemeld worden bij de meldkamers van de politie, KMar, brandweer en/of ambulance. In de meeste gevallen wordt opgetreden volgens de extreem geweld procedures van de hulpdiensten. Als ten tijde van de melding al sprake was van terroristische dreigingsinformatie, kan snel worden opgetreden conform de procedures voor terroristische incidenten.

Bij alle meldingen van extreem geweld is sprake van een directe operationele respons waarbij hulpdiensten (politie, brandweer, geneeskundige hulpverlening, KMar) reageren op de melding. In het eerste uur, het zogenaamde 'gouden uur', hebben de hulpdiensten de ruimte om naar eigen professioneel protocol en inzicht te reageren op een incident. In het motorkapoverleg (MKO) of het CoPI stemmen zij met elkaar af. Een aantal procedures zijn in het eerste 'gouden uur' van belang:

Zonering

Vanuit de betrokken disciplines zijn landelijke multidisciplinaire werkafspraken gemaakt over het optreden in het incidentgebied. Hierin zijn de werkwijzen bij gevaarlijke situaties vanuit politie, brandweer, GHOR en KMar samengebracht. Wanneer mogelijk werken deze disciplines met een uniforme zonering met een onderverdeling van een hot-, warm- en cold-zone. Deze indeling duidt het gevaarniveau voor de hulpverleners en geeft bijhorende handelingsperspectieven.⁴ In het geval van een incident met vuurwapens is de hot-zone alleen toegankelijk voor de politie en/of KMar. In geval van CBRN-E geldt dit voor de brandweer. Bij andere scenario's bepaalt het MKO wie wel en niet optreden in de hot-zone. Binnen de warm-zone werken alle hulpdiensten volgens reguliere werkwijze samen. Bij extreem geweld en terrorisme kan sprake zijn van een dynamische zonering door het verplaatsen van de dreiging.

Grootschalige geneeskundige bijstand

Bij een incident met veel slachtoffers wordt het Grootschalige Geneeskundige Bijstand model ingezet, als aanvulling op de reguliere acute zorg. Ambulancezorg, Rode Kruis en de GHOR werken samen om een snelle afvoer van slachtoffers te bewerkstelligen.

⁴ In iedere veiligheidsregio zijn de afspraken uit het 'Multidisciplinaire afspraken bij extreem geweld voor first responders' gedeeld met de multidisciplinaire partners. Per regio kan de verdere uitwerking verschillen. Vraag de regio-specifieke uitwerking van de gemaakte afspraken/werkwijze na bij een multipartner.

Handelingskader Extreem Geweld First Responders Politie

De politie en KMar zetten dit handelingskader in wanneer sprake is van een situatie waarbij extreem geweld wordt gebruikt door de dader(s). Afhankelijk van de situatie treden zij op één van de volgende wijzen op: offensief, verstoren en redden, defensief.

Manhunt-procedure

Bij een terroristische dreiging of incident kunnen de politie en KMar de manhunt-procedure starten met als doel het stoppen van de dreiging en het voorkomen van verlies van levens en maatschappelijke schade.⁵

Renegade-procedure

Voor terroristische dreigingen vanuit de lucht, waarbij het vermoeden is dat een civiel vliegtuig mogelijk gebruikt wordt voor het plegen van een terroristisch misdrijf, kan de Koninklijke Luchtmacht jachtvliegtuigen inzetten. Hiermee kan een civiel vliegtuig tot koerswijziging of landing worden gedwongen, maar kan ook geweld worden gebruikt middels een waarschuwingsschot of gericht vuur.

Dienst Speciale Interventies

De DSI is een speciale eenheid van politie en Defensie. De DSI bestrijdt in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde alle vormen van extreem geweld (waaronder terrorisme). De DSI heeft onder andere de taak om verdachten van extreem geweld of terroristische misdrijven aan te houden, tegen te houden of in het uiterste geval uit te schakelen. De Rapid Respons Teams (RRT) van de DSI zijn voortdurend onderweg en kunnen snel reageren op iedere melding van mogelijk extreem geweld.

Er kan sprake zijn van drie vormen van Bijzondere Bijstandseenheid (BBE) inzet:

- **Standaard scenario** - De voorzitter van het College van procureurs-generaal (PG) is gemandateerd om deze inzet te accorderen.
- **Afwijkend scenario** - Voor deze vorm van een BBE inzet is er een zogenoemd Inzet Advies Team (IAT) dat een rechtstreeks advies uitbrengt aan de minister van Justitie en Veiligheid. Dit IAT bestaat uit de Korpschef van de Nederlandse politie, de PG, de NCTV en de Directeur Juridische Zaken van het Ministerie van Defensie.
- **Situatie van nationaal belang** - Ook voor deze vorm van een BBE inzet is er hetzelfde IAT dat een rechtstreeks advies uitbrengt aan de minister van Justitie en Veiligheid. Dit IAT bestaat uit de Korpschef van de Nederlandse politie, de PG, de NCTV en de Directeur Juridische Zaken van het Ministerie van Defensie.

Voor situaties met extreem geweld bestaat een Operationeel Plan Van Inzet (OPVI) voor de DSI. De minister van Justitie en Veiligheid heeft met de ondertekening van dit OPVI 'grof geweld' op voorhand toestemming gegeven voor een dergelijke inzet. In het OPVI is de hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket aangewezen als bevoegd gezag. Indien er voldoende tijd is wordt de minister op de hoogte gebracht van de specifieke situatie om de gegeven toestemming te bevestigen. Indien voor de inzet van de DSI geen standaard inzetscenario voorhanden is, raadpleegt de minister van Justitie en Veiligheid, indien mogelijk, de minister van Defensie voorafgaand aan de goedkeuring van het operationeel plan van inzet.

In geval van inzet van de DSI in het kader van een onderzoek van het Landelijk Parket of inzet onder het OPVI 'grof geweld' informeert de hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket de hoofdofficier van justitie van het betrokken arrondissement. De afspraak is dat de lokale hoofdofficier van justitie het lokaal bestuur zo veel als mogelijk voorafgaand aan de inzet informeert. De burgemeester kan een belangrijke rol hebben in het (mede) beperken van de lokale impact van een zichtbare inzet. DSI inzet in een dynamische situatie waar de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio reeds betrokken is, is logischerwijs onderwerp van gesprek tussen burgemeester en hoofdofficier van justitie. Het gaat daarbij niet om de besluitvorming over de inzet, maar wel over het rekening houden met de inzet in de integrale aanpak van de situatie.

3.2.2 Duiding van het incident

Duiding van een incident is cruciaal: is er sprake van extreem geweld of ook van terrorisme? Afhankelijk van de situatie kan het enige tijd duren tot meer duidelijk is over de achtergrond en aard van het incident. Duiding van de gebeurtenis gebeurt op meerdere plekken in de crisisorganisatie. Ook in de samenleving wordt aan duiding gedaan door bijvoorbeeld de media of op sociale media.

De operationele diensten zullen tot een eerste duiding van het incident komen, met het oog op veiligheidsmaatregelen en interventie. Deze duiding is cruciaal om te kunnen optreden tijdens het incident, te kunnen opschalen en eventueel (internationale) partners in positie te kunnen brengen. Zo kan er gehandeld worden vanuit 'het vermoeden van' extreem geweld of terrorisme.

Naast de operationele duiding zal ook op andere niveaus duiding plaatsvinden. Op lokaal en regionaal niveau vindt al snel duiding plaats binnen de crisisorganisatie. Dat gebeurt bijvoorbeeld in de driehoek of in het beleidsteam. Daarnaast vindt op nationaal niveau duiding plaats door onder andere het OM en de NCTV, mede op basis van de eerste operationele duiding. Indien daar duidelijke aanwijzingen voor zijn, kan de NCTV een incident (voorlopig) publiekelijk duiden als (mogelijk) terrorisme. De NCTV komt mede op basis van informatie van inlichtingen- en veiligheidsdiensten, politie en/of de KMar tot een dergelijke duiding.

Onder leiding van het OM verricht de politie of de KMar een opsporingsonderzoek waarin onder meer wordt onderzocht of er sprake is van een terroristisch misdrijf. Indien het OM tot strafrechtelijke vervolging overgaat, is het uiteindelijk de rechter die oordeelt of een verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan het plegen van een terroristisch misdrijf.

3.2.3 Leiding en coördinatie in de responsfase

Het is belangrijk te komen tot een gezamenlijke aanpak op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Maatregelen moeten elkaar versterken of in ieder geval niet tegenwerken. Hierbij is het werken met doelstellingen en strategische uitgangspunten een bewezen goede praktijk. Deze uitgangspunten geven richting aan en houvast bij voorspelbare en voorstelbare dilemma's en bij mogelijk contrasterende belangen.

Hieronder staat een overzicht van geldende doelstellingen en uitgangspunten. Deze lijst is bedoeld als richtinggevend hulpmiddel om doelstellingen en uitgangspunten per situatie vast te stellen en is niet uitputtend.

Doelstellingen

Het redden van mensenlevens

Het voorkomen van een aanslag of vervolgaanslag

Het opsporen en vervolgen van daders

Het voorkomen of beperken van maatschappelijke onrust

Het bijdragen aan maatschappelijke veerkracht

Uitgangspunten

We gaan uit van een acceptabel risico voor hulpverleners na een gezamenlijk risico-assessment.

In de respons op extreem geweld en terrorisme is een gegarandeerde veilige werkomgeving niet mogelijk. Bij een dreiging of incident bestaat het risico van een vervolgdreiging of van blijvend gevaar. Voor, tijdens en na de inzet zijn hulpverleners in beeld en wordt ook ingezet op psychosociale hulpverlening.

Redden gaat voor opsporen, behalve bij acuut gevaar met een nog groter risico op slachtoffers. Groepsoverleving gaat voor individuele overleving.

Hulpverleners streven naar het behalen van een zo hoog mogelijk overlevingspercentage voor de getroffen slachtoffers. De zorgverlening voor de groep staat centraal en prevaleert boven de individuele patiëntenzorg. Bij een acute vervolgdreiging kunnen opsporingsactiviteiten prioriteit hebben.

Opsporing gaat voor zorg voor overleden slachtoffers en gaat voor een snelle terugkeer naar de normale situatie.

Op de plaats van het incident gaat opsporing voor zorg voor overleden slachtoffers in het belang van vervolgrisco's. Een vervolgdreiging of blijvend gevaar kan immers tot nieuwe slachtoffers leiden. Dit kan betekenen dat overleden slachtoffers langere tijd zichtbaar blijven in verband met onderzoek.

De aanpak is gericht op risicobeheersing, niet op risico-uitsluiting.

Het is onmogelijk om de aanpak zo in te richten dat alle risico's volledig worden weggenomen. Volledige risicouitsluiting is gezien capaciteitsdruk, de aard van de maatregelen en de impact op de samenleving niet mogelijk en wenselijk. De aanpak is daarom gericht op risicobeheersing.

De inzet is informatiegestuurd. Als er geen of beperkte informatie is, wordt er risicogestuurd gewerkt.

Informatiegestuurd optreden stelt de crisisorganisatie in staat om betere beslissingen te nemen en effectiever en efficiënter te handelen. Het snel en adequaat verkrijgen, verwerken en verspreiden van informatie is van belang om gericht te kunnen sturen op de beheersing van de crisis. Bij een gebrek aan informatie geldt een risicogestuurd optreden. In dat geval kunnen maatregelen uit voorzorg worden getroffen, bijvoorbeeld op locaties met een verhoogd risico.

Informatie over een dreiging of incident wordt altijd multidisciplinair gedeeld als dit voor de veiligheid van hulpverleners van belang is.

In de koude fase dienen werkafspraken te worden gemaakt over de wijze waarop partijen vertrouwelijke informatie delen. Het uitgangspunt is dat 'informatie wordt gedeeld, tenzij'. Hierbij is de opgave vooral om te blijven nagaan welke partner welke informatie nodig heeft om het eigen werk goed te kunnen doen en om onnodig gevaar te vermijden.

Informatie over een dreiging wordt openbaar gemaakt indien dit levens kan redden.

Een dilemma is bijvoorbeeld het wel of niet waarschuwen van het publiek voor een specifieke dreiging als dat kan betekenen dat de mogelijke dader hierdoor wordt gewaarschuwd en niet kan worden aangehouden.

Bij mogelijke schaarste van politie- en KMar-capaciteit ligt de prioriteit bij interventie en aanhouden.

Interventie en aanhouden hebben in het belang van vervolgrisco's prioriteit, gevolgd door verhogen van de weerstand, bevorderen van het veiligheidsgevoel en faciliteren van maatschappelijke initiatieven (zoals een stille tocht of protest).

Genomen maatregelen hebben een zo beperkt mogelijke maatschappelijke impact en duur.

Waar mogelijk voorkomen we het afsluiten/stilleggen van een groot gebied en maatschappelijke voorzieningen en processen, zoals openbaar vervoer, scholen, bedrijvigheid en dergelijke. We rekenen op zelfredzaamheid en faciliteren en stimuleren dit door het bieden van informatie en handelingsperspectief.

Afstemming tussen lokale/regionale en nationale crisisorganisaties

Samenwerking en afstemming vindt plaats tussen het lokale/regionale niveau en het nationale niveau. Vertegenwoordigers van deze niveaus consulteren elkaar indien mogelijk wederzijds voorafgaand aan of tijdens formele besluitvormingsmomenten. Dit kan op verschillende niveaus, waaronder de volgende:

- Bij (het vermoeden van) terrorisme, kan de driehoek een vierhoek worden door aansluiting van de NCTV. Dit gebeurt op uitnodiging van de betreffende burgemeester of voorzitter veiligheidsregio.
- Op ambtelijk niveau kunnen vertegenwoordigers van medeoverheden (gemeenten, veiligheidsregio's, openbare lichamen zoals waterschappen of Bonaire, Sint-Eustatius of Saba) op uitnodiging van de voorzitter met raadgevende stem aan vergaderingen van het IAO of de ICCb deelnemen. Andere partners of deskundigen kunnen als adviseur vanuit een operationele of inhoudelijke expertise aan vergaderingen deelnemen. Daarbij valt te denken aan vertegenwoordigers van politie, krijgsmacht, KMar, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, krijgsmacht, private partners waaronder aanbieders van vitale processen of deskundigen van kennisinstututen of kennisnetwerken.
- Op bestuurlijk niveau kan de betrokken burgemeester of voorzitter veiligheidsregio aansluiten bij de MCCb. Op uitnodiging van de voorzitter kunnen ook andere partners of deskundigen worden uitgenodigd als adviseur vanuit een operationele of inhoudelijke expertise aan de vergaderingen deel te nemen. Daarbij valt te denken aan vertegenwoordigers van politie, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, krijgsmacht, KMar en private partners.
- Op internationaal niveau faciliteert het Ministerie van Buitenlandse Zaken het contact richting Nederlanders in het buitenland, en ambassades en consulaten.

Ook zonder nationale opschaling ligt bestuurlijk contact tussen de direct betrokken burgemeester en de minister van Justitie en Veiligheid of minister-president voor de hand.

3.2.4 Informatiemanagement

Netcentrisch werken

De informatievoorziening bij een extreem gewelds- of terroristisch incident wordt zoveel mogelijk netcentrisch georganiseerd. Netcentrisch samenwerken draait om het snel en continu delen van informatie tussen verschillende organisaties uit diverse sectoren. Dit levert een rijk en actueel informatiebeeld op voor crisispartners. Het is belangrijk dat – net als bij andere incidenten – gewerkt wordt met het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS), zodat zowel regionale als nationale partners aangesloten zijn op hetzelfde informatiemanagementsysteem. Wanneer de situatie qua informatiegevoeligheid vraagt om het afschermen van LCMS, kan hier situationeel en in overleg van worden afgeweken.

Niet alle informatie is geschikt voor LCMS. In de koude fase dienen werkafspraken te worden gemaakt over de wijze waarop partijen vertrouwelijke informatie delen. Het uitgangspunt is dat 'informatie wordt gedeeld, tenzij'. Hierbij is de opgave vooral om te blijven nagaan welke partner welke informatie nodig heeft om het eigen werk goed te kunnen doen en om gevaar te vermijden. Zo bestaat regionaal vaak de afspraak dat informatie wordt gedeeld die noodzakelijk is voor de veiligheid van de hulpverleners. Daarnaast delen de politie en KMar gerubriceerde informatie (bijvoorbeeld daderinformatie) via het Politie Crisismanagement Systeem (PCMS).

Gerubriceerde informatie wordt gedeeld via de daarvoor bestemde kanalen. Dit betekent dat sommige informatie vanuit politie, KMar en OM uitsluitend wordt gedeeld met geautoriseerde personen; de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Niet alle informatie kan worden gedeeld in een beleidsteam. In een absolute uitzondering kan de aard van de informatie zodanig zijn dat zelfs de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio deze niet mag ontvangen.

Informatiemanagement landelijk

Wanneer de nationale crisisorganisatie wordt opgeschaald, is het NCC voor het Rijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van een (inter)nationaal beeld van de situatie en daarmee het centrale knooppunt op het gebied van de informatievoorziening. Dit geldt zowel horizontaal (interdepartementaal en ten behoeve van de crisisbesluitvorming op nationaal niveau) als verticaal (onder meer in relatie tot de lokale gezagen/ veiligheidsregio's en andere betrokken diensten of (private) partners).

Om de informatievoorziening op nationaal niveau te ondersteunen komt een (multidisciplinair) Informatieteam bijeen. Dit Informatieteam is samengesteld uit liaisons die bij een (dreigend) incident informatie met elkaar delen en dit verwerken tot een nationaal beeld. Het NCC heeft de regie op het nationale beeld en is, samen met het LOCC, verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen of verspreiden van het totaalbeeld aan relevante partners. Het LOCC voorziet het NCC van relevante informatie over operationele aspecten en handelingsperspectieven die relevant zijn voor het nationaal beeld.

3.2.5 Nafase

Al tijdens de respons op een crisis begint de voorbereiding op de nafase, de fase van herstel en nazorg. De nafase vergt een goede afstemming en een multidisciplinaire aanpak op lokaal, regionaal en nationaal niveau. In de nafase worden gezamenlijke doelen en uitgangspunten vastgesteld en blijft oog voor sleutelmomenten en –besluiten.

De wijze waarop de nafase wordt vormgegeven is afhankelijk van de aard en duur van het incident. In het geval van een extreem gewelds- of terroristisch incident met veel slachtoffers en/of een grote maatschappelijk impact, is de nafase waarschijnlijk intensief en van lange duur. In de weken, maanden en soms jaren na een crisis spelen er vraagstukken die aandacht behoeven. Het is daarom van belang dat de overgang van de acute fase naar de nafase gestructureerd verloopt. Het vaststellen van het plan van aanpak voor de nafase gebeurt voor het afschalen van de crisisorganisatie en idealiter in samenspraak met betrokken publieke en private actoren. Hierin worden functionarissen met een sleutelrol en de verdeling van verantwoordelijkheden duidelijk benoemd. Tussen de functionarissen in de acute fase en de nafase vindt een warme overdracht plaats.

Extreem geweld en terrorisme kennen een aantal unieke uitdagingen in de nafase. Na een extreemgewelds- of terroristisch incident is aandacht nodig voor (psychosociale) zorg aan slachtoffers en hulpverleners, maar ook anderen waaronder nabestaanden en omstanders. Dit kan langdurige gevolgen hebben voor de reguliere gezondheidszorg. Bijzondere aandacht is ook nodig voor mogelijke internationale slachtoffers. Zij hebben recht op informatie en ondersteuning⁶. Daarnaast moet invulling gegeven worden aan collectieve uitingen van rouw en het herdenken. Daarbij is het herstellen en tonen van maatschappelijke veerkracht en het stimuleren van sociale cohesie van belang. Bovendien kunnen maatregelen getroffen worden gericht op een mogelijke vervolgdreiging, bijvoorbeeld in het kader van bewaken en beveiligen. In het getroffen gebied moet aandacht zijn voor reconstructie en het beperken van economische schade als gevolg van het incident. Tot slot volgt na een extreemgewelds- of terroristisch incident een periode van strafrechtelijk onderzoek, politieke verantwoording, evalueren en leren.

6 Lidstaten moeten bescherming van en bijstand aan slachtoffers van terrorisme verlenen. De diensten zijn vertrouwelijk, kosteloos en eenvoudig toegankelijk voor alle slachtoffers van terrorisme. Het betreft met name: a) emotionele en psychologische ondersteuning, zoals traumazorg en counseling; b) de verstrekking van advies en informatie over elke relevante juridische, praktische of financiële aangelegenheid. Bron: Europese richtlijn: inzake terrorisme en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ 5.

Onderdeel van de nafase is het ook het evalueren en leren. Separate aandacht heeft het afleggen van verantwoording aan de volksvertegenwoordiging. In het NHC is een meer uitgebreide lijst opgenomen met thema's die mogelijk spelen in de nafase. De lijst is niet uitputtend, maar bedoeld als handvat bij het plannen van de gezamenlijke aanpak in de nafase.

Motorkapoverleg is een term die gebruikt wordt voor overleg tussen verschillende hulpdiensten op de plek van een ramp, ongeluk of ander incident.

4 Sleutelbesluiten

In de dynamiek rond een dreiging of incident kunnen enkele besluiten zeer impactvol zijn en escalierend dan wel de-escalierend werken. Dit noemen we sleutelbesluiten. Elk sleutelbesluit gaat gepaard met een heldere onderbouwing van de aard en duur van de maatregel. Waar nodig vinden besluiten plaats in nauwe afstemming met de betreffende publieke en private partners. In dit hoofdstuk is een aantal sleutelbesluiten ter illustratie opgenomen. Daarnaast is een lijst met overige betekenisvolle besluiten opgenomen. De lijst met besluiten is niet limitatief; in de lijst staan voorbeelden die richtinggevend zijn.

Het stilleggen van maatschappelijke activiteiten

Het stilleggen van maatschappelijk activiteiten als; het sluiten van scholen, het stilleggen van verkeer en het adviseren om binnen te blijven, heeft een grote maatschappelijke impact. Naarmate de maatregelen langer duren kan maatschappelijke onrust ontstaan, ook wanneer de dreiging nog niet is weggenomen of de dader(s) nog voortvluchtig is (zijn). Mensen die elders schuilen willen mogelijk naar huis of naar de plek waar familieleden zich bevinden. Het treffen en vervolgens afschalen van maatregelen met een grote maatschappelijke impact gaat altijd gepaard met een heldere onderbouwing. Het uitgangspunt is dat genomen maatregelen een zo beperkt mogelijke maatschappelijke impact en duur hebben.

Het activeren en opschalen van de crisisorganisatie

Bij een dreiging of incident moet een besluit worden genomen over de benodigde inzet van de lokale, regionale en nationale crisisorganisaties. Het besluit door de voorzitter veiligheidsregio om gebruik te maken van zijn bevoegdheden op grond van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's geldt als sleutelmoment. Opschaling kan nodig en nuttig zijn gelet op een mogelijke vervolgdreiging in de regio, slachtoffers uit meerdere gemeenten in de regio en/of de noodzaak van het treffen van extra maatregelen bewaken en beveiligen op meerdere plaatsen. De crisisbeheersing is gebaat bij een goede afstemming tussen de lokale/regionale en de nationale crisisorganisatie.

Het communiceren over dreiging, duiding en/of daders

Het wel of niet waarschuwen bij een dreiging of op een andere manier communicatie benutten om (het gevoel van) gevaar zo veel mogelijk te beperken is een sleutelbesluit. De waarschuwing kan onbedoeld bijdragen aan angst en onrust, wanneer slechts beperkt handelingsperspectief beschikbaar is. Tegelijkertijd is het communiceren soms noodzakelijk om slachtoffers te voorkomen. Het benoemen van de naam van de verdachte of de ideologie die aan het incidenten ten grondslag ligt moet een bewuste keuze zijn. Het kan leiden tot snelle opsporing, maar ook tot onrust of onvoorspelbaar handelen van een vermoedelijke dader. Het uitgangspunt is dat de verwijzing naar religies, etniciteit of politieke stromingen wordt vermeden, zolang niet zeker is of daders religieuze, etnische of politieke motieven hebben.

Het prioriteren en verdelen van schaarse middelen

Een incident met grote aantallen slachtoffers, al dan niet in combinatie met een tweede incident of een klopjacht, kan leiden tot schaarste in de hulpverlening. Hoe meer gemeenten of veiligheidsregio's (aanvullende) maatregelen nemen, hoe groter de kans op schaarste. Vooral bij een langdurige inzet op meerdere locaties kan druk komen te staan op de beschikbare capaciteit. Door de duur van de maatregelen zo kort mogelijk te houden en terughoudend te zijn in maatregelen uit voorzorg (risicogestuurd) kan schaarste worden beperkt. Het uitgangspunt is dat prioritering, verdeling en inzet informatiegestuurd is.

Openbare orde en veiligheid

Besluit	Bevoegd gezag
Advies afgeven aan inwoners om binnen te blijven	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Sluiten en ontruimen van onderwijsinstellingen, publieke overheidsinstellingen en publieke binnen- en buitenruimtes	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Stilleggen van gemeentelijke diensten en uitvoerende taken ⁷	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Afgelasten van maatschappelijke evenementen en demonstraties	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Afkondigen van noodverordening of -bevel	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Aanwijzen van veiligheidsrisicogebied	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Stilleggen en ontkoppelen van vitale processen	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden met semi-permanent karakter in kader van opsporing terroristische misdrijven	Minister van Justitie en Veiligheid
Stilleggen van openbaar vervoer en/of wegverkeer	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio Minister van Infrastructuur en Waterstaat Minister van Justitie en Veiligheid
Stilleggen van vliegverkeer	Minister van Infrastructuur en Waterstaat Minister van Defensie Minister van Justitie en Veiligheid
Beperken of blokkeren van dataverkeer en telecommunicatie	Vakminister Minister van Justitie en Veiligheid

Operationele, specialistische en opsporingsdiensten

Besluit	Bevoegd gezag
Starten van inlichtingenoperaties	Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Defensie
Starten van opsporingsonderzoeken	Officier van Justitie
Afstemmen van inlichtingen- en opsporingsactiviteiten met internationale partners	Officier van Justitie Minister van Binnenlandse Zaken Minister van Defensie
Inzetten van Dienst Speciale Interventies (DSI) als Bijzondere Bijstandseenheid (BBE) ⁸	<ol style="list-style-type: none"> 1. Standaardscenario: Voorzitter College van procureurs-generaal 2. Afwijkend scenario: Minister van Justitie en Veiligheid op advies van IAT 3. Situatie van nationaal belang: Minister van Justitie en Veiligheid op advies van IAT

⁷ Denk bijvoorbeeld aan het sluiten van het gemeentehuis en bibliotheken of het van straat halen van boa's.

⁸ Politiewet (artikel 59). Bij standaardscenario besluit Voorzitter College van procureurs-generaal in naam van minister van Justitie en Veiligheid.

Besluit	Bevoegd gezag
Inzetten van de krijgsmacht in het kader van militaire bijstand voor de handhaving van de openbare orde en/of de strafrechtelijke rechtsorde of militaire steunverlening in het openbaar belang	Aanvragende civiele autoriteit: ⁹ Burgemeester Voorzitter veiligheidsregio Officier van Justitie Bestuursorgaan Bevoegd gezag: Minister van Justitie en Veiligheid bepaalt, in overeenstemming met minister van Defensie, of en op welke wijze bijstand wordt verleend

Bewaken en beveiligen

Besluit	Bevoegd gezag
Bewaken en beveiligen van personen, objecten en diensten in decentraal domein	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio (handhaving van de openbare orde) Officier van Justitie (strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde)
Bewaken en beveiligen van personen, objecten en diensten in rijksof domein	Minister van Justitie en Veiligheid
Bewaken en beveiligen van militaire complexen	Minister van Defensie
Aanvraag bijstand Defensie voor bewaken en beveiligen	Officier van Justitie
Starten van Renegade procedure	Minister van Justitie en Veiligheid

Maatschappelijke veerkracht

Besluit	Bevoegd gezag
Informereren van de bevolking en bedrijven over de oorsprong, omvang en gevolgen van een dreiging of incident en over het handelingsperspectief	Hulpdiensten Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio Vakministers
Treffen van voorbereidingen voor de nafase, bij-voorbeeld:	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Behandelen psychosociale problemen op korte en lange termijn (zowel hulpverleners als burger)	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Stimuleren van sociale cohesie en monitoren van sociale onrust in de samenleving	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Garanderen functioneren overheidsdiensten en continuïteit democratische rechtsorde in getroffen gebied	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Faciliteren maatschappelijke initiatieven (herdenking, stille tocht etc.)	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
Onderzoeken gericht op de oorzaak en het handelen van de crisisorganisatie	Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio

Tabel 2 – Overzicht van besluiten in de crisisbeheersing

⁹ Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio – Politiewet (artikel 57, 58 en 62) ter handhaving van de openbare orde. Officier van Justitie – Politiewet (artikel 57,58 en 62) ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Voorzitter Veiligheidsregio – Wet veiligheidsregio's (artikel 51).

Burgemeester Jan van Zanen (M),
Rutger Jeurken (L) van het Openbaar
Ministerie (OM) en Rob van Bree (R) van
politie Midden-Nederland geven tijdens
een persconferentie toelichting op de
tramaanslag van 18 maart 2019.

5 Risico- en crisiscommunicatie

Ten tijde van een (dreigend) incident voorziet publiekscommunicatie in een maatschappelijke informatiebehoefte. Informatie(verspreiding) en nieuwsgaring gaan razendsnel. Feitelijke informatie, aannames en geruchten lopen vaak door elkaar. Om het communicatieproces zowel inhoudelijk als organisatorisch in goede banen te leiden wordt in dit hoofdstuk ingegaan op uitgangspunten en procesafspraken relevant voor communicatie.

Risicocommunicatie voorziet de maatschappij van informatie over risico's waar de samenleving aan blootgesteld kan worden en biedt een handelingsperspectief. Crisiscommunicatie richt zich op het beantwoorden van informatiebehoefte tijdens een incident en heeft als doel schadebeperking en betekenisgeving. Dat betekent dat berichtgeving tijdig, zorgvuldig en betrouwbaar moet zijn.

Kernwaarden voor crisiscommunicatie tijdens extreem geweld of terrorisme:

- Gericht op vertrouwen: communicatie is open en heeft als doel het vertrouwen uit te stralen en terug te brengen.
- Verbindend: samen bereik je meer, leg verbinding zowel binnen partijen, gemeenschappen, media en andere belanghebbenden.
- Wees zowel online als offline aanwezig: online kanalen en oplossingen zijn snel en adequaat, verbind beide werelden.
- Communiceer met impact: sluit aan bij het sentiment dat leeft in de samenleving.

5.1 Risicocommunicatie op hoofdlijnen

De besturen van de veiligheidsregio's zijn op grond van de Wet veiligheidsregio's verantwoordelijk voor het informeren van de bevolking over de crises (waaronder rampen) die de regio kunnen treffen, en over de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en beheersing hiervan. Daarbij bieden zij ook een handelingsperspectief. Dit geldt dus ook voor extreem geweld en terrorisme.

Risicocommunicatie omvat voorlichting en communicatie over risico's en dreiging waar de samenleving aan blootgesteld kan worden. Risicocommunicatie gaat enerzijds over de handelingsperspectieven waarmee men zijn zelfredzaamheid kan vergroten. Anderzijds informeren de overheid en andere partijen door middel van risicocommunicatie over de maatregelen die zij nemen om de betreffende risico's te beperken. Risicocommunicatie kan proactief en reactief ingezet worden.

Doelstellingen voor risicocommunicatie omtrent extreem geweld en terrorisme:

- Vergroten van de kennis over de risico's
- Vergroten van bewustzijn over het bestaan van deze risico's
- Bieden van handelingsperspectieven bij verhoogde dreiging of incident

5.2 Reguliere verantwoordelijkheden communicatie

Wat betreft het verantwoordelijk gezag is de hoofdlijn dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de openbare orde en veiligheid, en de hoofdofficier van justitie voor de strafrechtelijke handhaving. In de tabel hieronder staan de reguliere communicatieverantwoordelijkheden zoals die altijd gelden. Ze beschrijven op hoofdlijnen wie waarover communiceert. Deze rolverdeling blijft gelden bij de opschaling van de landelijke crisisstructuur. De afspraak om timing en inhoud van boodschappen af te stemmen geldt in alle gevallen.

Verantwoordelijk	Communicatie over
Hulpdiensten	Feiten lokaal
Burgemeester/voorzitter veiligheidsregio	Duiding en handelingsperspectieven lokaal Handhaving openbare orde en veiligheid Veiligheidsmaatregelen lokaal (in het kader van openbare orde en veiligheid)
Politie en KMar	Veiligheidsmaatregelen algemeen
OM	Veiligheidsmaatregelen lokaal (in het kader van opsporing) Opsporing, het strafrechtelijk onderzoek en strafvervolgning Bevestigen/ontkennen terrorisme (in overleg met lokaal gezag, politie/KMar, en NCTV)
NCTV	Veiligheidsmaatregelen algemeen Dreigingsniveau en aard van de dreiging (bij terrorisme)
Betrokken vakminister(s)	Feiten, handelingsperspectieven en duiding nationaal
Minister van Buitenlandse Zaken/minister-president	Duiding internationaal
(Vice) Minister-president	Duiding en handelingsperspectieven nationaal
Private partijen	Gevolgen voor eigen organisatie en medewerkers, directe gevolgen voor klanten of leveranciers
Koning	Duiding nationaal en symboolfunctie

Tabel 3 - Reguliere verantwoordelijkheden communicatie

5.3 Crisiscommunicatieproces

Bij een dreiging of een incident is het van belang dat overheidspartners eenduidig communiceren naar pers, publiek en overige betrokkenen. In het gouden uur wordt op lokaal niveau door de politie, KMar en/of veiligheidsregio direct operationele communicatie opgestart. Het is essentieel dat vervolgens zo snel mogelijk de communicatiestrategie en woordvoeringslijnen van de verschillende communicatiepartners worden afgestemd. Bij de organisatie en uitvoering van communicatie zijn meerdere partijen betrokken. In de eerste acute fase zijn vooral de politie, de KMar, de burgemeester en het OM aan zet.

Alle relevante partijen stemmen hun timing en inhoud van communicatie zoveel mogelijk met elkaar af. Indien nodig sluiten communicatieadviseurs aan bij lokaal/regionaal en nationaal niveau. Hieronder beschrijven we beknopt de organisatie van de crisiscommunicatie per organisatie. Dit is verder uitgewerkt in de 'Koepelnotitie Crisiscommunicatie bij extreem geweld en terrorisme'.

Gemeente en regionale crisisorganisatie

Bij een dreiging en/of incident komt de driehoek bijeen. Bij terrorisme sluit, indien gewenst, ook de NCTV aan (vierhoek). In de driehoek worden communicatieafspraken gemaakt op lokaal niveau. Ook wordt hier informatie gedeeld die wellicht niet in het GBT of RBT gedeeld kan worden.

Naast de driehoek kan er ook een GBT of RBT actief zijn. Afhankelijk van de opschaling ligt de eindverantwoordelijkheid voor de crisiscommunicatie bij de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio. Deze bestuurder is het gezicht van de lokale overheid naar pers en publiek. Aansturing van de communicatie gebeurt vanuit het GBT of RBT.

Veiligheidsregio's hebben verschillende afspraken over wie het gezicht is van de lokale overheid naar pers en publiek: de voorzitter veiligheidsregio of de burgemeester.

OM, politie en KMar

In het geval van een grootschalig incident wordt binnen het OM een crisisstructuur geactiveerd. Hier maakt communicatie deel van uit. Een persvoorlichter van het lokale OM sluit aan in de driehoek. De eindverantwoordelijkheid voor communicatie over het strafrechtelijk onderzoek ligt bij de hoofdofficier van het lokale parket of Landelijke Parket. Dit is afhankelijk van het incident en gebeurt in afstemming. Het OM heeft daarnaast vanuit het Parket-Generaal een liaison in het NKC, wanneer het NKC is geactiveerd.

Ook de politie heeft een liaison in het NKC, die in directe verbinding staat met het hoofd communicatie van de (N)SGBO. De (N)SGBO coördineert en voert de communicatie uit van de politiekolom. Bij een dreiging of incident met extreem geweld sluit (ook) een politie communicatieadviseur aan in het CoPI.

Met de communicatieadviseur van de veiligheidsregio wordt de communicatiestrategie opgesteld en publieks- en persvoorlichting uitgevoerd. Direct na een incident start de politie met operationele- en procescommunicatie en worden feitelijkheden naar buiten gebracht met inachtneming van SISOS (niet zonder afstemming communiceren over slachtoffers, identiteit, schade, oorzaak en scenario's). Wanneer een incident of dreiging plaatsvindt in het gebied waar de KMar de politietaak uitoefent (bijvoorbeeld een luchthaven), neemt de KMar-communicatieadviseur ook deel aan het CoPI. De KMar is in dat geval ook vertegenwoordigd in het NKC.

NKC

Wanneer de nationale crisisorganisatie wordt geactiveerd vindt op nationaal niveau communicatieve afstemming plaats in het NKC. Het NKC maakt onderdeel uit van de nationale crisisstructuur. Het NKC kan worden geactiveerd door de NCTV, de directeur communicatie van het ministerie Justitie en Veiligheid, of de directeur Communicatie van het inhoudelijk meest betrokken departement. Het NKC wordt samengesteld op basis van de aard en omvang van het incident. Dat betekent dat alleen partners met een actieve communicatierol deelnemen aan het NKC.

Het NKC formuleert communicatiekaders en kernboodschappen daar waar het nationale bevoegdheid betreft en stemt deze af met partners buiten de Rijksoverheid, zoals direct betrokken gemeenten, veiligheidsregio's organisaties en instellingen. Daarnaast coördineert het NKC de pers- en publieksvoorlichting vanuit de Rijksoverheid, adviseert de crisisoverleggen op Rijksniveau over de te volgen communicatiestrategie en de communicatieve gevolgen van (voor)genomen besluiten. Het NKC adviseert ook over de communicatie over zichtbare maatregelen of een dreiging die nog niet zichtbaar is en geeft procesinformatie over wat de overheid doet en waarom. Iedere betrokken partner blijft verantwoordelijk voor de communicatie over datgene dat binnen zijn bevoegdheden ligt.

Wanneer het NKC actief is, betekent dit niet een opschaling van de communicatie- verantwoordelijkheden naar nationaal niveau. Het betekent wel dat de communicatiestrategie, kernboodschappen en communicatiekaders worden afgestemd voordat er gecommuniceerd wordt.

5.4 Crisiscommunicatie uitgangspunten

In de eerste momenten na een incident ontstaan direct geruchten en vragen over de aard van het incident. De eerste operationele communicatieve acties na een incident zijn vergelijkbaar voor zowel extreem geweld als terrorisme. Op dat moment is nog veel onzeker, maar is de informatiebehoefte groot. Communicatieprofessionals kunnen in die periode terugvallen op vooraf opgestelde uitgangspunten:

- De communicatie uitingen zijn omgevingsbewust, proactief, open, tijdig en consistent.
- Communiceer frequent en hanteer hierin een vast ritme zodat duidelijk is wanneer het publiek meer informatie kan verwachten.

Communicatie vanuit bestuurders verbindt de samenleving en sluit aan en activeert de veerkracht van individuele burgers en van de Nederlandse samenleving als geheel.

5.4.1 Uitgangspunten crisiscommunicatie bij extreem geweld

Wanneer sprake is van een dreiging of incident dat betrekking heeft tot extreem geweld gelden de volgende gemeenschappelijke uitgangspunten voor crisiscommunicatie:

- Communiceer over zichtbare maatregelen en indien wenselijk/mogelijk ook over onzichtbare maatregelen.
- Geef eerlijk en helder aan wanneer vanuit veiligheidsoverwegingen communicatie over maatregelen niet mogelijk is.
- Geef procesinformatie.
- Geef een duidelijk handelingsperspectief mee en hang hier indien mogelijk een termijn aan.
- Communiceer zonder afstemming met partners nooit over slachtoffers, identiteiten van slachtoffers, scenario's, oorzaken en schade (SISOS).
- Communicatie volgt de reguliere lijnen, zorg voor eenduidigheid en tijdigheid in de communicatieberichten van verschillende partners.
- Benut waar mogelijk actief experts om toelichting te geven aan het publiek over het desbetreffende onderwerp wanneer een incident een complexe aard kent.

5.4.2 Uitgangspunten crisiscommunicatie in het geval van (het vermoeden van) terrorisme

Wanneer het vermoeden bestaat of bekend is dat er sprake is van een incident met een terroristisch oogmerk dan blijven voor crisiscommunicatie dezelfde uitgangspunten gelden zoals hierboven benoemd. Hierbij spelen ook onderstaande uitgangspunten specifiek voor terrorisme een belangrijke rol:

- Zolang niet zeker is of daders religieuze, etnische of politieke motieven hebben, vermijd dan de verwijzing naar religies, etniciteit of politieke stromingen. (Benoemen identificeert en isoleert een groep en kan polarisatie in de hand werken).
- Sluit een terroristische aard van een incident alleen uit wanneer dit voldoende onderbouwd kan worden in de communicatie. Zonder de juiste onderbouwing werkt het uitsluiten averechts en kan dit voor meer onrust zorgen.

5.5 Nafase voor crisiscommunicatie

De nafase van een incident rond extreem geweld of terrorisme brengt verschillende uitdagingen met zich mee; ook voor communicatie. Zo moet er ruimte zijn voor (eventuele) rouw, het verwerken van trauma, de informatiebehoefte rondom vervolging en het herdenken. De nafase is primair een gemeentelijk proces, sluit hier communicatief bij aan en zorg op de juiste momenten voor afstemming. Ook tijdens de nafase volgt communicatie wederom de reguliere lijnen, afstemming wederom relevant.

Voorbeelden van aandachtsgebieden tijdens de nafase:

- Communicatie richting slachtoffers, nabestaanden en betrokkenen.
- Communicatie onder andere in het kader van nazorg richting (ingezet) personeel van (hulp)diensten.
- Herstel van maatschappelijk vertrouwen.
- Verbinding van de samenleving en activering van de veerkracht van individuele burgers en van de Nederlandse samenleving als geheel.
- Aandacht voor het belang van het leven in een democratische rechtsorde; dit mag en kan niet verstoord worden door een aanslag van een individu of organisatie.
- Forensisch, strafrechtelijk onderzoek brengt verschillende communicatiemomenten met zich mee waarbij onder andere slachtoffers en nabestaanden geïnformeerd dienen te worden.
- Herdenken van gebeurtenissen.

In november 2022 werd een deel van de luchthaven Schiphol afgesloten na de aanhouding van een 55-jarige man die zei gevaarlijke stoffen bij zich te hebben. Hulpdiensten waren massaal aanwezig.

6 Scenario's en variabelen

Dit crisisplan geldt in situaties waar een (dreigend) extreem geweldsincident, met mogelijk terroristisch motief, een grote maatschappelijke impact heeft en inzet van de crisisorganisatie vereist. Dat betekent dat globaal onderscheid te maken valt tussen twee typen scenario's: een dreiging van een incident en het daadwerkelijk plaatsvinden van een of meerdere incidenten.

Scenario:

Dreiging
Er is sprake van een extreme geweldsdreiging

Incident
Er is sprake van een extreem geweldsincident

Variabelen:

 Vervolgdreiging	☐	☐
 Capaciteitsdruk	☐	☐
 Impact op vitale sectoren	☐	☐
 Inzet CBRN-E middel	☐	☐
 Internationale betrokkenheid	☐	☐
 Cyber	☐	☐
 Maritiem	☐	☐

In elk scenario kunnen specifieke variabelen aan de orde zijn die bijzondere aandacht vragen. Bijvoorbeeld omdat andere actoren een rol krijgen, het gezag verandert of middelen anders worden verdeeld. Dit is medebepalend voor de mate van opschaling en de te betrekken crisispartners. Dit hoofdstuk beschrijft de twee scenario's als uitgangspunten en gaat vervolgens in op de variabelen die extra aandacht behoeven in de crisisbeheersing van extreem geweld en terrorisme.

6.1 Scenario's

6.1.1 Scenario 1: Dreiging

Er is sprake van een extreem geweldsdreiging. Deze dreiging kan vanuit verschillende hoeken komen. Een terroristische dreiging wordt gevormd vanuit terroristische groeperingen en (geradicaliseerde) eenlingen. Een dreiging kan zowel een algemene dreiging voor Nederland betreffen, als een concrete dreiging op bijvoorbeeld een persoon, gebouw of organisatie.

6.1.2 Scenario 2: Incident

Er is sprake van een extreem geweldsincident. In dit geval is het vaak niet direct duidelijk of het om extreem geweld of terrorisme gaat. Het kan gaan om incidenten zoals een bomaanslag, steekincident, schietpartij of een incident met een voertuig. Het incident kan lokaal plaatsvinden, maar er kunnen ook tegelijkertijd of kort na elkaar meerdere incidenten plaatsvinden in Nederland. In beide gevallen worden de crisisprocessen doorlopen zoals beschreven in hoofdstuk 3.

6.2 Variabelen

6.2.1 Vervolgdreiging

Na een (terroristisch) incident kan er sprake zijn van een vervolgdreiging. Dit kan zijn omdat de dader(s) zijn ontkomen, of omdat er aanwijzingen zijn dat er een vervolgincident kan plaatsvinden.

Opsporing

Bij een vervolgdreiging worden verschillende maatregelen getroffen. Het wegnemen van de dreiging door middel van opsporing heeft, als de vermoedelijke daders nog niet zijn opgepakt, prioriteit:

- Het Quick Identification Team (QIT) van de politie/KMar stelt zo snel mogelijk dader- identificerende sporen veilig.
- Bij een terroristische dreiging of incident kunnen de politie en KMar de Manhunt-procedure starten met als doel het stoppen van de dreiging en het voorkomen van verlies van levens en maatschappelijke schade.

- Communicatie in het licht van de opsporing is de verantwoordelijkheid van het OM. Dit kan de hoofdofficier van het landelijk parket zijn of de hoofdofficier vanuit het direct betrokken arrondissement.
- De minister van Justitie en Veiligheid kan permanente veiligheidsrisicogebieden aanwijzen in het kader van opsporing van terroristische misdrijven.
- Zo nodig gaat zorgvuldige opsporing voor een snelle terugkeer naar de situatie van voor de dreiging of het incident.

Bewaken en beveiligen

Het doel van het stelsel bewaken en beveiligen is het voorkomen van aanslagen op personen, objecten en diensten. De minister van Justitie en Veiligheid is verantwoordelijk voor het stelsel bewaken en beveiligen.

Het stelsel bewaken en beveiligen is opgedeeld in een decentraal domein en een rijkso domein. In het decentraal domein is de burgemeester verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en de hoofdofficier van justitie voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, waaronder de veiligheid van personen. De NCTV vormt het gezag in het rijkso domein en is stelselverantwoordelijke. De personen, objecten en diensten in het rijkso domein staan op de zogenoemde limitatieve lijst vanwege het nationale belang dat met hun veiligheid en functioneren is gemoeid.

De politie en de KMar zijn de organisaties die de beveiligingsmaatregelen uitvoeren in zowel het decentraal- als rijkso domein. De KMar voert haar taken uit op grond van artikel 4 van de Politiewet, waarin onder andere de beveiliging van Koninklijke woon- en werkverblijven en de beveiliging burgerluchtvaart onder vallen. De politie is in eerste instantie verantwoordelijk voor het bewaken en beveiligen van objecten en diensten in het decentraal en rijkso domein. De KMar kan hierin bijstand en assistentie verlenen. De KMar en Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging van de politie (DKDB) voeren de persoonsbeveiliging in het rijkso domein uit.

Een dreiging of incident kan aanleiding zijn om extra maatregelen te treffen in het kader van bewaken en beveiligen. Er kunnen maatregelen getroffen worden rondom de plaats van het incident, maar ook bij objecten elders waar een mogelijke vervolgdreiging op gericht is. Bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis is, of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, kan de voorzitter veiligheidsregio optreden als bevoegd gezag in het decentraal domein (openbare orde en veiligheid). Besluitvorming over maatregelen ter bescherming van personen, objecten of diensten die onder een nationale verantwoordelijkheid vallen vindt plaats in overleg tussen de NCTV, het OM en de politie en/of de KMar.

Incident voorkomen

De driehoek is primair aan zet bij een (vervolg)dreiging. Bij een vermoeden van terrorisme kan de NCTV aansluiten in de driehoek. Bij Koninklijk Besluit is vastgelegd dat de minister van Justitie en Veiligheid, in uiterst geval, doorzettingsmacht heeft wanneer het gaat om het voorkomen van terroristische misdrijven. Dit betekent dat hij/zij de bevoegdheid heeft om bij acute terroristische dreigingen ook op terreinen van andere ministers maatregelen te nemen. Het kan dan gaan om het blokkeren van wegen, het stilleggen van het trein- of vliegverkeer of het staken van telecomverkeer in een bepaalde regio. Voor toepassing van deze bevoegdheid geldt het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel. Dit is een uiterste maatregel in het geval er geen tijd is voor afstemming en speelt alleen in zeer uitzonderlijke gevallen. De operationalisering van de doorzettingsmacht vindt, in voorkomend geval, zoveel mogelijk plaats langs de normale lijnen (via de DCC's en/of richting lokaal bestuur) en er zijn contacten met politie en/of KMar en OM. Bij een acute dreiging is er weinig tot geen tijd voor afstemming over ingrijpende besluiten met bijvoorbeeld een direct betrokken burgemeester/voorzitter veiligheidsregio, maar deze worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

Dreigingsniveaus

Het dreigingsniveau is gebaseerd op het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) van de NCTV. Het DTN is een globale analyse van radicalisering, extremisme en de (inter)nationale terroristische dreiging tegen Nederland, en tegen Nederlandse belangen in het buitenland. Het beeld is een trendrapportage waarin de voornaamste dreigingsontwikkelingen op hoofdlijnen worden geschetst. Het is gebaseerd op informatie van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de politie, de KMar, het Ministerie van Buitenlandse Zaken, open bronneninformatie en informatie van buitenlandse partners.

De dreigingsniveaus worden aangegeven met de nummers 1 tot en met 5, en zijn primair bedoeld om de Nederlandse samenleving te informeren over de ernst van een terroristische dreiging. Het geeft een inschatting van het risico dat Nederland te maken krijgt met terroristische aanslagen. Om het dreigingsniveau te bepalen worden verschillende elementen in ogenschouw genomen; dit zijn elementen die kunnen verschillen in aard, herkomst, concreetheid, zichtbaarheid en actualiteit.

Dreigingsniveau 5

Wanneer bij de NCTV concrete aanwijzingen bekend zijn over een op handen zijnde terroristische (vervolg)aanslag, kan de NCTV ook buiten het DTN om besluiten het dreigingsniveau te verhogen naar niveau 5. Dit is het meest waarschijnlijk wanneer er al een incident heeft plaatsgevonden en er sprake is van een vervolgdreiging.

Dit niveau betekent dat de terroristische dreiging in (een deel van) Nederland kritiek is. Met het afkondigen van dreigingsniveau 5 beoogt de NCTV de maatschappij te informeren over het verhoogde risico van een aanslag, burgers in staat te stellen om aanwijzingen van het lokaal gezag te volgen, de alertheid in Nederland en het buitenland te verhogen, de eventuele gevolgen van een aanstaande aanslag te verkleinen en een draagvlak voor maatregelen te creëren.

Dreigingsniveau 5 kan worden afgekondigd voor een specifiek deel van Nederland en geldt altijd voor een beperkte tijd. Deze keuze wordt situationeel gemaakt. Afkondiging geldt in beginsel voor 24 uur, waarbij ruim voor het verstrijken van deze 24 uur het besluit opnieuw wordt beoordeeld. Bij het bepalen van de gebiedsafbakening wordt meegewogen dat Nederland een klein land is. Een dader heeft niet veel tijd nodig om een grens van een gemeente of veiligheidsregio te overschrijden. De gebiedsafbakening vindt plaats op basis van (inlichtingen)informatie over de (beoogde) aanslaglocatie(s) en aanslagpleger(s). Wanneer een situatie dynamisch is, bijvoorbeeld bij een voortvluchtige verdachte, zal eerder worden gekozen voor een ruimere gebiedsafbakening.

Grofweg kunnen voor de gebiedsafbakening vier hoofdvarianten worden onderscheiden:

- Een (deel van een) gemeente
- Een gebied (specifieke sector(en) of aantal gemeenten) in één veiligheidsregio
- Een gebied (specifieke sector(en) of aantal gemeenten) in meer dan één veiligheidsregio
- Heel Nederland.

De NCTV heeft voor het afkondigen van dreigingsniveau 5 contact met het lokaal bevoegd gezag. Dit betreft doorgaans de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio van de gemeente (of het gebied) waar de dreiging op gericht is, of waar het incident heeft plaatsgevonden. Om het dreigingsniveau en de gebiedsafbakening te bepalen vindt informatieuitwisseling en afstemming plaats over de aard, ernst en omvang van de dreiging. De wijze van contact tussen de NCTV en het bevoegd gezag is afhankelijk van de situatie. Het is waarschijnlijk dat in het kader van de crisisbeheersing al in een vroeg stadium contact is tussen de NCTV en het bevoegd gezag. De NCTV is als enige actor bevoegd om het dreigingsniveau te verhogen en zal de afkondiging van dreigingsniveau 5 bekendmaken. Het is waarschijnlijk dat (eind)beslissers in de crisisbeheersing, zowel binnen als buiten het afgebakende gebied, het verhogen van het dreigingsniveau via de media vernemen. Het is ook denkbaar dat deze informatie hen via de veiligheidsregio bereikt.

De NCTV geeft bij het afkondigen van dreigingsniveau 5 een eerste duiding van de situatie en roept burgers op om de aanwijzingen van het lokaal gezag te volgen. Het lokaal bevoegd gezag beslist over het al dan niet treffen van maatregelen passend binnen het dreigingsniveau. In bijlage 3 is een lijst met maatregelen opgenomen die het bevoegd gezag kan overwegen wanneer dreigingsniveau 5 van kracht is. De lijst met maatregelen is uitdrukkelijk niet uitputtend. Omdat het afkondigen van dreigingsniveau 5 doorgaans in een kort tijdsbestek plaatsvindt, is het raadzaam dat publieke en private actoren in de koude fase heldere afspraken maken over de te treffen maatregelen wanneer dreigingsniveau 5 geldt. Het gaat hier bijvoorbeeld over het sluiten van scholen en het stilleggen van het openbaar vervoer. Ook in de warme fase moet contact zijn om de maatregelen af te stemmen op de dan geldende situatie.

Afshaling van het dreigingsniveau vindt plaats na overleg door de NCTV met de gemeente of regio waar de dreiging zich manifesteerde. Het is vervolgens aan de NCTV om de maatschappij te informeren over de verlaging van het dreigingsniveau. De maatregelen die eventueel door het lokaal bevoegd gezag zijn getroffen komen niet automatisch te vervallen met een verlaging van het dreigingsniveau. Het bevoegd gezag bepaalt en communiceert over de verlaging van dergelijke maatregelen

6.2.2 Capaciteitsdruk

Bij extreem geweld en/of een terroristisch incident kan sprake zijn van schaarste in de hulpverlening. Dit varieert van druk op de medische behandelcapaciteit tot meer specifieke benodigde capaciteit bij grootschalige en langdurige politie- en marechaussee inzet. De mate waarin dit speelt verschilt per incident: een 'kleinschalig' incident met een steekwapen levert een ander slachtofferbeeld op dan een bomaanslag of een incident met een op een menigte inrijdend voertuig. Ook het aantal daders of incidenten kan een verschil maken in de respons.

Op het moment dat er sprake is van extreem geweld en/of een terroristisch incident geldt het uitgangspunt dat de operationele diensten in de eerste uren aangewezen zijn op hun eigen capaciteit. Wanneer sprake is van (mogelijke) schaarste op het gebied van hulpverlening is het mogelijk om aanvullende capaciteit aan te vragen:

- Het LOCC coördineert de regionale, nationale en internationale bijstand zoals vermeld in de Wet veiligheidsregio's en de Politiewet 2012. De KMar kan bijstand verlenen aan de politie op grond van artikel 57 Politiewet 2012. Andersom kan de politie bijstand verlenen aan de KMar op grond van artikel 61 Politiewet 2012. Op het moment dat politie- en KMar-capaciteiten niet meer

toereikend zijn, kan het bevoegd gezag via het LOCC met een verzoek om bijstand van Defensie vragen. Andere onderdelen van de krijgsmacht dan de KMar kunnen, in bijzondere gevallen, bijstand verlenen aan de politie op grond van artikel 58 Politiewet 2012.

- Met betrekking tot de geneeskundige hulpverlening, kan de meldkamer het ambulancebijstandsplan in werking stellen op het moment dat er meer ambulances nodig zijn dan er op dat moment paraat zijn in de eigen regio.

Bijstand van Defensie op bewaken en beveiligen

Indien er sprake is van een concrete dreiging van extreem geweld, waaronder terrorisme, en de gewenste capaciteit groter is dan de beschikbare personeelscapaciteit, kan bijstand worden aangevraagd van Defensie in het kader van statische objectbewaking van risico-objecten. Hiervoor is bij Defensie specifieke bijstandscapaciteit georganiseerd met een verkorte reactietijd en voor een beperkte tijdsduur. Dit zijn de zogenaamde TIN-pelotons (Terrorisme In Nederland-pelotons). De inzet van Defensie vindt plaats in bijstand aan de politie op grond van artikel 58 Politiewet en in bijzondere gevallen aan de KMar op grond van artikel 62 Politiewet. Deze specifieke bijstand vindt plaats onder het gezag van de officier van justitie en is bedoeld ter ondersteuning van de bewakingseenheden van de politie en de KMar. Het is daarbij aan de politie en/of KMar om, gegeven de opdracht van het gezag, te bepalen hoe de bijstand van Defensie in de praktijk wordt ingezet.

Aanvraag van defensiecapaciteit

Wanneer de gewenste capaciteit groter is dan de beschikbare personeelscapaciteit kan de NSGBO van de politie of de SGBO van de KMar, met instemming van de officier van justitie, bij de minister van Justitie en Veiligheid een verzoek indienen tot militaire bijstand van Defensie. Het OM blijft verantwoordelijkheid dragen voor de formele bijstandsaanvraag. De Coördinator Bewaken Beveiligen (CBB) van de NCTV oordeelt over deze aanvraag en verzoekt op basis hiervan Defensie over te gaan tot alarmering. Op grond van dit verzoek start Defensie met de voorbereiding van een operationele inzet. Voor advies omtrent de inzet van Defensie en bijstandsverzoeken is de militair adviseur aanwezig.

Prioritering en verdeling defensiecapaciteit

Indien op meerdere plekken en/of regio's behoefte ontstaat voor bijstand van Defensie, zal de NSGBO van politie en/of SGBO KMar een capaciteiten- en inzetplan opstellen en dit voorleggen aan het Crisisberaad Opschaling BB. Deelnemers van het Crisisberaad zijn de NCTV/CBB, politie/NSGBO, Defensie, LOCC, KMar en OM. Het Crisisberaad Opschaling beoordeelt het voorstel. Wanneer nodig worden prioriteringskeuzes, met advies, voorgelegd aan de ICCb. Bestaande bevoegdheden

blijven in stand en er wordt aansluiting gezocht bij de reguliere crisisorganisatie. Via de politie en KMar worden de betrokken lokale gezagen vervolgens geïnformeerd over de vastgestelde capaciteitsverdeling en prioritering.

6.2.3 Impact op vitale processen

Er is sprake van een dreiging of incident met grote impact op één of meerdere aanbieders van vitale processen. Dit kan bijvoorbeeld een dreiging of aanslag betreffen op een vervoersbedrijf, waterschap of nucleaire opslag.

Bij een concrete dreiging op (digitale) vitale infrastructuur of processen wordt informatie zo snel mogelijk gedeeld tussen de betrokken partijen:

- Het betrokken bedrijf of sector besluit over de eigen maatregelen, al dan niet na afstemming met of in opdracht van het betrokken vakdepartement.
- De politie en KMar adviseren het lokaal bevoegd gezag over mogelijke maatregelen op basis van het stelsel bewaken en beveiligen. Hierbij kan de NCTV gevraagd en ongevraagd advies geven over maatregelen. De politie en KMar borgen dat de desbetreffende aanbieders van vitale processen goed zijn aangesloten met betrekking tot informatievoorziening en eventuele maatregelen.
- Wanneer er sprake is van opschaling binnen de regionale crisisorganisatie wordt daarin ook de aansluiting van aanbieders van vitale processen geborgd.

Indien er sprake is van een daadwerkelijk incident, wanneer de dreiging groot is of wanneer het meerdere partijen of sectoren betreft, wordt de nationale crisisorganisatie benut. Informatiedeling en afstemming over maatregelen met vitale sectoren vindt plaats via het DCC van de betrokken sector, bij spoed kan de NCTV rechtstreeks contact opnemen. Daarnaast kunnen aanbieders of vertegenwoordigers van vitale processen op uitnodiging van de voorzitter met raadgevende stem aan overleggen binnen de nationale crisisorganisatie deelnemen. Overige sectoren kunnen via de DCC's worden geïnformeerd.

Publiek-private samenwerking

Binnen de overheid vormen de politie, de gemeente, de veiligheidsregio's of het desbetreffende DCC het eerste aanspreekpunt voor aanbieders van vitale processen. Daarnaast is het NCC 24/7 bereikbaar voor aanbieders van vitale processen met acute vragen over crisisbeheersing. De NCTV informeert en assisteert vakdepartementen en de organisaties waar zij op hun beurt contact mee onderhouden. Binnen vakdepartementen zijn actieprogramma's opgesteld om de weerbaarheid van aanbieders van vitale processen te verhogen. Hierin kunnen ook sets van maatregelen afgesproken en/of geprepareerd worden.

Deze kunnen afhankelijk van de dreiging worden genomen. Daarnaast is het Bureau Nationale Taken Bewaken & Beveiligen (BNT BB) van de politie 24/7 bereikbaar voor aanbieders van vitale processen. Dit bureau onderhoudt tevens het netwerk van regionale politievertegenwoordigers die de afstemming met de aanbieders van vitale processen binnen de regionale eenheid coördineren. Dit geldt zowel preparatief als bij incidenten of verdachte situaties. De KMar is op locaties waar zij de politietoekant uitvoert voor publieke partners het aanspreekpunt.

6.2.4 Inzet CBRN-E middel

Er is sprake van, of het vermoeden van, inzet van een chemisch, biologisch, radiologisch, nucleair of explosief (CBRN-E) middel bij een extreem geweld- of terroristisch incident.

Dynamiek en uitdagingen

De (vermoedelijke) inzet van een CBRN-E-middel kan een directe weerslag hebben op de crisisbeheersing. Een CBRN-incident kent een eigen dynamiek, die zowel op operationeel als strategisch niveau tot specifieke uitdagingen leidt. Dit geldt in mindere mate voor de inzet van een explosief. Het analyseren van het aangetroffen CBRN-middel kost tijd. Een fijnmazige screening om vast te stellen om welk(e) middel(en) het gaat duurt minimaal enkele uren. Per situatie moet besloten worden of en hoe de operatie op de plaats van het incident doorgang kan vinden. De aanrijtijd van specialistische responseenheden is bovendien langer dan die van reguliere hulpdiensten en er kan al snel capaciteitsdruk ontstaan.

Bij een CBRN-incident heerst grote onzekerheid in het slachtofferbeeld. Het is niet direct duidelijk welke personen besmet zijn en waar zij zich bevinden. Zo kan verdere besmetting snel en ongezien plaatsvinden. Dit kan, afhankelijk van het middel, binnen een kort tijdsbestek tot een exponentiële toename van (mogelijke) slachtoffers leiden. Het slachtofferbeeld kan pas worden vastgesteld wanneer duidelijk is om welk middel het gaat en waar het middel aanwezig is. Het is bij een CBRN-incident daarom lastig te bepalen of er sprake is van een vervolgdreiging en waar een eventuele dreiging zich manifesteert.

Protocol Verdachte Objecten

Bij een incident waarbij het vermoeden bestaat dat moedwillig CBRN-E-middelen betrokken zijn treedt het Protocol Verdachte Objecten (PVO) in werking. Met behulp van dit protocol kan het risico in relatie tot de mogelijke aanwezigheid van CBRN-E-middelen worden ingeschat en indien nodig een multidisciplinaire wijze van handelen worden bepaald. De burgemeester of de voorzitter veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de werkzaamheden die binnen het PVO in

het kader van openbare orde en veiligheid worden uitgevoerd. Strafrechtelijk opsporingsonderzoek vindt plaats onder leiding en verantwoordelijkheid van het OM. De uitgangspunten van het PVO blijven ook binnen een GRIP-situatie van kracht en gelden ongeacht het opschalingsniveau.

De Officier van Dienst-Politie (OvD-P) coördineert het PVO-proces. De Teamleider CBRN-Explosieven Veiligheid (TEV) verricht de inhoudelijke werkzaamheden bij de start van het PVO en adviseert de OvD-P over de te nemen maatregelen. De TEV benut hierbij de kennis, kunde en capaciteiten van de bij het PVO betrokken partijen, zoals de brandweer, GGD/GHOR, RIVM, EODD, CBRN Responseenheid, Landelijk Team Forensische Opsporing-Landelijke Eenheid (LTFO-LE) en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

Specifiek in relatie tot CBRN-E zijn hierbij beschikbaar:

EODD

Ingeval sprake is van mogelijke aanwezigheid van explosief materiaal, al dan niet in combinatie met CBRN-E-agentia, dan wordt gebruik gemaakt van expertise van de EODD.

RIVM-responsorganisatie/LLN-ta

Het RIVM beschikt over een responsorganisatie Milieu- en Stralingsincidenten die 24/7 paraat staat en onder CBRN-E-condities monsters kan nemen, metingen kan verrichten en specialistische C-, B- en RN-analyses kan uitvoeren op monsters. Het RIVM is ook het loket naar het Landelijk Laboratorium Netwerk-terroristische aanslagen (LLN-ta). Na een CBRN-screening kan het RIVM, bij gerede verdenking van de aanwezigheid van C- of B-agentia, een beroep doen op aanvullende expertise van de laboratoriumpartners in het LLN-ta en/of van het Crisis Expert Team milieu en drinkwater (CET-md).

CBRN Responseenheid

De CBRN Responseenheid van Defensie staat 24/7 paraat en kan het bevoegd gezag in het kader van militaire bijstand ondersteunen met een snelle duiding op basis van voorlopige identificatie. Tevens informeren en overleggen zij met het RIVM. De Militair Adviseur kan ondersteunen bij de aanvraag en inzet van deze capaciteit.

Radiologisch en nucleair

Bij een gerede verdenking van de aanwezigheid van R- of N-agentia, wordt altijd de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) geïnformeerd en is het LCP-Straling van toepassing.

Bij een moedwillig incident met R- of N-agentia is er sprake van een A-ongeval. De regie voor afhandeling van het incident verschuift van lokaal/regionaal (burgemeester/voorzitter

veiligheidsregio) naar nationaal (ministerie Justitie en Veiligheid en ministerie Infrastructuur en Waterstaat). Expertise over R- of N-agentia is beschikbaar vanuit het Crisis Expert Team straling en nucleair (CET-sn). Het RIVM kan in LLN-ta verband ook aanvullende expertise leveren.

Omgang met slachtoffers

De wijze waarop de triage van gewonde slachtoffers of slachtoffers met klachten verloopt bij een incident waarbij (mogelijk) CBRN-E-middelen zijn betrokken is sterk afhankelijk van de situatie. De partners ter plaatse moeten in onderling overleg een risico-inschatting maken en bepalen wat de optimale werkwijze is. Een aandachtspunt hierbij is dat een (mogelijke) besmetting zo min mogelijk verder dient te worden verspreid.

Decontaminatie

Eventuele ontsmetting van slachtoffers is een taak van de brandweer en vindt plaats aan de hand van de handreiking decontaminatie. De (operationeel) leiding van het incident kan bij mogelijke besmetting van slachtoffers, op advies van Gezondheidskundig Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (GAGS) en Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (AGS) besluiten tot ontsmetting van slachtoffers. Bij decontaminatie van voertuigen of infrastructuur kan Defensie ondersteunen. De Militair Adviseur kan ondersteunen bij de aanvraag en inzet van deze capaciteit.

6.2.5 Internationale betrokkenheid

Er is sprake van een dreiging of incident met internationale betrokkenheid door bijvoorbeeld: slachtoffers of daders uit het buitenland, bijstand door hulpdiensten uit het buitenland, of Nederlanders die slachtoffer zijn van een incident in het buitenland.

In grensregio's zijn afspraken gemaakt over grensoverschrijdende inzet van brandweer en ambulances ten behoeve van de gewondenspreiding of bij behoefte aan specifieke specialistische zorgcapaciteit. Ook heeft Nederland afspraken met België en Duitsland over grensoverschrijdende politie- en marechaussee-inzet en interventie. Het NCC is het single point of contact voor het bevoegd gezag; het bevoegd gezag kan een verzoek voor bijstand door hulpdiensten uit het buitenland doen aan het NCC. Het NCC doet vervolgens een verzoek aan het LOCC. Het LOCC voorziet in het aantrekken en coördineren van internationale capaciteiten ten behoeve van de crisisbeheersing, altijd in afstemming met het NCC.

Een ander voorbeeld van de internationale dimensie is de situatie waarin Nederlanders slachtoffer zijn van een incident in het buitenland of er buitenlandse slachtoffers te betreuen zijn bij een incident in Nederland. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft hierin een belangrijke rol, zowel richting Nederlanders in het buitenland als richting ambassades

en consulaten in Nederland. Een extreem geweldsincident, met een mogelijk terroristisch motief, genereert direct internationale (media-)aandacht. De in Nederland gevestigde ambassades en consulaten zullen snel vragen naar mogelijk betrokken buitenlandse slachtoffers. De ambassade-procedure beschrijft hoe de Nederlandse overheid ambassades en consulaten informeert over een incident waar personen met een buitenlandse nationaliteit bij betrokken zijn. Hoewel de procedure is opgesteld voor een incident op de luchthaven Schiphol, kan deze ook geactiveerd worden bij een incident elders in Nederland.

6.2.6 Maritime security incident

Er is sprake van een (dreigend) extreem geweldsincident op zee, met een mogelijk terroristisch motief. Het kan bijvoorbeeld gaan om een bomaanslag of gijzeling op een cruiseschip of veerboot op de Noordzee.

Maritime security incident

Een extreem geweldsincident, met een mogelijk terroristisch motief, kan ook op de Noordzee plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan een bomaanslag, gijzeling of kaping op een cruiseschip of veerboot. Een maritime security incident betreft een opzettelijke daad in strijd met de wet, gericht op het toebrengen van ernstige schade aan schepen, personen, offshore installaties, het milieu en/of de Nederlandse samenleving. De bestrijding van maritime security incidenten is vastgelegd in procedures en afspraken tussen de politie, kustwacht, veiligheidsregio's, betrokken ministeries, de Koninklijke Marine, het Havenbedrijf Rotterdam, Rijkswaterstaat en het OM.

De plaats van het incident op de Noordzee bepaalt de jurisdictie. De verantwoordelijkheden, wettelijke bevoegdheden, geldende verdragen en bilaterale afspraken verschillen op zee naar gelang de juridische grenzen en zones. Dit kan de respons op en coördinatie van een maritime security incident complex maken. Er is immers geen burgemeester of veiligheidsregio op de Noordzee buiten gemeentelijk gebied. Het mandaat van havenmeesters, burgemeesters en ministers kan daarom overlappen. Dit vraagt om nauwe afstemming tussen een groot aantal betrokken partijen, waarvan een deel buiten de reguliere crisisstructuren valt.

De operationele respons op zee verschilt bovendien van het optreden op land. Er zijn specifieke voorbereidingen getroffen voor de inzet van operationele eenheden op het water. Bijzondere aandachtspunten bij een maritime security incident zijn bijvoorbeeld:

- Search and rescue capaciteit en opvang aan wal i.v.m. grote aantallen opvarenden.
- Medische zorg en evacuatie (bijvoorbeeld wanneer het schip ver van een haven is).

- Schaarste van materiaal als helikopters, vliegtuigen en schepen.
- Internationale afstemming i.v.m. de nationaliteiten van opvarenden of de vlagstaat van het betrokken schip.

6.2.7 Cyber en online

Er is sprake van een moedwillige cyber verstoring met fysieke effecten tot gevolg, of van de verspreiding van terroristisch online materiaal ten tijde van een incident. Het kan bijvoorbeeld gaan om het beïnvloeden van systemen van een vitale sector waardoor een gevaarlijke situatie ontstaat, maar ook om gehackte websites waarop extremistische boodschappen worden vertoond of het livestreamen van een terroristisch incident. Ook kan niet worden uitgesloten dat een combinatie plaatsvindt van een fysiek incident en een cyberaanval op bijvoorbeeld een vitale sector om zo de maatschappelijke impact te vergroten.

Wanneer een cyberelement is betrokken bij een dreiging of aanval, hebben ook andere partijen een rol. Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) vervult een coördinerende rol in het cyberstelsel van Nederland. Bij een digitaal incident werken zij ook samen met andere relevante partijen. Het NCC informeert bij grootschalige (dreigende) crises het lokaal bevoegd gezag en/of betrokken veiligheidsregio's over het incident met mogelijke cascade- en gevolgeffecten.

De aanpak en betrokken partijen bij een cyberaanval is verder uitgewerkt in het Landelijk Crisisplan Digitaal. Het Landelijk Crisisplan Digitaal biedt een overzicht van afspraken en wetgeving over de beheersing van incidenten en (potentiële) crises in de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen. Daarnaast beschrijft dit plan de gezamenlijke aanpak, de aansluiting met publieke en private partners en de samenwerking op internationaal niveau bij een landelijke digitale crisis.

Op Europees niveau is het EU Crisis Protocol (EUCP) vastgesteld als vrijwillig kader voor een gecoördineerde en snelle (trans)nationale reactie bij het tegengaan van de verspreiding van terroristisch online materiaal. Het EUCP biedt een raamwerk voor doeltreffende coördinatie en crisisbeheersing van de online dimensie bij een terroristisch incident. De operationele invulling van de detectie, notificatie en informatiedeling bij de gecoördineerde inzet tegen verspreiding van online terroristisch materiaal is aan de individuele lidstaten.

Bijlagen

Bijlage 1 Actoren in de crisisbeheersing

De reguliere verantwoordelijkheden zoals beschreven in het NHC gelden in het algemeen. In de tabel hieronder beschrijven we de extra verantwoordelijkheden wanneer het gaat om extreem geweld of terrorisme.

Actor	Rolbeschrijving
Aanbieders vitale processen	Indien nodig in samenspraak met NCTV, politie en/of KMar en het betreffende departement en sector tijdig weerbaarheid verhogende maatregelen nemen Communiceren over gevolgen voor eigen organisatie en medewerkers en klanten of leveranciers
Brandweer	Hulpverlening op locatie in het geval van een incident op basis van de gevaarniveaus: <i>hot-, warm- en cold-zone</i>
Burgemeester/voorzitter veiligheidsregio (art. 39 Wet veiligheidsregio's)	Handhaving openbare orde en veiligheid (preventieve en reactieve maatregelen in het kader van openbare orde en veiligheid) Lokale effecten en te nemen maatregelen Bewaking en beveiliging van objecten en diensten bij een algemene dreiging Communicatie over preventieve maatregelen in het kader van openbare orde en veiligheid Zorg voor burgers en beperken van maatschappelijke onrust Vorbereiding bij dreiging op effecten op multidisciplinaire processen en mogelijke gevolgbestrijding indien dreiging omgaat in incident
DCC	Departementaal en sectoraal ondersteunen en coördineren bij (terroristische) incidenten
GGD	Psychosociale hulpverlening Gezondheidsonderzoek uitvoeren Medische Milieukunde Infectieziektebestrijding Nazorg slachtoffers en hulpverleners
GHOR	Hulpverlening op locatie in het geval van een incident op basis van de gevaarniveaus: <i>hot-, warm- en cold-zone</i> Operationele aansturing van de witte kolom Eventuele grensoverschrijdende inzet ten behoeve van gewondenspreiding
KMar (op de locaties waar de taken art. 4 Politiewet worden uitgevoerd)	Overkoepelende processen: bevelvoering, opsporing, intelligence, communicatie, handhaving en interventie Operationele duiding incident Fysieke veiligheidsmaatregelen in het algemeen Lokale/regionale en internationale maatregelen in het algemeen 24/7 point of contact voor organisaties met vitale processen

Actor	Rolbeschrijving
LOCC	<p>Aanleveren van het multidisciplinair Landelijk Operationeel Beeld en het operationeel advies bij nationale en internationale incidenten, crises, rampen en grootschalige evenementen.</p> <p>Coördineren van regionale, nationale en internationale bijstand, met inbegrip van de bijstand, bedoeld in de Wet Veiligheidsregio's en de Politiewet 2012.</p> <p>Op verzoek ondersteunen van betrokken partners bij regionale en bovenregionale incidenten, crises, rampen en grootschalige evenementen.</p> <p>Als zijnde Nationale Training Coördinator, zorgdragen voor coördinatie, opleiding en inzet van de Nederlandse experts in het kader van EU Civil Protection Mechanism.</p>
Maatschappelijke partners	<p>Indien nodig in samenspraak met NCTV, politie en/of KMar en de betreffende sector tijdig weerbaarheid verhogende maatregelen nemen</p> <p>Communiceren over gevolgen voor eigen organisatie en medewerkers en klanten of leveranciers</p>
Ministerie van Defensie	<p>Maatregelen instellen en continueren voor bewaken en beveiligen van eigen militaire objecten</p> <p>Stelsel van speciale eenheden (DSI)</p> <p>Taken van KMar (zie KMar)</p> <p>Luchtruimbewaking (Renegade)</p> <p>Gegarandeerde EODD- en CBRN-capaciteiten 24/7 beschikbaar</p> <p>Specifieke bijstandscapaciteit voor statische objectbewaking (TIN-pelotons).</p> <p>Overige capaciteiten via procedure Militaire Bijstand (LOCC) en in overleg met de RMOA</p>
Ministerie van Justitie en Veiligheid	<p>Inzet DSI in uitzonderlijke gevallen (nationaal belang)</p> <p>Minister van Justitie en Veiligheid heeft doorzettingsmacht bij voorkomen van terroristische misdrijven</p> <p>Het treffen van vergaande maatregelen om slachtoffers te voorkomen, zoals het sluiten luchtruim</p>
NCC (onderdeel van NCTV)	<p>Bestuurlijke informatievoorziening en crisiscommunicatie</p> <p>24/7 point of contact voor publieke en private crisispartners</p> <p>Ondersteunt de nationale crisisbesluitvormingsstructuur en crisiscommunicatie</p>
NCTV	<p>Het verhogen of verlagen van het dreigingsniveau en het communiceren hierover</p> <p>Informatievoorziening en duiding voor de crisisorganisatie(s) en betrokken partijen, waaronder vitale sectoren</p> <p>Afstemming met driehoek</p> <p>Besluitvorming over maatregelen ter bescherming van personen/objecten die onder een nationale verantwoordelijkheid vallen</p>
NKC	<p>Het coördineren van de communicatie van de rijksoverheid bij een (dreigend) incident met nationale impact</p> <p>Aanspreekpunt voor communicatie op rijksniveau</p> <p>Afstemming met gemeenten en andere betrokken (internationale) partijen</p>
OM: College van PG, arrondissementsparketten en het Landelijk Parket	<p>Bewaking en beveiliging bij concrete dreiging</p> <p>Opsporingszaak</p> <p>Communicatie in het licht van opsporing</p> <p>Inzet DSI</p>

Actor	Rolbeschrijving
Politie	Overkoepelende processen: bevelvoering, opsporing, intelligence, communicatie, handhaving, interventie Operationele duiding incident Fysieke veiligheidsmaatregelen in het algemeen Lokale/regionale maatregelen en effecten 24/7 point of contact voor organisaties met vitale processen
RIVM	De uitvoering van metingen en analyses om de mogelijke ernst van het (terroristische) incident in kaart te brengen

Bijlage 2 Dreigingsniveaus

Dreigingsniveaus

1

De terroristische dreiging in Nederland is minimaal

Het is niet waarschijnlijk dat in Nederland een terroristische aanslag plaatsvindt.

- We hebben geen aanwijzingen dat zich in Nederland personen bevinden die een terroristische dreiging vormen.
 - We hebben geen aanwijzingen dat Nederland in beeld is bij terroristen in het buitenland.
-

2

De terroristische dreiging in Nederland is beperkt

Er bestaat een kleine kans op een terroristische aanslag in Nederland.

- Er is sprake van radicalisering waarvan op termijn een dreiging uit kan gaan.
 - Terroristen hebben de intentie aanslagen te plegen in Europa, maar treffen daartoe geen concrete voorbereidingen.
-

3

De terroristische dreiging in Nederland is aanzienlijk

Een terroristische aanslag in Nederland is voorstelbaar.

- Er zijn in Nederland personen en groepen die sterk radicaliseren en een dreiging vormen.
 - We hebben geen aanwijzingen dat terroristen een aanslag in Nederland voorbereiden, maar het is wel voorstelbaar.
 - Terroristen plegen of plannen aanslagen in Europa.
-

4

De terroristische dreiging in Nederland is substantieel

De kans op een terroristische aanslag in Nederland is reëel.

- Terroristen zien Nederland als een doelwit.
 - Terroristen plegen aanslagen in omliggende landen.
 - Mogelijk zijn er aanwijzingen dat terroristen een aanslag op Nederland voorbereiden.
-

5

De terroristische dreiging in Nederland is kritiek

Een terroristische aanslag in Nederland is op handen.

- We hebben concrete aanwijzingen dat terroristen op het punt staan een aanslag in Nederland te plegen.
 - Er heeft een aanslag in Nederland plaatsgevonden.
 - Er is een kans op een vervolgaanslag in Nederland.
-

Bijlage 3 Stappenplan Dreigingsniveau 5

Het Stappenplan Dreigingsniveau 5 is een schematische weergave van het proces van afkondiging en afschaling van dreigingsniveau 5. Het dreigingsniveau is gebaseerd op het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) van de NCTV.

 1. Dreiging/ Incident

Situatie

- Concrete aanwijzing dat aanslag gaat plaatsvinden
- Aanslag heeft plaatsgevonden
- Kans op vervolgaanslag

NCTV

- Informeert minister van Justitie en Veiligheid
- Heeft bij een gerichte dreiging contact met bevoegd gezag over aard, ernst en omvang van de dreiging t.b.v. bepalen dreigingsniveau en gebiedsafbakening

Lokaal/regionaal

- Lokale maatregelen en first respons (als een aanslag heeft plaatsgevonden)
- In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, handelt de voorzitter van de veiligheidsregio conform artikel 39 Wet veiligheidsregio's

Crisiscommunicatie

Uitgangspunt

Ieder communiceert in afstemming vanuit eigen verantwoordelijkheid over:

Lokaal en regionaal

- Handelingsperspectief lokaal/regionaal
- Feiten lokaal/regionaal

 2. Afkondiging

Situatie

De NCTV kondigt dreigingsniveau 5 af met als doel:

- Maatschappij informeren over dreiging en burgers in staat stellen om aanwijzingen van het lokaal gezag te volgen
- Alertheid verhogen
- Draagvlak creëren voor te nemen maatregelen
- Gevolgen van mogelijke (vervolg)aanslag verkleinen

NCTV

- Kondigt dreigingsniveau 5 af met afbakening tijd en gebied
- Geeft duiding aan aard van de dreiging

Contact tussen NCTV en bevoegd gezag over:

- Aard, ernst en omvang van de dreiging
- Afstemming van communicatie
- Aansluiting NCTV in driehoek

Lokaal en regionaal

- Bij afkondiging dreigingsniveau 5 voor gebied groter dan één gemeente is het advies:
- Opschalen naar GRIP 4
- Instellen Regionaal Beleidsteam
- Overleg op niveau van veiligheidsregio over inzet en taakuitvoering politie

Crisiscommunicatie

NCTV

- Informeert maatschappij over niveau 5 en geeft eerste duiding
- Geeft als handelingsperspectief: volg aanwijzingen van het lokale gezag

Minister-president

- Betekenisgeving nationaal

Vakminister

- Feiten nationaal
- Veiligheidsmaatregelen algemeen

Politie

- Feiten lokaal

Lokaal en regionaal

- Feiten lokaal/regionaal
- Handelingsperspectief lokaal/regionaal
- Veiligheidsmaatregelen lokaal/regionaal

3. Aanpak

Situatie

Het lokaal bevoegd gezag heeft het mandaat voor het al dan niet treffen van maatregelen binnen het dreigingsniveau. De hier opgenomen lijst met maatregelen is niet uitputtend of leidend, maar dient als voorbeeld.

Private actoren kunnen ook besluiten nemen die de openbare orde raken. Bijvoorbeeld het besluit van een vervoersaanbieder om het openbaar vervoer stil te leggen.

Algemeen

- Opschalen van de politiestructuur
- Opschalen van lokale, regionale en/of nationale crisisstructuur

Burgemeester of voorzitter veiligheidsregio

- Inwoners adviseren binnen te blijven
- Sluiten en ontruimen van onderwijsinstellingen
- Sluiten en ontruimen van publieke overheidsinstellingen
- Sluiten en ontruimen van publieke binnen- en buitenruimtes
- Sluiten en ontruimen van vitale infrastructuur en processen
- Stilleleggen van gemeentelijke diensten en uitvoerende taken
- Stilleleggen van openbaar vervoer
- Stilleleggen van wegverkeer
- Afgelasten van maatschappelijke evenementen
- Afkondigen van noodverordening of noodbevel
- Aanwijzen van veiligheidsrisicogebied(en)
- Inzetten en bij schaarste verdelen van hulpverleningsdiensten
- Bewaken en beveiligen van personen, objecten en diensten binnen het decentraal domein ter handhaving van de openbare orde

Officier van justitie

- Starten van opsporingsonderzoeken terrorisme
- Bewaken en beveiligen van personen, objecten en diensten binnen het decentraal domein ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde

Vakminister

- Inzetten van de DSI¹
- Inzetten van de krijgsmacht in het kader van militaire bijstand of militaire steunverlening in het openbaar belang²
- Opschalen van de nationale crisisstructuur
- Starten van inlichtingenoperaties terrorisme
- Stilleleggen van vliegverkeer
- Bewaken en beveiligen van personen, objecten en diensten binnen het rijksdomein
- Bewaken en beveiligen van militaire complexen
- Aanwijzen van veiligheidsrisicogebied met semi-permanent karakter in kader van opsporing terroristische misdrijven
- Beperken of blokkeren van dataverkeer en telecommunicatie

Crisiscommunicatie

OM

- Opsporing

Lokaal en regionaal

- Handelingsperspectief lokaal/regionaal
- Betekenisgeving lokaal (wat betekent dit voor onze stad/veiligheidsregio?)

Hulpdiensten

- Feiten lokaal

Private partijen

- Gevolgen eigen organisatie, medewerkers, klanten en leveranciers

¹ Minister van Justitie en Veiligheid beslist over bijstandsverlening. De inzet valt onder gezag van het OM.

² Minister van Justitie en Veiligheid beslist over bijstandsverlening en bepaalt in afstemming met minister van Defensie de wijze van bijstandsverlening.

4. Afschaling

Situatie

- Terroristische dreiging is niet meer acuut

NCTV

- Verlaagt het dreigingsniveau na contact met bevoegd gezag

Lokaal en regionaal

- Besluit en communiceert over afschaling van evt. getroffen maatregelen

Crisiscommunicatie

NCTV

- Informeert maatschappij over verlaging van dreigingsniveau
- Geeft als handelingsperspectief: volg aanwijzingen van het lokale gezag

Lokaal en regionaal

- Handelingsperspectief lokaal/regionaal
- Feiten lokaal/regionaal

Voorbeelden communicatieboodschappen per stap

1. Dreiging/Incident

- NCTV: Ernstige gebeurtenis in (plaats/gebied). Wij volgen de situatie op de voet. Meer informatie volgt. Volg de aanwijzingen van de hulpdiensten.
- Lokaal/regionaal: Ernstige gebeurtenis in (plaats/gebied). Op dit moment weten we de oorzaak niet, dit onderzoeken wij. Op dit moment sluiten we niets uit. Volg de aanwijzingen van de hulpdiensten.

2. Afkondiging

- NCTV: Het dreigingsniveau in (plaats/gebied) is verhoogd naar dreigingsniveau 5 voor de duur van (tijdsperiode). Er zijn aanwijzingen dat er een gevaarlijke situatie kan ontstaan in dit gebied. Er is een incident in dit gebied, waarbij we op dit moment niet kunnen uitsluiten dat het gaat om een aanslag met een terroristisch motief. De veiligheid van iedereen staat voorop. Volg daarom alle aanwijzingen in (gebied). Wees alert op verdachte situaties en bel bij een acute situatie het alarmnummer 112.
- Lokaal/regionaal: Er is een gevaarlijke situatie ontstaan/er heeft een incident (duiden wat voor incident) in (gebied) plaatsgevonden. Blijf zoveel mogelijk binnen en weg van (gebied). Bent u onderweg, volg dan de aanwijzingen van de hulpdiensten. We doen er alles aan om de dader(s) op te pakken. Om (tijd) heeft op (gebied) een (duiding) plaats gehad. We sluiten niets uit, ook een aanslag niet. Het (gebied) wordt ontruimd. Wat duidelijk is: Gezien de eerste ooggetuigenverslagen moeten we ons voorbereiden op slecht nieuws. De hulpdiensten zijn in ter plaatse en doen hun uiterste best om mensen te helpen. Laten we hen helpen hun belangrijke werk te doen. Het onderzoek naar de oorzaak is onmiddellijk gestart. We houden u ook daarvan op de hoogte. We komen in de loop van de dag terug met meer informatie.

3. Aanpak

Lokaal/regionaal:

- Blijf zoveel mogelijk binnen. Volg de berichtgeving op (radio/tv/website).
- Verlaat direct het gebied. Volg de aanwijzingen van hulpdiensten. Zorg ervoor dat zij hun werk kunnen doen. Bel 112 alleen voor dringende zaken.
- Ga niet naar buiten. Ben u buiten, zorg dan zo mogelijk dat u er ergens binnen kunt schuilen.
- De scholen in (gebied) zijn gesloten. De leerlingen worden opgevangen door het aanwezige personeel. Dit doen we voor de veiligheid van de kinderen en onderwijzend personeel. Ouders kunnen contact opnemen met (invullen) voor meer informatie. Wij begrijpen dat u zich ongerust maakt, maar ga niet naar de school toe. Bel (invullen) voor meer informatie.
- Het openbaar vervoer in (gebied) is stilgelegd in verband met een acuut gevaarlijke situatie/in verband met een schietincident/aanslag/explosie. Bent u onderweg, zoek een veilig heenkomen. Volg de aanwijzingen van de politie.
- De politie zoekt de dader(s). Blijf weg uit/van (gebied). Volg de aanwijzingen van de hulpverleners. Help anderen waar dit kan.

4. Afschaling

- NCTV: Het dreigingsniveau 5 is weer verlaagd. Dit betekent dat er nu geen dreiging voor een aanslag meer bestaat. Want de daders zijn aangehouden (of andere uitleg die verlaging verklaart). Dit betekent nog niet dat alle maatregelen in (gebied) ingetrokken zijn. Blijf de aanwijzingen van de politie en hulpdiensten volgen.
- Lokaal/regionaal: Er is nu geen direct gevaar meer/geen risico's meer voor uw veiligheid. De hulpdiensten zijn echter nog volop bezig. Volg de aanwijzingen en blijf nog weg uit (gebied).

Bijlage 4 Wettelijk kader

De respons vindt plaats binnen het kader van zowel nationale als internationale wet- en regelgeving. De belangrijkste hiervan zijn hieronder weergegeven.

3.1 Wet- en regelgeving nationaal

- De meest relevante reguliere regelgeving waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor crisisbeheersing zijn geschreven, staat in het instellingsbesluit Ministeriële Commissie Crisisbeheersing, de Gemeentewet, de Wet veiligheidsregio's en de Politiewet.
- De meest relevante wetgeving m.b.t. bijstand staat beschreven in de Politiewet. Daarnaast staan opsporingsbevoegdheden vermeld in het wetboek van strafvordering.
- In het Nationaal Handboek Crisisbeheersing zijn de hoofdlijnen van de nationale crisisorganisatie vastgelegd. Het Nationaal Handboek Crisisbeheersing hoort bij het instellingsbesluit MCCb.
- De verantwoordelijkheidsverdeling en de werking van het stelsel bewaken en beveiligen staat beschreven in de circulaire bewaken en beveiligen.
- Met betrekking tot het nemen van maatregelen op andere beleidsterreinen wordt verwezen naar het Besluit tijdelijke herindeling ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter.
- Bepalingen met betrekking tot het nemen van maatregelen als een noodverordening, noodbevel en noodbevoegdheden staan in de Gemeentewet en de Wet veiligheidsregio's.
- De Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding bevat tijdelijke regels voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid.

3.2 Wet- en regelgeving internationaal

- Met betrekking tot grensoverschrijdende bijstand en politieke samenwerking geldt het verdrag van Senningen (verdrag tussen Nederland, België en Luxemburg), het verdrag van Enschede (verdrag tussen Nederland en Duitsland), en het verdrag van Prüm (verdrag tussen Nederland, België, Duitsland, Spanje, Frankrijk, Luxemburg en Oostenrijk).
- Europese richtlijn inzake terrorisme en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ 5
- De Europese Verordening (EU) 2021/784 heeft als doel om misbruik van hostingdiensten voor terroristische doeleinden tegen te gaan.

Bijlage 5 Links en documentatie

Bewaken en beveiligen	www.nctv.nl/onderwerpen/bewaken-en-beveiligen
Catalogus Nationale Operaties (2022)	https://www.defensie.nl/onderwerpen/taken-in-nederland/catalogus-nationale-operaties
CBRN-stoffen	www.nctv.nl/onderwerpen/cbrn-stoffen
Circulaire m.b.t. de bewaking en beveiliging van personen, objecten en diensten (2019)	https://wetten.overheid.nl/BWBR0042437/2019-07-01
Dienst Speciale Interventies	wetten.overheid.nl/BWBR0026381/2017-03-18
Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN)	www.nctv.nl/onderwerpen/dtn
Embassy procedure in the event of an incident at Schiphol Airport (2021)	Ministerie van Buitenlandse Zaken & Ministerie van Justitie en Veiligheid
Grootschalig Geneeskundige Bijstand	www.ggbleidraad.nl
Handboek Opschaling Bewaken & Beveiligen	NCTV, Politie, KMar, Defensie. Versie 2.3 (2022, 26 september)
Koepelnotitie Crisiscommunicatie bij extreem geweld en terrorisme	Beschikbaar via NCTV.
Landelijk Crisisplan Digitaal (2022)	https://www.nctv.nl/documenten/publicaties/2022/12/23/landelijk-crisisplan-digitaal
Landelijk Crisisplan Straling (2021)	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/04/30/landelijk-crisisplan-straling
LOCC (Aanvraag bijstand en steunverlening)	https://www.rijksoverheid.nl/locc
Multidisciplinaire afspraken bij extreem geweld voor first responders (2017)	Politie, Brandweer Nederland, Ambulancezorg Nederland, GGD GHOR Nederland. Versie 11 april 2017.
Nationale crisisbeheersing	www.nctv.nl/onderwerpen/nationale-crisisstructuur
Nationaal Handboek Crisisbeheersing (2022)	https://www.nctv.nl/documenten/publicaties/2022/12/06/nationaal-handboek-crisisbeheersing
Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie	www.nctv.nl/onderwerpen/nationaal-kernteam-crisiscommunicatie
Renegade-regeling	www.nctv.nl/onderwerpen/renegade-regeling
Terrorisme als crisistype	Bestuurlijke netwerkkaarten Crisisbeheersing – Netwerkkaart 10 Terrorisme https://nipv.nl/documenten/bestuurlijke-netwerkkaart-10-terrorisme

Bijlage 6 Afkortingen

AC	Algemeen Commandant
AGS	Adviseurs Gevaarlijke Stoffen
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
BBE	Bijzondere Bijstandseenheid
BNT BB	Bureau Nationale Taken Bewaken & Beveiligen
CBRN-E	Chemisch, Biologisch, Radiologisch, Nucleair, Explosief
CCB	Coördinator Bewaken en Beveiligen
CET-sn	Crisis Expert Team straling en nucleair
CHOPS	Chief Operations
CoPI	Commando Plaats Incident
DCC	Departementaal Coördinatiecentrum
DKDB	Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging
DOPS	Directie Operaties (Defensie)
DSI	Dienst Speciale Interventies
DTN	Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland
EODD	Explosieven Opruimingsdienst Defensie
EUCP	EU Crisis Protocol
GAGS	Gezondheidskundig Adviseurs Gevaarlijke Stoffen
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GGB	Grootschalig Geneeskundige Bijstand
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
IAO	Interdepartementaal Afstemmingsoverleg

IAT	Inzet Advies Team
ICCb	Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing
JenV	Justitie en Veiligheid
KMar	Koninklijke Marechaussee
LCMS	Landelijk Crisismanagement Systeem
LFTO	Landelijk Team Forensische Opsporing
LE	Landelijke Eenheid
LLN-ta	Landelijk Laboratorium Netwerk-terroristische aanslagen
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
LTC	Landelijk Tactisch Commando
MCCb	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NHC	Nationaal Handboek Crisisbeheersing
NKC	Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie
NSGBO	Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden
NVR	Nationale Veiligheidsraad
OM	Openbaar Ministerie
OPVI	Operationeel plan van inzet
OvD-P	Officier van Dienst Politie
PCMS	Politie Crisismanagement Systeem
PG	Procureur-generaal
PVO	Protocol Verdachte Objecten
QRT	Quick Response Team
QIT	Quick Identification Team

RAV	Regionale Ambulancevoorzieningen
RBT	Regionaal Beleidsteam
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMBA	Regionaal Militair Beleids Adviseur Regionaal
RMC	Militair Commandant
RMOA	Regionaal Militair Operationeel Adviseur
ROT	Regionaal Operationeel Team
RRT	Rapid Respons Teams
SGBO	Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden
SIS	Slachtoffer Informatie Systematiek
TIN	Terrorisme in Nederland

Uitgave

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding
en Veiligheid (NCTV)
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag
Turfmarkt 147, 2511 DP Den Haag
070 751 5050

Meer informatie

www.nctv.nl
info@nctv.minjenv.nl
[@nctv_nl](https://twitter.com/nctv_nl)

oktober 2023

2024 - 2028

REGIONAAL EVENEMENTENBELEID

VEILIGHEIDSREGIO NOORD-HOLLAND NOORD

Datum: 01-10-2023
Versie: December 2023

Naam	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Bezoekadres	Hertog Aalbrechtweg 22 1823 DL Alkmaar
Postadres	Postbus 416 1800 AK Alkmaar
Telefoon	072 567 50 10
Website	www.vrnhn.nl

Auteursrechten zijn voorbehouden aan Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, overname van dit document of gedeelten hiervan is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	AANLEIDING	3
1.2	WIJZIGINGEN T.O.V. VORIGE VERSIE	3
1.3	DOEL	4
1.4	DOELGROEP	4
1.5	UITGANGSPUNTEN	4
1.6	LEESWIJZER	5
1.7	SAMENHANG	5
1.8	BEGRIPPEN EN DEFINITIES	5
1.9	BEHEER EN VASTSTELLING	7
2	PROCESBESCHRIJVING	8
2.1	VOORAANKONDIGING OF AANMELDING EVENEMENT	8
2.2	AANVRAAGFORMULIER EVENEMENT	8
2.3	BEHANDELTERMIJNEN	8
2.4	EVENEMENTENKALENDER	9
2.5	BEHANDELAANPAK EN ADVISEREN	13
2.6	BEGELEIDEN	15
2.7	EVALUEREN EN VERBETEREN	16
3	PROCESSCHEMA'S	18
3.1	VOORAANKONDIGING EN VASTSTELLEN EVENEMENTENKALENDER	18
3.2	DEFINITIEVE AANVRAAG EN CLASSIFICEREN	19
4	BIJLAGEN	20
BIJLAGE 1:	RICHTLIJN AANVRAAGFORMULIER EVENEMENT	20
BIJLAGE 2:	BEHANDELSKAN	20
BIJLAGE 3:	BASISHULPVERLENING EN ONTRUIMINGSPLAN	20
BIJLAGE 4:	INDIENINGSVEREISTEN CATEGORIE B EN C EVENEMENTEN	20
BIJLAGE 5:	MULTIDISCIPLINAIRE ADVISERING VAN EVENEMENTEN	20
BIJLAGE 6:	RISKOM 2.0	20

1 Inleiding

Dit is het regionaal evenementenbeleid van veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het beleid is een procesbeschrijving voor de voorbereiding van evenementen, met procedures voor het plannen, classificeren, begeleiden en evalueren van een evenement.

Dit evenementenbeleid is tot stand gekomen in samenwerking met gemeenten in de regio Noord-Holland Noord, politie-eenheid Noord-Holland, brandweer, GHOR, GGD Hollands Noorden en de veiligheidsregio's Kennemerland en Zaanstreek Waterland. Op details zijn verschillen binnen het evenementenbeleid van de genoemde veiligheidsregio's aanwezig, echter op hoofdlijnen zijn de regionale processen evenementenveiligheid gelijk.

1.1 Aanleiding

Zowel landelijk als in de regio Noord-Holland Noord vinden er een groot aantal evenementen plaats die door hun omvang of risico('s) aandacht en capaciteit vragen van gemeenten en hulpverleningsdiensten.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (later te noemen VRNHN), wil zich hierop voorbereiden en heeft een rol bij het bevorderen van de veiligheid en gezondheid (later samen te vatten als veiligheid) bij risicovolle evenementen. Dit doet zij door onder andere de aanpak van evenementen te uniformeren en professionaliseren. Het regionaal evenementenbeleid geeft tijdens het organiseren van een evenement structuur aan alle betrokken partijen. Dit geactualiseerde beleid is multidisciplinair geformuleerd en komt tegemoet aan de actualiteit en de groei van evenementen in de regio.

De meeste gemeenten zijn in het bezit van een gemeentelijk evenementenbeleid, waarin onder andere staat beschreven welke plaatsen als evenementenlocatie zijn aangewezen, welk soort evenementen in de gemeente gehouden mogen worden en aan welke geluidsniveaus de evenementen moeten voldoen. Het gemeentelijke evenementenbeleid is een verantwoordelijkheid van de gemeente, al dan niet in samenwerking met de omgevingsdienst.

1.2 Wijzigingen t.o.v. vorige versie

In deze versie van het regionaal evenementenbeleid zijn de onderstaande wijzigingen ten opzichte van de vorige versie doorgevoerd.

Paragraaf	Wijziging
1.7	Toegevoegd: Samenhang met APV
2.4.2	Gewijzigd: Vaststellen evenementenkalender
2.4.4	Gewijzigd: Vaststellen evenementenkalender
2.4.5	Toegevoegd: Betrokkenheid Multidisciplinair Directie Team bij aanvraag na vaststelling evenementenkalender
2.5.1	Gewijzigd: De term 'risicoscan' is veranderd in 'behandelscan'
2.5.6	Toegevoegd: Basishulpverlening en ontruimingsplan
2.5.7	Toegevoegd: Advisering wordt niet overgenomen
2.6.3	Gewijzigd: Tabletopoefening veranderd in multidisciplinaire voorbereidings-activiteit
2.6.3	Toegevoegd: Schriftelijke briefing (crisis)organisatie
3.2	Toegevoegd: Clustering van A evenementen bij definitieve aanvraag en classificeren

1.3 Doel

Het doel van het regionaal evenementenbeleid is het beschrijven van de wijze waarop gemeenten en hulpverleningsdiensten met evenementenveiligheid omgaan. Tevens wordt beschreven hoe de hulpverleningsdiensten en crisisorganisatie zich met betrekking tot evenementen multidisciplinair voorbereiden op eventuele incidenten, crisis of dreiging daarvan. Het beleid bevat het proces vanaf het bepalen van de behandelaanpak tot en met het plaatsvinden en evalueren van een evenement.

Dit beleid beschrijft het verschil tussen en de aanpak van reguliere evenementen (A), aandacht evenementen (B) en risico evenementen (C). De gemeente is hiervoor de vergunningverlener.

Het proces rondom reguliere evenementen wordt in dit beleid summier benoemd, aangezien het hier veelal gaat om evenementen waarbij het zeer onwaarschijnlijk is dat deze leiden tot risico's voor de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid of het milieu. De gemeente heeft de regie en kan bij deze evenementen volstaan met standaard advies van de (hulp)diensten, echter indien nodig kan de gemeente uiteraard alsnog om advies vragen bij één of meerdere hulpdiensten.

1.4 Doelgroep

Het beleid is opgesteld voor medewerkers van gemeenten en hulpverleningsdiensten die in hun functie te maken hebben met evenementen zoals:

- Gemeenten in de regio Noord-Holland Noord;
- VRNHN (brandweer, GHOR, team risicobeheersing en afdeling crisisbeheersing);
- Nationale Politie, eenheid Noord-Holland;
- GGD Hollands Noorden;
- Organisatoren van (risicovolle) evenementen.

Het beleid geeft tevens iedereen die (professioneel) betrokken is bij evenementen inzicht in de verschillende processen.

1.5 Uitgangspunten

Aan dit evenementenbeleid liggen een aantal wettelijke bepalingen en overige uitgangspunten ten grondslag:

- De deelnemer/bezoeker is primair verantwoordelijk voor zijn/haar eigen zelfredzaamheid en deelname aan het evenement;
- De organisator is primair verantwoordelijk voor de veiligheid van een evenement;
- Gemeenten hebben de regie over het proces van evenementen, zijn verantwoordelijk voor het verlenen van de evenementenvergunning en zien toe op naleving van de gestelde voorschriften;
- De burgemeester is verantwoordelijk voor het handhaven van de openbare orde en openbare veiligheid in de desbetreffende gemeente;
- Team risicobeheersing van VRNHN is verantwoordelijk voor een coördinerende en verbindende rol tussen de gemeenten en (hulp)diensten.
- De afdeling crisisbeheersing van VRNHN is verantwoordelijk voor de multidisciplinaire voorbereiding van haar crisisfunctionarissen.

De landelijke Handreiking Evenementenveiligheid¹ en het Evenementenhandboek² zijn richtinggevend voor de manier waarop in de veiligheidsregio met evenementen omgegaan wordt.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 in dit beleid omvat een algemene inleiding op het regionaal evenementenbeleid. Hoofdstuk 2 beschrijft het uitgebreide proces ten aanzien van evenementenveiligheid en de multidisciplinaire samenwerking tussen betrokken gemeente(n), operationele hulpverleningsdiensten en andere partners binnen de veiligheidsregio. In hoofdstuk 3 zijn de hierboven genoemde procesbeschrijvingen in samenvattende processchema's weergegeven. Tot slot geeft hoofdstuk 4 kort en bondig inzicht in de bijlagen die een onderdeel zijn van dit regionaal evenementenbeleid.

1.7 Samenhang

1.7.1 Lokaal evenementenbeleid

In het lokaal (gemeentelijk) evenementenbeleid, voor zover dat aanwezig is, geeft de gemeente nadere invulling aan haar keuzes op het gebied van evenementen. De gemeente kan in het lokale evenementenbeleid de balans bepalen tussen veiligheid en andere belangen, zoals city marketing, cultuur, sport en maatschappelijke ontwikkeling. De gemeente kan hierin regels stellen aan de wijze waarop de veiligheid van evenementen wordt gewaarborgd.

1.7.2 Algemene Plaatselijke Verordening

In de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zijn de regels voor het organiseren van evenementen opgenomen, wordt aangegeven of een evenement een meldings- of vergunningsplicht heeft en worden de behandeltermijnen voor de evenementenvergunning benoemd.

1.7.3 Brandveilig Gebruik en Basishulpverlening Overige Plaatsen (BGBOP)

Sinds 1 januari 2018 is het besluit Brandveilig Gebruik en Basishulpverlening Overige Plaatsen (BGBOP) van kracht. In dit besluit staan, mits niet in andere wetgeving vastgesteld, regels over de basishulpverlening en het brandveilig gebruik voor publieke plaatsen waaronder evenementen. De BGBOP vormt de uitwerking van artikel 3, derde lid van de Wet veiligheidsregio's, met als doel te komen tot een landelijke uniforme regeling. Het besluit beschrijft welke regels voor welke situatie gelden. Het besluit bevat regels die voorheen in de gemeentelijke brandbeveiligingsverordeningen stonden.

1.8 Begrippen en definities

In dit beleid worden verschillende begrippen en definities gebruikt, die hieronder uitgeschreven worden.

1.8.1 Evenement

Dit document volgt de definitie zoals vermeld in het model APV: een evenement is elk voor het publiek toegankelijke verrichting van vermaak.

Onder evenementen wordt onder andere verstaan:

- Een herdenkingsplechtigheid;
- Een braderie;
- Een optocht, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 op de weg;
- Een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg;

¹ [20180604-IFV-HEV-2018-procesmodel-evenementenveiligheid.pdf \(nipv.nl\)](#)

² [Handboek evenementen - Evenementenhandboek Veiligheid](#)

- Een klein evenement, zoals een straatfeest of buurtbarbecue op één dag.

Van een evenement is derhalve sprake als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- Het moet een publiek toegankelijke gebeurtenis zijn;
- Het moet een tijdelijk en incidenteel karakter hebben;
- Het moet plaatsvinden op een vooraf bekende, afgebakende locatie waarvoor de desbetreffende gemeente op grond van de APV een evenementenvergunning heeft verleend. Of een inrichting met een permanente vergunning die het organiseren van een evenement toelaat.

Onderstaande voorbeelden worden niet als evenement aangemerkt:

- Bioscoopvoorstellingen;
- Markten als bedoeld in de Gemeentewet artikel 160, eerste lid, onder h;
- Markten als bedoeld in artikel 5:22 van het model APV;
- Kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;
- Het in een inrichting in de zin van de Drank- en Horecawet gelegenheid geven tot dansen;
- Betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;
- Activiteiten als bedoeld in artikel 2:9 (straatartiest) van het model APV;
- Activiteiten als bedoeld in 2:39 (speelgelegenheden) van het model APV.

1.8.2 Classificering evenement

In dit beleid wordt over verschillende type evenementen gesproken, zie hieronder de omschrijving per type evenement.

Evenement	Omschrijving
Melding (O)	Kleinschalig evenement met een zeer laag risico, waarbij sprake is van een beperkte impact op de omgeving en/of beperkte gevolgen voor het verkeer. Hiervoor geeft de gemeente geen vergunning af. In dit document zijn deze evenementen verder buiten beschouwing gelaten.
Regulier (A)	Evenement waarbij het onwaarschijnlijk is dat die gebeurtenis leidt tot risico's voor de openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid of het milieu en maatregelen of voorzieningen vergt van het daartoe bevoegd gezag om die dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.
Aandacht (B)	Evenement waarbij het mogelijk is dat die gebeurtenis leidt tot risico's voor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu en maatregelen of voorzieningen vergt van het daartoe bevoegd gezag om die dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.
Risico (C)	Evenement waarbij het waarschijnlijk is dat die gebeurtenis leidt tot risico's voor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu en maatregelen of voorzieningen vergt van het daartoe bevoegd gezag om die dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

1.8.3 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Met de regio Noord-Holland Noord bedoelen we het gebied van de gemeenten die onderdeel uitmaken van de gemeenschappelijke regeling van VRNHN. Met betrekking tot evenementen bestaat de dienstverlening van de veiligheidsregio uit advisering ten aanzien van de omgevingsveiligheid en het jaarlijks samenstellen van de regionale evenementenkalender.

1.8.4 Aangrenzende veiligheidsregio's

De drie veiligheidsregio's in Noord-Holland (Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zaanstreek Waterland) hebben de wens uitgesproken om de regionale procesbeschrijvingen zoveel mogelijk op

elkaar af te stemmen. Dit bevordert eenduidigheid in de wijze waarop met evenementenveiligheid wordt omgegaan, wat ten goede komt aan duidelijkheid bij bestuurders, ondernemers en organisatoren.

1.8.5 Politie Eenheid Noord-Holland

De Politie eenheid Noord-Holland is verantwoordelijk voor het gehele gebied waar de hiervoor genoemde drie veiligheidsregio's werken. Ten behoeve van een goede capaciteitsplanning van de politie gedurende een evenementenjaar, is het wenselijk dat de regionale evenementenprocessen zoveel mogelijk met elkaar overeenkomen. Dit beleid is in overeenstemming met het beleid van de veiligheidsregio's Kennemerland en Zaanstreek Waterland. Hiermee wordt voldaan aan de wensen van de politie en ook aan de wens van het bestuur van de drie veiligheidsregio's om interregionaal meer met elkaar af te stemmen.

1.8.6 Regionale werkgroep evenementenveiligheid

De regionale werkgroep evenementenveiligheid bestaat uit vertegenwoordigers van GHOR, brandweer, politie, GGD, vertegenwoordiger(s) van de gemeenten in Noord-Holland Noord en een projectleider van team risicobeheersing VRNHN.

De werkgroep houdt zich bezig met de multidisciplinaire samenwerking in het kader van het regionaal evenementenbeleid en monitoring van regionale en landelijke ontwikkelingen. Hierbij staan het rechtstreekse contact tussen de betrokken partijen en het ontwikkelen van evenementenveiligheid centraal. De werkgroep mag zelfstandig wijzigingen doorvoeren aan de bijlagen van dit beleid. Dit is van belang om aanpassingen in het vergunningverleningsproces te kunnen doen en daarmee snel in te kunnen spelen op actualiteiten zonder het bestuurlijke proces te moeten doorlopen.

1.9 Beheer en vaststelling

Dit regionaal evenementenbeleid is in samenwerking met de partners binnen de veiligheidsregio opgesteld door team risicobeheersing van VRNHN en vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 1 december 2023.

De gemeenten, veiligheidsregio en politie voeren de processen uit zoals in dit beleid beschreven. Het multidisciplinair directieteam controleert en monitort hierop en rapporteert hierover aan het Algemeen Bestuur.

Team risicobeheersing beheert dit document en is bevoegd dit beleid, inclusief bijlagen, jaarlijks te actualiseren. Dit betreft uitsluitend actualisaties naar aanleiding van veranderende wet- en regelgeving en welke van belang zijn om aanpassingen in het vergunningverleningsproces te kunnen doen. Wijzigingen worden slechts in afstemming met en na akkoord van de werkgroep evenementenveiligheid doorgevoerd.

Het jaarlijks actualiseren van het regionaal evenementenbeleid vindt plaats zonder tussenkomst van het Algemeen Bestuur. De volledige herziening van het evenementenbeleid vindt elke 4 jaar plaats en treedt pas in werking na vaststellen door het Algemeen Bestuur.

2 Procesbeschrijving

Dit hoofdstuk beschrijft het proces ten aanzien van evenementenveiligheid en de multidisciplinaire samenwerking tussen betrokken gemeente(n), operationele hulpverleningsdiensten en andere partners binnen de veiligheidsregio. De monodisciplinaire processen, alsmede de lokale afwegingsruimte en bevoegdheden, blijven buiten beschouwing in dit document.

2.1 Vooraankondiging of aanmelding evenement

De organisator van een evenement meldt zich bij de gemeente waar het voorgenomen evenement gaat plaatsvinden. Hij vult daarvoor een vooraankondiging of aanmeldingsformulier in, die door de gemeente wordt verstrekt. Hierbij verstrekt de gemeente tevens informatie over het verdere verloop en de duur van de afhandeling. Daarnaast wijst de gemeente de organisator van het evenement op de evenementenwijzer die door de hulpdiensten in samenwerking met de gemeenten is opgesteld (zie <https://evenementeninformatie.vrnhn.nl/evenementenwijzer>). Deze evenementenwijzer heeft als doel organisatoren vroegtijdig kennis te laten nemen van de geldende voorschriften, zodat zij die mee kunnen nemen in de voorbereidingen.

De vooraankondiging of aanmelding van een evenement kan ver voor het daadwerkelijk aanvragen van de vergunning geschieden. De daadwerkelijke vergunningsaanvraag wordt, overeenkomstig met de behandeltermijnen, door de organisator op een door de gemeente bepaald tijdstip ingediend.

Een vooraankondiging of aanmelding voor de regionale evenementenkalender heeft tot doel gemeenten en betrokken (hulp)diensten zoveel mogelijk vroegtijdig kennis te laten nemen van de evenementen die het aankomend jaar georganiseerd gaan worden, waardoor ze zich tijdig kunnen voorbereiden, er inzicht ontstaat in de benodigde capaciteitsplanning en samenloop van evenementen vroegtijdig kan worden gesignaleerd. Hierdoor is het mogelijk spreiding van (grootschalige) evenementen toe te passen en wordt organisatiedruk waar mogelijk voorkomen. De vooraankondiging of aanmelding is geen aanvraag voor vergunning voor het evenement, noch een garantie dat het evenement daadwerkelijk plaats kan vinden.

2.2 Aanvraagformulier evenement

Iedere gemeenten hanteert een eigen systematiek en/of (digitale) systemen voor het aanvragen van een evenementenvergunning en het hangt het per gemeente af hoe de aanvraag gedaan wordt. Vanwege dit aspect doet Veiligheidsregio Noord-Holland Noord geen voorstel voor een standaard aanvraagformulier voor evenementen, maar geeft een richtlijn voor de vragen die in ieder geval terug moeten komen op het gemeentelijk aanvraagformulier, zie bijlage 1. De gemeente voert aan de hand van deze vragen de behandelscan uit en bepaald hiermee een (voorlopige) classificering van het evenement: regulier (A), aandacht (B) of risico (C).

2.3 Behandeltermijnen

Het beoordelen en voorbereiden van een evenement kost veel tijd. Een meldingsplichtig evenement heeft een korte behandeltermijn en kan daarom vlak voor een evenement gemeld worden. Reguliere (A), aandacht (B) of risico (C) evenementen hebben daarentegen een langere voorbereidingstijd en dienen daarom tijdig aangevraagd te worden. Om zorgvuldige advisering vanuit de hulpdiensten te kunnen laten plaatsvinden, is de wenselijke voorbereidingstijd bij een aandacht (B) evenement minimaal 19 weken en bij een risico (C) evenement minimaal 25 weken. De hiervoor genoemde voorbereidingstijd is een richtlijn, de definitieve behandeltermijnen zijn vastgesteld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente waar het evenement plaatsvindt.

2.4 Evenementenkalender

Het geplande evenement wordt door de gemeente, na de vooraankondiging of aanmelding en classificatie door middel van de behandelscan, op de digitale evenementenkalender in Digimak geplaatst, waardoor een regionaal overzicht van geplande evenementen in de regio ontstaat. De kalender is een doorlopende kalender, waardoor over de datum van 31 december vooruit kan worden gepland. Digimak, de digitale evenementenkalender, wordt betaald en beheerd door team risicobeheersing van VRNHN.

2.4.1 Gebruik evenementenkalender

Alle vergunningplichtige evenementen worden op de kalender geplaatst door de desbetreffende gemeente. Naast een totaaloverzicht van evenementen biedt het de onderstaande voordelen:

Voor aanvang van het evenement:

- Een duidelijk regionaal beeld op het gebied van spreiding en classificatie.
- Het plaatsen van documenten voor advisering, waardoor deze op een centrale plaats staan en iedereen met dezelfde meest recente documenten werkt.
- Oudere versies van documenten worden gearhiveerd, maar zijn nog altijd beschikbaar.
- Hulpdiensten bepalen aan de hand van het regionale beeld de capaciteit die nodig is voor voorbereiding, toezicht en inzet tijdens het evenement.

Tijdens het evenement:

- Bereikbaarheidsgegevens van organisatoren van evenementen zijn bekend. De hulpdiensten kunnen hierdoor overlastmeldingen telefonisch afdoen, wat voorkomt dat personeel ter plaatse nodig is.
- De meldkamer en crisisorganisatie maken gebruik van de kalender in geval van calamiteiten. Dit kunnen calamiteiten bij het evenement zelf zijn of andere calamiteiten die invloed hebben op het evenement.

2.4.2 Proces opstellen evenementenkalender

Voor 1 november	
Organisator evenement	Voor aankondiging of aanmelding bij de gemeente voor een evenement in het opvolgende jaar, voorzien van o.a. type evenement, locatie, datum en tijdstip en maximaal aantal bezoekers.
Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Toetst of het evenement binnen het lokale (evenementen)beleid past; • Draagt zorg voor de (voorlopige) risicoclassificatie van het evenement op basis van de regionale behandelscan.
Uiterlijk 1 november	
Gemeente	Heeft aangekondigde evenementen in Digimak ingevoerd, voorzien van het voor aankondigingsformulier, de behandelscan en eventueel andere beschikbare informatie.
November-december	
Risicobeheersing VRNHN	<p>Neemt de regie in het gezamenlijk uitvoeren van een analyse op basis van de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gelijktijdigheid; • Geografische spreiding; • Capaciteit van de hulpdiensten; • Risicovolle samenloop van activiteiten of groepen; • Historie van en ervaring met het evenement.
Risicobeheersing VRNHN	Besprekt eventueel gesignaleerde knelpunten met de gemeente waar het knelpunt zich voordoet. Het is aan de gemeente om met de organisator van het evenement dat het knelpunt veroorzaakt, te overleggen om tot een oplossing te komen. De situatie kan zich ook voordoen dat gemeenten onderling moeten overleggen om de verschillende lokale kalenders beter op elkaar afstemmen, zodat de gesignaleerde knelpunten worden opgelost.
Risicobeheersing VRNHN	<ul style="list-style-type: none"> • Stuurt de opgestelde evenementenkalender voor opmerkingen en advies naar Politie Eenheid Noord-Holland, brandweer, GHOR/GGD. • Stelt aan de hand van aangeleverd advies een multidisciplinair advies op ter vaststelling van de kalender. • Stuurt de evenementenkalender met het multidisciplinair advies ter behandeling naar het Multidisciplinair Directie Team (MDT).
Directeur veiligheidsregio	Is voorzitter van het Multidisciplinair Directie Team (MDT). Stelt op advies van het MDT de evenementenkalender voorlopig vast voor wat betreft het GHOR/GGD en brandweerdeel.
Districtchef politie NHN	Maakt deel uit van het Multidisciplinair Directie Team (MDT). Is ambtelijk verantwoordelijk voor het politiedeel district NHN in de regionale evenementenkalender.

Januari	
Regionaal Bestuurlijk Overleg Politie (RBOP) ³	Voor behandeling in het RBOP stelt de politie een eenheidsbrede politiekalender op, op basis van de regionale evenementenkalenders van de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland. Het RBOP stelt deze vast en besluit indien nodig over (capaciteits) knelpunten binnen en tussen de politiedistricten.
Januari – Definitieve vaststelling	
Risicobeheersing VRNHN	In de voorlopige vaststelling door de directeur VR in het MDT wordt meegenomen dat zodra het RBOP akkoord is, de regionale evenementenkalender automatisch van voorlopig naar definitief gaat (voor het akkoord worden de notulen of het RBOP besluit bijgesloten). Team risicobeheersing stuurt de vastgestelde evenementenkalender naar de vergunningverleners van alle gemeenten binnen VRNHN.

2.4.3 Multidisciplinair advies ter vaststelling evenementenkalender

Op basis van de tot en met 1 november aangekondigde en op de evenementenkalender geplaatste aandacht en risico evenementen, maakt team risicobeheersing samen met de hulpdiensten een multidisciplinair advies ter vaststelling van de evenementenkalender. In dit advies worden tenminste de volgende criteria in acht genomen:

- Analyse beschikbare capaciteit hulpdiensten;
- Risicovolle samenloop van activiteiten of groepen;
- Historie van het evenement (aantal edities, patroon en ervaringen);
- Volgorde van aanmelding.

In het multidisciplinair advies kan opgenomen worden evenementen te verplaatsen, extra maatregelen te nemen of in het uiterste geval een evenement geen doorgang te laten vinden.

Op de evenementenkalender kunnen geen reserve of alternatieve data gereserveerd worden. Hierdoor wordt namelijk capaciteit van de hulpdiensten voor een evenement gereserveerd, waarvan het onzeker is of dit evenement wel doorgaat. Dit betekent dat die capaciteit niet voor andere evenementen geleverd kan worden.

2.4.4 Vaststellen evenementenkalender

De evenementenkalender, voorzien van het multidisciplinair advies, wordt aangeboden aan het Multidisciplinair Directie Team (MDT). Het MDT wordt gevormd door de directeuren van de hulpdiensten. Na bespreking stelt de voorzitter op advies van het MDT de evenementenkalender voorlopig vast voor wat betreft het GHOR/GGD en brandweerdeel. De districtchef is verantwoordelijk voor het politiedeel, maar kan hier niet eigenstandig over beslissen omdat er gewerkt wordt op eenheidsniveau en het RBOP de eenheidsbrede politiekalender vaststelt. Besluitvorming in het RBOP vindt half januari plaats. Na akkoord van het RBOP is automatisch de regionale evenementenkalender vastgesteld.

Indien er tijdens het RBOP-overleg in januari ten opzichte van één of meerdere evenementen bijzonderheden naar voren komen, die in de adviseringsfase van de evenementenkalender niet voorzien

³ Het RBOP is het gezamenlijk bestuurlijk overleg van alle burgemeesters in de politie eenheid, de politiechef en de hoofdofficier van justitie. Het RBOP stelt jaarlijks de politie evenementenkalender vast, bij meerderheid van stemmen. Afgesproken is dat de leden zich aan de uitkomst van de vaststelling van de kalender committeren.

zijn, kan het desbetreffende evenement/kunnen de desbetreffende evenementen op dat moment niet vastgesteld worden en wordt/worden eventueel pas op een later moment aan de vastgestelde evenementenkalender toegevoegd. Het overige deel van de evenementenkalender wordt wel vastgesteld.

De politie kan bijvoorbeeld risico(s) constateren in de regionale evenementenkalender. Denk hierbij aan gelijktijdigheid van evenementen met als gevolg verwachte druk op capaciteit, mobiliteit of anderszins. De politie wijst het RBOP op deze risico's, waarna deze besluiten dit risico wel of niet te accepteren of dat er mitigerende maatregelen nodig zijn om de risico's die dit oplevert tot een acceptabel niveau te brengen.

De politie neemt in bovengenoemde situatie contact op met de evenementen coördinator van de veiligheidsregio, welke dit met de desbetreffende gemeente(n) bespreekt. Het initiatief voor eventuele vervolgstappen, wel/niet accepteren risico of mitigerende maatregelen nemen, ligt vervolgens bij de gemeente(n) waar de evenementen door samenloop risico opleveren.

2.4.5 Aanvraag na vaststelling evenementenkalender

Bij het sluiten van de evenementenkalender op 1 november staan de data en het aantal evenementen vast en kunnen evenementen in principe niet meer verschoven of toegevoegd worden. Indien na het sluiten van de evenementenkalender een verzoek tot bijplaatsen of verschuiven van een evenement bij de gemeente wordt ingediend, overlegt de gemeente dit met team risicobeheersing van VRNHN. Bij reguliere evenementen (A) kan over het bijplaatsen of verschuiven van evenementen vervolgens lokaal een besluit genomen worden. Bij clustering van een groot aantal reguliere (A) evenementen (bijvoorbeeld Koningsdag of kermissen en aanverwante activiteiten) aandacht (B) en risico evenementen (C) dient hier multidisciplinaire afstemming over plaats te vinden. Indien de nieuwe aanvraag geen knelpunten oplevert ten aanzien van onder andere beschikbare capaciteit en gelijktijdigheid, kan het evenement aan de evenementenkalender worden toegevoegd of worden gewijzigd.

Ook bij deze aanvraag dient rekening gehouden te worden met de gemeentelijke behandeltermijnen voor aandacht en risico evenementen. Evenementen die reeds op de vastgestelde kalender staan en/of een plaatselijk karakter hebben, hebben te allen tijde voorrang op later ingediende aanvragen.

Indien de datum en/of de locatie van het evenement voor de hulpdiensten knelpunten oplevert binnen de reeds vastgestelde evenementenkalender, worden de redenen duidelijk onderbouwd kenbaar gemaakt aan de betrokken gemeente en wordt er gekeken naar oplossingen om het evenement toch op een veilige manier plaats te laten vinden. Hierbij kan gekeken worden naar een andere datum voor het evenement of aanvullende veiligheidsmaatregelen.

2.4.6 Ad-hoc evenement

Er kan sprake zijn van een ad-hoc aandacht- dan wel risico-evenement. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de viering van het landskampioenschap voetbal of de inhuldiging van een olympische medaillewinnaar. In deze gevallen kunnen behandeltermijnen niet worden behaald. In zo'n situatie wordt er van de betrokken gemeente actie verlangd, al dan niet met een de door gemeente samen te stellen multidisciplinaire werkgroep.

2.5 Behandelplanpak en adviseren

Dit hoofdstuk beschrijft het classificeren van een evenement met de behandelplanpak met de daarbij horende behandelplanpak en advisering door de hulpdiensten.

2.5.1 Behandelplanpak

De gemeente voert bij de aankondiging van een evenement een tijdelijke beoordeling uit aan de hand van een behandelplanpak (voorheen risicoscan), zie bijlage 2. Het doel van de behandelplanpak is het (helpen) bepalen of een evenement als regulier (A), aandacht (B) of risico (C) evenement behandeld wordt. De classificatie in de behandelplanpak is gebaseerd op het publieksprofiel, het activiteitenprofiel en het ruimtelijk profiel. Let op: de behandelplanpak betreft géén risicoanalyse van het evenement.

Gaandeweg het proces van vergunningverlening kan blijken dat de veiligheidsaspecten zodanig zijn dat een andere classificatie indeling gerechtvaardigd is. De gemeente en hulpdiensten monitoren dit proces en kunnen de categorie naar boven of beneden aanpassen ondanks dat de score anders aangeeft. Deze wijze van gemotiveerd afwijken maakt het systeem flexibel voor maatwerk.

2.5.2 Voorbereiding

Wanneer uit de behandelplanpak blijkt dat een evenement een risico evenement is, wordt deze multidisciplinair voorbereid. Deze voorbereiding richt zich met name op het benoemen en op elkaar afstemmen van operationele maatregelen die risico's beperken of uitsluiten. De gemeente blijft als vergunningverlener verantwoordelijk voor het proces en team risicobeheersing van VRNHN kan hierbij op aanvraag vakinhoudelijk of procesmatig ondersteuning bieden. De invulling van deze ondersteuning gaat in onderling overleg en zal per evenement en per gemeente verschillen. De gemeente voert de regie tijdens dit onderdeel van het voorbereidingsproces.

2.5.3 Multidisciplinair overleg

Voor het voorbereiden van een risico evenement organiseert de betrokken gemeente één of meerdere multidisciplinaire vooroverleggen. Bij dit overleg zijn vertegenwoordigers aanwezig van gemeente, organisator, risicobeheersing, politie, brandweer en de GHOR/GGD. Indien nodig kan dit overleg worden uitgebreid met andere relevante deelnemers. Het multidisciplinair overleg richt zich vooral op een veilig verloop van een evenement. Indien vanwege de omvang of complexiteit het nodig wordt geacht, kan dit proces ook bij (grotere) B evenementen toegepast worden. De gemeente voert de regie tijdens dit onderdeel van het voorbereidingsproces.

2.5.4 Risicoanalyse

Voor elk risico evenement wordt een risicoanalyse uitgevoerd. Een risicoanalyse is een uitgebreid onderzoek naar de mogelijke risico's die het evenement met zich meebrengt. De organisator van het evenement is als eerste verantwoordelijk voor het benoemen van mogelijke risico's. Deze risico's worden samen met de door de organisator te nemen maatregelen opgenomen in het veiligheidsplan.

De risicoanalyse wordt, met de gemeente als regiehouder, aan de hand van het veiligheidsplan samen met de organisator en de deelnemers aan het multidisciplinaire overleg uitgevoerd. De uitkomst hiervan wordt door de organisator verwerkt in het veiligheidsplan.

Voor het uitvoeren van de multidisciplinaire risicoanalyse is lokale kennis vereist en het heeft de voorkeur deze te laten voorzitten door een van de deelnemers aan het multidisciplinaire overleg. De risicoanalyse richt zich op de risico's binnen het publieksprofiel, het activiteitenprofiel en het ruimtelijk profiel. De RISKOM-methode (bijlage 6) is hierbij een handig hulpmiddel.

2.5.5 Veiligheidsadvies

Na uitvoering van de multidisciplinaire risicoanalyse wordt bepaald welke maatregelen de organisator moet treffen om de risico's tot een aanvaardbaar niveau te handhaven of terug te brengen. De door de organisator genomen maatregelen worden getoetst (en eventueel aangevuld) door de (hulp)diensten. Het geheel van geïnventariseerde risico's en de te nemen maatregelen vormt het afgestemde veiligheidsadvies van de gemeente ten aanzien van het evenement. De genoemde risico's en bijhorende maatregelen moeten terugkomen in de planvorming van de organisator.

2.5.6 Planvorming

Veiligheidsplan

De organisator van een B of C evenement dient een veiligheidsplan in welke voldoet aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de checklist indieningsvereisten categorie B en C evenementen (bijlage 4A). In het veiligheidsplan staat beschreven welke maatregelen de organisator neemt om de openbare orde, openbare veiligheid en gezondheid tijdens het evenement te waarborgen en hoe wanordelijkheden/ (voorzienbare) incidenten worden bestreden. Naast het veiligheidsplan kunnen er meer plannen noodzakelijk zijn. Dit zijn bijvoorbeeld: een calamiteitenplan, een mobiliteitsplan of een zorgplan.

Basishulpverlening en ontruimingsplan

In de BGBOP is het indienen van een basishulpverlening en ontruimingsplan een verplicht onderdeel van het aanvragen van de evenementenvergunning. Bij het aanvragen van B en C evenementen zijn de indieningsvereisten van het basishulpverlening en ontruimingsplan opgenomen in de Checklist indieningsvereisten categorie B en C evenementen (bijlage 4A). A evenementen zijn van een andere grondslag waarbij het indienen van een veiligheidsplan geen verplicht onderdeel van de vergunningaanvraag is maar een basishulpverlening en ontruimingsplan wel. Een standaard format voor een basishulpverlening en ontruimingsplan dat gebruikt kan worden staat in bijlage 3.

2.5.7 Advisering

Om het gemeentelijke bevoegd gezag te adviseren over de risico's van evenementen en de daarop af te stemmen maatregelen en voorzieningen, schakelt de gemeente de hulpdiensten in voor advisering ten behoeve van de vergunningverlening van B en C evenementen (A evenementen alleen indien nodig). De hulpdiensten werken hun adviezen uit aan de hand van de aangeleverde plannen. Zie de processchema's met betrekking tot de advisering in bijlage 5 van dit regionale evenementenbeleid.

In het kader van de volksgezondheid kan erbij reguliere (A) evenementen een verhoogd infectierisico bestaan. Dit heeft te maken met het vaak vrijwillige karakter van deze evenementen en het gebrek aan kennis over voorschriften op het gebied van hygiëne en infectiepreventie. Door het invullen van de behandelscan kan de gemeente nagaan of het wenselijk is een adviesaanvraag te doen bij de GGD.

Monodisciplinair

Politie, brandweer, GHOR/GGD werken adviezen voor aandacht (B) evenementen uit aan de hand van de aangeleverde planvorming, die door de gemeente gecontroleerd is op de door de hulpdiensten opgestelde indieningsvereisten. De adviezen zijn monodisciplinair afgestemd en geven inzicht in de risico's op het gebied van openbare orde, openbare veiligheid, mobiliteit en gezondheid. Hierbij wordt aangegeven welke maatregelen genomen kunnen worden om de (rest)risico's te verminderen.

Multidisciplinair

Politie, brandweer en GHOR/GGD werken adviezen voor risico (C) evenementen uit aan de hand van de aangeleverde planvorming, die door de gemeente gecontroleerd is op de door de hulpdiensten opgestelde indieningsvereisten (ontvankelijkheidstoets). De adviezen zijn multidisciplinair afgestemd en beschrijven wat volgens de operationele diensten nodig is om de veiligheid van het evenement te

borgen. Bij aandachtsevenementen kunnen door de gemeente één of meer vooroverleggen worden ingelast, bij risicovolle evenementen gebeurt dit altijd.

Betrokkenheid team risicobeheersing veiligheidsregio

Team risicobeheersing van VRNHN is niet betrokken bij evenementen waarbij er geen tot minimaal risico te verwachten is (reguliere evenementen). Indien er aandacht evenementen zijn die qua omvang en mogelijke risico's (op onderdelen) als risicovol gezien worden en hiermee een andere dan de standaard voorwaarden of behandelaanpak vereisen, wordt dit door de gemeente in onderling overleg met de hulpdiensten en team risicobeheersing afgestemd. Bij risico evenementen is team risicobeheersing altijd betrokken.

Advisering wordt niet overgenomen

De hulpdiensten streven er te allen tijde naar om bij B en C evenementen samen met de betrokken gemeente en evenementenorganisator tot een positief en afgestemd, al dan niet onder voorwaarden, advies te komen waarbij inzicht wordt gegeven in de mogelijke risico's. Mocht het voorkomen dat de gemeente de advisering van de hulpdiensten met eventuele maatregelen om (rest)risico's te verminderen niet overneemt, dan wordt het Multidisciplinair Directie Team (MDT) van de veiligheidsregio hierover geïnformeerd. Het MDT legt de ontstane situatie voor aan de lokale driehoek van de betrokken gemeente. De burgemeester blijft hierna eindverantwoordelijk voor de beslissing over de voortgang van de evenementenvergunning.

2.5.8 Restriscio's

Bij de analyse van de veiligheidsplannen van de organisator ontstaan er onvermijdelijke restriscio's. Het is aan de gemeente en de betrokken hulpdiensten om deze te onderkennen, eventuele maatregelen te nemen of te accepteren.

2.6 Begeleiden

Met name risico evenementen vragen gezien hun omvang, complexiteit en het multidisciplinaire karakter om begeleiding van een optimale veiligheidsorganisatie. Bij deze veiligheidsorganisatie zijn verschillende partijen betrokken. De inzet van een veiligheidsorganisatie is niet per definitie alleen bij risico evenementen, want het kan voorkomen dat er bij een aandacht evenement redenen zijn welke de inzet van een veiligheidsorganisatie gewenst of noodzakelijk maken.

2.6.1 Veiligheidsteam

Bij risico evenementen wordt een veiligheidsteam samengesteld. De bezetting is afhankelijk van het type evenement. Deelnemers van het veiligheidsteam zijn in ieder geval de organisator als verantwoordelijke voor het evenement, met daarnaast de veiligheidspartners van de organisator (beveiliging, medische zorg en mobiliteit) en een vertegenwoordiger van de gemeente. Hulpdiensten kunnen, in afstemming met de gemeente als regiehouder en/of voorzitter, zelf besluiten aan het veiligheidsteam deel te nemen.

De voorzittersrol van het veiligheidsteam is maatwerk en afhankelijk van het soort evenement. Bij een afgebakend evenement met beperkte invloed op de openbare ruimte kan dit de organisator zijn. Bij (publiek-private) evenementen die invloed hebben op de openbare ruimte zal het de gemeente zijn. Het team komt vlak voor en tijdens het evenement op vastgestelde tijden regelmatig bij elkaar om de voortgang en veiligheid van het evenement te bespreken. Van de bijeenkomsten vindt verslaglegging plaats, welke op verzoek gedeeld wordt met de deelnemers aan het veiligheidsteam.

2.6.2 Preventieve inzet crisisorganisatie

Bij grote en risicovolle C evenementen kan besloten worden de crisisorganisatie preventief in te zetten, bijvoorbeeld in de vorm van een pre-CoPI (Commando Plaats Incident). Het pre-CoPI bestaat uit de volledige bezetting van een daadwerkelijke CoPI (Leider CoPI, Taakcommandant brandweer, Officier van Dienst Politie, Officier van Dienst Geneeskundig, Officier van Dienst Bevolkingszorg, Voorlichter van Dienst, Informatiemanager en GeoInformatiemedewerker). Het pre-CoPI is aanwezig voor monitoring en het snel kunnen anticiperen op calamiteiten op of direct rond het evenemententerrein. Het Pre-CoPI neemt geen verantwoordelijkheden over van de organisator. Mocht het pre-CoPI actief worden dan werkt deze volgens het regionaal crisisplan van VRNHN.

Indien er aanleiding is tot het inzetten van een pre-CoPI, dan kunnen crisisfunctionarissen van het ROT (Regionaal Operationeel Team) of GBT (Gemeentelijk Beleidsteam) vooraf over het evenement geïnformeerd worden zodat zij, indien nodig, tijdig kunnen opschalen. In zeer uitzonderlijke gevallen kan er besloten worden tot het inzetten van een pre-ROT of zelfs een pre-GBT. Het wel of niet inzetten van één of meer van deze teams is afhankelijk van het multidisciplinaire veiligheidsadvies en beoordeling van de multidisciplinaire werkgroep.

2.6.3 Voorbereiden crisisorganisatie

Om de crisisorganisatie voor te bereiden zijn er, afhankelijk van het risico van een evenement, diverse mogelijkheden. In oplopende volgorde zijn dat:

1. Op de regionale evenementenkalender krijgen crisisfunctionarissen inzicht over welke evenementen er plaatsvinden. Ze worden niet actief geïnformeerd.
2. Evenement wordt besproken tijdens de wekelijkse veiligheidsbriefing voor crisisfunctionarissen.
3. De afdeling crisisbeheersing maakt een schriftelijke briefing met meest relevante informatie en zorgt voor actieve aanlevering via de veiligheidsbriefing en het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
4. De afdeling crisisbeheersing maakt een schriftelijke briefing en verzorgt een multidisciplinaire voorbereidings-activiteit om de organisatie en crisisorganisatie optimaal voor te bereiden.
5. Er wordt een pre-CoPI georganiseerd zoals beschreven in hoofdstuk 2.6.2.

Welke stap wordt gezet is risico-afhankelijk en wordt in overleg met de gemeente en hulpdiensten bepaald. Bij een risico (C) evenement kan de veiligheidsregio eisen dat de organisatie de indelingstekening/plattegrond aanlevert in een format dat ingelezen kan worden in LCMS-plot.

2.7 Evalueren en verbeteren

Dit hoofdstuk beschrijft de procedure van het evalueren van een evenement. Het doel van de evaluatie is te leren van de opgedane ervaringen omtrent het proces en/of de werkwijze en deze daar waar nodig aan te passen. Hieraan ligt een lerende organisatie ten grondslag met de bereidheid de efficiëntie en veiligheid verder te verbeteren. Tijdens de evaluatie wordt teruggekeken naar het volledige proces en als daar aanleiding voor is kan worden besloten om of het proces of één van de onderdelen van het proces nader te evalueren. De gemeente is verantwoordelijk voor het initiëren van de evaluatie en geeft het voorafgaand aan het evenement al aan als er specifieke (knel)punten in de voorbereiding waren waarop geëvalueerd dient te worden.

2.7.1 Wanneer evalueren

In principe wordt elk evenement geëvalueerd. Bij monodisciplinair voorbereide evenementen kan dat via een regulier overleg of via de mail. Als één van de betrokken partijen het wenselijk acht om een uitgebreidere evaluatie uit te voeren gaat dat via onderstaande procedure. Van de evaluatiepunten en,

indien van toepassing, de bijeenkomst wordt door de gemeente een verslag met eventuele aanbevelingen gemaakt, welke met de betrokken partijen gedeeld wordt.

Multidisciplinair behandelde evenementen worden altijd via onderstaande procedure geëvalueerd. De gemeente blijft als vergunningverlener verantwoordelijk voor het proces. De afdelingen Risico- en Crisisbeheersing van de VRNHN kunnen hier op aanvraag vakinhoudelijk en/of procesmatig ondersteuning bieden.

2.7.2 Procedure evalueren

Evenementen die multidisciplinair zijn behandeld, worden integraal geëvalueerd. Daarbij wordt de effectiviteit van de getroffen maatregelen beoordeeld en worden conclusies getrokken die in het daaropvolgende jaar kunnen leiden tot een nog beter en veiliger evenement. De evaluatie kan onder andere de volgende uitkomst hebben:

- Er is geen beletsel voor een volgende vergunningverlening;
- Er worden andere (strengere of minder strenge) voorschriften verbonden aan een vergunning;
- Er zijn aanvullende maatregelen nodig;
- De vergunningvoorschriften worden beter nageleefd;
- Er zijn aanvullende garanties nodig dat voorwaarden beter worden nageleefd;
- In het uiterste geval wordt voor het evenement in de toekomst geen vergunning meer verstrekt.

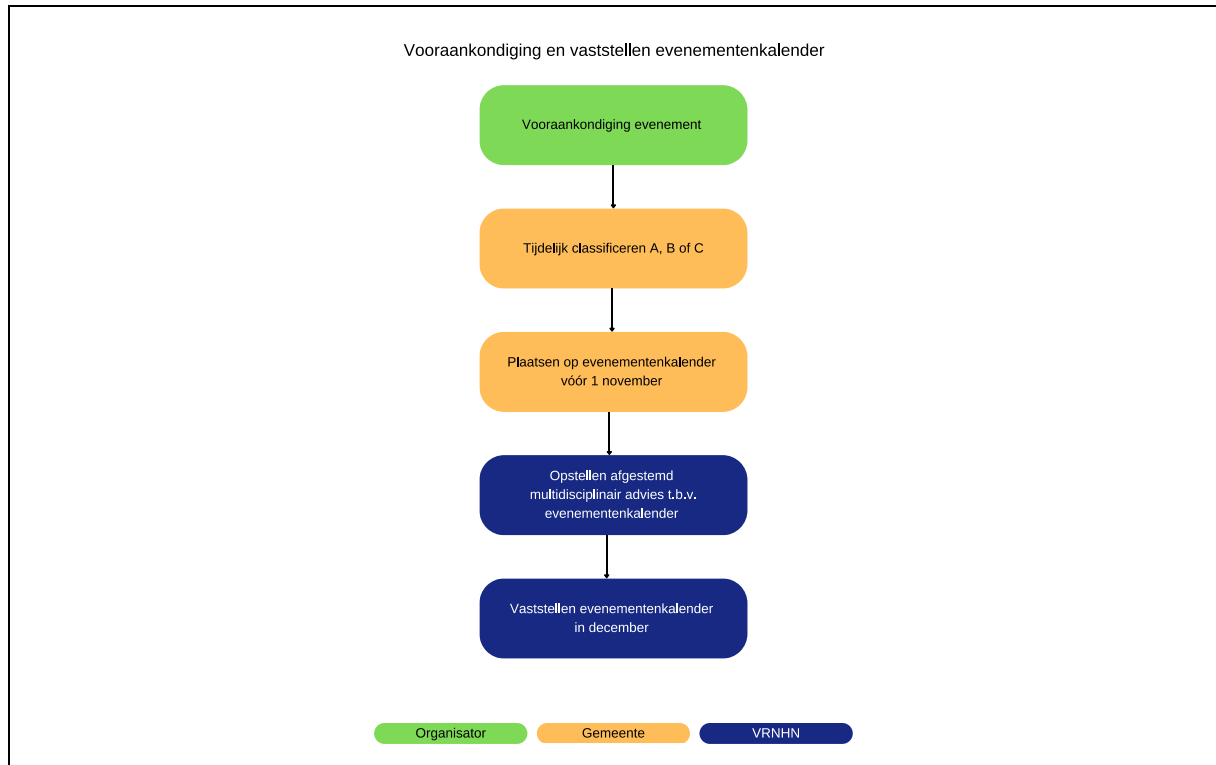
2.7.3 Afronding evalueren

De procedure van het evalueren van een evenement is afgerond als het door de gemeente opgestelde evaluatieverslag gereed is en de aanbevelingen zijn uitgezet bij de actiehouders. De actiehouders zijn verantwoordelijk voor het opvolgen van de aanbevelingen tijdens opvolgende edities van het evenement.

3 Processchema's

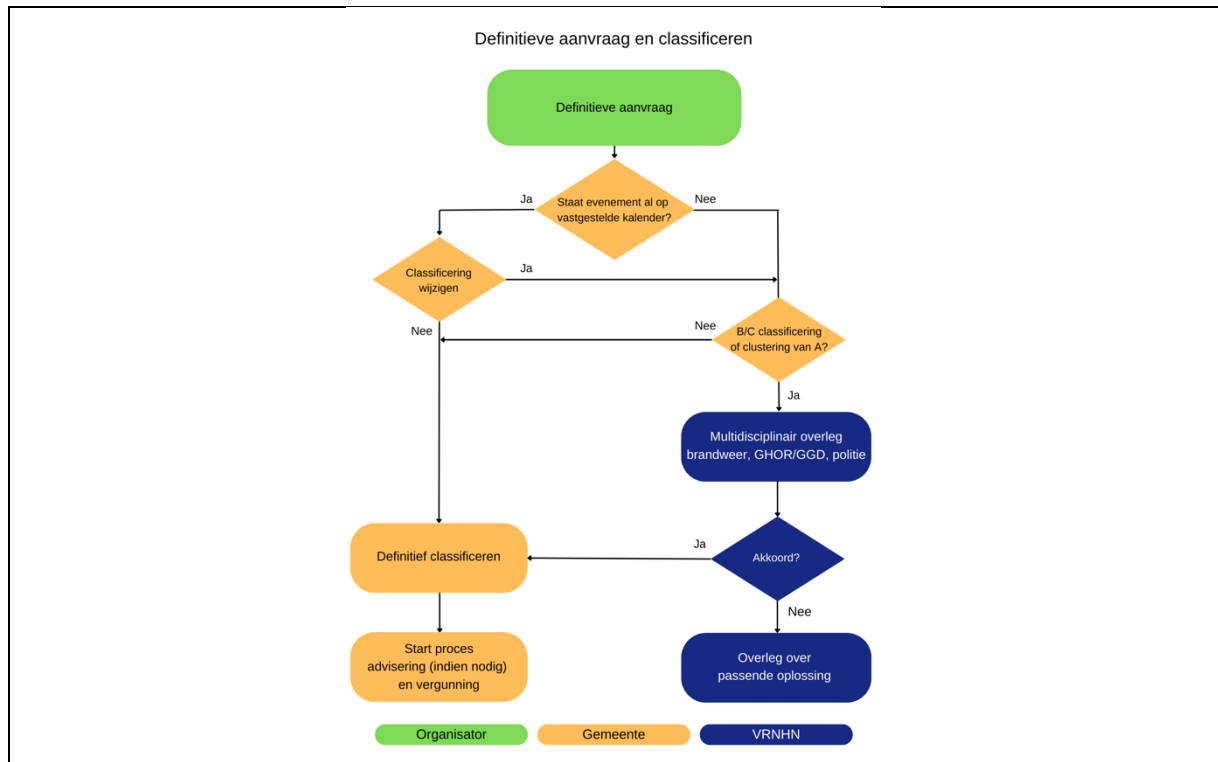
In dit hoofdstuk zijn de procesbeschrijvingen beknopt en schematisch weergegeven. Zie voor de volledige processchema's bijlage 5: Multidisciplinaire advisering evenementen.

3.1 Vooraankondiging en vaststellen evenementenkalender

Onderwerp	Wie	Omschrijving
Vooraankondiging	Organisator	De organisator meldt het evenement dat hij wil organiseren in het opvolgende jaar aan voor de uiterlijk datum die de gemeente bepaald heeft. Dit kan door middel van een vooraankondiging of direct met een definitieve vergunningaanvraag.
Tijdelijk classificeren A, B of C	Gemeente	De gemeente voert een tijdelijke classificering van het evenement uit. Indien nog niet alle informatie aanwezig is en de behandelscan nog niet volledig uitgevoerd kan worden, is de categorie nog niet definitief.
Plaatsen op evenementenkalender voor 1 november	Gemeente	De gemeente plaatst alle evenementen voor 1 november op de regionale evenementenkalender.
Opstellen afgestemd multidisciplinair advies	VRNHN	Team risicobeheersing maakt een uitdraai en samenvatting van de kalender en maakt samen met politie, GHOR/GGD en brandweer een afgestemd multidisciplinair advies over met name de gelijktijdigheid van evenementen en de beschikbare capaciteit van de hulpdiensten.
Vaststellen evenementenkalender in januari	VRNHN	Team risicobeheersing legt het multidisciplinair afgestemde advies voor aan het MDT van de veiligheidsregio. Na akkoord in het RBOP wordt de regionale evenementenkalender in januari definitief vastgesteld.

3.2 Definitieve aanvraag en classificeren

Onderwerp	Wie	Omschrijving
Definitieve aanvraag	Organisator	De organisator vraagt een evenementenvergunning aan bij de gemeente.
Staat evenement al op vastgestelde kalender?	Gemeente	De gemeente bekijkt of het evenement reeds op de vastgestelde evenementenkalender staat. Als het evenement niet op de vastgestelde kalender staat, voert de gemeente de behandelscan uit en bepaalt de categorie (A, B of C). Het kan ook voorkomen dat een evenement wel al op de vastgestelde kalender staat, maar de organisator het evenement op een andere datum wil laten plaatsvinden.
Regulier (A) evenement?	Gemeente	A evenementen kunnen door de gemeente geplaatst/verplaatst worden.
Clustering A evenementen?	Gemeente	Betreft het een evenement in een weekend/periode waarbij een clustering van A evenementen plaatsvindt en waarbij publieksbetrokkenheid zorgt voor een wisselwerking tussen de verschillende A evenementen? Dan de clustering als B of C evenement en in een multidisciplinair verband benaderen.
Aandacht (B) of risico (C) evenement?	Gemeente	Bij B of C evenementen dient voor plaatsen/verplaatsen buiten de vastgestelde kalender eerst multidisciplinair overleg plaats te vinden.
Multidisciplinair overleg brandweer, GHOR/GGD, politie	VRNHN	Uit het multidisciplinair overleg komt een afgestemd advies dat aangeeft of het evenement wel of niet op de vastgestelde evenementenkalender geplaatst of verplaatst kan worden. Er wordt gekeken naar de gelijktijdigheid van evenementen en de beschikbare capaciteit van de hulpdiensten.
Akkoord?	VRNHN	Bij een positief advies kan het evenement geplaatst of verplaatst worden.
Overleg over passende oplossing	VRNHN	Bij een negatief advies gaat team risicobeheersing in overleg met de gemeente en eventueel organisator om een passende oplossing te vinden, dit zal maatwerk zijn.
Definitief classificeren	Gemeente	De gemeente bepaalt de definitieve categorie van het evenement op basis van de definitieve aanvraag.
Vergunning proces	Gemeente	Na aanvraag en classificeren start het vergunningproces voor het evenement.

4 Bijlagen

Bij dit document behoren de onderstaande bijlagen. Risicobeheersing mag in overleg met de werkgroep evenementenveiligheid zelfstandig wijzigingen doorvoeren aan de bijlagen van dit beleid. Dit betreft uitsluitend wijzigingen naar aanleiding van veranderende wet- en regelgeving en wijzigingen die van belang zijn om aanpassingen in het vergunningverleningsproces te kunnen doen.

Bijlage 1: Richtlijn aanvraagformulier evenement

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord geeft in deze bijlage een richtlijn voor de vragen die in ieder geval terug moeten komen op het gemeentelijk aanvraagformulier voor een evenement. De gemeente voert aan de hand van deze vragen de behandelscan uit.

Bijlage 2: Behandelscan

De gemeente voert bij de aankondiging van een evenement een tijdelijke beoordeling uit aan de hand van een behandelscan. Het doel van de behandelscan is het (helpen) bepalen of een evenement als regulier (A), aandacht (B) of risico (C) evenement behandeld wordt. De classificatie in de behandelscan is gebaseerd op het publieksprofiel, het activiteitenprofiel en het ruimtelijk profiel.

Bijlage 3: Basishulpverlening en ontruimingsplan

Dit document betreft een model dat evenementen organisatoren kunnen gebruiken bij de aanvraag van een evenementenvergunning voor reguliere (A) evenementen. In dit document wordt de werkwijze vastgelegd die gehanteerd wordt bij het ontruimen van het evenement en heeft als doel ervoor te zorgen dat een eventuele ontruiming ordelijk en goed georganiseerd verloopt en dat de nadelige gevolgen van een noodsituatie zoveel mogelijk worden beperkt.

Bijlage 4: Indieningsvereisten categorie B en C evenementen

Bijlage 4A: Checklist indieningsvereisten categorie B en C evenementen:

Om het opstellen van het veiligheidsplan voor B en C evenementen eenvoudiger te maken, is in deze bijlage een checklist van de indieningsvereisten weergegeven. Tevens wordt in dit document vermeld welke bijlagen tezamen met het veiligheidsplan aangeleverd moeten worden.

Bijlage 4B: Toelichting checklist indieningsvereisten categorie B en C evenementen:

Dit document betreft een tekstuele toelichting op de onderdelen van de in bijlage 4A vermelde Checklist indieningsvereisten categorie B en C evenementen.

Bijlage 5: Multidisciplinaire advisering van evenementen

Politie, GHOR/GGD en brandweer hebben een adviserende rol bij evenementen. Met dit document wordt geborgd dat de advisering op elkaar aansluit en een eenduidig en afgestemd advies naar de gemeente gaat.

Bijlage 6: RISKOM 2.0

Om de risico's van een evenement goed in kaart te brengen en tijdig de juiste veiligheidsmaatregelen te kunnen nemen, voert de gemeente met haar adviserende partners op één of meerdere momenten in het voorbereidende proces een risicoanalyse uit. Op grond van de risicoanalyse kan worden bepaald welke maatregelen er op of rond een evenement nodig zijn om risico's te verminderen en om voorbereid te zijn op voorzienbare incidenten. RISKOM 2.0 is een handige methodiek voor het uitvoeren van de risicoanalyse.

Vergadering	Algemeen bestuur
Datum	1 december 2023
Portefeuillehouder	-
Onderwerp	Regionaal Evenementenbeleid
Agendapunt	9.3
Bijlage	1
Voorstel	<u>Het algemeen bestuur wordt gevraagd om:</u> 1) het herziene Regionaal Evenementenbeleid vast te stellen;
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Inleiding

Het regionaal evenementenbeleid van veiligheidsregio Noord-Holland Noord is een procesbeschrijving voor de voorbereiding van evenementen, met procedures voor het plannen, classificeren, begeleiden en evalueren van een evenement. Dit evenementenbeleid is tot stand gekomen in samenwerking met gemeenten in de regio Noord-Holland Noord, politie-eenheid Noord-Holland, brandweer, GHOR, GGD Hollands Noorden en de veiligheidsregio's Kennemerland en Zaanstreek Waterland. Op details zijn verschillen binnen het evenementenbeleid van de genoemde veiligheidsregio's aanwezig, echter op hoofdlijnen zijn de regionale processen van de veiligheid op evenementen gelijk.

Het regionaal evenementenbeleid is een beleid dat eens in de vier jaar herzien wordt, waarbij het is aangepast naar de actuele wet- en regelgeving en processen rondom het organiseren van reguliere, aandacht en risico evenementen. De bijlagen van het beleid zijn geen onderdeel van het vaststellingsproces en zijn derhalve niet meegeleverd. Team Risicobeheersing beheert het beleid en mag, samen met de werkgroep evenementenveiligheid, zelfstandig wijzigingen doorvoeren aan de bijlagen van dit beleid. Dit is van belang om aanpassingen in het vergunningverleningsproces te kunnen doen en daarmee snel in te kunnen spelen op actualiteiten zonder het bestuurlijke proces te moeten doorlopen.

Toelichting

Het beleid is herschreven met enkele tekstwijzigingen, verdiepingen en uitbreiding maar is inhoudelijk, op twee onderdelen na, niet ingrijpend veranderd. De onderdelen voor wat betreft het vaststellen van de regionale evenementenkalender zijn wel ingrijpend veranderd.

1. Wanneer wordt de regionale evenementenkalender vastgesteld

In het Regionale Evenementenbeleid, daterend uit 2018, is omschreven dat de regionale evenementenkalender op 1 december van het jaar voorafgaand aan de evenementen werd vastgesteld. De regionale evenementenkalender biedt overzicht van alle evenementen (groot en klein) die in het opvolgende jaar in de veiligheidsregio plaatsvinden en waarmee de hulpdiensten de evenementen beoordelen op gelijktijdigheid, geografische spreiding, capaciteit van de hulpdiensten, risicovolle samenloop van activiteiten of groepen en historie van en ervaring met het evenement. De datum van vaststellen van 1 december bleek niet haalbaar.

Aangezien politie-eenheid Noord-Holland Noord naast Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, ook de regio's Kennemerland en Zaanstreek-Waterland onder haar eenheid heeft, stelt zij een eenheidsbrede evenementenkalender op, welke in januari van het nieuwe jaar in het RBOP voorgelegd, besproken en vastgesteld wordt. Om deze reden is, zoals omschreven in het Regionaal Evenementenbeleid, het vaststellen van de regionale evenementenkalender op 1 december door de veiligheidsregio niet mogelijk.

2. Wie stelt de regionale evenementenkalender vast

In het Regionaal Evenementenbeleid, daterend uit 2018, is beschreven dat de voorzitter van de Veiligheidsregio de regionale evenementenkalender vaststelt.

Uit onderzoek bij de omliggende veiligheidsregio's bleek dat een dergelijke vaststelling in die regio's in een ander gremium plaatsvindt. Een gremium dat vertegenwoordigd wordt door alle disciplines, die het gehele jaar door bij de desbetreffende evenementen betrokken zijn en waardoor actueel inzicht in de specifieke informatie over de evenementen reeds bekend is. Hierdoor kan het proces van vaststellen van de evenementenkalender sneller en eenvoudiger verlopen. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft, na intensief overleg met alle betrokken partijen, besloten de regionale evenementenkalender met ingang van het herziene beleid vast te stellen in het Multidisciplinair Directie Team (MDT) van de veiligheidsregio.

De herziene manier van vaststellen staat beschreven in hoofdstuk 2.2 t/m 2.4 van het Regionaal Evenementenbeleid.

Reactie van de Bestuurlijke Commissie Evenementen

Het herziene evenementenbeleid is tevens ter informatie voorgelegd aan de Bestuurlijke Commissie Evenementen. Voorzitter BCE Frank Dales heeft in een schriftelijke reactie laten weten dat het beleid is besproken in de BCE-vergadering van 6 september jl. en dit heeft niet geleid tot vragen of onduidelijkheden. De BCE merkt op dat de veiligheidsregio's qua beleid steeds meer met elkaar afstemmen en vindt dit een positieve ontwikkeling.

Financiële consequenties

Geen.

Uitvoering

Na vaststelling door het Algemeen Bestuur treedt het herziene Regionaal Evenementenbeleid in werking.

Vergadering	Algemeen Bestuur
Datum	1 december 2023
Portefeuillehouder	Marjan van Kampen
Onderwerp	Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast
Agendapunt	9.4
Bijlage	3
Voorstel	<u>Het algemeen bestuur wordt gevraagd om:</u> <ol style="list-style-type: none">1) het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast vast te stellen;2) Kennis te nemen van het Interregionaal Multidisciplinair plan voor het bepalen van het handelingsperspectief voor evacuatie en de Handreiking communicatie bij watercrises.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Inleiding

Als onderdeel van een van de doelstellingen uit het lopende beleidsplan van VRNHN is een programma Watercrises gestart. Hierin wordt in NW4 verband samengewerkt aan de gezamenlijke voorbereiding op Wateroverlast en Overstromingen. In dit programma werken we samen met de NW4 VR's (NHN, KEN, ZAW en AA), Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland en Defensie.

Dit heeft in 2022 deze interregionaal afgestemde plannen voor de inzet van de crisisorganisatie bij watercrises zoals overstromingen opgeleverd. Een ander onderdeel van het programma was oefentraject in 2022, dit was de interregionale oefening Waterrijk 2022. De leerervaringen daaruit zijn meegenomen in deze planvorming.

De stuurgroep Watercrises heeft drie plannen opgeleverd, deze zijn in de commissie BFV besproken met als advies het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en Wateroverlast aan het DB en AB door te geleiden ter vaststelling.

- Het **Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast** in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (ICOW). Het plan is in 2018 bestuurlijk vastgesteld en daarna geactualiseerd. Bij de actualisatie zijn de namen van het Bovenregionaal actiecentrum crisiscommunicatie en de Stafsectie Evacuatiestrategie aangepast.

De andere twee bijgevoegde plannen zijn twee operationele plannen bij dit coördinatieplan. Dit zijn:

- **Interregionaal Multidisciplinair Plan** voor het bepalen van het **Handelingsperspectief** bij een (dreigende) overstroming in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal. Het operationele plan voor het voorbereiden en uitvoeren van grootschalige evacuatie.
- **Handreiking voor communicatie** veiligheidsregio en waterkolom bij watercrises

Motivering

Het **Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast** in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (ICOW) heeft als doel:

1. Ondersteunt het bestuur in het uitvoeren van zijn verantwoordelijkheden bij een watercrisis.
2. Geeft structuur aan de interregionale, multidisciplinaire samenwerking bij een watercrisis.
3. Ondersteunt crisisfunctionarissen van de aangesloten partijen bij het uitvoeren van hun taak bij een Watercrisis.
4. Focust op het organiseren van (grootschalige) evacuatie en het synchroniseren van maatregelen bij een Watercrisis.
5. Kan zowel in de voorbereidende fase als in de warme fase van een watercrisis worden gebruikt

Het **Interregionaal Multidisciplinair Plan** voor het bepalen van het **Handelingsperspectief** heeft als doel:

- In beeld brengen van overstromingsrisico's in het gebied.
- Uitwerking van de handelingsperspectieven voor hulpverleners op basis van enkele voorbeeldscenario's in het gebied.
- (Bestuurlijke) sleutelbesluiten op hoofdlijnen,

- te nemen maatregelen en evacuatiestrategieën zijn voor veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek Waterland, Kennemerland en Amsterdam Amstelland beschreven.

Op dit moment wordt vanuit het verbeterprogramma HHNK-VRNHN gewerkt aan de verdere operationele uitwerking van de scenario's en handelingsperspectieven bij wateroverlast als gevolg van neerslag.

De **Handreiking voor communicatie** heeft als doel:

Praktische handreiking voor communicatieprofessionals met een rol in de crisiscommunicatie van veiligheidsregio's en waterkolom in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.

Voorstel

Het dagelijks bestuur stelt aan het algemeen bestuur voor om als VRNHN het **Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast** vast te stellen.

Landelijk (VB, RCDV) wordt gesproken over de invulling van de rol van voorzitter van het Interregionaal RBT en naar aanleiding van de evaluatie Wet VR de verankering hiervan in de wet. De uitkomst van dit proces zal invloed hebben op het ICOW.

Financiële consequenties

Geen.

Uitvoering

In het najaar van 2022 is als onderdeel van het programma Watercrises is als onderdeel van de implementatie geoefend met deze plannen. De plannen zijn opgenomen in de crisistoolbox van VRNHN.

Het programma Watercrises loopt voorlopig nog door met als belangrijke taak de plannen waar nodig te onderhouden en door te ontwikkelen. Bijvoorbeeld het aanpassen van het plan naar aanleiding van een wetswijziging of andere invulling van de rol van voorzitter interregionaal RBT. Ook wordt binnen dit programma verder gewerkt aan de verdere uitwerking van een operationeel interregionaal plan wateroverlast als gevolg van extreme buien.

ICOW

Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.

Samenvatting

Met dit interregionale, multidisciplinaire plan wordt de coördinatie geregeld bij een Overstroming of grootschalige Wateroverlast die leidt tot een GRIP5 opschaling.

Dit plan beschrijft de multidisciplinaire, interregionale crisisstructuur bij opschaling naar een Interregionaal Beleidsteam (IRBT), Interregionaal Operationeel Team (IROT), Bovenregionaal Actiecentrum Crisiscommunicatie (BRAC) en een Stafsectie Evacuatiestrategie (SE). Het plan besteedt expliciet ook aandacht aan de crisiscommunicatie onder deze omstandigheden.

Inhoud

1.	Interregionale Coördinatie bij (dreigende) Overstroming	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Doelgroep	3
1.4	Reikwijdte van dit plan	4
1.5	Relatie met andere plannen	4
2.	Dreigingen	5
2.1	Scenario's	5
2.2	Voorbeelden van scenario's	5
2.3	Gebruik van het plan	6
3.	Coördinatie en afstemming. Wie, wat en waarom?	6
3.1	Waarom coördinatie?	6
3.2	Wat houdt de coördinatie in?	6
3.3	Interregionaal Beleidsteam (IRBT)	7
3.4	Bestuurlijke escalatielijnen	8
3.5	Interregionaal Operationeel Team (IROT)	8
3.5	Wat doen de betrokken veiligheidsregio's?	10
3.6	Wat doen HHNK en RWS?	10
3.7	Rol en betrokkenheid Rijk?	10
4.	Coördinatie en afstemming – Hoe?	11
4.1	Wanneer wordt opgeschaald?	11
4.2	Wie faciliteert het eerste overleg?	11
4.3	Hoe ziet de crisisorganisatie eruit?	11
4.4	Welke informatie is nodig?	12
5.	Crisiscommunicatie. Samen sterk.	12
5.1	Waarom afstemming crisiscommunicatie?	12
5.2	Welke taken voert het BRAC uit?	13
5.3	Hoe stellen we dit team samen?	14
Bijlage A	Afkortingenlijst	16
Bijlage B	Zes voorbeeldscenario's	17
Bijlage C	Landelijke Crisisstructuur	22
Bijlage D	Standaardagenda eerste overleg IRBT	24
Bijlage E	Randvoorwaarden IROL en IROT	25
Bijlage F	Informatie bij (dreigende)overstroming	27
Bijlage G	Verantwoordelijkheden: wie communiceert waarover	29

1. Interregionale Coördinatie bij (dreigende) Overstroming

1.1 Aanleiding

Van 2016 t/m 2022 is het programma Watercrises in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal uitgevoerd. Dit programma had als hoofddoel het bevorderen van de samenwerking op het gebied van crisisbeheersing bij een regio-overstijgende watercrises tussen de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Rijkswaterstaat - West Nederland Noord, politie eenheid Noord-Holland, provincie Noord-Holland en Defensie.

In 2017 is het onderliggende plan vastgesteld door de besturen van de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland, Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Er zijn sinds die tijd ontwikkelingen geweest die er toe hebben geleid dat het plan is aangepast.

In het voorjaar van 2022 heeft de oefening Waterrijk '22 plaats gevonden. Hierbij is op verschillende niveaus en met verschillende gremia geoefend met de planvorming. Deze (deel)oefeningen hebben geleid tot aanpassing van het onderliggende plan.

1.2 Doel

Het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (ICOW):

1. Ondersteunt het bestuur in het uitvoeren van zijn verantwoordelijkheden bij een watercrisis.
2. Geeft structuur aan de interregionale, multidisciplinaire samenwerking bij een watercrisis.
3. Ondersteunt crisisfunctionarissen van de aangesloten partijen bij het uitvoeren van hun taak bij een Watercrisis.
4. Focust op het organiseren van (grootschalige)evacuatie en het synchroniseren van maatregelen bij een Watercrisis.
5. Kan zowel in de voorbereidende fase als in de warme fase van een watercrisis worden gebruikt.

1.3 Doelgroep

De betrokken partijen die deze afspraken (bestuurlijk) hebben vastgelegd zijn:

- VRAA
- VRK
- VRNHN
- VRZW
- HHNK
- PNH
- RWS-WNN
- Politie eenheid Noord-Holland
- Defensie (hoofd NATOPS)

1.4 Reikwijdte van dit plan

Dit plan heeft betrekking op de coördinatie, de synchronisatie van maatregelen en de afstemming van evacuatie in geval van een (dreigende)overstroming op het grondgebied van de provincie Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal.

In het geval van een dreiging vanaf de Noordzee bestaat de mogelijkheid dat de gehele Nederlandse kustlijn bedreigd wordt. In dat geval zal naast dit coördinatieplan in ieder geval ook het coördinatieplan van de Samenwerking Crisisbeheersing Overstroming Randstad (SCOR) geactiveerd worden. Dit heeft geen directe invloed op de mechanismen beschreven in dit plan.

Het feit dat de veiligheidsregio's Kennemerland en Amsterdam-Amstelland ook betrokken zijn bij de coördinatiemechanismen van de SCOR heeft mogelijk wel consequenties voor de beschikbaarheid van mensen en middelen in deze veiligheidsregio's.

1.5 Relatie met andere plannen

Dit plan staat niet op zichzelf. Het is een aanvulling op diverse andere veiligheidsregio-overstijgende plannen, waaronder o.a.:

- Interregionaal Multidisciplinair Plan voor het bepalen van Handelingsperspectief bij Overstroming (IMPH). Dit is een plan voor het bepalen van evacuatiestrategie, handelingsperspectief en synchroniseren van maatregelen in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.
- Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming (2016). Het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming is het beleidskader en richtsnoer voor alle planvorming van en voorbereiding door de rijksoverheid op specifieke situaties, incidenten of gebeurtenissen.
- Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging (2021). Hierin worden de informatievoorziening en afstemming binnen de waterkolom en met veiligheidsregio's en gemeenten uitgewerkt.
- Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen (2021). Het rapport bevat een landelijk plan voor Rijk en veiligheidsregio's om als 1 crisisorganisatie op te treden bij crises rond hoogwater en (dreigende) overstromingen.
- Kader Grootschalige Evacuatie, Gezamenlijke uitgangspunten en procesbeschrijving (2014). Dit document biedt uitgangspunten en een begrippenkader ten aanzien van evacuatie. Ook biedt het een inhoudelijk stappenplan voor veiligheidsregio's om tot besluitvorming te komen over eventuele evacuatie.
- Handreiking Impactanalyse Wateroverlast en Overstromingen van het project Water & Evacuatie (2017). De handreiking biedt een handvat, dat de Veiligheidsregio en haar partners ondersteunt bij het inzichtelijk maken van de leefbaarheid van het effectgebied bij verschillende ernstige wateroverlast of overstromings- scenario's en de gevolgen daarvan voor de in dat gebied aanwezige kwetsbare functies/groepen.
- Handreiking Handelingsperspectieven Ernstige Wateroverlast en Overstromingen van het project Water & Evacuatie (2017). Deze handreiking biedt handvaten voor het opstellen van een Evacuatiestrategie en het synchroniseren van maatregelen.

Tevens sluit dit coördinatieplan aan op de diverse plannen van de afzonderlijke veiligheidsregio's en waterbeheerders, zoals:

- Regionale crisisplannen en incidentenbestrijdingsplannen van de veiligheidsregio's;

- Crisisbeheersingsplannen van de weg- en waterbeheerders;
- Coördinatieplan van de SCOR (voormalige dijkkringen 14, 15 en 44);
- Overige convenanten van deelnemende partijen.

2. Dreigingen

2.1 Scenario's

Bij het opstellen van het ICOW is rekening gehouden met twee typen dreigingen:

- Dreigingen waarbij meer dan één veiligheidsregio is betrokken en waarbij de effecten meerdere regio's direct treffen.
- Dreigingen waarbij, vanwege natuurlijke grenzen, slechts één veiligheidsregio betrokken is en (slechts) de effecten merkbaar zijn in aangrenzende regio's.

Bij het eerste type dreiging is het gehele coördinatieplan altijd van toepassing, voor het tweede type dreiging zijn mogelijk slechts delen van het coördinatieplan van toepassing. Dit plan gaat er vanuit dat bij een daadwerkelijke overstroming de effecten in aangrenzende regio's merkbaar zijn (indirect treffen).

De dreiging kan uit zes verschillende 'richtingen' komen:

- Noordzee/ Waddenzee
- het IJsselmeer
- het Markermeer
- het Noordzeekanaal
- een regionaal watersysteem
- Extreme neerslag

2.2 Voorbeelden van scenario's

Er zijn een aantal voorbeeldscenario's opgenomen om een indruk te krijgen van de reikwijdte en betekenis ervan voor de getroffen en betrokken partijen. De scenario's zijn zo gekozen dat de daarop gebaseerde coördinatie-afspraken ook relevant en geldig (kunnen) zijn in het geval dat zich een ander crisistype voordoet.

Vooraf is echter niet (precies) te voorspellen waar het water over of door de dijk zal stromen. Een daadwerkelijk incident zal daarom vrijwel zeker afwijken van de gekozen voorbeeldscenario's.

Voorbeelden van scenario's die een veiligheidsregiogrens overschrijdende impact van de overstroming en/of evacuatievraagstuk met zich meebrengen zijn:

- Den Helder
- Waterland
- Wieringermeerpolder
- Hoorn-Drieban
- Westzanerpolder

De overige scenario's beperken zich wat betreft het waterbeeld en de directe impact tot één veiligheidsregio, maar zullen onmiskenbaar leiden tot het activeren van onderdelen van het coördinatieplan, omdat er sprake is van indirecte impact en schaarste aan mensen en middelen.

In bijlage B zijn kort de belangrijkste kenmerken geschetst per scenario. Voor meer scenario's en uitgebreidere beschrijvingen wordt verwezen naar het Interregionaal Multidisciplinair Plan Handelingsperspectieven (IMPH)

2.3 Gebruik van het plan

Als er sprake is van een (dreigende) overstroming die de grens van een veiligheidsregio overschrijdt, en/of waarvan de effecten de grens van een veiligheidsregio overschrijden doet de waterbeheerder hiervan melding met interpretatie van de ernst en gevolgen bij de betreffende veiligheidsregio('s) en defensie.

Op basis hiervan besluit(en) de betreffende veiligheidsregio('s) om het coördinatiemechanisme van dit plan te activeren en op te schalen naar GRIP5.¹

3. Coördinatie en afstemming. Wie, wat en waarom?

3.1 Waarom coördinatie?

De betrokken organisaties zijn onafhankelijk van elkaar niet toegerust op het bestrijden van de crisis en het evacueren van de inwoners van het bron- en effectgebied. Iedere organisatie zal (al dan niet vanuit haar wettelijke taken) maatregelen gaan nemen. Het is uiterst belangrijk dat deze maatregelen op elkaar afgestemd zijn.

- Coördinatie is nodig vanaf de dreigingsfase, zodat vanaf een vroeg stadium afgestemd en samengewerkt wordt.
- De bestuurlijke afstemming vindt plaats in het Interregionaal Beleidsteam (hierna IRBT)². Het IRBT is de bestuurlijke invulling van GRIP5 in het geval van een (dreigende)overstroming.
- In een vroeg stadium wordt de voorbereiding voor de coördinatie van de herstelfase opgestart (samenstelling dedicated projectteam).

3.2 Wat houdt de coördinatie in?

Bij een geconstateerd overstromingsrisico kan één van de bedreigde veiligheidsregio's het verzoek indienen tot opschaling naar GRIP5 (IRBT) om de coördinatie bij deze crisis interregionaal en multidisciplinair te organiseren. Dit verzoek dient in iedere betrokken veiligheidsregio/gemeente bestuurlijk geaccordeerd te worden.

Coördinatie houdt in dat er één bestuurlijk regisseur is die zorgt voor een goede afstemming tussen de verschillende veiligheidsregio's en dat het contact met de andere partners, ten aanzien van de evacuatiestrategie, synchronisatie van maatregelen, informatiemanagement, beeldvorming en crisiscommunicatie, gecoördineerd verloopt. Coördinatie is ook het faciliteren van de afstemming, dus beleggen van vergaderingen, beschikbaar stellen van faciliteiten (online vergaderen, fysieke plek, inrichten overkoepelende activiteit in LCMS etc)

Coördinatie moet leiden tot een gezamenlijk beeld van de situatie, een gezamenlijke interpretatie van de dreiging, synchronisatie van de (voorbereiding op de te treffen) maatregelen en afgestemde communicatie.

¹ Van VRAA ligt slechts een deel van de gemeente Amsterdam in het plangebied. Amsterdam schaalte in eerste instantie op naar GRIP3.

² De afspraken uit dit plan kunnen ook gehanteerd worden bij de aanpak van andere bovenregionale, multidisciplinaire crisis.

De coördinatie op de operationele uitvoering van de evacuatie en synchronisatie van maatregelen vindt plaats onder leiding van een eenhoofdige leiding, te weten de Interregionaal Operationeel Leider (IROL) van het Interregionaal Operationeel Team (IROT), die daarbij ook optreedt als evacuatieleider.

De coördinatie (zoals beschreven in dit plan) houdt niet in dat de verantwoordelijkheid voor besluitvorming wordt overgenomen door het IRBT. De bestuurders, die plaats nemen in het IRBT, blijven ieder afzonderlijk verantwoordelijk voor besluitvorming in hun eigen regio of beheergebied.

3.3 Interregionaal Beleidsteam (IRBT)

In het IRBT stemmen de bestuurders de bestuurlijke vraagstukken en dilemma's af ten aanzien van de voorgestelde maatregelen. Dit gaat met name om de evacuatiestrategie en de communicatiestrategie. Deze strategieën worden voorbereid door het IROT.

Naast het IRBT en het IROT zijn ook de crisisteams van alle betrokken crisispartners actief. Zij zijn in gezamenlijkheid met het IRBT en het IROT verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatregelen met betrekking tot de crisisbeheersing.

Het IRBT stemt, indien noodzakelijk, af met de landelijke crisisstructuur en de betrokken Rijksheren. Indien de Rijksheren of de leden van het IRBT het noodzakelijk achten, kunnen de Rijksheren ook aanschuiven bij het IRBT.

Het is van groot belang dat de bestuurders in het IRBT consensus bereiken over de maatregelen en strategieën. De voorzitters van de veiligheidsregio's, de HID en de dijkgraaf behouden bij GRIP5 namelijk hun zelfstandige verantwoordelijkheden voor het nemen van maatregelen en beslissingen.

Het IRBT hoeft niet fysiek bijeen te komen. De betrokken bestuurders kunnen ook online vergaderen.

Tijdens het eerste overleg bepalen de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's of burgemeester (indien de betrokken veiligheidsregio is opgeschaald naar GRIP3) wie het overleg voorziet en met welk mandaat de IROL kan optreden. De IROL vervult zijn rol onder het gezag van de voorzitter van het IRBT.

Zie bijlage D voor een voorbeeldagenda voor het eerste overleg.

Aansluitend aan het overleg communiceren de leden van het IRBT de genomen besluiten binnen de eigen organisaties.

De voorzitter van het IRBT heeft de volgende taken:

1. Is bestuurlijk aanspreekpunt voor de Interregionaal Operationeel Leider (IROL).
2. Organiseert de bestuurlijke afstemming ten aanzien van de duiding van het veiligheidsbeeld, de maatregelen, de communicatie en de evacuatie.
3. Is bestuurlijk aanspreekpunt voor landelijke organisaties en met name de Rijksoverheid.

Samenstelling IRBT

- De voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's;

- De betrokken burgemeester(s) indien de betrokken veiligheidsregio is opgeschaald naar GRIP3;
- De dijkgraaf van hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;
- De hoofdingenieur-directeur van RWS-WNN;
- De Regionaal Militair Commandant;
- Een informatiemanager.
- Zo nodig ook op uitnodiging:
 - De Korpschef Politie Noord-Holland;
 - De Hoofd Officier van Justitie;
 - Strategisch adviseurs zoals bijv. crisiscommunicatie of bestuurlijke netwerkkaarten.

De deelnemers hebben de mogelijkheid om een plaatsvervanger met mandaat af te vaardigen naar het overleg. De voorzitters veiligheidsregio en eventueel de burgemeester bepalen tijdens het eerste overleg van het IRBT wie het beleidsteam zal voorzitten³.

3.4 Bestuurlijke escalatielijnen

Indien de betrokken bestuurders geen onderlinge overeenstemming kunnen bereiken over bestuurlijke dilemma's kunnen de volgende bestuurlijke netwerkkaarten worden geraadpleegd:

- 1. Rampenbestrijding algemeen & Openbare orde;
- 3. Oppervlaktewater & waterkering.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het dilemma om een gebied onder te laten stromen om een bepaalde gemeente te beschermen door het water af te leiden, waarbij dit ten koste gaat van een andere gemeente/gebied.

3.5 Interregionaal Operationeel Team (IROT)

Het IROT heeft als (hoofd)taak het opstellen van de evacuatiestrategieën, de communicatiestrategie, het synchroniseren van maatregelen en het onder de aandacht brengen van (mogelijke) bestuurlijke dilemma's. Hierbij zorgt het IROT voor gedeelde beeldvorming en informatiemanagement.

Het IROT wordt hierbij ondersteund door de Stafsectie Evacuatiestrategie (SE) en het Bovenregionaal Actiecentrum Crisiscommunicatie (BRAC). De daadwerkelijke operationele uitvoering wordt gedaan door de crisisteams van de betrokken crisispartners.

Het IROT staat onder leiding van een IROL. De IROL wordt aangewezen door het IRBT. Hij⁴ krijgt het mandaat om namens de betrokken IRBT leden aanwijzingen over de uitvoering van de maatregelen te geven aan de Operationeel Leiders van de betrokken van de crisispartners. De IROL stemt regelmatig af met de betrokken Operationeel Leiders met betrekking tot de voortgang en samenhang van de maatregelen, de communicatie en de evacuatie.

³ Geadviseerd wordt om dit niet de voorzitter van de veiligheidsregio met het brongebied te laten zijn. Hij heeft waarschijnlijk 'zijn handen vol' aan de eigen crisisorganisatie.

⁴ Waar hij staat kan uiteraard ook zij worden gelezen.

Betrokken Operationeel Leiders van de crisispartners hebben samen met de IROL (ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid, maar wel onder eenhoofdige coördinatie) de opdracht om een actueel gezamenlijk beeld te creëren ten aanzien van de situatie in het getroffen gebied, inclusief de uitvoerbaarheid van te treffen maatregelen en de opgestelde evacuatiestrategie. Hierover vindt periodiek afstemming plaats tussen Operationeel Leiders en de IROL (OL-call).

Opgavens voor veiligheidstaken in het kader van Openbare Orde en Veiligheid en waterstaatkundig optreden, die buiten de vastgestelde evacuatiestrategie vallen, worden gegeven door de afzonderlijke beleidsteams van de betrokken crisispartners.

De IROL stelt ad-hoc zijn team samen. De betrokken organisaties leveren ervaren medewerkers voor het invullen van tenminste de volgende functies⁵:

- Informatiemanager
- Hoofd Stafsectie Evacuatiestrategie (SE)
- Hoofd Bovenregionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC)
- Verslaglegger
- Strategisch adviseur water
- Strategisch adviseur defensie
- Strategisch adviseur mobiliteit
- Strategisch adviseur zorg

Optioneel (alleen indien noodzakelijk):

- Strategisch adviseur landelijke crisispartners zoals bijv. NCC en LOCC
- Strategisch adviseur vitale infrastructuur

Deze strategisch adviseurs vertegenwoordigen een aandachtsveld en niet een specifieke organisatie. Hier is bewust voor gekozen omdat de strategisch adviseurs gesteld staan voor interregionale, multidisciplinaire uitdagingen en hiermee samenhangende bestuurlijke dilemma's. Een volledige vertegenwoordiging van alle betrokken organisaties zou het team veel te groot maken met vier veiligheidsregio's, twee waterbeheerders, tientallen gemeenten, een groot aantal bedrijven en meerdere vitale sectoren en zorginstellingen.

Door het vaststellen van dit plan bekrachtigen de betrokken partners dat zij ervaren en taakverantwoordelijke medewerkers afvaardigen naar het IROT, de SE en het BRAC

Het IROT start als eerste met het analyseren welke acties moeten worden uitgezet en welke bestuurlijke dilemma's aan de orde zijn. Dit doen zij aan de hand van de voorbereide scenario's in relatie tot de werkelijke situatie.

De IROL legt de (preferente) evacuatiestrategie en de communicatiestrategie inclusief de bestuurlijke dilemma's voor aan het IRBT ter besluitvorming. Na instemming door de betrokken bestuurders in het IRBT informeert de IROL de Operationeel Leiders van betrokken crisispartners.

De taken van het IROT richten zich verder op het bepalen en indien nodig aanpassen van de evacuatiestrategie wat betreft timing, fasering, prioritering en synchronisatie van alle

⁵ De functiebeschrijvingen staan in bijlage E

maatregelen. Daarnaast is het IROT aanspreekpunt voor het Nationaal Crisis Centrum (NCC) en landelijk opererende crisispartners/organisaties die betrokken zijn.

De ROT's, het Waterschap Operationeel Team (WOT) en het Crisisteam van Rijkswaterstaat (CT-RWS) leveren proactief de benodigde informatie aan het IROT. Zij maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).

De IROL vraagt de betrokken crisisteams om hun gewenste en hun daadwerkelijke capaciteit (personeel en middelen) met hem te delen. Op basis van deze informatie verdeelt de IROL de beschikbare capaciteit.

De aanvraag om eventuele bijstand van andere crisispartners, bij het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC), wordt gedaan door het IROT. De IROL verzorgt, namens het IRBT, de aanvraag voor het hele plangebied en bewaakt de uitvoering van de strategie en de hierin toegewezen capaciteiten.

Stafsectie Evacuatiestrategie (SE)

Een onderdeel van het IROT is de Stafsectie Evacuatiestrategie (SE). De SE stelt in opdracht van het IROT de interregionale, multidisciplinaire strategieën voor evacuatie op. Het opstellen van de evacuatiestrategieën en de samenstelling van dit team staan beschreven in het Interregionaal Multidisciplinair Plan voor het bepalen van het Handlingsperspectief (IMPH)

Bovenregionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC)

Ter ondersteuning van het IROT wordt een Bovenregionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC) gevormd. Het BRAC stelt in opdracht van het IROT een crisiscommunicatiestrategie op. Voor het opstellen en uitvoeren van de crisiscommunicatie wordt de Handreiking communicatie watercrisis gebruikt.

Crisiscommunicatie wordt in dit plan verder uitgewerkt in hoofdstuk 5 op pg. 11.

3.5 Wat doen de betrokken veiligheidsregio's?

De betrokken veiligheidsregio's zijn en blijven verantwoordelijk voor het optreden binnen het gebied van de 'eigen' regio. Zij zorgen, conform crisisplannen, voor onder andere de voorbereiding en uitvoering van maatregelen en de evacuatiestrategie, zoals vastgesteld door het IRBT.

3.6 Wat doen HHNK en RWS?

HHNK en RWS hebben een eigenstandige bevoegdheid met betrekking tot waterstaatkundige vraagstukken. Zij zorgen, conform crisisplannen, voor onder andere de voorbereiding en uitvoering van waterstaatkundige maatregelen. Daarnaast heeft RWS een eigenstandige bevoegdheid met betrekking tot het gebruik van het rijkswegennet en eventueel het rijksvaarwegen ten behoeve van de evacuatiestrategie.

3.7 Rol en betrokkenheid Rijk?

In het geval van een overstroming met bovenregionale gevolgen is het aannemelijk dat ook op landelijk niveau de crisisorganisatie in werking treedt. Afstemming vindt plaats in het IRBT, IROT en het BRAC.

4. Coördinatie en afstemming – Hoe?

4.1 Wanneer wordt opgeschaald?

Opschaling naar GRIP5 en daarmee de inwerkingtreding van dit Interregionaal Coördinatieplan, vindt plaats op verzoek van één van de betrokken crisispartners. In de praktijk zal een verzoek tot opschaling naar GRIP5 komen van een OL. In een OL-call met betrokken Operationeel Leiders wordt dit verzoek besproken. Na overeenstemming dienen de betrokken Operationeel Leiders een verzoek in bij hun bestuurder voor opschaling tot GRIP5.

De betrokken Operationeel Leiders spreken met elkaar af wie zij voordragen als IROL aan het IRBT. Deze IROL staat niet op piket en wordt gekozen uit beschikbare, ervaren Operationeel Leiders van de NW4 veiligheidsregio's. De IROL wordt direct gealarmeerd en stelt vervolgens, in overleg met betrokken Operationeel Leiders, zijn team samen, zodat zij reeds in actie zijn vóór het bijeenkomen van het IRBT.

Het is van groot belang dat de interregionale coördinatie zo vroeg mogelijk wordt opgepakt. De betrokken Operationeel Leiders gaan daarom direct op zoek (in hun netwerk) naar ervaren collega's die (nog) niet direct betrokken zijn bij de crisis en invulling kunnen geven aan het IROT. Hierbij wordt ook aandacht gegeven aan de mogelijkheden voor aflossing van de betrokken medewerkers.

Het eerste punt van besluitvorming door het IRBT is het aanstellen van de IROL en zijn mandaat. Een aantal randvoorwaarden voor de IROL en het IROT zijn uitgewerkt in bijlage E.

4.2 Wie faciliteert het eerste overleg?

Tegelijkertijd met de opschaling naar GRIP5 spreken betrokken Operationeel Leiders met elkaar af wie de organisatie en facilitering van het IROT en het IRBT voor zijn rekening neemt. Het ligt voor de hand dat dit niet de veiligheidsregio is die het meest getroffen dreigt te worden.

Het IROT komt bij voorkeur fysiek bijeen, waarbij er ook ruimte is voor het fysiek bijeenkomen van de SE en het BRAC. Wellicht wordt de eerste bijeenkomst nog digitaal georganiseerd, waarna de vervolgvergaderingen fysiek gehouden worden. Het IRBT kan ook fysiek bijeen komen, maar zeker in de beginfase ligt het voor de hand dat er vergaderd wordt met behulp van een video verbinding.

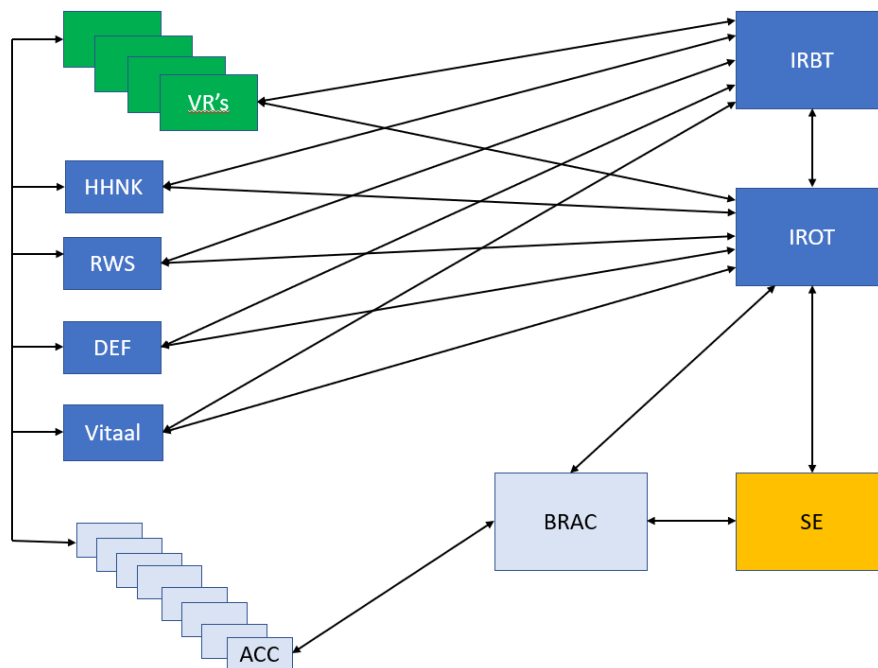
4.3 Hoe ziet de crisisorganisatie eruit?

De crisisbeheersingsstructuur sluit aan bij bestaande structuren en afspraken. Het IROT is op het gebied van evacuatie, crisiscommunicatie en synchronisatie van maatregelen het informatie- en coördinatieknooppunt voor de betrokken crisisteams.

De crisisteams van de betrokken crisispartners leveren actief informatie aan bij het IROT ten behoeve van de synchronisatie van maatregelen, evacuatie- en crisiscommunicatiestrategie. De waterbeheerder levert de mogelijke overstromings- scenario's en het actuele waterbeeld inclusief duiding aan.

Het IRBT draagt zorg voor bestuurlijke afstemming van besluitvorming over synchronisatie van maatregelen, evacuatie- en crisiscommunicatiestrategie.

Op hoofdlijnen ziet de opgeschaalde crisisstructuur er als volgt uit:

Figuur 1: Crisisstructuur GRIP5

4.4 Welke informatie is nodig?

Bij coördinatie en afstemming speelt informatievoorziening een belangrijke rol. Om de evacuatiestrategie en de synchronisatie van maatregelen te kunnen vormgeven is minimaal de volgende informatie nodig:

- een dreigingsanalyse van het verloop van de overstroming van de waterbeheerders;
- een overzicht van de beschikbare capaciteit per veiligheidsregio;
- evacuatie aantallen;
- slachtoffer aantallen;
- een omgevingsanalyse (media en communicatie);
- gebiedsinformatie, zoals vitale infrastructuur, beschikbaarheid van wegen en kwetsbare objecten (zorg en cultuur).

De complete informatievoorziening is uitgewerkt in bijlage F. Deze bijlage is overgenomen uit het IMPH.

5. Crisiscommunicatie. Samen sterk.

5.1 Waarom afstemming crisiscommunicatie?

Crisiscommunicatie vormt één van de belangrijkste instrumenten voor het vlot en soepel laten verlopen van de crisisbeheersing. Om de crisiscommunicatie zoveel mogelijk te stroomlijnen en de actiecentra crisiscommunicatie van de afzonderlijke organisaties te ontlasten, worden een aantal taken op interregionaal niveau gecoördineerd en uitgevoerd door een Boven Regionaal Actiecentrum Crisiscommunicatie (BRAC). In dit hoofdstuk beschrijven we de werkwijze op hoofdlijnen rondom de crisiscommunicatie bij het in werking treden van dit plan.

Omdat er veel partners zijn die communiceren, zijn de volgende basisafspraken van belang:

- De partijen communiceren binnen de afspraken en kaders die uitgezet worden door het BRAC/IROT/IRBT. (Bijvoorbeeld met betrekking tot handelingsperspectief, timing, toonzetting etc.).
- Berichtgeving van partners wordt ondersteund door de andere partijen en waar relevant wordt doorverwezen of relevante informatie doorgeleid.
- Iedere partij communiceert, in afstemming met de betrokken partners, vanuit de eigen verantwoordelijkheid, met de eigen doelgroep en zo veel mogelijk via bestaande middelen.

Het doel van de afgestemde crisiscommunicatie is:

- Informatievoorziening: zorgen dat mensen in het gebied weten dat er sprake is van een (dreigende)overstroming, dat mensen weten om welk geografisch gebied het precies gaat en weten wat de risico's zijn.
- Betekenisgeving: zorgen dat mensen de ernst van de situatie goed kunnen inschatten door duiding en context. Voor (in)direct getroffen en is betekenisgeving van groot belang.
- Schadebeperking: zorgen dat mensen weten wat ze moeten doen om de schade en risico's zo veel mogelijk te beperken, door het bieden van een duidelijk handelingsperspectief.

In de tabel hieronder staan de reguliere communicatieverantwoordelijkheden zoals deze altijd gelden. Ze beschrijven op hoofdlijnen wie waarover communiceert. Deze rolverdeling blijft gelden bij de opschaling van de landelijke crisisstructuur. De afspraak om af te stemmen met het NKC geldt in alle gevallen.

Communicatie over:	Verantwoordelijk:
Feiten lokaal / regionaal, handelingsperspectief	Veiligheidsregio's
Duiding en handelingsperspectief, lokaal/regionaal	Burgemeester / Voorzitter veiligheidsregio
Waterstaatkundige zaken	RWS / HHNK
Strategie / voortgang bovenregionaal, handelingsperspectief	Voorzitter IRBT
Feiten en duiding nationaal	Betrokken vakministers (I&W, EZ en J&V)
Duiding en handelingsperspectief nationaal	Minister-president
Duiding nationaal en symboolfunctie	Koning
Duiding internationaal	Vakministers / Minister-president

Tabel 1: Verantwoordelijkheden m.b.t. crisiscommunicatie

Een meer gespecificeerd overzicht van welke organisatie over welk thema communiceert is uitgewerkt in bijlage G. Deze bijlage is overgenomen uit de Handreiking communicatie watercrisis Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.

5.2 Welke taken voert het BRAC uit?

Het BRAC is er voor de brede communicatiestrategie en specifiek de communicatie over de bovenregionale evacuatiestrategie. De uitwerking wordt in de regionale actiecentra (RAC) vorm gegeven. Het BRAC legt contact met het Nationaal Kernteam Communicatie (NKC). Ook bestaat de mogelijkheid tot de afvaardiging van een liaison NKC naar het BRAC.

Het BRAC is ook aanspreekpunt voor netwerkpartners en regie op persvragen. Het is belangrijk dat er goede werkafspraken worden gemaakt over wat, waar besproken wordt, want tussen de werkzaamheden van het BRAC en de RAC's zit veel grijs gebied.

De (strategisch) communicatie adviseur werkzaam bij de organisatie die het initiatief voor opschaling heeft genomen naar een IROT, zoekt zo spoedig mogelijk contact met collega's van de andere betrokken crisispartners. Deze adviseurs zorgen voor het inrichten van het BRAC. Het BRAC wordt georganiseerd op de locatie van het IROT. Het BRAC gaat direct aan de slag (bijvoorbeeld met het maken van een bovenregionaal omgevingsbeeld), nog voordat het IROT geïnstalleerd is.

De competenties van de functionarissen in het BRAC en het aantal wordt zodanig vastgesteld dat de volgende taken kunnen worden uitgevoerd:

- Strategische communicatie behorende bij het evacuatieplan. Bij aanvang zal het voorbereide evacuatieplan en de daarbij passende communicatiestrategie worden getoetst aan de werkelijke situatie. De strategisch communicatieadviseur past de communicatiestrategie aan aan de actuele situatie en zit namens het BRAC in het IROT (met focus op evacuatiestrategie en synchronisatie van maatregelen). De strategisch communicatieadviseur adviseert de IROL en het IROT.
- Afstemming en communicatie met de actiecentra van de betrokken veiligheidsregio's, Waterbeheerders en aangesloten crisispartners in het IROT/ IRBT. Het hoofd BRAC zorgt ervoor dat de informatie vanuit het BRAC (met betrekking tot communicatie en voorlichting) bij de actiecentra van de betrokken veiligheidsregio's en partners terecht komt. Daarnaast wordt informatie opgehaald bij de RAC's.
- Woordvoering ten aanzien van de evacuatie. De media zullen van de voorzitter van het IRBT verwachten dat deze communiceert over de algehele evacuatiestrategie en de voortgang hiervan. De voorbereiding en ondersteuning hiervan gebeurt vanuit het BRAC. Naar verwachting zal de betreffende bestuurder zich laten ondersteunen door zijn eigen woordvoerder/communicatieadviseur die, om dit goed te kunnen doen, nauw contact onderhoudt met het BRAC. Daarbij is het van belang dat alle andere partners van de strategie, boodschap en timing op de hoogte zijn.
- Omgevingsanalyse (landelijke media). Vanuit het BRAC wordt regelmatig een omgevingsanalyse gemaakt. Deze dient als input voor zowel de interregionale als de regionale overleggen. Daarnaast kan het een aanvulling zijn op de regionale analyses.
- Beantwoorden publieksvragen. Publieksvragen worden zoveel mogelijk centraal verzameld en beantwoord.
- Informatiekanalen. Het BRAC besluit, aan de hand van de informatiebehoefte, welke communicatiekanalen worden ingezet.

5.3 Hoe stellen we dit team samen?

Het BRAC staat onder leiding van een ervaren Hoofd Taak Organisatie Communicatie (HTOC). Dit is niet persé een HTOC van een direct betrokken crisispartner. Het kan zelfs de voorkeur hebben om iemand uit het landelijk netwerk te vragen.⁶

⁶ Het is de bedoeling dat met ingang van 2023 de HTOC'ers van NW4 en HHNK worden voorbereid op deze taak.

De verdeling van de in 5.1 genoemde taken vindt plaats op basis van beschikbaarheid van ervaren communicatiespecialisten die door de betrokken crisispartners kunnen worden vrijgemaakt. Deze taakuitvoering vraagt minimaal zeven ervaren communicatiespecialisten. In hoeverre dit haalbaar is, is bepalend voor de mate waarin het mogelijk is om de eerder genoemde taken centraal uit te voeren.

De vier eerst genoemde taken voor het BRAC zijn echter cruciaal. Goede uitvoering van deze vier taken zorgt voor duidelijkheid bij alle burgers, bedrijven, organisaties en alle betrokkenen die een rol spelen bij het bestrijden van de crisis.

Dat betekent de volgende samenstelling:

- Hoofd BRAC (Veiligheidsregio)
- (Strategisch)communicatieadviseur RWS
- (Strategisch)communicatieadviseur HHNK
- Redacteur
- Omgevingsanalist
- Woordvoerder
- Informatiecoördinator

Bijlage A Afkortingenlijst

ACC	Actiecentrum Communicatie
BRAC	Bovenregionaal Actiecentrum Communicatie
EZ	Ministerie van Economische Zaken
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HTOC	Hoofd Taak Organisatie Communicatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
ICCb	Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing
IMPH	Interregionaal Multidisciplinair Plan voor het bepalen van het Handelingsperspectief
ICOW	Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en Wateroverlast
IROL	Interregionaal Operationeel Leider
IROT	Interregionaal Operationeel Team
I&W	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
J&V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LCO	Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
MCCb	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid
NKC	Nationaal Kernteam Communicatie
NW4	Samenwerking tussen VRAA, VRK, VRNHN en VRZW
RAC	Regionaal Actiecentrum Communicatie
RBT	Regionaal Beleidsteam
CT-RWS	Crisis Team Rijkswaterstaat
ROT	Regionaal Operationeel Team
RWS	Rijkswaterstaat
RWS-WNN	Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
SE	Stafsectie Evacuatie
VRAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VRK	Veiligheidsregio Kennemerland
VRNHN	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
VRZW	Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland
WMCN	Watermanagement Centrum Nederland
WAT	Waterschap Actie Team
WBT	Waterschap Beleidsteam
WOT	Waterschap Operationeel Team

Bijlage B Zes voorbeeldscenario's

Bij het opstellen van het ICOW heeft het hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier een aantal scenario's geïdentificeerd welke een representatief voorbeeld vormen voor de dreigingen waar het plangebied aan blootgesteld kan worden.

De voorbeeldscenario's zijn opgesteld met als doel het bespreken en concretiseren van de coördinatiemechanismen. Dit betekent dat er in alle scenario's sprake is van een (dreigende) overstroming.

Voor alle hierna beschreven scenario's geldt dat de trigger voor overstroming niet alleen wordt gevormd door een hoge waterstand, maar door een onvoorziene gebeurtenis, namelijk het bezwijken van een dijk, de exacte aanleiding hiervoor is van ondergeschikt belang voor het coördinatieplan.

De scenario's zijn slechts voorbeelden, om een indicatie te geven van het impactgebied en wat dit betekent voor het optreden van de betrokken partijen. Ieder incident/gebeurtenis is namelijk uniek en zal in meer of mindere mate afwijken van de voorbeeldscenario's.

In de keuze voor de voorbeeldscenario's hebben we een onderscheid gemaakt in twee typen dreigingen op basis van de impact van de overstroming. De dreigingen zijn veiligheidsregio-overschrijdend of niet. Ook in het geval dat het directe impactgebied niet veiligheidsregio-overschrijdend is, kan coördinatie zinvol zijn. De noodzaak tot snel handelen en de (indirecte) impact van een evacuatie of andere effecten kunnen ook van invloed zijn op de omliggende veiligheidsregio's.

We onderscheiden zes verschillende 'richtingen' van waaruit de dreiging kan komen. Te weten: vanuit Noordzee/Waddenzee, het IJsselmeer, het Markermeer, het Noordzeekanaal, dreiging door het bezwijken van een regionale kering en dreiging door extreem weer. Per scenario geven we een korte toelichting op het scenario en het impactgebied.

1. Noordzee/Waddenzee
 - a. Helderse zeewering
 - b. Texel

2. IJsselmeer
Wieringermeerpolder

3. Markermeer
 - a. Waterland
 - b. Hoorn-Drieban

4. Noordzeekanaal
Westzanerpolder

5. Regionale kering
Polder Heerhugowaard

6. Extreem weer
Heemskerk Beverwijk

1a. Noordzee/Waddenzee - Helderse zeewering

Dit scenario kan optreden bij een ernstige stormvloed met een noordwesterstorm in combinatie met springtij. De verwachte waterstand op de Noordzee is circa +4.00 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Helderse zeewering bezwijkt.

Impactgebied:

Noordwestelijk deel van de kop van Noord-Holland komt onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied zal een maximale stand van ongeveer 1 meter diep bereiken.

Het impactgebied is stedelijk gebied (onder andere de gemeente Den Helder) en poldergebied met agrarisch gebruik met kapitaal- intensieve teelt (onder andere bloembollen).

In dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het impactgebied betreft ook andere veiligheidsregio's.

Bijzonderheden:

- Het water dat binnen stroomt is zout.
- Er is sprake van getijdenbewegingen; eb en vloed. Dit heeft invloed op de impact en het verloop van de instroom van water.
- HHNK heeft de mogelijkheid om de coupures van de tweede waterkering te sluiten om het impactgebied te verkleinen. Dit heeft gevolgen voor de evacuatie routes; deze worden hiermee mogelijk geblokkeerd.
- Er ligt een marinebasis in het gebied, deze raakt geïsoleerd vanaf het land (kan deels overstroomd).
- Vliegveld de Kooij overstroomt eveneens.

1b. Noordzee/ Waddenzee - Texel

Dit scenario kan optreden bij een ernstige stormvloed met een noordwesterstorm in combinatie met springtij. De verwachte waterstand op de Noordzee en Waddenzee is circa +4.00 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de IJsdijk bezwijkt.

Impactgebied:

Het eiland Texel overstroomt. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale stand van ongeveer 1 meter boven maaiveld. Het impactgebied is overwegend poldergebied.

In dit scenario liggen het brongebied en het impactgebied in veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Bijzonderheden:

- Het water dat binnenstroomt is zout.
- Er is sprake van getijdenbewegingen; eb en vloed. Dit heeft invloed op de impact en het verloop van de instroom van water.
- Het betreft een eiland.

2. IJsselmeer - Wieringermeerpolder

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand op het IJsselmeer als gevolg van hoge rivierafvoeren en geen spuimogelijkheden van het IJsselmeer. De verwachte waterstand op

het IJsselmeer is circa +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Wieringermeerdijk bezwijkt.

Impactgebied:

Als gevolg van het bezwijken van de Wieringermeerdijk komt de Wieringermeerpolder onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied zal een maximale stand van ongeveer 3 tot 5 meter diep bereiken.

Het impactgebied is overwegend poldergebied met agrarisch gebruik met kapitaalintensieve teelt (glastuinbouw). Er bevinden zich 3 grote datacenters in het gebied.

In dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het impactgebied van dit scenario betreft meerdere veiligheidsregio's.

Bijzonderheden:

- In het gebied ligt een hoogwaardig bedrijventerrein (Microsoft & Google).
- In het gebied ligt een gasverdeelstation, richting Randstad en buitenland.
- De A7 loopt door de Wieringermeerpolder en komt buiten gebruik. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.
- Friesland is alleen nog bereikbaar via de landzijde.

3a. Markermeer - Waterland

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand als gevolg van hoge rivierafvoeren, geen spuimogelijkheden van het IJsselmeer. De verwachte waterstand op Markermeer is circa +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Waterlandse Zeedijk en ringdijk Marken bezwijken.

Impactgebied:

Als gevolg van het bezwijken van de Waterlandse Zeedijk en de ringdijk Marken komen Waterland en het eiland Marken onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 0,5 meter tot 1 meter. In de droogmakerijen bereikt deze maximaal 4 meter.

Het impactgebied is overwegend poldergebied met agrarisch gebruik en extensieve bebouwing.

In dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het impactgebied van dit scenario betreft meerdere veiligheidsregio's.

Bijzonderheden:

- Droogmakerijen vullen zich snel met water. Let op! Deze zijn bewoond en liggen dicht bij Markermeer.
- Marken is een eiland.
- Het water rukt op naar Amsterdam-Noord en Purmerend.
- De N247 komt onder water te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.

3b. Markermeer - Hoorn-Drieban

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand als gevolg van hoge rivierafvoeren, geen spuumogelijkheden van het IJsselmeer. De verwachte waterstand op Markermeer is circa +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Zuiderdijk bezwijkt.

Impactgebied:

Als gevolg van het bezwijken van de Zuiderdijk komt het gebied tussen Hoorn en Enkhuizen ten zuiden van Westfrisiaweg onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 2 meter.

Het impactgebied is overwegend stedelijk gebied (Hoorn) met agrarisch gebruik (zaadveredeling en hoogwaardige tuinbouw).

In dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het impactgebied van dit scenario betreft meerdere veiligheidsregio's.

Bijzonderheden:

- De spoorlijn Hoorn – Enkhuizen komt onder water te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.
- De N302 komt onder water te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.
- De op- en afritten van de A7 komen onder water te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.

4. Noordzeekanaal - Westzanerpolder

Dit scenario kan optreden bij een normale waterstand van het Noordzeekanaal. De omringdijk van de Westzanerpolder bezwijkt.

Impactgebied:

Als gevolg van het bezwijken van de omringdijk van de Westzanerpolder komt de Westzanerpolder onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 3 meter.

Het impactgebied is overwegend hoogwaardige bedrijvigheid.

in dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Bijzonderheden:

- De polder stroomt snel vol (binnen enkele uren, meerdere meters water).
- In het impactgebied bevindt zich een gevangenis met niet-zelfredzamen.
- Als gevolg hiervan wordt waarschijnlijk het scheepvaartverkeer op het Noordzeekanaal gestremd.
- De S150 loopt in korte tijd onder water. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.

5. Regionale kering - Heerhugowaard

Dit scenario kan optreden bij een normale waterstand. De boezemkade kanaal Omval-Kolhorn bezwijkt.

Impactgebied:

Als gevolg van het bezwijken van de boezemkade kanaal Omval-Kolhorn komt de polder Heerhugowaard onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 1 meter.

Het impactgebied is overwegend stedelijk gebied (Heerhugowaard) met hoogwaardige bedrijvigheid (in het bijzonder: het hoofdkantoor van HHNK).

In dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Bijzonderheden:

- HHNK heeft diverse mogelijkheden om schade beperkende maatregelen te nemen.
- Het hoofdkantoor van HHNK wordt getroffen.
- De spoorlijn Alkmaar – Hoorn komt mogelijk onder water te staan.
- De N242 komt mogelijk onder water te staan. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.
- Als gevolg van de schadebeperkende maatregelen wordt scheepvaart op het Noordhollands kanaal gestremd.

6. Extreem weer – Heemskerk/Beverwijk

Dit scenario kan optreden bij een neerslag van 100 mm in 2 uur. Dit kan in het gehele gebied optreden. Voor dit scenario is gesimuleerd dat het plaats vindt in Heemskerk.

Impactgebied:

Als gevolg van het extreme weer komen tunnels onder water te staan, de riolering overstroomt. Hierdoor raakt verkeersinfrastructuur gestremd. Maximale waterstand bereikt circa 0,5 meter. In tunnels kan dit oplopen tot circa 2 meter.

In dit scenario ligt het brongebied in veiligheidsregio Kennemerland.

Bijzonderheden:

- Kortdurende wateroverlast (minder dan één week).

Bijlage C Landelijke Crisisstructuur

NCC (Nationaal Crisiscentrum)

Het NCC vormt de basis van de crisisorganisatie op Rijksniveau. Het NCC organiseert en coördineert alle processen binnen de Rijkscrisisorganisatie. Hieronder vallen signalering, informatie-inwinning, voorbereiding, crisiscommunicatie en advisering tot aan het faciliteren van besluitvorming door de Ministeriele Commissie Crisisbeheersing (MCCB)⁷. De interregionaal Operationeel Leider fungeert als eerste aanspreekpunt voor het NCC.

LOCC (Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum)

Het LOCC heeft als kerntaken: zorg dragen voor de informatievoorziening, planning & advisering en bijstandcoördinatie. Het LOCC draagt op die manier, in tijden van crisis en de nazorg, zorg voor een efficiënte en samenhangende inzet van mensen, middelen en expertise van de operationele diensten brandweer, politie, GHOR, defensie en van de gemeenten. Het LOCC heeft dus een belangrijke functie in de bijstandsverlening tijdens een (dreigende) overstroming. Voor de logistieke planning en het verzoek om bijstand (evacuatie) is de IROL de contactpersoon richting het LOCC.

LCO (Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging)

De LCO heeft tijdens een (dreigende) overstroming een belangrijke taak in de informatie-uitwisseling, alarmering en afstemming over maatregelen en crisiscommunicatie. De LCO adviseert het adviesteam van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De LCO heeft overzicht over het gehele watersysteem in Nederland. De LCO wisselt informatie uit met de waterbeheerders.

NKC (Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie)

Het NKC coördineert de communicatie van de Rijksoverheid bij een (dreigende) crisis met nationale impact. Het NKC is een vast onderdeel van de nationale crisisbeheersingsstructuur. In het NKC zijn de verschillende crisispartners op nationaal niveau vertegenwoordigd. Het NKC wordt geleid door de directeur Voorlichting van het ministerie van J&V. Om afstemming van de communicatie te vergemakkelijken, kan een liaison van het NKC (op verzoek) aanschuiven in het BRAC. Wanneer het NKC aan het werk gaat, betekent dit niet een verplaatsing van de verantwoordelijkheden naar nationaal niveau. Het betekent wel dat de communicatie op Rijksniveau (tussen departementen) verplicht vooraf wordt afgestemd.

Ook betekent het dat het NKC het aanspreekpunt voor communicatie op Rijksniveau is voor partners, gemeenten, bedrijven, sectoren. Het NKC coördineert de communicatie op Rijksniveau en verzorgt actief de afstemming met bijvoorbeeld veiligheidsregio's, gemeenten en andere partners, zoals bv. Schiphol of internationale partners. Elke gemeente/partner blijft verantwoordelijk voor de communicatie over datgene dat binnen zijn bevoegdheden ligt (zie tabel 1 op pagina 12). Communicatiedilemma's op rijksniveau worden beslecht in het NKC en indien nodig in de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCB)⁸ of MCCB.

Het NKC is aangesloten op de nationale crisisbesluitvorming via een vertegenwoordiger in het Adviesteam (hoofd communicatie NCTV), de ICCB (directeur Voorlichting J&V) en de

⁷ Crisisoverleg op ministerieel niveau, voorgezeten door de minister van J&V of de MP.

⁸ Hoogst ambtelijk crisisoverleg, voorgezeten door de NCTV.

MCCB (directeur Voorlichting J&V en eventueel directeuren communicatie van vakdepartementen). De informatiemanager van het NKC is aangesloten op de informatielijn en heeft toegang tot LCMS.

Bijlage D Standaardagenda eerste overleg IRBT

1. Opening
 - a. Opening door de voorzitter van de bronregio
 - b. Bepalen voorzitter IRBT
 - c. Aanstellen Interregionaal Leider inclusief vaststellen mandaat
2. Context
 - a. Wie zijn uitgenodigd en aanwezig
 - b. Doel van de vergadering
 - c. Aanleiding overleg
 - d. Waterbeeld door Hoogheemraadschap
 - e. Veiligheidsbeeld door veiligheidsregio(s)
 - f. Verwachtingen komende 48 uur
3. Afspraken coördinatieplan
4. Afspraken over vergaderschema en informatielijnen
 - a. Wanneer volgend overleg (indien noodzakelijk)
 - b. Inventariseren of deelnemers moeten worden toegevoegd voor de volgende vergadering

Bijlage E Randvoorwaarden IROL en IROT

Competenties IROL

De IROL staat gesteld voor een zeer complexe uitdaging; alle losse plannen van de veiligheidsregio's en betrokken crisispartners samenbrengen tot één uitvoerbare evacuatiestrategie, inclusief synchronisatie van alle maatregelen. Met een gelegenheidsteam bestaande uit, naar alle waarschijnlijkheid, voor de IROL onbekende mensen.

Als het ICOW actief wordt, is er sprake van een crisis en dient de IROL onder grote tijdsdruk, met veel onzekerheden, zijn taken uit te voeren. Bovendien fungeert hij op dit onderwerp als bestuurlijke sparringpartner. De IROL dient een ervaren Operationeel Leider te zijn. Niet noodzakelijkerwijs van een direct betrokken crisispartner, maar kan ook uit een andere regio of discipline gevraagd worden.

Daarnaast zijn een aantal competenties geïdentificeerd die nodig zijn om deze complexe taak tot een goed einde te kunnen brengen, namelijk:

- Natuurlijk overzicht: Wordt als autoriteit in de crisisbeheersing geaccepteerd en is daarmee natuurlijk sparringpartner voor het bestuur. Weet het IROT te binden en op natuurlijke wijze afstemming te vinden met de betrokken crisisteams.
- Helicopterview: Overziet de delen en het geheel van ontwikkelingen, vraagstukken, gegevens, opdrachten en projecten en begrijpt hoe deze elementen met elkaar samenhangen. Kan dit inzicht op effectieve wijze vertalen naar handelingen.
- Stressbestendig: Blijft effectief en evenwichtig presteren onder (werk)druk, weerstand en/of onzekere omstandigheden.
- Besluitvaardig: Hakt knopen door en neemt tijdig verantwoorde beslissingen. Maakt keuzes, ook als zaken onzeker zijn of als er risico's aan verbonden zijn.
- Bestuurlijk sensitief: Weet stakeholders te identificeren en de context waarin deze opereren. Is in staat deze kennis te vertalen naar een effectieve manier van handelen.

Functiebeschrijvingen IROT

Deelnemers aan het IROT moeten zich steeds bewust zijn van het feit dat het hier gaat om bovenregionale coördinatie en afstemming. De uitvoering blijft regionaal.

- IROL: geeft sturing aan het interregionaal crisisbeheersingsproces door af te stemmen met de betrokken crisisteams en het IRBT. Is verantwoordelijk voor de (uitvoering van) de evacuatie- en crisiscommunicatiestrategie, het synchroniseren van maatregelen en het formuleren van bestuurlijke dilemma's.
- Informatiemanager: verantwoordelijk voor gedeelde bovenregionale beeldvorming en het vullen en delen van de bovenregionale informatie in LCMS
- Hoofd Stafsectie Evacuatiestrategie: verantwoordelijk voor het opstellen van de evacuatiestrategie.
- Hoofd BRAC: verantwoordelijk voor het afstemmen van de crisiscommunicatie met de actiecentra van de betrokken crisispartners.
- Verslaglegger.

- Strategisch adviseur water: verantwoordelijk voor het ophalen en duiden van de 'waterbeelden' op basis van mogelijke scenario's en realtime informatie. Kan bestuurlijke dilemma's formuleren.
- Strategisch adviseur defensie: verantwoordelijk voor het aanvragen van defensiebijstand en expert in het terugwaarts plannen van maatregelen. Kan bestuurlijke dilemma's formuleren.
- Strategisch adviseur mobiliteit: expert op het gebied van weginfrastructuur en verantwoordelijk voor het toetsen van de evacuatiestrategie op uitvoerbaarheid (bij voorkeur RWS). Kan bestuurlijke dilemma's formuleren.
- Strategisch adviseur zorg: expert op het gebied van 'de witte keten' en verantwoordelijk voor de contacten met de GHOR en betrokken zorginstellingen (bij voorkeur GGD). Kan bestuurlijke dilemma's formuleren.
- Strategisch adviseur landelijke crisispartners zoals bijv. NCC en LOCC: expert op het gebied van de landelijke crisisstructuur.
- Strategisch adviseur vitale infrastructuur: expert op het gebied van de vitale infrastructuur, dat kan zijn stroom, drinkwater, gas of telecom. Deze functie wordt ingevuld naar behoefte en kan geleverd worden door 1 of meerdere private organisaties. Treedt niet op namens organisaties, maar is in staat om 'informatielijnen uit te lopen'.

Werklocatie team

Het IROT neemt plaats in een voor een crisis goed geoutilleerde locatie. Een dergelijke locatie dient te voldoen aan de vereisten van een regulier Regionaal Crisis Centrum.

Tijdens een crisis waarbij het ICOW actief wordt, bezetten de ROT's hun eigen crisisruimtes. Het is daarom van belang om reeds in de koude fase een lijst op te stellen van locaties welke het IROT kan gebruiken.

In ieder geval zijn de twee volgende uitwijklocaties vastgelegd om het IROT en zijn stafsecties te huisvesten:

1. De Maxima Kazerne, Sloteweg 400, 1171 VK, Badhoevedorp. Dit is het uitwijk RCC van VRK, vaak gebruikt voor incidenten op Schiphol Airport. Dit zijn volledig uitgeruste crisisruimten. Leg hiervoor contact met VRK.
2. Het MEA (Marine Etablissement Amsterdam), Kattenburgerstraat 7, 1018 JA, Amsterdam. Met Defensie is voor het gebruik van deze locatie als uitwijk crisisruimte, een convenant gesloten. Materialen worden door het (I)ROT zelf meegebracht, zoals laptops, whiteboards/flipovers, aanvullende schermen. Ondersteunend materieel is in beperkte mate aanwezig. Er is mogelijkheid om te overnachten. Vooraf dient een lijst met namen van de leden van het (I)ROT die gebruikt maken van de ruimte, te worden ingediend. De procedure is opgenomen in het genoemde convenant, dat opvraagbaar is via de RMOA; verzoek deze om contact te leggen met het MEA.

Bijlage F Informatie bij (dreigende)overstroming

Beantwoording van de volgende vragen geeft vlot inzicht in de (dreigende) situatie⁹. De operationele planning kan op basis daarvan verder ontwikkeld worden. De kleur van de vraag geeft aan in welke fase van de dreiging/overstroming deze vraag relevant is. Groen gaat om vragen voor een overstroming, rood gaat om vragen na de overstroming. Zowel risico's in het overstroomde gebied, als effecten van de overstroming voor vitale infrastructuur, milieu en mens, dier en kwetsbare objecten worden inzichtelijk gemaakt, als de vragen worden beantwoord.

Aangezien de evacuatie van inwoners gefaseerd gaat, zijn op verschillende momenten in de tijd, enkele gebieden al overstroomd, en kunnen andere (bedreigde) gebieden nog geëvacueerd worden. Dus tijdens het maken van de evacuatie planning, zijn naast de antwoorden op de groene vragen, zijn ook de antwoorden op de rode vragen relevant.

Informatiebehoefte Voorbereiding

Informatiebehoefte Redding

** betekent: Deze vraag kan bij meerdere fasen van de crisis relevant zijn

	Informatie over het waterbeeld	Leverancier(s) informatie
	Dreiging scenario's overstromingen	
1	Wat is het meest waarschijnlijke en ernstige scenario?	WS, RWS, WMCN
2	Binnen hoeveel tijd wordt overschrijding van de gegarandeerde waterkerende hoogte verwacht? **	WS, RWS, WMCN
3	Als het meest waarschijnlijke scenario plaatsvindt, hoe ontwikkelt het waterfront zich dan na 2, 4, 6, 8 en 10 uren? En na 1, 2, 3, 10 dagen? **	WS, RWS, WMCN
4	Als het meest ernstige scenario plaatsvindt, hoe ontwikkelt het waterfront zich dan na 2, 4, 6, 8 en 10 uren? En na 1, 2, 3, 10 dagen? **	WS, RWS, WMCN
	Gebied met watercrisis	
5	Waar is het mogelijke overstromingsgebied? **	WS, RWS, WMCN
6	Wat zijn verschillende waterdiepten in het overstroomde gebied? (evacuatiezones) **	WS, RWS, WMCN
7	Op welk moment komt naar verwachting het water via sloten en vaarten omhoog in het gebied? **	WS, RWS, WMCN
8	Welk gebied blijft naar verwachting droog? **	WS, RWS, WMCN
9	Aan welke waterdiepte kunnen gebieden worden blootgesteld? **	WS, RWS, WMCN
10	Welk gebied heeft een grote waterdiepte of grote stijgsnelheid? (gevaaren in omgeving)	WS, RWS, WMCN
	Schade watersysteem en maatregelen	
11	Zijn er preventieve maatregelen die hulpverleningsdiensten in samenwerking met waterbeheerders kunnen nemen ter bescherming van gebieden? **	Multidisciplinair
12	Zijn er maatregelen die waterbeheerders kunnen nemen ter bescherming van gebieden die nog niet zijn overstroomd?	WS, RWS, WMCN, adviseurs profit sector

⁹ Bron: Landelijk Project Water en Evacuatie, Gids Informatie-uitwisseling bij overstromingen en ernstige wateroverlast, juni 2017

	Informatie over vitale infrastructuur en milieu bij watercrises	Leverancier(s) informatie
	Vitale infrastructuur	
1	Welke vitale infrastructuur bevindt zich in het gebied?	VR
2	Welke vitale objecten bevinden zich in het gebied?	VR
3	Welk effect heeft de situatie op de infra van gas en elektra tijdens de crisis. En hoe verloopt dat in de tijd?*	Gas elektra bedrijven, landelijke netwerkbeheerder, EZ
4	Welk effect heeft de situatie op de infra drinkwater tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?*	Drinkwaterbedrijven, ILT
5	Welk effect heeft de situatie op de infra van ICT en Telecom tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?*	ICT telecom bedrijven, NCSC/IRB, EZ
6	Welke effect heeft de situatie op de vitale objecten? Hoe verloopt dat in de tijd?*	VR, operationele diensten, ziekenhuizen, voedselleveranciers
7	Is het Nationaal Noodnet (NVC)operationeel?	V&J, KPN
	Infrastructuur transport	
8	Welke wegen zijn begaanbaar en welke niet tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?*	RWS, PRV, GEM, WS
9	Hoe is de doorstroming op de wegen van gemeente, provincie en Rijk tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?	GEM, PRV, RWS, WS
	Milieu	
10	Wat is het effect van de overstroming op milieugevaarlijke bedrijven op dit moment en in de komende periode?	WS, BRW
11	Zijn er buisleidingen met gevaarlijke stoffen in het gebied die beschadigd zijn geraakt?	WS, GEM, BRW, RWS
12	Met welke vervuilde gebieden krijgen we te maken de komende periode?	WS, VR, GEM, BRW

	Informatie over mensen, dieren en kwetsbare objecten	Leverancier(s) informatie
	Mens, dier, kwetsbare objecten	
1	Hoeveel mensen bevinden zich waar in het gebied?*	GEM, VR
2	Hoeveel verminderd zelfredzamen bevinden zich waar in het gebied?*	GEM, VR
3	Hoeveel dieren bevinden zich waar in het gebied?*	LTO, EZ, GEM
4	Hoeveel schade kan er ontstaan als het gebied overstroomd is?	RWS
5	Is er cultureel erfgoed in het gebied aanwezig?	GEM, VR, Rijksdienst Cultureel Erfgoed
6	Hoeveel slachtoffers zijn er naar schatting gevallen?	VR
7	Zijn/Waren er bijzondere activiteiten in het gebied? (evenementen o.i.d.)	GEM, VR
8	Hoe water robuust zijn woningen en gebouwen? Welke panden kunnen bezwijken?*	BZK, Gem
9	welke gebouwen nog geschikt voor publieke schuillocaties.	GEM
10	Welke kwetsbare objecten zoals woningen, campings, hotels, evenemententerreinen, dierenpensions, dierentuinen zijn in het gebied aanwezig?*	Multidisciplinair
11	Hoeveel schade is er naar schatting in het overstroomde gebied?	Multidisciplinair

Bijlage G Verantwoordelijkheden: wie communiceert waarover

Hieronder een overzicht van welke organisatie over welke thema's communiceert. Leidend daarin is dat communicatie altijd de inhoudelijke verantwoordelijkheden volgt.

Functionele kolom (Rijkswaterstaat (RWS), Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Watermanagementcentrum Nederland (WMCN) en Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI):

- Actuele situatie waterstaatkundig: stand van water en maatregelen om water omlaag te krijgen (WMCN)
- Oorzaak (dreiging) overstroming/hoog water
- Geografisch omschrijven (grootte en locatie) van overstroomde en/of bedreigde gebieden (HHNK, RWS)
- Prognoses en scenario's waterstaatkundig (HHNK, RWS, KNMI)
- Herstel- of beheersmaatregelen waterkolom
- Effect van de maatregelen waterkolom
- Staat van dijken en gemalen (HHNK, RWS)

Algemene kolom (veiligheidsregio's):

- Omschrijving van wie en wat in het getroffen/bedreigde gebied aanwezig is wat betreft aantal inwoners, bedrijven, vitale infrastructuur, etc.
- Gevolgen van de (dreigende) overstroming op de regio (bewoners, bedrijven, vitale infrastructuur, wegennet), samen met de verantwoordelijke (weg)beheerders (gemeenten, provincie, rijk en waterschappen)
- Maatregelen om gevolgen regio te beperken (in het bijzonder evacuatie)
- (evacuatie)Strategie
- Handelingsperspectieven: wat doen en hoeveel tijd heb je nog
- Voortgang van de evacuatie
- Wat hebben we nu en wat is nodig voor evacuatie (aantal vaartuigen, voertuigen, luchtvaartuigen, evacuatiemiddelen, etc.)
- Openbare orde en veiligheidszaken
- Effect van de maatregelen veiligheidsregio
- Burgemeester(s): impact op de getroffen en, duiding, betekenisgeving. Burgervader en lokaal boegbeeld.
- Uitleggen hoe verantwoordelijkheden en taken bij watercrisis belegd zijn.

Interregionaal Beleidsteam (IRBT):

- (Voortgang) Bovenregionale evacuatiestrategie
- Situatie rond vitale infrastructuur
- IRBT bepaalt 1 boegbeeld waterkolom (expert water) en 1 boegbeeld algemene kolom (bestuurder) voor duiding, impact bovenregionaal en verantwoording over de besluitvorming. (N.B. De voorzitter IRBT kan met dubbele pet praten: in zijn rol als voorzitter RBT van zijn eigen regio en in zijn rol als voorzitter IRBT.)

Boven Regionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC)

- Regisseert en coördineert de communicatie volgens dit plan, zodat tegenstrijdigheden in boodschappen voorkomen worden.

Vitale partners en overige stakeholders:

- Netbeheerders, drinkwaterbedrijven en Telecomproviders: gevolgen en beschikbaarheid van respectievelijk stroom- en gasvoorziening, drinkwater en internet en telefonie.
- Bedrijven: bedrijfscommunicatie, eigen processen, voorzieningen en maatregelen en informeren van eigen medewerkers, klanten, leveranciers en bezoekers.
- Rijksoverheid/ministeries: duiding en betekenisgeving

IMPH

Interregionaal Multidisciplinair Plan

voor het bepalen van het

Handelingsperspectief

bij een (dreigende) overstroming in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal

Samenvatting

In dit Interregionaal Multidisciplinair Plan is in beeld is gebracht welke overstromingsrisico's in het gebied aanwezig zijn. Daarbij zijn de handelingsperspectieven voor hulpverleners verder uitgewerkt op basis van enkele voorbeeldscenario's in het gebied. (Bestuurlijke) sleutelbesluiten op hoofdlijnen, te nemen maatregelen en evacuatiestrategieën zijn voor veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek Waterland, Kennemerland en Amsterdam Amstelland beschreven.

Inhoud

IMPH.....	0
Interregionaal Multidisciplinair Plan	0
Handelingsperspectief.....	0
Aanleiding.....	2
1. Inleiding	3
2. Scope handelingsperspectieven hulpverlening.....	5
2.1 Wat houdt het plan in?.....	5
2.2 Het doel van het plan	5
2.3 Hoe wordt het plan gebruikt?	6
3. Multidisciplinair kader 'Evacuatieplanning'	8
3.1 Organisatie in koude en warme fase.....	8
3.2 Methode onderdeel A Dreigingsanalyse	11
3.3 Methode onderdeel B Gebiedsanalyse	11
3.4 Methode onderdeel C Evacuatieplanning	12
3.5 Gebruik methode in de praktijk.....	20
4. Evacuatiestrategie bepalen bij wateroverlast.....	25
Bijlage 1. Informatiekaarten.....	27
Bijlage 2. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden leden Stafsectie Evacuatieplanning	33
Bijlage 3. Standaardagenda Stafsectie Evacuatieplanning.....	35
Bijlage 4. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden voorzitter veiligheidsregio en burgemeesters ..	37
Bijlage 5. Invulling crisisteams en alarmeringsprocedure.....	39
Bijlage 6. Informatie bij (dreigende)overstroming.....	41
Bijlage 7. Kaartlagen combineren voor gebiedsanalyse.....	43
Bijlage 8. Inventarisatielijst kwetsbaar, vitaal en milieu	45
Bijlage 9. Realisatie E-Zone kaarten	48
Bijlage 10. Checklist sleutelbesluiten	50
Bijlage 11. Gebruik Excel tool 'Tijdelijk evacuatiestrategie'	51
Bijlage 12. Uitgewerkte voorbeeldscenario's Den Helder en Waterland	53
Bijlage 13. Dreigingsanalyses en gebiedsanalyses voorbeeldscenario's op basis van gegevens 2021 .	67
Bijlage 14. Aandachtspunten voor de herstelfase	87
Bijlage 15. Aandachtspunten Bevolkingszorg	91
Bijlage 16. Ontwikkelrichting IMPH.....	93

Aanleiding

Op basis van het programma Watercrises in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal wordt operationele planvorming uitgewerkt. Voorliggende Interregionaal Multidisciplinair Plan voor bepalen handelingsperspectief bij dreiging overstromingen en wateroverlast (IMPH) is dé basis voor de aanpak van interregionale multidisciplinaire crisisbeheersing bij grootschalige overstromingen of ernstige wateroverlast in het plangebied ten noorden van het Noordzeekanaal (beheergebied HHNK).

Betrokken zijn: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Rijkswaterstaat West Nederland Noord (RWS), Defensie, Provincie Noord-Holland (PNH), Politie Noord-Holland (Politie), Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN), Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VRAA) en Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW).

Dit plan is een aanvulling op het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (ICOW). Het IMPH en het ICOW zijn bestuurlijk vastgesteld door betrokken partijen.

Landelijk projecten, zoals Water en Evacuatie en WAVE, hebben als doel handvatten te geven aan de veiligheidsregio's in Nederland om zich voor te bereiden op de gevolgen van een (dreigende) overstroming en een (eventuele) evacuatie van de bevolking. Aan de veiligheidsregio's is in dat kader gevraagd om in 2018 een Impactanalyse overstroming en ernstige wateroverlast te maken en daarna, op basis van de Impactanalyse, handelingsperspectieven of evacuatiestrategieën op te stellen. In 2018 is de Impactanalyse voor het gebied ten noorden van het Noordzeekanaal opgeleverd. De Impactanalyse vormt de basis voor beide eerder genoemde plannen.

Het voorliggend Interregionaal Multidisciplinair Plan gaat in op het operationeel ontwikkelen en uitvoeren van de evacuatiestrategie op basis van het Multidisciplinair kader Evacuatieplanning. Uitgangspunt voor het opstellen van het plan zijn de elf voorbeeldscenario's die gebruikt zijn voor de Impactanalyse.

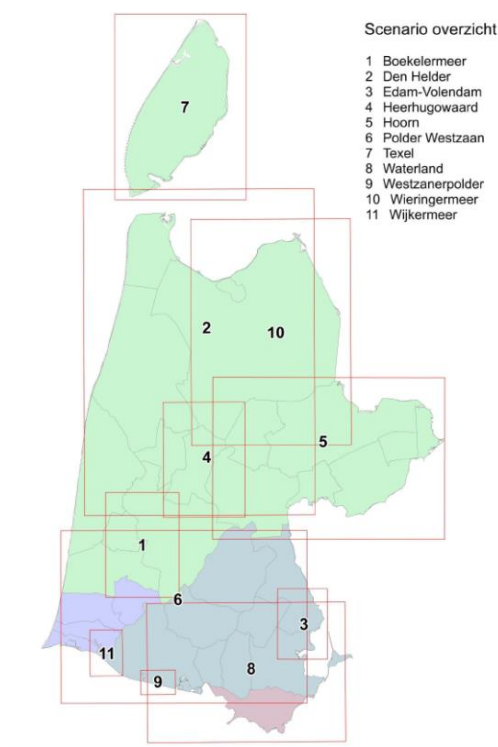
1. Inleiding

In dit 'Interregionaal Multidisciplinair Plan voor bepalen Handelingsperspectief' (IMPH) is op hoofdlijnen in beeld gebracht, welke overstromingsrisico's in het gebied aanwezig zijn. Daarbij zijn de handelingsperspectieven voor hulpverleners verder uitgewerkt op basis van berekende voorbeeldscenario's in het gebied. Voor de warme fase zijn in dit plan drie Informatiekaarten opgenomen, die de hoofdpunten van dit plan bevatten.

Wateroverlast door extreem weer, zoals clusterbuien, maakt ook deel uit van dit plan. Dit kan dezelfde effecten geven als bij een overstroming. Er kan ook stroomsnelheid ontstaan. Het blijft echter lokaal van aard, ook al kunnen enkele cascade-effecten ontstaan.

We beperken ons in de aanpak tot de elf voorbeeldscenario's die zijn gehanteerd bij de Impactanalyse (zie afbeelding 1). Omdat een dergelijk voorbeeldscenario altijd een inschatting is van wat *kán* gebeuren, is een discussie over wat nog meer kan gebeuren binnen dit scenario, ten aanzien van bijvoorbeeld nieuwe bressen of effecten door windkracht, buiten beschouwing gelaten. We werken met een "fictief maar realistisch voorbeeldscenario". *Dit betekent, dat bij een echte overstroming, de in dit plan geprepareerde informatie per voorbeeldscenario, enkel richtinggevend is, en niet één op één kan worden toegepast.*

In bijna alle scenario's is het noodzakelijk om interregionaal op te schalen naar GRIP5. De waterbeelden worden niet begrensd door bestuurlijke grenzen en zullen waarschijnlijk grotere gebieden treffen. Voor de bedreigde veiligheidsregio is mogelijk de continuïteit van de eigen organisatie in het geding. Daarnaast zullen de effecten van een (dreigende)overstroming merkbaar zijn in de aangrenzende regio's.

Afbeelding 1: Scenariogebeden

Voor twee voorbeeldscenario's zijn (bestuurlijke) sleutelbesluiten op hoofdlijnen, te nemen maatregelen, evacuatiestrategieën voor de veiligheidsregio's uitgewerkt. Voor de overige negen voorbeeldscenario's zijn in bijlage 13 dreigingsanalyses en gebiedsanalyses opgenomen als preparatieve informatie. De tijdlijnen zijn hiervoor niet uitgewerkt.

De structuur van de Handreiking Handelingsperspectief (<http://onswater.ifv.nl/>) is leidend voor dit plan. Deze handreiking is landelijk vastgesteld door het Veiligheidsberaad en het SMWO.

Tip: focus op de volgende delen van het plan

Hoofdstuk 3 beschrijft de methode om te komen tot het handelingsperspectief.

Bijlage 1 bevat Informatiekaarten voor in de warme fase. Het bevat een beknopte weergave van dit plan.

Bijlage 12 laat zien hoe je de methode praktisch toepast in de koude én warme fase.

Bijlage 13 is startinformatie om met de methode aan de slag te gaan in de koude fase.

Leeswijzer

De inleiding van dit plan is in hoofdstuk 1 opgenomen. Daarna volgt de beschrijving van de scope van voorliggend plan in hoofdstuk 2. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een Multidisciplinair kader Evacuatieplanning en een daarbij behorende methode, waarmee in de koude en warme fase de evacuatiestrategie bepaald wordt, beschreven. Er wordt gebruikt gemaakt van de hierboven weergegeven scenario's. Hoofdstuk 4 geeft tenslotte enkele handvatten voor een (eventuele) evacuatie bij ernstige wateroverlast door bijvoorbeeld clusterbuien.

Nota Bene

Dit plan is tot stand gekomen met de huidige beschikbare technische digitale ondersteuning in informatievoorziening. Het plan geeft praktische handvatten voor de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie. In bijlage 16 is de ontwikkelrichting van dit plan openomen.

Actualisatie van het plan zal elke 3 jaar plaatsvinden, omdat het gebied, bruikbare technieken en inzichten mogelijk veranderen.

2. Scope handelingsperspectieven hulpverlening

De scope van dit Interregionaal Multidisciplinair Plan voor bepaalde Handelingsperspectief wordt hier uiteengezet. De volgende vragen worden beantwoord.

- Wat houdt het plan in?
- Wat is het doel van het plan?
- Hoe wordt het plan gebruikt?

2.1 Wat houdt het plan in?

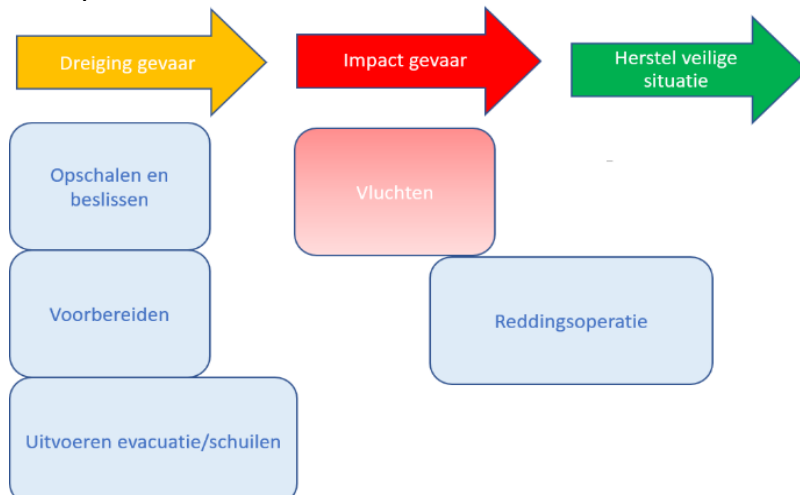
Het plangebied betreft het gebied ten noorden van het Noordzeekanaal, zoals beschreven in de inleiding. Dit is het beheergebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het plan is bedoeld voor de crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming, inclusief wateroverlast door extreme regenval. Op hoofdlijnen worden hier handelingsperspectieven voor hulpverleningsdiensten uitgewerkt, d.w.z. op het niveau van betrokken crisisteams. Op basis van een dreigingsanalyse en gebiedsanalyse kan een evacuatiestrategie worden bepaald in de koude fase (geprepareerde startinformatie) en/of in de warme fase.

Het plan is gericht op de crisisorganisaties van de vier betrokken veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Amsterdam-Amstelland en Kennemerland in samenwerking met de crisisorganisatie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Rijkswaterstaat, Politie, Provincie Noord-Holland, Defensie en de gemeenten. Daar waar noodzakelijk wordt samenhang aangebracht met andere veiligheidspartners en hun crisisplannen.

Voor invulling van de coördinatie van de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie tijdens grootschalige overstromingen wordt verwezen naar het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming en grootschalige Wateroverlast in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (ICOW). Dit betreft de invulling van GRIP 5, wanneer meer veiligheidsregio's worden getroffen of betrokken (als gevolg van evacuatie, opvang, bijstand en cascade-effecten).

2.2 Het doel van het plan

In onderstaande afbeelding 2 zijn verschillende fasen opgenomen rond het in veiligheid brengen van mensen en dieren bij een overstroming(sdreiging). Dit plan geeft vooral handvatten voor de hulpverlening ten aanzien van het opschalen, beslissen, voorbereiden en uitvoeren van evacuatie en/of schuilen. Het gaat om evacuatie van inwoners en vee.

Afbeelding 3: Fasering

Het ontwikkelen van een handelingsperspectief voor de hulpverlening bij een overstromingsdreiging, is de kern van dit plan. Het handelingsperspectief wordt ontwikkeld met behulp van een werkwijze; een methode.

Het plan reikt een methode aan waarmee zowel in de koude als warme fase de evacuatiestrategie wordt bepaald. In de koude fase ontwikkelt men, via planvorming of tijdens oefeningen, "geprepareerde" informatie voor het tactisch/strategisch niveau, die tijdens watercrisis als startinformatie gebruikt wordt. De startinformatie wordt naast het reële waterbeeld gelegd om te beoordelen in hoeverre de startinformatie als uitgangspunt kan dienen.

De genoemde methode levert tijdens de overstromingsdreiging zelf, handvatten om te komen tot een passende evacuatiestrategie, eventueel aangevuld met de hiervoor genoemde geprepareerde informatie.

Dit plan gaat in op het operationeel ontwikkelen en uitvoeren van de evacuatiestrategie bij een (dreigende) overstroming en bij ernstige wateroverlast en het synchroniseren van maatregelen. Het gaat primair over het voorkomen van slachtoffers¹. Voor de herstelfase worden enkele handreikingen gedaan.

2.3 Hoe wordt het plan gebruikt?

In dit plan wordt gewerkt met 'worst case' voorbeeldscenario's. Het HHNK kan, als de betreffende scenario's zich voordoen, mitigerende maatregelen treffen (i.s.m. Provincie en RWS), die de strategie kunnen beïnvloeden. Echter, ook deze kunnen falen.

Met behulp van deze voorbeeldscenario's en de in dit plan uitgewerkte werkwijze, kunnen de veiligheidsregio's, in samenwerking met crisispartners, op een vlotte manier invulling geven aan de evacuatiestrategie tijdens een echte overstroming(sdreiging). Het is daarbij aan te raden, om met behulp van de voorbeeldscenario's een evacuatiestrategie te ontwikkelen in de koude fase. Tijdens een overstroming levert dit extra startinformatie op. Daarbij is het ontwikkelen van de strategie als werkwijze, relevant om te oefenen.

Voor twee voorbeeldscenario's zijn evacuatiestrategieën opgesteld via de genoemde methode. De voorbeeldscenario's treffen 'Den Helder en 'Waterland (inclusief Amsterdam Noord)'. Dit plan nodigt vervolgens de functionarissen van de Stafsectie Evacuatieplanning (zie § 3.1) uit, om zich de aangegeven methode eigen te maken. Voor deze aanpak is gekozen, omdat het uitwerken van alle scenario's de indruk kan wekken, dat de gekozen evacuatiestrategie een in beton gegoten plan van aanpak is.

Echter, de voorbeeldscenario's zijn gebaseerd op berekeningen en niet per definitie gelijk aan een reële situatie. Het is als het ware een schijnwerkelijkheid. Het leren werken met de methode heeft veel meer prioriteit. De twee scenario's zijn gekozen, omdat ze verschillende type overstromingen representeren met verschillende effecten/impact.

¹ Bij wateroverlast worden geen slachtoffers verwacht.

Afbeelding 3: Monnickendam na 72 uur in het scenario Waterland

Wanneer een overstroming zich voordoet, is het belangrijk om op basis van verkenningen van het gebied via land, lucht en water, de reële de situatie te beoordelen. De geprepareerde informatie kan in dat geval als startinformatie worden gebruikt. Op basis van de reële situatie wordt het plan van de evacuatie uiteindelijk op maat gemaakt.

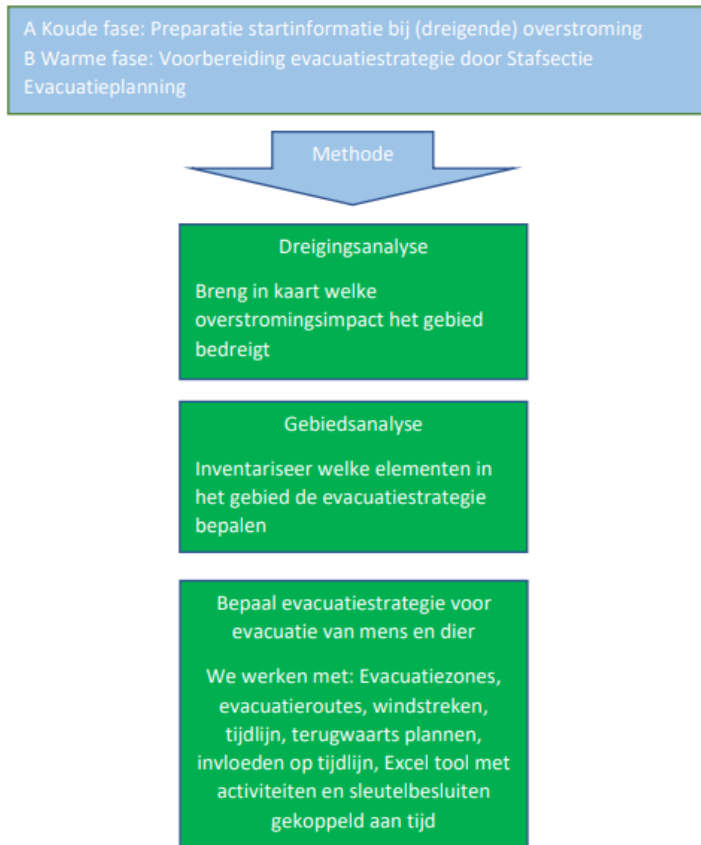
Voor de warme fase zijn in bijlage 1 informatiekaarten opgenomen.

Daarnaast zijn voor de herstelfase aandachtspunten opgenomen in bijlage 14² van dit plan, omdat hiermee in een vroeg stadium van de watercrisis rekening gehouden moet worden.

² Idealiter wordt in de preparatie de herstelfase al meegenomen.

3. Multidisciplinair kader 'Evacuatieplanning'

In dit hoofdstuk wordt het 'Multidisciplinaire kader Evacuatieplanning' beschreven. De onderstaande afbeelding geeft de verschillende onderdelen van dit kader weer. De evacuatie richt zich op mens en dier.

Afbeelding 4: Werkwijze

3.1 Organisatie in koude en warme fase

In de koude fase bereidt men de warme fase voor. Vooral bij de ontwikkeling van een passende evacuatiestrategie, kan hiermee voordeel worden gedaan.

3.1.1 Koude fase

Om tijdig te komen tot een afgewogen evacuatiestrategie in de warme fase, is het wenselijk om handigheid op te bouwen met de ontwikkelde methode in de koude fase. Door de methode toe te passen op voorbeeldscenario's, ontwikkelt men startinformatie bij (dreigende) overstroming.

3.1.2 Warme fase en de Stafsectie Evacuatieplanning (SE)

Bij een overstromingsdreiging, dus in de warme fase, wordt de Stafsectie Evacuatieplanning actief. Dit team wordt ingezet door het IROT en heeft als hoofdtaak het opstellen van een evacuatiestrategie.

Deze Stafsectie Evacuatieplanning wordt ad hoc samengesteld. De leden worden door de betrokken Operationeel Leaders gevraagd op basis van de benodigde expertise.

De Stafsectie Evacuatieplanning bestaat ten minste uit de volgende personen:

- Hoofd SE. (Bij voorkeur een Operationeel leider)
- Informatiemanager
- Geo-informatiemedewerker (GIM)
- Adviseur watersystemen HHNK
- Ambtenaar Crisisbeheersing of Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid
- Adviseur politie
- Adviseur Rijkswaterstaat
- Adviseur Provincie Noord-Holland
- Regionaal Militair Operationeel Adviseur
- Adviseur communicatie

Daarnaast kan de Stafsectie Evacuatieplanning worden uitgebreid met specifieke expertise zoals:

- Adviseur GHOR
- Adviseur Bevolkingszorg
- Adviseur Landbouwhuisdieren

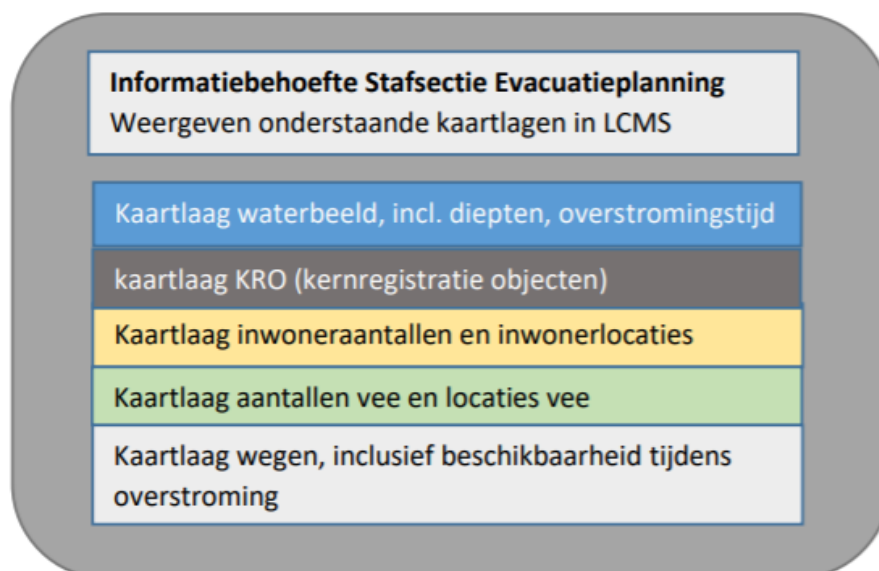
Zodra de informatiemanager, de adviseur watersystemen en geo-informatie medewerker aanwezig zijn, kan gestart worden met de werkzaamheden.

In bijlage 2 is een overzicht van taken en verantwoordelijkheden van de leden van Stafsectie Evacuatieplanning opgenomen.

De Stafsectie Evacuatieplanning moet ongestoord zijn werk kunnen doen in een aparte ruimte. Het maakt *geen* deel uit van het (I)ROT. Het hoofd van de Stafsectie maakt *wél* deel uit van het (I)ROT; deze geeft in samenwerking met de Informatiemanager van het (I)ROT duiding aan de beeldvorming en adviezen.

De leden van de Stafsectie Evacuatieplanning worden afgevaardigd naar dit team vanuit de veiligheidsregio's en de partners. De locatie van de Stafsectie Evacuatieplanning is volgend aan dat van het (I)ROT.

Om komen tot het bepalen van een passende evacuatiestrategie, is de informatiebehoefte van de Stafsectie Evacuatieplanning als volgt beknopt weer te geven.

Afbeelding 5: Informatiebehoefte

De informatiemanager, in samenwerking met de GEO-informatiemedewerker en andere data experts, maken een analyse van de relevante gegevens in de koude en warme fase. Zij richten zich op de dreigingsanalyse en gebiedsanalyse. Op deze wijze kunnen data voor een deel al 'vooraf worden klaargezet'. In de kaartlagen ten aanzien van bijvoorbeeld wegen, moeten de aan- en afvoerwegen duidelijk in beeld zijn.

Let op: Eenduidigheid in beeldvorming is prioriteit nummer één. De deelnemers aan de Stafsectie Evacuatieplanning moeten gewend zijn aan multidisciplinair samenwerken en goed bekend zijn met de crisisstructuur om de Stafsectie goed te laten functioneren.

Een standaardagenda Stafsectie is in bijlage 3 opgenomen. Dit geeft houvast tijdens het bepalen van de evacuatiestrategie, voorafgaand aan de overstroming, maar ook gedurende de overstroming.

In Bijlage 1 zijn informatiekaarten opgenomen, die in de warme fase worden gebruikt door de Stafsectie. Het betreft de volgende informatiekaarten:

1. Coördinatie evacuatie bij (dreigende)overstroming
2. Stafsectie Evacuatieplanning
3. (dreigende) overstroming

3.1.3 Warme fase en locatie (I)ROT en (I)RBT

Voor de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle betrokken crisispartners tijdens een (dreigende)overstroming, wordt verwezen naar de Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing³.

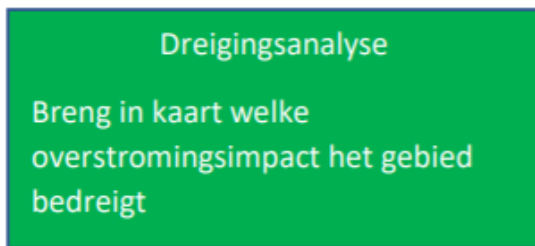
Daarnaast zijn in bijlage 4 'Verantwoordelijkheden van voorzitter veiligheidsregio en burgemeester' en bijlage 5 'Invulling crisisteams en alarmeringsprocedure' nog enkele zaken uitgelicht, die betrekking hebben op relevante taken en verantwoordelijkheden van burgemeester en voorzitter van de veiligheidsregio en de wijze waarop de crisisteams worden samengesteld in de warme fase.

Verder is het van belang te melden, dat bij een overstroming het (I)ROT en zo nodig ook het (I)RBT een tweetal uitwijklocaties ter beschikking hebben. Deze zijn:

1. De Maxima Kazerne, Sloterweg 400, 1171 VK, Badhoevedorp. Dit is het uitwijk RCC van VRK, vaak gebruikt voor incidenten op Schiphol Airport. Dit zijn volledig uitgeruste crisisruimten. Leg hiervoor contact met VRK.
2. Het MEA (Marine Etablissement Amsterdam), Kattenburgerstraat 7, 1018 JA, Amsterdam. Met Defensie is voor het gebruik van deze locatie als uitwijk crisisruimte, een convenant gesloten. Materialen worden door het (I)ROT zelf meegebracht, zoals laptops, whiteboards/flipovers, aanvullende schermen. Ondersteunend materieel is in beperkte mate aanwezig. Er is mogelijkheid om te overnachten. Vooraf dient een lijst met namen van de leden van het (I)ROT die gebruikt maken van de ruimte, te worden ingediend. De procedure is opgenomen in het genoemde convenant, dat opvraagbaar is via de RMOA; verzoek deze om contact te leggen met het MEA. Defensie kan ondersteunen bij het in gereedheid brengen van de uitwijklocaties.

³ Vanaf medio 2022 wordt deze kaart vernieuwd, in verband met de invoering van de Omgevingswet.

3.2 Methode onderdeel A Dreigingsanalyse

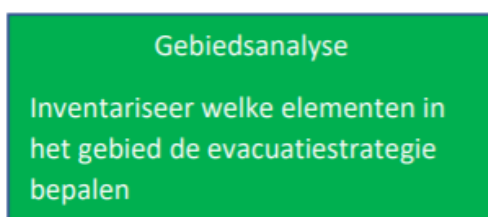

In het plangebied (Noord-Holland boven het Noordzeekanaal) kunnen verschillende type overstromingsdreigingen plaats vinden: vanuit de Noordzee/Waddenzee, het IJsselmeer, het Markermeer, het Noordzeekanaal, bezwijken van een regionale kering of boezem en door extreme neerslag.

Om een dreigingsanalyse te maken in de koude fase, zijn leefbaarheidskaarten opgesteld van de verschillende scenario's. Voorbeelden van deze leefbaarheidskaarten zijn te vinden in het eindrapport IWO 25072019 (Impactanalyse). De kaarten geven de mate van verstoring van de leefbaarheid voor het keten-effectgebied bij verschillende waterdieptes en verschillende tijdsduren bij het specifieke overstromingsscenario. Dit kan deels ook van toepassing zijn bij ernstige wateroverlast.

Om een dreigingsanalyse te maken in de warme fase wordt door HHNK één (of meerdere) modelberekening(en) uitgevoerd voor het te verwachten scenario. Het gebied dat onder water kan komen te staan wordt hiermee in beeld gebracht. Hierbij wordt de aankomsttijd van het water en de waterdiepte weergegeven. De modellering van het scenario wordt in eerste instantie beperkt tot 72 uur na de doorbraak. Er wordt vanuit gegaan dat na 72 uur de instroom van water is gestopt. Deze zogenaamde waterbeelden worden aangeleverd en geduid door de adviseur van HHNK in de Stafsectie Evacuatieplanning.

3.3 Methode onderdeel B Gebiedsanalyse

Het is van belang om inzicht te krijgen hoe het gebied dat overstroomt eruitziet. Beantwoording van een aantal vragen, in verschillende fasen van de crisis, voorzien in deze informatiebehoefte. Zie voor een aantal voorbereide vragen bijlage 6.

Door middel van het combineren van de waterbeelden met relevante kaartlagen (met wat er zich in het gebied bevindt), kan de inventarisatie uitgevoerd worden. Het gaat hierbij o.a. over kaartlagen waarin het aantal inwoners, verminderd zelfredzame inwoners, droge verdiepingen, wegen, vitale infrastructuur,

industrie, ziekenhuizen, zorginstellingen, kazernes, politiebureaus, gemeentehuizen, musea/erfgoed en ambulanceposten zijn opgenomen. Na de inventarisatie wordt bepaald welke elementen in het gebied de evacuatiestrategie zullen bepalen. Denk hierbij aan de aanwezigheid van ziekenhuizen, zorginstellingen, geschikte wegen, vitale infrastructuur enz. Ook van belang is hierbij welke mitigerende waterstaatkundige maatregelen er getroffen gaan worden.

De volgende bijlagen geven handvatten om de gebiedsanalyse uit te voeren:

- Bijlage 6 Informatiebehoefte bij (dreigende)overstroming
- Bijlage 7 Kaartlagen combineren voor gebiedsanalyse
- Bijlage 8 Inventarisatielijst kwetsbaar, vitaal en milieu

Nadat alle relevante informatie is geduid, kan de Stafsectie Evacuatieplanning de evacuatiestrategie uitwerken. De volgende paragraaf gaat hier verder op in.

3.4 Methode onderdeel C Evacuatieplanning

Na het vaststellen van de dreigingsanalyse en gebiedsanalyse, moet de evacuatiestrategie worden bepaald. De Stafsectie Evacuatieplanning, ondersteunend aan het IROT of ROT, maakt hiervoor een Evacuatie-zonekaart en een tijdslijn waarop de evacuatiestrategie is weergegeven. Voor het realiseren van een E-Zonekaart is in bijlage 9 een beschrijving opgenomen. In bijlage 10 is een checklist opgenomen met de te nemen sleutelbesluiten. Dit is geen uitputtende lijst, het is een handreiking.

Verder is een Excel Tool 'Tijdlijn Evacuatiestrategie' (Hierna Excel Tool) beschikbaar, om de tijdlijn samen te stellen. Individuele veiligheidsregio's en andere organisaties borgen deze tool op hun eigen website. In bijlage 11 is opgenomen hoe deze tool wordt gebruikt. Op de tijdlijn staat in welke volgorde de zones worden geëvacueerd, de sleutelbesluiten worden genomen en de acties/maatregelen worden uitgevoerd.

De nu volgende onderwerpen zijn voor het opstellen van de evacuatiestrategie relevant.

3.4.1 Locatie

HKNK maakt een inschatting voor locatie en de omvang van de dijkdoorbraak. De reële/actuele situatie kan daarvan afwijken. Een voorgestelde tijdlijn m.b.t.

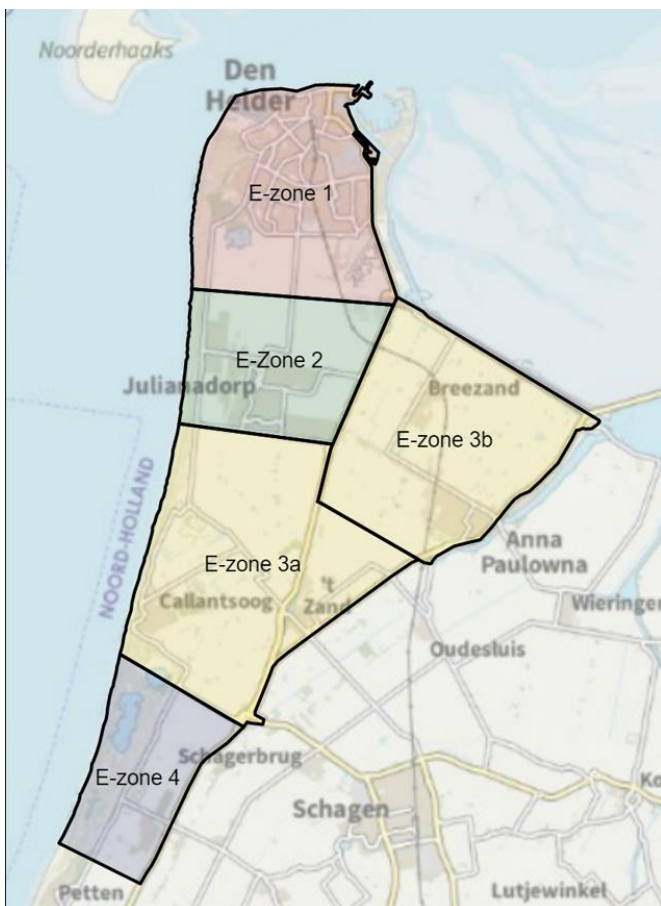
het gekozen evacuatie-traject in de koude fase, kan daarmee ook verschuiven in de warme fase, of zelfs niet van toepassing zijn. Bij (dreigende)ernstige wateroverlast is geen exacte locatie te bepalen.

3.4.2 Evacuatiezones

Bij het ontwikkelen van de evacuatiestrategie in de koude fase werkt men met evacuatiezones (E-zones). Deze zijn gebaseerd op het (ingeschatte) waterfront in het gebied op een bepaald moment in de tijd. Natuurlijke barrières (b.v. hoger gelegen gebieden) en barrières door bijvoorbeeld infrastructuur (hoog aangelegde wegen) geven vaak vorm aan een logische fasering tijdens evacuatie en dus aan een logische indeling van de E-Zones. Woonkernen en dorpen worden per zone aangewezen. Verschillende E-zones worden na elkaar geëvacueerd via een eigen vluchtroute.

Naast de E-zones, zijn er zogenoemde V-zones. Een V-zone is de zonering waar vee (landbouwhuisdieren) wordt geëvacueerd. Veelal zal de eerste V-Zone het gebied bestrijken, waar het water zich bevindt 24 uur na dijkdoorbraak volgens het verwachte waterbeeld. V-Zones verschuiven tijdens de evacuatieplanning (als de evacuatie gaande is) van 24 uur naar 48 uur en 72 uur na doorbraak. Er is bewust gekozen om te werken met grotere zoneringen voor vee, gezien de benodigde tijd tot evacuatie en de beperkte middelen die hiervoor voor handen zijn.

In onderstaande afbeelding zijn de E-zones geduid voor de eerste 24 uur voor mensen. De afzonderlijke E-zones vormen tezamen V-zone 1.

Afbeelding 6: E-zones scenario Den Helder

3.4.3 Evacuatie routes, windstreken en capaciteiten

Tijdens de planning wordt gewerkt met evacuatie routes en windstreken⁴. De evacuees uit de verschillende E-Zones moeten tijdig via de aangegeven evacuatie routes en/of windstreken het gebied verlaten. Daarnaast wordt bij de evacuatie routes en windstreken, ook aangegeven voorbij welke 'streek' of 'plaats' het gebied moet worden verlaten. Deze markering geeft aan, tot waar het waterfront mogelijk doorstroomt. In dit plan zijn twee voorbeeldscenario's uitgewerkt, waarin deze werkwijze geïllustreerd wordt. (bijlage 15)

Bij het evacueren via de weg, maakt men enkele inschattingen van de situatie die zich voordoet. Dit levert de volgende kentallen en uitgangspunten op, ten aanzien van het verkeer tijdens de evacuatie.

- a) Kwetsbare objecten/verminderd zelfredzamen (ziekenhuizen, verpleeghuizen, etc.) worden als eerste geëvacueerd. Ter illustratie: Voor de Noordwest groep, locatie het Gemini ziekenhuis (150 bedden) is 8 uur nodig voor evacuatie;
- b) Gelijktijdig met de evacuatiegroep genoemd onder a, indien mogelijk, vindt evacuatie van vee plaats, zodat deze de evacuatie van de zelfredzamen niet verstoort. In § 3.4.4 zijn nadere operationele uitgangspunten uitgewerkt voor vee;
- c) Bouw in de evacuatiestrategie tijd in (een uur tot een half uur) voor inwoners om hun spullen én huisdieren (in) te pakken. Huisdieren reizen met hun eigenaren mee⁵;
- d) Gemiddeld zitten 2,25 mensen in een auto⁶;
- e) Autosnelweg 2200 auto's per uur per rijstrook (optimale omstandigheden, zie daarnaast punt onder g.);
- f) N-wegen 1800 auto's per uur per rijstrook (zie punt onder g.);
- g) Aangezien het Kader Grootschalig Evacuëren van het ministerie van J&V werkt met vastgestelde aantallen auto's per uur per rijstrook, is het noodzakelijk om met de lokale partner van RWS-NNW exacte aantallen, nader af te stemmen.
- h) Rotondes op een route zijn een vertragende factor, er kunnen 750 auto's per uur langs⁷;
- i) Ongeveer 80% van de zelfredzamen gebruikt eigen vervoer; 20% heeft collectief vervoer;
- j) 20% van de getroffen personen blijft achter in het gebied, ondanks evacuatie; deze norm wordt gehanteerd op basis van ervaring en wetenschappelijk onderzoek;
- k) Terugwaarts plannen is belangrijk. Zo moeten bijvoorbeeld tijdig rijstroken worden vrijgehouden voor evacuatie;

⁴De windstreken worden in de crisiscommunicatie gebruikt. Er wordt dus ook richting aan de vluchtroute gegeven, door de richting aan te geven in noordelijke, oostelijke, zuidelijke en westelijke richting (en combinaties daarvan).

⁵ Deze tijd is deels ingepland met behulp van voorwaarschuwingen.

⁶ De punten d, e, f en h (verkeerskentallen) komen uit het Kader Grootschalige Evacuatie, Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2014.

- l) Er wordt uitgegaan van één beschikbare rijstrook voor de evacuatie van inwoners over de weg. De andere rijstroken worden vrijgelaten voor hulpdiensten en Defensie;
- m) Er moet aandacht zijn voor filevorming binnen steden en dorpen, voordat inwoners de N en A wegen bereiken. Dit wordt begeleid door onder andere de wegbeheerders, politie, verkeersregelaars en BOA's;
- n) 'Reverse laning' (gebruik van beide rijrichtingen van de wegen in één richting) is nagenoeg onwerkbaar in de Nederlandse situatie. Nederland heeft te maken met onder andere te veel zijwegen.

De overheid zal er alles aan doen om iedereen uit het gebied te krijgen bij een (dreigende) overstroming. Daarom wordt bij het bepalen van de evacuatiestrategieën met de volledige populatie gerekend en bijbehorende tijden en aantal voertuigen.

Let op: Bestuurders worden geïnformeerd door (Interregionaal) Operationeel Leider, dat 80% van de inwoners kan en zal worden geëvacueerd, maar dat mogelijk 20% van de inwoners wil achterblijven.

Ten aanzien van de niet-zelfredzamen zal vooral worden aangemoedigd, dat de zelfredzamen de niet-zelfredzamen uit hun omgeving, meenemen. De 20% achterblijvers geeft ons wél een goed beeld van de capaciteit die "na" de ramp beschikbaar moet zijn om die populatie eventueel te redden.

3.4.4 Vee en evacuatie

Naast mensen, wordt ook vee geëvacueerd. *Dit onderwerp wordt op landelijk niveau verder opgepakt.* Enkele zaken zijn al uitgewerkt. Die worden hier beschreven.

Taken zoals: crisiscommunicatie met agrariërs, handelingsperspectief voor agrariërs t.a.v. vee⁸, evacuatie/redden van vee in overstroomd gebied, transport van vee en stalruimte elders, worden door het ministerie van LNV c.q. landbouw, natuur en voedselkwaliteit en bijbehorende sectororganisaties, in overeenstemming met het Referentiekader Regionaal Crisisplan, als volgt opgepakt. Het ministerie van LNV kan in geval van grootschalige evacuaties een coördinerende rol vervullen bij de evacuatie van grote aantallen vee⁹. Dit zal zij in overleg doen met de sectororganisaties zoals Land- en Tuinbouworganisatie Nederland¹⁰ (LTO) Nederland en haar diverse districten. De sectororganisaties kunnen veevervoerbedrijven en veeartsen benaderen om hierin een ondersteunende rol te vervullen. Veiligheidsregio's nemen in de warme fase contact op met het ministerie van LNV.

Taken van de agrarische sector-organisaties zijn:

- Uitvoeren van de evacuatie;
- Afstemmen van de vraag naar evacuatie met het aanbod van stalruimte elders;

⁸ Denk hierbij aan evacuatie of preventieve euthanasie. Bron: Bijlage 7 Evacuatie gezelschapsdieren en vee, uit de Handreiking Redden van Mens en Dier, WAVE 2020.

⁹ Met betrekking tot het redden van vee wordt verwezen naar de leidraad voor het evacueren van vee van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2014.

¹⁰ Dit is een Nederlandse ondernemers- en werkgeversorganisatie voor akkerbouwers en tuinbouwers.

- Bemiddelen in de vraag en het aanbod van transport;
- Communicatie met de agrariërs.

Daarnaast wordt ook de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) als uitvoeringsorganisaties van het ministerie van LNV ingezet al backoffice.

Als een veehouder in de voorbereidende fase een goede inventarisatie van zijn/haar vee doet, weet deze, welke mogelijkheden hij/zij als veehouder heeft¹¹. Bepaalde diergroepen uit de eigen populatie kan men in dat geval naar veilig gebied transporteren, nog voordat de overstroming daadwerkelijk is begonnen. Bij die diergroepen waarbij dat om welke reden niet mogelijk is, kan concreet worden vastgesteld welke maatregelen de veehouder kan nemen om ook tijdens de overstroming nog zo lang mogelijk het definitieve besluit van evacueren of uiteindelijke moment van euthanasie (voorkomen van onnodig lijden) uit te stellen. Hierdoor ontstaat minder tijdsdruk om een beslissing te nemen en kan er tot actie worden besloten wanneer de lokale bevolking al is geëvacueerd uit het getroffen gebied waardoor er weer hulpverleners en middelen beschikbaar zijn.

Operationele keuzes

De hulpdiensten moeten tijdens evacuatie moeilijke keuzes maken en complexe situaties simpel maken. Dit betekent, dat op hoofdlijn de volgende operationele aanpak wordt gehanteerd. Let wel, de aanpak hangt altijd af van de reële omstandigheden. We hanteren hiervoor 'V-Zones (voor vee). Dit zijn de gebieden die 24, 48 en 72 uur na doorbraak getroffen worden door het water. Dit geeft o.a. de mogelijkheid transportmiddelen en mensen effectief in te zetten.

Tweeënzeventig uur voor de mogelijke dijkdoorbraak, is er sprake van een overstromingsdreiging. Voor agrariërs waarvan hun bedrijf in het gebied ligt, dat mogelijk de eerste 24 uur na dijkdoorbraak wordt getroffen door een overstroming, geldt vanaf dat moment het volgend dwingende advies:

“Prepareer u voor vertrek en start uw evacuatie. Vraag het ministerie van LNV u te ondersteunen. Deze zal LTO inzetten/sturen. Tot het officiële moment, dat zelfredzame inwoners worden geëvacueerd, en deze mensenstroom op gang komt, kunt u uw dieren evacueren. Indicatie: Ongeveer 20 uur voor de verwachte dijkdoorbraak, worden zelfredzame inwoners geëvacueerd. Houd de informatie omtrent de evacuatie in de gaten.

Vier uur voor de mogelijke doorbraak, wordt besloten tot verticale evacuatie van mensen. Dan kan iedereen nog steeds het gebied verlaten, maar dat doet u dan op eigen verantwoordelijkheid. U kunt dan niet rekenen op ondersteuning vanuit de hulpdiensten. Hulpdiensten zullen zich dan ook in veiligheid brengen.”

Algemene operationele uitgangspunten bij de evacuatie van vee zijn:

- Evacuatie van mensen gaat altijd voor evacuatie van dieren¹²;
- Hulpdiensten beperken zich tot evacuatie van dieren van agrarische bedrijven.

¹¹ Handreiking Reden van Mens en Dier tijdens overstromingen, WAVE, 2020

¹² Als er te weinig tijd is om vee conform bovenstaande beschreven randvoorwaarden te evacueren, moet er, indien mogelijk, binnen het (I)ROT worden gezocht naar een passende oplossing.

Tenslotte nog het volgende. We hanteren in dit plan de evacuatiegroep 'vee', maar de agrarische sector spreekt zelf over 'landbouwhuisdieren' omdat dit een ruimere categorie is, waarmee meer verschillende type dieren worden bedoeld. In de risico-, en crisiscommunicatie is dit een aandachtspunt.

3.4.5 Tijdlijn en terugwaarts plannen

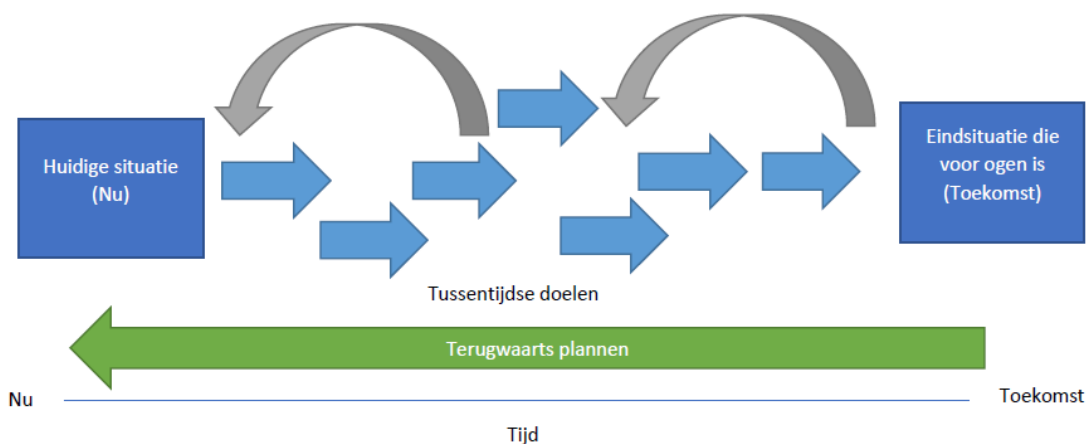
In dit Multidisciplinair kader 'Evacuatiestrategie bepalen' wordt gewerkt met tijdlijnen. Aan de tijdlijnen worden activiteiten en sleutelbesluiten gekoppeld. Er zijn in dit plan twee uitgewerkte tijdlijnen opgenomen gekoppeld aan de genoemde voorbeeldscenario's. De acties op de tijdlijnen, geven het uiterste moment aan, waarop ze gerealiseerd zijn.

Terugwaarts plannen

Via terugwaarts plannen organiseert men de voorbereiding binnen de beschikbare tijd. Dus de vraag is: wat is de wenselijke eindsituatie, en welke stappen moet je daarvoor in de tijd nemen? In het tijdspad naar de eindsituatie monitor je de tussentijdse doelen. De evacuatiestrategie houdt hier rekening mee.

Ter verduidelijking: Nadat door een gebiedsanalyse, de 'pijnpunten' in het gebied (zoals kwetsbare objecten) in beeld zijn gebracht, wordt de volgorde bepaald waarin de verschillende evacuatiegroepen het gebied moeten verlaten. Door middel van terugwaarts plannen worden de groepen niet-zelfredzamen en vee als eerste ingepland om het gebied te verlaten. Daarna volgen de zelfredzame inwoners. Via crisiscommunicatie ontvangt iedereen een handelingsperspectief. Van iedereen wordt verwacht, dat men zich aansluit bij de aangewezen evacuatiegroepen, om vervolgens in de vastgestelde volgorde van deze groepen te kunnen worden geëvacueerd. Schoolkinderen keren bijvoorbeeld naar huis om met hun ouders het gebied te verlaten.

Neem evacuatietijd ruim, plan eerder te ruim dan te krap.

Afbeelding 7: Terugwaarts plannen

Situaties die de tijdlijn kunnen beïnvloeden

De hier gehanteerde voorbeeldscenario's gaan uit van voorbereidingstijd. Hieronder worden enkele zaken genoemd, die de planning kunnen verstoren, of vertragen. Houdt daarmee rekening bij het opstellen van de evacuatiestrategie.

- Met slecht weer neemt de capaciteit op de weg met 1% tot 5% af;
- Extra drukte een toename van 3% in de spits zorgt voor orde 30% meer reistijd. Dus naar verwachting ook tijdens een evacuatie;
- 20% van getroffen personen bestaat uit verminderd zelfredzamen. Dit percentage zal de komende jaren toenemen wegens de vergrijzing tot ongeveer 25%.
- Ongeveer 80% van de zelfredzamen gebruikt eigen vervoer; 20% heeft collectief vervoer. De 20% zelfredzamen die geen eigen vervoer hebben, worden allereerst oproepen om met anderen mee te reizen. Daarnaast wordt vanuit bevolkingszorg aanvullend (groeps)vervoer ingezet voor deze groep;
- De planning is gebaseerd op een situatie voor overdag, bij goed zicht. In het donker worden tijdsintervallen groter. Bij nacht en duisternis is evacuatie veel lastiger;
- Slecht weer zal tijdslijn ook beïnvloeden;
- Wegwerkzaamheden kunnen de tijdslijn ook vertragen;
- Rotondes werken vertragend (750 auto's per uur).

Daarnaast is het van belang om rekening te houden met gedrag van mensen¹³:

- Mensen reageren niet direct bij een alarm of waarschuwing;
- Borden worden bij spanning slecht gezien en gevolgd;
- Plaats daarom indien nodig en tijd beschikbaar is, palen langs wegen die als evacuatieroute worden gebruikt en mogelijk al met 10 tot 20 cm water zijn ondergelopen en evacuatie toch moet voortgaan. Op die manier kunnen mensen zien waar ze moeten rijden, het wegdek is immers niet meer te zien. Defensie of aannemers kunnen deze palen plaatsen;
- Mensen zijn gewend om een navigatiesysteem te gebruiken en denken zelf soms niet goed na over de te volgen route.

Naast overstromingen met 'voorbereidingstijd', zijn er ook onverwachte overstromingen. De in dit plan voorbereide informatie, kan in dat geval worden gebruikt als een denkkader, of checklist. Het element 'tijd' op de beschreven tijdslijn laat men in dat geval los en past men op te prioriteren onderdelen aan, aan de beschikbare tijd.

Geprepareerde tijdslijn vs. tijdslijn bij reële overstroming

De in de koude fase uitgewerkte tijdslijn per overstromingsscenario, is richtinggevend. In werkelijkheid, zijn de omstandigheden anders, en slecht in te schatten. Door een generieke werkwijze vorm te geven, waarmee een evacuatiestrategie wordt opgezet, is het mogelijk met behulp van een 'geprepareerde' tijdslijn, de tijdslijn voor de reële situatie, in een relatief korte tijd op te stellen. De tijdslijn wordt dan dynamisch gebruikt¹⁴. Verkenning van de reële situatie bepaald de planning. Via de Excel tool kan met de tijdplanning een aanpak op maat worden opgesteld. In plaats van 72 uur voor de daadwerkelijke doorbraak, kan voorbereidingstijd ook korter zijn. Dit betekent nog steeds dat de stappen in de planning moeten worden doorlopen; echter, er kan wel worden geprioriteerd in wat eerst en wat later.

3.4.6 Andere relevante uitgangspunten

Voor evacuatie zijn nog enkele uitgangspunten te benoemen, namelijk:

¹³ Bron: presentatie Erica Kinkel, Calpsy, Landelijke Netwerkdag Watercrises 2021, oktober 2021

¹⁴ In sommige gevallen is geprepareerde informatie niet bruikbaar.

- Er wordt opgeschaald naar GRIP 5;
- Tijdens de evacuatie wordt het gebied stapsgewijs geëvacueerd;
- Hulpverleners halen als eerste hun eigen familie uit het bedreigde gebied in de periode 16/24 uur voor de doorbraak. Dit is afhankelijk van wanneer hulpverleningsdiensten gaat opschalen;
- Vanaf 24 uur voor de overstroming moet de hulpverlening ook het materieel veiligstellen;
- Treinen en bussen zet men, indien mogelijk, in voor evacuatie. Het zijn geen grote aantallen, maar het helpt;
- Er vindt in principe geen controle plaats op het werkelijk verlaten hebben van het gebied;
- Verdiepingshoogte is 2,5 meter; voor het bepalen van droge verdiepingen.
- De inzet van de veiligheidsregio is gericht op evacuatie van de niet/minder zelfredzamen. Zelfredzamen worden geacht zelfstandig het gebied te verlaten, ondersteunt door communicatieboodschappen met handelingsperspectieven;
- Preparatie en evacuatie van mensen in ziekenhuizen en verpleeginstellingen betreft de verantwoordelijkheid van deze instellingen. Vroegtijdig worden zij geadviseerd om te starten met evacuatie. Zij zijn verantwoordelijk voor hun eigen interne preparatie. Het dient deel te zijn van hun bedrijfscontinuïteitsplannen. In coördinatie en logistiek o.a. worden zij ondersteund door de GHOR;
- Houdt rekening met elektrische voertuigen. Indien onvoldoende opgeladen, is de actieradius gering. Daarnaast wordt opgemerkt, dat de risico's van elektrische voertuigen die volledig onder water gedompeld zijn, vrij goed bekend zijn. Het blijkt dat het risico op elektrocutie nihil is. Er is een kleine kans dat zich door elektrolyse waterstof- en zuurstofgas in het voertuig ophopen. Daarom dienen bij verwijdering uit het water de deuren van het voertuig te worden geopend of de ruiten te worden ingetikt. Over de risico's van elektrische voertuigen die slechts deel onder water geraken is minder bekend. Hier dient verder onderzoek naar te worden verricht¹⁵;
- Huisdieren reizen mee met hun eigenaren, en worden ook waar nodig opgevangen (hou rekening met opvanglocaties).

3.4.7 Dilemma's bij evacuatie

Bij een overstroming, zijn er naast dilemma's rond de te nemen (sleutel)besluiten, nog enkele relevante onderwerpen die naar voren komen¹⁶:

- Zijn er gebieden die om moverende redenen voorrang hebben bij evacuatie op een andere?;
- Zijn er binnen een gebied (of gemeente) verschillende strategieën mogelijk?;
- Preventief stroom afschakelen en/of andere vitale infrastructuur;
- Gebruik van wegen beperken;
- Wat krijgt voorrang? De schaarse capaciteit inzetten voor bronbestrijding of effectbestrijding?

¹⁵ Factsheet elektrische voertuigen en veiligheid, IFV, oktober 2014

¹⁶ Bron: Verslag overleg strategische dilemma's en sleutelbesluiten bij (dreigende) overstroming, 9 juni 2020

- De beschikbare tijd kan reden zijn om van de vooraf opgestelde prioritering van preventieve bescherming af te wijken;
- Op welk moment breng je een bepaalde dreiging naar buiten, hoe, met welke duiding en wie communiceert;
- Is het kortetermijnbelang op het moment zelf (van de repressie) groter dan het lange termijn voordeel achteraf (herstelfase);
- Evacuatie en vee; hoe voorkom je dat de evacuatie van mensen en dieren elkaar storen? Denk aan coördinatie, afstemming en synchronisatie van maatregelen;
- Evacuatie en reddingsoperatie; hoe voorkom je dat deze processen elkaar storen?;
- Evacuatie en hersteloperatie; hoe voorkom je dat deze processen elkaar storen?

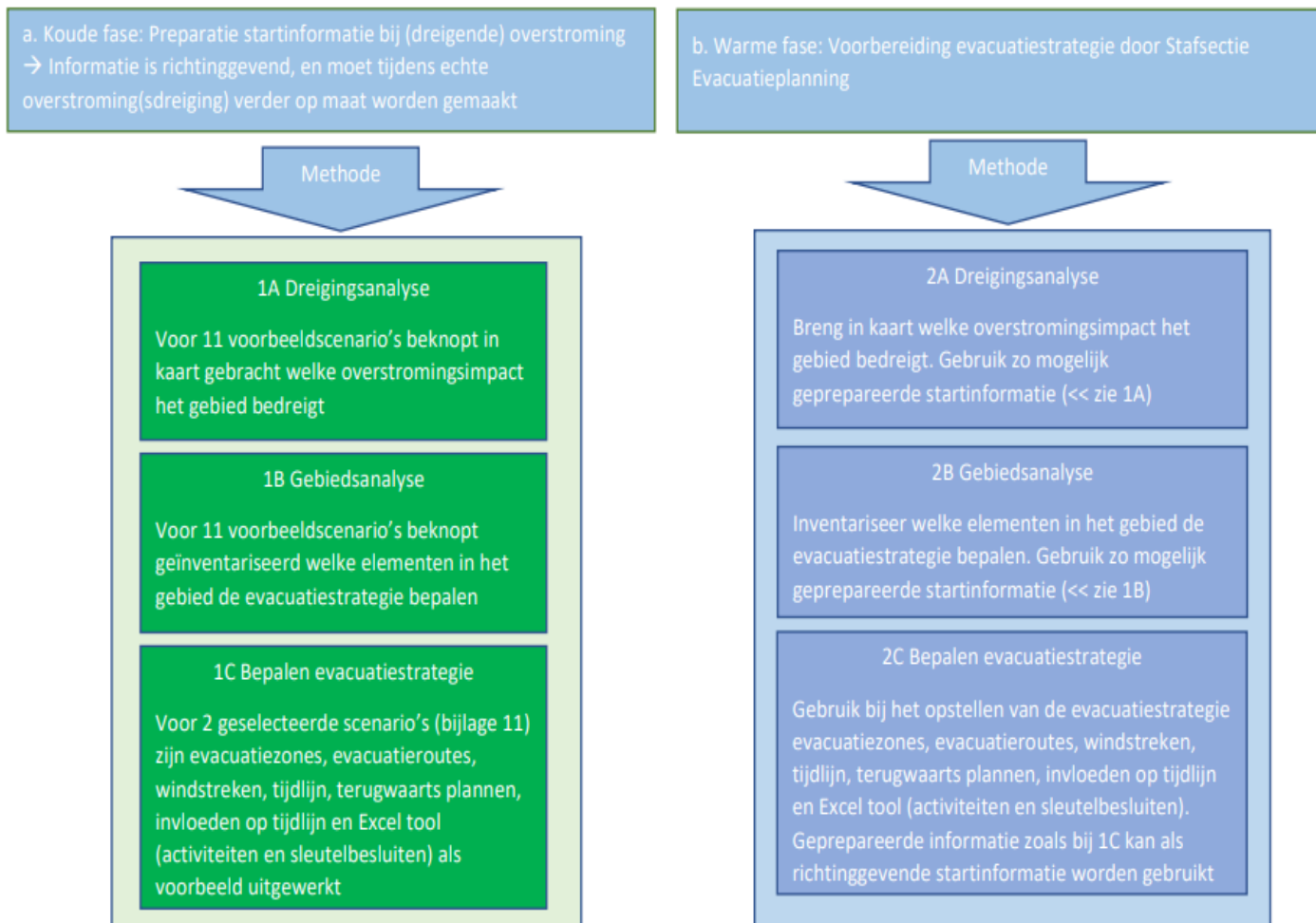
Deze onderwerpen kunnen, daar waar nodig, aan de Excel tool worden toegevoegd.

Voor de herstelfase, die in de dreigingsfase wordt gestart¹⁷, zijn in bijlage 14 enkele aandachtspunten opgenomen.

3.5 Gebruik methode in de praktijk

Hoe ga je nu met dit Multidisciplinair kader Evacuatieplanning om in de praktijk? Twee voorbeeldscenario's worden gebruikt om de multidisciplinaire werkwijze te illustreren. Deze voorbeeldscenario's zijn opgenomen in bijlage 12. De werkwijze in de koude fase levert startinformatie voor de warme fase op. Bovendien is de methode om te komen tot de evacuatiestrategie in de koude fase, dezelfde methode als die tijdens de warme fase wordt ingezet. Op de volgende pagina is schematisch weergegeven hoe dit eruit ziet.

¹⁷ Idealiter is het proces 'herstel' al in de voorbereidingsfase in gang gezet. Zie bijlage 14.

Afbeelding 8: Werkwijze

Voor twee voorbeeldscenario's zijn in Bijlage 12 methode onderdeel 1A, 1B en 1C beknopt uitgewerkt. Voor deze scenario's is gekozen omdat ze verschillende type overstromingen representeren.

Voorbeeldscenario Den Helder: Dit betreft een overstroming vanuit zee. Direct wordt de stedelijke omgeving getroffen. Dit type overstroming wordt relatief goed voorspelt omdat de storm en springvloed op een bepaald moment het gebied raken.

Voorbeeldscenario Waterland: Dit betreft een overstroming die slecht voorspelbaar is. Als gevolg van het bezwijken van de Waterlandse Zeedijk en ringdijk Marken 's ontstaat de overstroming. 's Morgens wordt de dreiging zichtbaar en 's middags breekt de dijk door. Deze overstroming vindt plaats in een met name landelijke omgeving.

Afbeelding 9: Voorbeeldscenario's

Voor de andere voorbeeldscenario's zijn enkel methode onderdeel 1A en 1B uitgewerkt. Deze scenario's zijn terug te vinden in Bijlage 13.

Geadviseerd wordt om de beschreven werkwijze te oefenen door het verder uitwerken van de overige scenario's. Op deze wijze kan de Stafsectie zich de methode eigen maken. In een reële overstromingssituatie kan 1C input leveren voor methode onderdeel 2C.

Voor de onderdelen 1C en 2C is, zoals eerder aangegeven, een Excel tool beschikbaar, waarin sleutelbesluiten en maatregelen worden geborgd. (Let op: alle voorbeeldscenario's zijn op basis van informatie uit 2021 uitgewerkt.)

Voor de voorbeeldscenario's zijn in het bij dit plan horende Excel tool, tijdlijnen uitgewerkt voor de eerste 24 uur na doorbraak. Een langere horizon is niet zinvol, aangezien diverse factoren van invloed zijn op de te bepalen evacuatiestrategie en de maatregelen. Bij deze twee scenario's zijn ook de evacuatie zones in kaarten aangegeven.

De evacuateroutes worden bij evacuatie aangegeven via de A en N wegen. De verfijningsslag ten aanzien van deze routes kan men zelf uitvoeren door bijvoorbeeld het gebruik van de Klimaatatlas (HNNK.klimaatatlas.net¹⁸).

Voor de negen voorbeeldscenario's van het plangebied die niet zijn uitgewerkt, zijn een beknopte gebiedsanalyse, een leefbaarheidskaart (waarin de impact en de mate van leefbaarheid van het bedreigde gebied zichtbaar is) en een overstromingskaart (met de eindsituatie van het voorbeeldscenario) opgenomen. De leefbaarheid is ook bepalend voor de evacuatiestrategie en het handelingsperspectief. Voor deze negen scenario's, is het werken met een E-Zonekaart en de Excel tool met een tijdlijn ook geschikt. De tool geeft ruimte om de planning van de evacuatie te starten vanaf 72 uur voor doorbraak en loopt door tot en met 72 uur na de doorbraak. Daarbij kan men werken met een E-Zonekaart (zie bijlage 9). Deze kan worden gebruikt door leden van de Stafsectie Evacuatieplanning, in de koude fase en/of warme fase.

Uitgangspunten bij het bepalen van evacuatiestrategieën

Bij het opstellen van de evacuatiestrategie hanteren we hier een aantal uitgangspunten:

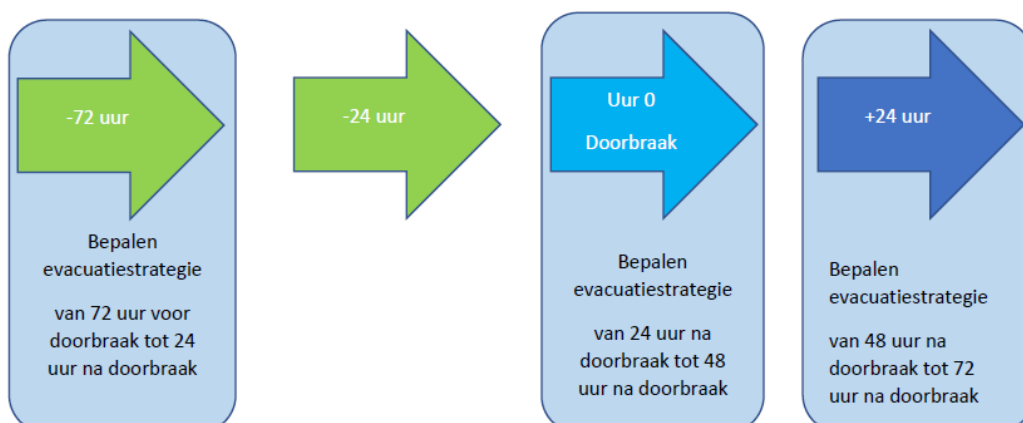
1. Het is essentieel om terugwaarts te plannen. De aankomsttijd van het water is hierbij leidend. Het opstellen en uitvoeren van de evacuatiestrategie kost veel tijd. Temeer daar wordt aangehouden, dat een ruime marge van 4 uur voor doorbraak E-Zone 1 leeg moet zijn (zie ook punt 3);
2. Als startpunt voor het opstellen van een tijdlijn nemen we 72 uur voorafgaand aan de verwachte doorbraak. Dit is T-72. Het tijdstip van een doorbraak is echter slecht voorspelbaar. Algemeen gesproken wordt 12 tot 6 uur vooraf pas echt duidelijk of en waar een doorbraak zal plaatsvinden. T-12 of T-6 worden dan aangemerkt als startpunt;

¹⁸ Via "kwetsbaarheid van wegen" kan dit worden nagekeken.

3. Uiterlijk 4 uur voor de verwachte doorbraak dient het gebied leeg te zijn. Binnen dit tijdbestek van 4 uur is dan nog genoeg tijd om eventueel verticaal te evacueren. Op deze wijze wordt dan ook rekening gehouden met de onzekerheid over het tijdstip van de mogelijke doorbraak;
4. Bij het opstellen van de evacuatiestrategie hanteren we de volgende vuistregels:
 - Inwoneraantal per (woon)kern;
 - 2,25 personen per auto;
 - Inwoners per auto per rijstrook levert een geschatte evacuatielijd op;
 - We hanteren een conservatieve aanname dat slechts 1 rijstrook beschikbaar is;
 - Aantal auto's per uur voor een N-weg: 1800 per rijstrook;
 - Aantal auto's per uur voor een A-/Rijksweg: 2200 per rijstrook;
 - Verminderd zelfredzaam en vee worden als eerste geëvacueerd;
 - Als er keuzes moeten worden gemaakt, dan heeft evacuatie van mensen altijd voorrang op evacuatie van dieren;
 - Zie het dwingend advies voor agrariërs ten aanzien van vee en bijbehorende operationele uitgangspunten voor hulpdiensten in § 3.4.4.
5. Bij het definiëren van de evacuatiegebieden gaan we uit van gemeenten en/of kernen, waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden om het gebied te verlaten in noordelijke, oostelijke, zuidelijke en/of westelijke richting, het nemen van mitigerende (waterbeheersings)maatregelen en de aankomsttijd van het water. De evacuatiegebieden noemen we Evacuatiezones (E-Zones);
6. Bij ieder E-Zone geeft men aan welke route gevolgd moet worden en voorbij welke 'streek' of 'plaats' men in die richting moet doorrijden. In de warme fase communiceert men aanvullend ook met behulp van windstreken in welke richtingen men de E-Zone moet verlaten.
7. De afzonderlijke E-zones vormen tezamen V-zone 1 voor de evacuatie van vee (landbouwhuisdieren).

Met deze methode wint men tijd en probeert men voor de doorbraak plaats vindt steeds de meest effectieve evacuatiestrategie bepalen. Het is noodzakelijk dat de berekeningen met enige reserve worden uitgevoerd om te voorkomen dat de grenzen van het haalbare worden overschreden. Om de strategie hanteerbaar en flexibel te houden, wordt deze uitgedacht in blokken van 24 uur. Hierbij kan goed ingespeeld worden op de actuele situatie/prognose.

Schematisch ziet dat er als volgt uit:

Afbeelding 9: Bepalen evacuatiestrategie

Aanvullend op dit schema nog twee belangrijke aandachtspunten:

1. Kort na de daadwerkelijke doorbraak wordt gecontroleerd of de vooraf geplande evacuatiestrategie helemaal passend is. Wijkt de reële overstroming toch enigszins af, dan wordt de geplande evacuatiestrategie vanaf het uur 0, herzien en aangepast.
2. Voordat de evacuatiestrategie wordt vastgesteld, wordt gecontroleerd of er voldoende uitvoerende capaciteit is om de strategie succesvol te kunnen uitvoeren (personeel + middelen).

4. Evacuatiestrategie bepalen bij wateroverlast

Naast de overstromingsdreiging, kan ook extreem weer ernstige wateroverlast veroorzaken. Bij dat scenario staan we hier stil.

Het Interregionaal Coördinatieplan is bij extreem weer, zoals bij clusterbuien, meestal niet van toepassing, gezien de zeer lokale effecten en impact. Opgeschaald wordt naar GRIP 2 of maximaal GRIP 3. Het waterschap geeft een voorwaarschuwing af dat er 'wateroverlast voor het gebied dreigt', als dit kan worden ingeschat. Het watermanagementcentrum van RWS kan ook een voorwaarschuwing geven.

Vervolgens wordt de situatie afgewacht. De rol van de veiligheidsregio is vooral reactief.

Het grootste probleem is, dat tijd én plaats van het extreme weer slecht voorspelbaar is. Wel kan er een indicatie van die situatie per veiligheidsregio in beeld worden gebracht in de koude en warme fase. Deze werkwijze is nog in ontwikkeling. Met betrokken partijen worden hierover de komende periode afspraken gemaakt¹⁹.

Dreigingsanalyse

Ernstige wateroverlast kan verschillende waterbeelden opleveren, maar is in principe niet levensbedreigend.

Een gebied kan door neerslag onderlopen tot mogelijk 40 á 50 cm. Dit kan veroorzaken dat een gebied kort onleefbaar is. Het water is in veel gevallen binnen enkele dagen verdwenen. Dit wordt mede bepaald door het aantal waterwegen in het gebied en de bemalingscapaciteit.

Soms kan een clusterbui in het plangebied een grotere impact hebben. Deze kan ook in één keer het hele gebied onder water zetten. In dat geval valt er 100 - 140 millimeter neerslag in een uur. Effect en impact zijn dan hetzelfde als een kleine overstroming. Hoogheemraadschap, brandweer en RWS starten preparatie op en richten zich o.a. op pompcapaciteit.

Gebiedsanalyse

Genoemde wateroverlastscenario's leiden in mindere of meerdere mate tot maatschappelijke ontwrichting. Dit komt met name door de volgende effecten van de wateroverlast:

3. Aantasting van vitale infrastructuur;
4. Wegen lopen onder (10 cm tot mogelijk 40 cm);
5. Treinverkeer kan stil komen te liggen;
6. Tunnels lopen onder en zijn tijdelijk onbruikbaar;
7. Het elektriciteitsnetwerk wordt aangetast. Tijd om af te schakelen is er niet;
8. Verstopte riolen en verspreiding van rioolwater in het oppervlaktewater vormt een risico voor de volksgezondheid;
9. Kelders en begane grond van gebouwen/woningen lopen onder;

¹⁹ Het KNMI werkt aan een 'Early warning' systeem (2022), dat lokale weersvoorspelling verbetert. Veiligheidsregio's kunnen hier op aansluiten.

10. Kwetsbare objecten zoals het ziekenhuis moeten snel maatregelen treffen zoals zandzakken en noodstroomvoorziening. In het uiterste geval heeft wateroverlast ook gevolgen voor patiëntenvervoer en de SEH;
11. Terreinen van bedrijven worden getroffen waardoor installaties beschadigd raken.

Bepalen van een evacuatiestrategie

Evacuatie van het gebied is een optie zodra het gebied voor langere tijd onleefbaar is. Met behulp van onder andere luchtfoto's, waterbeelden en lokale kennis wordt de situatie in beeld gebracht.

De ervaring leert dat het water binnen enkele dagen is weggetrokken door middel van natuurlijke afvloeiing en pompen door het HHNK. Komt het regenwater niet hoger dan 30 mm, dan zijn geen cascade effecten aan de orde.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd, dat voor wateroverlast als gevolg van extreme neerslag, geen tijdlijn wordt opgesteld, omdat er geen voorbereidingstijd is. Een clusterbui is zoals gesteld nagenoeg onvoorspelbaar in tijd en plaats.

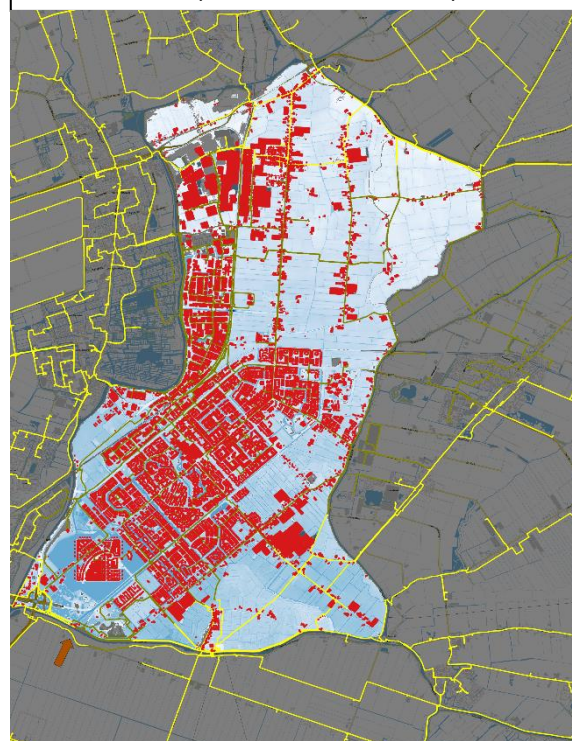
Evacuatie zal alleen dan noodzakelijk zijn, wanneer de vitale infrastructuur dusdanig is uitgevallen, dat het gebied enige tijd onleefbaar is geworden. Evacuatie vindt plaats na de extreme neerslag op basis van een 'reëel waterbeeld' (welk gebied is getroffen door wateroverlast?) met bijbehorende mate van leefbaarheid van het gebied en de gebiedsanalyse (vitale infrastructuur, kwetsbare objecten etc.).

Voorbeeld scenario wateroverlast

Heemskerk-Beverwijk - VR Kennemerland

Dit scenario kan optreden bij een neerslag van 100mm in 2 uur. Dit kan in het gehele gebied optreden. Voor dit scenario is gesimuleerd dat het plaats vindt in Heemskerk.

Als gevolg van het extreme weer komen tunnels onder water te staan, de riolering overstroomt. Hierdoor raakt infrastructuur gestremd. Maximale waterstand bereikt ongeveer 0,5 meter. In tunnels kan dit oplopen tot ongeveer 2 meter. In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Kennemerland. Hier zal sprake zijn van een kortdurende wateroverlast (minder dan één week).

Afbeelding 10: Scenario Heerhugowaard

Koude en de warme fase

Geadviseerd wordt om per veiligheidsregio samen met waterbeheerders in beeld te brengen hoe de dreiging van extreem weer er in hun regio uit kan zien (dreigingsanalyse 'Ernstige wateroverlast'). Op basis van deze dreigingsanalyse wordt vervolgens een gebiedsanalyse gedaan. Voorts kan met behulp van de hiervoor beschreven methode in hoofdstuk 3, globaal invulling worden gegeven aan de evacuatiestrategie. Dit kan ook slechts een tijdelijke verticale evacuatie inhouden.

Tenslotte wordt nog opgemerkt, dat dit dossier 'Ernstige wateroverlast' op dit moment bij crisispartners in ontwikkeling is. De komende periode wordt dit verder opgepakt.

Bijlage 1. Informatiekaarten

Informatiekaart – Coördinatie evacuatie bij (dreigende) overstroming

Tactisch en strategische multidisciplinaire informatie.

Algemeen

- Deze informatiekaart is toepasbaar bij een **evacuatie** tijdens een (dreigende) overstroming of ernstige wateroverlast.
- Bij ernstige wateroverlast en (dreigende) overstroming in de provincie Noord-Holland boven het Noordzeekanaal is ook **Informatiekaart – Overstroming** van toepassing.
- Bij ernstige wateroverlast en overstroming kan de elektriciteit uitvallen. Zie ook de **Aandachts- en Informatiekaart - uitval elektriciteit**.

Interregionaal coördinatieplan

Wanneer kan het coördinatieplan in werking treden?

- Dreigingen waarbij meer dan één veiligheidsregio dient te evacueren.
- Dreigingen waarbij slecht binnen één veiligheidsregio geëvacueerd moet worden. (mogelijk zijn delen van het coördinatieplan van toepassing)
- Bij hoogwater en wateroverlast is er mogelijk geen coördinatiebehoefte maar wel een bijstandsbehoefte. Betreffende veiligheidsregio kan ook beroep doen op afspraken uit het coördinatieplan.
- Het coördinatieplan treedt in werking wanneer:
 - de OL bij het RBT een verzoek indient tot opschaling naar een interregionaal beleidsteam (IRBT)*de OL de interregionaal operationeel leider (IROL)* alarmeert.
- De partij die de opschaling initieert is verantwoordelijk voor het organiseren van het eerste IRBT-overleg en het faciliteren van de IROL.

* zie kopje taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Informatiemanagement

Het interregionaal operationeel team ontvangt:

- informatie van de crisisteams die relevant is voor het bepalen van de evacuatiestrategie.
- van de waterbeheerder een actueel waterbeeld inclusief duiding.
- van het Waterschap Operationeel Team (WOT) en het Crisis Informatie Centrum (CIC) van Rijkswaterstaat informatie die relevant is. Het CIC bericht via telefoon of LCMS.

Liaison

- T.b.v. bovenregionale bestuurlijke en operationele coördinatie, afstemming en bijstand is het coördinatieplan Wateroverlast & Evacuatie opgesteld.
- Een (dreigende) overstroming of extreme wateroverlast beperkt zich zelden tot één veiligheidsregio. Alle getroffen veiligheidsregio's zullen dezelfde informatiebehoefte hebben. Overweeg om één informatieknoppunt te hanteren. Bijv. door:
 - de liaisons deel te laten nemen aan het IROT.
 - de coördinatie van de liaisons via LOCC-B te laten verzorgen.
 - als liaison veiligheidsregio's naar de crisispartner toe te gaan.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Voor taken, verantwoordelijk- en bevoegdheden (TVB) in de **algemene- en functionele keten** zie **Informatiekaart – Overstroming**. Hieronder worden alleen de TVB van de rollen uit het coördinatieplan beschreven.

Interregionaal beleidsteam (IRBT)	Interregionaal operationeel team (IROT)
<ul style="list-style-type: none"> Is de invulling van GRIP 5 in het geval van een (dreigende) overstroming. Is het informatieknoppunt voor de BT's, wanneer het gaat over de evacuatie. Bestaat uit voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's. Aanvullend kunnen uitgenodigd worden: <ul style="list-style-type: none"> Dijkgraaf Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK); Hoofdingenieur-directeur (HID) van Rijkswaterstaat West-Nederland Noord (RWS-WNN); Deelnemers kunnen vertegenwoordigd worden door een plaatsvervanger met mandaat. In het IRBT stemmen de veiligheidsregio's de evacuatiestrategie af. De daadwerkelijke besluitvorming over de evacuatie blijft verantwoordelijkheid van de voorzitter van de betreffende veiligheidsregio. <p><u>Voorzitter IRBT</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijk aanspreekpunt voor de IROL Organiseert afstemming met partners en betrokkenen over: <ul style="list-style-type: none"> de informatievoorziening. de duiding van de dreiging/situatie de mogelijke maatregelen gezamenlijke acties t.a.v. de evacuatie. afspraken over de evacuatie (communicatie, opvang, bijstand en op- en afschaling) 	<ul style="list-style-type: none"> Het IROT is het informatieknoppunt voor de RWT's. Het IROT is het eerste aanspreekpunt voor de vitale partners. Ontvangt van de waterbeheerder het actuele waterbeeld incl. duiding. <p><u>Interregionaal Operationeel leider</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Verantwoordelijk voor het samenstellen van het IROT. Bereid de evacuatiestrategie voor m.b.t. timing, fasering en prioritering van de verschillende gebieden. Verantwoordelijk voor de synchronisatie van maatregelen. Daadwerkelijke uitvoering wordt gedaan door de RWT's en crisisteams van de partners. Verantwoordelijk voor de communicatiestrategie ter ondersteuning van de bovenregionale evacuatie. Aanspreekpunt voor het LOCC wanneer het gaat om bijstandsverlening voor evacuatie. Aanspreekpunt voor het NCC

Operationele/ tactische aandachtspunten

- Essentieel voor een evacuatiebesluit zijn: inzicht in het bedreigd gebied, beschikbare en benodigde tijd en onzekerheden.
- Welke evacuatiestrategie wordt toegepast?
- Hou bij het bepalen van een evacuateroute rekening met tunnels en viaducten. Indien één tunnel/viaduct onbruikbaar wordt, valt het hele tracé uit als evacuateroute.

Bestuurlijke aandachtspunten

- Hou bij het nemen van een besluit tot evacueren rekening met de uitvoerbaarheid. Is er nog voldoende tijd en voldoende wegcapaciteit?

Overige aandachtspunten

Crisiscommunicatie

Zie **Informatiekaart – Overstroming (1)** voor rolverdeling en aandachtspunten bij crisiscommunicatie. Hieronder worden de taken en afspraken in crisiscommunicatie genoemd die gelden bij een gecoördineerde evacuatie volgens het coördinatieplan water en evacuatie.

Boven Regionaal Actiecentrum

Communicatie (BRAC):

- ontlast de *actiecentra communicatie (ACC)* van de afzonderlijke organisaties door bovenregionale taken over te nemen.
- coördineert de bovenregionale taken om de communicatie zoveel mogelijk te stroomlijnen.
- Verantwoordelijk voor de strategische communicatie over het evacuatieplan.
- Afstemming en communicatie met de ACC van veiligheidsregio's en waterbeheerders.
- (Voorbereiding) woordvoering (voor het IRBT) ~~ta~~ de evacuatie.
- Verantwoordelijk voor de landelijke omgevingsanalyse en deelt dit met alle ~~ROT's~~.

Aandachtspunten

- Iedere partij communiceert vanuit de eigen verantwoordelijkheid.
- Boodschappen worden met de betrokken partijen afgestemd.
- De partijen communiceren binnen de afspraken en kaders die zijn uitgezet door het BRAC. Bijv. handelingsperspectief, timing en toonzetting.

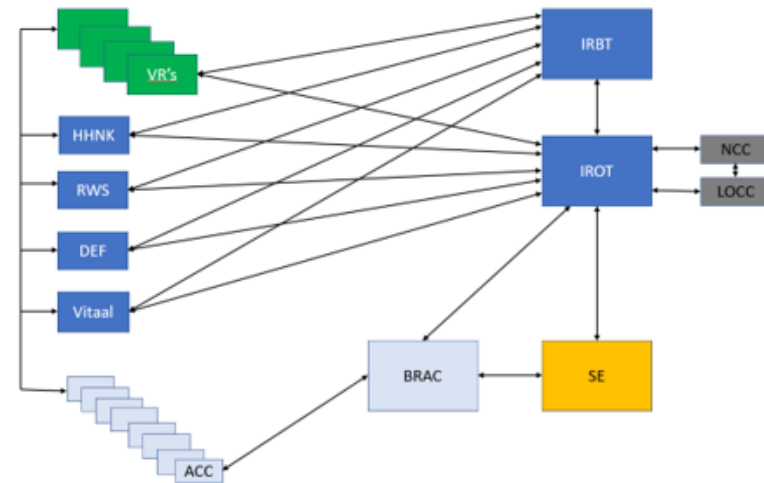
Samenstelling BRAC

Ten minste:

- ervaren Hoofd Actiecentrum Communicatie
- Strategisch adviseur communicatie

Crisisstructuur

Figuur 1. Opgeschaalde crisisstructuur volgens het interregionaal coördinatieplan water en evacuatie:

Informatiekaart

Stafsectie Evacuatieplanning

Tactisch en strategische multidisciplinaire informatie.

Algemeen

- Deze informatiekaart is toepasbaar bij het bepalen van de **evacuatiestrategie** tijdens een (dreigende) overstroming of ernstige wateroverlast.
- Bij een (dreigende) overstroming of ernstige wateroverlast in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal is ook de **Informatiekaart – Overstroming** van toepassing.
- Bij een overstroming of ernstige wateroverlast kan de elektriciteit uitvallen. Iedere veiligheidsregio heeft hiervoor planvorming en/of informatie-, **multiscenario**- of taakkaarten.

Interregionaal Multidisciplinair Plan voor bepalen Handlingsperspectief bij (dreigende)overstromingen en wateroverlast (IMPH)

- Voor achtergrondinformatie is het Interregionaal Multidisciplinair Plan voor het Bepalen Handlingsperspectief beschikbaar (IMPH)
- De Stafsectie Evacuatieplanning heeft als primaire taak het opstellen van een evacuatiestrategie. De stafsectie beschikt daarbij over digitale kaarten met ten minste informatie over inwoneraantallen, risicovolle en kwetsbare objecten, aanwezigheid van vee, (vitale)infrastructuur en waterbeelden voor verschillende scenario's en tijdsverloop.
- De stafsectie maakt twee analyses die zij combineert om tot een evacuatiestrategie te komen.
 1. Dreigingsanalyse – Hoe ziet de dreiging eruit. Hoe snel kan het water komen, hoe diep wordt het dan, wat wordt bedreigd en wat betekent dat?
 2. Gebiedsanalyse – Welke elementen in het gebied bepalen de evacuatiestrategie.
- De analyse wordt gemaakt **tpx** een tijdlijn in de vorm van een Exceltool. Deze tool is beschikbaar in het IMPH (bijlage 11)

Informatiemanagement

De Stafsectie Evacuatieplanning ontwikkelt:

- Informatie voor het (I)ROT en (I)RBT, die relevant is voor het bepalen van de evacuatiestrategie.
- Een kaart waarop door het combineren van de dreigingsanalyse en de gebiedsanalyse evacuatiezones worden weergegeven.
- De kaart met evacuatiezones wordt weergegeven in LCMS-plot en interregionaal gedeeld.
- Een tijdlijn in Excel. Deze wordt opgenomen in LCMS en wordt ook gebruikt **tpx** het synchroniseren van maatregelen.
- Het hoofd van de Stafsectie geeft toelichting bij het (I)ROT op de evacuatiestrategie.

Samenstelling en locatie van het team

De stafsectie Evacuatieplanning wordt ad hoc samengesteld uit medewerkers van de verschillende organisaties. Dit vraagt regie van de (I)OL. In overleg met collega's OL wordt gezocht naar beschikbare medewerkers uit het netwerk. Deze kunnen ook via het LOCC aangevraagd worden.

Het Stafsectie Evacuatieplanning wordt gehuisvest op dezelfde locatie als het (I)ROT. De locatie/ruimte moet tenminste beschikken over een groot beeldscherm en/of scherm met beamer en geschikt zijn voor 11 medewerkers die ieder gebruik moeten kunnen maken van het digitale netwerk. Zij brengen zelf een laptop mee.

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Voor taken, verantwoordelijk- en bevoegdheden (**tpx**) in de algemene- en functionele keten zie de **Informatiekaart – Overstroming**. Hieronder worden alleen de **tpx** voor de Stafsectie

Evacuatieplanning beschreven conform het IMPH.

Hoofd Stafsectie Evacuatieplanning

- Geeft leiding aan de stafsectie.
- Organiseert de samenwerking tussen de leden van de stafsectie.
- Is verantwoordelijk voor het voorbereiden van de evacuatiestrategie m.b.t. timing, fasering en prioritering van de verschillende gebieden.

Informatiemanager (IM)

- Draagt zorg voor het tekstueel ontsluiten van de evacuatiestrategie in LCMS. Ondersteunt de IROL met het duiden van de evacuatiestrategie.

Geo-informatiemedewerker (GIM)

- Draagt zorg voor het ontsluiten van het waterbeeld in het geografische beeld van LCMS-plot.
- Ontsluit informatie over inwoner aantallen, kwetsbare objecten, vitale infrastructuur en andere informatie welke relevant is voor de evacuatiestrategie in LCMS-plot.
- Stelt de evacuatiestrategie op in LCMS-plot en draagt zorg dat deze beschikbaar is voor de andere crisisteams, in het bijzonder het IROT.

Adviseur watersystemen HHNK

- Draagt zorg voor het modeleren van de waterkaarten op basis van dreiging, scenario's en tijdlijn.
- Ondersteunt de GIM met het ontsluiten van de waterbeelden in LCMS-plot.

Adviseur communicatie

- Vertaling van de evacuatiestrategie naar crisiscommunicatie en afstemming met het BRAC.

Adviseur Politie

- Draagt zorg dat de evacuatiestrategie past in de planning van de verkeersbegeleiding, inzet van beschikbare capaciteit, wegafzetting en openbare orde en handhaving.

- Draagt zorg voor maatregelen die de evacuatiestrategie uitvoerbaar maken.

Adviseur Rijkswaterstaat-WNN

- Draagt zorg dat de evacuatiestrategie past in het beschikbare wegennet.
- Draagt zorg voor maatregelen die de evacuatiestrategie uitvoerbaar maken.
- Stemt af met RWS-nationaal

Adviseur Provincie Noord-Holland

- Draagt zorg dat de evacuatiestrategie past in het beschikbare wegennet.
- Draagt zorg voor maatregelen die de evacuatiestrategie uitvoerbaar maken.

ACB/AOV

- Draagt zorg dat beschikbare informatie rondom het te evacueren gebied beschikbaar is. Denk hierbij aan inwonersaantallen, lokale kennis van het gebied en beschikbare wegennet.
- Adviseert over opvanglocaties.
- Adviseert over bijzondere (bestuurlijke) zaken in het gebied.

Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA)

- Ondersteunt de stafsectie met kennis omtrent het terugwaarts plannen, logistiek en benodigde bijstand bij de evacuatie.
- Draagt zorg voor maatregelen die de evacuatiestrategie uitvoerbaar maken.

Adviseur GHOR

- Stemt af met ziekenhuizen en zorginstellingen
- Adviseert over evacuatie verminderd zelfredzamen

Adviseur landbouwhuisdieren (LNV/LTO)

- Stemt af **tpx** de evacuatie van vee.

Adviseur bevolkingszorg

- Draagt zorg voor demografische gegevens

Operationele/ tactische aandachtspunten

- Essentieel voor een evacuatiebesluit zijn: inzicht in het bedreigd gebied, beschikbare en benodigde tijd en onzekerheden.
- Welke evacuatiestrategie wordt toegepast, welke is de meest haalbare met de meeste kans op redden van levens?
- Is er genoeg tijd en capaciteit beschikbaar om de strategie te kunnen uitvoeren?
- Hou de tijdlijn altijd in de gaten en stem steeds nauw af met de liaison van HHNK voor het meest actuele beeld en prognose.
- Gebruik de tijdlijn voor het synchroniseren van de maatregelen.
- Draag zorg voor tijdige handelingsperspectieven voor bedrijven en BRZO, mede vanwege de herstelfase en het beperken van economische- en milieuschade.

Bestuurlijke aandachtspunten (bij advisering)

- Zorg voor correcte juridische grondslag voor de besluitvorming (bijv. noodbevel).
- Let op synchronisatie van bestuurlijke maatregelen.
- Draag zorg voor duidelijke communicatie, die onrust zoveel mogelijk voorkomt, maar wel de ernst van de situatie duidelijk maakt (benoem een boegbeeld en zorg voor de rol van burgervader/moeder).
- Draag zorg voor goede interregionale afstemming en afstemming met de ministeries van J&V, I&W (water) en LNV (vee).

Overige aandachtspunten

Hieronder worden enkele zaken genoemd, die de planning kunnen verstoren, of vertragen. Houdt daarmee rekening bij het opstellen van de evacuatiestrategie.

- Met slecht weer neemt de capaciteit op de weg met 1% tot 5% af.
- Extra drukte op de weg: een toename van 3% in de spits zorgt voor 30% meer reistijd.
- 20% van getroffen personen bestaat uit verminderd zelfredzamen. Dit percentage zal toenemen in de komende jaren wegens de vergrijzing tot ongeveer 25%.
- Ongeveer 80% van de zelfredzamen gebruikt eigen vervoer; 20% heeft collectief vervoer. De 20% zelfredzamen die geen eigen vervoer hebben, worden allereerst gestimuleerd om met anderen mee te reizen. Daarnaast wordt vanuit Bevolkingszorg aanvullend (groeps)vervoer ingezet voor deze groep.
- De planning is gebaseerd op een situatie voor overdag, bij goed zicht. In het donker worden tijdsintervallen groter. Bij nacht en duisternis is evacuatie veel lastiger.
- Slecht weer en water op de weg zal de tijdlijn beïnvloeden.
- Wegwerkzaamheden kunnen de tijdlijn ook vertragen.
- Rotondes werken vertragend.

Daarnaast is het van belang om rekening te houden met gedrag van mensen:

- Mensen reageren niet direct bij een alarm of waarschuwing.
- Mensen zijn gewend om een navigatiesysteem te gebruiken en denken zelf soms niet goed na over de te volgen route.
- Een aantal mensen zal al gaan bij de eerste (risico) waarschuwing. Geef drukte en mogelijk chaos op wegen.

Toegang getroffen gebied

- Overweeg om palen en borden te plaatsen langs de routes, door de wegbeheerders en Defensie, om de zichtbaarheid te bevorderen als er water op de weg staat.

Crisiscommunicatie

Zie Informatiekaart – Overstroming voor rolverdeling en aandachtspunten bij crisiscommunicatie. Hieronder worden de taken en afspraken in crisiscommunicatie genoemd die gelden bij een gecoördineerde evacuatie volgens het coördinatieplan water en evacuatie.

Boven Regionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC):

- Ontlast de actiecentra communicatie (ACC) van de afzonderlijke organisaties door bovenregionale taken over te nemen.
- Coördineert de bovenregionale taken om de communicatie zoveel mogelijk te stroomlijnen.
- Verantwoordelijk voor de strategische communicatie over de evacuatie.
- Afstemming en communicatie met de ACC van veiligheidsregio's en waterbeheerders.
- (Voorbereiding) woordvoering (voor het IRBT) **ta** de evacuatie.
- Verantwoordelijk voor de landelijke omgevingsanalyse en deelt dit met alle betrokken ROT's.

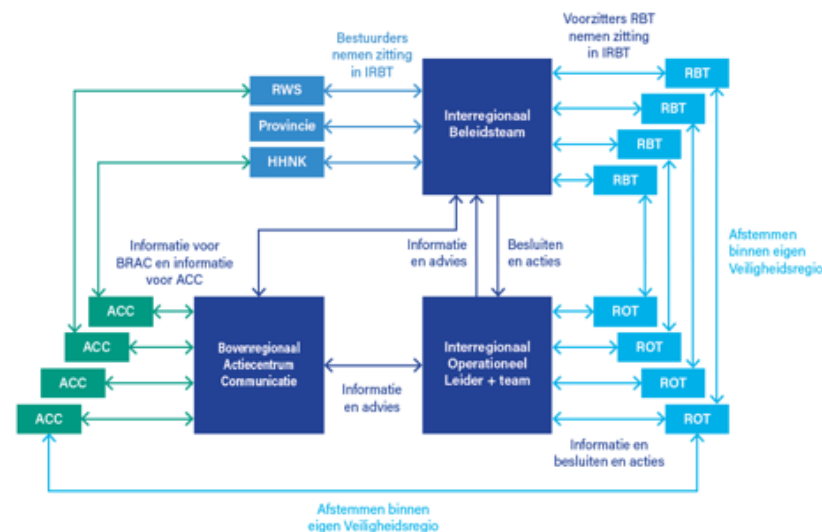
Aandachtspunten

- Iedere organisatie communiceert vanuit de eigen verantwoordelijkheid.
- Boodschappen worden met de betrokken organisaties afgestemd.
- De organisaties communiceren binnen de afspraken en kaders die zijn uitgezet door het BRAC. **Bijv:** handelingsperspectief, timing en toonzetting.

Samenstelling BRAC

- Hoofd actiecentrum Communicatie.
- Strategisch adviseur Communicatie.
- Omgevingsanalist.
- Communicatieadviseurs.

Crisisstructuur

Informatiekaart – (dreigende) overstroming

Tactisch en strategische multidisciplinaire informatie.

Algemeen

- Deze informatiekaart is toepasbaar bij een (dreigende) overstroming of ernstige wateroverlast in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.
- Dreigingen kunnen uit meerdere richtingen komen: Noordzee, Waddenzee, het IJsselmeer, het Markermeer, het Noordzeekanaal, een regionale kering en vanuit de lucht (extreem weer)
- In geval van evacuatie, geldt voor dit gebied het Coördinatieplan Wateroverlast & Evacuatie. Zie ook [Informatiekaart – Coördinatie evacuatie bij \(dreigende\) overstroming](#).
- Bij overstroming en ernstige wateroverlast kan de elektriciteit uitvallen. Zie ook [aandachts- en informatiekaart – uitval elektriciteit](#).

Melding en alarmering

Veiligheidsregio

- OL neemt contact op met HHNK om een inschatting te maken van het risico, omvang en mogelijke impact.
- OL overlegt met voorzitter veiligheidsregio/burgemeester over eventuele opschaling.

Waterbeheerder (HHNK):

- Alarmeert en informeert bij een dreiging van een overstromingsrisico de betreffende veiligheidsregio('s) met een interpretatie van de ernst en omvang.

Informatiemanagement

Netcentrisch werken & regievoering

- HHNK en RWS werken ~~netcentrisch~~. Zet voor contact het Crisis Informatie Centrum (CIC) van RWS in.
- Neem contact op met het LOCC voor het opstellen van een bovenregionaal situatiebeeld.
- Zie ook [Afspraken operationeel IM Vria NW4 en HHNK](#).

Binnen het LCO (Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging) kan het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN) de Veiligheidsregio:

- informatie geven over de actuele en verwachte toestand van het water, het weer, het bedreigde gebied en de toestand van waterkeringen.

Informatie die veiligheidsregio nodig heeft:

- Inschatting mate en omvang van het **(bedreigde) gebied**, verwachte duur en ernst.
- **Dreigingsanalyse** van het verloop van de overstroming (opgesteld door het Waterschap, RWS en KNMI).
- Overzicht beschikbare **capaciteit** (mensen en middelen) per veiligheidsregio.
- beschikbaarheid **vitale infrastructuur** (gas, water, elektriciteit, telecom en internet).
- Begaanbaarheid **wegen, tunnels en viaducten**.
- Aantal te evacueren mensen.

Overige relevante thema's voor in LCMS

- slachtoffers (minder zelfredzamen)
- gebiedsinformatie (bedrijven en objecten)
- omgevingsanalyse (media en pers)
- continuïteit hulpdiensten
- evacuatiestrategie
- synchroniseren maatregelen
- economische schade
- cultureel erfgoed

Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland

GGD BRANDWEER
Veiligheidsregio Kennemerland

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Veiligheidsregio Noord-Holland Noor

Provincie Noord-Holland

Ministerie van Defensie
POLITIE

Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Bestuurlijk toezicht op waterbeheer:

- Primaire keringen: Inspectie Leefomgeving en Transport, namens minister van lenW
- Regionale keringen: Provincie – Gedeputeerde Staten

Algemene Keten

Burgemeester/ voorzitter

Veiligheidsregio

- alleen de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio treft maatregelen (bijv. een evacuatie) jegens de bevolking.
- kan wanneer hij een maatregel/optreden van een ander partij onverantwoord acht;
 - op grond van noodbevoegdheden binnen OOV een bevel geven of voorschriften uitvaardigen om de maatregel van een andere partij dwingend bij te sturen (in achtneming van het subsidiariteitsbeginsel).
 - de ~~CvdK~~ verzoeken te interveniëren inzake de samenwerking of de maatregel zelf.

Veiligheidsregio

- verantwoordelijk voor aanpak van de crisisbeheersing.
- bereiden de maatregelen van de evacuatiestrategie voor.

Minister JenV

- Kan bij grootschalige overstromingen de regie t.a.v. evacuatie centraliseren.

Functionele Keten

Minister lenW/ RWS/

- Houdt toezicht op optreden van waterschappen bij gevaar voor primaire waterkeringen.
- Kan bij overstromingen de regie volledig naar zich toe trekken.
- De hoofdinspecteur-directeur (HID):
 - is de ~~rijksher~~ voor minister van lenW.
 - kan minister lenW vertegenwoordigen in RBT en/of in het IRBT
- kan ~~CvdK~~ verzoeken in te grijpen op een maatregel van burgemeester/~~vz~~ veiligheidsregio die hij onverantwoord acht.

Waterbeheerders

Rijkswaterstaat West-Nederland Noord (RWS-WNN)

- verantwoordelijk voor het beheer van grote wateren (zee, rivieren en het NZKG).
- waarschuwt de verantwoordelijke overheden op tijd voor hoogwater of storm op zee.
- onderhoudt dijken, dammen, stuwen en stormvloedkeringen.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)

- verantwoordelijk voor de regionale wateren, zoals kanalen en poldervaarten.
- Beheert dijken, dammen en stuwen.

Watermanagementcentrum Nederland (WMCN)

- Vanuit het Watermanagementcentrum wordt de Landelijke ~~Coördinatiecommissie~~ Overstroming (LCO) geactiveerd. Het LCO adviseert en waarschuwt bij verhoogde overstromingskansen. Zorgt voor betrouwbare en bruikbare informatie over de verwachte toestand van het water. Informeert de landelijke en regionale waterbeheerders bij extreme situaties zoals overstromingsdreiging.
- Het crisisteam van RWS heeft de leiding en coördineert het geheel.

Operationele/ tactische aandachtspunten

- De locatie en de omvang van een daadwerkelijke overstroming kan pas kort van te voren worden voorspeld (12-6 uur).
- Betrek experts als het Waterschap, de Rijkswaterstaat en het KNMI om tot een dreigingsanalyse te komen.
- Welke cascade effecten zijn er (te verwachten)?
- Besluit of het coördinatiemechanisme uit het coördinatieplan *water en evacuatie* geactiveerd moet worden.
- Zijn er maatregelen vereist voor de aanpak van de gevolgen voor:
 - continuïteit vitale sectoren/infrastructuren;
 - gevaar voor risicovolle objecten;
 - gevaar voor cultureel erfgoed;
 - evacuatie van mensen, vee, bedrijfsvoorraden;
 - hulp aan achtergeblevenen;
 - beveiligen en bewaken geëvacueerde gebieden.

Bestuurlijke aandachtspunten

- **Dilemma: snel versus zorgvuldig.** Een effectieve evacuatie vergt tijd. Wordt er snel overgegaan tot een besluit om te evacueren met het risico dat het onnodig is? Of afwachten met het risico dat een evacuatie niet meer effectief is?
- Bij een overstroming komt de continuïteit van hulpverlenings-/overheidsorganisaties direct in het gedrang.
- Hou rekening met spontane evacuatie en met eigen handelen door bevolking.
- Ga uit van zelf- en samenredzaamheid van de bevolking.
- Synchroniseer de maatregelen. Zorg bijvoorbeeld dat de evacuatie van het vee niet de evacuatie van mensen belemmert.

Overige aandachtspunten

- Als de stroom door de overstroming uitvalt kunnen gemalen alleen nog handbediend worden. Aansturing via dataverbinding is niet meer mogelijk. Wanneer gemalen uitvallen ontstaat er een probleem voor de waterafvoer. Het waterpeil zal in een groot gebied stijgen. Waterkeringen komen onder druk te staan.
- Riool gemalen vallen uit en kunnen niet meer overstorten. Afvalwater kan hierdoor in oppervlakte water terecht komen.
- Uitgangspunt is dat na 72 uur de instroom van water is gestopt. Er zijn maatregelen genomen en/of de omstandigheden van instromende water is veranderd.
- Processen van drinkwater vinden plaats boven het maaiveld en zijn zodanig uitgevoerd dat er gedurende 10 dagen nog drinkwater geleverd kan worden.
- Hou bij verticale evacuatie rekening mee dat hydroforen uitvallen en vanaf de 3e verdieping (>10m hoogte) geen drinkwater meer geleverd kan worden.
- Op diverse plekken is EPS (piepschuim) toegepast voor wegen. Het is onduidelijk wat dit doet bij een overstroming. Mogelijk zorgt het voor opdrijving en worden wegen verwoest.
- HHNK kan als noodmaatregel coupures sluiten (Zie kopje noodmaatregelen). Nadeel van deze maatregel is dat dit gevolgen kan hebben voor de evacuateroutes. Deze worden hiermee mogelijk geblokkeerd.

Crisiscommunicatie

Veiligheidsregio

- Communiceert over de effecten, maatregelen en handelingsperspectief.
- Onderhoudt contact met NH-Nieuws en pers.

RWS en HHNK

- Communiceert over de actuele situatie (feiten, getroffen gebied, maatregelen en prognoses).
- Geeft informatie over de staat van de dijken en gemalen.

Netbeheerders, Drinkwaterbedrijven en Telecomproviders

- Communiceert over de gevolgen en beschikbaarheid van respectievelijk stroom- en gasvoorziening, drinkwater en internet en telefonie.

Aandachtspunten

- Communiceer z.s.m. over handelingsperspectieven [\(v.w.\)](#) mogelijke uitval elektriciteit.
- Hou bij het meegeven van handelingsperspectieven rekening met de urgentie en prioritering.
- Gebruik de [Wat te communiceren bij overstroming](#) en de [Q&A overstroming](#) waarin boodschappen zijn voorbereid t.b.v. de crisiscommunicatie.
- Wanneer het Interregionale coördinatieplan evacuatie geldt kunnen de communicatie taken opgepakt worden door het [Boven Regionaal Actiecentrum Communicatie \(BRAC\)](#). Hiermee worden de afzonderlijke organisaties ontlast en wordt de communicatie op interregionaal niveau gecoördineerd en uitgevoerd.

Liaison

Een (dreigende) overstroming of extreme wateroverlast beperkt zich zelden tot één veiligheidsregio. Alle getroffen veiligheidsregio's zullen dezelfde informatiebehoefte hebben. Overweeg om [één informatieknoppunt](#) te hanteren. Bijv. door:

- de coördinatie van de liaisons via LOCC-B te laten verzorgen.
- de liaisons deel te laten nemen aan het evacuatieteam. Zie ook [Informatiekaart – Coördinatie evacuatie bij \(dreigende\) overstroming](#).
- als liaison veiligheidsregio's naar de crisispartner toe te gaan.

Noodmaatregelen

- HHNK kan het impactgebied verkleinen door deuren van coupures te sluiten. Coupures zijn onderbreking in een waterkering.

Bijlage 2. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden leden Stafsectie Evacuatieplanning

De Stafsectie Evacuatieplanning wordt ingezet door het IROT/ROT en heeft als hoofdtak het opstellen van een evacuatiestrategie. Deze Stafsectie Evacuatieplanning wordt ad hoc samengesteld. De leden worden door de betrokken Operationeel Leiders gevraagd op basis van de benodigde expertise. Zodra de eerste vier leden aanwezig zijn, kan een start gemaakt worden met de werkzaamheden.

De samenstelling en taken van de Stafsectie Evacuatieplanning is als volgt:

- **Hoofd SE:** De leiding van de Stafsectie Evacuatieplanning (SE) ligt in handen van een 'ontkleurde voorzitter'. Bij voorkeur is dit een hoofd COPI of OL die gewend is leiding te geven aan een multidisciplinair samengeteld team.
- **Informatiemanager (IM):** Stemt af met het hoofd SE en de (I)OL welke informatie wanneer geleverd moet worden. Coördineert, stemt af en ontsluit de informatie met de veiligheidsregio's en partners via LCMS.
- **Geo-informatiemedewerker (GIM):** Maakt het geografisch beeld van de dreiging, op basis van informatie (over het gebied) van de betrokken adviseurs. De GIM dient ervaren te zijn in het verwerken van GEO-data uit verschillende bronnen.
- **Adviseur watersystemen HHNK:** Levert en duidt de waterbeelden van het overstromingsscenario in verschillende tijdseenheden (dreigingsanalyse-waterbeeld), informatie over het gebied (gebiedsanalyse). Stemt af met de kolom Water (waterstaatkundige zaken) en adviseert over bestuurlijke aandachtspunten.
- **Ambtenaar Crisisbeheersing en/of Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid (ACB en/of AOV):** Levert en duidt de bevolkings-samenstelling aan de hand van inwonersaantallen (postcodegebieden, eventueel wijk/buurniveau), informatie over het gebied (gebiedsanalyse en gebiedskennis) en naamgeving routes aan. Stemt af met de kolom Bevolkingszorg (o.a. over opvang evacuees) en adviseert over bestuurlijke aandachtspunten zoals bijv. een noodverordening.
- **Adviseur Politie:** Planning/coördinatie verkeersbegeleiding en capaciteit voor wegafzettingen en openbare orde en handhaving. Stemt het verkeerscirculatieplan af met de wegbeheerders (Gemeenten, RWS, PNH, HHNK)
- **Adviseur RWS-WNN:** Levert en duidt informatie over de Rijksinfrastructuur. Geeft aan welke routes voor evacuatie bruikbaar zijn en stemt het verkeerscirculatieplan af met de politie en de wegbeheerders (Gemeenten, PNH, HHNK).
- **Adviseur Provincie Noord-Holland:** Levert en duidt informatie over de Provinciale-infrastructuur. Geeft aan welke routes voor evacuatie bruikbaar zijn en stemt het verkeerscirculatieplan af met de politie en de wegbeheerders (Gemeenten, RWS, HHNK). Levert informatie over 'kunstwerken' en vaarwegen die in beheer zijn van de PNH.
- **Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA):** Verzorgt defensie bijstandsaanvraag en levert expertise m.b.t. terugwaarts plannen.

- **Adviseur communicatie (liaison BRAC):** Deze medewerker zorgt voor vertaling van de evacuatiestrategie (het handelingsperspectief) naar crisiscommunicatie en stemt deze af met het BRAC. (Het hoofd van het BRAC neemt deel aan het (I)ROT).
- **Adviseur GHOR:** Draagt zorg voor afstemming met ziekenhuizen en zorginstellingen. Adviseert over de evacuatie van verminderd zelfredzame mensen.
- **Adviseur bevolkingszorg:** Draagt zorg voor demografische gegevens, stemt af met AOV/ACB en adviseert over opvanglocaties.
- **Adviseur landbouwhuisdieren (ministerie LNV, LTO):** Draagt zorg voor afstemming met veehouders, geeft hun handelingsperspectieven en coördineert de evacuatie van vee, dan wel de euthanasie en transport. Stemt de evacuatie van vee af met de evacuatiestrategie voor mensen.

Algemeen: Alle adviseurs stemmen af met hun eigen achterban c.q. regionale actiecentra's.

Bijlage 3. Standaardagenda Stafsectie Evacuatieplanning

De Stafsectie vergadert conform de BOB-methode. De leiding van de Stafsectie is voorzitter van het overleg, desgewenst neemt de IOL deel.

De eerste vergadering betreft kennismaking. Om die reden neemt ook de IOL deel (desgewenst het hele IROT). Daarnaast worden ieders taken en rollen geduid en worden de eerste opdrachten uitgezet. Die opdrachten zijn gericht op een zo volledig mogelijk eerste beeld, zie hiervoor de onderdelen van de Excel Tool Tijdlijn Evacuatiestrategie. Tevens wordt in deze 'constituerende' vergadering het eerste beeld op grond van de voorbereide startinformatie, zoals opgenomen in dit plan (zie § 3.1.1) gebruikt voor een eerste beeldvorming. Dit ter ondersteuning van de uit te zetten opdrachten.

De eerste vergadering van de Stafsectie als crisissetie van het IROT betreft presentatie van de prognose van het verwachte waterbeeld na doorbraak. Dit is niet langer de voorbereide startinformatie, maar de eerste reële prognose, opgesteld door de Liaison hydroloog van HHNK. Deze geeft samen met de IM duiding aan het eerste daadwerkelijke beeld.

Vanaf die eerste vergadering als crisissetie wordt de volgende standaard agenda gehanteerd (niet uitputtend), waarbij in het voortschrijden van de tijdlijn het actuele waterbeeld en overige informatie steeds terugkomen.

Opening en mededelingen

Beeldvorming

- Presentatie van de eerste prognose van het waterbeeld/scenario (0 – +24 uur, +48 uur, +72 uur);
- Presentatie van de in relatie tot het waterbeeld betrokken inwoneraantallen, aantallen verminderd zelfredzamen, kwetsbare objecten, aantallen geraamde aantal auto's zelfredzamen, beschikbare evacuatie routes en evacuatie richtingen;
- Presentatie aantallen veebedrijven en aantallen te evacueren dieren;
- Voorstellen voor evacuatiezones op grond van de waterbeeldanalyse;
- Voorstellen evacuatie routes en richting;
- Presentatie beschikbare capaciteiten hulpdiensten, knelpunten en effecten daarvan;
- Stand van zaken van de evacuatie, synchronisatie van maatregelen, knelpunten en effecten daarvan.

Oordeelsvorming

- Wat betekent de prognose van het waterbeeld voor de zonerings?
- Hoeveel tijd is benodigd voor de voorbereiding op en evacuatie van de verminderd zelfredzamen?

- Hoeveel tijd is benodigd voor voorbereiding op en evacuatie van vee/dieren en wat is het effect op de tijdslijn voor de evacuatie van zelfredzamen per zone?
- Hoeveel tijd is dan per zone beschikbaar en wat betekent dit voor de evacuatievolgorde per zone?
- Welke aanvullende vervoermiddelen zijn ter beschikking en wat is de capaciteit per uur hiervan en wat betekent dit voor de tijdslijn en te nemen maatregelen?
- Welke knelpunten worden voorzien of zijn al aanwezig voor de evacuatie van mens en dier, wat betekent dit voor de evacuatiestrategie en welke maatregelen zijn nodig?
- Welke synchronisatie van maatregelen is nodig en welke mogelijke knelpunten kunnen optreden en wat betekent dit voor de evacuatiestrategie?
- Welke capaciteiten van de hulpdiensten zijn benodigd en welke knelpunten treden hier mogelijk in op en wat betekent dit voor de evacuatiestrategie?
- Welke andere capaciteiten zijn benodigd en van welke partijen en wat betekent dit in termen van organisatietijd in relatie tot de evacuatielijnslij?
- Welke scenario's kunnen optreden, die de synchronisatie van maatregelen en de evacuatie verstoren?
- Welke informatie over de dreiging is al bekend onder de bevolking, welke effecten heeft dit en wat betekent dit voor de evacuatie?
- Welke boodschappen en handelingsperspectieven dienen gezien het waterbeeld en de tijdslijn te worden gecommuniceerd en per wanneer?

Besluitvorming – adviezen en voorstellen voor het (I)ROT

- Bepalen tijdslijn en zonering (evacuatie volgorde) en evacuatiestrategie;
- Bepalen tijdslijn risico- en crisiscommunicatie;
- Bepalen handelingsperspectieven voor inwoners/bezoekers;
- Bepalen evacuatielroutes en -richtingen en benodigde maatregelen;
- Bepalen tijdslijn sleutelbesluiten voor (I)RBT: evacuatiebesluiten verminderd zelfredzamen, zelfredzamen, vee/dieren;
- Bepalen maatregelen synchronisatie van maatregelen en bijstellingen daarvan;
- Bepalen maatregelen capaciteiten van de hulpdiensten en partners;
- Bepalen maatregelen voor bijstands/assistentie-aanvragen;
- Bepalen maatregelen tot verzoek maatregelen ministeries J&V en I&W;
- Verzoeken tot het organiseren van opvang aan andere regio's in gang zetten.

Bijlage 4. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden voorzitter veiligheidsregio en burgemeesters

- De burgemeester (of voorzitter veiligheidsregio) zou op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) in verband met de openbare orde en veiligheid aan een waterbeheerder zo nodig een bevel kunnen geven. Toepassing van het beginsel van subsidiariteit houdt echter in, dat hij een verzoek tot interventie doet aan GS of de minister van I&W (behalve indien de tijd dat niet toelaat)²⁰;
- De burgemeester (of voorzitter veiligheidsregio) past hier dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe;
- Indien een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een maatregel of het optreden van een partij in de keten oppervlaktewater en waterkering onverantwoord acht, kan hij:
 - op grond van zijn eigen noodbevoegdheden binnen het domein van openbare orde en veiligheid een bevel geven, of voorschriften uitvaardigen en daarbij binnen dat kader die andere partij dwingend bijsturen, met inachtneming van het beginsel van subsidiariteit; zie de Bestuurlijke Netwerkkkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde.
 - aan de commissaris van de Koning verzoeken te interveniëren. De commissaris kan een aanwijzing geven inzake samenwerking of – voor wat betreft de maatregelen zelf – overleg voeren met die andere partij, of ‘bovenlangs’ verzoeken jegens die andere partij dwingend op te treden. Bovendien kan de commissaris van de Koning een waterschap in het geval van spoed een bevel geven, zie hiervoor onder Toezicht op beheer.
- De CdK kan in zijn rol als rijksorgaan, als onafhankelijk adviseur van het Rijk en behartiger van het nationaal belang optreden. Hij heeft dan bevoegdheden richting rijksheren en burgemeester en voorzitters.
- Als een rijksheren van I&W een maatregel van een burgemeester of voorzitter van een veiligheidsregio onverantwoord acht, kan hij verzoeken dat de commissaris van de Koning ingrijpt. De minister van I&W kan aan de minister van J&V verzoeken in te grijpen. De minister van I&W kan de regie ook volledig naar zich toetrekken, in het bijzonder bij grootschalige overstromingen.
- *Alleen de burgemeester (of voorzitter veiligheidsregio) treft maatregelen jegens de bevolking, in het bijzonder bij evacuatie (zo nodig binnen de kaders van commissaris en J&V), of de minister van J&V treft zelf maatregelen; zie de Bestuurlijke Netwerkkkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde).* Partijen in de functionele keten doen dat niet, met

²⁰ Het toezicht op de keringen als volgt is verdeeld: Voor de primaire keringen de Inspectie Leefomgeving en Transport, namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat en voor de regionale keringen de provincie - GS

uitzondering van eventuele vordering/onteigening van bijvoorbeeld materiaal tot herstel van een waterkering.

- N.B. Indien de voorzitter VR of burgemeester het nodig acht om eerder maatregelen jegens en voor de bevolking te treffen, dan de minister van J&V dit nodig acht, of een andere aanwijzing geeft, kan op grond van jurisprudentie van het Europese Hof, de voorzitter of burgemeester alsnog zelf deze maatregelen treffen.
- Voor de volledige bestuurlijke netwerkkaarten, zie IVF Netwerkkaarten 3 en Bevoegdhedenschema 4.
- Voor grootschalige evacuaties kunnen verschillende evacuatiestrategieën worden onderscheiden; zie IFV Bestuurlijke aandachtspunten crisisbeheersing en crisiscommunicatie.
- Europese en internationale bijstand vindt plaats in het kader van de algemene rampenbestrijding; zie IFV de Bestuurlijke Netwerkkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde.

Bijlage 5. Invulling crisisteam en alarmeringsprocedure

Invulling crisisteam

Het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming, Wateroverlast & Evacuatie boven het Noordzeekanaal geeft de eerste invulling van de crisisteam. Dit betreft het Interregionaal Beleidsteam en het Interregionaal Operationeel Team.

Coördinatie moet leiden tot een gezamenlijk beeld van de situatie, een gezamenlijke interpretatie van de dreiging, synchronisatie van de (voorbereiding op de te treffen) maatregelen en communicatie. Hiervoor is afstemming nodig en deze vindt plaats in het Interregionaal Beleidsteam (IRBT). Het is de invulling van GRIP 5 in het geval van een (dreigende)overstroming.

Samenstelling IRBT

- De voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's;
- De betrokken burgemeester(s) indien de betrokken veiligheidsregio is opgeschaald naar GRIP3;
- De dijkgraaf van hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;
- De hoofdingenieur-directeur van RWS-WNN;
- De Regionaal Militair Commandant;
- Een informatiemanager.

- Zo nodig ook op uitnodiging:
 - De Korpschef Politie Noord-Holland;
 - De Hoofd Officier van Justitie;
 - Strategisch adviseurs zoals bijv. crisiscommunicatie of bestuurlijke netwerkkaarten.

De deelnemers hebben de mogelijkheid om een plaatsvervanger met mandaat af te vaardigen naar het overleg. De veiligheidsregiovoorzitters bepalen tijdens het eerste overleg van het IRBT wie het beleidsteam zal voorzitten²¹.

Het IRBT hoeft niet fysiek bijeen te komen, dit kan digitaal en dit is zelfs aan te raden. De verslaglegger en zijn/haar vervangers worden geleverd door de veiligheidsregio's, met uitzondering van de bronregio.

Samenstelling Interregionaal Operationeel Team (IROT):

Het IROT staat onder leiding van een IROL. De IROL wordt aangewezen door het IRBT. Hij²² krijgt het mandaat om namens de betrokken voorzitters van de veiligheidsregio's aanwijzingen over de uitvoering van de maatregelen te geven aan de Operationeel Leiders van de betrokken veiligheidsregio's.

²¹ Geadviseerd wordt om dit niet de voorzitter van de direct betrokken veiligheidsregio te laten zijn.

²² Waar hij staat kan uiteraard ook zij worden gelezen.

De IROL stelt ad-hoc zijn team samen. De betrokken organisaties leveren ervaren medewerkers voor het invullen van tenminste de volgende functies²³:

- Informatiemanager
- Hoofd Stafsectie Evacuatiestrategie (SE)
- Hoofd Bovenregionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC)
- Verslaglegger
- Strategisch adviseur water
- Strategisch adviseur defensie
- Strategisch adviseur mobiliteit
- Strategisch adviseur zorg

Optioneel (alleen indien noodzakelijk):

- Strategisch adviseur landelijke crisispartners zoals bijv. NCC en LOCC
- Strategisch adviseur vitale infrastructuur

Er is bewust gekozen om de rollen niet te verbinden aan organisaties omdat alle teamleden gesteld staan voor multidisciplinaire uitdagingen. Het team wordt gevormd ten behoeve van het op te lossen probleem, niet op basis van de beschikbare diensten of instanties. Een volledige vertegenwoordiging van alle betrokken organisaties zou het team ook veel te groot maken met vier veiligheidsregio's, twee waterbeheerders, tientallen gemeenten, een groot aantal bedrijven en meerdere vitale sectoren en zorginstellingen. De betreffende rolhouders kunnen zich bij hun taakuitvoering laten ondersteunen door stafsecties.

Alarmering

Wanneer de bronregio de overige veiligheidsregio's verzoekt naar GRIP 5 op te schalen, alarmeert de Meldkamer Noord-Holland de overige regio's en betrokken partners van de crisisteams. De veiligheidsregio's wijzen dan aan welke functionarissen worden afgevaardigd naar IROT, de Stafsectie Evacuatieplanning, het BRAC, de sectie Bevolkingszorg en communiceren dit met MK N-H. Deze informeert tevens de MK AA, die de alarmering van de betrokken functionarissen van VR AA verricht.

²³ De functiebeschrijvingen staan in bijlage E van het coordinatieplan

Bijlage 6. Informatie bij (dreigende)overstroming

Beantwoording van de volgende vragen geeft vlot inzicht in de (dreigende) situatie²⁴. De operationele planning kan op basis daarvan verder ontwikkeld worden. De kleur van de vraag geeft aan in welke fase van de dreiging/overstroming deze vraag relevant is. Groen gaat om vragen voor een overstroming, rood gaat om vragen na de overstroming. Zowel risico's in het overstroomde gebied, als effecten van de overstroming voor vitale infrastructuur, milieu en mens, dier en kwetsbare objecten worden inzichtelijk gemaakt, als de vragen worden beantwoord.

Aangezien de evacuatie van inwoners gefaseerd gaat, zijn op verschillende momenten in de tijd, enkele gebieden al overstroomd, en kunnen andere (bedreigde) gebieden nog geëvacueerd worden. Dus tijdens het maken van de evacuatie planning, zijn naast de antwoorden op de groene vragen, zijn ook de antwoorden op de rode vragen relevant.

Informatiebehoefte Voorbereiding

Informatiebehoefte Redding

** betekent: Deze vraag kan bij meerdere fasen van de crisis relevant zijn

	Informatie over het waterbeeld	Leverancier(s) informatie
	Dreiging scenario's overstromingen	
1	Wat is het meest waarschijnlijke en ernstige scenario?	WS, RWS, WMCN
2	Binnen hoeveel tijd wordt overschrijding van de gegarandeerde waterkerende hoogte verwacht?*	WS, RWS, WMCN
3	Als het meest waarschijnlijke scenario plaatsvindt, hoe ontwikkelt het waterfront zich dan na 2, 4, 6, 8 en 10 uren? En na 1, 2, 3, 10 dagen?*	WS, RWS, WMCN
4	Als het meest ernstige scenario plaatsvindt, hoe ontwikkelt het waterfront zich dan na 2, 4, 6, 8 en 10 uren? En na 1, 2, 3, 10 dagen?*	WS, RWS, WMCN
	Gebied met watercrisis	
5	Waar is het mogelijke overstromingsgebied?*	WS, RWS, WMCN
6	Wat zijn verschillende waterdiepten in het overstroomde gebied? (evacuatiezones)*	WS, RWS, WMCN
7	Op welk moment komt naar verwachting het water via sloten en vaarten omhoog in het gebied?*	WS, RWS, WMCN
8	Welk gebied blijft naar verwachting droog?*	WS, RWS, WMCN
9	Aan welke waterdiepte kunnen gebieden worden blootgesteld?*	WS, RWS, WMCN
10	Welk gebied heeft een grote waterdiepte of grote stijgsnelheid? (gevaaren in omgeving)	WS, RWS, WMCN
	Schade watersysteem en maatregelen	
11	Zijn er preventieve maatregelen die hulpverleningsdiensten in samenwerking met waterbeheerders kunnen nemen ter bescherming van gebieden?*	Multidisciplinair
12	Zijn er maatregelen die waterbeheerders kunnen nemen ter bescherming van gebieden die nog niet zijn overstroomd?	WS, RWS, WMCN, adviseurs profit sector

²⁴ Bron: Landelijk Project Water en Evacuatie, Gids Informatie-uitwisseling bij overstromingen en ernstige wateroverlast, juni 2017

	Informatie over vitale infrastructuur en milieu bij watercrises	Leverancier(s) informatie
	Vitale infrastructuur	
1	Welke vitale infrastructuur bevindt zich in het gebied?	VR
2	Welke vitale objecten bevinden zich in het gebied?	VR
3	Welk effect heeft de situatie op de infra van gas en elektra tijdens de crisis. En hoe verloopt dat in de tijd?*	Gas elektra bedrijven, landelijke netwerkbeheerder, EZ
4	Welk effect heeft de situatie op de infra drinkwater tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?*	Drinkwaterbedrijven, ILT
5	Welk effect heeft de situatie op de infra van ICT en Telecom tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?*	ICT telecom bedrijven, NCSC/IRB, EZ
6	Welke effect heeft de situatie op de vitale objecten? Hoe verloopt dat in de tijd?*	VR, operationele diensten, ziekenhuizen, voedselleveranciers
7	Is het Nationaal Noodnet (NVC)operationeel?	V&J, KPN
	Infrastructuur transport	
8	Welke wegen zijn begaanbaar en welke niet tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?*	RWS, PRV, GEM, WS
9	Hoe is de doorstroming op de wegen van gemeente, provincie en Rijk tijdens de crisis? En hoe verloopt dat in de tijd?	GEM, PRV, RWS, WS
	Milieu	
10	Wat is het effect van de overstroming op milieugevaarlijke bedrijven op dit moment en in de komende periode?	WS, BRW
11	Zijn er buisleidingen met gevaarlijke stoffen in het gebied die beschadigd zijn geraakt?	WS, GEM, BRW, RWS
12	Met welke vervuilde gebieden krijgen we te maken de komende periode?	WS, VR, GEM, BRW

	Informatie over mensen, dieren en kwetsbare objecten	Leverancier(s) informatie
	Mens, dier, kwetsbare objecten	
1	Hoeveel mensen bevinden zich waar in het gebied?*	GEM, VR
2	Hoeveel verminderd zelfredzamen bevinden zich waar in het gebied?*	GEM, VR
3	Hoeveel dieren bevinden zich waar in het gebied?*	LTO, EZ, GEM
4	Hoeveel schade kan er ontstaan als het gebied overstroomd is?	RWS
5	Is er cultureel erfgoed in het gebied aanwezig?	GEM, VR, Rijksdienst Cultureel Erfgoed
6	Hoeveel slachtoffers zijn er naar schatting gevallen?	VR
7	Zijn/Waren er bijzondere activiteiten in het gebied? (evenementen o.i.d.)	GEM, VR
8	Hoe water robuust zijn woningen en gebouwen? Welke panden kunnen bezwijken?*	BZK, Gem
9	welke gebouwen nog geschikt voor publieke schuillocaties.	GEM
10	Welke kwetsbare objecten zoals woningen, campings, hotels, evenemententerreinen, dierenpensions, dierentuinen zijn in het gebied aanwezig?*	Multidisciplinair
11	Hoeveel schade is er naar schatting in het overstroomde gebied?	Multidisciplinair

Bijlage 7. Kaartlagen combineren voor gebiedsanalyse

Om inzicht te krijgen in wat de impact van een overstroming kunnen zijn, is het van belang dat er antwoord verkregen wordt op een aantal vragen:

1. Wat kan er gebeuren in welke gebieden?
 - Welke overstromingen (voorbeeldscenario's) kunnen in de veiligheidsregio zorgen voor ernstige dreiging?
 - Waar in de regio kunnen deze overstromingsscenario's plaatsvinden en hoe waarschijnlijk is dat?
 - Welke gebieden in de veiligheidsregio kunnen in de impactzone terecht komen?
 - Wat is dan de ernst met betrekking tot leefbaarheid? Voor hoe lang? Met welke waarschuwingstijd?
 - Hoeveel waarschuwingstijd is er met een dergelijk scenario?
 - Hoe snel neemt de dreiging toe?
 - Waar heeft de impact in deze gebieden een verwoestende kracht?
2. Welke partners zijn nodig voor de impactanalyse?
 - Welke partners zijn nodig om in beeld te krijgen wat de effecten zijn in die gebieden?
3. Wie of wat wordt er getroffen in welke impactzone?
 - Hoeveel personen zijn aanwezig in de verschillende impactzones (eventueel ingedeeld naar mate van verstoring leefbaarheid) en waar bevinden deze zich?
 - Hoeveel dieren zijn aanwezig in de verschillende impactzones en waar bevinden deze zich?
 - Welke zeer kwetsbare objecten zijn aanwezig in de verschillende impactzones en waar bevinden deze zich?
 - Welke vitale infrastructuur is aanwezig in de verschillende impactzones en waar bevindt deze zich?
 - Welke vitale objecten zijn aanwezig in de verschillende impactzones en waar bevinden deze zich?
 - Welke bedrijven met gevaarlijke stoffen zijn aanwezig in de verschillende impactzones en waar bevinden deze zich?
 - Welke buisleidingen met gevaarlijke stoffen zijn aanwezig in de verschillende impactzones en waar bevinden deze zich?
4. Bij welke impact van een overstroming en na welke tijdsduur ontstaat er een probleem?
 - Voor aanwezige zeer kwetsbare objecten;
 - Voor aanwezige vitale infrastructuur;
 - Voor aanwezige vitale objecten;
 - Voor aanwezige bedrijven met gevaarlijke stoffen;
 - Voor aanwezige buisleidingen met gevaarlijke stoffen.
5. Welke keteneffecten kunnen optreden bij welke overstromingen en tijdsduren?
 - Welke vitale infrastructuur kan uitvallen en welke keteneffecten kan dit veroorzaken?

- Welke milieugevaarlijke bedrijven kunnen uitvallen en welke keteneffecten kan dit veroorzaken?
 - Bij welke impact van een overstroming en tijdsduren treden deze keteneffecten op?
 - Tot hoe ver in de omgeving reiken deze effecten?
 - Wat (zeer kwetsbare objecten, vitale infrastructuur/-objecten, bedrijven/buisleidingen met gevaarlijke stoffen) wordt er nog meer getroffen als gevolg van deze keteneffecten?
6. Wat is de benodigde hersteltijd?
- Voor vitale infrastructuur?
 - Voor vitale objecten?
7. Hoe leefbaar is het gebied nog bij de betreffende waterdieptes en tijdsduren?
- Hoe leefbaar is het gebied als niet wordt ingegrepen door de beheerders van kwetsbare of vitale objecten/vitale infrastructuur zelf, of door de veiligheidsregio's en haar vitale partners?
8. Welke mogelijkheden voor aanwezigen zijn er om te vluchten/schuilen?
- Waar zijn vluchtmogelijkheden/veilige plaatsen in het gebied?
 - Welke infrastructuur is bruikbaar in de verschillende impactzones?
9. Wat zijn de pijnpunten in de impactzone die nadere aandacht nodig hebben?
- Welke aanwezigen vragen om een nadere analyse?
 - Welke zeer kwetsbare objecten vragen om een nadere analyse?
 - Welke vitale infrastructuur vraagt om een nadere analyse?
 - Welke vitale objecten vragen om een nadere analyse?
 - Welke bedrijven met gevaarlijke stoffen vragen om een nadere analyse?
 - Welke buisleidingen met gevaarlijke stoffen vragen om een nadere analyse?
 - Welke overige zaken vragen om een nadere analyse?

De vragen 1 tot en met 6 en 8 zijn bedoeld om gegevens te vergaren. Bij de vragen 7 (leefbaarheid) en 9 (pijnpunten) is er sprake van het uitvoeren van een analyse. De antwoorden op deze vragen kunnen alleen verkregen worden in samenwerking tussen een aantal verschillende partijen²⁵. De veiligheidsregio fungeert daarbij als de vragensteller, de initiator van het proces. Zij voert dat proces uit samen met de dreigingsexperts en zo nodig met andere relevante partijen zoals bijvoorbeeld beheerders van de vitale infrastructuur, beheerders van zeer kwetsbare objecten en van bedrijven/buisleidingen met gevaarlijke stoffen.

²⁵ De Handreiking Impactanalyse is een hulpmiddel om de antwoorden op die vragen in kaart te krijgen voor het overstromingsscenario. Deze werkwijze is ook generiek toe te passen.

Bijlage 8. Inventarisatielijst kwetsbaar, vitaal en milieu

In deze bijlage is een lijst opgenomen van zaken waaraan gedacht kan worden bij het uitvoeren van de gebiedsinventarisatie. De lijst is opgedeeld in drie hoofdonderdelen: kwetsbaar (personen, dieren en zeer kwetsbare objecten), vitaal (vitale infrastructuur en vitale objecten) en milieu (voor het milieugevaarlijke bedrijven, opslagen en buisleidingen).

Kwetsbaar

Plaatsen waar personen verblijven

- Woningen
- Woonschepen
- Woonwagens
- Recreatiewoningen
- Campings
- Hotels/motels/jeugdherbergen etc.
- Evenemententerreinen
- Air B&B (ook woningen, wel aparte functie)
-

N.B. Het gaat er bij de inventarisatie van plaatsen waar personen verblijven niet om, om een inventarisatie op objectniveau uit te voeren, maar om aantallen personen in een bepaald gebied in beeld te brengen met het oog op de evacuatieopgave.

Plaatsen waar dieren verblijven

- Dierentuinen
- (Intensieve) veehouderijen
- Kinderboerderijen
- Dierenpensions
- ...

N.B. Het gaat er bij de inventarisatie van plaatsen waar dieren verblijven niet om, om een inventarisatie op objectniveau uit te voeren, maar om aantallen dieren in een bepaald gebied in beeld te brengen met het oog op de evacuatieopgave.

Zeer kwetsbare objecten

- Zeer kwetsbare gebouwen conform het BKL²⁶, bijlage VI, categorie A sub 1, 2 en
 - Gebouwen met een gezondheidszorgfunctie met bedden:
 - Ziekenhuizen
 - Verpleeghuizen
 - Gebouwen met een woonfunctie voor zorg
 - Bejaardenhuizen
 - Instellingen voor jeugdzorg
 - Instellingen voor mensen met een beperking

²⁶ Besluit kwaliteitseisen leefomgeving (BKL, consultatieversie dd. 1 juli 2016)

- Gebouwen met een cel functie
 - Detentie instellingen/gevangenissen
 - politiebureaus
- Cultureel erfgoed (musea, landhuizen, archieven, monumentale panden, speciale collecties, molens, etc. Meer informatie over erfgoed is te vinden op www.erfgoedmonitor.nl. De rijksmonumenten zijn te vinden op de website Veilig Erfgoed waar de LIWO-kaartlagen²⁷ gecombineerd zijn met erfgoedlocaties)

Vitaal

N.B. Het gaat er bij de inventarisatie van vitale infrastructuur en vitale objecten om dié infrastructuur en objecten te inventariseren die bij uitval problemen veroorzaken in een groot gebied of bij zeer kwetsbare objecten. Over het algemeen gaat het dan over (objecten binnen) de hoofdinfrastructuur. Daarnaast gaat het om objecten binnen de infrastructuur waar zeer kwetsbare objecten²⁸, of voor de hulpverlening vitale objecten op zijn aangesloten.

Vitale infrastructuur/objecten

- Gas
 - Gasdistributie en meetstations
 - Gasdistributienetwerk
- Stadsverwarming
 - Stadsverwarmingscentrale
 - Distributiestations stadsverwarming
 - Stadsverwarmingsleidingen
- Elektriciteit
 - Elektriciteitscentrales
 - Transformator-/onderstations
 - Wijk-distributiestations
 - Elektriciteitsleidingen
- ICT
 - ICT-centra (server hubs)
 - Telefoonzendmasten + voeding
 - Telefoon/internetcentrales en verdeelkasten
 - Telefoon/internetkabels
 - Noodcentrales en –netwerk
 - CAI en glasvezelcentrales en verdeelkasten
 - CAI en glasvezelkabels en internet
- Drinkwater
 - Drinkwaterwinpunten
 - Drinkwaterreservoirs
 - Drinkwaterdistributienet

²⁷ Het Landelijk Informatiesysteem Water en Overstromingen (LIWO) bevat kaartlagen voor professionals die zich bezighouden met (de voorbereiding op) wateroverlast en overstromingen in Nederland.

²⁸ Denk daarbij aan de vitale processen die zijn gedefinieerd en gecategoriseerd in de zogenoemde categorieën A en B door het NCTV.

- Oppervlaktewater
 - Gemalen (sommigen met eigen noodstroom, anderen niet)
- Riolering
 - Rioolwaterzuiveringsinstallaties
 - Rioolgemalen en pompen (gemeentelijk en waterschap)
- Transportinfrastructuur
 - Hoofdwegen
 - Wijkontsluitingswegen
 - Tunnels en onderdoorgangen
 - Vaarwegen
 - Viaducten
 - Verkeersleiding posten
 - Aquaducten
 - Sluizen
 - Havens
 - Navigatieposten scheepvaart
 - Spoorwegen
 - Metro
 - Stations
 - Emplacementen
 - Luchthavens
 - Verkeersleiding posten luchtvaart

Voor hulpverlening vitale objecten

- Crisiscentra, alarm en coördinatiepunten
- (Brandweer, ambulance, politie, defensie)
- Rampenzenders
- Ziekenhuizen/Universitair Medisch Centrum
- Bevoorradingcentra ziekenhuizen
- Productiecentra en opslag geneesmiddelen
- Opslag van voedsel
- Opslag van noodvoorzieningen
- ...

Milieu

- BRZO-bedrijven
- IPPC-bedrijven
- Bedrijven waar radioactieve stoffen worden opgeslagen/geproduceerd
- Buisleidingen waardoor milieugevaarlijke stoffen worden getransporteerd

Bijlage 9. Realisatie E-Zone kaarten

Bronnen om te komen tot een evacuatiestrategie en zonering

De evacuatiestrategie, het komen tot zonering en terugwaarts plannen is gebaseerd op een aantal uitgangspunten en beschikbare data uit verschillende bronnen.

We beschrijven in deze bijlage de (data)bronnen en hun bronhouders. Dit betreft geen uitputtende lijst en zeker geen actuele lijst. Het is raadzaam om tijdens van het bepalen van de strategie de beschikbare en meeste actuele bronnen te raadplegen. Hieronder worden de bronnen in volgorde van raadplegen besproken.

Waterbeeld

Het waterbeeld wordt gemodelleerd door het Hoogheemraadschap en geeft inzicht in het verloop van het water in tijd, diepte en het gebied wat bedreigd wordt. Aandachtspunt hierbij is dat voor het bepalen van de evacuatiestrategie wordt gewerkt in tijdstappen van hele uren. De waterbeelden die worden aangeleverd aan de Stafsectie Evacuatieplanning dienen dit te ondersteunen in beeld en naamgeving.

Inwonersaantallen

Het exact bepalen van het aantal inwoners in een gebied is tijdrovend en zal nooit sluitend zijn. Om toch een beeld te verkrijgen wordt gebruikt gemaakt van de data van het Centraal Bureau van de Statistiek. Op basis van het waterbeeld, wordt gebruik gemaakt van de aggregatieniveaus bewoners aantal per gemeente, buurt en wijk. Te raadplegen via: <https://cbsinuwbuurt.nl/> Data afkomstig uit gemeentelijke databases zullen een hogere nauwkeurigheid bevatten. Is deze beschikbaar, dan is het aan te bevelen om vanuit deze informatie te gaan werken.

In beide gevallen geldt, rond de aantallen naar boven af, om hiermee een marge te hebben, van aanwezige personen. (Denk aan werkenden, bezoekers, etc.)

Evacuatiezonering

Het bepalen van de E-Zones (inclusief V-Zones) geschiedt op basis van het waterbeeld, het verloop hiervan in tijd, reliëf (hoogte gebied) en een natuurlijke begrenzing van gebieden (denk hierbij aan hoofdwegen, waterwegen of andere herkenbare scheidingsvormen).

Bij het bepalen van de verschillende evacuatiezones is het raadzaam om eerst het waterbeeld van de eerste 24 uur in zijn geheel te doorleven. Hierdoor ontstaat er een gemeenschappelijk beeld van het scenario en de prioriteiten. Dit maakt dat wordt voorkomen dat men in te kleine tijdstappen of zoneringen gaat werken/denken.

Het is dan ook aan te bevelen om te starten met een begrenzing van de eerste zone die het gebied bestrijkt waar het water het eerste komt en na 4 uur staat. De opvolgende zones worden gedefinieerd op basis van het waterbeeld in tijd, relatief en de natuurlijke begrenzing.

Om de E- en V-zones visueel te maken voor de Stafsectie, crisisorganisatie en wellicht zelfs voor communicatie, maakt men gebruik van de LCMS Plot. Deze

applicatie is de geografische tekentool voor het Landelijk Crisismanagementsysteem, die gebruikt wordt door de veiligheidsregio's om informatie ten tijde van een ramp of crisis met elkaar uit te wisselen. Het duiden van de E-Zones in deze tool geschied door gebruik maken van de mogelijkheid om polygonen te tekenen, te voorzien van onderscheidende kleuren en deze te voorzien van een tekstlabel. Deze handelingen worden uitgevoerd door een geografische informatiemedewerker (GIM) van de veiligheidsregio.

De evacuatiestrategie

De strategie wordt bepaald door de tijd die nodig is voor de inwoners/bezoekers om de E-Zones te verlaten in de aangewezen (wind)streken (noord, oost, west, zuid via de A... of N...).

Bijlage 10. Checklist sleutelbesluiten

Sleutelbesluiten zijn voorziene besluiten voor mogelijke oplossingsrichtingen met (grote) maatschappelijke gevolgen, die vaak binnen beperkte tijd en met de nodige mediadruk moeten worden genomen. Onderstaande checklist kan daarvoor worden gebruikt. Deze lijst is niet uitputtend.

- Veiligstellen eigen capaciteit;
- Vaststellen mandaat IROL;
- Vaststellen financieel kader voor IROT;
- Vaststellen preventieve en mitigerende (waterhuiskundige) maatregelen;
- Evacuatiebesluit (wie, wanneer);
- Uitvoeringsbesluit evacuatie (operationele uitvoering op hoofdlijnen);
- Stilleggen van bepaalde processen of activiteiten;
- Aanvragen bijstand defensie e.a.;
- Vaststellen communicatiestrategie (inclusief bepalen boegbeeld);
- Opstarten nafase.

Voor de toelichting en uitwerking zie Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen pagina's 37 t/m 45 en het document Strategische dilemma's en sleutelbesluiten bij (dreigende) overstroming (Programma Watercrisis - september 2021).

Bijlage 11. Gebruik Excel tool 'Tijdelijk evacuatiestrategie'

Waar vindt men de Excel en toelichting synchroniseren van maatregelen

Het vullen van de Excel tool

De Excel tabel c.q. Excel tool, is een hulpmiddel om het terugwaarts plannen van de evacuatiestrategie inzichtelijk te maken in de tijd en de bijhorende acties en besluiten. Om de tool in te zetten wordt gebruik gemaakt van een aantal uitgangspunten.

- De tijd welke benodigd is om de gehele populatie uit een gebied te krijgen wordt vermeerderd met + 4 uur. Deze 4 uur is de marge om vanuit een horizontale evacuatie over te gaan naar een verticale evacuatie tot het moment dat het water het gebied bereikt.
- De evacuatietijd wordt berekend op basis van de capaciteit van 1 ontsluitingsweg. De reden hiertoe is dat bij een grootschalige evacuatie mobiliteitsproblemen te verwachten zijn en doorgebruikmaking van de 1 ontsluitingswegmethodiek, een marge is ingebouwd voor de benodigde tijd.
- Wij raden aan om de strategie op te bouwen in sprints. De eerste strategie is gebaseerd op de prognose van het waterbeeld van +24 uur. Gedurende de 24 uur kan het waterbeeld bijgesteld worden voor de komende +48 uur en de strategie kan hierop aangepast worden.
- Het spreekt voor zich, dat eerder starten met de evacuatie aan te bevelen is. Het inboeten op de tijd maakt dat marges zeer minimaal worden.
-

Naast de te nemen maatregelen in de eigen regio, kunnen ook de te nemen maatregelen bij buurregio's en overige partners vermeld worden. Daarmee ontstaat inzicht in de totale strategie en de synchronisatie van de maatregelen. Ook is een kolom opgenomen voor de zogenoemde sleutelbesluiten, zodat de strategie en bijbehorende besluiten, bestuurlijk voorgelegd kunnen worden. De Excel-tabel kent een vaste vorm, maar is eenvoudig aan te passen en uit te breiden, zodat deze toepasbaar is op iedere situatie.

Er zijn twaalf werkbladen beschikbaar:

- 2 groene ingevulde werkbladen (zie uitgewerkte voorbeeldscenario's in bijlage 12);
- 1 rood leeg werkblad voor de warme situatie;
- 9 oranje lege werkbladen (zie niet uitgewerkte voorbeeldscenario's in Bijlage 13).

Voorbeeld

Uit het bepalen van de evacuatiezones resulteert dat de eerste zone (E-Zone1) een benodigde evacuatietijd van 12 uur nodig heeft om de gehele populatie via een N-weg te laten evacueren.

In deze 12 uur zit, nog niet de 4 uur marge voor de overschakeling van horizontaal naar verticaal, waarmee we op een totaal van 16 uur komen om aan te vangen met de totale evacuatie.

Bovenstaande wordt op onderstaande wijze weggeschreven in de Excel-tabel en ter illustratie zijn ook de overige kolommen voorzien van besluiten en maatregelen.

Tijd	Dag	Situatie	Sleutelbesluiten	Maatregelen eigen regio	Maatregelen buurregio's	Maatregelen overige	
-72 uur	-3	Dreiging overstroming	Opschaling GRIP4	Inventarisatie betrokken partijen Dwingend advies tot evacuatie van vee (landbouwhuisdieren) in V-Zone 1)			
-60 uur	-3	50% kans	Opschaling GRIP5 (Prioriteren) preventieve en mitigerende maatregelen Mandaat en financieel kader IROT	Zonering evacuatie bepalen	Opschaling GRIP 5 Inrichten interregionale teams conform Interregionaal Coördinatieplan. Bepalen locatie(s) van de teams.		
-48 uur	-2		Evacuatiestrategie opstellen Communicatiestrategie	Start communicatie volgens communicatiestrategie		Inventarisatie opvanglocaties	
-42 uur	-2						
-36 uur	-2	80% kans	Uitvoeringsbesluit evacuatie			Verkeersmaatregelen treffen door politie en wegbeheerders	
-30 uur	-2						
-24 uur	-1		Stilleggen (vitale) processen in bedreigd gebied			Opvanglocaties operationaliseren	
-18 uur	-1			Start horizontale evacuatie zone 1 Stop horizontale evacuatie van vee (landbouwhuisdieren van V-Zone 1)			
-12 uur	-1			Voorbereiden reddingsoperatie		Opvanglocaties gereed	
-10 uur	-1						
-8 uur	-1	90% kans					
-6 uur	-1						
-4 uur	-1			Stop horizontale evacuatie E-Zone 1 Start verticale evacuatie E-Zone 1			
0 uur	0	Doorbraak					
4 uur	1						
8 uur	1						
12 uur	1						
24 uur	1						
32 uur	2						
48 uur	2						
72 uur	3						

Bijlage 12. Uitgewerkte voorbeeldscenario's Den Helder en Waterland

In deze bijlage zijn op basis van de beschreven methode in hoofdstuk 3, voor twee voorbeeldscenario's methode onderdeel 1A, 1B en 1C beknopt uitgewerkt. In een reële overstromingssituatie kan 1C input leveren voor methode onderdeel 2C. Voor methode onderdelen 1C en 2C is, zoals eerder aangegeven, een Excel tool beschikbaar, waarin sleutelbesluiten en maatregelen worden geborgd. In de Exceltool zijn de voorbeeldscenario's uit deze bijlage ook opgenomen.

Voorbeeldscenario 1. Den Helder - VR Noord-Holland-Noord

In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het impactgebied betreft ook andere veiligheidsregio's.

Uitgewerkt voorbeeldscenario 1 'Den Helder': Dit betreft een overstroming vanuit zee. Direct wordt de stedelijke omgeving getroffen. Dit type overstroming wordt relatief goed voorspelt omdat de storm en springvloed op een bepaald moment het gebied raken.

Dreigingsanalyse (1A)

Dit scenario kan optreden bij een ernstige stormvloed met een noordwesterstorm in combinatie met springtij. De verwachte waterstand op de Noordzee is ongeveer +4.00 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario's is gesimuleerd dat de Helderse zeewering bezwijkt.

Het noordwestelijk deel van de kop van Noord-Holland komt onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied zal een maximale stand van ongeveer 1 meter diepte bereiken. Het impactgebied is stedelijk gebied (onder andere gemeente Den Helder) en poldergebied met agrarisch gebruik met kapitaalintensieve teelt (onder andere bloembollen).

In dit scenario verspreidt het water zich heel snel via o.a. het Noord Hollands kanaal in het gebied rond Den Helder. Bovenlangs in het gebied ligt de zeedijk, de Helderse Zeewering. Wanneer het water terugtrekt, holt het water deze dijk uit. De dijk glijdt dan af. Vanaf dat moment spelen getijdenbewegingen een rol in het getroffen gebied. De bres zal tussen de 40 en 100 meter of nog groter zijn. Bij dit scenario heeft windkracht en windrichting veel impact op de situatie in het gebied.

Leefbaarheid in het grootste deel van het gebied is na de doorbraak en overstroming acuut levensbedreigend, met een diepte van minimaal 1 meter. Den Helder heeft ook hoogbouw. Mensen die kiezen om verticaal evacueren zullen er rekening mee moeten houden dat het 3 tot 7 dagen kan duren voor ze

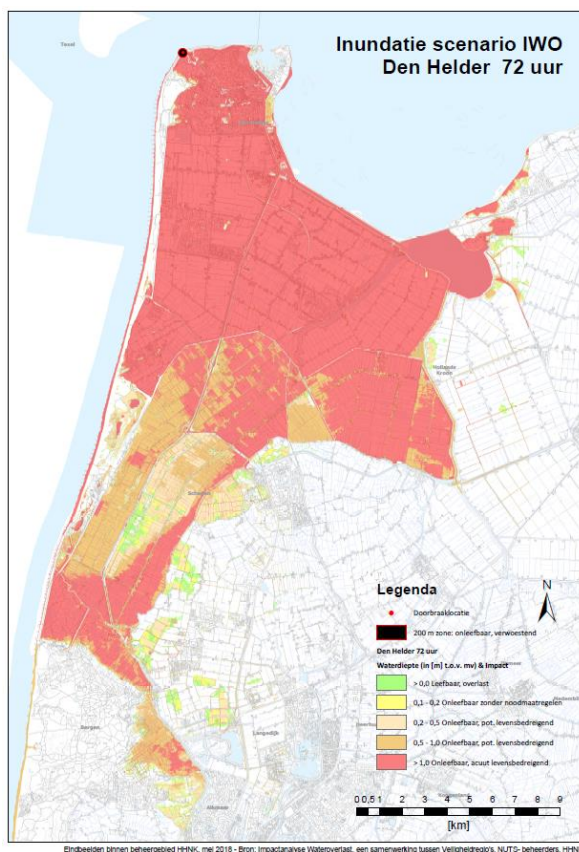
gered worden. Acht tot twaalf uur voor de doorbraak plaatsvindt, is het redelijk zeker dat de overstroming zal plaatsvinden.

Hoe langer je voor de potentiële doorbraak zit, hoe meer onzekerheid in het proces zit. Als we ervan uitgaan dat de dijk bezwijkt, dan moet je gaan evacueren.

Als mitigerende maatregelen onvoldoende werken, kan het overstromde gebied reiken tot aan Alkmaar na 72 uur of langer. Delen blijven droog, waaronder de stad Schagen.

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied 72 uur na dijkdoorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

Gebiedsanalyse (1B)

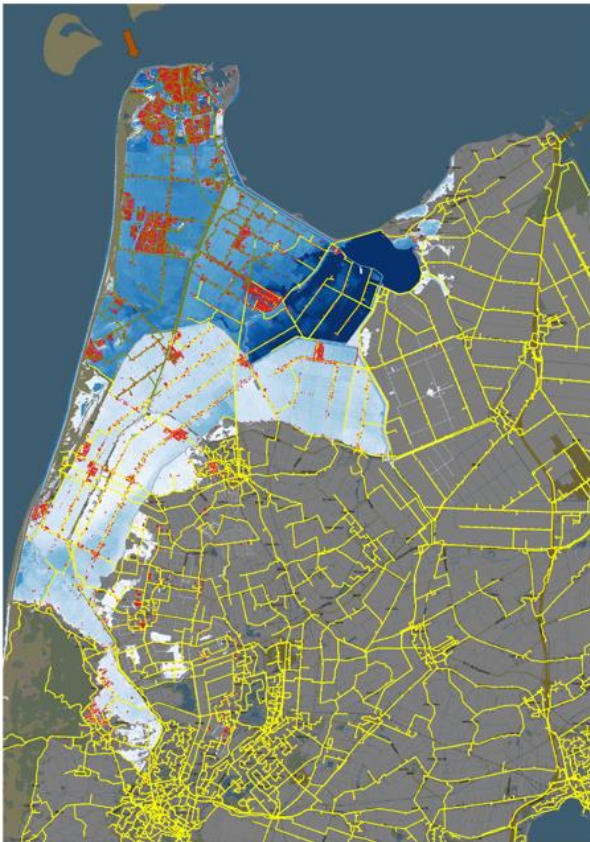
Eén uur na overstroming zijn al 19.000 mensen getroffen. Deze moeten tijdig worden geëvacueerd. Wanneer de overstroming drie à vier uur gaande is worden 30.000 tot 40.000 mensen bedreigd. Dit is het gebied tot aan Julianadorp. Dit gehele gebied, de hele bebouwde kom van Den Helder, wordt in zijn geheel preventief evacueert, omdat dit veel tijd kost. Rond de twintig procent van de inwoners blijft zitten in het bedreigde gebied; dit geldt statisch als uitgangspunt bij overstromingsdreigingen.

Bijzonderheden bij dit voorbeeldscenario zijn:

- Het water dat binnenstroomt is zout;

- Er is sprake van getijdenbewegingen; eb en vloed. Dit heeft invloed op de impact en het verloop van de instroom van water;
- Het hoogheemraadschap heeft de mogelijkheid om de coupures van de tweede waterkering te sluiten om het impactgebied te verkleinen;
- Dit heeft gevolgen voor de evacuateroutes; deze worden hiermee mogelijk geblokkeerd;
- Er ligt een marinebasis in het gebied; deze raakt geïsoleerd vanaf het land;
- MVKK De Kooy/Den Helder Airport overstroomt eveneens;
- De NAM wordt bedreigd; het is niet zeker of deze niet ook onderstroomt.

Deze kaart geeft het gebied 72 uur na dijkdoorbraak weer.

Zoning, vluchtroutes en tijdljn evacuatiestrategie (1C)

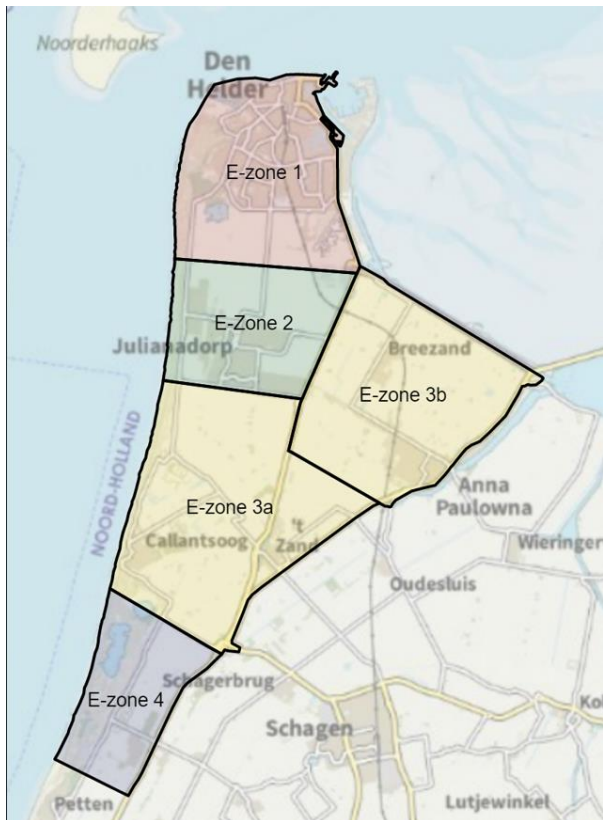
In deze paragraaf wordt de evacuatiestrategie voor het eerste voorbeeldscenario uitgewerkt.

Evacuatiezones en bijbehorende vluchtroutes

Er is een onderverdeling gemaakt in E-Zones op basis van kernen waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden om het gebied te verlaten (via noordelijke, oostelijke, zuidelijke, westelijke richting), het nemen van mitigerende maatregelen en de aankomsttijd van het water.

Onderstaande kaart geeft weer welke E-zones in dit scenario zijn aangewezen voor de eerste 24 uur. In de kaart staan de verschillende gebieden gedefinieerd, die na elkaar worden geëvacueerd. Er zijn vier deelgebieden gedefinieerd. Hierbij

wordt opgemerkt, dat hoe verder je van bres komt, hoe onzekerder het wordt qua waterbeeld. Inwoners uit de verschillende drie gedefinieerde gebieden, moeten tijdens de evacuatie ongestoord het gebied kunnen verlaten met eigen vervoer en vervoer geregeld door hulpverlening. Veilige windstreken om het gebied te verlaten worden per E-zone benoemd in de warme situatie. Per gedefinieerd evacuatiegebied wordt een voorkeursvluchtroute aangegeven. Terugkeren is op het moment van evacuatie niet mogelijk.

Hoewel verticaal evacueren in dit scenario, vanwege de omvang, niet wenselijk is, wordt wel door de veiligheidsregio gecommuniceerd vanaf welke verdieping men nog droog zal blijven.

Per E-Zone is geïnventariseerd hoeveel inwoners het heeft, met hoeveel auto's deze inwoners het gebied kunnen verlaten en hoelang dat ongeveer duurt. Per zone wordt een extra veiligheidsmarge van 4 uur gehanteerd. Deze wordt bij de benodigde tijd opgeteld. Verder zijn per E-Zone de vluchtroutes beschreven.

E-Zone 1

- Totaal 56.000 inwoners → 25.000 auto's → 14 uur om het gebied leeg te krijgen
- E-Zone 1 omvat Den Helder
- Start horizontale evacuatie E-Zone 1 op T-18
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 1 op T-4
- Start verticale evacuatie E-Zone 1 op T-4
- E-Zone 1 vertrekt richting het zuiden en/of het oosten via de N250/N9/N99
- Het bedreigde gebied loopt tot aan Alkmaar zonder mitigerende of falende maatregelen HHNK, in het uiterste geval – 'worst case' scenario

E-Zone 2

- Totaal 13.850 inwoners → 6200 auto's → 4 uur om het gebied leeg te krijgen
- E-Zone 2 omvat Julianadorp
- Start horizontale evacuatie E-Zone 2 op T-4
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 2 op T+0
- Start verticale evacuatie E-Zone 2 op T+0
- E-Zone 2 vertrekt richting het zuiden via de N9
- Het bedreigde gebied loopt tot de denkbeeldige lijn Petten-Schagen.
- Evacuees moeten doorrijden tot de denkbeeldige lijn Bergen-Alkmaar-Heerhugowaard

E-Zone 3

- Totaal 17.000 inwoners → 7400 auto's → 4 uur om het gebied leeg te krijgen
- E-Zone 3a omvat Grote Keten, Callantsoog en het Zand
- E-Zone 3b omvat Breezand, Anna Paulowna en Gelderse buurt
- Start horizontale evacuatie E-Zone 3 op T+4
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 3 op T+12
- Start verticale evacuatie E-Zone 3 op T+12
- E-Zone 3a vertrekt richting het zuiden via de N9
- E-Zone 3b vertrekt richting het oosten via de N99
- Het bedreigde gebied loopt tot de denkbeeldige lijn Petten-Schagen.
- Evacuees moeten doorrijden tot de denkbeeldige lijn Bergen-Alkmaar-Heerhugowaard.

E-Zone 4

- Totaal 620 inwoners → 275 auto's → 1 uur om het gebied leeg te maken
- E-Zone 4 omvat Sint Maartenszee en de Stolpen
- Start horizontale evacuatie E-Zone 4 op T+18
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 4 op T+20
- Start verticale evacuatie E-Zone 4 op T+20
- E-Zone 4 vertrekt richting het zuiden en/of het oosten via de N9/N248
- Het bedreigde gebied loopt tot de denkbeeldige lijn Petten-Schagen.
- Evacuees moeten doorrijden tot de denkbeeldige lijn Bergen-Alkmaar-Heerhugowaard.

V-zone 1

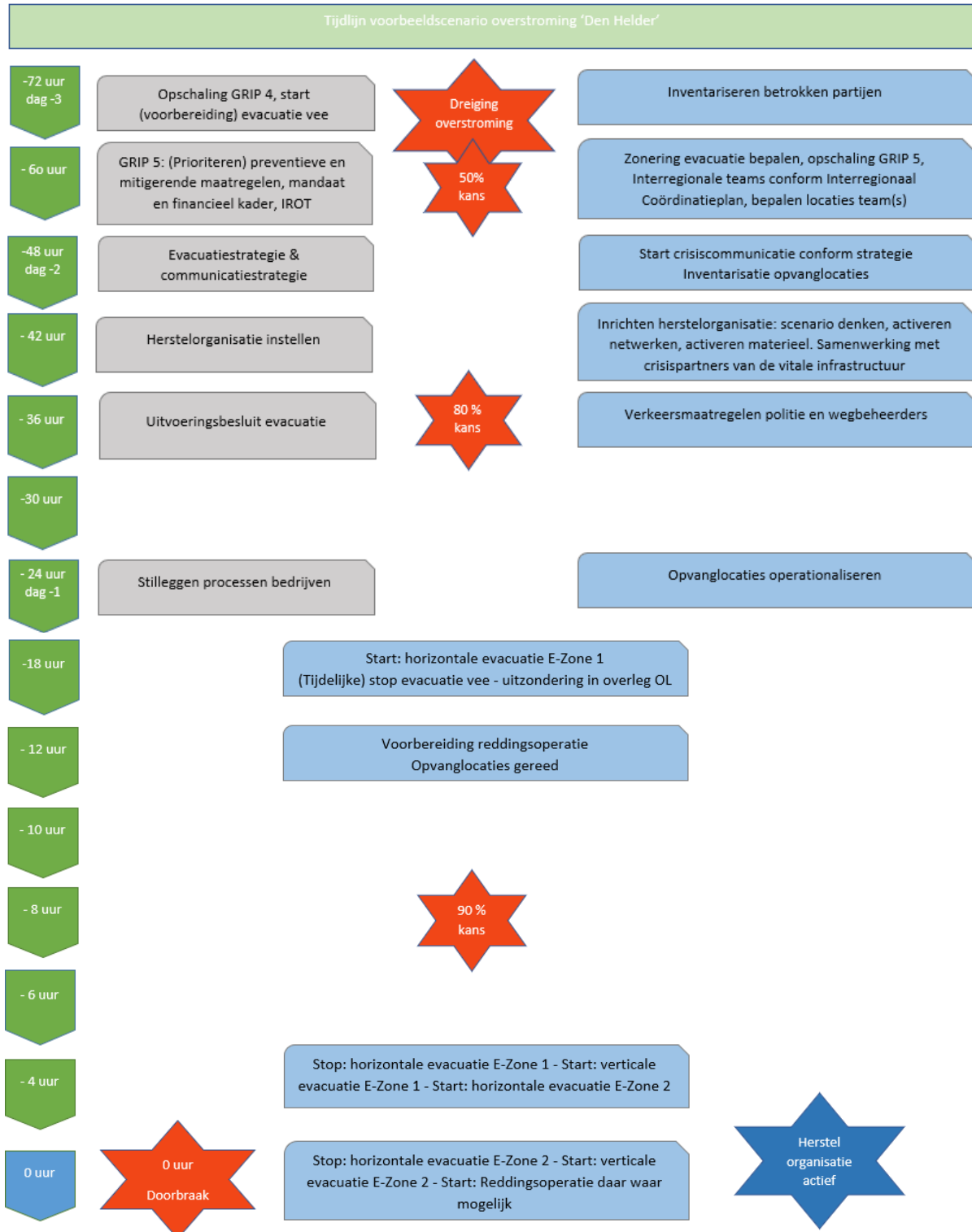
- De E-zones 1 t/m 4 vormen tezamen V-Zone 1²⁹

Tijdslijn

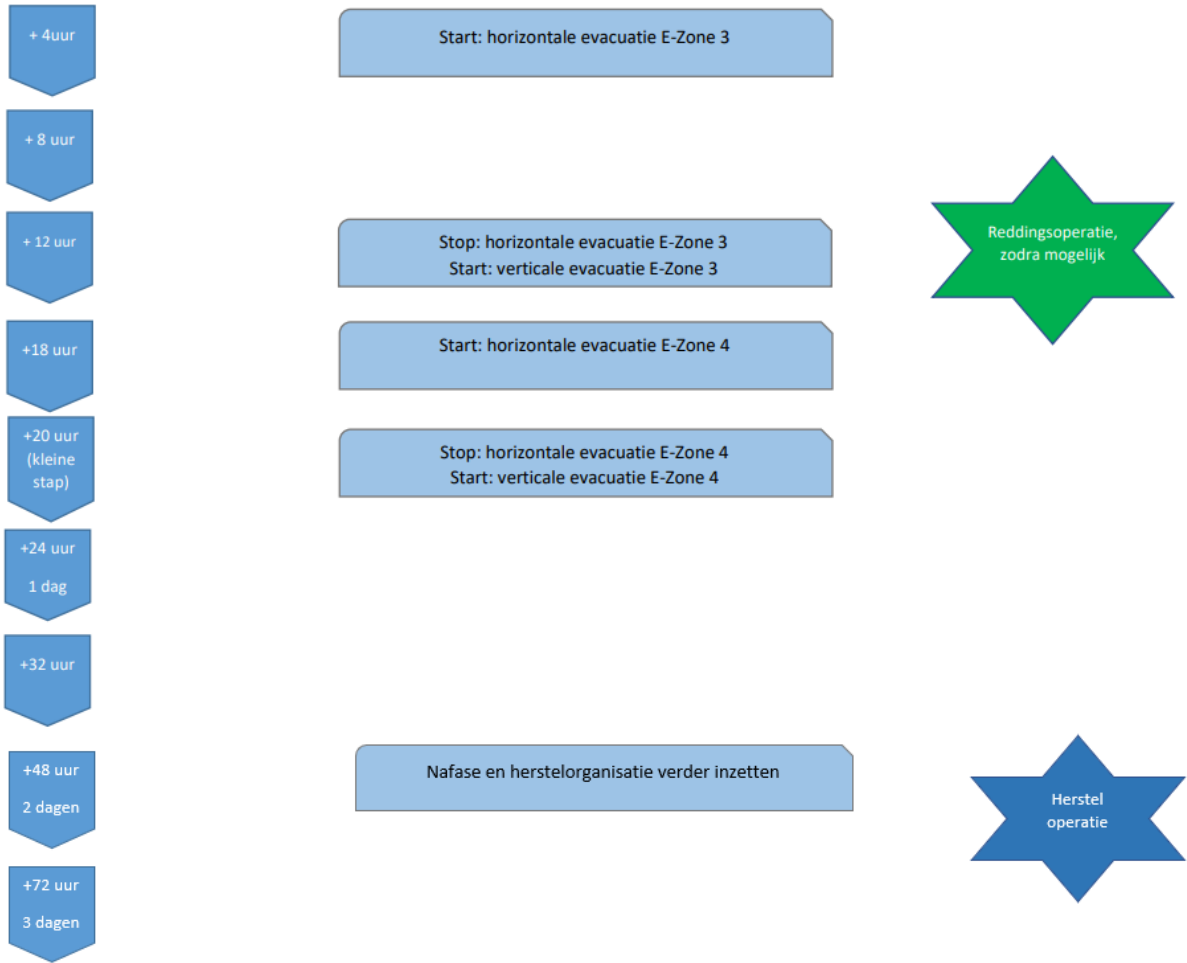
De afbeelding hieronder geeft de tijdslijn van dit voorbeeldscenario weer. Deze is ook terug te vinden in de bijgeleverde Excel tool. Naast de evacuatie per E-Zone, zijn hierin sleutelbesluiten (grijze blokken) en maatregelen (blauwe blokken) opgenomen.

²⁹ De andere V-Zones, zoals beschreven onder paragraaf 3.4.4, zijn hier verder niet uitgewerkt. Dit kan in de warme fase worden opgepakt.

Disclaimer: afhankelijk van de context en snelheid waarmee een doorbraak (dreigt te gebeuren) plaatsvindt, wordt de tijdlijn aan de situatie aangepast in de warme situatie. Dit betekent wél dat de geprepareerde tijdlijn als checklist kan worden gebruikt, maar dat alle stappen in verhoogd tempo moeten worden doorlopen.

Tijlijn voorbeeldscenario overstroming 'Den Helder'

Voorbeeldscenario 2. Waterland - VR Zaanstreek-Waterland en VR Amsterdam Amstelland

Kenmerkend aan dit scenario is dat twee veiligheidsregio's direct getroffen worden. Hierdoor wordt er besloten om op te schalen naar GRIP 5, waarbij het interregionaal coördinatieplan toegepast wordt. De veiligheidsregio's bepalen samen de evacuatiestrategie en de synchronisatie van maatregelen.

N.B.: Het Coördinatieplan (dreigende) overstrooming dijkringen 14, 15, 44 (Ook wel: Crisisbeheersing (dreigende) overstrooming Randstad c.q. SCOR) van december 2019 is hier niet van kracht, omdat dit scenario het plangebied van voornoemd plan niet bedreigt. Wel kunnen crisispartners, die betrokken zijn bij de SCOR, bij dit type overstrooming betrokken raken in de warme situatie.

Uitgewerkt voorbeeldscenario 2 'Waterland': Dit betreft een overstrooming die slecht voorspelbaar is. Als gevolg van het bezwijken van de Markermeerdijk ter hoogte van Uitdam ontstaat de overstrooming. 's Morgens wordt de dreiging zichtbaar en 's middags breekt de dijk door. Deze overstrooming vindt plaats in een met name landelijke omgeving.

Dreigingsanalyse (1A)

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand als gevolg van hoge rivierafvoeren, waarbij geen spui mogelijkheden van het IJsselmeer mogelijk zijn. De verwachte waterstand op Markermeer is circa +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Markermeerdijk ter hoogte van Uitdam bezwijkt.

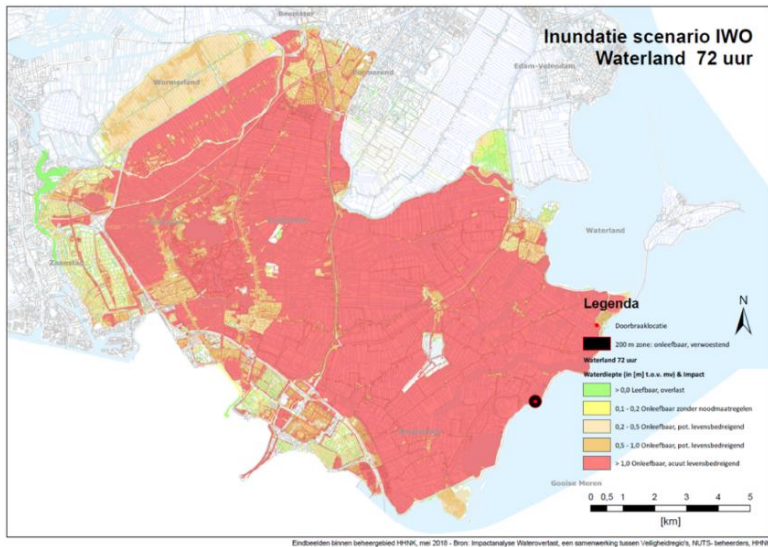
Als gevolg van het bezwijken van de dijk komen Waterland en Amsterdam-Noord onder water te staan. Het water in het overstroomingsgebied bereikt een maximale waterstand van 0,5 meter tot 1 meter. In de droogmakerij bereikt deze maximaal 4 meter.

Het impactgebied is in Waterland overwegend poldergebied met agrarisch gebruik. In Amsterdam-Noord gaat het enerzijds om landelijk gebied 'buiten' de ring A10, maar 'binnen' de ring A10 gaat het om stedelijke bebouwing, industrie, kwetsbare functies en veel inwoners.

In dit scenario ontstaat een groot onleefbaar gebied. Purmerend, Monnickendam, Oostzaan en Amsterdam-Noord zijn de hotspots. In de eerste E-Zone zit veel landelijk gebied. Vooral vee wordt getroffen.

Amsterdam-Noord valt grotendeels binnen dit scenario. De primaire kering tussen de voormalige dijkringen 13 en 44 loopt echter midden door dit gebied heen. De rand die aan Amsterdam-Noord grenst (de ring A10) is geen kering. Hier kunnen wel maatregelen getroffen worden om een eventuele wateroverlast te beperken (afsluiten van onderdoorgangen door middel van

noodvoorzieningen). In Amsterdam-Noord wonen ongeveer 100.000 mensen en bevinden zich industrie en kwetsbare functies. Onderstaande leefbaarheidkaart toont welke delen van het gebied 72 uur na dijkdoorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

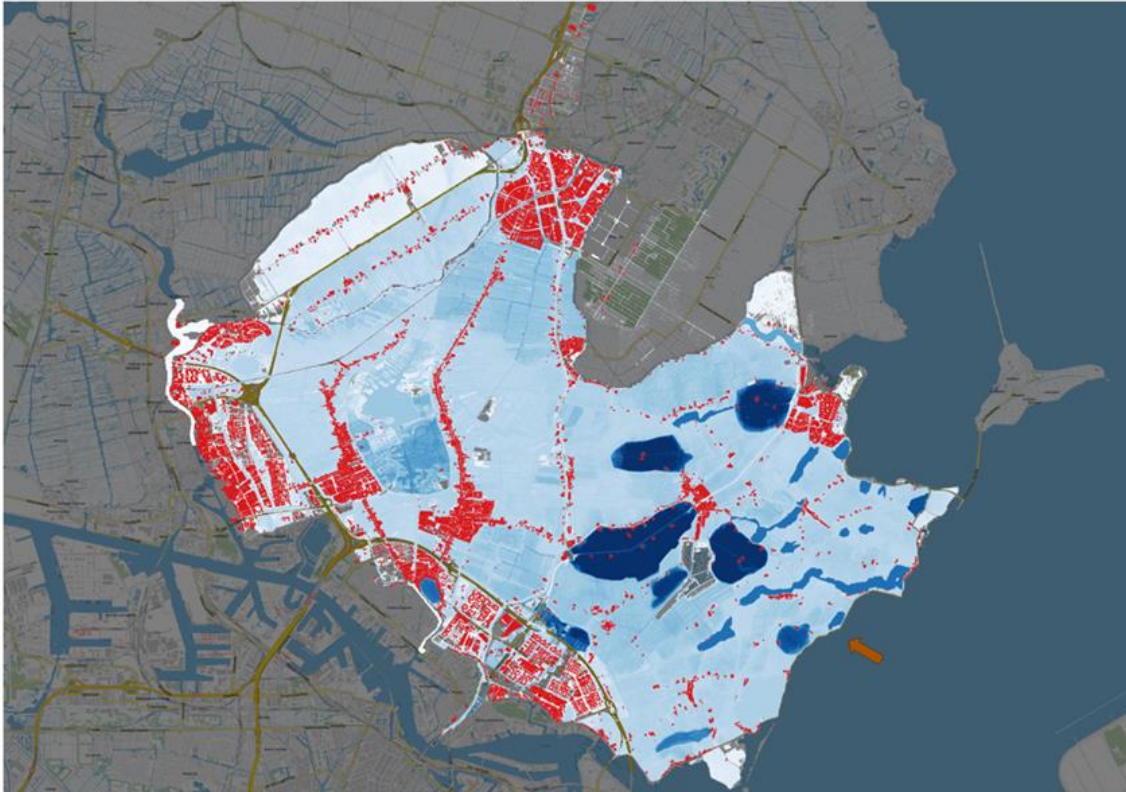
Gebiedsanalyse (1B)

Het gebied wordt doorkruist door de A7, A8, A10 en de N247/N235. Dit zijn belangrijke verkeersaders voor Noord-Holland. Het bevat naast Zaandam, Monnickendam en Purmerend nog een aantal kleinere woonkernen. Amsterdam-Noord kan in dit scenario getroffen worden als het water onder de A10 doorkomt.

Binnen dit scenario zijn de volgende zaken in het gebied van belang:

- Droogmakerijen vullen zich snel met water. Let op! Deze zijn bewoond en liggen dicht bij Markermeer;
- Marken is een eiland en wordt in dit scenario onbereikbaar over de weg;
- Het water bereikt Amsterdam-Noord en Purmerend;
- De N247 komt onder water te staan. Dit heeft gevolgen voor de evacuatiestrategie;
- Aandachtspunten zijn het BovenIJ-ziekenhuis en het Zaans Medisch Centrum.

Onderstaande afbeelding geeft weer hoe het gebied er 72 uur na doorbraak uitziet volgens het voorbeeld overstromingsscenario. Hier zijn geen mitigerende maatregelen getroffen.

Zonering, vluchtroutes en tijdelijk evacuatiestrategie (1C)

In deze paragraaf wordt de evacuatiestrategie voor het tweede voorbeeldscenario uitgewerkt.

Evacuatiezones en bijbehorende vluchtroutes

In dit scenario is een onderverdeling gemaakt in E-Zones voor de eerste 24 uur op basis van kernen, waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden om het gebied te verlaten (in noordelijke, oostelijke, zuidelijke en westelijke richting), de capaciteit van het wegennet en het nemen van mitigerende maatregelen.

Per E-Zone is geïnventariseerd hoeveel inwoners het heeft, met hoeveel auto's deze inwoners het gebied kunnen verlaten en hoelang dat ongeveer duurt. Per zone wordt een extra veiligheidsmarge van 4 uur gehanteerd. Deze wordt bij de benodigde tijd opgeteld. Verder zijn per E-Zone de vluchtroutes beschreven.

E-Zone 1

- Totaal 15.000 inwoners → 6500 auto's → 4 uur om het gebied leeg te krijgen
- E-Zone 1a omvat: Monnickendam, Broek in Waterland en Zuiderwoude
- E-Zone 1b omvat: Holysloot, Zunderdorp, Ransdorp en Durgerdam
- Start horizontale evacuatie E-Zone 1 op T-8
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 1 op T-4
- Start verticale evacuatie E-Zone 1 op T-4

- E-Zone 1a vertrekt naar het noorden via de N427, richting Edam/Volendam
- E-Zone 1b vertrekt naar het zuiden via de A10, richting Amsterdam-Oost
- Het bedreigde gebied loopt tot aan het IJ en het Noordzeekanaal in het zuiden, de Zaan in het westen en Purmerend in het noorden;
- Evacuees richting het westen moeten doorrijden tot voorbij de Zaan, evacuees naar het zuiden moeten doorrijden tot voorbij het IJ/Noordzeekanaal en evacuees naar het noorden moeten doorrijden tot voorbij Purmerend.

E-Zone 2

- Totaal 13.000 inwoners → 6000 auto's → 3 uur om het gebied leeg te krijgen
- E-Zone 2a omvat: Den IJp, IJpendam en Purmerland
- E-Zone 2b omvat: Landsmeer
- Start horizontale evacuatie E-Zone 2 op T-4
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 2 op T+0
- Start verticale evacuatie E-Zone 2 op T+0
- E-Zone 2a vertrekt naar het noorden via Den IJp/Purmerland en de N 235, richting Purmerend
- E-Zone 2b vertrekt naar het zuiden via het Zuideinde/A10 richting Amsterdam-Oost;
- Het bedreigde gebied loopt tot aan het IJ en het Noordzeekanaal in het zuiden, de Zaan in het westen en Purmerend in het noorden;
- Evacuees richting het westen moeten doorrijden tot voorbij de Zaan, evacuees naar het zuiden moeten doorrijden tot voorbij het IJ/Noordzeekanaal en evacuees naar het noorden moeten doorrijden tot voorbij Purmerend.

E-Zone 3

- Totaal 73.000 inwoners → 32.500 auto's → 6 uur om het gebied leeg te krijgen (gerekend met 3 rijstroken)
- E-Zone 3 omvat: Amsterdam-Noord ten zuiden van de ring A10 en ten noorden van de dijk van dijkkring 44 (Stellingweg, Oostzanerdijk, Landsmeerderdijk, Buiksloterdijk, Metaalbewerkersweg, Kamperfoelieweg, Nieuwe Leeuwarderweg, Nieuwendammerdijk en Schellingwouderdijk. Dit betreft de wijken: Oostzanerwerf, Kadoelen, Buiksloot, Floradorp, Tuindorp Buiksloot, Tuindorp Nieuwendam, Waterlandpleinbuurt en Schellingwoude)
- Start horizontale evacuatie E-Zone 3 op T+0
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 3 op T+6 (dit is het moment dat het water onder de ring A10 doorkomt)
- Start verticale evacuatie E-Zone 3 op T+6
- E-Zone 3 vertrekt richting het zuiden, naar Amsterdam-Oost en Amsterdam-West, via de Nieuwe Leeuwarderweg en de IJtunnel, de IJdoornlaan/Zuiderzeeweg en de Schellingwoudebrug, de ring A10-

Noord en de Zeeburgertunnel en het Coentunnelcircuit en de Coentunnel.

- Het bedreigde gebied loopt tot aan het IJ en het Noordzeekanaal in het zuiden, de Zaan in het westen en Purmerend in het noorden.
- Evacuees richting het westen moeten doorrijden tot voorbij de Zaan, evacuees naar het zuiden moeten doorrijden tot voorbij het IJ/Noordzeekanaal en evacuees naar het noorden moeten doorrijden tot voorbij Purmerend.

E-Zone 4

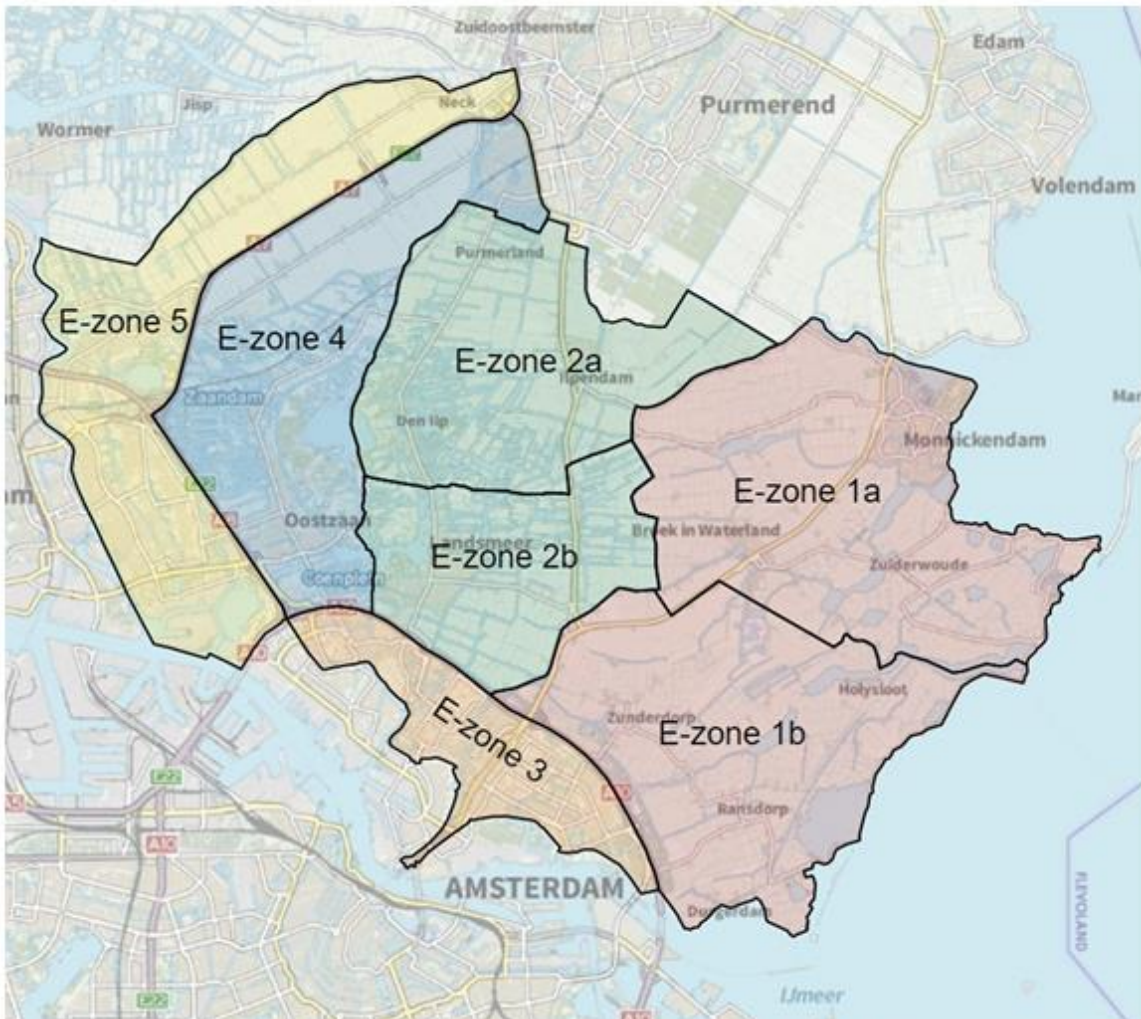
- Totaal 10.000 inwoners → 4400 auto's → 3 uur om het gebied leeg te krijgen
- E-Zone 4 omvat: Oostzaan
- Start horizontale evacuatie E-Zone 4 op T+4
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 4 op T+12
- Start verticale evacuatie E-Zone 4 op T+12
- E-Zone 4 vertrekt naar het zuiden via het Zuideinde richting Amsterdam-Noord en naar het westen via de N516 en de Kerkstraat richting Zaandam en Amsterdam
- Het bedreigde gebied loopt tot aan het IJ en het Noordzeekanaal in het zuiden, de Zaan in het westen en Purmerend in het noorden;
- Evacuees richting het westen moeten doorrijden tot voorbij de Zaan, evacuees naar het zuiden moeten doorrijden tot voorbij het IJ/Noordzeekanaal.

E-Zone 5

- Totaal 52.000 inwoners → 23.200 auto's → 7 uur om het gebied leeg te krijgen (gerekend met 2 rijstroken)
- E-Zone 5 omvat: Zaandam de wijken Het Kalf, Kogerveld, Zaanse Schans, Rosmolen, Oud- Zuid, Hoornseveld, Peldersveld, Poelenburg en Achtersluispolder.
- Start horizontale evacuatie E-Zone 5 op T+18
- Stop horizontale evacuatie E-Zone 5 op T+20
- Start verticale evacuatie E-Zone 5 op T+20
- E-Zone 5 vertrekt naar het westen via de A8:
 - Paltrokstraat/Leliestraat/N203 via de Willem Alexanderbrug
 - Prins Bernhardweg/N203 via de Prins Bernhardbrug
 - Peperstraat/Gedempte gracht/Westzijde/Stationsstraat/N203 via de Sluisbrug
 - Keplerstraat/Wibautstraat/Den Uylweg/N203 via de Den Uylbrug
- Het bedreigde gebied loopt tot aan de Zaan;
- Evacuees moeten doorrijden tot voorbij de Zaan.

V-zone 1

- De E-zones 1 t/m 5 vormen tezamen V-zone 1

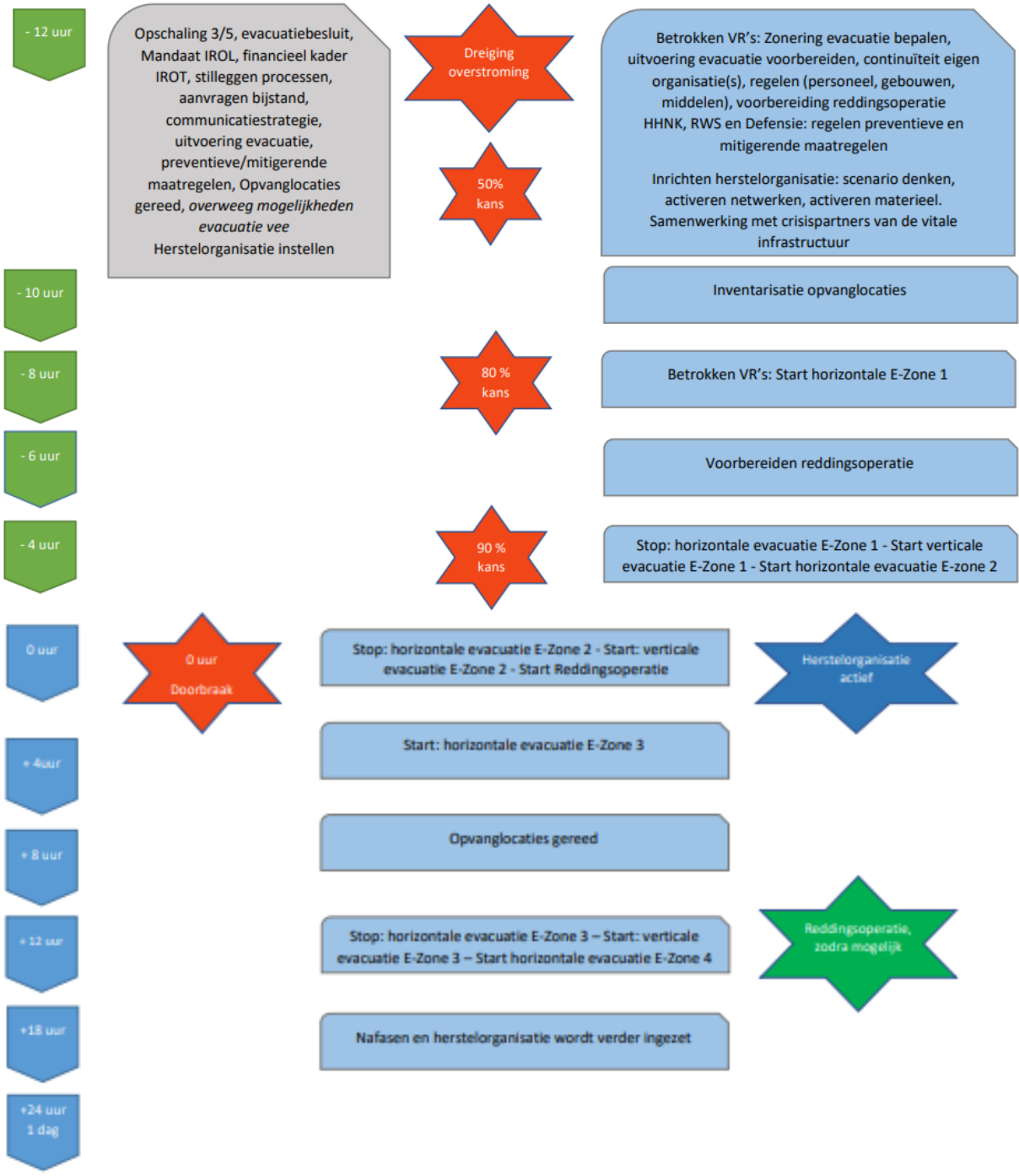

Tijdljn

De afbeelding hieronder geeft de tijdljn van dit voorbeeldscenario weer. Deze is ook terug te vinden in de bijgeleverde Excel tool. Naast de evacuatie per E-Zone, zijn hierin sleutelbesluiten (grijze blokken) en maatregelen (blauwe blokken) opgenomen.

Disclaimer: afhankelijk van de context en snelheid waarmee een doorbraak (dreigt te gebeuren) plaatsvindt, wordt de tijdljn aan de situatie aangepast in de warme situatie. Dit betekent wél dat de geprepareerde tijdljn als checklist kan worden gebruikt, maar dat alle stappen in verhoogd tempo moeten worden doorlopen.

Tijlijn voorbeeldscenario overstroming 'Waterland'

Bijlage 13. Dreigingsanalyses en gebiedsanalyses voorbeeldscenario's op basis van gegevens 2021

In deze bijlage zijn voor negen beknopte voorbeeldscenario's de dreigings-, en gebiedsanalyses uitgewerkt. Geadviseerd wordt met behulp van deze informatie, met functionarissen van de Stafsectie Evacuatieplanning, onderstaande informatie aan te vullen en vervolgens de evacuatiestrategie uit te werken, met de in dit plan beschreven methode.

De volgende scenario's zijn hier opgenomen:

- A. Voorbeeldscenario Heerhugowaard
- B. Voorbeeldscenario Texel
- C. Voorbeeldscenario Wieringermeer
- D. Voorbeeldscenario Edam-Volendam
- E. Voorbeeldscenario Westzanerpolder
- F. Voorbeeldscenario Hoorn
- G. Voorbeeldscenario Boekelermeer
- H. Voorbeeldscenario Wijkermeer
- I. Voorbeeldscenario Polder Westzaan

A) Voorbeeldscenario Heerhugowaard - VR Noord-Holland-Noord

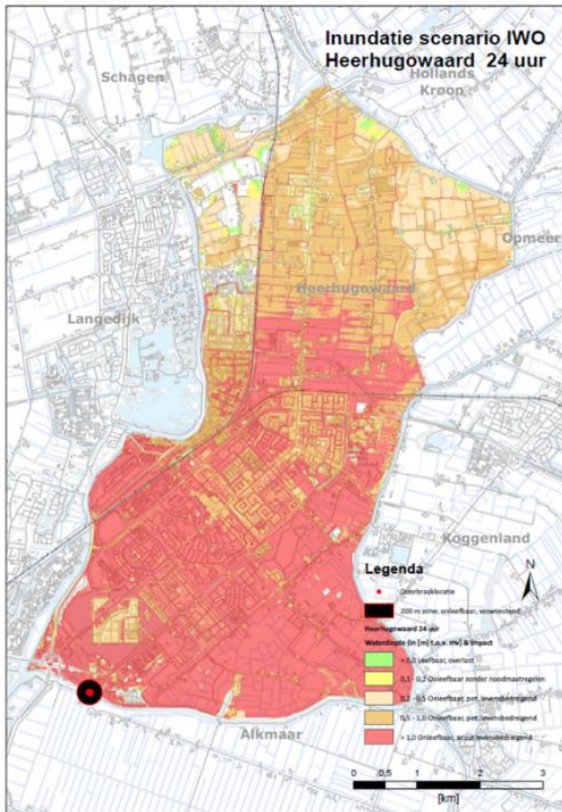
In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Omliggende veiligheidsregio's raken mogelijk ook betrokken, als om assistentie en bijstand wordt verzocht.

Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een normale waterstand. De boezemkade kanaal Omval-Kolhorn bezwijkt.

Als gevolg van het bezwijken van de boezemkade kanaal Omval- Kolhorn komt de polder Heerhugowaard onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 1 meter. Het impactgebied is overwegend stedelijk gebied (Heerhugowaard) met hoogwaardige bedrijvigheid (winkelcentrum, gemeentehuis, hoofdkantoor HHNK).

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 24 uur na doorbraak onleefbaar zijn na overstroming en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

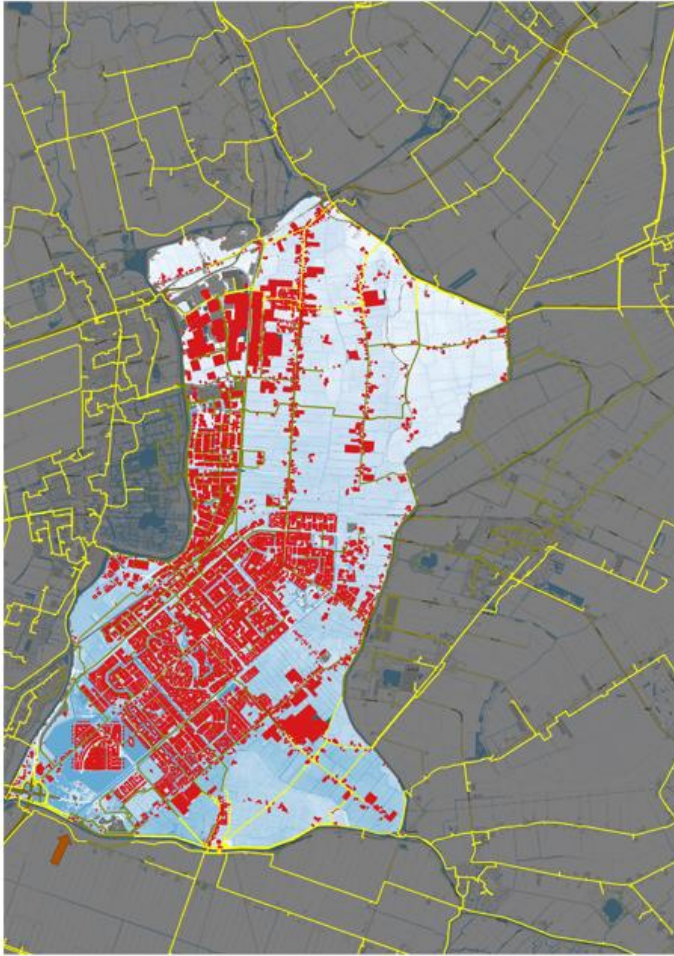
Ordbesluis binnen belevingsgebied HRIK, nr 2018 - Bron: impactanalyse Vloedoverlast, een samenwerking tussen Veiligheidsregio, NUTS- belevings, HRIK.

Gebiedsanalyse

In het gebied moet rekening worden gehouden met de volgende punten:

- Het inwoneraantal in dit gebied is: 58.387 (2021)
- Hoogheemraadschap heeft diverse mogelijkheden om schade beperkende maatregelen te nemen, zoals het snel dichtten van de bres of zelfs voorkomen ervan, afpompen en afvloeiing via het watersysteem;
- De spoorlijn Alkmaar – Hoorn komt mogelijk onder water te staan. (niet bij extreme neerslag);
- De N242 komt mogelijk onder water te staan. Dit heeft gevolgen voor de evacuatiestrategie. Dit kan bij extreme neerslag ook (deels) gebeuren;
- Als gevolg van de schadebeperkende maatregelen wordt scheepvaart op het Noordhollands kanaal gestremd;
- Het gebied bevat een Penitentiaire Inrichting. De veiligheidsregio ondersteunt bij evacuatie;
- Het gebied kent veel bedrijvigheid, waaronder bedrijven met gevaarlijke stoffen.

In dit scenario worden vooral tussen 3 en 4 uur na overstroming veel inwoners getroffen, evenals tussen 6 en 12 uur na overstroming. Dit zal de zonering bepalen. Het gebied loopt geleidelijk helemaal vol. Deze afbeelding geeft weer wat de situatie 24 uur na doorbraak is.

B) Voorbeeldscenario Texel - VR Noord-Holland-Noord

In dit scenario is het brongebied en het impactgebied het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een ernstige stormvloed met een noordwesterstorm in combinatie met springtij. De verwachte waterstand op de Noordzee en Waddenzee is circa +4.00 mNAP.

Het eiland Texel overstroomt deels³⁰. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale stand van ongeveer 1 meter boven maaiveld. Het impactgebied is overwegend poldergebied. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de IJsdijk bezwijkt. De dreiging op Texel is vooral gericht op het landelijk gebied. Het scenario is echter ook een geval apart. Bij de storm die leidt tot dit scenario wordt de veerdienst stopgezet bij windkracht 8. De vraag is dan, moet je mensen van het eiland afhalen? De eilanders concluderen zelf, dat ze zich wel redden. Ze gaan naar duinen en vakantieparken die in de hoger gelegen gebieden liggen. Er liggen in het gebied hoge droge gebieden, waar je kunt verblijven. Daar wachten ze het wel af.

In Oudeschild zit een zwakke plek, een coupure, in het watersysteem. Als deze het niet houdt, is dat een probleem. In noorden zit ook een zwakke plek. Omdat er veel slotjes zijn, loopt het gebied snel vol. De tijdlijn die de hulpdiensten vaststellen, moet de zelfredzamen faciliteren. Niet zelfredzamen kun je bijvoorbeeld via de lucht preventief van het eiland halen, indien de weersomstandigheden die toelaten. Dit is een kleine groep.

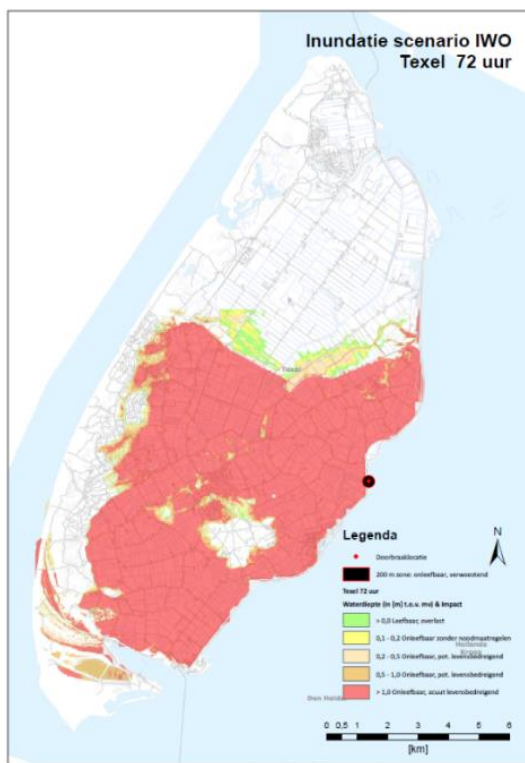
De marine kan aan de oostkant en van het eiland aanmeren. Zij kunnen de niet-zelfredzamen ophalen. Hiervoor wordt een bijstandsverzoek via de RMOA ingediend. Toeristen worden preventief geëvacueerd.

TESO kan varen tot en met windkracht 7. Indien gewenst, wordt TESO gevorderd en ingezet voor horizontale evacuatie (met name voor niet-zelfredzamen).

Aandachtspunt is, dat dit scenario in combinatie met het scenario Den Helder kan optreden. Schaarste van mensen en middelen treedt dan direct op.

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

³⁰ Behalve het hooggelegen duingebied en de Hoge Berg.

Gebiedsanalyse

Het aantal inwoners van Texel betreft 13.600. Het aantal toeristen per dag is gemiddeld 11.000 door het jaar. Texel kent grofweg twee overstromingsscenario's: Zuidoost (Oude Schild e.o.) en Noordoost. Bij een Noordoost scenario, dat in dit plan is opgenomen, zijn diverse factoren van belang, zoals stormkracht, sterkte secundaire keringen en dergelijke. Bij dat scenario kan het water tot en met Den Burg komen zonder mitigerende maatregelen.

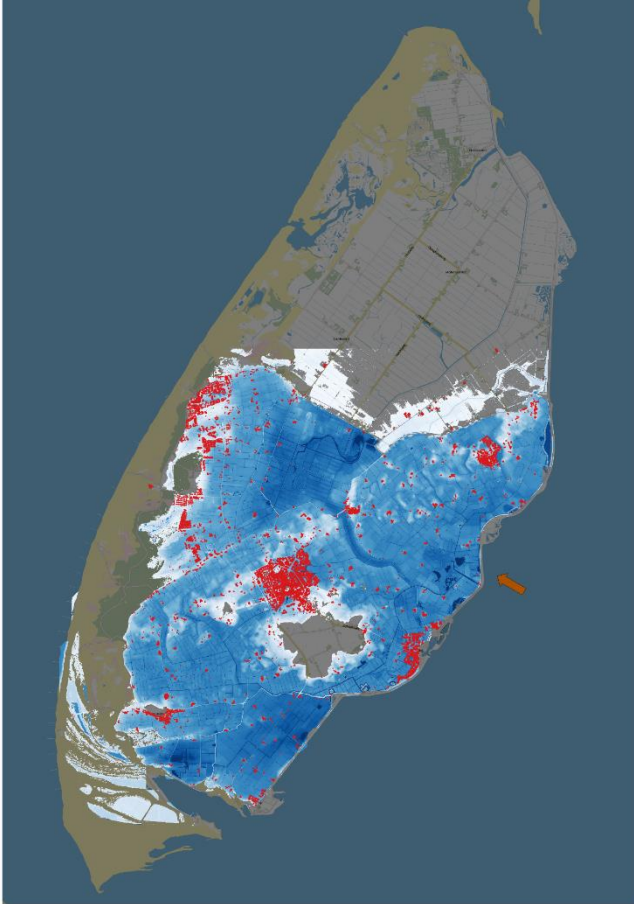
Bijzonder voor dit scenario 'Texel' zijn de volgende punten:

- Totaal aantal inwoners 13.600;
- Het water dat binnenstroomt is zout; verzilting treedt nu al op, waarop wordt ingespeeld op het eiland in landbouw en veeteelt;
- Er is sprake van getijden bewegingen; eb en vloed. Dit heeft invloed op de impact en het verloop van de instroom van water;
- Het betreft een eiland. De westkant is hoog duingebied met recreatieparken en hotels, ongeveer in het midden oud duingebied - de Hoge Berg - overig poldergebied. De oostzijde is door een dijk omgeven;
- De evacuatiezones zijn E-Zone noord en E-zone zuid;
- Texel International Airport is gericht op klein privé personenvervoer en sportvliegtuigen;
- Den Burg, de hoofdzetel van het eiland is de grootste plaats met 7.555 inwoners. Verder kent het eiland een aantal dorpen en buurtschappen;
- Het dorp Oude Schild aan de zuid-oostkant heeft een haven met een coupure in de dijk;
- Het toerisme bedraagt jaarlijks 4.1 miljoen mensen (veel Duits), wat neerkomt op 11.000 toeristen met overnachting per dag. Bij evacuatie

moet hiermee rekening worden gehouden. Het toerisme gaat het gehele jaar door met het zomerseizoen als hoogtepunt.

- Veel vee, voornamelijk schapen; kunnen richting duingebied, blijft droog.

Deze afbeelding geeft de situatie op Texel 72 uur na dijkdoorbraak weer.

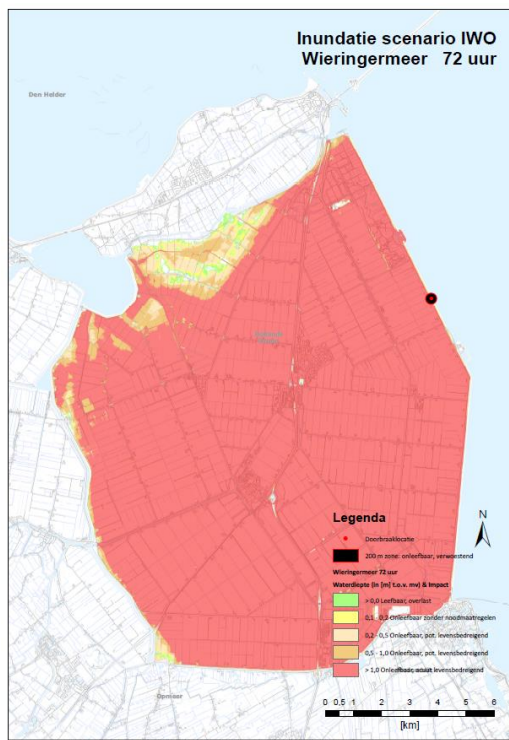
C) Voorbeeldscenario Wieringermeer – VR Noord-Holland-Noord

In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Het impactgebied van dit scenario betreft meerdere veiligheidsregio's.

Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand op het IJsselmeer als gevolg van hoge rivierafvoeren en-, geen spui mogelijkheden van het IJsselmeer. De verwachte waterstand op de IJsselmeer is circa +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Wieringemeerdijk bezwijkt. Dit betreft feitelijk de gemeente Hollands Kroon en deels Medemblik.

Als gevolg van het bezwijken van de Wieringemeerdijk komt de Wieringermeerpolder onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied zal een maximale stand van ongeveer 3 tot 5 meter diep bereiken. Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

Gebiedsanalyse

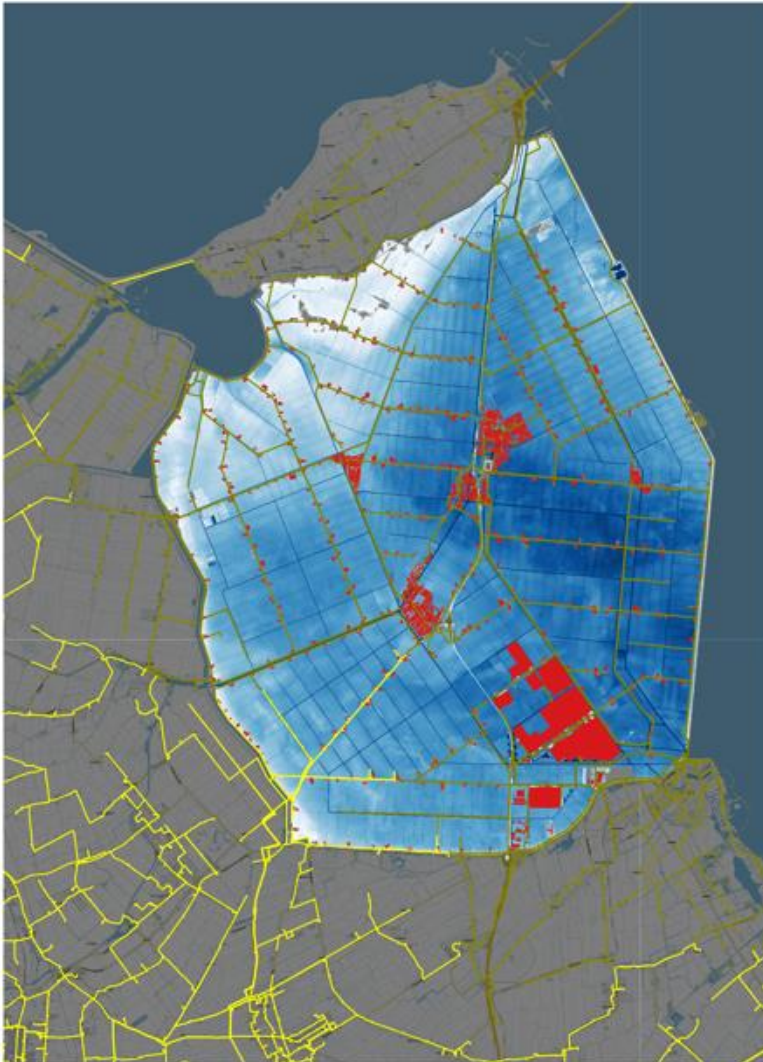
Het impactgebied is overwegend poldergebied. Het gebied wordt vooral agrarisch gebruikt met kapitaalintensieve teelt (glastuinbouw) en er zijn enkele datacenters. Een gasverdeelstation van Gasunie bevindt zich bij Middenmeer.

De volgende zaken zijn bij de gebiedsanalyse van belang:

- Het totaal aantal inwoners is 47.815;
- Het gebied is landelijk met een aantal kernen, landbouw en veeteelt (waaronder grote pluimveehouderijen). Een klein landelijk deel van de gemeente Medeblik valt binnen dit scenariogebied;
- In het gebied ligt hoogwaardig bedrijventerrein (Microsoft en andere datacenters);

- In het gebied ligt een gasverdeelstation, richting Randstad en buitenland;
- De A7 loopt door de Wieringermeerpolder en raakt buiten gebruik. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie afhankelijk van de plaats van de bres en de stroomsnelheid. Er zijn N-wegen richting het zuiden en westen aanwezig;
- Friesland is alleen nog bereikbaar via de landzijde.

Hieronder is de situatie 72 uur na dijkdoorbraak weergegeven.

D) Voorbeeldscenario Edam-Volendam - VR Zaanstreek- Waterland

In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Zaanstreek Waterland. Andere veiligheidsregio's raken mogelijk ook betrokken. Bij een dijkdoorbraak worden de kernen Edam en Volendam getroffen.

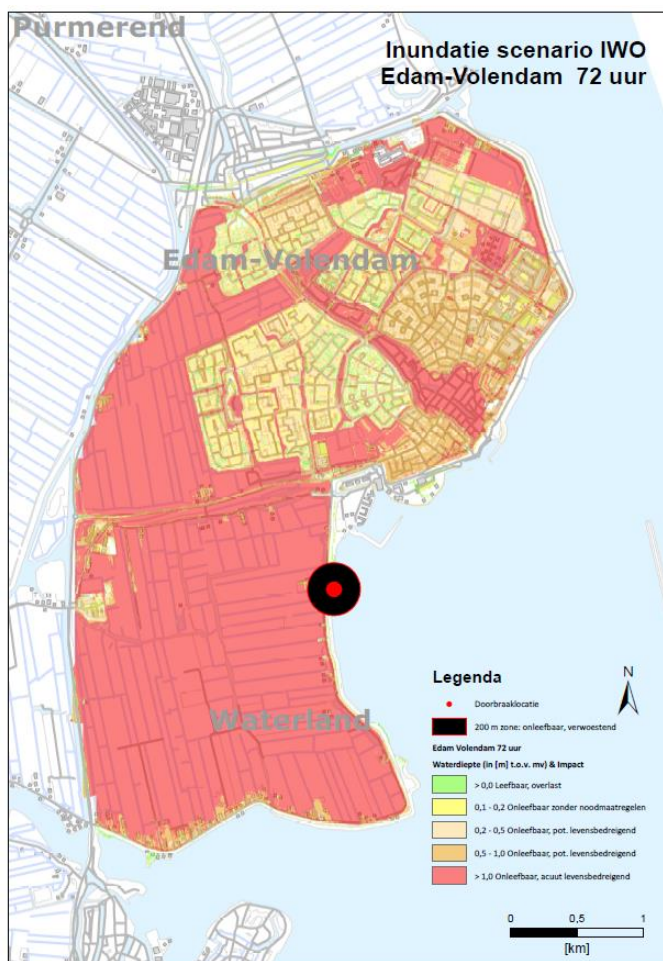
Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand op het IJsselmeer als gevolg van hoge rivierafvoeren en-, geen spui mogelijkheden van het IJsselmeer. De verwachte waterstand op de IJsselmeer is circa +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Markermeerdijk bezwijkt.

Aandachtspunten bij dit scenario zijn:

- Het water bereikt ook de gemeente Waterland;
- Zowel in Edam als Volendam zijn relatief kleine industriegebieden;
- In dit scenario is de N247 de enige evacuatiweg. Deze kan al 4 uur na de doorbraak onbruikbaar worden.

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

Gebiedsanalyse

- Totaal aantal inwoners Edam-Volendam: 36.268 (waarvan 7.067 in Edam, 2021);
- De twee kernen grenzen aan elkaar en blijven relatief droog bij een overstroming;
- Toerisme is van belang voor beide plaatsen en worden het gehele jaar druk bezocht;
- Het gebied heeft veel veeteelt.

Bij het scenario Edam-Volendam ligt het voor de hand dat het gebied in twee E-zones wordt ingedeeld.

Onderstaande afbeelding geeft de situatie 72 uur na dijkdoorbraak weer.

E) Voorbeeldscenario Westzanerpolder - VR Zaanstreek- Waterland

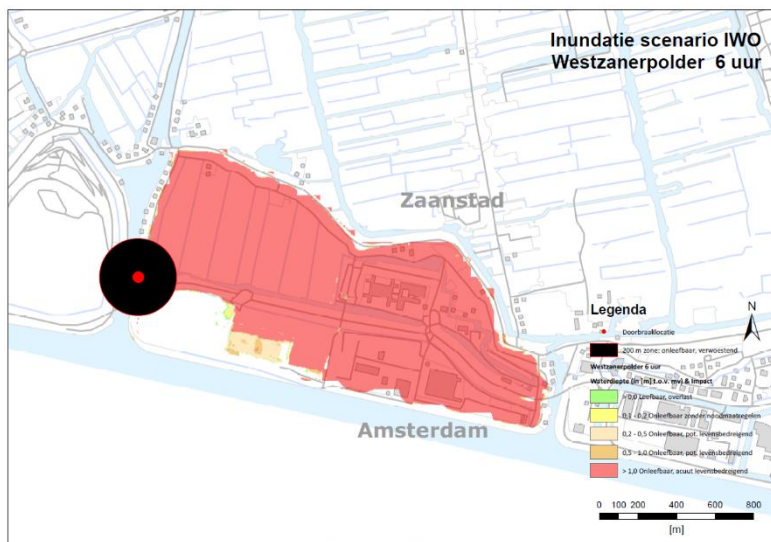
Het brongebied in dit scenario ligt in het beheersgebied van veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een normale waterstand van het Noordzeekanaal. De omringdijk van de Westzanerpolder bezwijkt. Als gevolg van het bezwijken van de omringdijk van de Westzanerpolder komt de Westzanerpolder onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 3 meter.

Het impactgebied is overwegend hoogwaardige bedrijvigheid.

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied 6 uur na dijkdoorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

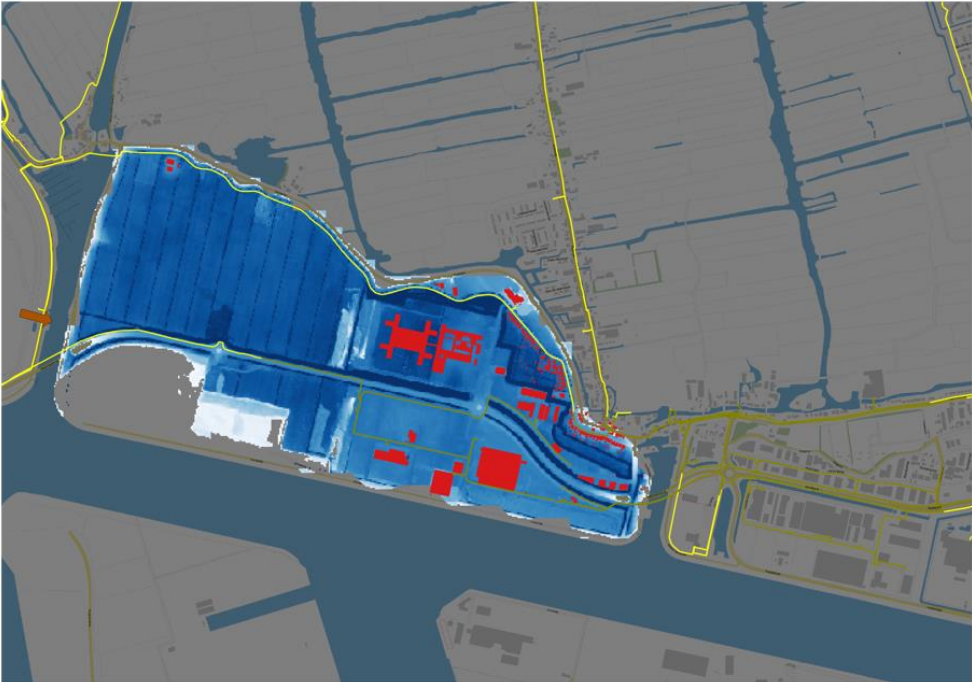

Gebiedsanalyse

In het gebied moet rekening worden gehouden met de volgende zaken:

- Het inwoneraantal in dit gebied is: 280 + 1100 gedetineerden;
- Deze kleine polder kan zeer snel volstromen;
- In het gebied bevindt zich een penitentiare inrichting met 1100 gedetineerden. Voor evacuatie van gedetineerden is een aangepaste strategie noodzakelijk. In de inrichting bevinden zich voldoende hoge verdiepingen;
- Als gevolg hiervan wordt waarschijnlijk het scheepvaartverkeer op het Noordzeekanaal gestremd;
- De N516 loopt in korte tijd onder water. Dit kan gevolgen hebben voor de evacuatiestrategie.

Hieronder is de situatie weergegeven 6 uur na dijkdoorbraak.

F) Voorbeeldscenario Hoorn - VR Noord-Holland-Noord

Het brongebied in dit scenario ligt in het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord en veiligheidsregio Zaanstreek Waterland. Er wordt opgeschaald naar GRIP 5.

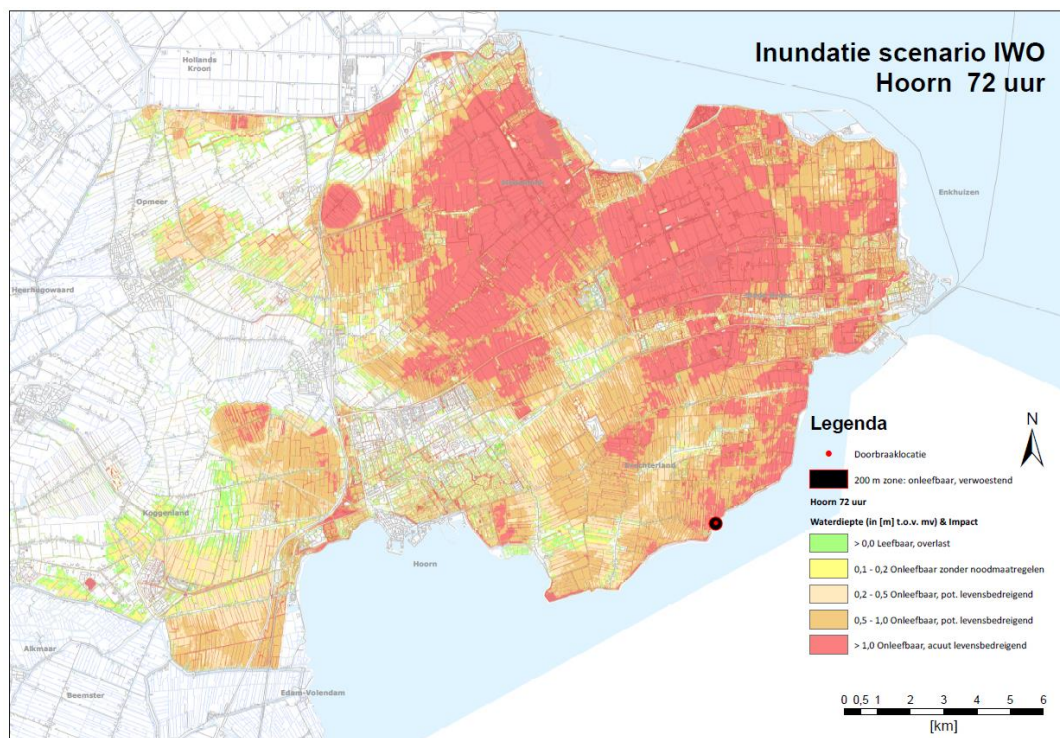
Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand als gevolg van hoge rivierafvoeren, waarbij geen spui mogelijkheden van het IJsselmeer zijn. De verwachte waterstand op Markermeer is ongeveer +0.70 mNAP. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Zuiderdijk bezwijkt. Als gevolg van het bezwijken van de Zuiderdijk komt het gebied tussen Hoorn en Enkhuizen ten zuiden van Westfriisaweg onder water te staan. Het water in het overstromingsgebied bereikt een maximale waterstand van 2 meter.

Het impactgebied is overwegend stedelijk gebied (Hoorn) in combinatie met agrarisch gebruik (zaadverdeling en hoogwaardige tuinbouw).

In dit scenario worden twee steden, Hoorn en Enkhuizen, getroffen. Hoorn is een gemiddeld grote stad. Oude stadskernen van Hoorn en Enkhuizen blijven droog. Daar kan men coördinatie-plaatsten inrichten. Voor Hoorn en Enkhuizen is verticale evacuatie, in geval van nood, dan ook een optie. De stroomsnelheid van het zuidelijke deel naar noordelijke deel van het overstromingsgebied zal hoog oplopen. Dit betekent dat preventieve evacuatie als enige goed werkt. **N.B.** Dit scenario kan gevolgen hebben voor het noordelijk gebied van veiligheidsregio Zaanstreek Waterland, dat ook kan worden bedreigd. Als maatregelen om het water tegen te houden niet afdoende zijn, stroomt het water dit gebied in.

Onderstaande leefbaarheidkaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin. Daarop richt de evacuatie zich.

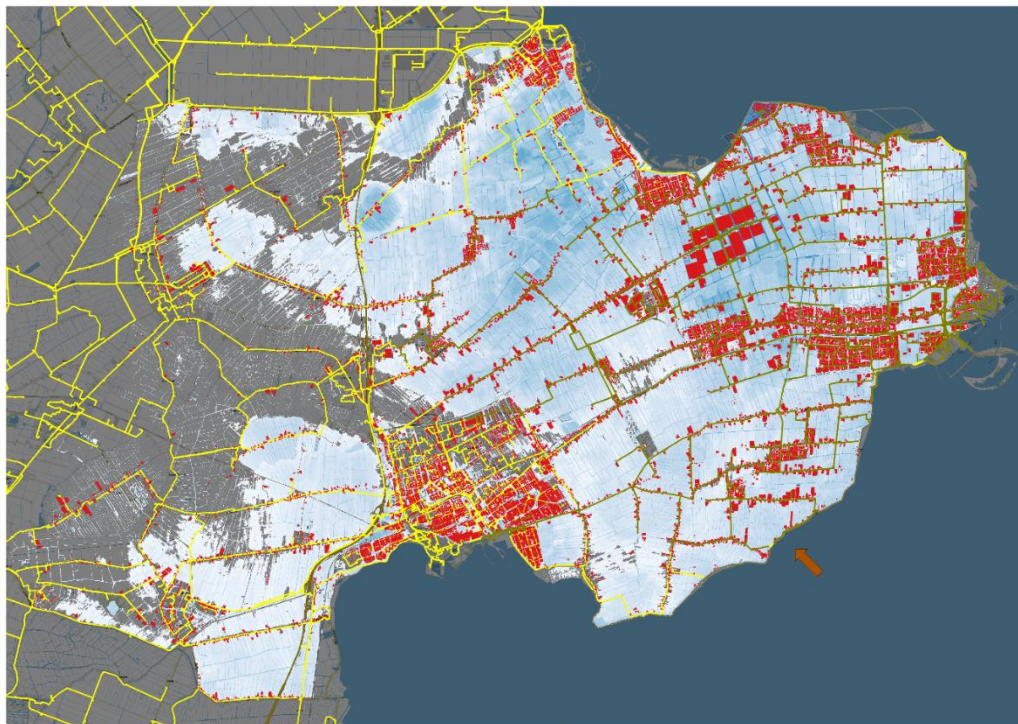
Eindbeelden binnen beheersgebied HHNK, mei 2018 - Bron: Impactanalyse Wateroverlast, een samenwerking tussen Veiligheidsregio's, NUTS-beheerders, HHNK.

Gebiedsanalyse

In het gebied moet met de volgende zaken rekening worden gehouden:

- Totaal aantal inwoners Hoorn: 73.261;
- Totaal aantal inwoners Enkhuizen: 18.632;
- De spoorlijn Hoorn – Enkhuizen komt onder water te staan. Dit heeft gevolgen voor de evacuatiestrategie;
- De N302 komt onder water te staan. Dit heeft gevolgen voor de evacuatiestrategie;
- De op- en afritten van de A7 komen onder water te staan. Dit heeft gevolgen voor de evacuatiestrategie;
- In dit gebied is zaadveredeling een sterke economische factor;
- In Hoorn staat het Dijklander Ziekenhuis met een streekfunctie; het blijft droog, maar wordt onbereikbaar, een eilandje. Het heeft een noodgenerator op een hoger gelegen deel van het gebouw;
- In beperkte mate veeteelt aanwezig.

72 uur na dijkdoorbraak ziet het gebied er als hieronder weergegeven uit.

Bij het vaststellen van de evacuatiestrategie zijn de volgende zaken interessant om mee te nemen. Tijdens de overstroming worden Venhuizen en Hem na 1 uur bedreigd. Na 4 uur trekt het waterfront naar Enkhuizen. Daarnaast worden kleine woonkernen en landelijk gebied getroffen. Na 4 uur zijn 1700 mensen getroffen. Deze mensen krijgen de opdracht om met eigen vervoer richting het zuiden (Heerhugowaard) of richting houtribdijk/ Lelystad het gebied te verlaten. Het ziekenhuis komt op een eilandje te liggen, maar moet wel geëvacueerd. De planning daarvan kost tijd en wordt ingepland. Binnen een uur kunnen zelfredzame inwoners het bedreigde gebied verlaten. Er worden geen problemen met verkeer verwacht. Na 72 uur heeft het water de plaats Medemblik bereikt.

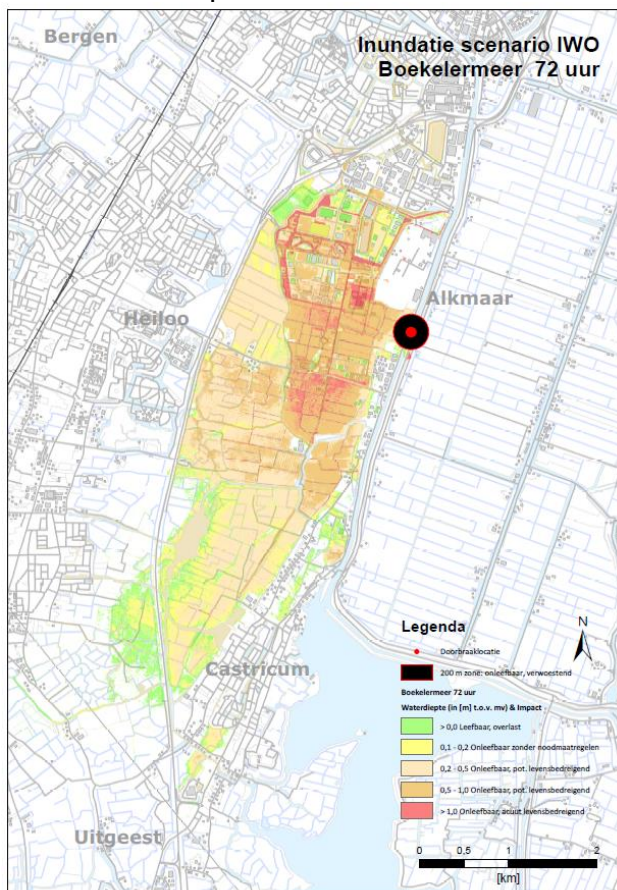
G) Voorbeeldscenario Boekelermeer - VR Noord-Holland-Noord en VR Kennemerland

Het brongebied in dit scenario ligt in het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord en veiligheidsregio Kennemerland. Er wordt opgeschaald naar GRIP 5.

Dreigingsanalyse

Dit scenario kan optreden bij een hoge waterstand in het Noord-Hollands Kanaal in bijvoorbeeld combinatie met langdurige droogte (uitdrogen dijk) of een clusterbui waarbij onvoldoende kan worden gespuid. Voor de uitwerking van dit scenario is gesimuleerd dat de Boekelerdijk langs het Noord-Hollands Kanaal bezwijkt. Als gevolg van het bezwijken van de dijk komt de Boekelermeerpolder onder water te staan en kan het water na 72 uur Akersloot en het Alkmaardermeer bereiken. Heiloo wordt bedreigd aan de oostkant, en Limmen aan de Zuidkant. Het impactgebied reikt tot aan Castricum, waarbij Heiloo niet wordt geraakt. In het overstromingsgebied bereikt het water een maximale waterstand van 2 – 2.50 meter.

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin. Daarop richt de evacuatie zich.

Gebiedsanalyse

Er bevinden zich 3450 á 4000 mensen in dit gebied, waarvan een deel bestaat uit werknemers van bedrijven. Er bevindt zich hier namelijk vooral industrie. Ook

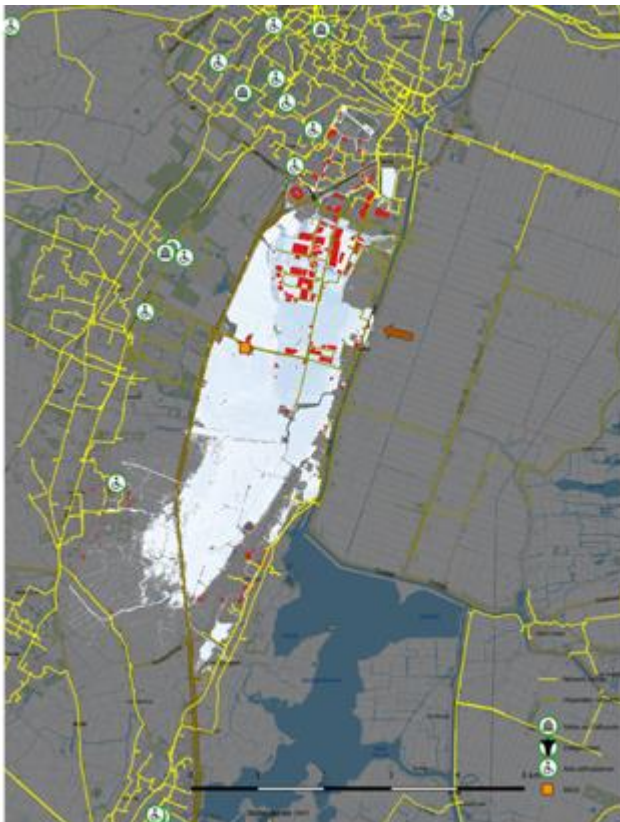
zijn er enkele vitale bedrijven gevestigd, zoals TAQA³¹, HVC³². Daarnaast treft men hier enkele kleine woonkernen en agrarisch gebied. Er wordt geen woonwijk getroffen en werknemers kunnen ruim op tijd weggkomen.

Tweeënzeventig uur voor de overstroming wordt besloten tot in werkingstelling bedrijfscontinuïteitsplannen, afschakeling en ontruiming (met tijdframe) van het gebied³³.

In de eerste 1 tot 2 uur na de dijkdoorbraak wordt de vuilverwerkingscentrale HVC bedreigd en zal onderlopen. De stadsverwarming voor Alkmaar, Heiloo en Heerhugowaard zal dan uitvallen. Afschakeling van de centrale kost tijd. Aangezien er geen koelingstijd beschikbaar is, zal onherstelbare schade aan de centrale ontstaan. Voor lange tijd zal er voor drie gemeenten geen stadsverwarming meer zijn. De afschakeling, 72 van tevoren, zal daarom grote effecten veroorzaken.

De afschakeling van TAQA kan vrij snel en heeft effecten voor gastransport (pompen vallen stil). Bij dit bedrijf worden de gasvoorraden opgeslagen die in peiktijd (bijvoorbeeld winter) nodig zijn. Impact hiervan wordt gevoeld op nationaal niveau. De minister van EZ wordt bij besluitvorming betrokken. Het gebied heeft in beperkte mate veeteelt.

Onderstaande afbeelding geeft de overstromingssituatie 72 uur na doorbraak weer.

³¹ Dit bedrijf is voor gasopslag en gastransport.

³² Vuilverbrandingscentrale en stadverwarming voor Alkmaar, Heerhugowaard, Langedijk, Heiloo.

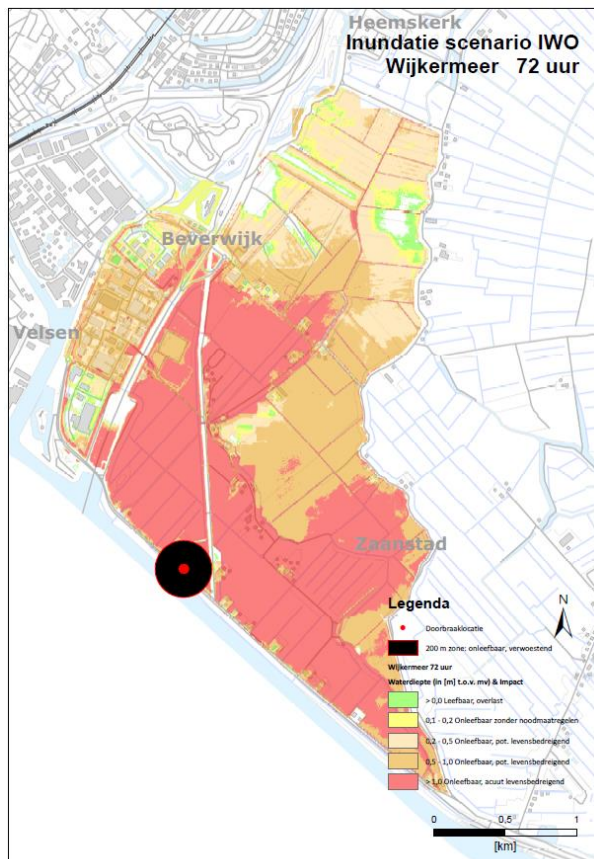
³³ Bij het optreden van clusterbuien is er vrijwel geen voorbereidingstijd voor evacuatie.

H) Voorbeeldscenario Wijkmeer - VR Kennemerland en VR Zaanstreek-Waterland

In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Kennemerland en veiligheidsregio Zaanstreek Waterland.

Dreigingsanalyse

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin. Daarop richt de evacuatie zich.

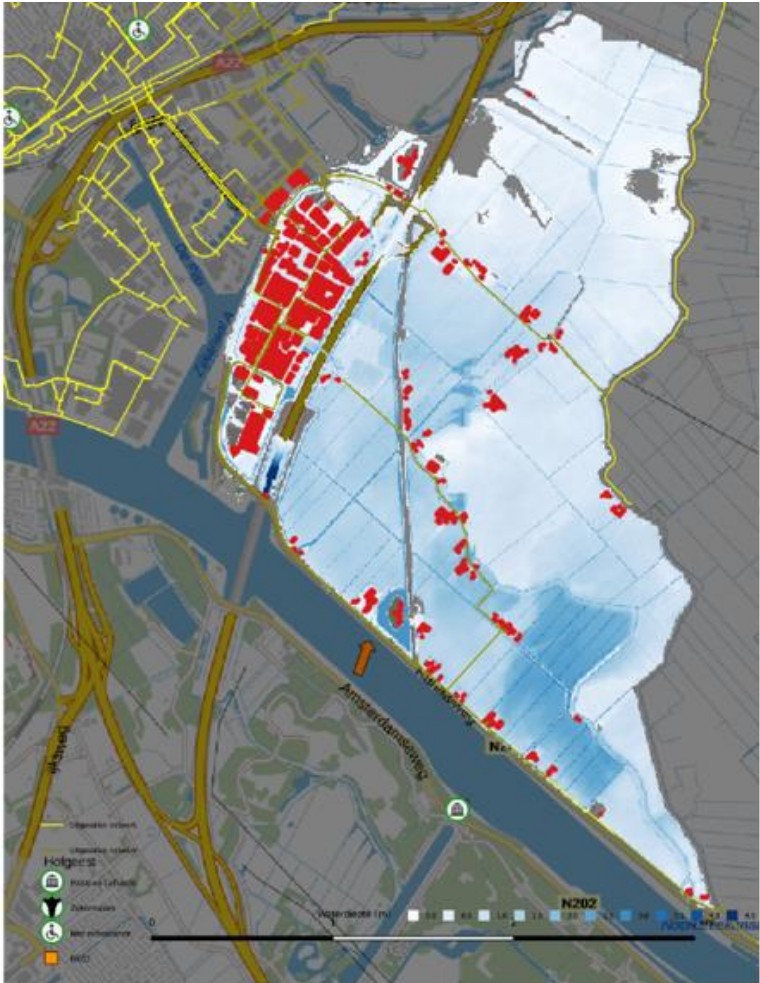

Gebiedsanalyse

Het totale inwoneraantal bedraagt 1200 inwoners. Door het gebied lopen de belangrijke verkeerswegen A9 en N246.

Ten westen van de A9 bevindt zich een industriegebied. Ten oosten van de A9 betreft het vooral agrarisch gebied met veeteelt en enkele boerderijen.

Onderstaande afbeelding geeft weer hoe het overstroomde gebied er 72 uur na doorbraak uitziet.

I) Scenario Polder Westzaan - VR Noord-Holland Noord, VR Zaanstreek Waterland en VR Kennemerland

In dit scenario ligt het brongebied in het beheersgebied van veiligheidsregio Noord-Holland Noord, veiligheidsregio Zaanstreek Waterland en veiligheidsregio Kennemerland. Dit betekent dat het Interregionaal Coördinatieplan Overstroming, Wateroverlast & Evacuatie boven het Noordzeekanaal van kracht is. Er wordt opgeschaald naar GRIP 5.

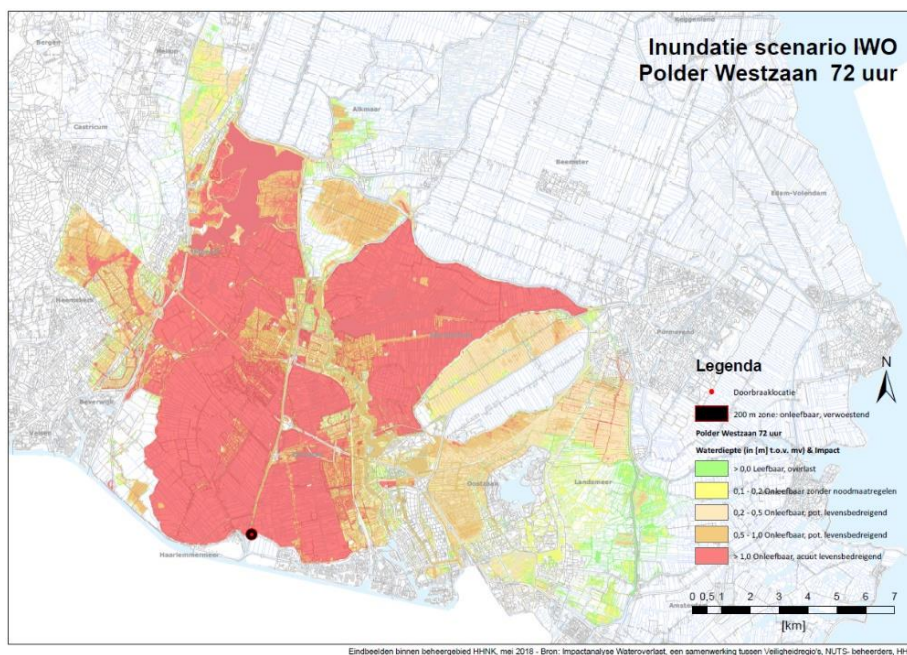
Dreigingsanalyse

De hier beschreven overstroming veroorzaakt een groot onleefbaar gebied. Het water blijft lang staan. Het water zal niet via natuurlijk wegen wegstromen. Het wegpompen van het water zal weken/ maanden duren.

Degenen die niet op tijd uit het gebied uit zijn, moeten worden gered. Enkele delen van het getroffen gebied blijven droog, maar zijn door uitval van vitale infrastructuur onleefbaar geworden.

De wegencapaciteit vormt bij evacuatie een probleem. De N-wegen zijn op het maaiveld aangelegd en de A-wegen liggen hoger. Hiermee moet bij het zoneren van het gebied, rekening worden gehouden.

Onderstaande leefbaarheidskaart toont welke delen van het gebied waarin 72 uur na doorbraak onleefbaar zijn en welke delen nog leefbaar zijn en de mate waarin.

Gebiedsanalyse

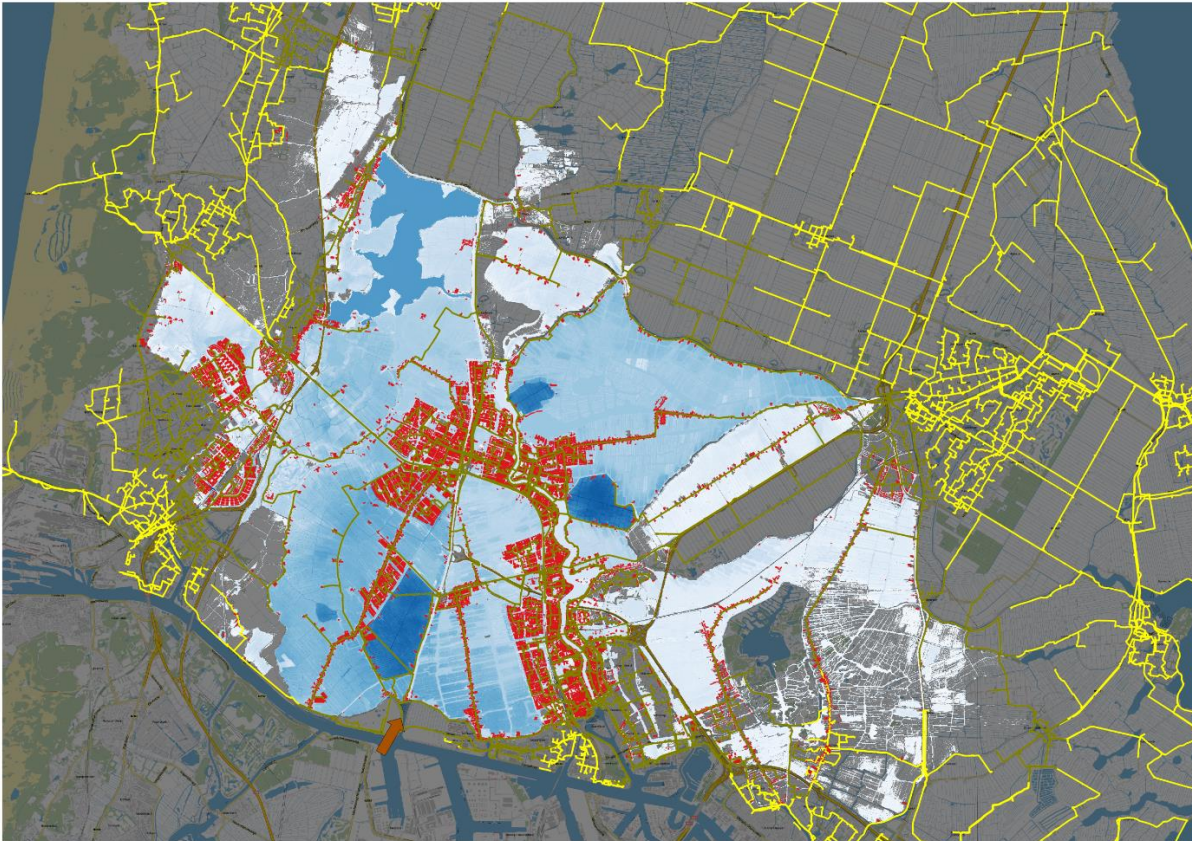
Dit scenario levert een groot overstroomd gebied. De gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad (Zaandam, Krommenie Assendelft, Wormerveer en West Knollendam) worden getroffen. In het gebied wonen 250.000 inwoners.

Door het gebied lopen de belangrijke verkeersaders A9, N8, N246 en N203.

De belangrijkste aandachtgebieden in dit scenario zijn de industrie langs de Zaan en in Beverwijk en het Zaanse Medisch Centrum.

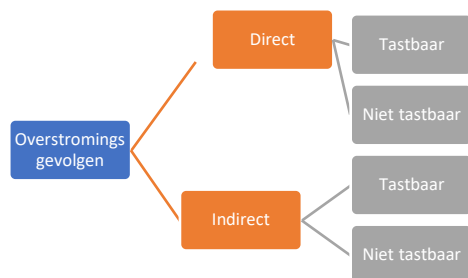
Er bevindt zich veeteelt in het gebied.

Onderstaande afbeelding geeft het gebied 72 uur na doorbraak weer.

Bijlage 14. Aandachtspunten voor de herstelfase

Na een overstroming, moet herstel van de samenleving worden vormgegeven. De gevolgen van een overstroming kunnen als volgt worden onderverdeeld³⁴:

Directe gevolgen: Ontstaan door het fysieke contact tussen water en mensen, dieren, eigendommen, andere objecten en (kwetsbare) gebieden

Indirecte gevolgen: Ontstaan als gevolg van de directe impact en die ontstaat (in ruimte en tijd) binnen en buiten het overstroomde gebied. Bijvoorbeeld verstoring van vitale infrastructuur buiten het overstroomde gebied en verlies van productie door uitval van wegen in het overstroomde gebied

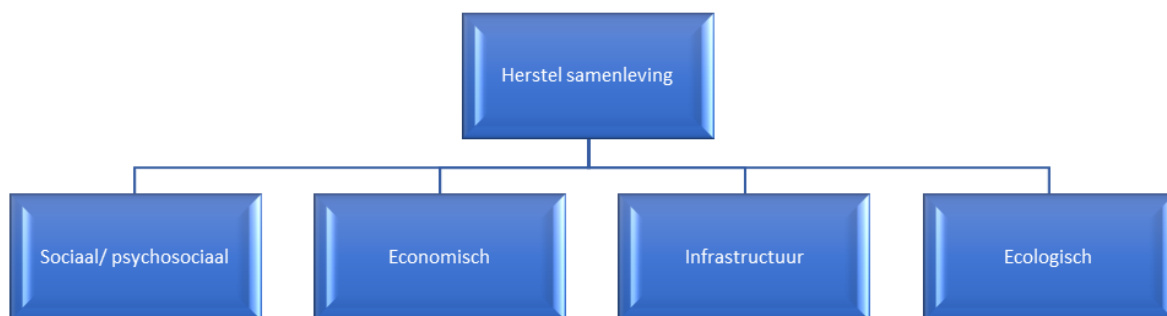
Tastbare gevolgen: Verlies van zaken met een financiële (vervangings)waarde bijvoorbeeld gebouwen, inhoud van gebouwen, vee en infrastructuur

Niet tastbare gevolgen: Verlies van zaken niet kunnen worden ge- of verkocht zoals levens, verwondingen, cultureel historisch erfgoed³⁵ en herinneringen

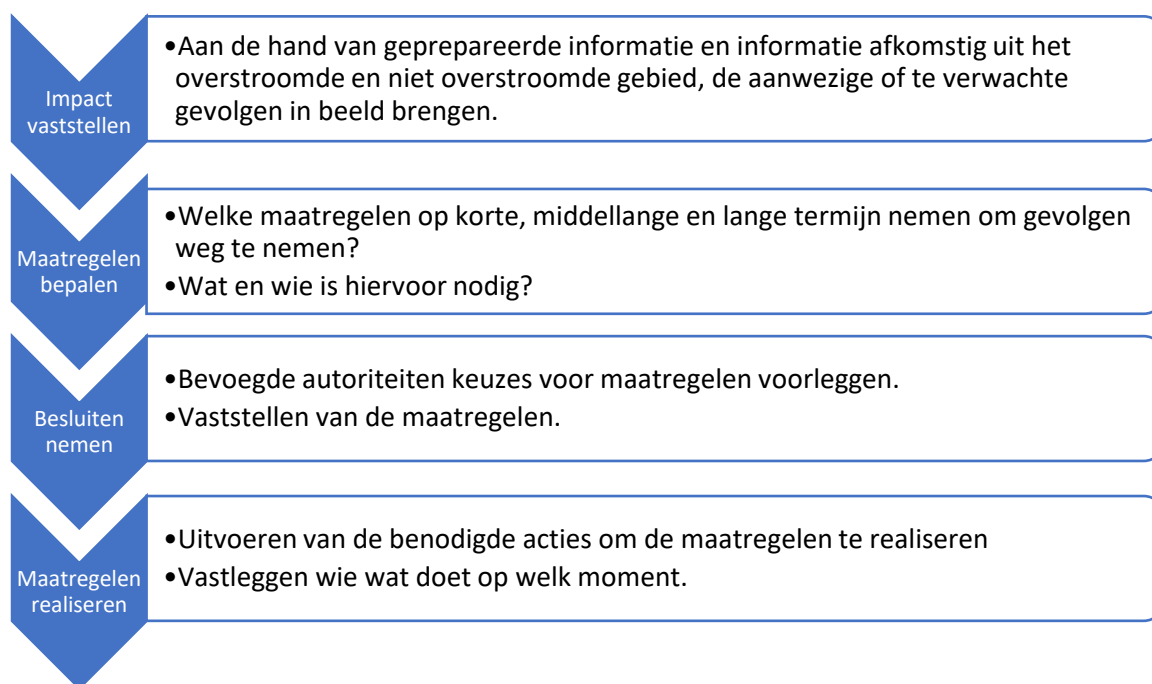
De overheid geeft vorm aan het verzachten van negatieve gevolgen van de overstroming voor getroffen. In een aantal buitenlandse studies worden vier elementen van herstel van onderscheiden.

³⁴ Bron: p. 9, Conducting flood loss assessments, integrated flood management tools series, The Associated Programme on flood management, june 2013.

³⁵ Kunst of historische gebouwen hebben een culturele of historische waarde die niet als tastbaar verlies kunnen worden gelabeld.

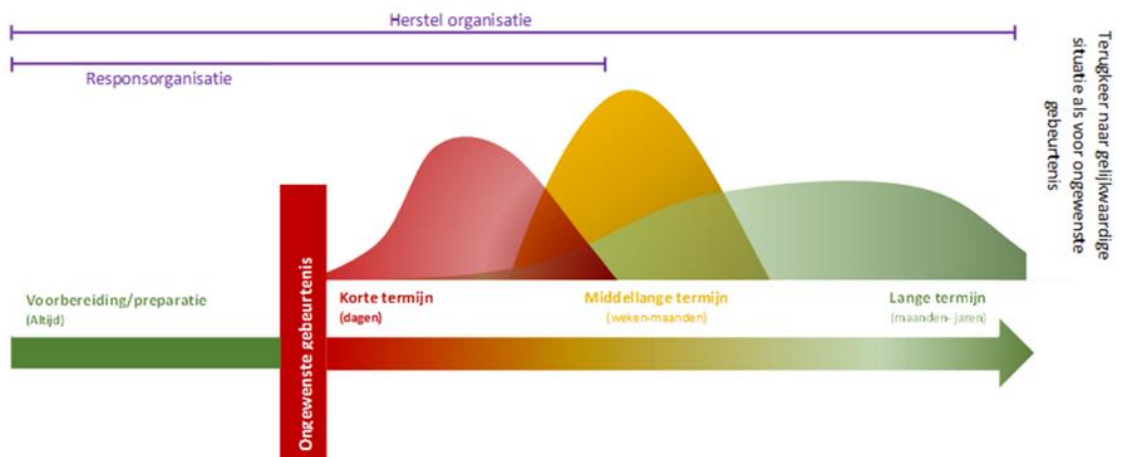

Voor het realiseren van het herstel wordt een herstelorganisatie vanuit veiligheidsregio's ingericht. Deze heeft de opdracht om het herstelplan op te stellen, activiteiten te initiëren, te coördineren, te stimuleren, te faciliteren en/of (doen)uitvoeren en om voor alle getroffen en, terugkeer naar een normaal dagelijks leven (en daarmee het niveau van welvaart, welzijn en welbevinden) dat tenminste gelijkwaardig is aan de situatie voor de crisis, te realiseren. Om tot een herstelplan te komen zijn een aantal stappen nodig³⁶:

Het herstelproces vindt plaats in een herstel continuüm. Dat herstel continuüm is weergegeven in onderstaande afbeelding. Het herstel ontwikkelt zich in verschillende fases die zich niet ná elkaar maar naast elkaar ontwikkelen; het is dus een continuüm. Activiteiten van de Responsorganisatie en Herstel organisatie lopen een lange tijd gelijk op. Hiermee moet in de afstemming rekening worden gehouden.

³⁶ Bron: Handreiking herstel en continuïteit samenleving na een overstroming, 2021

Voor een uitgebreid beschrijven van dit wederopbouwproces, wordt verwezen naar de handreiking herstel en continuïteit samenleving na een overstroming, 2021³⁷.

³⁷ Via link: <https://onswater.ifv.nl/WAVE-handreiking-herstel-en-continuïteit-samenleving.pdf>

Bijlage 15. Aandachtpunten Bevolkingszorg

Inleiding

Deze bijlage is een aanvulling op de hoofdtekst met elementen die specifiek voor de kolom Bevolkingszorg van belang zijn. Voor de crisiscommunicatie is de 'Handreiking Communicatie Watercrisis Noord-Holland boven het Noordzeekanaal' beschikbaar.

Opschaling

De kolom Bevolkingszorg volgt het reguliere opschalingsproces. Als het Interregionaal Coördinatieplan in werking wordt gesteld schalen alle regio's volledig op. De Algemeen Commandanten Bevolkingszorg stemmen af welke regio de coördinerende rol voor Bevolkingszorg op zich neemt.

Als eerste wordt bepaald wie namens bevolkingszorg NW4 afgevaardigd wordt naar de Stafsectie Evacuatieplanning. De taken van deze liaison zijn o.a. het beschikbaar stellen van relevante informatie m.b.t. de bevolking en het getroffen gebied (gebiedsanalyse). Bij voorkeur is dit een medewerker die handig is met het verwerken van GEO-informatie en kennis heeft van LCMS.

Als tweede wordt een hoofd ondersteuning aangewezen. Deze is (op NW4 niveau) verantwoordelijk voor de planning en de verdeling van de hulp die zo spoedig mogelijk wordt ingeroepen via het LOCB (dit is een landelijk netwerk van coördinatoren bevolkingszorg van de 25 veiligheidsregio's), het Rode Kruis en /of het netwerk van de grote steden. Voor de samenwerking met het Rode Kruis is een convenant afgesloten. Het wordt ook gevraagd maximaal op te schalen. Ook kunnen medewerkers van gemeenten worden ingezet die geen directe rol in de crisisbeheersing hebben.

Aandachtspunt is de continuïteit en de veiligheid van de 'eigen regionale' organisatie en locaties. De capaciteit en de locaties kunnen enorm onder druk komen staan onder invloed van de dreiging of de overstroming. De 'eigen' crisisfunctionarissen zullen naar verwachting (deels) zelf betrokken of getroffen zijn terwijl de hulpvraag groot en langdurig zal zijn. Hulp van buiten moet daarom zo spoedig mogelijk georganiseerd worden. Het is hierbij belangrijk dat niet direct alle 'eigen' mensen worden ingezet zodat de lokale kennis altijd beschikbaar is.

Uitval van Telecom (door de overstroming) kan het werk van crisisbeheersing en dus ook van Bevolkingszorg ernstig belemmeren. Probeer hierop tijdig te anticiperen als gebieden 'nat' gaan worden.

Medewerkers met een rol in de crisisbeheersing, die in het bedreigde of overstroomde gebied wonen, zullen zich als eerste bekommeren om de eigen familie en/of woning en daarna pas hun professionele taken oppakken.

Maatregelen en tijdspad

Bevolkingszorg is belast met het nemen van verschillende maatregelen tijdens een watercrisis. Hieronder volgt een niet limitatieve opsomming van maatregelen met een prognose van de tijd die het duurt om de maatregelen in gang te zetten. De werkelijke uitvoering van de evacuatie duurt per zone tussen 4 en 24 uur. Dit is een belangrijk gegeven voor het terugwaarts plannen.

Maatregelen	Schatting benodigde tijd voor uitvoering
Juridische maatregelen (noodverordening)	2 uur
Busvervoer regelen (naar schatting heeft 20% geen eigen vervoer)	2 tot 8 uur per evacuatiezone
Opstaplocaties/routes/verzamelplaatsen busvervoer regelen (denk bijv. aan ondersteuning door OVD-GVB)	
Opvang locaties regelen (denk aan de opvang voor huisdieren*)	3 tot 8 uur
1 ^e grote opvanglocatie gereed na 3 uur	
Opvangregistratie	
Milieuzorg - in samenwerking met de omgevingsdienst(en) - effecten in beeld**	continue
Omgevingszorg – kwetsbare objecten (bouw en woningtoezicht), buitengewone/extra gevaarlijke situaties en evenementen in beeld brengen. (Denk hierbij ook aan dierentuinen of grote kuddes vrijlevende dieren die potentieel een risico voor veiligheid of volksgezondheid vormen)	continue
Schademanagement – In beeld brengen van de schade	continue
Verwante informatie Slachtoffer Informatie Systematiek (SIS) activeren	1 uur
Afzettingen regelen	continue
Verzorging primaire levensbehoeften voor achtergeblevenen na de overstroming en samenwerking Nationale Reddingvloot***	24 tot 72 uur
Voorbereiden op en faciliteren van de herstelfase en terugkeer van bewoners***	

* Evacuatie van landbouwhuisdieren en dierentuindieren door de sectoren zelf in overleg met de Stafsectie Evacuatieplanning van het IROT

**Er is mogelijk veel tijd nodig om industriële processen stil te leggen. De bedrijven hebben hiervoor veiligheidsplannen. Altijd contact leggen met de omgevingsdienst.

***Zie voor diverse handreikingen:

<https://www.ifv.nl/kennisplein/waterveiligheid/publicaties>, de factsheet 'Aanpak voedseldistributie in geval van schaarste voor Veiligheidsregio's (tussendocument), LOCC, 2019' en het draaiboek 'nooddrinkwater' van VRAA ism Waternet.

Nog te ontwikkelen in NW4 verband

De (wijze van) coördinatie op inzet van burgerhulp in samenwerking met 'Ready to help' van het Rode Kruis.

Verwerken van leerpunten van de overstroming in Limburg (2021)

Bevolkingszorg zal op basis van een uitgewerkt scenario een voorbeeldplanning maken voor het inzetten van eigen medewerkers en medewerkers van andere organisaties die hulp bieden. Deze geprepareerde (voorbeeld)planning kan het hoofd ondersteuning in de warme fase veel tijdwinst opleveren.

Bijlage 16. Ontwikkelrichting IMPH

Dit Interregionaal Multidisciplinair Plan voor bepalen handelingsperspectief is een dynamisch document. In dit plan is een start gemaakt met de ontwikkeling van een methode om te komen tot een evacuatiestrategie, en een multidisciplinaire organisatiestructuur waarbinnen de methode wordt toegepast.

We gaan uit van enkele uitgangspunten:

- Eerst organiseren, dan automatiseren!
- 'Hakken in vakken, zagen in lagen.' We proberen een complexe situatie, te simplificeren, om de uitvoering werkbaar te maken en te houden;
- Digitale ondersteuning van het proces kunnen we nog niet regisseren in een multidisciplinaire omgeving. Ontsluiten van informatie via LCMS, is daarbinnen wel een belangrijk uitgangspunt. Op deze wijze kan multidisciplinair informatie worden gedeeld;
- Om de Stafsectie Evacuatieplanning optimaal met informatie te ondersteunen, is het van belang dat deze Stafsectie zelf nauwkeurig in beeld brengt welke informatie ze wanneer in het proces precies willen ontvangen. Hiermee kan de Stafsectie zelf aan de gang. Op basis van de informatiebehoefte kan men data-analyse experts/programma's inzetten.

Het ligt voor de hand, dat de in dit plan uitgewerkte methode, steeds meer ondersteund kan gaan worden via data-analyse. Dit wordt actief opgepakt.

Ten aanzien van de evacuatie van vee (landbouwhuisdieren) wordt nog het volgende opgemerkt. Met betrekking tot het redden van vee wordt verwezen naar de leidraad voor het evacueren van vee van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2014. Vanuit LTO wordt de verdere invulling van het proces 'evacuatie van vee' in gang gezet. Zo is er in 2021 een evacuatiemethodiek gepresenteerd in het Rapport Veehouderij Evacuatie Beoordeling³⁸.

³⁸ Opdrachtgever opstellen rapport: LTO, auteur Stefan Leinenga, i.s.m. Veiligheidsregio Utrecht en VPH-consultancy, 29 september 2021.

HANDREIKING COMMUNICATIE WATERCRISIS

Noord-Holland boven
Noordzeekanaal

HANDREIKING COMMUNICATIE WATERCRISIS

Noord-Holland boven
Noordzeekanaal

Dit document biedt strategie, handvatten, tips en checklists voor crisiscommunicatie bij grote overstromingen in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.

DISCLAIMER: De teksten uit deze toolkit moeten NOOIT 1-op-1 overgenomen worden, maar altijd gecontroleerd en aangepast worden op basis van de actuele situatie.

Inhoudsopgave

Handreiking voor communicatie veiligheidsregio en waterkolom.	5
Crisispartners voor afstemming communicatie	5
Verantwoordelijkheden: wie communiceert waarover	5
Strategie op hoofdlijnen	7
Uitwerking in tekstelementen.	9
Hoofdboodschap	9
1. Informeren over risico	9
2. Uitleg wat uitvalt en wat daarvan de impact is.	10
3. Handelingsperspectief bieden	11
4. Handelingsperspectief voor mensen die toch blijven	12
5. Uitleg over werkwijze, voorbereiding en dilemma's overheid en hulpdiensten .	13
6. Uitleg waarom timing, fasering en prioritering	13
7. Uitleg over onzekerheden	14
8. Uitleg wat voor niet-zelfredzamen gedaan wordt	14
9. Uitleg wat de overheid en hulpdiensten doen in komende periode	15
10. Uitleggen hoe nu verder: perspectief bieden	15
Communicatiedilemma's	16
Algemene aandachtspunten en tips bij crisiscommunicatie	17
Checklist Betrokkenen (mogelijke doelgroepen)	18
Mogelijke middelen	18
Mogelijke handelingsperspectieven	19
Dreigende overstroming	19
Verlaat het gebied (horizontale evacuatie).	19
Vlucht naar de hoogste verdieping (verticale evacuatie).	19
Tekst voor NL-alert	20
Lijst van te verwachten vragen (Q's)	21

Bijlage 1: overstroomik.nl – wat nodig bij verticale evacuatie	22
Eten en drinken	22
Droog en warm	22
Gezondheid	22
Verlichting	22
Contact met familie en vrienden	22
Een droge plek zoeken	22
Je huis beschermen	23
Samenwerken	23
 Bijlage 2: voorbeeld veiligheidsregio Zeeland	 24
Wat moet ik doen bij een overstroming?	24
 Bijlage 3: voorbeeld infographic bij overstromingen Limburg juli 2021	 25
 Bijlage 4: tekstelementen op niveau B1 / Steffie.nl	 26
1. Informeren over risico	26
2. Uitleg wat uitvalt en wat daarvan de impact is	26
3. Handelingsperspectief bieden	26
4. Handelingsperspectief voor mensen die toch blijven	27
5. Uitleg over werkwijze, voorbereiding en dilemma's overheid en hulpdiensten	27
6. Uitleg waarom timing, fasering en prioritering	27
7. Uitleg over onzekerheden	27
8. Uitleg wat voor niet-zelfredzamen gedaan wordt	28
9. Uitleg wat de overheid en hulpdiensten doen in komende periode	28
10. Uitleggen hoe nu verder: perspectief bieden	28

Handreiking voor communicatie veiligheidsregio en waterkolom

Doelgroep: communicatieprofessionals met een rol in de crisiscommunicatie van veiligheidsregio's en waterkolom in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal.

- Veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland en Amsterdam-Amstelland.
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Rijkswaterstaat

Crisispartners voor afstemming communicatie

Crisispartners met wie communicatie (mogelijk) moet worden afgestemd:

- Watermanagement Centrum Nederland (WMCN)
- KNMI
- Provincie Noord-Holland
- Gemeenten
- Politie
- GGD en GHOR
- Brandweer
- Netbeheerders (gas, elektriciteit), drinkwaterbedrijven en telecomproviders
- Ziekenhuizen
- BRZO-bedrijven
- Kustwacht
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Omliggende veiligheidsregio's
- Ministerie I&W
- NKC (Ministerie JenV)
- LNV, LTO
- Defensie

Verantwoordelijkheden: wie communiceert waarover

Hieronder een overzicht van welke organisatie over welke thema's communiceert. Leidend daarin is dat communicatie altijd de inhoudelijke verantwoordelijkheden volgt.

Functionele kolom (Rijkswaterstaat (RWS), Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Watermanagementcentrum Nederland (WMCN), KNMI):

- Actuele situatie waterstaatkundig: stand van water en maatregelen om water omlaag te krijgen (WMCN)
- Oorzaak (dreiging) overstrooming/hoog water
- Geografisch omschrijven (grootte en locatie) van overstroomde en/of bedreigde gebieden (HHNK, RWS)

- Prognoses en scenario's waterstaatkundig (HHNK, RWS, KNMI)
- Herstel- of beheersmaatregelen waterkolom
- Effect van de maatregelen waterkolom
- Staat van dijken en gemalen (HHNK, RWS).

Algemene kolom (veiligheidsregio's):

- Omschrijving van wie en wat in het getroffen/bedreigde gebied aanwezig is wat betreft aantal inwoners, bedrijven, vitale infrastructuur, etc.
- Gevolgen van de (dreigende) overstroming op de regio (bewoners, bedrijven, vitale infrastructuur, wegennet), samen met de verantwoordelijke (weg)beheerders (gemeenten, provincie, rijk en waterschappen)
- Maatregelen om gevolgen regio te beperken (in het bijzonder evacuatie)
- (evacuatie)Strategie
- Handelingsperspectieven: wat doen en hoeveel tijd heb je nog
- Voortgang van de evacuatie
- Wat hebben we nu en wat is nodig voor evacuatie (aantal vaartuigen, voertuigen, luchtvaartuigen, evacuatiemiddelen, etc.)
- Openbare orde en veiligheidszaken
- Effect van de maatregelen veiligheidsregio
- Burgemeester(s): impact op de getroffen en, duiding, betekenisgeving. Burgervader en lokaal boegbeeld.
- Uitleggen hoe verantwoordelijkheden en taken bij watercrisis belegd zijn

Interregionaal Beleidsteam (IRBT):

- Bovenregionale evacuatiestrategie
- Voortgang bovenregionale evacuatiestrategie
- Situatie rond vitale infrastructuur
- IRBT bepaalt 1 boegbeeld waterkolom (expert water) en 1 boegbeeld algemene kolom (bestuurder voor duiding, impact bovenregionaal en verantwoording over de besluitvorming).

N.B. De voorzitter IRBT kan met dubbele pet praten: in zijn rol als voorzitter RBT van zijn eigen regio en in zijn rol als voorzitter IRBT.

Boven Regionaal Actiecentrum Communicatie (BRAC)

- Regisseert en coördineert de communicatie volgens dit plan: zodat tegenstrijdigheden in boodschappen voorkomen worden.

Vitale partners en overige stakeholders:

- Netbeheerders, drinkwaterbedrijven en Telecomproviders: gevolgen en beschikbaarheid van respectievelijk stroom- en gasvoorziening, drinkwater en internet en telefonie.
- Bedrijven: bedrijfscommunicatie, beantwoording van vragen over eigen processen, voorzieningen en maatregelen en informeren van eigen medewerkers, klanten, leveranciers en bezoekers.
- Rijksoverheid/ministeries: duiding en betekenisgeving

Strategie op hoofdlijnen

Aansluiten bij de buitenwereld op informatievoorziening, betekenisgeving, schadebeperking

Een goede strategie voor crisiscommunicatie wordt altijd gemaakt op basis van een omgevingsanalyse. Hoe publiek en pers reageren op een gebeurtenis is moeilijk te voorspellen, daarom is de omgevingsanalyse leidend. Zo lang er nog geen omgevingsanalyse beschikbaar is, is het vertrekpunt de aanname dat inwoners niet weten dat er een dreiging van overstroming is, niet goed de ernst van de situatie kunnen inschatten en niet weten wat ze moeten doen. Dat betekent de volgende focus op de drie doelstellingen.

- De doelen in de drie doelstellingen van crisiscommunicatie zijn dan:
 - Informatievoorziening: zorgen dat mensen in het gebied weten dat er sprake is van een (dreiging) voor overstroming, zorgen dat mensen weten om welk geografisch gebied het precies gaat en weten wat de risico's zijn.
 - Betekenisgeving: zorgen dat mensen de ernst van de situatie goed kunnen inschatten door duiding en context te geven en door goede informatievoorziening. En ook voor betekenisgeving richting getroffen.
 - Schadebeperking: zorgen dat mensen weten wat ze moeten doen om de schade en risico's zo veel mogelijk te beperken (namelijk evacueren).
- Wanneer omgevingsanalyses beschikbaar zijn, zullen deze leidend zijn in de strategie. Elke situatie is immers anders en van tevoren is niet te voorspellen wat zal spelen in de buitenwereld en waar in de communicatie de focus op moet liggen. Repeterende omgevingsanalyses kunnen wijzen op nieuwe/aanvullende informatiebehoeften en leiden tot aanpassing van boodschap of strategie.

Stap voor stap meenemen

In de communicatie staat altijd één hoofdboodschap centraal. Om deze hoofdboodschap kracht bij te zetten en begrip en draagvlak te creëren voor de handelingsperspectieven, nemen we getroffen en betrokkenen stap voor stap mee. In deze stappen zijn lessen van vorige (water) crises en gedragsonderzoek meegenomen. Hieronder staan deze stappen genoemd, daarna volgt in dit document per stap een verdere uitleg en uitwerking.

1. Eerst mensen overtuigen van het risico: informeren en oproepen tot voorbereiden
2. Uitleg wat uitvalt en wat daarvan de impact is
3. Daarna mensen overtuigen dat het opvolgen van het handelingsperspectief het risico kan doen afnemen.
4. Handelingsperspectief voor mensen die toch blijven
5. Uitleg over de werkwijze, voorbereiding en dilemma's overheid en hulpdiensten
6. Uitleg over waarom fasering, prioritering
7. Uitleg over onzekerheden
8. Uitleg wat voor niet-zelfredzamen gedaan wordt.
9. Uitleg wat de overheid en hulpdiensten doen in komende periode
10. Uitleg hoe nu verder: perspectief bieden

Strategie middelen

We gaan ervan uit dat de meeste mensen de informatie in de eerste instantie vanuit de reguliere media krijgen: nieuwswebsite, radio en tv-uitzendingen van NH Nieuws, NOS, etc. Meer informatie zullen ze vervolgens zoeken op de kanalen (websites en sociale media) van veiligheidsregio, gemeente en waterpartners.

Boodschap versterken

Naast gebruik van de vaste werkwijze en middelen voor crisiscommunicatie, kan op verschillende manieren de hoofdboodschap versterkt worden. Hieronder een aantal zaken die daarbij belangrijk zijn:

- Gebruik infographics en beeldmateriaal bij alle communicatie thema's.
- Deel beelden (video, foto) van de dreiging, overstroomd gebied (risico inschatting), mensen die vertrekken (sociale druk). Faciliteer pers in het maken van deze beelden.
- Deel schriftelijk instructies uit aan mensen die gebied moeten verlaten.
- Vertel verhalen. Van, over en door mensen die bij overstroming niet weg gingen en op zichzelf aangewezen waren. Bij de huidige crisis of een vorige watercrisis.
- Zet lokale 'influencers' in: voorzitter voetbalclub, imam, etc.
- Deel cijfers en percentages over hoeveel mensen gebied al verlaten hebben. Mensen baseren hun besluit om te vertrekken mede op basis van wat de omgeving doet.
- Zet een aantal communicatief sterke boegbeelden in. Maak duidelijke keuzes wie dat gaan doen. Eén boegbeeld bestuurlijk (algemene kolom, burgemeester), Eén boegbeeld expert (waterkolom).
- Roep mensen actief op om belangrijke informatie over evacuatie te delen met hun omgeving, onder andere via WhatsApp.
- Zorg voor publieksvoorlichters op de opvanglocaties.
- Maak de vertaalslag van deze teksten naar niveau van laaggeletterden (zie Steffie.nl).
- Zorg voor goede communicatie voor doven en slechthorenden (gebarentolk, ondertitels, etc.)
- Let op: de rampenzender gebruikt op tv alleen een ticker om de boodschap van de veiligheidsregio te delen. Tegelijkertijd blijft de journalistieke functie bestaan waarbij actief verslag gedaan wordt van de gebeurtenissen. Dit kan toch tegenstrijdige berichten, onduidelijkheid en verkeerde verwachtingen bij publiek leiden.
- Uit onderzoek blijkt dat bij eens kans van meer dan 50% op overstroming, een grote meerderheid evacuatie een goede maatregel vindt. Communiceer dus duidelijk wanneer de kans groter dan 50% is dat het gebied overstroomt.

N.B. Bovenstaande zaken kunnen in de koude fase deels al voorbereid worden.

Fasering communicatie

Fase 1: dreiging overstroming, nog niet duidelijk of evacueren nodig is

- Waterkolom informeert over situatie dat er dreiging overstroming is, wat die dreiging inhoudt en welk gebied bedreigd wordt. Boodschap wordt afgestemd met Veiligheidsregio's en gemeenten (indien hier tijd voor is).
- Noemt dat zij in constant contact staan met veiligheidsregio's.
- Roept mensen op om de informatie goed te volgen (bv. zorg dat u goed op de hoogte bent van de ontwikkelingen door elk uur te kijken op website/radio/tv/twitter)
- Communicatie via kanalen waterkolom en door expert (boegbeeld) waterkolom

Fase 2: inwoners worden voorbereid op evacuatie

- Veiligheidsregio (GRIP 4) /burgemeester (GRIP 3) geeft duiding aan situatie.
- Benoemt impact, ernst en urgentie.
- Indien evacueren tot mogelijkheden behoort meldt voorzitter VR / burgemeester dat veiligheidsregio en waterkolom zich voorbereiden op een mogelijke evacuatie.
- Roept mensen in bepaald gebied op zich voor te bereiden op evacuatie.
- Noemt wanneer en waar meer informatie bekend wordt en roept mensen op actief informatie te blijven volgen en mensen in hun omgeving te informeren.

Fase 3: besluit evacuatie is genomen

- Persconferentie veiligheidsregio met waterkolom om evacuatie aan te kondigen
- Let op: alleen een persconferentie als er 'echt' nieuws is. Bij het 'sleutelbesluit' tot evacueren is dat zeker het geval.

Uitwerking in tekstelementen

In deze uitwerking wordt uitgegaan van een scenario waarbij het water langzaam komt (dagen). (zoals evacuatiescenario Den Helder).

Let op: In *cursief grijs* staan de tekstelementen die gebruikt worden in geval van een sneller scenario (uren). (zoals evacuatiescenario Waterland).

NB: Als de voorgaande tekst cursief is, wordt deze geheel vervangen door de *cursief grijze tekst*.

Hoofdboodschap

In principe zal altijd een van deze twee boodschappen de hoofdboodschap zijn:

1. Het gebied waarin u bent kan mogelijk overstromen. Dit kan leiden tot een zeer gevaarlijke situatie. Veiligheidsregio('s), burgemeester(s), waterschappen en Rijkswaterstaat werken intensief samen en hebben constant contact met elkaar om de situatie nauwlettend te volgen en waar nodig maatregelen te treffen. Houd rekening dat het evacueren van bepaalde gebieden tot de mogelijkheden behoort. Volg daarom zo goed mogelijk de laatste informatie via onze website <www.....> en NH Nieuws.

òf

2. Het gebied waarin u bent, kan mogelijk overstromen. Dit is een zeer dreigende situatie. Daarom roepen burgemeester(s) samen met de waterschappen en Rijkswaterstaat op om u voor te bereiden op een mogelijke evacuatie. Meer informatie volgt (hieronder).

1. Informeren over risico

Doel: mensen in mogelijk te evacueren gebied informeren en overtuigen van het risico.

Ook eerste oproep tot voorbereiden op evacueren.

Afzender: waterkolom.

Tekstelementen

- Door <oorzaak, bv dijkdoorbraak, stormvloed> dreigt <uitleg welke gebieden dreigen te overstromen> te overstromen. De kans op overstroming is groter dan 50%. De overstroming verwachten we <dag en tijdstip>. Het water komt dan hoger dan <te verwachten hoogte van het water>. Dit is een zeer gevaarlijke situatie.
- *Dit is een levensgevaarlijke situatie: het hoge water kan heel snel komen.*
- Het is onduidelijk wanneer het gebied precies overstroomt, maar als dit gebeurt kan het erg lastig zijn om het gebied nog te verlaten. Hoe later u vertrekt, hoe groter de risico's die u loopt.
- *Het kan nu allemaal heel snel gaan. Als u woont in <omschrijf gebied> kan het daar binnen een paar uur onder water staan. Dit is een acute noodsituatie: in korte tijd kan het hoge water komen en levensgevaarlijk zijn.*

- Wij roepen iedereen in <omschrijf gebied> zich voor te bereiden op evacuatie vanwege de dreigende ernstige overstroming.
- *Wij roepen mensen in <omschrijf gebied> op om zich voor te bereiden om binnen enkele uren het gebied te kunnen verlaten vanwege de dreigende ernstige overstroming. Wij komen binnen een <x> uur met meer informatie over welke gebieden op welk moment geëvacueerd worden en welke vluchtwegen u moet gebruiken.*
- Blijven in overstroomd gebied is heel gevaarlijk. Uit overstroomd gebied weggelopen kan ook erg moeilijk en gevaarlijk zijn.
- Het water is zeer troebel, u kunt er niet doorheen kijken.
- Als het water op 1,5 meter hoogte staat is het niet mogelijk om met auto's of fietsen het gebied te verlaten. Wegen zullen onbegaanbaar zijn. Ook tanken is niet meer mogelijk.
- Rijden door ondiep water heeft dus risico's en wordt afgeraden. Auto's en vrachtwagens kunnen vastlopen op puin en verkeersmeubilair (verkeersborden, bankjes) in het water. Deze obstakels zijn niet zo snel zichtbaar omdat het water troebel is.
- Ook varen met boten is niet mogelijk. Omdat obstakels als verkeersborden niet zichtbaar zijn kunnen boten vastraken of kapotgaan als zij hier tegenaan varen
- Hoe langer de vaarweg des te groter de kans dat iets misgaat.
- Zelf naar buiten gaan verhoogt het risico op onderkoeling. Juist door de blootstelling aan lucht en water gedurende het verplaatsen, is het risico op onderkoeling groot. In een schuilplaats is het risico op onderkoeling veel kleiner (hetzelfde geldt voor verdrinking).
- Bij zwemmen en lopen door het water kunt u snel onderkoeld raken. Ook kan men bij lopen de diepe plekken zoals sloten of vijvers niet zien en daardoor in een gat vallen.
- We weten van eerdere overstromingen in Amerika en Duitsland dat veel mensen zijn overleden omdat zij te laat het gebied verlieten of omdat ze te snel teruggingen.
- Wij roepen mensen in het gebied zich op om zich voor te bereiden op een eventuele evacuatie.

2. Uitleg wat uitvalt en wat daarvan de impact is

Doel: impact van blijven schetsen en risico verder uitleggen.

Afzender: Veiligheidsregio.

Tekstelementen

- Bij een overstroming is er mogelijk geen elektriciteit, drinkwater en warmte meer. Ook internet en telefoon kunnen uitvallen.
- U kunt 112 mogelijk niet bereiken. Politie, brandweer en ambulance zullen u niet kunnen helpen in medische noodsituaties als onderkoeling, een hartaanval, beroerte of bij ernstige verwondingen. Ook kunnen hulpdiensten niet garanderen dat zij u later alsnog kunnen redden uit het gebied.
- In het gebied blijven tijdens een overstroming brengt dus grote risico's met zich mee.
- Veel voorzieningen vallen uit. Mogelijk is er geen drinkwater, riool, elektriciteit, gas, internet, telefoon. U kunt dus niet meer uit de kraan drinken, verwarming en koelkast vallen uit. U kunt geen eten opwarmen. Ook kunt u geen contact leggen met anderen want telefoons, e-mail, SMS- en WhatsApp-berichten werken niet meer.
- U zit mogelijk dagen vast op een hogere verdieping in uw huis, u zult uzelf zonder deze voorzieningen moeten warm houden, en zelf kunnen voorzien in eten en drinken.

3. Handelingsperspectief bieden

Doel: mensen uitgebreid handelingsperspectief geven én overtuigen dat het opvolgen van dit handelingsperspectief het risico voor hen kan doen afnemen.

Afzender: Veiligheidsregio.

Tekstelementen voor oproep gebied te verlaten

- De kans op een overstroming is nu meer dan <xx>%. Om gevaarlijke situaties bij een overstroming te voorkomen, moeten mensen het bedreigde gebied verlaten.
- De Veiligheidsregio heeft besloten dat inwoners van <beschrijf te evacueren gebied> geëvacueerd moeten worden.
- Wij roepen nu iedereen in <omschrijf evacuatie zone 1> op om het gebied **direct** te verlaten richting het <gebruik noorden, oosten, zuiden, westen> via de wegen <omschrijf wegen>. Rijd door tot voorbij de lijn <omschrijf lijn waar het water zeker niet voorbij komt>.
- Zorg dat u in elk geval weg bent vòòr <omschrijf dag inclusief datum en tijdstip>. Daarna is het gevaar te groot.
- De hulpdiensten kunnen niet iedereen helpen. Daarom helpen zij alleen de mensen die niet-zelfredzaam zijn. Dat zijn kwetsbare mensen zoals ouderen, zieken en gehandicapten. Als u gezond en goed ter been bent, bent u op uzelf aangewezen om het gebied te verlaten.
- Andere gebieden in <omschrijf overige zones in paar woorden> worden ook geëvacueerd. Het gebied dat kan overstromen is verdeeld in <x aantal> zones. Elke zone heeft een andere tijd waarop mensen het gebied moeten verlaten. Zo kan iedereen zo goed en veilig mogelijk weggkomen. En is de kans kleiner dat het verkeer vast loopt. Mensen in de gebieden die het eerst overstromen, gaan het eerste weg.
- Op de website van de Veiligheidsregio staan de zones aangegeven.
In het kort gaat het om:
 - Zone 1: <naam zone>: zo snel mogelijk het gebied verlaten. Uiterlijk verlaten voor <dag, datum en tijdstip>
 - Zone 2: <naam zone>: het gebied verlaten vanaf <dag, datum en tijdstip>. Uiterlijk verlaten voor <dag, datum en tijdstip>
 - Zone 3: <naam zone>: het gebied verlaten vanaf <dag, datum en tijdstip>. Uiterlijk verlaten voor <dag, datum en tijdstip>
 - Etc., etc.
 - **Let op:** bij haast alleen communiceren: '**vandaag om <tijdstip>**' i.p.v. <dag, datum en tijdstip>
- Wij roepen iedereen in <omschrijf kort hele bedreigde gebied> de website van de Veiligheidsregio goed te bekijken en de informatie te lezen. Kijk naar de kaarten, in welke zone u zit, en wanneer u het gebied moet verlaten via welke weg. Informeer de mensen om u heen. Help vooral mensen die moeite kunnen hebben om te begrijpen wat ze moeten doen: kwetsbare ouderen, mensen die blind, doof of slechthorend zijn of de taal niet goed spreken en lezen. Bereid u en uw omgeving voor op een evacuatie.
- **De ontwikkelingen gaan razendsnel, binnen een paar uur moet u mogelijk al vertrekken.**
- Volg bij de evacuatie de aanwijzingen van de veiligheidsregio, gemeenten en hulpdiensten zo goed mogelijk op.
- De hulpdiensten helpen kwetsbare inwoners zoals ouderen, zieken, mensen met een handicap om het gebied te verlaten.
- (school)Kinderen verlaten samen met hun ouders (voor zo ver mogelijk) het gebied.
- Als u hulp nodig heeft van hulpdiensten, kunt u een laken hangen uit uw raam aan de voorkant. Politie, brandweer en ambulances zien dan meteen bij welke woningen zij moeten helpen.

- De volgende zaken zijn belangrijk als u uw huis verlaat:
 - Sluit gas, water en elektriciteit af als u weggaat. Stop een zware zak in toiletten, wastafels en waterputjes, zodat rioolwater niet binnenkomt. Dit helpt om mogelijk schade aan uw woning te beperken.
 - Vergeet niet: ID-bewijs, geld, belangrijke medicijnen en mobiele telefoon.
 - Laat uw naasten weten waar u heen gaat/of dat u veilig bent/ of wat u gaat doen. Gebruik hiervoor eventueel de website ikbenveilig.nl van het Rode Kruis.
 - Deel de oproep voor evacueren met mensen in uw omgeving, bijvoorbeeld via WhatsApp.

Dieren

- Neem zelf uw huisdieren mee.
- Volg het Ministerie van Landbouw (LNV) voor alle informatie over het evacueren en redden van vee (landhuisdieren) uit overstroomd gebied, het transport van vee en stalruimte elders.
- *Voor het evacueren van vee (landhuisdieren) zal geen tijd zijn. Volg het Ministerie van Landbouw (LNV) voor alle informatie over vee in het overstroomd gebied.*

Mensen buiten het gebied

- Als u buiten de zojuist genoemde zones woont of bent, kom dan niet naar het naar het gebied toe dat kan overstromen. We hebben alle hulpverleners nodig om mensen in het getroffen gebied te redden en helpen. Toch naar het gebied komen doet een te groot beroep op hulpdiensten. U brengt daarmee anderen in gevaar.
- Als uw naasten vermist zijn, neem dan contact op met het 'verwanteninformatienummer' op <telefoonnummer> en/of kijk op ikbenveilig.nl van het Rode Kruis.

Handelingsperspectief bij onrust over plunderingen

Let op: alleen reactief!

- Is er onrust op (social) media over plunderingen? > Onderzoek wijst uit dat dit niet klopt met de feiten. (Zie: <https://www.ifv.nl/kennisplein/crises-en-crisisbeheersing/nieuws/blog-menno-van-duin-plunderingen-een-rampmythe-ter-ziele>)

4. Handelingsperspectief voor mensen die toch blijven

Afzender: Veiligheidsregio.

Tekstelementen voor mensen die toch blijven (gelaagd handelingsperspectief).

NB nog verder uit te werken op postcodeniveau via www.overstroomik.nl

- Wilt of kunt u het gebied niet verlaten? Zoek dan een hogere verdieping in uw woning of in een ander gebouw. Het water komt hoger dan <x> meter: op de begane grond is het gevaarlijk. Ga dus minstens naar de <eerste/tweede/derde> verdieping.
- Wanneer u toch thuis wilt blijven wanneer het gebied overstroomt, zult u van veel vanzelfsprekende voorzieningen geen gebruik meer kunnen maken. U moet zich dus zelf kunnen redden.
- Wilt of kunt u het gebied niet verlaten? Dan is het heel belangrijk dat u zorgt dat u voor <x> dagen eten in huis heeft dat u niet hoeft te koken of te bakken. Ook moet u minimaal <2 keer x aantal dagen> liter drinkwater per persoon in huis hebben. En voldoende dekens om u en uw medebewoners warm te houden. Zorg dat u kunt verblijven op de <x> verdieping (of hoger). Wij kunnen niet garanderen dat wij u later nog snel en veilig uit uw huis kunnen halen.

- Probeer constant goed op de hoogte te blijven over de situatie en over wat u moet en kunt doen. Volg onze website, Twitter en NH Nieuws voor de meest actuele informatie. Elektriciteit, internet en mobiele telefoons kunnen uitvallen in het overstroomde gebied. Daarom kunnen we u misschien niet goed informeren over de ontwikkelingen.
- Als stroom en internet uitvallen: volg informatie van overheid en hulpdiensten met een radio op accu of batterijen via de rampenzender NH Nieuws: frequentie 93.9 FM over de ether.

5. Uitleg over werkwijze, voorbereiding en dilemma's overheid en hulpdiensten

Doel: draagvlak en begrip creëren voor manier en timing van de evacuatie en waarom het handlingsperspectief is zoals het is. Door het delen van informatie over de werkwijze van overheid en hulpdiensten, hoe er is voorbereid op watercrisis (o.a. impactanalyse) en wat de belangrijkste dilemma's zijn (dilemmalogica).

Afzender: Veiligheidsregio en waterkolom.

Tekstelementen

- Overstromingen zijn altijd een risico in Nederland. Daarom heeft de overheid zich hier goed op voorbereid. Er liggen plannen klaar hoe dit het best kan gebeuren. In die plannen is rekening gehouden met wat de beste manier is om een gebied te evacueren.
- Want voor een goede evacuatie is het heel belangrijk scherpe afspraken te maken wie wanneer uit welk gebied vertrekt. Om zo de risico's voor iedereen zo klein mogelijk te houden.
- Bij deze overstroming is het belangrijk om de gebieden die als eerste overstromen, als eerst te evacueren. Het hoge water trekt relatief langzaam naar het <windstreek>. We hebben tot <dag, datum, tijdstip> de tijd om zone 1 (<naam zone>) en omliggend gebied te evacueren. Daarna volgen gebieden die <verder in deze windstreek, bv 'zuidelijker'> liggen.
- *Bij deze overstroming is het belangrijk om de gebieden die als eerste overstromen, als eerst te evacueren. Het hoge water trekt snel naar het < windstreek >. We hebben per zone steeds maar een paar uur de tijd om te evacueren. Eerst gaan nu de mensen in zone 1 (<naam zone>). Daarna volgen gebieden die <verder in deze windstreek, bv 'westelijker'> liggen.*
- Een gebied evacueren is een ingrijpende keuze. De veiligheidsregio besluit hiertoe alleen als de kans groot is dat een gebied overstroomt. Op dit moment is de kans op overstroming meer dan <xx (meer dan 50%)>%. Dat vindt de veiligheidsregio een te groot risico voor de inwoners. Het gebied moet dan ook ontruimd worden.

6. Uitleg waarom timing, fasering en prioritering

Doel: begrip en draagvlak creëren voor keuzes wie wanneer geëvacueerd wordt, waarom dat zo gekozen is en waarom het belangrijk is deze timing, fasering en prioritering te volgen.

Afzender: Veiligheidsregio.

Tekstelementen

- De kans op een overstroming is nu meer dan <xx>%. Niet iedereen kan het gebied tegelijk verlaten. Als heel <omschrijf hele bedreigde gebied> tegelijk op de weg zit komt het verkeer vast te staan. Ook kunnen hulpdiensten niet iedereen tegelijk helpen.
- Daarom heeft de veiligheidsregio een plan voor in welke gebieden op welk moment evacuatie plaatsvindt. En welke wegen bij elke zone het best gebruikt kunnen worden. Daarbij is ook gekeken naar hoeveel mensen in het gebied zijn en hoeveel auto's tegelijk over de wegen kunnen.

- Wij geven aan welke wegen u moet gebruiken, dit zijn de 'vluchtroutes'. Gebruik deze vluchtroutes om blokkeringen en overstroomde wegen te vermijden.
- In het slechtste geval komt het hoge water tot <omschrijf lijn tot waar water kan komen aan de hand van een lijn tussen verschillende steden/gemeenten>.
- De gebieden die ontruimd worden zijn verdeeld in zones. Hieronder volgt het volledige overzicht:
 - Zone 1: <naam zone>: wij roepen mensen in deze zone op om nu het gebied te verlaten. Doe dit uiterlijk voor <dag, datum, tijdstip>. Rijd richting het <windstreek> en gebruik hiervoor alleen de wegen <vluchtroutes voor die zone>.
 - Zone 2: <naam zone>: wij roepen mensen in deze zone op om vanaf <dag, datum, tijdstip> het gebied te verlaten. Doe dit uiterlijk voor <dag, datum, tijdstip>. Rijd richting het <windstreek> en gebruik hiervoor alleen de wegen <vluchtroutes voor die zone>.
 - Zone 2: <naam zone>: wij roepen mensen in deze zone op vanaf < tijdstip>. het gebied te verlaten. U heeft hiervoor dan <x> uur de tijd, tot <tijdstip>. Rijd richting het <windstreek> en gebruik hiervoor alleen de wegen <vluchtroutes voor die zone>.
 - Etc., etc.
- Hieronder vindt u een kaart met uitgebreide omschrijving van de zones: <plaatje met zones>

7. Uitleg over onzekerheden

Doel: openheid en transparantie en eerlijk verwachtingenmanagement. Begrip voor fasering, prioritering.

Afzender: waterkolom en Veiligheidsregio.

Tekstelementen

- Het 'gedrag' van water is niet altijd goed te voorspellen. Ook weten we niet met zekerheid of en wanneer een dijk doorbreekt. Met al deze onzekerheden houden veiligheidsregio's en waterbeheerders zo goed mogelijk rekening in de voorbereiding en nu in de uitvoering.
- Op dit moment denken we dat de kans <xx>% is dat <dag, datum, tijdstip> de <oorzaak overstroming> en het gebied <omschrijving gebied> overstroomt.
- We nemen een extra veiligheidsmarge van <x> uur mee bij het evacueren.
- Daarom willen we dat uiterlijk om <dag, datum, tijdstip>(<x> uur van tevoren) iedereen in de zone 1 <naam zone> het gebied verlaten heeft.

8. Uitleg wat voor niet-zelfredzamen gedaan wordt

Doel: zorgen dat onder en over niet-zelfredzamen minder onrust is en iedereen de juiste dingen doet bij het helpen van de niet-zelfredzamen.

Afzender: Veiligheidsregio.

Tekstelementen

- Mensen die nu al kwetsbaar zijn, zijn dat bij een overstroming ook. Ouderen, kinderen en mensen die afhankelijk zijn van zorg zullen dan bij een overstroming ook het meest kwetsbaar zijn. Bij eerdere overstromingen is ook te zien dat juist onder deze groepen veel slachtoffers vallen.
- Daarom heeft de veiligheidsregio extra aandacht voor deze groepen kwetsbare mensen. De hulpdiensten helpen hen om het gebied te verlaten.
- Mensen die niet-zelfredzaam zijn en in een (zorg)instelling wonen, worden geholpen met evacueren door de instelling en haar personeel.
- De hulpdiensten helpen mensen die niet-zelf-redzaam zijn en wel zelfstandig wonen.

9. Uitleg wat de overheid en hulpdiensten doen in komende periode

Tekstelementen

- De weersverwachting en de verwachte waterstanden worden constant in de gaten gehouden. Als het gebied waar u woont gaat overstromen, wordt u gewaarschuwd met een NL-Alert bericht, op onze website en Twitteraccount, en via verschillende media.
- Veiligheidsregio's, gemeenten, HHNK, Rijkswaterstaat, KNMI, politie, Defensie, brandweer, ambulance en andere hulpdiensten werken nauw samen.
- Prioriteiten zijn: <prioriteiten uit (I)RBT en/of (I)ROT invullen>
- Op dit moment zijn de belangrijkste taken van hulpdiensten gericht op
 - Het vinden en redden van mensen
 - Het helpen bij het evacueren van mensen in getroffen en bedreigde gebieden
 - Het opzetten van noodopvang zodat getroffen warm, droog en veilig zijn
 - Het verzorgen van water, voedsel en medische zorg
 - Het voorkomen dat meer gebied overstroomt en het water wegstroomt uit overstroomde gebieden.
- In een volgende fase zijn de belangrijkste taken:
 - Het droogpompen van het getroffen gebied
 - Schoonmaakwerkzaamheden
 - Psychosociale hulpverlening en slachtofferhulp
- Daarna begint de fase van eerste herstel:
 - Inventarisatie van de schade
 - Eerste herstelwerkzaamheden aan infrastructuur
 - Tijdelijke huisvesting
 - Tijdelijk onderwijs en andere publieke voorzieningen
- Tot slot is een lange fase van lange termijn wederopbouw:
 - Herstellen van bebouwde omgeving, sociale netwerken en natuur
 - Maatregelen treffen om risico voor overstroming in de toekomst te verkleinen.

10. Uitleggen hoe nu verder: perspectief bieden

Doel: verwachtingen managen, open en transparant zijn, procesinformatie geven, perspectief schetsen.

- <Start met empathie, betekenisgeving, psychosociale impact van de ramp, hart onder de riem steken> (bijvoorbeeld: 'Dit is een traumatische ervaring voor alle inwoners en ondernemers <gebied>. Een enorme dreun die ons keihard raakt. We weten dat er kans is op overstroming in Nederland, maar de beelden die we vandaag zagen, blijven onwerkelijk. We staan schouder aan schouder om deze ellende met zijn allen te boven te komen.')
- <Omschrijf wat mensen kunnen verwachten qua PSH en slachtofferhulp>
- Op dit moment weten we nog niet wanneer bewoners van het overstroomde gebied terug kunnen naar hun huis. In het slechtste scenario kan het weken duren voordat u weer terug het gebied in kunt. Dit komt omdat het water maar langzaam wegstroomt. Daarna moet eerst alle modder verwijderd worden en de wegen worden hersteld.
- Het kan zijn dat sommige inwoners in een bepaalde gebied al terug mogen, terwijl andere inwoners nog niet naar hun huis en gemeente kunnen. Dit komt omdat de schade in sommige gebieden kleiner is en de wegen daar al begaanbaar zijn.
- Wij geven 3 keer per dag een update op tv, radio en website en op de opvanglocaties. In deze update informeren we u ook zo goed mogelijk over wanneer u mogelijk weer naar huis kunt.
- Bij terugkeer moet u rekening houden met ernstige schade aan uw woning en aan het gebied.

- Wanneer u terug bent in uw woning, zal een fase starten waarin veel zaken voor herstel door de overheid en door u zelf geregeld moeten worden.
- Van uzelf wordt onder andere verwacht dat u meteen foto's maakt vanwege de schade-afhandeling, de verzekeraar inschakelt, en zelf het water en de modder uit uw huis afvoert.
- De gemeente, hulpdiensten, waterschappen en Nutsbedrijven gaan het gebied droog pompen, modder opruimen, wegen herstellen, gas, elektriciteit en drinkwater herstellen.
- Wanneer u terug bent in uw woning is het daarom belangrijk om nog steeds alle informatie over de overstroming goed te blijven volgen. Deze informatie kunt u vinden op <website veiligheidsregio>.

Communicatiedilemma's

- Wat te doen met mensen die gebied niet willen verlaten. In hoeverre 'verplicht' je?
 - Advies: evacueren niet verplicht maken maar wel sterk wijzen op risico's van blijven. Het thema 'verplicht' niet actief gebruiken in communicatie maar wel reactief. De vraag zal sowieso komen.
- Hoe ver ga je om mensen toch zo ver te krijgen het gebied te verlaten?
- Wat zegt je over dat mensen die toch blijven geen hulp meer krijgen?
- Geef je ook handelingsperspectief aan mensen die toch blijven (ondanks gegeven dat je eigenlijk niet mag blijven in het gebied)?
 - Advies: Eerst alleen 'u dient gebied te verlaten'. Daarna pas 'we zien dat aantal mensen blijft. We maken ons hier ernstige zorgen over. We raden deze mensen aan in elk geval te zorgen voor.... (zie handelingsperspectief voor mensen die blijven). Het is uw eigen verantwoordelijkheid, hulpdiensten kunnen u later mogelijk niet redden.
- Begrip voor fasering en prioritering enerzijds, terwijl je tegelijkertijd niet zeker weet hoe het water gaat lopen.
- Wat te doen met journalisten die in gevaarlijk gebied verslag willen doen?
 - Advies: zo goed mogelijk begeleiden. Mensen schatten een risico in op basis van beelden van de situatie. Zorg dus dat de pers zo veel mogelijk beelden kan maken en goed mogelijk verslag kan doen. Faciliteer een open en vrije pers en maak hier ook een aantal hulpverleners voor vrij.
- Communiceren over ramptoeristen (kom niet naar het gebied) kan ook leiden tot meer ramptoeristen.
 - Advies: in eerste instantie alleen oproepen: kom niet naar het gebied. Als blijkt dat er toch ramptoeristen komen, in communicatie dan inzetten op dat ramptoeristen niet alleen zelf gevaar lopen, maar ook andere mensen in gevaar brengen of veroorzaken dat andere mensen niet meer de hulp kunnen krijgen die nodig is.
- Bij verticale evacuatie mensen uitleggen en overtuigen om het gebied niet te verlaten.
- Adviezen over burgerhulpverlening: Als mensen hun huizen openstellen voor getroffen en heeft dit voordelen en nadelen. Uit eerdere crisis blijkt dat mensen om verschillende redenen spijt hebben gekregen van het aanbieden van hun huis als opvanglocatie (o.a. onveilig gevoel bij persoon, duur van de opvang).

Algemene aandachtspunten en tips bij crisiscommunicatie

- De drie doelstellingen van crisiscommunicatie zijn informatievoorziening (feiten), schadebeperking (handelingsperspectieven) en betekenisgeving (duiding, emotie, empathie).
- Maak zo snel mogelijk een infographic/kaartje van het gebied
- Bij dit type crisis zal waarschijnlijk een langdurig nazorg traject starten. Zorg voor goede aansluiting van crisiscommunicatie op nazorgcommunicatie en organiseer de overdracht van acute fase naar nafase en psychosociale hulpverlening.
- Blijf constant communiceren, houdt het communicatieproces op gang.
- Geef procesinformatie als je geen inhoudelijke informatie kan geven.
- Deel omgevingsanalyses in op basis van de drieslag: informatievoorziening, schadebeperking, betekenisgeving.
- De hoeveelheid tweets is voor omgevingsanalisten waarschijnlijk niet te verwerken. Zoek daarom naar de belangrijkste behoefte aan handelingsperspectieven en naar informatietekorten. Laat adviseurs (BT/ROT) focus meegeven aan analisten.
- Zorg voor één informatiepunt.
- Hou bij het meegeven van handelingsperspectieven rekening met de urgentie en prioritering. Van belang is hierbij het moment van waarschuwen, de tijd die er is om veilig weg te komen en eventueel zaken in veiligheid te brengen. Bedenk dat het benoemen van een tijdspanne een bepaalde verwachting wekt en kan leiden tot ongewenst handelen van bewoners.
- Ophalen van kinderen: Wanneer er geëvacueerd moet worden kan het zijn dat ouders hun kinderen van school of kinderdagverblijf willen halen. Vanuit Bevolkingszorg zal er afstemming plaatsvinden met de school en/of kinderdagverblijven. Het is de vraag of het wenselijk is en of er tijd is voor ouders om zelf kinderen te halen, mogelijk wordt dit centraal georganiseerd.
- Het evacueren van vee: het is afhankelijk van de hulpbehoeften van boeren en van de boeren- en vee populatie wat in die situatie georganiseerd kan worden. Let hierbij goed op de doelgroep bij communicatie over dit onderwerp en kies daarbij een aansluitend communicatiemiddel. Het Ministerie van Landbouw verzorgt in eerste instantie de communicatie met agrariërs over evacuatie vee. Dit moet wel afgestemd worden met BRAC en IROT.
- Toegang tot het crisisgebied: De vraag kan leven of mensen na de evacuatie of na het besluit tot evacuatie nog wel of niet het gebied in mogen, bijvoorbeeld om huisdieren, kinderen op te halen of om spullen in veiligheid te brengen.

Checklist Betrokkenen (mogelijke doelgroepen)

- Mensen in overstroomd gebied die een medische noodsituatie hebben
- Bewoners overstroomd gebied nog aanwezig in dat gebied
- Bewoners overstroomd gebied nog aanwezig in dat gebied met kinderen en/of die niet-zelfredzaam zijn
- Bewoners overstroomd gebied die niet weg willen gaan
- Bewoners overstroomd gebied die geëvacueerd zijn uit het gebied
- Bedrijven, winkels, ondernemers, grote kantoorgebouwen in overstroomd gebied
- Bewoners bedreigd gebied
- Bedrijven, winkels, ondernemers, grote kantoorgebouwen in bedreigd gebied
- Nederlandse bezoekers van de regio
- Buitenlandse bezoekers van de regio
- Familie/vrienden van mensen die gewond zijn geraakt, vermist zijn of overleden zijn (naasten, verwanten, nabestaanden)
- Familie/vrienden van mensen in het gebied die niet bereikbaar zijn.
- Algemeen publiek
- Pers (lokaal, nationaal, internationaal)
- BRZO-bedrijven
- Boerenbedrijven
- Ziekenhuizen, VVT, GGZ, GHZ, thuiszorg (via GHOR)
- Onderwijsinstellingen en kinderopvang
- Gevangenen
- AZC's
- Horeca (in het bijzonder hotels)
- Culturele instellingen (musea, theaters, bibliotheken, cultureel erfgoed)
- Sportverenigingen

Mogelijke middelen

Kies voor één centrale website waar alles staat. Aan de 'gewone' burger is de verdeling van verantwoordelijkheden tussen regio's en waterkolom niet uit te leggen. Je kan niet van hen vragen om bepaalde delen informatie op de ene plek te halen en andere delen op de andere. De volgende middelen kunnen gebruikt worden:

- Website veiligheidsregio's
- Website Rijkswaterstaat, HHNK en gemeente(n) verwijzen door naar website Veiligheidsregio
- Website Rijksoverheid
- Crisis.nl en informatienummer 0800-1352
- Twitteraccounts van veiligheidsregio's, gemeenten, politie, rijksoverheid, waterkolom
- NL-alert
- Geluidswagens
- Calamiteitenzender (NH Nieuws) (radio en TV)
- Publieksinformatienummer (KCC regionaal of interregionaal)
- Verwanteninformatienummer
- Woordvoering en persvoorlichting
- Statement burgemeester(s) en/of voorzitter(s) veiligheidsregio samen met water-expert.
- Persconferentie

Mogelijke handelingsperspectieven

Let op: Het besluit over het juiste handelingsperspectief is een taak van het bevoegd gezag. Stem de teksten voor de handelingsperspectieven daarom altijd af met de (I)RBT.

Dreigende overstroming

- Heb je nog internet? Kijk op deze website of volg @twitteraccount voor actuele informatie.
- Voorkom overbelasting van het telefoonnetwerk. Bel niet onnodig en hou je gesprek kort.
- Volg de aanwijzingen op van de hulpverleningsdiensten.
- Schakel gas en elektriciteit af. Zo voorkom je (meer) schade.
- Leg zandzakken in toiletten. Zo voorkom je dat het rioolwater je huis in komt.
- Rij of loop niet door het ondergelopen gebied in verband met onvoorspelbare dieptes en stroming.

Verlaat het gebied (horizontale evacuatie)

Huis beschermen

- Draai de gashoofdkraan dicht en zet de elektriciteit uit.
- Ontkoppel alle apparaten.
- Stop een zware zak in toiletten, wastafels en waterputjes, zodat rioolwater niet binnenkomt.

Meenemen

- Zorg voor een volle brandstoftank, water, voedsel, kleding, toiletpullen, medicatie en dekens. Neem legitimatiebewijzen (paspoort, ID, rijbewijs) en pinpassen mee.
- Draag stevige schoenen en dichte kleding. Regenpakken zijn een uitkomst mocht je ergens stranden.

Denk aan anderen

- Laat je familie en vrienden weten waar je naar toe gaat. Neem contact op als je daar bent.
- Help anderen onderweg. Zorg dat je zelf niet onderkoeld raakt.

Route

- Volg de aanwijzingen op deze site voor je vluchtroute.
- Neem een routekaart mee en zorg dat je onderweg evacuatieadvies kan ontvangen

De snelweg bij evacuatie

- Je kunt niet overal de snelweg af.
- Verboden voor vrachtwagens, caravans en aanhangers.
- Bij knooppunten kun je niet van de ene naar de andere snelweg.

Vlucht naar de hoogste verdieping (verticale evacuatie)

Vlucht naar de hoogste verdieping. Er is geen tijd om het gebied te verlaten.

Droge plek

- Zoek de hoogste plek in huis op of ga naar een droge plek in de buurt.
- De meeste slachtoffers vallen door onderkoeling. Zorg dus dat je droog en warm blijft. Houd voldoende droge dekens en handdoeken bij de hand.

Huis beschermen

- Draai de gashoofdkraan dicht en zet de elektriciteit uit.
- Ontkoppel alle apparaten.
- Stop een zware zak in toiletten, wastafels en waterputjes, zodat rioolwater niet binnenkomt.

Denk aan anderen

- Laat je familie en vrienden weten dat je thuis of op een droge plek in de buurt blijft.
- Help anderen die dat zelf niet kunnen, naar een droge plek. Zorg dat je zelf niet onderkoeld raakt.

Meenemen

- Zorg voor voldoende water, voedsel, kleding, toiletspullen en medicatie.
- Neem mee: een transistorradio met nieuwe batterijen, zaklampen, kaarsen, lucifers, dekens en droge handdoeken.

Vluchtweg

- Controleer of je weg kan komen via een dakraam of ladder.
- Maak duidelijk waar je bent. Hang een laken uit je raam.

Tekst voor NL-alert

Start met een eerste (standaard) NL-alert bericht om zo snel mogelijk veel mensen te informeren dat er een dreiging voor overstroming is en dat ze moeten zorgen geïnformeerd te blijven. Verstuur daarna berichten in andere talen. Zorg dat er altijd een vervolgb bericht en/of een afsluitend bericht komt. Zorg dat deze berichten onafhankelijk van elkaar te lezen en te begrijpen zijn. Bepaal het gebied waarvoor de alert geldt en bepaal het gebied waar waarschuwing verstuurd wordt, dit laatste is minimaal de grootte van een stad. Verstuur een vervolgb bericht nooit naar een kleiner gebied.

Voorbeeld eerste bericht:

*NL-alert
01-03-2021 13:35
Dreiging grote overstroming Den Helder.
Mogelijk zeer groot risico voor mensen in dit gebied.
Kijk direct voor meer info op website vrnhn.nl of NH Nieuws*

*NL-alert
01-03-2021 13:35
Dutch Public Warning System – Flood risk in Den Helder.
Immediately leave the area. Follow the instructions issued by the
emergency services. For more details and updates, see vrnhn.nl.*

Lijst van te verwachten vragen (Q's)

- Wat is er aan de hand?
- Hoe word ik gealarmeerd?
- Wat moet ik doen?
- Wat moet ik doen als ik te horen krijg dat ik weg moet?
- Hoeveel tijd heb ik om mijn spullen te pakken?
- Welke weg moet ik nemen?
- Wat moet ik doen als ik niet op tijd weg ben?
- Als iedereen geëvacueerd wordt is het een chaos. Is het niet beter om thuis te blijven?
- Is het verplicht om het gebied te verlaten?
- Wat als ik het gebied toch niet verlaat?
- Wat moet ik doen als ik kinderen heb / slecht ter been ben / in een rolstoel zit, etc.
- Wat moet ik met mijn huisdieren doen?
- Hoe lang gaat het duren?
- Wanneer mag ik weer terug naar mijn huis?
- In welk gebied loop ik gevaar?
- Wat zijn de verwachtingen?
- Zijn er slachtoffers gevallen?
- Is de situatie nu onder controle?
- Hoe lang gaat het herstel duren?
- Wordt de geleden schade vergoed?
- Welk budget is er voor herstel?
- Wie gaat het herstel leiden en hoe?
- Waar kan ik meer informatie vinden?

Bijlage 1: overstroomik.nl – wat nodig bij verticale evacuatie

Eten en drinken

Je kunt geen boodschappen doen of eten bestellen. Je fornuis, oven en magnetron doen het niet. En er komt geen water meer uit de kraan.

Zorg voor:

- Lang houdbaar eten
- Eten waarbij opwarmen niet nodig is
- Flessen water
- Komt er nog water uit de kraan? Vul snel een emmer of je bad met water

Droog en warm

Je verwarming doet het niet meer. De meeste slachtoffers vallen door onderkoeling.

Zorg voor:

- Dekens
- Handdoeken
- Warme kleding en regenkleding

Gezondheid

Je kunt niet naar de huisarts, apotheek of ziekenhuis.

Zorg voor:

- Voldoende medicijnen
- EHBO-pakket
- Desinfecterende handgel

Verlichting

De verlichting kan thuis en op straat uitvallen.

Zorg voor:

- Kaarsen, lucifers en aanstekers
- Zaklamp met batterijen of een zaklamp die je kunt opwinden
- Bedenk dat je een tijd lang primitief gaat kamperen in je eigen woning

Contact met familie en vrienden

Laat familie en vrienden op tijd weten wat je plannen zijn. Tijdens de overstroming zelf, is het moeilijk om contact te leggen met anderen, omdat er dan waarschijnlijk geen telefoon en internet meer is.

Een droge plek zoeken

Zorg dat je droog, warm (met dekens en kleding) en veilig blijft.

Doe het volgende:

- Zoek een droge plek in huis op of ga naar een droge plek in de buurt. Kijk op het kaartje hieronder waar droge plekken zijn in jouw omgeving.
- Controleer of je weg kunt komen via een dakraam of ladder
- Hang een (wit) laken uit het raam. Zo maak je duidelijk waar je bent.
- Laat met een fluitje horen waar je bent als er hulp in de buurt is.

Je huis beschermen

Hoog water in huis is gevaarlijk en beschadigt je woning.

Doe het volgende:

- Draai de gashoofdkraan uit
- Zet de elektriciteit uit
- Ontkoppel alle apparaten
- Stop een zware (zand)zak in de toiletten, wastafel en afvoerputjes zodat het rioolwater niet binnenkomt
- Zet waardevolle spullen hoog neer zodat ze niet nat worden

Samenwerken

Door samen te werken met je burens, vergroot je de kans om een overstrooming goed te doorstaan. Vorm een team en gebruik elkaars voorzieningen. Niet iedereen kan bij een overstrooming op eigen kracht een droge plek bereiken. Help mensen in jouw omgeving.

Bijlage 2: voorbeeld veiligheidsregio Zeeland

Wat moet ik doen bij een overstroming?

- Volg het nieuws en de adviezen van de hulpdiensten. Kijk of luister naar de calamiteiten-zender op je draagbare radio of autoradio. Het kan namelijk zijn dat internet niet meer werkt, omdat de stroom is uitgevallen.
- Breng, als er tijd voor is, waardevolle spullen naar de hoogste verdieping van het huis.
- Sluit gas, water en elektriciteit af als je weg gaat.
- Stop een zware zak in toiletten, wastafels en waterputjes, zodat rioolwater niet binnenkomt
- Draag stevige en warme kleding. Natte kleding kan tot onderkoeling leiden.
- Ga naar een hoge en dus droge plek in de buurt. Neem eten en drinken mee.
- Kan je je huis niet verlaten? Ga dan naar de hoogste plek in het huis en kijk of je weg kan komen via een dakraam en ladder. Neem, als het kan, je noodpakket mee. Denk in elk geval aan eten en drinken en aan een radio, telefoon en oplader.
- Loop nooit door een ondergelopen gebied in verband met stroming.
- Rijd nooit met een auto door een ondergelopen gebied in verband met de onvoorspelbare diepte van het water.
- Niet iedereen komt bij een overstroming op eigen kracht het gebied uit. Help mensen in jouw omgeving.
- Laat familie en vrienden weten waar je verblijft.

Bijlage 3: voorbeeld infographic bij overstromingen Limburg juli 2021

Water- overlast						
	Enkele voorbeelden:	Je kunt jezelf niet in veiligheid brengen	Er is risico op kortsluiting of brand	Losliggende putdeksels op de weg	Verstopte riolering in de straat	Verstopte riolering in huis
Acuut gevaar Bel 112	✓					
Geen spoed, wel brandweer ter plaatse Bel 0900-0904		✓	✓			
Bel je gemeente				✓		
Zelf regelen					✓	✓

Bij twijfel bel je altijd 112.
Meer informatie: brandweer.nl/geenspoed.

Bijlage 4:

tekstelementen op niveau B1 / Steffie.nl

1. Informeren over risico

- De harde storm en regen zorgen voor hoog water. De dijk die het water tegenhoudt kan doorbreken. Dat betekent dat <omschrijving gebied> kan overstromen. Het water komt dan <x> meter hoog te staan.
- Overstromingen kunnen gevaarlijk zijn. Mensen kunnen verdrinken en dood gaan.
- We weten niet zeker of de dijk breekt. En of <gebied> overstroomt. De kans is wel groot dat <gebied> gaat overstromen. Dat kan heel gevaarlijk zijn.
- Een overstroomd gebied kan je niet makkelijk uit komen. Het hoge water is gevaarlijk. Wegen staan onder water. Je kunt niet zien waar je kunt lopen, fietsen of autorijden. Je kunt vast komen te zitten. Of je kunt in een gat vol water lopen of rijden.
- Je kunt niet zien of uitstekende dingen als verkeersborden en bomen net onder het hoge water staan. Daarom kan je niet varen met een boot. De boot kan vast komen te zitten of kapotgaan.
- Als je naar buiten gaat bij overstroming kan je onderkoeld raken. Dat betekent dat je het zo koud krijgen dat je niet meer goed kunt bewegen. Je kan zelfs doodgaan door onderkoeling.
- De overstroming kan dus heel gevaarlijk zijn. We vragen iedereen in <gebied> weg te gaan.

2. Uitleg wat uitvalt en wat daarvan de impact is

- Als het gebied onder water staat, werken veel dingen niet meer.
 - Geen elektriciteit. De koelkast werkt niet meer.
 - Geen internet en telefoon. Geen WhatsApp. Geen SMS.
 - 112 kan je niet meer bellen
 - Geen water meer uit de kraan. Je hebt geen drinkwater meer.
 - Geen riool. Je kan de WC niet doortrekken. Water uit de gootsteen loopt niet meer weg.
 - Geen verwarming.
 - Je kunt niet meer koken.
 - Politie, brandweer en ambulance kunnen niet meer helpen als je een ongeluk hebt of erg ziek bent.
- Als je blijft in overstroomd gebied, moet je dagen op een hogere verdieping leven in je huis. Je moet dan kunnen eten en drinken zonder elektriciteit, telefoon, internet, warmte en koken.

3. Handelingsperspectief bieden

Tekstelementen voor oproep gebied te verlaten

- De kans is nu heel groot dat <gebied> onder water komt te staan.
- Daarom moet iedereen weg uit dit gebied.
- Als iedereen tegelijk op de weg is, komen auto's vast te staan. We vragen iedereen in <gebied> daarom op andere tijden weg te gaan. We hebben zones gemaakt. Een zone is een deel van het gebied met een nummer erbij. De mensen in een zone gaan allemaal op een afgesproken tijd weg. Elke zone heeft een eigen nummer.
- Wil je weten in welke zone je woont en hoe laat je weg moet gaan? Dat lees je hier.
- Woon je in <naam zone>? Ga dan nu meteen weg. Je moet weg zijn voor <tijdstip>. Rijd over <naam weg> en langs <noem bekende herkenningspunten>.
- Woon je in <naam zone>? Ga dan weg om <tijdstip>. Je moet weg zijn voor <tijdstip>.

- Woon je in <naam zone>? Ga dan weg om <tijdstip>. Je moet weg zijn voor <tijdstip>.
- Blijf rijden totdat je voorbij <naam stad> bent.
- Begrijp je niet goed hoe laat je weg moet gaan? Vraag je burens of vrienden om hulp.
- Brandweer en politie kunnen niet iedereen helpen. Je moet daarom zelf het gebied uit rijden.
- De brandweer en politie helpen wel mensen die te oud of ziek zijn.
- Kan je niet zelf weg? Hang dan een laken uit je raam aan de voorkant van je huis. Dan weten brandweer en politie dat ze je moeten helpen.
- Kinderen gaan samen met hun ouders weg uit het gebied.
- Lees deze website <link website veiligheidsregio> voor kaarten van het gebied dat kan overstromen. Je kunt op deze website ook zien hoe je moet rijden.
- Ga je weg uit je huis? Doe dan eerst dit:
 - Gas, water en elektriciteit afsluiten.
 - Stop een zware zak in WC's, wastafels en waterputjes. Dan kan rioolwater niet binnenkomen.
 - Vergeet niet: paspoort, rijbewijs of ID-kaart.
 - Vergeet niet: geld, medicijnen en mobiele telefoon.
 - Laat familie en vrienden weten waar je bent.
 - Laat familie en vrienden weten waar je heen gaat.

Dieren

- Neem zelf je huisdieren mee.
- Ben je een boer en heb je vee? Kijk dan naar deze website <link minLNV>.

Mensen buiten het gebied

- Kom niet naar de steden en dorpen die gaan overstromen. Dat is gevaarlijk. Politie en brandweer kunnen niet goed werken als er veel mensen komen.
- Ben je familie of vrienden kwijt? Bel dan <telefoonnummer>. Of kijk op de website ikbenveilig.nl

4. Handelingsperspectief voor mensen die toch blijven

Tekstelementen voor mensen die toch blijven (gelaagd handelingsperspectief)

- Kan je niet weg uit <gebied>? Ga dan naar een hogere verdieping in je huis.
- Je moet <x> dagen kunnen leven op deze verdieping. Daarom moet je <x> liter drinkwater in flessen hebben. En voor <x> dagen eten dat je kunt eten zonder koken.
- Het kan heel koud zijn zonder verwarming. Je moet daarom veel dekens bij je hebben als je thuis blijft.
- Zorg dat je weet wat er gebeurt en wat je moet doen. Kijk daarom elk uur op de website <link>. Kijk en luister ook naar NH Nieuws.
- De stroom en internet kunnen uitvallen als je thuis blijft. NH Nieuws kan je dan nog luisteren met een radio op batterijen. NH nieuws hoor je op radio frequentie 93.9 FM.

5. Uitleg over werkwijze, voorbereiding en dilemma's overheid en hulpdiensten

6. Uitleg waarom timing, fasering en prioritering

7. Uitleg over onzekerheden

8. Uitleg wat voor niet-zelfredzamen gedaan wordt

9. Uitleg wat de overheid en hulpdiensten doen in komende periode

- We kijken de hele tijd naar het weer en de hoogte van het water. We sturen een NL-alert bericht als de stad of het dorp waar jij woont overstroomt.
- De gemeente, brandweer, politie en het leger werken samen om iedereen te helpen.
 - Ze zoeken en redden mensen.
 - Helpen mensen weg te komen uit het gebied dat gaat overstromen.
 - Zorgen voor gebouwen waarin iedereen die weg moet warm en droog kan zitten. In deze gebouwen krijgen mensen ook eten en drinken.
- Als het gevaar weg is gaan we:
 - Het water weg pompen uit het gebied.
 - Alle modder weg halen en alles opruimen.
 - Hulp bieden aan iedereen die veel zorgen heeft.
- Daarna gaan we alles herstellen.
 - Goed bekijken wat de schade is
 - Wegen maken. Zorgen dat er weer elektriciteit en schoon drinkwater is.
 - Zorgen dat iedereen weer een tijdelijk huis heeft.

10. Uitleggen hoe nu verder: perspectief bieden

- De overstroming is voor veel mensen in <gebied> een verschrikkelijke gebeurtenis.
- We weten nog niet wanneer iedereen weer terug kan naar zijn eigen huis.
- Het gebied is vies en er is veel kapot. Misschien dat het wel <x> weken kan duren tot je weer naar huis kan.
- De ene plek is meer kapot dan op de andere plek. Sommige mensen kunnen daarom eerder naar huis. Andere mensen moeten langer wachten.
- Elke dag vertellen we op de website en tv wanneer mensen naar huis mogen. Kijk dus goed naar onze website en op tv.
- Het kan zijn dat er veel kapot en vies is in je huis. Maak eerst foto's van alles wat vies en kapot is. Dat moet voor de verzekering.
- Ga daarna alles zelf schoonmaken en opruimen.
- Blijf als je thuis bent ook naar het nieuws kijken over de overstroming en schoonmaken op <website>.